

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ
ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ,
ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ,
ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ,
ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ
ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ ТА КОРУПЦІЇ

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

**З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ
ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ,
ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ,
ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ,
ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ
ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ ТА КОРУПЦІЇ**

Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів в Україні

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ, ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ ТА КОРУПЦІЇ

Це видання здійснено за сприяння Координатора проектів ОБСЕ в Україні.
У цій публікації висловлено виключно погляди авторів. Вони не обов'язково відображають офіційну позицію Координатора проектів ОБСЕ в Україні.

Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів в Україні

GLOSSARY

ON PREVENTION AND COUNTERACTION TO LEGALIZATION (LAUNDERING) OF CRIMINAL PROCEEDS, TERRORIST FINANCING, FINANCING OF PROLIFERATION OF WEAPONS OF MASS DESTRUCTION AND CORRUPTION

The publication is funded by the OSCE Project Co-ordinator in Ukraine.
The publication reflects the authors' point of view and may not coincide with the official
position of the OSCE Project Co-ordinator in Ukraine.

УДК 343.35+343.32+343.37](477)(038)

Т35

ISBN 978-617-7627-10-3

Редакційна колегія:

Черкаський І. Б. – д. е. н., Голова Державної служби фінансового моніторингу України

Гасвський І. М. – к. ю. н., перший заступник Голови Державної служби фінансового моніторингу України

Зубрій В. П. – заступник Голови Державної служби фінансового моніторингу України

Глушенко О. О. – к. е. н., директор Департаменту координації системи фінансового моніторингу Державної служби фінансового моніторингу України

Хилюк В. П. – директор Департаменту фінансових розслідувань Державної служби фінансового моніторингу України

Прийма І. М. – завідувач секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності

Укладачі:

Чубенко А. Г. – д. ю. н., професор (Академія фінансового моніторингу)

Лошицький М. В. – д. ю. н., професор (Національна академія прокуратури України)

Павлов Д. М. – д. ю. н., доцент (Національний університет “Одеська юридична академія”)

Бичкова С. С. – д. ю. н., професор (Національна академія внутрішніх справ)

Юнін О. С. – д. ю. н., доцент (Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

Рекомендовано міжгалузєвою науково-методичною радою Державного закладу післядипломної освіти “Академія фінансового моніторингу” (протокол від 15.11.2018 №4)

Рецензенти:

Волошин Ю. О. – д. ю. н., професор, Заслужений юрист України (Національний авіаційний університет)

Колодій А. М. – д. ю. н., професор, Заслужений юрист України (Київський національний економічний університет)

Чернявський С. С. – д. ю. н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України (Національна академія внутрішніх справ)

Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції / Чубенко А. Г., Лошицький М. В., Павлов Д. М., Бичкова С. С., Юнін О. С. – К.: Ваїте, 2018. – 826 с.

Термінологічний словник підготовлено шляхом узагальнення та систематизації термінів та понять з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції. Словник зібрав в себе термінологію, що міститься у відповідних міжнародних юридичних документах (конвенціях), стандартах і керівництвах міжнародних організацій, національному законодавстві, інформаційній та науковій літературі.

Видання розраховано на працівників суб’єктів фінансового моніторингу та осіб, як задіяні у реалізації антикорупційної діяльності, фахівців правоохоронних та судових органів, наукових працівників, а також викладачів, докторантів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів і практикуючих юристів.

UDC 343.35+343.32+343.37](477)(038)

T35

ISBN 978-617-7627-10-3

Editorial board:

I. Cherkaskyi – Dr. Sc. Economics, Head of the State Financial Monitoring Service of Ukraine

I. Gaievskiy – Ph. D., Ass. Prof., First Deputy Head of the State Financial Monitoring Service of Ukraine

V. Zubriy – Deputy Head of the State Financial Monitoring Service of Ukraine

O. Hlushchenko – Ph. D., Ass. Prof., Head of Department for Co-ordination of the financial monitoring system of the State Financial Monitoring Service of Ukraine

V. Khyliuk – Head of Department for Financial Investigations of the State Financial Monitoring Service of Ukraine

I. Pryima – Head of the Secretariat of the Verkhovna Rada of Ukraine on financial policy and banking

Authors:

A. Chubenko – LL. D., Prof. (Academy of Financial Monitoring)

M. Loshytskyi – LL. D., Prof. (National Academy of Internal Affairs of Ukraine)

D. Pavlov – LL. D., Ass. Prof. (National University “Odessa Academy of Law”)

S. Bychkova – LL. D., Prof. (National Academy of Internal Affairs of Ukraine)

O. Yunin – LL. D., Ass. Prof. (Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs)

Recommended by the Interbranch Research and Methodology Council of the State Institution of Postgraduate Education “Academy of Financial Monitoring” (Minutes of meeting as of November 15, 2018 №4)

Readers:

Yu. Voloshyn – LL. D., Prof., Honored Lawyer of Ukraine (National Aviation University)

A. Kolodiy – LL. D., Prof., Honored Lawyer of Ukraine (Kyiv National Economic University)

S. Cherniavskiy – LL. D., Prof., Honoured Master of Sciences and Engineering of Ukraine (National Academy of Internal Affairs)

Glossary on prevention and counteraction to legalization (laundering) of criminal proceeds, terrorist financing, financing of proliferation of weapons of mass destruction and corruption/ A. Chubenko, M. Loshytskyi, D. Pavlov, S. Bychkova, O. Unin – K.: Vaite, 2018. – 826 p.

The glossary is prepared by generalizing and systematizing terms and concepts on prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing, financing of proliferation of weapons of mass destruction and corruption. The glossary has gathered the terminology contained in the relevant international legal documents (conventions), standards and international organizations guidelines, national legislation, informational and scientific literature.

The target audience for the publication is employees of financial monitoring entities and individuals involved in the implementation of anti-corruption activities, law enforcement and judicial authorities' specialists, scientists, as well as lecturers, doctoral candidates, post-graduates, students of higher educational institutions and practicing lawyers.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК
з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню)
доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню
тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового
знищення та корупції

(в основі видання лежать міжнародні документи,
законодавство України та науково-інформаційна література
станом на 11 листопада 2018 р.)

ВИДАННЯ ІНІЦІЙОВАНЕ
ДЕРЖАВНОЮ СЛУЖБОЮ ФІНАНСОВОГО
МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ
ЗА ПІДТРИМКИ КООРДИНАТОРА ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ
ОРГАНІЗАЦІЇ З БЕЗПЕКИ І СПІВРОБІТНИЦТВА
В ЄВРОПІ (ОБСЄ)

Рекомендовано
для системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,
одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню
розповсюдження зброї масового знищення та корупції

ОБСЄ Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів в Україні

Київ – 2018

GLOSSARY
**on prevention and counteraction to legalization (laundering) of
criminal proceeds, terrorist financing, financing of proliferation
of weapons of mass destruction and corruption**

(publication is based on international documents,
legislation of Ukraine and scientific and informative literature
as of November 11, 2018)

**EDITION IS INITIATED BY
THE STATE FINANCIAL MONITORING
SERVICE OF UKRAINE
WITH THE SUPPORT OF THE ORGANIZATION FOR
SECURITY AND CO-OPERATION IN EUROPE PROJECT
CO-ORDINATOR IN UKRAINE**

Recommended for
system of prevention and counteraction to legalization (laundering) of criminal
proceeds, terrorism financing, financing of proliferation of weapons of mass
destruction and corruption

osce Organization for Security and
Co-operation in Europe
Project Co-ordinator in Ukraine

Kyiv – 2018

Зміст

ПРО СЛОВНИК	10
ПЕРЕДМОВА	14
УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ	18
АНГЛІЙСЬКИЙ АЛФАВІТ	19
АБРЕВІАТУРИ ТА АКРОНІМИ	20
ТЕРМІНОЛОГІЯ	33
А	34
Б	74
В	125
Г-Г	178
Д	193
Е	245
Є	259
Ж	262
З-И	263
І-ї-й	292
К	321
Л	381
М	389
Н	415
О	445
П	481
Р	571
С	605
Т	651
У	676
Ф	687
Х	715
Ц	717
Ч	722
Ш-Щ-Ъ	725
Ю	729
Я	731
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ	732
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	799
МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ	799
ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	803
НАУКОВА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ЛІТЕРАТУРА	822
КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ	824

Contents

ABOUT GLOSSARY	12
FOREWORD	16
UKRAINIAN ALPHABET	18
ENGLISH ALPHABET	19
ABBREVIATIONS AND ACRONYMS	20
TERMINOLOGY	33
А	34
Б	74
В	125
Г-Ґ	178
Д	193
Е	245
Є	259
Ж	262
З	263
І-ї-й	292
К	321
Л	381
М	389
Н	415
О	445
П	481
Р	571
С	605
Т	651
У	676
Ф	687
Х	715
Ц	717
Ч	722
Ш-Щ-Ъ	725
Ю	729
Я	731
ALPHABETIC LIST OF TERMS	732
LIST OF USED SOURCES	799
INTERNATIONAL DOCUMENTS	799
LEGISLATION OF UKRAINE	803
SCIENTIFIC AND INFORMATIVE LITERATURE	822
USEFUL REFERENCES	825

ПРО СЛОВНИК

Це видання являє собою термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції.

Зазначений словник є продовженням двох попередніх видань, що користуються попитом приватного і державного секторів та які були оприлюднені раніше:

– науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (Закон), що був прийнятий Верховною Радою України 14 жовтня 2014 року і набрав чинності 6 лютого 2015 року [оприлюднено Держфінмоніторингом у 2015 р.];

– збірка актів законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (з коментарями та роз'ясненнями) [оприлюднено Держфінмоніторингом у 2017 р.].

Сфера запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення оперує значною кількістю термінів та понять, які вживаються у різних контекстах та значеннях. Аналогічно можливо сказати і про сферу запобігання та протидії корупції, що є однією із важливих складових унеможливлення створення передумов для здобуття «кримінальних» доходів.

При цьому термінологія антилегалізаційної та антикорупційної сфер міститься як в чинній нормативно-правовій базі України, так і в міжнародних документах (конвенціях, стандартах), і в різноманітній науково-інформаційній літературі.

За таких умов узагальнення та систематизація відповідних термінів є потребою сучасного правозастосовчого процесу.

Видання цього словника ініційовано Державною службою фінансового моніторингу України, а його упорядкування проведено юристами, які мають досвід роботи та спеціалізуються у регулюванні правовідносин різних галузей права – А. Г. Чубенко, М. В. Лошицьким, Д. М. Павловим, С. С. Бичковою, О. С. Юніним.

У словнику зібрані терміни, що використовуються у системі боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму, фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення та корупцією. Це, зокрема, близько 3000 термінів, які містяться у:

- міжнародних документах [більш ніж 400 термінів];
- кодексах та законах України [більш ніж 1300 термінів];
- підзаконних нормативно-правових актах України [більш ніж 650 термінів];
- науковій та інформаційній літературі [більш ніж 430 термінів].

Заголовні літери та всі терміни виділені жирним шрифтом і розташовані в алфавітному порядку. Також, приведено «Алфавітний покажчик термінів» та «Перелік використаних джерел».

Крім тлумачення лексичного значення термінів, у словнику міститься додаткова інформація:

дані назви термінів англійською мовою та представлено їх англломовну транскрипцію, визначені джерела в яких використовуються терміни, за допомогою словникових значень (див.) вказані взаємопов'язані поняття.

Додає змістовності представленому виданню перелік (з більш ніж трьохсот п'ятидесяти) аббревіатур та акронімів, які використовуються у сфері боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму, фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення та корупції в українській та англійській мові (з відповідними перекладами).

Даний словник не є закінченою працею, він може підлягати періодичному оновленню, доповнюватися і розширюватися.

Словник розрахований на якнайширше коло читачів, але насамперед на тих, хто має справу з питаннями фінансового моніторингу та боротьби з корупцією у своїй щоденній діяльності, – працівників суб'єктів фінансового моніторингу і антикорупційної сфери, правоохоронних органів, суддів, громадських об'єднань, науковців та студентів, які вивчають фінансові дисципліни, а також практикуючих юристів.

Упорядкування та публікація термінологічного словника здійснені за сприяння Організації з безпеки і співробітництва в Європі (OSCE).

ABOUT GLOSSARY

This publication is a glossary on prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing, financing of proliferation of weapons of mass destruction and corruption.

The mentioned glossary is a continuation of two previous publications that are in demand by the private and public sectors and which were made public in the past:

– scientific and practical commentary on the Law of Ukraine «On Prevention and Counteraction to Legalization (Laundering) of the Proceeds from Crime, Terrorist Financing and Financing of Proliferation of Weapons of Mass Destruction» (Law), adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine on October 14, 2014 and entered into force on February 6, 2015 [published by the State Financial Monitoring Service of Ukraine in 2015];

– compilation of legislative acts on prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and financing of proliferation of weapons of mass destruction (with comments and explanations) [published by the State Financial Monitoring Service of Ukraine in 2017].

The area of prevention and counteraction to the legalization (laundering) of the proceeds from crime, terrorist financing, financing of proliferation of weapons of mass destruction operates a large number of terms and concepts that are used in different contexts and meanings. The same can be said about the area of prevention and counteraction to corruption, which is one of the important components of making it impossible to create preconditions for obtaining «criminal» incomes.

In this case, the terminology of anti-money laundering and anti-corruption areas is contained both in the current legal framework of Ukraine, as well as in international documents (conventions, standards) and in various scientific and informational literature.

Under such conditions, the generalization and systematization of the relevant terms is a requirement of a modern enforcement process.

The publication of this glossary was initiated by the State Financial Monitoring Service of Ukraine, and its compilation was made by lawyers who have experience and specialize in regulation of legal relations of various law branches – A. Chubenko, M. Loshytskyi, D. Pavlov, S. Bychkova, O. Yunin.

The glossary contains terms used in the anti-money laundering, terrorist financing, financing of proliferation of weapons of mass destruction and corruption areas. This includes, in particular, about 3000 terms contained in:

- international documents [more than 400 terms];
- codes and laws of Ukraine [more than 1300 terms];
- subordinate normative legal acts of Ukraine [more than 650 terms];
- scientific and informational literature [more than 430 terms].

The capital letters and all terms are bolded and arranged in alphabetical order. Also, the «Alphabetic list of terms» and «List of used sources» are given.

Besides explanation of the lexical meaning of terms, the glossary contains additional information: the names of the terms in English and their English transcription; the sources where the terms are used identified; the interrelated concepts are indicated with the help of the vocabulary meanings (see).

The list of the abbreviations and acronyms (more than three hundred and fifty) used in the area of combating money laundering, terrorist financing, financing of proliferation of weapons of mass destruction and corruption in Ukrainian and English (with appropriate translations) adds content to the publication.

This glossary is not completed work, it can be periodically updated, supplemented and expanded.

The target audience for the glossary is the widest range of readers, but primarily those who deals with the financial monitoring and fighting corruption issues in their daily activities – employees of the financial monitoring and anti-corruption sector, law enforcement agencies, judges, non-governmental organizations, scientists and students studying financial disciplines, as well as practicing lawyers.

The composition and publication of the glossary have been made with the assistance of the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE).

ПЕРЕДМОВА

У січні 2018 року Комітетом експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) було оприлюднено Звіт про взаємну оцінку України у відповідній сфері за наслідками 5-го раунду оцінок. Цей Звіт було затверджено на 55-му Пленарному засіданні Комітету Ради Європи MONEYVAL у грудні 2017 року.

Звітом підтверджено, що Україна є надійною юрисдикцією у питаннях боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, яка не потребує спеціальних контрольних заходів (маяків) з боку Комітету Ради Європи MONEYVAL та FATF.

Вказаний результат засвідчує безумовний прогрес у розбудові національної системи фінансового моніторингу та підтверджує зростаючу ефективність дій усіх її учасників.

Також, Звіт віддає належне зосередженій роботі, яка наразі триває для арешту та конфіскації коштів у випадках корупції та викрадення державних активів на вищих рівнях відповідно до національних ризиків.

Серед позитивних аспектів акцентовано увагу на значному рівні міжвідомчої координації учасників національної системи фінансового моніторингу з боку Державної служби фінансового моніторингу України.

Водночас, Комітет Ради Європи MONEYVAL визначив також цілий ряд аспектів, що потребують удосконалення, серед яких, зокрема, необхідність підвищення ефективності правоохоронно-судової системи, а також деяких аспектів регулювання і нагляду.

Зазначене видання ми розцінюємо, як один із елементів координаційної діяльності Держфінмоніторингу, що покликаний забезпечити більш ефективне застосування міжнародних стандартів та національного законодавства учасниками системи. Це, в свою чергу, сприятиме розвитку (прогресу) національної системи фінансового моніторингу та покращенню позицій нашої Держави на міжнародних платформах.

Представлений термінологічний словник носить не тільки надзвичайно важливий теоретичний, а й практично-прикладний характер. Він є першим, за часів незалежності України, систематизованим виданням, що об'єднав терміни та поняття антилегалізаційної та антикорупційної систем.

Зібрані визначення, майже трьох тисяч термінів, що використовуються у актах Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Президента України, нормативно-правових актах державних органів (здебільшого суб'єктів державного фінансового моніторингу) та міжнародних і науково-інформаційних джерел.

Метою його розробки є підтримка всіх учасників національної системи фінансового моніторингу (як з державного, так і з приватного секторів), а також суб'єктів антикорупційного напрямку в контексті професійної реалізації їх прав та інтересів, а також дотримання покладених зобов'язань.

Крім того, даний словник також є корисним джерелом, що буде використано у проведенні тренінгової діяльності спеціалістів, зайнятих у питаннях боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму, фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення та боротьби з корупцією на базі Академії фінансового моніторингу, а також в інших навчальних закладах.

До підготовки словника були долучені авторитетні наукові співробітники, які спеціалізуються у різних галузях права, та мають досвід реалізації подібних проєктів, а також керівники Державної служби фінансового моніторингу України.

Варто пам'ятати, що координаційна та роз'яснювальна робота, яка забезпечується Держфінмоніторингом, в тому числі за підтримки Організації з безпеки і співробітництва в Європі (OSCE), є компонентом мінімізації національних ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Переконані, що дане видання стане в нагоді працівникам національної системи фінансового моніторингу та антикорупційної системи, та є черговим свідченням послідовних і продуманих заходів із реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

І. Б. Черкаський,
Голова Державної служби фінансового моніторингу
України, доктор економічних наук

FOREWORD

In January 2018, the Committee of Experts on the Evaluation of Actions Against Money Laundering and Terrorist Financing (MONEYVAL) published the Mutual Evaluation Report of Ukraine following the results of the 5th round of mutual evaluation. This Report was approved at the 55th MONEYVAL Plenary meeting in December 2017.

The Report confirms that Ukraine is a reliable jurisdiction in combating money laundering, terrorist financing and financing of proliferation of weapons of mass destruction, which does not require special control measures (beacons) from MONEYVAL and the FATF.

The indicated result testifies to unconditional progress in the development of the national financial monitoring system and confirms the growing effectiveness of actions of all its participants.

The report also pays tribute to the focused work that is currently underway for funds arrest and confiscation in cases of corruption and embezzlement at higher levels in accordance with national risks.

Among the positive aspects, an attention was paid to the significant level of inter-agency coordination of the national financial monitoring system participants by the State Financial Monitoring Service of Ukraine.

At the same time, MONEYVAL has also identified a number of issues that need to be improved, including, inter alia, the need to improve the effectiveness of the law-enforcement and judicial system, as well as some aspects of regulation and supervision.

We consider this publication as one of the elements of the State Financial Monitoring Service of Ukraine coordination activities, which is intended to ensure more effective implementation of international standards and national legislation by the participants of the system. This, in turn, will contribute to the development (progress) of the national financial monitoring system and the improvement of the position of our State on international platforms.

The glossary has not only extremely important theoretical, but also practical-applied value. It is the first systematic publication, combining the terms and concepts of anti-money laundering and anti-corruption systems, since the independence of Ukraine.

The collected definitions, almost three thousand terms used in acts of the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the President of Ukraine, legal acts of state bodies (mostly state financial monitoring entities) and international and scientific informational sources.

The purpose of its development is to support all participants of the national financial monitoring system (both from the public and private sectors), as well as anticorruption entities in the context of the professional realization of their rights and interests, as well as compliance with the obligations.

In addition, this glossary is also a useful source to be used in conducting training activities for specialists involved in combating money laundering, terrorist financing, financing of proliferation of weapons of mass destruction and fighting corruption on the basis of the Academy of financial monitoring, as well as in other educational institutions.

Authoritative scientists specialized in various branches of law, and experienced in implementing such projects, as well as senior employees of the State Financial Monitoring Service of Ukraine, were involved in the preparation of the glossary.

It is worth keeping in mind that the coordination and outreach activities provided by the State Financial Monitoring Service of Ukraine, including with the support of the Organization

for Security and Cooperation in Europe (OSCE), is a component of minimizing national risks in the area of prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime, and terrorist financing.

We are confident that this publication will be useful to the employees of the national system of financial monitoring and anti-corruption system, and it is another evidence of consistent and well-considered measures to implement the state policy in the area of prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing, financing of proliferation of weapons of mass destruction.

**Igor Cherkaskyi,
Head of State Financial Monitoring Service of Ukraine,
Doctor of Economics**

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

А а	Н н
Б б	О о
В в	П п
Г г	Р р
Ґ ґ	С с
Д д	Т т
Е е	У у
Є є	Ф ф
Ж ж	Х х
З з	Ц ц
И и	Ч ч
І і	Ш ш
Ї ї	Щ щ
Й й	Ь ь
К к	Ю ю
Л л	Я я
М м	

АНГЛІЙСЬКИЙ АЛФАВІТ

A a	N n
B b	O o
C c	P p
D d	Q q
E e	R r
F f	S s
G g	T t
H h	U u
I i	V v
J j	W w
K k	X x
L l	Y y
M m	Z z

АБРЕВІАТУРИ ТА АКРОНІМИ УКРАЇНОМОВНІ

Абревіатура	Назва
АР Крим	Автономна Республіка Крим
АРМА	Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів
АТО	антитерористична операція
АСАУР	автоматизована система аналізу та управління ризиками
АСМО	автоматизована система митного оформлення товарів та транспортних засобів
АФМ	Академія фінансового моніторингу
ВАС	Вищий антикорупційний суд України
ВАСУ	Вищий адміністративний суд України
ВАТ	відкрите акціонерне товариство
ВККСУ	Вища кваліфікаційна комісія суддів України
ВКПП	Всеукраїнська конференція працівників прокуратури
ВРУ	Верховна Рада України
ВРП	Вища рада правосуддя
ВС	Верховний Суд
ГК	Господарський кодекс України
ГПУ	Генеральна прокуратура України
ДБО	дистанційне банківське обслуговування
ДБР	Державне бюро розслідувань
Держстат	Державна служба статистики України
Держфінмоніторинг	Державна служба фінансового моніторингу України
ДРТ	диверсійно-розвідувальна група
ДСА	Державна судова адміністрація України
ДУМ	додаткові узагальнені матеріали
ДФС	Державна фіскальна служба України
ЄДР	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань
ЄДРСР	Єдиний державний реєстр судових рішень
ЄРДР	Єдиний реєстр досудових розслідувань
ЗАТ	закрите акціонерне товариство
КАС	Кодекс адміністративного судочинства України
КВЕД	класифікація видів економічної діяльності
КК	Кримінальний кодекс України
КМУ	Кабінет Міністрів України
КПК	Кримінальний процесуальний кодекс України
КУА	компанія з управління активами
КУпАП	Кодекс України про адміністративні правопорушення
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
МЕРТ	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

Abbreviation	Title
ARC	Autonomous Republic of Crimea
ARMA	National Agency of Ukraine for Finding, Tracing and Management of Assets Derived from Corruption and other Crimes
ATO	Anti-terrorist Operation
AARMS	Automated Analysis and Risk Management System
ASCC	Automated System of Customs Clearance of Goods and Vehicles
AFM	Academy of Financial Monitoring
HACC	High Anti-Corruption Court
SAC	Supreme Administrative Court of Ukraine
OJSC	Open Joint Stock Company
HQC	High Qualifications Commission of Judges of Ukraine
AUCEP	All-Ukrainian Conference of Prosecution Employees
VR	Verkhovna Rada of Ukraine
HCJ	High Council of Justice
SC	Supreme Court
CC	Commercial Code of Ukraine
PGO	Prosecutor General of Ukraine
RBO	Remote Banking Service
SBI	State Bureau of Investigation
SSS	State Statistics Service of Ukraine
SFMS	State Financial Monitoring Service of Ukraine
DIG	Diversion and Intelligence Group
SJA	State Judicial Administration of Ukraine
ACR	Additional Case Referrals
SFS	State Fiscal Service of Ukraine
USR	Uniform State Register of Legal Entities, Individual Entrepreneurs and Public Associations
USRCD	Unified State Register of Court Decisions
URPI	Unified Register of Pre-trial Investigations
JSC	Joint Stock Company
CAJ	Code of Administrative Justice of Ukraine
CTEA	Classification of Types of Economic Activity
CC	Criminal Code of Ukraine
CMU	Cabinet of Ministers of Ukraine
CPC	Criminal Procedure Code of Ukraine
AMC	Asset Management Company
CUoAO	Code of Ukraine on Administrative Offenses
MIA	Ministry of Internal Affairs
MEDT	Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine

АБРЕВІАТУРИ ТА АКРОНІМИ

Абревіатура	Назва
МЗП	мінімальна заробітна плата
МЗС	Міністерство закордонних справ України
Мінінфраструктури	Міністерство інфраструктури України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Мін'юст	Міністерство юстиції України
НАБУ	Національна антикорупційне бюро України
НАЗК	Національне агентство з питань запобігання корупції
Нацкомфінпослуг	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
НБУ	Національний банк України
НКЦПФР	Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
НМДГ	неоподаткований мінімум доходів громадян
НПУ	Національна поліція України
ОВДП	облігації внутрішньої державної позики
ОЗДП	облігації зовнішньої державної позики
ОРДЛО	окремі райони Донецької та Луганської областей
ПАТ	публічне акціонерне товариство
ПК ДФС	програмно-інформаційний комплекс Державної фіскальної служби України
ПМ	прожитковий мінімум
ПП	приватне підприємство
Рада	Рада з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення
РНБО	Рада національної безпеки і оборони України
РПУ	Рада прокурорів України
САП	Спеціалізована антикорупційна прокуратура
СБУ	Служба безпеки України
СДФМ	суб'єкти державного фінансового моніторингу
СЕП	система електронних платежів
СЗР	Служба зовнішньої розвідки України
СПФМ	суб'єкти первинного фінансового моніторингу
СФМ	суб'єкти фінансового моніторингу
ТДВ	товариство з додатковою відповідальністю
УМ	узагальнені матеріали
ФГВ	Фонд гарантування вкладів фізичних осіб
ФОН	Фонд операцій з нерухомістю
ФФБ	Фонд фінансування будівництва
ЦК	Цивільний кодекс України
ЦПК	Центр протидії корупції

Abbreviation	Title
MW	Minimum Wage
MFA	Ministry of Foreign Affairs
MoI	Ministry of Infrastructure of Ukraine
MoF	Ministry of Finance of Ukraine
MoJ	Ministry of Justice of Ukraine
NABU	National Anti-Corruption Bureau of Ukraine
NACP	National Agency on Corruption Prevention
NC	National Commission for State Regulation of Financial Services Markets of Ukraine
NBU	National Bank of Ukraine
NSSMC	National Securities and Stock Market Commission
NTNIC	Non-Taxable Minimum Incomes of Citizens
NP	National Police of Ukraine
BDSL	Bonds of Domestic State Loan
BFSL	Bonds of Foreign State Loan
ORDLO	Some Districts of Donetsk and Luhansk Regions
PC	Public Company
PIC SFS	Program and Information Complex of the State Fiscal Service of Ukraine
CoL	Cost of Living
PE	Private Enterprise
Council	Council on the Prevention and Counteraction of the Legalization (Laundering) of the Proceeds from Crime, Terrorist Financing and the Financing of the Proliferation of Weapons of Mass Destruction
NSDC	National Security and Defense Council of Ukraine
CoP	Council of Prosecutors of Ukraine
SAPO	Special Anti-Corruption Prosecutor's Office
SSU	Security Service of Ukraine
SFMEs	State Financial Monitoring Entities
EPS	Electronic Payment System
SZRU	Foreign Intelligence Service of Ukraine
PFMEs	Primary Financial Monitoring Entities
FMEs	Financial Monitoring Entities
ALC	Additional Liability Company
CR	Case Referrals
DGF	Deposit Guarantee Fund
REF	Real Estate Fund
FCF	Fund for Construction Financing
CC	Civil Code of Ukraine
AntAC	Anti-Corruption Action Center

АНГЛІОМОВНИ

Abbreviation	Title
ABC	Anti-Bribery and Corruption
AC	Anti-Corruption
ACH	Automated Clearing House
CAN	Anti-Corruption Network for Eastern Europe and Central Asia
ACWG	Anti-Corruption Working Group
AEI	Automatic Exchange of Information
AML	Anti-Money Laundering
AML/CFT	Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism
APG	Asia/Pacific Group on Money Laundering
ARO	Asset Recovery Office
BIC	Business Identifier Code
BIS	Bank for International Settlements
BO	Beneficial Ownership
BTWC	Biological and Toxin Weapons Convention 1972
C	Compliant
CA	Customs Authority
CCJE	Consultative Council of European Judges
CDD	Customer Due Diligence
CETS	Council of Europe Treaty System
CFT	Countering the Financing of Terrorism
CoE	Council of Europe
CTR	Currency Transaction Report
CTR	Cash Transaction Report
DARTTS	Data Analysis and Research for Trade Transparency Systems
DNFBPs	Designated Non-Financial Businesses and Professions
DPRK	Democratic People's Republic of Korea
EAG	Eurasian Group on Combating Money Laundering and Financing of Terrorism
EaP	Eastern Partnership
EBC	European Central Bank
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development
ECB	European Central Bank
EDD	Enhanced Due Diligence
EEA	European Economic Area
EFT	Electronic Funds Transfer
Egmont Group	Egmont Group of Financial Intelligence Units

Абревіатура	Назва
ПХК	протидія хабарництву та корупції
ПК	протидія корупції
АКП	Автоматизована клірингова палата
АКМ	Антикорупційна мережа для Східної Європи та Центральної Азії
АРГ	Антикорупційна робоча група
АОІ	автоматичний обмін інформацією
ПВК	протидія відмиванню коштів
ПВК/ФТ	протидія відмиванню коштів та фінансуванню тероризму
АТГ	Азіатсько-Тихоокеанська група з питань розробки заходів протидії відмиванню коштів
АРО	Офіс з повернення активів
МФО	Ідентифікаційний код банку
БМР	Банк міжнародних розрахунків
БВ	Бенефіціарна власність
КБТЗ	Конвенція про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї та про їх знищення 1972
В	відповідає
МО	митні органи
КРЕС	Консультаційна рада європейських суддів
НПК	належна перевірка клієнта
СДРЕ	серія договорів Ради Європи
ПФТ	протидія фінансуванню тероризму
РС	Рада Європи
ПВО	повідомлення про валютну операцію
ПГО	повідомлення про готівкову операцію
САДДПСТ	система аналізу даних та досліджень щодо прозорості у сфері торгівлі
ВНУП	визначені нефінансові установи та професії
КНДР	Корейська Народно-Демократична Республіка
САГ	Євразійська група з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму
СП	Східне партнерство
ЄЦБ	Європейський центральний банк
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄЦБ	Європейський центральний банк
ППК	посилена перевірка клієнта
ЄЕЗ	Європейська економічна зона
ЕПК	електронний переказ коштів
Егмонтська Група	Егмонтська Група підрозділів фінансової розвідки

АБРЕВІАТУРИ ТА АКРОНІМИ

Abbreviation	Title
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative
EMS	European Monetary System
EU	European Union
EUR	Euro
Europol	European Union Agency for Law Enforcement Cooperation
FATF	Financial Action Task Force
FATF TREIN	FATF Training and Research Institute
FI	Financial Institution
FinCEN	Financial Crimes Enforcement Network
FIU	Financial Intelligence Unit
FT	Financing of Terrorism
GCB	Global Corruption Barometer
GIABA	Inter Governmental Action Group against Money Laundering in West Africa
GPD	Gross Domestic Product
GRECO	Group of States against Corruption
HS	Harmonized Commodity Description and Coding System
IA	Intelligence Agencies
IACA	International Anti-Corruption Academy
ID	Identification Data
IFRS	International Financial Reporting Standards
ILO	International Labour Organisation
IMF	International Monetary Fund
IN	Interpretive Note
IO	Immediate Outcome
IPS	Internet Payment Services
ISIL	Islamic State of Iraq and the Levant
ISP	Internet Service Providers
LC	Largely Compliant
LLC	Limited Liability Company
LEA	Law Enforcement Agencies
ML	Money Laundering
MLA	Mutual Legal Assistance
ML/FT	Money Laundering / Financing of Terrorism
MONEYVAL	Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism
MTCR	Missile Technology Control Regime
NA	Not Applicable
NBFIs	Non-Banking Financial Institutions
NC	Non-Compliant
NGO	Non-Government Organisation
NIP	National Implementation Plan
NPO	Non-Profit Organisation

Абревіатура	Назва
ІТДП	Ініціатива щодо забезпечення прозорості у добувній промисловості
ЄМС	Європейська монетарна система
ЄС	Європейський Союз
ЄВР	євро
Європол	Європейський поліцейський офіс
ФАТФ	Група з розробки фінансових заходів протидії відмиванню коштів
ФАТФ ННІ	Навчально-науковий інститут ФАТФ
ФУ	фінансова установа
ФінСЕН	Мережа боротьби з фінансовими злочинами, США
ПФР	підрозділ фінансової розвідки
ФТ	фінансування тероризму
ГБК	глобальний барометр корупції
ГІАБА	Міжурядова група по боротьбі з відмиванням коштів у Західній Африці
ВВП	валовий внутрішній продукт
ГРЕКО	Група держав проти корупції
ГС	система гармонізації описів та кодування товарів
РО	розвідувальні органи
МАА	Міжнародна Антикорупційна Академія
ІД	ідентифікаційні данні
МСФЗ	Міжнародні стандарти фінансової звітності
МОП	Міжнародна організація праці
МВФ	Міжнародний валютний фонд
ПЗ	пояснювальна записка
БР	безпосередній результат
ПСІ	платіжні сервіси Інтернету
ІДІЛ	Ісламська держава Іраку та Леванту
ППП	провайдер Інтернет-послуг
ПВ	переважно відповідає
ТОВ	товариство з обмеженою відповідальністю
ПО	правоохоронні органи
ВК	відмивання коштів
ВПД	взаємна правова допомога
ВК/ФТ	відмивання коштів / фінансування тероризму
МАНІВЕЛ	Комітет експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму
РКРТ	режим контролю ракетних технологій
НЗ	не застосовується
НФУ	небанківські фінансові установи
НВ	не відповідає
НДО/НУО	недержавна (неурядова) організація
НПД	Національний план дій (за наслідками MER)
НПО	неприбуткова організація

АБРЕВІАТУРИ ТА АКРОНІМИ

Abbreviation	Title
NPT	Nuclear Non Proliferation Treaty
NRA	National Risk Assessment
OC	Organised Crime
OCG	Organised Crime Group
OECD	Organisation for Economic Co-Operation and Development
OPCW	Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons
OSCE	Organization for Security and Co-operation in Europe
PACE	Parliamentary Assembly of the Council of Europe
Palermo Convention	The United Nations Convention against Transnational Organized Crime 2000
PC	Partially Compliant
PEP	Politically Exposed Person
PF	Proliferation (of weapons of mass destruction) Financing
R.	Recommendation
RBA	Risk-Based Approach
RE	Reporting Entity, Private entities with obligations in a jurisdiction's AML/CFT regime
SAR	Suspicious Activity Report
SAs	Supervisory Authorities
SDD	Simplified Due Diligence
SEPA	Single Euro Payments Area
SME	Small and Medium-sized Enterprise
SNRA	Supra-National Risk Assessment
SR.	Special Recommendation
SRB	Self-Regulatory Body
SRO	Self-Regulatory Organization
ST	Suspicious Transaction
STR	Suspicious Transaction Report
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication
TC	Technical Compliance
TCSP	Trust and Company Service Provider
TF	Terrorist Financing
TFS	Targeted Financial Sanctions
TI	Transparency International
TTU	Trade Transparency Unit
UA	Ukraine
UAH	Ukrainian Hryvnia
UBO	Ultimate Beneficial Owner
UFAR	Ukraine Forum on Asset Recovery
UID	Unique Identity Number
UN	United Nations
UNCAC	United Nations Convention against Corruption
UNDP	United Nations Development Programme
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime

Абревіатура	Назва
ДНЯЗ	Договір про нерозповсюдження ядерної зброї
НОР	Національна оцінка ризиків
ОЗ	організована злочинність
ОЗГ	організована злочинна група
ОЕСР	Організація економічного співробітництва та розвитку
ОЗХЗ	Організація із заборони хімічної зброї
ОБСЄ	Організація з безпеки і співробітництва в Європі
ПАРЕ	Парламентська асамблея Ради Європи
Палермська Конвенція	Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000
ЧВ	частково відповідає
ПЕП	політично заангажовані особи, публічні діячі
ФР	фінансування розповсюдження (зброї масового знищення)
Р.	Рекомендація
РОП	ризико-орієнтовний підхід
СПФМ	звітуючий суб'єкт, суб'єкт первинного фінансового моніторингу
ППД	повідомлення про підозрілу діяльність
НО	наглядові органи
СПК	спрощена перевірка клієнта
ЄЗПЄ	Єдина зона платежів у євро
МСП	малі та середні підприємства
СНОР	Супранациональна оцінка ризиків
СР	Спеціальна Рекомендація
СО	саморегулювний орган
СРО	саморегулювна організація
ПФО	підозріла фінансова операція
ППО	повідомлення про підозрілу операцію
СВІФТ	Міжнародна банківська електронна система платежів
ТВ	технічна відповідність
НПТК	надавачі послуг трастів чи компаній
ФТ	фінансування тероризму
ЦФС	цільові фінансові санкції
ТІ	Трансперенсі Інтернешнл
ПЗПСТ	підрозділ із забезпечення прозорості у сфері торгівлі
УКР	Україна
Українська гривня	ГРН
КБВ	кінцевий бенефіціарний власник
УФПА	Український форум з повернення активів
УІН	унікальний ідентифікаційний номер
ООН	Організація Об'єднаних Націй
КПК ООН	Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
УНЗ ООН	Управління ООН з наркотиків і злочинності

АБРЕВІАТУРИ ТА АКРОНІМИ

Abbreviation	Title
UNSC	United Nations Security Council
UNSCRs	United Nations Security Council Resolutions
UTR	Unusual Transaction Reports
VCPPS	Virtual Currency Payment Products and Services
Vienna Convention	The United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances 1988
Warsaw Convention	Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism 2005
WCO	World Customs Organisation
WFDB	World Federation of Diamond Exchanges
WGB	Working Group on Bribery in International Business Transactions
WGTM	Working Group on Terrorist Financing and Money Laundering
WGTYP	Working Group on Typologies
WMD	Weapons of Mass Destruction
WTO	World Trade Organisation

Абревіатура	Назва
РБ ООН	Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй
РРБ ООН	Резолюції Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй
ПНО	повідомлення про незвичну операцію
ВВПШП	віртуальні валютні платіжні продукти та послуги
Віденська Конвенція	Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988
Варшавська Конвенція	Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму 2005
ВМО	Всесвітня митна організація
ВФАБ	Всесвітня федерація алмазних бірж
РГП	Робоча група по боротьбі з підкупом у міжнародних ділових операціях
РГФТВК	Робоча група з питань фінансування тероризму та відмивання грошей
РГТ	Робоча група з типологій
ЗМЗ	зброя масового знищення
СОТ	Світова організація торгівлі

ТЕРМІНОЛОГІЯ

А

АБОЛІЦІЯ

(англ. **abolition** [ə' bɒl.ɪʃ])

- (1) Скасування закону або рішення. (2) Ліквідація посади або відмова від неї. (3) Закриття кримінальної справи до винесення вироку. (4) Відстоювання честі – офіційне спростування наклепу (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

АБОНЕНТ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ПОШТИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

(англ. **subscriber of the National bank e-mail system** [səb' skraɪbə əv ðə 'næʃənl bæŋk i:-meɪl' sistɪm])

- банківська та інша установа, організація України, підключена до системи електронної пошти Національного банку (*джерело: Положення про систему електронної пошти Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про систему електронної пошти Національного банку України» від 17.04.2018 № 42 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 41. – Ст. 1466*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

АБОНЕНТСЬКИЙ ВУЗОЛ СИСТЕМИ BANKID

(англ. **subscriber unit of BankID system** [səb' skraɪbə 'ju:nɪt əv bæŋk' ɪd 'sɪstɪm])

- комплекс програмно-технічних засобів, призначений для забезпечення обміну інформацією між абонентами через систему BankID (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «система BANKID».

АБОНЕНТ-ІДЕНТИФІКАТОР

(англ. **subscriber ID** [səb' skraɪbə 'ɪd])

- банк України, який є абонентом системи BankID та безпосередньо виконує функції автентифікації та авторизації для користувачів, які є його клієнтами (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного*

банку України» від 30.08.2016 № 378 // *Офіційний вісник України*. – 2016. – № 78. – Ст. 2545). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «система BANKID», «авторизація».

АБОНЕНТ-НАДАВАЧ ПОСЛУГ

(англ. **subscriber-services provider** [səb' skraɪbə 'sɜ:visɪz grə 'vaɪdə])

- портал, суб'єкт надання адміністративних послуг або інший державний орган, який здійснює дистанційну ідентифікацію користувачів з використанням системи BankID (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України*. – 2016. – № 78. – Ст. 2545).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «система BANKID».

АБОНЕНТИ СИСТЕМИ BANKID

(англ. **subscribers of BankID system** [səb' skraɪbɪz əv bæŋk' ɪd 'sɪstɪm])

- банки України, портал, суб'єкти надання адміністративних послуг та інші державні органи, підключені до системи BankID (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України*. – 2016. – № 78. – Ст. 2545).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «система BANKID».

АБРОГАЦІЯ

(англ. **abrogation** [abrə' geɪʃ(ə)n])

- скасування застарілих законів, рішень державної влади (*джерело: Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/38/39/1/0/>*).

АБСЕНТЕЇЗМ

(англ. **absenteeism** [abs(ə)n' ti:ɪz(ə)m])

- зумисне ухилення від участі у виборах, зборах акціонерів з метою перешкоди прийняттю окремих рішень, вияву протесту (*джерело: Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/38/39/1/0/>*).

АБСОЛЮТНА ПЕРЕВАГА

(англ. **absolute benefit** ['absəlu:t 'benɪfɪt])

- досягнення підприємством, фірмою, окремою фізичною особою вищих показників результативності – економічної ефективності діяльності. Ця категорія привнесена Адамом Смітом (1723-1790), який доводив, що окремі країни в економічній діяльності повинні спеціалізуватись на тих виробництвах, де вони набувають абсолютної переваги (*джерело: Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/38/39/1/0/>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підприємство», «фізична особа».

АБСОЛЮЦІЯ

(англ. **absolution** [absə'lu:ʃ(ə)n])

- постановва суду, за якою підсудний звільняється від покарання (*джерело: Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/38/39/1/0/>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «постанова», «обвинувачений (підсудний)», «покарання».

АВАЛІСТ

(англ. **abolist** [ˌgæɪ.ən'tɔ:ɪ])

- юридична або фізична особа, яка гарантує оплату векселя (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «юридична особа», «фізична особа».

АВАЛЬ

(англ. **aval** [ə'væl])

- одностороння угода, відповідно до якої третя по відношенню до боржника особа (аваліст) бере на себе зобов'язання нести спільну з боржником відповідальність за векселем або чеком на тих же умовах і в тому ж обсязі, що і боржник. Предмет такої угоди – просте, нічим не обумовлене зобов'язання здійснити платіж за векселем або чеком у разі експеди (дисгнорачії) обігу векселя. Фактом, що дає право векселедержателю пред'явити вимогу до аваліста, є протест векселя або посвідчення факту несплати чека, що дозволяє говорити про регресний характер відповідальності, що накладається А. У силу А. третя особа або одна із осіб, що підписали вексель, повинна забезпечити платіж за векселем. А. є формою поручительства, зробленого третьою особою у вигляді особливого гарантійного запису або акта, відповідно до якого третя особа, що не є ні платником, ні векселедержателем, ні індосантом, бере на себе відповідальність за виконання зобов'язань якою-небудь із зобов'язаних за векселем осіб (акцептантом, векседавцем, індосантом) повністю або частково сплатити вексель у встановлений термін. А. оформляється гарантованим написом аваліста на лицьовому боці векселя, або на додатковому листі (алонжі) з підписом поручителя і словами «аваль» або «вважати за аваль». А. може бути також здійснений за допомогою видачі окремого документа. Відмінність між цими формами А. полягає в тому, що у разі напису на самому векселі поручитель (аваліст) несе таку ж відповідальність, як і той, кого він гарантує, перед всіма пред'явниками векселя. Поручитель, що оформив А. у вигляді окремого документа, несе відповідальність лише перед тим, кому цей документ видано. Зазвичай, у А. вказується, за чий рахунок він наданий. Якщо такої позначки немає, то вважають, що А. наданий за векседавця. Для А. достатньо лише одного підпису, поставленого авалістом на лицьовому боці векселя. Аваліст несе таку ж саму відповідальність, як і той, за кого він дав А., тобто за тих же умов і в тому ж обсязі. Це означає, що аваліст основного боржника відповідає навіть за відсутності протесту в тому ж обсязі та в ті ж терміни, що і особа, за яку він дав А. Його зобов'язання дійсне навіть тоді, коли зобов'язання, яке він гарантував, виявиться недійсним на будь-якій підставі, крім дефекту форми. Аваліст, що сплатив вексель, має право вимагати відшкодування платежу з тієї особи, за яку він видав

А., а також з осіб, відповідальних перед останнім. А. накладає відповідальність у розмірі вексельної суми і обумовлених у векселі відсотків за нею. Тому А. слід розглядати не як просте поручительство, що має акцесорний характер, а як форму банківської гарантії. Розрізняють такі види А.: повний, частковий, умовний і безумовний (банківський). А. дозволяє підвищити надійність виданого векселя. Прийнято вважати, що чим більше на комерційному векселі підписів, що гарантують його оплату, тим вища його цінність як ліквідного активу. Векселі з А. першокласних банків використовують у міжнародних розрахунках (*джерело: Конвенція, якою запроваджено Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі (Женева, 7 червня 1930 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_009*);

- вексельне поручительство, згідно з яким банк бере на себе відповідальність перед векселедержателем за виконання векседавцем оплати податкового векселя, яке оформляється шляхом Проставляння гарантійного напису банку на кожному примірнику податкового векселя (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*);

- вексельне поручительство, за яким особа (аваліст), яка його здійснює, бере на себе відповідальність перед власником векселя за виконання векседавцем, акцептантом або індосантом зобов'язань щодо оплати цього векселя. Аваль виражається словами «вважати за аваль» або будь-яким іншим рівнозначним формулюванням, оформляється на векселі або на алонжі, підписується авалістом (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*);

- вексельне доручення, за яким аваліст, тобто особа, що його здійснила, бере на себе відповідальність перед власником векселя за виконання зобов'язань будь-якою із відповідальних за векселем осіб: акцептантом, векседавцем, індосантом. Оформляється А. або гарантійним написом аваліста на векселі чи додатковому аркуші (алонж), або видачею окремого документа. Обсяг і характер відповідальності аваліста відповідає обсягу і характеру відповідальності особи, на яку подано А. Аваліст, який оплатив вексель, має право вимагати відшкодування платежу з тієї особи, за яку він надав А., а також з осіб, відповідальних перед останнім. А. збільшує надійність векселя і таким чином сприяє вексельному обігу (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «банк», «аваліст», «алонж», «аваліст», «акцептант векселя», «векседавець», «індосант».

АВАЛЬНИЙ КРЕДИТ

(англ. **aval loan** [ɑ:ˈvɑ:l ləʊn])

- банківський кредит, що надається клієнтові для забезпечення його гарантійних зобов'язань у формі поручительства за кредитом, платежами, поставками тощо. Призначення А. к. – покриття зобов'язання клієнта, якщо він фінансово неспроможний виконати його самостійно. Фактично при виконанні одержувачем А. к. своїх боргових зобов'язань ліквідні кошти авального кредитора (банку) не використовуються. А. к. може бути короткостроковим, середньостроковим і довгостроковим. У міжнародній практиці інколи використовуються безстрокові А. к. Формою А. к. може бути: кредитне поручительство, поручительство з відстрочки фрахту, поручительство на випадок судового розгляду справи, гарантія суми,

запропонованої на аукціоні, гарантія завдатку, гарантія поставок або гарантія виконання договірних зобов'язань. У міжнародній практиці *А. к.* можуть використовуватися для гарантії коносаментів. За надання *А. к.* банки беруть плату у вигляді так званих комісійних – процента від суми поручительства чи гарантії, розмір якого залежить від строку дії договору - за *А. к.*, платоспроможності позичальника, рівня ризику, суми гарантії тощо (*джерело* *Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 10*).

АВАЛЮВАННЯ

(англ. **avalizing** [ə'vælɑ:zɪŋ])

- оформлення юридичною або фізичною особою авалю за векселем, тобто прийняття зобов'язання оплатити вексель повністю або частково за одну із зобов'язаних за векселем осіб у разі неоплати векселя платником у строк або, якщо немає змоги одержати платіж за векселем у строк (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «аваль», «вексель».

АВАНС

(англ. **advance** [əd'vɑ:ns])

- попередньо виплачена грошова сума в рахунок майбутніх платежів за матеріальні цінності, на виконання робіт, надання послуг. *А.* виплачується підприємствами (організаціями) працівникам у рахунок заробітної плати, на господарські витрати, витрати на відрядження, для придбання малоцінного майна. Між підприємствами та організаціями виплата *А.* допускається під час укладання господарських чи підрядних контрактів, договорів з метою надання договірним сторонам більшої взаємодовіри. Тим самим гарантується попереднє перерахування грошей виконавцеві для покриття його початкових видатків, пов'язаних з виконанням програм (робіт), передбачених умовами договору. Розмір *А.*, строки виплати та порядок погашення визначаються угодами (контрактами) між сторонами. На практиці у вигляді *А.* сплачується частина майбутньої суми оплати, що становить 10-15% її загального обсягу. У зовнішній торгівлі під авансовим платежем розуміється будь-який платіж, проведений покупцем-замовником до моменту відвантаження товару чи надання послуг. Повний *А.* виплачується досить рідко і є найневигоднішою для імпортера формою розрахунків (для експортера – навпаки). *А.* обов'язковий при поставках на умовах кредиту і становить, як правило, 10-25% вартості контракту. Повернення *А.* при невиконанні зобов'язань експортером забезпечується банківською гарантією. Як і завдаток, *А.* є матеріальним підтвердженням реальності умов укладення договору, але, на відміну від завдатку, він не є способом забезпечення виконання зобов'язань. При виконанні договірних зобов'язань *А.* зараховується у рахунок остаточного платежу за договірними зобов'язаннями. При розторгненні договору *А.* повертається повністю або частково залежно від умов договору (*джерело: Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/38/39/1/0/>*).

АВІЗО

(англ. **advise** [əd'vaɪs])

- офіційне письмове повідомлення банку про виконання ним розрахункової операції, відправлення векселя, переказ грошей тощо, яке надсилається іншому банку чи клієнту. Для цього використовують спеціальні бланки або копії грошово-розрахункових документів (платіжні доручення, рахунки, платіжні вимоги, меморіальні ордери тощо). *А.* застосовують у комерційній та бухгалтерській практиці. В *А.* вказують: номер, дату запису, характер операції, суму, найменування платника та одержувача тощо. *А.* використовують у взаєморозрахунках між банками як письмові підтвердження про виплату клієнтам шляхом списання з їх рахунків певних сум або про зарахування певних сум. Банки також використовують *А.* для повідомлення клієнтів про рух коштів на їх рахунках, відкриття акредитивів, виставлені перевідні векселі або чеки, відвантаження постачальниками товарів, переказ грошей, про залишки коштів на рахунках тощо. Залежно від характеру операції *А.* поділяють на дебетові та кредитові. Залежно від форми відправлення *А.* поділяють на поштові та електронні. До поштових *А.* додають документи, використані як підстава для здійснення розрахунків. При здійсненні міжнародних банківських розрахункових операцій використовують дебет-авізо – доручення зовнішньоторговельній організації за встановленою формою при розрахунках підприємств однієї країни з банками інших країн за товари та послуги в порядку інкасо з наступним акцептом. В Україні *А.* використовують у взаємних розрахунках між банками за допомогою міжфілійних оборотів (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренєва. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – С. 104 – 154.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «вексель», «переказ грошових коштів», «клієнт».

АВІЗУВАННЯ

(англ. **advising** [əd'vaɪzɪŋ])

- офіційне повідомлення про відкриття, зміну, анулювання акредитива, або здійснення трансферу акредитива, надіслане банком в електронній або паперовій формі (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акредитив», «банк».

АВІЗУЮЧИЙ БАНК

(англ. **advising bank** [əd'vaɪzɪŋ bæŋk])

- банк, який авізує гарантію та надає письмове повідомлення щодо наданої гарантії бенефіціару або банку-гаранту, або іншому банку (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156;*)

- банк, який на прохання банку-емітента або іншого банку здійснює авізування бенефі-

ціару або доручає іншому авізуючому банку здійснити авізування бенефіціару або іншому авізуючому банку (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «бенефіціар», «банк-гарант», «гарантія», «банк-емітент».

АВІСТА

(англ. **promissory note** [ˈprɒmɪsəri nəʊt])

- банківський термін, що має два близьких значення: 1. Вексель на пред'явника, виданий без зазначення строку платежу (сплати). Він може бути оплачений відразу після пред'явлення. 2. Напис на векселі чи на будь-якому іншому цінному папері, що засвідчує можливість одержання грошей у будь-який час після пред'явлення зазначеного документа або після завершення визначеного у векселі строку. Напис *A.* може бути на чеках та на *поштових переказах* (джерело: *Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/38/39/1/0/>;*

- (1) Вексель або документ грошових розрахунків на пред'явника. (2) Напис на векселі чи іншому документі, який свідчить, що оплата цього документа аболіція авіста повинна здійснюватись за його пред'явленням (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «цінний папір», «покарання».

АВТЕНТИФІКАЦІЯ

(англ. **authentication** [ɔː,θɛntɪˈkeɪʃ(ə)n])

- електронний процес, що дає змогу підтвердити електронну дистанційну ідентифікацію фізичної або юридичної особи чи походження та цілісність даних в електронній формі (джерело: *Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545);*

- електронна процедура, яка дає можливість підтвердити електронну ідентифікацію фізичної особи та/або походження і цілісність електронних даних (джерело: *Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа».

АВТОМАТ ДЛЯ РОЗМІНУ

(англ. **bill changer** [bɪl 'tʃeɪndʒə])

- автомат, що приймає монети та банкноти одного номіналу та обмінює їх на банкноти чи монети іншого номіналу (джерело: *The FATF Report: Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009)* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Vulnerabilities%20of%20Casinos%20and%20Gaming%20Sector.pdf>). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банкнота».

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА АНАЛІЗУ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (АСАУР)

(англ. **automated analysis and risk management system (AARMS)** ['ɔ:təmətɪd ə'næləsis ənd rɪsk 'mæɪnɪdʒmənt 'sɪstɪm])

- сукупність програмно-інформаційних комплексів, які забезпечують функціонування системи управління ризиками під час митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів (джерело: *Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).*

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА БАНКУ

(англ. **automated bank system** ['ɔ:təmətɪd bæŋk 'sɪstɪm])

- комплекс програмно-технічних засобів, спрямований на автоматизацію банківської діяльності (джерело: *Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545).*

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ОБРОБЛЕННЯ БАНКНОТ

(англ. **automated banknotes processing system** ['ɔ:təmətɪd 'bæŋknəʊts 'prəʊsesɪŋ 'sɪstəm])

- обладнання для роботи з готівкою, яке в автоматичному режимі забезпечує перерахування банкнот, ідентифікацію ознак їх справжності, відокремлення банкнот на придатні, непридатні для обігу та сумнівні (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

АВТОМАТИЧНИЙ ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ (АОІ)

(англ. **automatic exchange of information** [ɔ:tə'matɪk ɪks'tʃeɪndʒ əv ɪnfə'meɪʃ(ə)n])

- обмін між податковими органами двох або більше держав фінансовою інформацією, пов'язаною з усіма видами багатства (включаючи нерухоме майно, наприклад, будинки або земельні ділянки) і оподатковувану діяльність (наприклад, дивіденди, відсотки, роялті, зарплати, пенсії, повернення ПДВ і т. д.) на автоматичній, періодичній основі. У цій системі інформація регулярно збирається в країні, де відбувається оподаткування або зберігаються

активи, і надаються країні, де сплачуються податки, без відправки офіційного запиту. Ця система може бути оформлена або в двосторонніх, або багатосторонніх угодах між державами-учасниками (*джерело Financial Transparency Glossary. – ISBN: 978-3-943497-51-9*).

АВТОМАТИЧНІ ІНДИКАТОРИ РИЗИКІВ

(англ. **automatic risk indicators** [ˌɔːtəˈmætɪk rɪsk ˈɪndɪkeɪtəz])

- критерії із заданими наперед параметрами, використання яких дає можливість автоматично здійснювати вибір процедур закупівель, що містять ознаки порушень законодавства у сфері публічних закупівель (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

АВТОР ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА

(англ. **author of the electronic document** [ˌɔːθə(r) əv ðə ɪˌlekˈtrɒnɪk ˈdɒkjumənt])

- фізична або юридична особа, яка створила електронний документ (*джерело: Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «документ».

АВТОРИЗАЦІЯ

(англ. **authorization** [ˌɔːθə.rɪz.əɪ.ʒən])

- процедура отримання дозволу на проведення операції з використанням електронного платіжного засобу (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918;)*;

- процедура отримання дозволу на проведення операції із застосуванням платіжної картки (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «електронний платіжний засіб».

АВУАРИ

(англ. **holdings** [ˈhəʊl.dɪŋ])

- у широкому розумінні – активи, тобто грошові кошти, чеки, векселі, перекази, акредитиви, за допомогою яких здійснюються платежі та погашаються зобов'язання. У вузькому сенсі – ліквідна частина активів, що включає грошові кошти, які знаходяться на банківських рахунках, валюту і швидко реалізовані цінні папери. Термін *А.* найчастіше використовують для характеристики коштів банків у іноземній валюті, що знаходяться на їх рахунках в іноземних банках і використовуються для виконання фінансових операцій за дорученням даного банку. Сукупність таких коштів, що належать певній країні, називають її іноземними *А.* Іноземні *А.* підпорядковані юрисдикції країни, в якій вони розміщені. За рахунок таких *А.* можна здійснювати платежі за кордоном і погашати зобов'язання. Розрізняють: *А.* вільні – використовувані без обмежень, з обмеженим режимом використання і *А.* заблоковані – що знаходяться під контролем держави або банку (*джерело Фінансово-кредитний енциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 14*);

- (1) Різноманітні активи (грошові кошти, чеки, векселі, перекази, акредитиви), за якими можуть здійснюватися платежі та погашення зобов'язань їхнім власником. (2) Кошти банків іноземної валюти, що перебувають на його рахунку в зарубіжних банках-кореспондентах (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «грошові кошти (гроші)», «фрахунковий чек», «вексель», «акредитив», «цінний папір», «банк», «іноземна валюта», «банк-кореспондент».

АГЕНТ

(англ. **agent, dealer, commissioner** [dʒent, 'di:ləɹ, kə'mɪʃ.ən.ər])

- будь-яка фізична або юридична особа, що надає послуги з переказу грошових цінностей (ППГЦ) від імені провайдера ППГЦ, або за договором з провайдером чи під його керівництвом (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);*

- особа, яка діє на підставі договірних відносин зі страховою компанією та виконує свої функції з належної перевірки клієнтів (джерело: *FATF Report: Risk-Based Approach – Guidance for the Insurance Sector [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20Guidance%20for%20Life%20Insurance%20Sector.pdf>);*

- особа, яка надає послуги, пов'язані з передплаченими картками, від імені іншої установи, що постачає передплачені картки відповідно до контракту (джерело: *FATF Guidance for a Risk-Based Approach to Prepaid Cards, Mobile Payments and Internet-Based Payment Services [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-RBA-NPPS.pdf>);*

- (1) Юридична або фізична особа, яка здійснює певні дії за дорученням іншої особи (принципала) за її рахунок і від її імені, а також готує угоди без права їх підпису. Як правило, розмір винагороди А. за виконання доручення визначається спеціальною угодою з особою, інтереси якої він представляє. (2) Юридична чи фізична особа, що є посередником за рахунок і в інтересах іншої особи (принципала), а також здійснює дії в підготовці угод, але без права підпису. Свої дії А. робить звичайно за винагороду, розмір якої визначається за агентською угодою між А. і особою, що дала доручення (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «належна перевірка клієнтів» «послуги з переказу грошових цінностей» «фізична особа», «юридична особа», «принципал».

АГЕНТ З МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

(англ. **customs clearance agent** ['kʌstəmz 'klɪərəns 'eɪdʒənt])

- фізична особа - резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням органу доходів і зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «резидент».

АГЕНТ З РОЗРАХУНКІВ

(англ. **paying agent** ['peɪj 'eɪdʒ(ə)nt])

- банк, член платіжної системи, який на підставі належним чином оформленого права (ліцензії платіжної системи, укладеного договору тощо) може надавати послуги банкам-учасникам цієї системи щодо проведення переказу коштів за їх фінансовими зобов'язаннями, результати розрахунків за якими включені платіжною системою до клірингової позиції агента з розрахунків. Відносини *А. р.* з банками-учасниками розрахунків регулюються договорами, укладеними відповідно до чинного законодавства. Функції *А. р.* визначаються внутрішнім положенням банку, що регулює проведення міжбанківського переказу з урахуванням вимог законодавства і, зокрема, має визначати: а) технологію, регламент проведення розрахунків і порядок обміну інформацією з учасниками розрахунків; б) порядок урегулювання неплатоспроможності та інших випадків невиконання учасниками розрахунків своїх зобов'язань; в) методику розрахунку розміру страхового фонду, спосіб його формування, порядок та умови використання. *А. р.* проводить міжбанківський переказ через кореспондентські рахунки банків-учасників розрахунків. З метою забезпечення здійснення розрахунків *А. р.* має право формувати страховий фонд за рахунок коштів банків – учасників розрахунків у порядку, що визначений його внутрішнім положенням та укладеними договорами (*джерело: Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/38/39/1/0/>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «учасник/член платіжної системи», «переказ коштів», «міжбанківський переказ коштів».

АГЕНТИ ВАЛЮТНОГО РИНКУ

(англ. **FX market agents** [ɛf ɛks 'mɑ:kɪt 'eɪdʒənts])

- суб'єкти валютного ринку; сукупність юридичних і фізичних осіб, які провадять діяльність на валютному ринку. Головними *А. в. р.* є: 1. Валютні біржі. 2. Комерційні банки. 3. Центральні банки. 4. Підприємства, фінансові установи, які здійснюють зовнішньоекономічні операції. 5. Підприємства, міжнародні корпорації, фінансові установи, які здійснюють іноземні вкладення активів. 6. Валютні брокерські фірми. 7. Фізичні особи (*джерело: Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «міжбанківський валютний ринок України», «банки», «підприємство», «фінансова установа», «активи».

АГЕНТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **agency activity** ['eɪdʒənsɪ æk'tɪvəti])

- діяльність суб'єктів підприємницької діяльності, уповноважених діяти від імені та на підставі доручення одного або більше страховиків, щодо рекламування, консультування, пропонування страхувальникам страхових послуг та проведення роботи, пов'язаної з укладенням та виконанням договорів страхування (підготовка і укладення договорів страхування, виконання робіт з обслуговування договорів), у тому числі оформлення всіх необхідних документів для своєчасної виплати страхових сум або страхового відшкодування, а також здійснення цих виплат (*джерело: Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок провадження діяльності страховими посередниками» від 18.12.1996 № 1523 // Урядовий кур'єр. – 21.01.1997.*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «страховики», «страхування», «страхова сума», «страхове відшкодування».

АГЕНТСЬКИЙ ДОГОВІР

(англ. **agency agreement** ['eidʒənsɪ ə'grɪ:mənt])

- договір, за яким одна сторона (комерційний агент) зобов'язується надати послуги другій стороні (суб'єкту, якого представляє агент) в укладенні угод чи сприяти їх укладенню (надання фактичних послуг) від імені цього суб'єкта і за його рахунок (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

АГЕНТСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **agency operations** ['eidʒənsɪ ˌɒp.ər.ə'teɪ.ʃən])

- здійснення фактичних і юридичних дій, пов'язаних з продажем чи придбанням товару на обумовленій території за дорученням однієї особи (принципала) незалежно від другої особи (агента) за рахунок і від імені принципала (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товари», «агент», «принципал».

АГРЕГУВАННЯ ДАНИХ ЩОДО РИЗИКІВ

(англ. **aggregation of risk data** [ˌægrɪ'geɪʃən əv rɪsk 'deɪtə])

- виявлення, збір та оброблення даних про ризики, ураховуючи вимоги щодо складання звітності про ризики, що дає змогу оцінити діяльність банку з урахуванням ризик-апетиту. Агрегування даних щодо ризиків уключає також класифікацію, сегментацію, об'єднання чи розбивку даних про ризики (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик», «ризик-апетит (схильність до ризику)», «банк».

АДВОКАТ

(англ. **advocate** ['æd.və.keɪt])

- фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені цим Законом (*джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «адвокатська діяльність».

АДВОКАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **advocacy** ['ædvəkəsi])

- незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту (*джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адвокат», «клієнт».

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ

(англ. **advocate's secret** ['ædvəkɪts 'si:kɪt])

- будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності (*джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адвокат», «адвокатське бюро», «адвокатське об'єднання», «адвокатська діяльність», «клієнт».

АДВОКАТСЬКЕ БЮРО

(англ. **advocate bureau** ['æd.və.keɪt 'bjʊə.rəʊ])

- юридична особа, створена одним адвокатом, і діє на підставі статуту. Найменування адвокатського бюро повинно включати прізвище адвоката, який його створив (*джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «адвокат».

АДВОКАТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

(англ. **advocate union** ['æd.və.keɪt 'juːniən])

- юридична особа, створена шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), і діє на підставі статуту (*джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «адвокат».

АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ

(англ. **advocate's request** ['ædvəkɪts rɪ'kwɛst])

- письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правової допомоги клієнту (*джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адвокат», «клієнт», «документ».

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ

(англ. **advocacy of Ukraine** ['ædvəkəsi əv ju:'kreɪn])

- недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом (*джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

АДМІНІСТРАТИВНА СПРАВА

(англ. **administrative case** [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv keɪs])

- переданий на вирішення адміністративного суду публічно-правовий спір (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративний суд», «публічно-правовий спір».

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ (ПРОСТУПОК)

(англ. **administrative offense (misdemeanor)** [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv ə'fens (,mis.dr'i:mi:.nər)])

- протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність (*джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122*).

АДМІНІСТРАТИВНЕ СТЯГНЕННЯ

(англ. **administrative penalty** [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv 'pen.əl.ti])

- міра відповідальності, що застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами (*джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122; Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку: затверджена рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку» від 26.03.2013 № 432, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 2013 р. за № 819/23351 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 42. – Ст. 1513*); - міра відповідальності, що застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, у дусі дотримання банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як правопорушником, так і іншими особами (*джерело: Положення про порядок накладення адміністративних штрафів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок накладення адміністративних штрафів» від 29.12.2001 № 563 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 5. – Ст. 199*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративне правопорушення (проступок)».

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО

(англ. **administrative justice** [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv 'dʒʌstɪs])

- діяльність адміністративних судів щодо розгляду і вирішення адміністративних справ у порядку, встановленому цим Кодексом (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративний суд», «адміністративна справа».

АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД(англ. **administrative court** [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv kɔ:t])

- суд, до компетенції якого цим Кодексом віднесено розгляд і вирішення адміністративних справ (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «адміністративна справа».

АДМІНІСТРАТИВНІ ДАНІ(англ. **administrative data** [əd'mɪn.ɪ.strə.tɪv 'deɪtə])

- дані, отримані на підставі спостережень, проведених державними органами (за винятком органів державної статистики), органами місцевого самоврядування та іншими юридичними особами відповідно до законодавства та з метою виконання адміністративних обов'язків та завдань, віднесених до їх компетенції (*джерело: Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – Ст. 608*).

АДМІНІСТРАТОР (ВІРТУАЛЬНОЇ ВАЛЮТИ)(англ. **administrator** [əd'mɪn.ɪ.streɪ.tər])

- фізична або юридична особа, що займається комерційною діяльністю по емісії (введенню в обіг) централізованої віртуальної валюти, визначенням та запровадженням правил її використання, веденням централізованого реєстру платежів і яка має право викупувати (виводити з обігу) централізовану віртуальну валюту (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-RBA-Virtual-Currencies.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «віртуальна валюта», «фізична особа», «юридична особа».

АДМІНІСТРАТОР ВУЗЛА СИСТЕМИ BANKID(англ. **administrator of the BankID system unit** [əd'mɪnɪstreɪtə əv ðə bæŋk'ɪd 'sɪstɪm 'ju:nɪt])

- особа, яка відповідає за забезпечення функціонування вузла системи BankID згідно з функціями, визначеними в розділі V цього Положення. Залежно від функціонального рівня структури системи BankID, визначеного в розділі V цього Положення, розрізняють головного адміністратора центрального вузла системи BankID та адміністраторів абонентських вузлів системи BankID (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система BankID», «абонентський вузол системи BankID».

АДМІНІСТРАТОР НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ(англ. **administrator of non-governmental pension fund** [əd'mɪnɪstreɪtə əv nɒn-ˌɡʌvən'mentl 'penʃən fʌnd])

- юридична особа, що здійснює адміністрування недержавних пенсійних фондів на умовах

цього Закону (джерело: *Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «недержавний пенсійний фонд», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

АЖІО

(англ. **agio** ['ædʒi, əʊ])

- (1) Різниця між курсами валют. (2) Комісія, що здійснює обмін паперових грошей на монету чи слабкої валюти на сильну (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «гроші».

АЗАРТНА ГРА

(англ. **gamble** ['gæmbl])

- будь-яка гра, обов'язковою умовою участі в якій є сплата гравцем грошей, у тому числі через систему електронних платежів, що дає змогу учаснику як отримати виграш (приз) у будь-якому вигляді, так і не отримати його залежно від випадковості.

До азартних ігор не відносяться:

організація та проведення лотерей;

організація та проведення творчих конкурсів, спортивних змагань тощо, незважаючи на те передбачається чи не передбачається їх умовами грошовий або майновий виграш;

гра в більярд, гра в кеглі (боулінг) та інші ігри, які проводяться без одержання гравцем призу (виграшу);

гра на гральних автоматах типу «кран-машина» (двокоординатні автомати), де як виграш (приз) гравець отримує виключно матеріальні речі (іграшки, цукерки тощо);

розіграші на безоплатній основі з рекламуванням (популяризацією) окремого товару, послуги, торгової марки, знаків для товарів і послуг, найменування або напрямів діяльності суб'єктів господарювання, комерційної програми з видачею виграшів у грошовій або майновій формі; розіграші у вигляді конкурсів (ігор, вікторин), умови яких передбачають безоплатне набуття особою статусу її учасника та отримання учасником, який виявив кращі особисті знання та вміння, виграшів у грошовій або майновій формі за особисту перемогу;

розіграші на безоплатній основі для розважальних, благодійних або пізнавальних цілей (джерело: *Про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 15.05.2009 № 1334-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 38. – Ст. 536*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «лотерея».

А-КРЕДИТ (АЛЬТЕРНАТИВНИЙ КРЕДИТ)

(англ. **alternative loan** [ɔ:l'tə:nətɪv]; **a-loan** [æləʊn])

- іпотечний кредит, забезпечений первинною іпотекою, який у цілому відповідає вимогам до «першокласних» іпотечних кредитів, хоча відношення розміру кредиту до вартості предмета застави (LTV), кредитна документація, статус власника, тип нерухомого майна або якийсь інший фактор не повністю відповідають вимогам стандартного андеррайтингу. Основна причина одержання іпотечним кредитом статусу «альтернативний» – неповна документація (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «андеррайтинг».

АКРЕДИТИВ

(англ. **letter of credit** [ˈlɛtər əv ˈkrɛdɪt])

- зобов'язання, зазвичай з боку банку, на прохання клієнта, заплатити вказаному бенефіціару певну суму грошей після пред'явлення визначених документів, які встановлені в умовах та положеннях акредитиву (джерело: *The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>);*

- грошове зобов'язання банку-емітента виконати зобов'язання проти належного представлення (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831);*

- (1) Розрахунковий або грошовий документ, виписаний (емітований) кредитною установою (емітентом) про те, що останній бере на себе зобов'язання з оплати витрат відповідно до прийнятих умов. Особа, на користь якої виписаний А., називається бенефіціаром або одержувачем. Особа, від імені якої банк виписує і здійснює оплату, називається аплікантом або заявником. (2) Грошовий документ, що засвідчує право юридичної особи, на ім'я якої він виданий, одержати в банку зазначену в ньому суму. Використовується в комерційній практиці як форма безготівкових розрахунків між підприємствами-постачальниками і споживачами, а також у міжнародних розрахунках за комерційними операціями. А. відкривається на певний строк для розрахунків з одним постачальником (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «бенефіціар», «банк-емітент», «розрахунковий документ», «кредитна установа», «юридична особа», «безготівкові розрахунки».

АКТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ БЕЗВИЇЗНОГО НАГЛЯДУ З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **act on the results of off-site supervision on financial monitoring issues** [ækt ɒn ðə rɪˈzʌltz ɒv ɒf-saɪt ˌsjuːpəˈvɪzən ɒn faɪˈnænsjəl ˈmɒnɪtərɪŋ ˈɪʃuːz])

- офіційний документ, в якому зафіксовані виявлені працівниками Національного банку порушення банком/установою вимог законодавства з питань фінансового моніторингу вимог, обмежень щодо діяльності банків та факти, що можуть свідчити про здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку (щодо використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів або фінансування тероризму), що складається працівниками Національного банку за результатами безвиїзного нагляду (джерело: *Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011*

№ 197 // *Офіційний вісник України*. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Національний банк України*», «*банк*», «*безвізний нагляд з питань фінансового моніторингу*».

АКТ ЯДЕРНОГО ТЕРОРИЗМУ

(англ. **act of nuclear terrorism** [ækt ðv 'nju:klɪə 'tɛrəpɪzəm])

- будь-які навмисні дії особи або групи осіб щодо ядерної установки, ядерного матеріалу, інших джерел іонізуючого випромінювання при їх використанні, зберіганні або транспортуванні та радіоактивних відходів при поводженні з ними, які прямо чи опосередковано можуть створити загрозу для здоров'я та безпеки персоналу, населення та довкілля внаслідок негативного впливу іонізуючого випромінювання або викиду радіоактивних речовин (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086-2004 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/ru/v0101578-04/ed20040608/find?text=%C1%E0%E7%E0+%E4%E0%ED%E8%F5>).*

АКТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СТАНУ

(англ. **acts of civil status** [ækt əv 'sɪvl 'stɛɪtəs])

- події та дії, які нерозривно пов'язані з фізичною особою і започатковують, змінюють, доповнюють або припиняють її можливість бути суб'єктом цивільних прав та обов'язків (народження, походження, громадянство, розірвання шлюбу, усиновлення, зміна імені, інвалідність, смерть тощо) (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*фізична особа*».

АКТИВИ

(англ. **assets** ['æsets])

- кошти, майно, майнові і немайнові права (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*);

- кошти, майно, майнові та інші права, на які може бути накладено або накладено арешт у кримінальному провадженні або які конфісковані за рішенням суду у кримінальному провадженні (*джерело: Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів : Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 1. – Ст. 2*);

- ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365*);

- ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фі-*

нансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665); - у фінансовому праві активи розглядаються як сукупність майна, інтелектуальної власності, грошових ресурсів, що належить підприємству, установі, організації, у які вкладено засоби власників та інших осіб. У банківській діяльності активи – це ресурси, контрольовані банком у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому. Крім того, активи – це будь-який об'єкт, право контролю якого закріплене за банком, який відповідає хоча б одній з таких вимог: 1) дає дохід банківській установі; або 2) може бути обмінений на інший об'єкт, який, у свою чергу, буде давати дохід банківській установі. При веденні бухгалтерського обліку та складанні звітності до активів відносять: нараховану дебіторську заборгованість за процентним доходом, відстрочену кредиторську заборгованість за витратами і премію за придбаними цінними паперами, але не відносять витрати, збитки та внутрішньобанківські розрахунки. Загальна сума активів – це сума всіх категорій активів, які зазначені вище, мінус сума всіх контрактивних рахунків типу резервів під можливі збитки від кредитної діяльності та дисконт за придбаними цінними паперами. Активи бувають таких видів: грошові та активи банку, депозитарні та дохідні, ліквідні та матеріальні, «мертві» та надлишкові, неліквідні та нематеріальні, оборотні та необоротні, паперові, пенсійні та інші. (джерело: *Словник фінансово-правових термінів / [за заг. ред. д.ю.н., проф. Л.К. Воронової]. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – С. 9-10).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти або інші активи», «активи, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі Резолюції Ради Безпеки ООН», «кошти», «майно».

АКТИВИ БАНКІВСЬКІ

(англ. **banking assets** ['bɑŋkɪŋ 'æsets])

- ресурси банку та засоби, що класифікуються за напрямками розміщення та використання з метою одержання прибутку. Інколи *А. б.* визначаються як ресурси, контрольовані банком у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до збільшення економічної вигоди у майбутньому. *А. б.* відображаються у активі балансу банку та включають: кошти в касі банку, кошти на кореспондентських рахунках, кошти в резервних фондах банку, надані кредити юридичним і фізичним особам, надані міжбанківські кредити, державні облигації, цінні папери, вкладення у факторингові та лізингові операції, дебітори, кошти, вкладені у спільну господарську діяльність та ін.

А. б. поділяють на активи, які приносять і не приносять прибуток. До *А. б.*, які не приносять прибутку, належать матеріальні та нематеріальні активи: кошти в касі, на кореспондентському рахунку, на резервних рахунках, а також основні засоби, матеріали, нематеріальні активи та відвернені кошти прибутку. *А. б.*, що приносять прибуток, поділяють на обліково-позичкові активи та банківські інвестиції. За характером забезпечення розрізняють позички забезпечені та незабезпечені (бланкові). До перших належать облік векселів і позички під заставу товарних запасів, рухомого майна, землі, нерухомості, цінних паперів, гарантії та поручительства тощо. Облік векселів і надання позичок без забезпечення пов'язані з підвищеними ризиками для банку. Банківські інвестиції – вкладення коштів банків у нерухоме та рухоме майно, інтелектуальні цінності, цінні папери з метою одержання прибутку. Банківські інвестиції можуть бути *капітальні* – придбання будинків, споруд, об'єктів нерухомості, основних фондів, нематеріальних активів і *фінансові* – придбання корпоративних прав, цінних паперів та інших фінансових інструментів. Розрізняють також інвестиції *прямі*, які передбачають вне-

сення коштів або майна в статутний фонд юридичної особи в обмін на корпоративні права; *портфельні інвестиції* – придбання цінних паперів та інших фінансових активів (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міценко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренєва. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – С.155 – 175*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «баланс (звіт про фінансовий стан)», «кошти», «юридична особа», «фізична особа», «цінний папір», «кореспондентський рахунок», «прибуток», «вексель», «прибуток», «активи».

АКТИВИ ІНСТИТУТУ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **assets of the joint investment institute** [ˈæsets əv ðə dʒɔɪnt ɪnˈvestmənt ˈɪnstɪtjuːt])

- сформована за рахунок коштів спільного інвестування сукупність майна, корпоративних прав, майнових прав і вимог та інших активів, передбачених законами та нормативно-правовими актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Про інституті спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «майно», «фінансове зобов'язання», «активи».

АКТИВИ КЛІЄНТА

(англ. **client assets** [ˈklaɪənt ˈæsets])

- грошові кошти та/або цінні папери, які обліковуються торговцем на рахунку внутрішнього обліку клієнта і повинні бути зараховані на цей рахунок, за мінусом коштів та/або цінних паперів, що повинні бути сплачені та/або списані з цього рахунку (*джерело: Порядок та умови провадження торговцем цінними паперами брокерської діяльності за договорами на брокерське обслуговування з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов провадження торговцем цінними паперами брокерської діяльності за договорами на брокерське обслуговування з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта» від 06.11.2012 № 1584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2000/22312 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 97. – Ст. 3938*).

АКТИВИ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ ТА СТОСУЮТЬСЯ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ЗУПИНЕНИХ ВІДПОВІДНО ДО РІШЕННЯ, ПРИЙНЯТОГО НА ПІДСТАВІ РЕЗОЛЮЦІЙ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН

(англ. **assets connected to terrorist financing and related to financial transactions terminated under the decision adopted by United Nations Security Resolutions**

[ˈæsets kəˈnektɪd tə ˈterərɪst faɪˈnænsɪŋ ənd rɪˈleɪtɪd tə faɪˈnænsɪəl trænzˈzækʃənz ˈtɜːmɪneɪtɪd ˈlɒndə ðə dɪˈsɪʒən əˈdɔːptɪd baɪ ˈjʊːnaɪtɪd ˈneɪʃənz sɪˈkjʊərɪtɪ ˌrezəˈluːʃənz])

- кошти, майно, майнові і немайнові права, що повністю або частково, прямо чи опосередковано належать або перебувають під контролем осіб, що пов'язані з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, та активи, які отримані або походять від таких коштів, майна, майнових і немайнових прав, а також інші активи зазначених осіб (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «кошти», «майно», «фінансування тероризму».

АКТИВНИЙ РИНОК

(англ. **active market** ['aktɪv 'mɑ:kɪt])

- (1) Для певних фінансових активів і фінансових зобов'язань – ринок, на якому ціни котирування легко та регулярно доступні (за допомогою біржі, дилера, брокера, міжбанківського ринку, служб інформації про ціни тощо) та відображають фактичні й регулярно здійснювані ринкові операції між незалежними сторонами. (2) Для інших активів – ринок, на якому існують такі умови: а) об'єкти, що їх купують і продають у межах ринку, є однорідними; б) як правило, в будь-який час можна зайти зацікавлених продавців і покупців; в) інформація про ціни загальнодоступна (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансовий актив», «фінансове зобов'язання», «активи».

АКТИВНІ АНАЛІТИЧНІ РАХУНКИ ДЕПОЗИТАРНОГО ОБЛІКУ

(англ. **active analytical accounts of depositary records** ['æktɪv ˌænə'litɪkəl ə'kaʊnts əv dɪ'pɒzɪtəri 'rekɔ:dz])

- рахунки депозитарного обліку, які відкриваються Центральним депозитарієм, депозитарною установою згідно з їх внутрішніми документами та відповідно до внутрішніх документів чи стандартів Центрального депозитарію з метою забезпечення депозитарного обліку депозитарних активів, зокрема для відображення їх місцезнаходження (зберігання) та стану випуску цінних паперів (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

АКТИВНІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **active transactions** ['aktɪv træn'zækʃənz])

- операції, спрямовані на розміщення та використання наявних у банку власних та залучених ресурсів з метою одержання прибутку при раціональному розподілі ризиків за окремими видами операцій та підтриманні необхідного рівня ліквідності. *А. о.* поділяють на *кредитні*, *обліково-кредитні* та *інвестиційні*. Між ними існує тісний взаємозв'язок. Кредитні операції надзвичайно різноманітні. Їх поділяють на групи за такими категоріями: тип позичальника; засіб забезпечення; строк кредитування; об'єкти кредитування; вид рахунку; вид валюти кредитування; порядок видачі коштів; метод погашення; порядок нарахування і погашення процентів; ступінь ризику та ін. У кредитуванні, крім традиційних кредитів, широкого розвитку набули кредитні лінії, відновлювальні (роловерні) кредити та кредити з плаваючими процентними ставками. Операції, пов'язані з придбанням (обліком) векселів або використанням векселів як застави, відносять до обліково-кредитних *А. о.*

До інвестиційних *А. о.* належать операції з придбання банками цінних паперів. Розрізняють *А. о.*, які проводяться банком на комісійних засадах і за власний рахунок (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренєва. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – С.277 – 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «прибуток», «вексель».

АКЦЕПТ

(англ. **acceptance** [ək'sept(ə)ns])

- згода платника сплатити грошові або товарні документи або згода однієї із сторін з умовами іншої сторони. Найчастіше *A.* застосовується при розрахунках за товари, послуги і виконані роботи, відповідно до яких платіж здійснюється з відома платника за розрахунковими документами, виписаними постачальником. Розрізняють наступні види *A.*: 1) згода платника на оплату розрахункових документів або гарантія оплати товарів і послуг; 2) прийняття платником (трасатом) за перевідним векселем (траттою) зобов'язання сплатити вексель при настанні зазначеного в ньому терміну. Такий *A.* оформляється у вигляді відповідного напису акцептанта – аваля, на лицьовому боці векселя; 3) згода банку гарантувати оплату суми, вказаної у перевідному векселі; 4) згода однієї сторони на укладення договору відповідно до пропозиції (оферти) іншої сторони; 5) у міжнародному праві – одностороння заява про зв'язаність умовами договору.

У практиці банківської діяльності виділяють вексельний *A.* (згода платника – трасата на оплату перевідного векселя) і банківський *A.* (згода банку на оплату розрахункових документів або поручительство банку в тому, що документ буде оплачено). При банківському *A.* часто потрібне попереднє депонування коштів на суму *A.* Залежно від повноти суми, що акцептується, розрізняють *A.* повний і частковий. За законодавством більшості країн *A.* повинен бути повним і беззастережним (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «банк».

АКЦЕПТАНТ ВЕКСЕЛЯ

(англ. **acceptor of bill** [ək'septəɹ əv bɪl])

- юридична або фізична особа, яка акцептує (підписує) вексель (тратту), беручи на себе зобов'язання здійснити платіж за переказним векселем під час настання строку платежу (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «вексель».

АКЦЕПТ ВЕКСЕЛЯ

(англ. **acceptance of a bill of exchange** [ək'septəns əv ə bɪl əv ɪks'tʃeɪndʒ])

- напис платника на переказному векселі (тратті) про згоду на оплату (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «вексель».

АКЦЕПТНЕ ФІНАНСУВАННЯ

(англ. **acceptance credit** [ək'sept(ə)ns 'krɛdɪt])

- форма кредиту, за якої фінансування комерційних операцій, передбачених договором, здійснюється через банки або спеціалізовані фінансові установи шляхом надання постачальнику (продавцеві), експортеру чи покупцеві (виконавцю робіт) або імпортеру раніше обумовленої суми кредиту для авансового фінансування закупівель або продажу товарів. При *А. ф.* позичальник надає банку чи фінансовій установі в заставу, як гарантію, товарну накладну або інший відповідний товарний документ, що підтверджує факт відправки вантажу, для купівлі якого видано кредит. *А. ф.* широко використовується в міжнародній торгівлі на основі акцептного кредиту, шляхом акцепту виставленої йому кредитором тратти (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «фінансова установа».

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

(англ. **joint-stock company** [dʒɔɪnt-stɒk 'kʌmpəni])

- господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356; Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, № 50-51/. – Ст. 384*);

- господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій, крім випадків, визначених законом (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «господарське товариство», «акція».

АКЦІЯ

(англ. **share** [ʃɛː]; **stock** [stɒk]; **equity** ['ɛkwɪti])

- іменний цінний папір, який посвідчує майнові права його власника (акціонера), що стосуються акціонерного товариства, включаючи право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів та право на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, право на управління акціонерним товариством, а також немайнові права, передбачені Цивільним кодексом України та законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств.

Акція є неподільною. Порядок реалізації прав співвласників акції (акцій) визначається Цивільним кодексом України та законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268*);

- іменний цінний папір, який посвідчує майнові права його власника (акціонера), що стосуються акціонерного товариства, включаючи право на отримання частини прибутку у вигляді дивідендів та право на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, право на управління акціонерним товариством, а також немайнові пра-

ва, передбачені Цивільним кодексом України, Законом «Про акціонерні товариства» та законодавством про інститути спільного інвестування. Емітентом *A.* є тільки акціонерне товариство. *A.* існують виключно в бездокументарній формі. *A.* має номінальну вартість, установлену в національній валюті. Мінімальна номінальна вартість *A.* не може бути меншою, ніж одна копійка. Акціонерне товариство розміщує тільки іменні *A.* У разі існування *A.* у документарній формі власникові *A.* видається сертифікат *A.*

У сертифікаті зазначаються вид цінного паперу, найменування акціонерного товариства, серія та номер сертифіката, міжнародний ідентифікаційний номер цінного паперу, тип і клас *A.*, номінальна вартість, кількість *A.*, що належить власникові сертифіката, ім'я (найменування) власника, підпис керівника емітента, засвідчений печаткою емітента.

Акціонерне товариство розміщує *A.* двох типів – прості та привілейовані. Прості *A.* надають їх власникам однакові права та право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів, на участь в управлінні акціонерним товариством, на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації тощо.

Прості *A.* не підлягають конвертації у привілейовані *A.* або інші цінні папери акціонерного товариства. Привілейовані *A.* надають їх власникам переважні, стосовно власників простих *A.*, права на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів та на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, а також надають права на участь в управлінні акціонерним товариством.

Акціонерне товариство має право розміщувати привілейовані *A.* різних класів (з різним обсягом прав). Залежно від умов розміщення привілейовані *A.* певних класів можуть бути конвертовані у прості *A.* або у привілейовані *A.* інших класів. Частка привілейованих *A.* у статутному капіталі акціонерного товариства не може перевищувати 25%.

Реєстрацію випуску *A.* здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку в установленому нею порядку. Обіг *A.* дозволяється після реєстрації Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати розміщення *A.* та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску *A.*

A. є неподільною. Порядок реалізації прав співвласників *A.* (акцій) визначається Цивільним кодексом України та Законом «Про акціонерні товариства». Акціонер приватного та публічного товариства має переважне право на придбання *A.* додаткової емісії. Переважним правом акціонера визнається: 1) право акціонера – власника простих *A.* придбавати у процесі приватного розміщення товариством прості *A.* пропорційно частці належних йому простих *A.* у загальній кількості емітованих простих *A.*; 2) право акціонера – власника привілейованих *A.* придбавати у процесі приватного розміщення товариством привілейовані *A.* цього або нового класу, якщо *A.* такого класу надають їх власникам перевагу щодо черговості отримання дивідендів чи виплат у разі ліквідації товариства, пропорційно частці належних акціонеру привілейованих *A.* певного класу в загальній кількості привілейованих *A.* цього класу (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів.* – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «прибуток», «дивіденд».

АКЦІЯ КОРПОРАТИВНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ФОНДУ (англ. **corporate investment fund share** [ˈkɔːpəɪt ɪnˈvestmənt flʌndʃeə])

- цінний папір, емітентом якого є корпоративний інвестиційний фонд та який посвідчує майнові права його власника (учасника корпоративного інвестиційного фонду), включаючи право на отримання дивідендів (для закритого корпоративного інвестиційного фонду), частини майна корпоративного інвестиційного фонду у разі його ліквідації, право на

управління корпоративним інвестиційним фондом, а також немайнові права, передбачені законодавством про інститути спільного інвестування (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*);

- цінний папір, емітентом якого є корпоративний інвестиційний фонд та який посвідчує майнові права його власника (учасника корпоративного фонду), включаючи право на отримання дивідендів (для закритого корпоративного фонду), частини майна корпоративного фонду у разі його ліквідації, право на управління корпоративним фондом, а також немайнові права, передбачені цим Законом (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акція», «цінний папір».

АКЦІЯ НА ПРЕД'ЯВНИКА

(англ. **bearer shares** ['beəgəʃeə])

- відноситься до оборотних інструментів, які надають право власності у юридичній особі тій особі, яка володіє сертифікатом акції на пред'явника (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*);

- вільнопоширювальні фінансові інструменти, що надають право власності на частку в активах корпорації особі, яка володіє сертифікатом акції на пред'явника (*джерело: The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни: «фізичні особи», «юридичні особи», «корпорація», «акція».

АЛМАЗНА БІРЖА

(англ. **diamond bourse** ['daɪəmənd buəs])

- біржа, що є терміном алмазової промисловості, та означає центр обміну алмазами, що розташовується у великих містах та є безпечним торговельним середовищем для алмазних дилерів. Біржа є саморегульованою організацією, що визначає стандарти поставки та надає арбітражне забезпечення. Існує 28 алмазних бірж, що є членами Всесвітньої федерації алмазних бірж (ВФАБ). У певному сенсі біржі розробили деякі «універсальні закони торгівлі алмазами». Дисциплінарні дії на одній біржі, що може включати тимчасове припинення членства чи навіть виключення, буде підтвержене на будь-якій алмазовій біржі у світі. Таким чином, члени алмазових бірж надають перевагу торгівлі між собою, оскільки їм комфортніше створювати усні угоди. ВФАБ коментує, що сила цієї правової системи також означає, що біржі можуть змушувати своїх членів, для прикладу, дотримуватись Процесу Кімберлі, утримуватись від змішування природних і синтетичних алмазів, зобов'язувати виписувати гарантії в накладних тощо. Обговорювальні розпорядження інколи включають мільйони доларів, що є негалимим та при цьому не потрібні судові дії. ВФАБ відмітило, що фактично у кожній країні, яка торгує алмазами, арбітражні рішення пов'язаних із ВФАБ бірж, що практично автоматично затверджуються судами (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «алмазний дилер», «Процес Кімберлі».

АЛМАЗНА МАГІСТРАЛЬ

(англ. **diamond pipeline** ['daɪəmənd 'paɪplajn])

- цілісний алмазний торговельний ланцюжок з видобутку до рівня роздрібного продажу, де алмази отримує кінцевий споживач (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс]* – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>).

АЛМАЗНИЙ ДІЛЕР (ТОРГІВЕЦЬ АЛМАЗАМИ)

(англ. **diamond dealer** ['daɪəmənd 'di:lə])

- особа, що займається оптовими поставками оброблених чи необроблених алмазів (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс]* – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*необроблений алмаз*», «*оброблений алмаз*».

АЛОНЖ

(англ. **allonge** [ə'lonʒ])

- аркуш паперу, що додається до векселя для додаткових індосаментів (передатних записів), якщо на зворотному боці векселя вони не вміщуються. Перший передатний запис на алонжі робиться впоперек з'єднання векселя і додаткового аркуша, тобто таким чином, щоб він починався на векселі й закінчувався на алонжі. На алонжі можна також оформляти аваль (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*);

- аркуш паперу, який додається до векселя в разі, якщо нові (чергові) передавальні написи (індосаменти) вже не вміщуються на зворотному боці векселя. Перший індосамент на алонжі робиться впоперек з'єднання додаткового аркуша з векселем так, щоб напис починався на векселі, а закінчувався на алонжі. На алонжі може також оформлюватися і аваль. Усі написи на А. розглядають як написи на самому векселі (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*);

- додаток до векселя для передавальних написів, якщо на вексельному бланку вони не вміщуються (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*вексель*», «*індосамент*, *передатний напис*, *жиро*».

АЛЬПАРИ

(англ. **al pari** [ə'l 'paɪ])

- відповідність (рівність) ринкового (біржового) курсу валюти, акцій, облігацій, векселів, інших цінних паперів їх номінальній вартості (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*офіційний валютний курс*», «*акція*», «*валюта України*», «*вексель*», «*цінний папір*».

АЛЬТЕРНАТИВНІ СИСТЕМИ ГРОШОВИХ ПЕРКАЗІВ

(англ. **alternative remittance systems (ARS)** [ɔ:l' tɜ:nətɪv rɪ'mɪt.əns 'sɪstɪmz])

- будь-які системи переказів грошових коштів, що діють поза офіційними банківськими каналами. Сюди відносяться неконтрольовані мережі (наприклад, підпільні банки) та контрольовані системи (системи грошових послуг) (джерело: *The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «переказ грошових коштів».

АЛЬТКОІН

(англ. **altcoin** [ˈɔ:ltkɔɪn])

- будь-яка інша, заснована на математичних принципах децентралізована конвертована віртуальна валюта, відмінна від біткоїна, який став першою валютою такого виду. У даний час прикладами альткоїнов є: Ripple (Ріплл), PeerCoin (Піркоін), Lite-coin (Лайткоїн), zerocoin (зерокоїн), anoncoin (анонкоїн) і dogecoin (догкоїн) (джерело: *The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «децентралізована віртуальна валюта», «конвертована віртуальна валюта».

АЛЮВІАЛЬНА КОПАЛЬНЯ

(англ. **alluvial mine** [ə'lu:viəl maɪn])

- копальня, у якій алмази витягують з родовищ, таких як русло ріки, океанське дно, на відміну від кімберлітичного видобутку з гірських порід. Вони вважаються вторинними родовищами, тобто ці алмази були вимиті з первинних кімберлітичних родовищ. Алювіальні копальні можуть поширюватись на великі географічні райони (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>).*

АНАЛІЗ [ОЦІНКИ РИЗИКІВ]

(англ. **evaluation** [ɪ.væljʊ' eɪʃən])

- відноситься до останнього етапу оцінки ризиків. Він включає результати, що були отримані внаслідок процесу оцінювання для визначення пріоритетних дій для зниження ризику, враховуючи цілі, що були встановлені на початку процесу оцінювання. Ці пріоритети можуть сприяти розробці стратегії пом'якшення ризиків (джерело: *EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF).*

АНАЛІЗ РИЗИКУ

(англ. **risk analysis** [rɪsk ə' næləsis])

- систематичне використання органами доходів і зборів наявної у них інформації для визначення обставин та умов виникнення ризиків, їх ідентифікації і оцінки ймовірних наслідків недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «управління ризиками».

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **financial transactions analysis** [faɪ 'nænsjəl trænz 'zækʃənz ə 'næləsis])

- комплекс ризик-орієнтованих заходів, які здійснюються на постійній основі та установлені внутрішніми документами банку з питань здійснення фінансового моніторингу, проведення яких дає змогу з'ясувати суть і мету фінансових операцій, зробити висновок про відповідність/невідповідність фінансових операцій фінансовому стану клієнта та/або змісту його діяльності, регулярність здійснення фінансових операцій та спрямований на виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);

- комплекс заходів, установлених внутрішніми документами небанківської фінансової установи з питань фінансового моніторингу щодо фінансових операцій, проведення яких дає змогу виявити ризикові фінансові операції, зробити висновок про відповідність/невідповідність таких фінансових операцій фінансовому стану клієнта та/або змісту його діяльності, та спрямований на виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, виявлення їх регулярності, у тому числі дроблення сум, на які здійснюються фінансові операції з метою уникнення виконання вимог та обмежень, передбачених банківським, валютним законодавством, законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «клієнт», «банк», «внутрішні документи з питань фінансового моніторингу», «фінансовий стан».

АНАЛОГИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ І ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН

(англ. **drugs and psychotropic substances analogs** [drʌgz ənd saɪkəʊ 'trɒpɪk 'sʌbstənsɪz 'ænlɒgz])

- заборонені до обігу на території України речовини синтетичні чи природні, не включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, хімічна структура та властивості яких подібні до хімічної структури та властивостей наркотичних засобів і психотропних речовин, психоактивну дію яких вони відтворюють (*джерело: Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 60*).

АНАЛОГІЯ ЗАКОНУ

(англ. **analogy of the law** [ə 'næl.ə.dʒi əv ðə lɔ:]])

- поширення на відносини, які безпосередньо не врегульовані законом, правових норм, що регулюють подібні відносини (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

АНДЕРРАЙТЕР

(англ. **underwriter** [ˌʌndəˈraɪtə])

- торговець цінними паперами (банк, фінансова або інша компанія), який виступає гарантом і бере на себе ризики в процесі андеррайтингу. В контексті ринків капіталу – це дилер, який бере на себе зобов'язання викупити випуск цінних паперів або його частину за заздалегідь визначеною ціною. Наявність такого зобов'язання дає емітенту гарантію того, що цінні папери будуть розміщені за встановленою ціною. За прийняття ризику щодо розміщення цінних паперів серед інвесторів *A.* одержує від емітента оплату у вигляді комісійних. Вимоги до операцій, що здійснює *A.*, встановлюються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку) (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «андеррайтинг», «цінний папір».

АНДЕРРАЙТИНГ

(англ. **underwriting** [ˌʌndəˈraɪtɪŋ])

- укладення торговцем цінними паперами договорів щодо відчуження цінних паперів та/або здійснення дій чи надання послуг, пов'язаних з таким відчуженням, у процесі емісії цих цінних паперів за дорученням, від імені та за рахунок емітента на підставі відповідного договору з емітентом (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292).*

Андеррайтер може надавати консультації емітенту щодо розміщення цінних паперів цього емітента.

Андеррайтер відповідно до договору з емітентом може здійснювати:

купівлю цінних паперів у емітента з подальшим їх перепродажем інвесторам;
 гарантування повного або часткового продажу цінних паперів емітента інвесторам, повний чи частковий їх викуп за фіксованою ціною з подальшим перепродажем;
 продаж якомога більшої кількості цінних паперів, без зобов'язання придбати будь-які цінні папери, що не були продані.

З метою організації публічного розміщення цінних паперів андеррайтери можуть укласти між собою договір про спільну діяльність (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268);*

- послуги, які надає андеррайтер щодо відкритого (публічного) розміщення (підписки, продаж) емісії цінних паперів за дорученням, від імені та за рахунок емітента. У разі публічного розміщення цінних паперів андеррайтер може рати на себе зобов'язання за домовленістю з емітентом щодо гарантування продажу всіх цінних паперів емітента, що підлягають розміщенню, або їх частини. Якщо випуск цінних паперів публічно розміщується не в повному обсязі, андеррайтер може здійснити повний або частковий викуп нереалізованих цінних паперів за визначеною в договорі фіксованою ціною на засадах комерційного представництва відповідно до взятих на себе зобов'язань.

A. здійснюється на основі типового договору, затвердженого Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, про гарантування повного або часткового продажу цінних паперів емітента інвесторам, про повний чи частковий їх викуп за фіксованою ціною з наступним перепродажем. З метою організації публічного розміщення цінних паперів андеррайтери можуть укласти між собою договір про спільну діяльність (*джерело: Банківська енциклопе-*

дія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503);
 - купівля цінних паперів нових випусків з метою їх продажу. Здійснюється, як правило, групою інвестиційних дилерів – андеррайтерів (передплатників) (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич.* – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).
 Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «андеррайтер», «цінний папір», «емісія цінних паперів».

АНКЕТА

(англ. **questionnaire** [ˌkwes.tʃəˈneər])

- внутрішній документ в електронному вигляді банку і має містити всю інформацію, отриману банком за результатами ідентифікації, вивчення клієнта уточнених даних щодо ідентифікації та вивчення клієнта, поглибленої перевірки клієнта, а також висновки банку щодо оцінки репутації клієнта та оцінки ризику клієнта із зазначенням дат здійснення таких оцінок (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України.* – 2015. – № 62. – Ст. 2035);

- внутрішній документ у паперовому або електронному вигляді, формується під час установлення ділових відносин, оформлених у письмовій формі, та/або виникнення підозри та/або здійснення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, проведення разової фінансової операції на значну суму, і має містити всю інформацію, отриману небанківською фінансовою установою за результатами ідентифікації (спрощеної ідентифікації), вивчення клієнта, у тому числі результати оцінки фінансового стану клієнта, уточнених даних щодо ідентифікації та вивчення клієнта, поглибленої перевірки клієнта, а також висновки щодо оцінки/переоцінки ризику клієнта із зазначенням дат здійснення таких оцінок/переоцінок, у випадках, передбачених цим Положенням (джерело: *Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України.* – 2016. – № 80. – Ст. 2671);

- інструмент дослідження, що складається з переліку питань і забезпечує відносно швидкий збір інформації про ринок (опитування споживачів тощо), про виконувану роботу (опитування на робочих місцях з метою збору інформації для складання посадової інструкції та ін.). До початку складання будь-якої анкети варто чітко сформулювати мету дослідження (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич.* – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «ідентифікація», «вивчення клієнта», «уточнення інформації про клієнта», «поглиблена перевірка клієнта», «ризик клієнта», «підозра», «фінансова операція».

АНКЕТНИЙ СКОРИНГ

(англ. **application scoring** [ˌaplɪˈkeɪʃ(ə)n ˈskɔːrɪŋ])

- прогнозування ризику дефолту позичальника на підставі його анкети-заяви на одержання кредиту в банку. А. с. є різновидом кредитного скорингу та використовується переважно в споживчому кредитуванні з метою перевірки кредитоспроможності позичальника, визначення ймовірності його дефолту та мінімізації ризику банку.

Процедура А. с. полягає у класифікації позичальників на основі поданих ними даних на кредитоспроможних і тих, хто може наражати банк на високі ризики.

Моделі, побудовані для А. с., називають скоринговими картами. Зазвичай, у більшості банківських скорингових карт значення розрахункового показника на рівні «1» характеризує позичальника, який має високу ймовірність дефолту, а «0» – кредитоспроможного позичальника. Це дозволяє для кожного позичальника розрахувати ймовірність дефолту та попередньо визначитись із доцільністю надання йому кредиту (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «анкета», «банк».

АНОНІМАЙЗЕР

(англ. **anonymiser** [ə' nɒnɪ maɪzə(r)])

- інструменти і сервіси, такі як «темні мережі» (darknets) і «міксер» (mixers), призначені для приховування джерела біткоїн-операцій і сприяння забезпечення анонімності. Прикладами є: мережа Тор (анонімна мережа), Dark Wallet (сервіс анонімної мережі), Bitcoin Laundry («міксер») (джерело: *The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «міксер», «тор».

АНОНІМНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

(англ. **anonymous message** [ə' nɒnɪməs 'mesɪdʒ])

- повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції», здійснене працівником відповідного органу без зазначення авторства відповідно до частини п'ятої статті 53 Закону (джерело: *Порядок обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції» від 27.10.2017 № 1024, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 р. за № 60/31512 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 389).*

АНОНІМНІ ДАНІ

(англ. **anonymous data** [ə' nɒn.ɪ.məs 'deɪtə])

- ті, які не мають жодних ідентифікаторів; псевдоніми – ті, у яких ідентифікатори зашифровано (джерело: *Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних. – К.: К.І.С., 2015. – 216 с.).*

АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА

(англ. **anti-corruption expertise** ['ænti- kə' tʃɹʃən ,ekspɜ: 'ti:z])

- діяльність із виявлення в нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією (джерело: *Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056; Методологія проведення антикорупційної експертизи: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Методології*

проведення антикорупційної експертизи» від 24.04.2017 № 1395/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17/card6#Public>.

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «корупційне правопорушення», «правопорушення, пов'язане з корупцією».

АНТИТЕРОРИСТИЧНА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **anti-terrorist operation** [ˈænti-ˈterərɪst ˌɒpəˈreɪʃən])

- комплекс скоординованих спеціальних заходів, спрямованих на попередження, запобігання та припинення терористичної діяльності, звільнення заручників, забезпечення безпеки населення, знешкодження терористів, мінімізацію наслідків терористичної діяльності (джерело: *Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «терористична діяльність», «заручник».

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА

(англ. **anti-corruption policy** [ˈænti-kəˈrʌpʃən ˈpɒlɪsi])

- заходи держави, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, щодо розробки і здійснення або проведення ефективної скоординованої політики протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і яка відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами й державним майном, чесності й невідкупності, прозорості й відповідальності (джерело: *United Nations Convention against Corruption (21.11.2003) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/58/4>*).

АНУЇТЕТНИЙ ПЛАТІЖ

(англ. **annuity payment** [əˈnjuːɪti ˈpeɪmənt])

- рівний по сумі щомісячний платіж за кредитом, який включає суму нарахованих відсотків і суму основного боргу. Ануїтетом називають потік платежів однакового розміру, що надходять через рівні проміжки часу. Проміжок часу між двома послідовними платежами при нарахуванні відсотків називають розрахунковим.

Графік погашення виплати боргу і відсотків за кредитом, коли виплати встановлюються періодично рівними сумами через рівні проміжки часу, називають ануїтетним. Ануїтетом може називатися не тільки сума періодичного платежу, але й фінансовий інструмент, вид графіка погашення фінансового інструменту та інші похідні поняття.

За часом виплати першого ануїтетного платежу розрізняють: ануїтет постнумерандо, коли виплата здійснюється в кінці першого періоду, та ануїтет пренумерандо, коли виплата здійснюється на початку першого періоду. Поряд з *А. п.* при погашенні кредиту може використовуватися диференційований платіж, який є щомісячним платежем за кредитом, що зменшується до кінця терміну користування кредитом і складається з виплачуваної постійної частини основного боргу (тіла кредиту) та відсотків на залишок суми кредиту (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

АНУЛЮВАННЯ ЛІЦЕНЗІЇ

(англ. **license cancellation** [ˈlaɪsəns ˌkænsəlˈeɪʃən])

- позбавлення ліцензіата Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку права на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами) (джерело: *Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності*

з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)» від 23.07.2013 № 1281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2013 р. за № 1576/24108 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 76. – Ст. 2835). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку», «управління активами».

АРБИТРАЖНИЙ КЕРУЮЧИЙ

(англ. **arbitrage manager** ['ɑ:bitrɪdʒ 'mæniʃə])

- фізична особа, призначена господарським судом у встановленому порядку в справі про банкрутство як розпорядник майна, керуючий санацією або ліквідатор з числа осіб, які отримали відповідне свідоцтво і внесені до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України (джерело: Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банкрутство».

АРЕШТ

(англ. **seize** [si:z], **detention** [dɪ'tenʃən])

- заборона переказу, перетворення, розпорядження чи переміщення майна, на основі рішення, ініційованого компетентним органом влади чи судом відповідно до механізму замороження. Проте, на відміну від дій з замороження, арешт відбувається за допомогою механізму, що дозволяє компетентним органам чи суду взяти на себе контроль за відповідним майном. Арештоване майно залишається власністю фізичної чи юридичної особи, що має частку у такому майні на момент арешту, в той час як компетентний орган чи суд мають право на володіння, адміністрування чи управління арештованим майном (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- арешт грошових коштів в очікуванні подальших дій (джерело: *The FATF Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007), footnote 19.* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/laundryingtheproceedsofvatcarouselfraudreport.html>);

- тримання засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III* // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «заморожування», «компетентний орган», «майно», «грошові кошти (гроші)», «засуджений».

АРЕШТ АБО ВІЙМКА

(англ. **freezing or seizure** ['fri:zɪŋ ə:(r) 'si:zə])

- тимчасова заборона передачі, перетворення, відчуження або пересування майна, або тимчасовий вступ у володіння таким майном, або тимчасове здійснення контролю над ним за постановою суду або іншого компетентного органу (джерело: *United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000), а. 2* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «майно», «заморожування».

АРЕШТ МАЙНА

(англ. **arrest of property** [ə'rest əv 'prɒpərti])

- тимчасове, до скасування у встановленому цим Кодексом порядку, позбавлення за ухвалою слідчого судді або суду права на відчуження, розпорядження та/або користування майном, щодо якого існує сукупність підстав чи розумних підозр вважати, що воно є доказом злочину, підлягає спеціальній конфіскації у підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, третіх осіб, конфіскації у юридичної особи, для забезпечення цивільного позову, стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди, можливої конфіскації майна. Арешт майна скасовується у встановленому цим Кодексом порядку.

Завданням арешту майна є запобігання можливості його приховування, пошкодження, псування, знищення, перетворення, відчуження. Слідчий, прокурор повинні вжити необхідних заходів з метою виявлення та розшуку майна, на яке може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, зокрема шляхом витребування необхідної інформації у Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб. Слідчий, прокурор повинні вжити необхідних заходів з метою виявлення та розшуку майна, на яке може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, зокрема шляхом витребування необхідної інформації у Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «арешт», «майно», «злочин».

АРЕШТОВАНЕ МАЙНО

(англ. **arrested property** [ə'restɪd prɒpərti])

- рухоме або нерухоме майно боржника (крім майна, вилученого з цивільного обороту, обмежено оборотоздатного майна та майна, зазначеного у частині восьмій статті 56 Закону України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження»), на яке звернено стягнення і яке підлягає примусовій реалізації (*джерело: Порядок реалізації арештованого майна: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку реалізації арештованого майна» від 29.09.2016 № 2831/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 вересня 2016 р. за № 1301/29431 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 76. – Ст. 2558*).

АСОЦІАЦІЯ

(англ. **association** [-ə,səʊsɪ'eɪʃən])

- організація, існування яких базується на членстві, учасники яких (фізичні та юридичні особи), або їхні обрані представники, є вищим керівним органом. Асоціації створюються для вирішення суспільних завдань чи для обслуговування спільних інтересів всіх учасників. Асоціація може бути юридичною особою, а може не бути, що часто визначається при реєстрації. Зареєстровані асоціації користуються тими ж перевагами, що й юридичні особи (*джерело: The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex VI. Corporate Vehicles. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>*);

- договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності

підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій, розвитку спеціалізації і кооперації виробництва, організації спільних виробництв на основі об'єднання учасниками фінансових та матеріальних ресурсів для задоволення переважно господарських потреб учасників асоціації. У статуті асоціації повинно бути зазначено, що вона є господарською асоціацією. Асоціація не має права втручатися у господарську діяльність підприємств - учасників асоціації. За рішенням учасників асоціація може бути уповноважена представляти їх інтереси у відносинах з органами влади, іншими підприємствами та організаціями (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «господарське об'єднання», «господарська діяльність», «підприємство».

АСОЦІЙОВАНА КОМПАНІЯ

(англ. **associate company** [ə'səʊʃɪt 'kʌmpəni])

- юридична особа, в якій інша юридична особа володіє прямо та/або опосередковано 20 або більше відсотками статутного капіталу та/або голосів (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «статутний капітал».

АСОЦІЙОВАНА ОСОБА

(англ. **associate** [ə'səʊʃɪt])

- чоловік або дружина, прямі родичі цієї особи (батько, мати, діти, рідні брати та сестри, дід, баба, онуки), прямі родичі чоловіка або дружини цієї особи, чоловік або дружина прямого родича (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

АСОЦІЙОВАНІ НПО (НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ)

(англ. **associate NPOs** [ə'səʊʃɪt en-pi:-əʊz])

- закордонні відділи міжнародних НПО та НПО, з якими було організоване партнерство (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

АСОЦІЙОВАНІ ПІДПРИЄМСТВА (ГОСПОДАРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ)

(англ. **associate enterprises (economic organizations)** [ə'səʊʃɪt 'entəpraɪzɪz

(,i:kə'nɒmɪk ,ɔ:gənəɪ'zeɪʃənz)])

- група суб'єктів господарювання - юридичних осіб, пов'язаних між собою відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному капіталі та/або управлінні. Залежність між асоційованими підприємствами може бути простою і вирішальною (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкт господарювання», «юридична особа».

АУДИТ

(англ. **audit** ['ɔ:.dɪt])

- це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144; Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «аудитор».

АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(англ. **financial reporting audit** [faɪ'nænʃəl rɪ'pɔ:tuŋ 'ɔ:.dɪt])

- аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «консолідована фінансова звітність», «юридична особа», «аудит», «бухгалтерський облік».

АУДИТОР

(англ. **auditor** ['ɔ:.dɪtə])

- фізична особа, яка підтвердила кваліфікаційну придатність до провадження аудиторської діяльності, має відповідний практичний досвід та включена до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «аудиторська діяльність», «фізична особа».

АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **audit activity** ['ɔ:.dɪt æk'tɪvɪtɪ])

- діяльність громадян та організацій, предметом якої є здійснення аудиту, організаційне і методичне забезпечення аудиту та надання інших аудиторських послуг (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- незалежна професійна діяльність аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, зареєстрованих у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, з надання аудиторських послуг (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «аудит».

АУДИТОРСЬКА МЕРЕЖА (МЕРЕЖА)

(англ. **audit network (network)** ['ɔːdɪt 'netwɜːk])

- структура для забезпечення співробітництва, до якої входять аудиторські фірми та/або аудитори, діяльність якої спрямована на отримання прибутку або розподіл витрат, або яка має спільну власність, перебуває під спільним контролем або управлінням, має спільні політику та процедури з контролю якості, спільну ділову стратегію, надає послуги під однаковим знаком для товарів та послуг або має спільні професійні ресурси (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

АУДИТОРСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

(англ. **audit organization** ['ɔːdɪt ,ɔːgənəɪ 'zeɪʃən])

- господарська організація, створена відповідно до вимог закону (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ

(англ. **Audit Chamber of Ukraine** ['ɔːdɪt 'tʃeɪmbə əv juː 'kreɪn])

- самоврядний орган, що здійснює сертифікацію суб'єктів, які мають намір займатися аудиторською діяльністю, затверджує програми підготовки аудиторів, норми і стандарти аудиту, веде облік аудиторських організацій та аудиторів (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудиторська діяльність», «аудитор».

АУДИТОРСЬКА ПЕРЕВІРКА (АУДИТ)

(англ. **audit** ['ɔːdɪt])

- комплекс експертно-аналітичних, оціночних, перевірочних та інших форм заходів, спрямованих на забезпечення діяльності банку/банківської групи, пов'язаної з ухваленням їх відповідними органами управлінських рішень та виконанням функцій відповідно до нормативно-правових, розпорядчих, інших актів і внутрішніх документів, з метою проведення незалежної оцінки процесів корпоративного управління, управління ризиками і контролю в банку/банківській групі та надання рекомендацій щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю та мінімізації виявлених ризиків (*джерело: Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 10.05.2016 № 311 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 41. – Ст. 1552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «ризик».

АУДИТОРСЬКА ФІРМА

(англ. **audit firm** ['ɔːdɪt fɜːm])

- юридична особа, яка провадить виключно аудиторську діяльність та/або надає неаудиторські послуги на підставах та в порядку, що передбачені цим Законом та міжнародними стандартами аудиту (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «аудиторська діяльність», «юридична особа».

АУДИТОРСЬКИЙ КОМІТЕТ

(англ. **audit committee** ['ɔːdɪt kə'mɪtɪ])

- комітет, що створюється радою банку зі складу її членів, з яких хоча б одна особа має практичний досвід у сфері аудиту, фінансової звітності та бухгалтерського обліку, для забезпечення контролю за впровадженням адекватної системи внутрішнього контролю, формуванням політик внутрішнього аудиту, бухгалтерського обліку та фінансової звітності, проведенням зовнішнього аудиту (*джерело: Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 10.05.2016 № 311 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 41. – Ст. 1552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «аудит», «фінансова звітність».

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

(англ. **audit report** ['ɔːdɪt rɪ'pɔːt])

- документ, підготовлений суб'єктом аудиторської діяльності за результатами аудиту фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності) відповідно до міжнародних стандартів аудиту та вимог цього Закону (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудиторська діяльність», «аудит фінансової звітності», «аудит».

АУДИТОРСЬКІ ПОСЛУГИ

(англ. **audit services** ['ɔːdɪt 'sɜːvɪsɪz])

- аудит, огляд фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності, виконання завдань з іншого надання впевненості та інші професійні послуги, що надаються відповідно до міжнародних стандартів аудиту (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудит», «фінансова звітність», «консолідована фінансова звітність», «міжнародні стандарти аудиту».

АУКЦІОН (ПУБЛІЧНІ ТОРГИ)

(англ. **auction (public bidding)** ['ɔːkʃən ('pʌblɪk 'bɪdɪŋ)])

- публічний спосіб продажу активів з метою отримання максимальної виручки від продажу активів у визначений час і в установленому місці (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «активи».

АУТЕНТИФІКАЦІЯ

(англ. **authentication** [ɔː'θen.tɪ.keɪt])

- підтвердження того факту, що певна особа має певну ідентичність та/або має право здійснювати певні види діяльності (*джерело: Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних. – К.: К.І.С., 2015. – 216 с.*).

АУТСОРСЕР

(англ. **outsourcer** [ˌaʊtˈsɔːsə])

- юридична особа, обрана банком для виконання його функцій на умовах аутсорсингу (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*);

- організація будь-якої форми власності, на виконання якій банк передає функцію щодо перевірки наявності та стану майна, діяльність якої відповідає вимогам законодавства України та вимогам, визначеним банком з урахуванням цього Положення (джерело: *Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «аутсорсинг», «банк».

АУТСОРСИНГ

(англ. **outsourcing** [ˌaʊtˈsɔːsɪŋ])

- передавання на договірній основі іншим особам функцій банку на регулярній (неодноразовій) основі з метою оптимізації витрат і процесів у банку (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*);

- передавання на договірній основі функції банку щодо перевірок наявності та стану майна на виконання організації будь-якої форми власності за умови, що:

у договорі визначено періодичність, порядок та умови виконання аутсорсером таких перевірок, порядок здійснення банком контролю за належним виконанням аутсорсером цієї функції;

банк затвердив та дотримується внутрішньобанківських процедур щодо передавання аутсорсеру цієї функції, а також щодо контролю за належним виконанням аутсорсером таких перевірок; банк забезпечив контроль за належною реалізацією аутсорсером таких перевірок на постійній основі (джерело: *Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*);

- виконання певних функцій і робіт, які традиційно вважаються «внутрішніми» і виконуються штатними працівниками, шляхом залучення зовнішніх незалежних сторін на договірній основі. Використовується у сферах обслуговування, інформатизації, консалтингу тощо з метою оптимізації процесів у банку та зменшення витрат. Останнім часом А. використовується в багатьох країнах світу в інформаційному та консалтинговому обслуговуванні банків, у процесі організації готівкового грошового обігу шляхом передавання функцій з інкасації, транспортування, оброблення банкнот і монет комерційним організаціям (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

АФІЛІЙОВАНА ОСОБА

(англ. **affiliated person** [ə'fɪleɪtɪd 'pɜ:sn])

- юридична особа, в статутному (складеному) капіталі якої фінансова установа має істотну участь або яка має істотну участь у статутному (складеному) капіталі фінансової установи (джерело: *Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «істотна участь», «юридична особа», «статутний капітал».

АФІЛІЙОВАНА ОСОБА БАНКУ

(англ. **affiliated bank person** [ə'fɪleɪtɪd bæŋk 'pɜ:sn])

- будь-яка юридична особа, в якій банк має істотну участь або яка має істотну участь у банку (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «істотна участь», «банк».

АФІЛІЙОВАНА ОСОБА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ФОНДУ ЧИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ КОМПАНІЇ

(англ. **affiliated person of an investment fund or an investment company**

[ə'fɪleɪtɪd 'pɜ:sn əv ən in'vestmənt fʌnd ə ən in'vestmənt 'kʌmpəni])

- інвестиційний керуючий, засновники, а також учасники, кожен з яких володіє не менш як 25 відсотками інвестиційних сертифікатів (джерело: *Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інвестиційний сертифікат».

АФІЛІЙОВАНІ ОСОБИ

(англ. **affiliated persons** [ə'fɪleɪtɪd 'pɜ:snz])

- юридичні особи, за умови, що одна з них здійснює контроль над іншою чи обидві перебувають під контролем третьої особи;

члени сім'ї фізичної особи - чоловік (дружина), а також батьки (усиновителі), опікуни (піклувальники), брати, сестри, діти та їхні чоловіки (дружини);

фізична особа та члени її сім'ї і юридична особа, якщо ця фізична особа та/або члени її сім'ї здійснюють контроль над юридичною особою (джерело: *Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, /№ 50-51/. – Ст. 384*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «члени сім'ї», «фізична особа».

АФІЛІЙОВАНІ ПІДПРИЄМСТВА

(англ. **affiliated enterprises** [ə'fɪleɪtɪd 'entəpraɪzɪz])

- підрозділи замовника, майно та операції яких зазначені в консолідованому балансі замовника, або суб'єкти господарювання, стосовно яких замовник здійснює контроль або які разом із замовником перебувають під контролем іншого суб'єкта господарювання (джерело: *Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

Б

БАГАТОНОМІНАЛЬНЕ ОБРОБЛЕННЯ БАНКНОТ

(англ. **multi-nominal banknotes processing** ['mʌlti'nɒmɪn(ə)l 'bæŋknəʊts 'prəʊsesɪŋ])

- оброблення різних номіналів банкнот, які змішано подаються в автоматизовану систему оброблення банкнот для їх сортування за номіналами, розміщенням, відокремлення на придатні, непридатні для обігу та сумнівні банкноти (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «сумнівні банкноти (монети)».

БАГАТОСТОРОННІЙ НЕТТІНГ

(англ. **multilateral netting** [ˌmʌl.ti'lət.ər.əl 'netɪŋ])

- угода між трьома або більше сторонами здійснити неттінг за їх зобов'язаннями. Зобов'язання, охоплені такою угодою, можуть виникати за фінансовими угодами або за платежами. *Б. н.* платіжних зобов'язань, як правило, здійснюється в рамках системи багатостороннього нетто-розрахунку. *Б. н.* забезпечується шляхом взаємного погашення двосторонніх нетто-позицій кожного учасника з іншими учасниками для одержання багатосторонньої нетто-позиції. Такий неттінг здійснюється через центрального контрагента (зазвичай, це – клірингова палата), який юридично заміщує покупця для кожного продавця і продавця для кожного покупця. Багатостороння нетто-позиція представляє собою двосторонню нетто-позицію між кожним учасником і центральним контрагентом (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

БАГАТОСТОРОННІЙ РАХУНОК

(англ. **omnibus account** ['ɒmnɪbəs ə'kaʊnt])

- єдиний рахунок для об'єднаних грошових коштів або позицій кількох сторін. Учасник клірингу часто веде *Б. р.* в кліринговій палаті для всіх своїх клієнтів. У такому випадку учасник клірингу зобов'язаний вести облікові записи по кожному клієнту (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошові кошти (гроші)», «кліринг», «клієнт».

БАЗЕЛЬ II

(англ. **Basel II** ['bɑːzl])

- угода про визначення достатності банківського капіталу для забезпечення ефективної та стабільної діяльності банківських установ та їх регулювання. Вона була прийнята Базельським комітетом з питань банківського нагляду в 2004 р. на заміну попередньої (Базель I), запровадженої в 1988 р. Метою прийняття Базеля II є сприяння адекватній капіталізації банків, вдосконаленню систем управління ризиками, і, таким чином, посиленню стабіль-

ності банківської системи в цілому. Для цього регулятивний капітал банку має відповідати його реальним ризикам, покривати всі основні ризики та визначати обсяг операцій, який може здійснювати банк відповідно до рівня свого капіталу.

Нова система стандартів капіталу є спробою досягти цих цілей шляхом застосування трьох взаємодоповнюючих концептуальних компонентів – опора (стовпів, принципів), як вони названі в доповіді Базельського комітету: 1) мінімальні вимоги до достатності капіталу; 2) вдосконалення наглядового процесу з урахуванням ризиків; 3) вдосконалення розкриття інформації для підтримки ринкової дисципліни.

Перший компонент (опора) визначає мінімальні вимоги до достатності капіталу. Порядок визначення загальної суми регулятивного капіталу залишився практично без змін. Норматив достатності капіталу (відношення загальної суми регулятивного капіталу до активів, зважених за ступенем ризику, теж залишився незмінним – 8%.

Базель II орієнтований переважно на банки, які є активними учасниками міжнародного ринку і передбачає поширення нагляду на банківські групи та холдингові компанії, тобто стосується не лише активів банків, а й страхових та інших організацій. Таким чином розрахунок здійснюється на консолідованій основі.

Основні зміни, закладені в новій схемі, стосуються процедури зважування активів за ступенем ризику і вимог до мінімального розміру капіталу та більш тісно пов'язуються з фактичними основними ризиками банків та ступенем ділової активності банку і системами внутрішнього контролю. Базельський комітет запропонував розширити коло ризиків, які беруться до розрахунку регулятивного капіталу.

Загальна сума активів, зважених за ступенем ризику, визначається як сума показників за видами ризику: кредитного, розрахованого за одним з трьох альтернативних підходів; ринкового ризику; операційного ризику, розрахованого шляхом множення відповідних вимог до капіталу на 12,5 (тобто на обернену величину до мінімального коефіцієнта покриття ризику капіталом, що дорівнює 8%).

Головним видом ризику залишається кредитний ризик. З метою підвищення точності оцінки ризиків, пов'язаних з різними категоріями активів, і їх чутливості до якості цих активів, Базельський комітет надає можливість використовувати зовнішні кредитні рейтинги спеціалізованих фінансових агентств, серед яких найвідомішими є Standard and Poor's, Moody's Service, Fitch IBCA.

У зв'язку з активізацією процесів на фінансових ринках, учасники яких чинять зовнішній вплив на банки, все більшого значення для банківських установ набуває оцінка ринкових ризиків. Відповідно до поправки 1996 р. обов'язковим є врахування ринкових ризиків при розрахунку показника достатності капіталу. Також розглядається можливість введення капіталу третього рівня, до складу якого входив би короткостроковий субординований борг. Пропонується оцінювати ринкові ризики або шляхом використання стандартизованої методики, або за допомогою внутрішньої моделі банку.

Сукупний ризик банку розраховується як сума кредитного, операційного та ринкового ризиків. Базель II встановлює чіткі вимоги до капіталу стосовно ризиків у діяльності самого банку – операційних ризиків, пов'язаних або з помилками у внутрішніх системах, процесах, діях персоналу, або із зовнішніми подіями.

Розрахунок потреби в капіталі для покриття операційного ризику може здійснюватися за допомогою одного з трьох підходів: 1) базовим індикативним, який базується на зовнішніх рейтингах згідно з яким потреба у капіталі розраховується в процентах від середнього валового доходу за 3 роки; 2) стандартизованим, який базується на поділі операцій банку на вісім так званих бізнес-ліній і визначення потреби у капіталі за кожною з них із вико-

ристанням коефіцієнтів покриття капіталом: корпоративні фінанси, торговельні операції, платежі й розрахунки – 18%; комерційне кредитування та агентські послуги – 15%; роздрібний банківський бізнес, управління активами та роздрібні брокерські операції – 12%; 3) удосконаленим, за якого розмір необхідного капіталу дорівнює величині ризику, розрахованого на підставі розроблених банками внутрішніх системи вимірювання операційного ризику, оснований на комбінації кількісних та якісних критеріїв.

Другий компонент – це здійснення ефективного контролю за виконанням банками вимог щодо достатності капіталу з боку органів банківського нагляду, яким він забезпечує можливість надання оцінки визначенню банками своїх власних ризиків і встановлення, наскільки така власна оцінка ризиків банком є обґрунтованою. У Базелі II чітко підкреслюється необхідність застосування нагляду, який ґрунтується на оцінці ризиків. Другий компонент передбачає право органу нагляду вимагати від банків дотримання вищого (порівняно із базовим 8%) значення адекватності капіталу, залежно від рівня ризиків та практики управління ними. Для банку або органів нагляду недостатньо покладатися на мінімальний обсяг регулятивного капіталу, визначеного відповідно до першого компонента, необхідно також доповнювати більш ретельним аналізом ризиків, що загрожують банкам, а також систем управління і контролю, що сприяють зменшенню таких ризиків.

Збільшення масштабів і складності роботи банківських груп і фінансових ринків потребує розширення міжнародної співпраці органів банківського нагляду. Ефективне поєднання належного нагляду на місцевому рівні в країні знаходження банку з дієвим надглядом на консолідованій основі в країні реєстрації вимагає встановлення більш тісної співпраці, в основному через обмін інформацією, а також поглиблення знань фінансових інструментів і зміцнення зв'язків з фінансовими групами.

Третій компонент піднімає значимість ринкової дисципліни з метою розумного управління банками шляхом підвищення ступеня відкритості офіційної звітності. Дотримання ринкової дисципліни має бути важливим елементом успішної політики керівництва банків. Прозорість звітів є умовою дотримання ринкової дисципліни.

Клієнти і партнери банків при прийнятті спільних рішень звертають увагу на рівень корпоративного управління в них. Банк зобов'язаний публікувати в достатньому обсязі інформацію, яка дає змогу учасникам ринку оцінювати фінансовий стан банку, його прибутки та збитки, характер ризиків, а також практику управління і контролю. При цьому не повинні порушуватися банківська таємниця і конфіденційність операцій.

Базель II завдяки третьому компоненту системи має слугувати завчасному обмеженню надмірно ризикованих дій, його завдання – зменшити вірогідність виникнення неочікуваних подій, що відбуваються у разі відсутності прозорості і здатних призвести до збоїв у фінансовій системі. Запровадження Базеля II розпочалося у 2007 р. і передбачалося, що в більшості країн воно триватиме до 2015 р., коли будуть повністю запроваджені всі його опори. У грудні 2009 р. Базельський комітет прийняв рішення щодо впровадження нових форм регулювання діяльності банків «Базель III», яке було підтримано учасниками саміту G-20 у 2010 р. в Сеулі (*джерело: Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework June, 2004 [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.bis.org.; Банківський надгляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Базель III».

БАЗЕЛЬ III

(англ. **Basel III** ['ba:zɪ])

- стандарт «Базель III» передбачає:

Збільшення акціонерного капіталу. Головним нововведенням Базеля III стало істотне підвищення вимог до форми капіталу першого рівня (Tier 1), до якого рекомендовано включати тільки акції та нерозподілений прибуток. Показник капіталу першого рівня повинен зрости з 4 до 6%. Це означає, що інші інструменти капіталу першого рівня – відкладені податкові активи, інвестиції в інші фінансові компанії (additional going concern capital) можуть скласти до 1,5% від загального розміру капіталу першого рівня.

Мінімальні вимоги до капіталу залишаються на рівні 8% з урахуванням нового буфера капіталу. Причому, в загальному капіталі розмір капіталу першого рівня (основний капітал) повинен складати 6%, а капітал другого рівня (додатковий) – не більше 2%. Таким чином змінюються акценти у структурі капіталу. Основний капітал згідно Базеля III повинен втричі перевищувати додатковий. Капітал 3-го рівня, який згідно базельських вимог використовувався виключно для страхування від ринкового ризику, буде скасовано. Таким чином, для страхування від ринкового ризику банки матимуть капітал, якість складу якого буде подібною до якості капіталу, що використовується для виконання вимог із страхування кредитного та операційного ризику. Це дозволить забезпечити таку ж високу якість капіталу, який використовується для виконання вимог із страхування ринкового ризику, що й капітал, який використовується для виконання вимог із страхування кредитного та операційного ризиків.

Зменшення частки позикових коштів. В оновлених вимогах Базельського комітету передбачається обмеження банків від надмірних ризиків шляхом встановлення нового розміру коефіцієнта лівериджу – відношення обсягу позикових коштів банку до власних – на рівні 3%. Система нових стандартів включає гармонізований на міжнародному рівні коефіцієнт лівериджу, який повинен доповнювати показники капіталу з урахуванням ризиків. Частка позикових активів є абсолютним нововведенням Базельського комітету. Цей показник ніколи раніше не розглядався як складова Угоди про капітал.

З метою підтримки достатності банківського капіталу Базель III передбачає запровадження показників буферу збереження капіталу та *контрциклічного буферу капіталу*.

Буфер збереження капіталу. Мета запровадження цього показника – надати можливість банкам підтримувати рівень капіталу протягом значних спадів економіки та скоригувати рівень виплати дивідендів у такі періоди.

Для всіх банків буде встановлено мінімальну вимогу щодо рівня акціонерного (власного) капіталу – 4,5% від активів, зважених на ризик. Якщо банки будуть провадити свою діяльність «на межі» встановленого граничного значення, то в скрутні часи достатність капіталу відразу буде втрачено. Щоб запобігти цьому, запроваджується так званий «буфер збереження капіталу». В періоди виникнення стресових ситуацій або криз акціонерний капітал може зменшуватись, але тільки в межах буфера збереження капіталу.

Джерело поповнення цього буфера співпадає із джерелом формування мінімального рівня капіталу – це акціонерний капітал після всіх необхідних відрахувань (нагадаємо, згідно вимог Базеля I, відраховується гудвіл) як найбільш надійна та незмінна форма капіталу. Розмір буфера встановлено в розмірі 2,5% від активів, зважених на ризик. Вимога щодо рівня буферного капіталу, який повинен пом'якшити тиск на банківський капітал у кризові періоди, тепер має мінімальне значення на рівні 4,5 та 2,5%, що в сумі дає 7% ефективного рівня акціонерного капіталу від активів, зважених на ризик. Таким чином вимоги до капіталу першого рівня збільшуються більше, ніж у три рази у порівнянні з нинішніми 2%. Таким чином, у періоди економічного зростання нові вимоги будуть стимулювати банки до

створення буферів збереження капіталу. Натомість у періоди падіння економічної активності до банків не будуть застосовуватися заходи впливу, доки мінімальна вимога дотримується. *Контрциклічний буфер капіталу.* У фазі економічного зростання регулятори будуть вимагати від кожного банку сформувати капітал понад регулятивний мінімум. Таким чином буде запроваджено новий підхід до формування додаткового резервного капіталу (буфера) на основі моделі очікуваних втрат, а не тих, що зазнали банки. Передбачено, що розмір «контрциклічного» резерву складатиме 2,5% від капіталу залежно від розмірів банків. Тому, фактично за нових вимог, банки повинні забезпечити дотримання співвідношення регулятивного капіталу до зважених за ризиком активів на рівні 10,5, а не 8%, як було раніше. При цьому формально мінімальний рівень достатності капіталу залишається без змін – 8% від зважених за ступенем ризику активів. У періоди надмірного зростання кредитування наглядові органи використовуватимуть контрциклічний буфер як інструмент макропруденційного регулювання.

Згідно Базеля III всі *відрахування з капіталу* повинні проводитись з капіталу першого рівня. Ця вимога є суттєво посиленою у порівнянні з діючими правилами, згідно яких відрахування здійснюються пропорційно: половина відрахувань – з капіталу першого рівня (Tier 1), а половина – з капіталу другого рівня (Tier 2). Нагадаємо, що згідно Базеля II до відрахувань з основного капіталу відноситься гудвіл, а до відрахувань з регулятивного капіталу – вкладення в статутні фонди, що перевищують 10% та вкладення в статутні фонди інших банків, що перевищують 10%. Для пом'якшення вимог міжнародні регулятори дозволили не відносити до відрахувань міноритарні (до 10%) частки в інших фінансових компаніях та відкладені податкові активи.

Попереднє доповнення до Базельської угоди стосувалося тільки тих ризиків, під які банки повинні утримувати капітал: кредитний, ринковий (процентний, валютний, пайових цінних паперів, товарний), операційний. А ризик ліквідності автори угоди не вважали настільки важливим, як ризики, розглянуті у Базелі II, тому мова про нього в цьому документі взагалі не йшла. Фінансова криза, через яку банківські установи світу зазнали значних втрат ліквідних коштів, внесла свої корективи. Стало зрозумілим, що платоспроможний, але неліквідний банк шансів на виживання майже не має. Тому у відповідь на процеси, що відбулися в банківських системах у період кризи, Базельський комітет пропонує запровадити контроль за ризиком ліквідності. Таким чином, в оновленій базельській угоді створюється та пропонується міжнародна концептуальна основа для оцінки, стандартизації та моніторингу ризику ліквідності. Базелем III встановлені два обов'язкові параметри контролю ризику ліквідності: коефіцієнт ліквідного покриття та коефіцієнт чистого стабільного фінансування. *Коефіцієнт ліквідного покриття.* На основі показника мінімальної ліквідності (аналог нормативу короткострокової ліквідності, який використовується в Україні) можна оцінити, чи може банк існувати найближчі 30 днів. Згідно нових базельських вимог банки повинні мати ліквідні активи, які б на 100% покривали короткострокові зобов'язання банків терміном менше місяця. У разі виникнення в банківській установі гострої кризи ліквідності органи нагляду можуть дозволити їй для компенсації чистого відтоку грошових коштів використовувати високоякісні ліквідні активи, що не мають обтяжень. Банки можуть отримати такий дозвіл при наступних умовах: різке скорочення кредитного рейтингу установи; часткова втрата депозитної бази; втрата незабезпеченого інвестиційного фінансування; значне збільшення обмежень забезпеченого фінансування; збільшення відтоків коштів за рахунок деривативів і позабалансових інструментів.

Коефіцієнт чистого стабільного фінансування характеризує наявність довгострокових стабільних джерел фінансування і розраховується на 1 рік.

Коефіцієнт лівериджу (частка позикових коштів) є нововведенням Базельського комітету. Цей показник раніше не розглядався як коефіцієнт Угоди про капітал. Гармонізований на міжнародному рівні коефіцієнт лівериджу повинен доповнювати показники капіталу з урахування ризиків. Передбачається обмежити банки від надмірних ризиків шляхом встановлення нового розміру коефіцієнта лівериджу (максимального плеча) – відношення обсягу капіталу першого рівня (Tier 1) до сукупних активів без їх зважування на коефіцієнти ризику – на рівні 3%.

Протягом перших двох років (01.01.2011 р. – 01.01.2013 р.) наглядові органи будуть здійснювати лише моніторинг цього коефіцієнта. З 1 січня 2013 р. до 1 січня 2017 р. цей коефіцієнт стане обов'язковим для виконання, але розкриття його значення у звітності банків розпочнеться тільки з 1 січня 2015 р. Далі, протягом 2017 р. буде проведено ґрунтовний аналіз отриманих фактичних даних щодо дотримання коефіцієнта лівериджу та, у разі потреби, його доопрацювання (методику розрахунку чи нормативного значення). Планується, що з 1 січня 2018 р. цей показник буде офіційно включено до тексту Компоненти 1 «Адекватність капіталу» Базельської угоди. Як засвідчила практика, попередні правила Базельського комітету виявились недостатніми, щоб запобігти нещодавній фінансовій кризі. Поступово відновлюючись, світова банківська система навіть зараз відчуває серйозні проблеми структурного характеру, незважаючи на значну фінансову допомогу від урядів. Тому регулятори розглядають введення нових стандартів Базель III як своєчасний та виправданий захід. Автори реформи розраховують на те, що при повторенні кризи у банків не буде необхідності для уникнення банкрутства звертатись за допомогою до держави. Задля цього запроваджуються спеціальні вимоги до формування додаткового резервного капіталу (буферу), який можна використовувати, проте через певний час необхідно відновлювати. У випадку системної кризи у банків буде певний «буферний» капітал, який вони зможуть зменшувати, порушуючи мінімальне значення коефіцієнта достатності без санкцій регулятора. Проте після кризи банки повинні будуть цей капітал відновити.

Оновлені вимоги, представлені світовій фінансовій спільноті, є більш жорсткими та обов'язковими до виконання, на відміну від показників Базеля II, більшість з яких мали рекомендаційний характер (*джерело: Базель III: нові підходи до регулювання банківського сектору / В. Міценко, А. Незнамова // Вісник НБУ. – 2011. – № 1. – С. 4 – 9*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Базель II».

БАЗЕЛЬСЬКИЙ КОМІТЕТ З ПИТАНЬ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ

(англ. **Basel Committee on Banking Supervision** ['ba:zl kə'miti ɒn 'bɑŋkɪŋ ,su:pə'vɪzɪn])

- організація, що об'єднує національні наглядові установи, які регулюють банківську діяльність. Комітет з питань банківського нагляду було засновано керівниками центральних банків країн-членів Групи 10 у 1974 р. при Банку міжнародних розрахунків (Bank for International Settlements, BIS), який розташований у місті Базель (Швейцарія). Саме від назви міста цей комітет і отримав свою назву – Базельський комітет.

Спочатку до складу Комітету ввійшли представники вищого керівництва наглядових органів і центральних банків Сполучених Штатів Америки, Канади, Японії, Об'єднаного Королівства, Федеративної Республіки Німеччини, Франції, Італії, Нідерландів, Бельгії та Швейцарії. Пізніше до них приєдналися Аргентина, Австралія, Бразилія, Китай, спеціальний адміністративний регіон – Гонконг, Індія, Індонезія, Південна Корея, Люксембург, Мексика, Росія, Саудівська Аравія, Сінгапур, ПАР, Іспанія, Швеція, Туреччина. Європейська комісія бере участь у роботі.

Базельського комітету на правах спостерігача. Зазвичай, засідання Комітету відбуваються у Банку Міжнародних Розрахунків, у Базелі, де знаходиться постійний секретаріат, 4 рази на рік.

Основним завданням Базельського комітету є впровадження єдиних стандартів у сфері банківського регулювання. З цією метою він розробляє директиви та рекомендації для органів регулювання країн-членів Комітету. Ці рекомендації не є обов'язковими до виконання, однак у більшості випадків вони відображуються у національному законодавстві багатьох країн. На добровільних засадах ці принципи, рекомендації та підходи можуть використовувати всі країни світу.

Розробка директив і рекомендацій здійснюється шляхом співробітництва з банками та національними органами регулювання багатьох країн.

У своїй діяльності Базельський комітет керується двома основоположними принципами: 1) жодна банківська система не повинна залишатися поза банківським наглядом; 2) нагляд повинен бути надійним (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Базель II», «Базель III».

БАЗОВА (БАЗИСНА) СТАВКА

(англ. **prime rate** [ˈpɹɪm reɪt])

- ставка процента, від величини якої вираховується значення змінної процентної ставки під час її переоцінки. Як правило, використовують як базові, так звані, «безризикові» ставки (на зразок LIBOR), прайм-рейт (ставка процента для першокласних найбільш надійних позичальників), або «специфічні» ставки на зразок собівартості залучених коштів банку. В Україні як базова ставка може використовуватися облікова ставка Національного банку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Національний банк України».

БАЗОВІ ВІДНОСИНИ

(англ. **basic relationships** [ˈbeɪsɪk rɪˈleɪʃənʃɪps])

- відносини між принципалом та бенефіціаром, які виникають на підставі договору, інших правочинів, тендерної документації, законодавчих актів щодо зобов'язань принципала на користь бенефіціара, виконання яких забезпечує гарантія (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «принципал (аплікант, наказодавець)», «бенефіціар», «гарантія».

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)

(англ. **balance sheet (financial position report)** [ˈbæləns ʃi:t (faɪˈnænsjəl pəˈzɪʃən rɪˈpɔ:t)])

- звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського*

обліку I «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку I «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «фінансовий стан».

БАЛАНС БАНКУ

(англ. **bank balance sheet** [bæŋk 'bal(ə)ns ʃi:t])

- запис всіх грошово-кредитних операцій, проведених банком протягом певного періоду часу. *Б. б.* складається з двох частин. У лівій частині (актив) відображаються всі активи, а у правій (пасив) – зобов'язання та власний капітал банку. *Б. б.* відображає стан залучених і власних коштів банку, їх джерела, розміщення в кредитні та інші операції. До складу активу входять: каса, кошти на резервному та кореспондентському рахунках у центральному банку, а також на кореспондентських рахунках в інших банках, дебітори банку, кредити, видані банком, цінні папери, придбані банком акції, будівлі, обладнання та інші основні засоби. До складу пасиву включають: статутний капітал, додатковий капітал, кошти резервного фонду, кошти на поточних рахунках клієнтів банку, кошти на рахунках банків-кореспондентів, депозити юридичних і фізичних осіб, одержані в інших банках кредити, випущені зобов'язання (банківські векселі, депозитні та ощадні сертифікати, облигації) інша кредиторська заборгованість, інші фонди та резерви банку.

Статті активу та пасиву у *Б. б.* наводяться в порядку зменшення їх ліквідності. Відображення інформації в *Б. б.* здійснюється на основі методу подвійного запису у вигляді бухгалтерського рівняння: $A = \Pi = Z + K$, де: *A* – активи, *Π* – пасиви, *Z* – зобов'язання, *K* – капітал. Такий запис називають класичним бухгалтерським рівнянням або функціональною обліковою моделлю (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «активи».

БАНДИТИЗМ

(англ. **gangsterism** ['gæŋstərɪzəm])

- організація озброєної банди з метою нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб, а також участь у такій банді або у вчинюваному нею нападі (джерело: *Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

БАНК

(англ. **bank** [bæŋk])

- юридична особа, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

- юридична особа, яка має виключне право на підставі ліцензії Національного банку залучати у вклади грошові кошти фізичних і юридичних осіб і розміщувати зазначені кошти від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, а також відкривати та вести банківські рахунки фізичних і юридичних осіб.

У науковій літературі існує два основних підходи до визначення часу виникнення та сут-

ності банків. Відповідно до першого підходу, банки виникли в XIV–XV ст. в італійських містах-республіках Венеції, Генуї з розвитком торгового капіталу, а пізніше сприяли розвитку мануфактурного виробництва. Перший банк, у сучасному його розумінні, виник в Італії в 1407 р. (Banka di San Giorgio). Вважають, що слово «банк» походить від італ. *banco* – стіл, на якому середньовічні міняйли, які були представниками грошово-торгового капіталу, розкладали свої монети в мішках і посудинах. Міняйли приймали грошові вклади від купців і спеціалізувалися на обміні грошей різних міст і країн. З часом міняйли стали надавати гроші в кредит та отримували за це відсотки, що фактично й означало перетворення міняйл на банкірів. Вважають, що від слова «*banko*» походить також «банкрут»: коли міняйло зловживав чисею довірою, розбивали стіл, за яким він сидів – «*banko rotto*».

Відповідно до другої точки зору, банківська справа виникла набагато раніше період. У Єгипті банківські операції здійснювались у 2700 р. до н. е. Збірник законів Хаммурапі (1704–1662 рр. до н. е.) свідчить про те, що у Вавилоні та Ассирії в обігу були свого роду чеки «бексеніг», а форми зберігання коштів і позичкові операції регулювалися законами. У Стародавній Греції банкірів називали трапезидами (від грецьк. «*τράπεζα*» – стіл).

Банки в Україні створюються відповідно до Законів України «Про банки і банківську діяльність» та нормативно-правових актів Національного банку (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «Національний банк України», «фізична особа», «банківські рахунки», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

БАНК-АГЕНТ

(англ. **bank-agent** [bæŋk- 'eɪdʒənt])

- банк, через який Фонд здійснює виплату гарантованої суми відшкодування закладами відповідно до цього Закону (джерело: *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «вклад».

БАНК БЕНЕФІЦІАРА

(англ. **beneficiary bank** [,benɪ 'fɪʃəri bæŋk])

- банк, що обслуговує бенефіціара за гарантією (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156*);

- банк, який обслуговує бенефіціара за акредитивом (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «бенефіціар», «гарантія», «акредитив».

БАНК-ГАРАНТ

(англ. **bank-guarantor** [bæŋk - ,gærən 'tə:])

- банк, який надає гарантію на користь бенефіціара (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «бенефіціар», «гарантія».

БАНК-ЕМІТЕНТ

(англ. **bank emitter** [bæŋk i 'mɪtə])

- банк, який за дорученням наказодавця акредитива або від власного імені відкриває акредитив на користь бенефіціара (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831);*

- банк, що видав розрахунковий чек (розрахункову чекову книжку) (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «бенефіціар», «акредитив».

БАНК З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ

(англ. **bank with foreign capital** [bæŋk wɪð 'fɔrɪn 'kæpɪtl])

- банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10 відсотків (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30);*

- банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвестору, становить не менше 10%. Поряд з поняттям *Б. з. і. к.* виділяють поняття «іноземний банк». Головні ознаками іноземного банку є розташування центру прийняття стратегічних рішень за кордоном і контроль іноземних власників. В умовах глобалізації роль *Б. з. і. к.* та іноземних банків підвищується.

Основними позитивними наслідками діяльності *Б. з. і. к.* в Україні відзначають: сприяння запровадженню сучасних банківських технологій, фінансових інновацій, нових систем ризик-менеджменту та методів корпоративного управління; консолідацію банківської системи; сприяння розвитку фінансових ринків і вдосконаленню ринкової інфраструктури; підвищення конкуренції на ринку банківських послуг; залучення прямих іноземних інвестицій, сприяння стабілізації та диверсифікації джерел формування банківських ресурсів; підвищення ефективності функціонування банківської системи.

До аргументів, що стримують діяльність *Б. з. і. к.* в Україні, відносять: можливість посилення фінансової нестабільності під час банківських криз шляхом «інфікування» вітчизня-

ної банківської системи; відмінності у системах банківського регулювання та нагляду, які можуть створювати проблеми у процесі нагляду за діяльністю *Б. з. і. к.*; створення *Б. з. і. к.* передумов для посилення конкурентних переваг іноземних компаній над національними. Діяльність *Б. з. і. к.* у період економічного зростання сприяла підвищенню капіталізації банківської системи України, нарощенню темпів кредитування, розширенню асортименту, підвищенню якості банківських послуг. Основні конкурентні переваги таких банків над вітчизняними банками полягають у високому рівні зовнішньої підтримки та можливості швидкого доступу до дешевих ресурсів материнських груп. Однак *Б. з. і. к.* більш схильні кредитувати зарубіжні компанії, фінансовий сектор, торгівлю, підприємства з низькою доданою вартістю та розвивати споживче кредитування (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

БАНК ЗА УЧАСТЮ ДЕРЖАВИ

(англ. **bank with the participation of the state** [bæŋk wɪð ðə paːtɪsɪˈpeɪʃən əv ðə steɪt])

- банк, частка державної власності у статутному капіталі якого становить менше 100 відсотків (джерело: *Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «статутний капітал».

БАНК ІНКАСУВАЛЬНИЙ

(англ. **encashment bank provider** [ɪnˈkæʃmənt bæŋk prəˈvaɪdə])

- будь-який банк, крім банку-ремітента, який бере участь в операції з інкасування векселя (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «вексель», «інкасування (інкасо) векселя».

БАНК-КОНТРГАРАНТ

(англ. **counterparty bank** [ˈkaʊntəˌpaːtɪ bæŋk])

- банк, який надає контргарантію на користь банку-гаранта або на користь іншого банку-контргаранта (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «контргарантія», «банк-гарант».

БАНК-КОРЕСПОНДЕНТ

(англ. **correspondent bank** [ˌkɒrɪsɪˈpɒndənt bæŋk])

- банк, що на підставі договору та в порядку, встановленому Національним банком України,

відкриває в іншому банку кореспондентський рахунок (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України», «кореспондентський рахунок».

БАНК МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ (БМР)

(англ. **bank for international settlements, BIS** [bæŋk fɔː ɪntəˈnæʃ(ə)n(ə)l ˈsetlmənts])

- спеціалізована міжнародна фінансова установа, яка об'єднує на акціонерній основі центральні банки 41 країни Європи, Азії та Африки. США представлені у БМР не ФРС, а City Bank Corp. Однак ФРС тісно співпрацює з БМР, а один із членів Ради керуючих ФРС постійно присутній на щомісячних нарадах у Базелі (Базельський клуб) та на загальних зборах засновників. Штаб-квартира БМР розташована у Базелі.

БМР створено в 1930 р. на основі Гаагської угоди центральних банків 5 країн – Бельгії, Великобританії, Німеччини, Італії та Франції і Конвенції цих країн зі Швейцарією у зв'язку з планом Юнга щодо виплати Німеччиною репарацій країнам-переможцям у Першій світовій війні. Офіційно США не брали участі у створенні БМР, а тому на акції БМР підписались приватні американські банки на чолі з банкірським домом J.P. Morgan.

Метою БМР є сприяння розвитку співробітництва між центральними банками, створення нових можливостей для міжнародних фінансових операцій та діяльність як довіреної особи або агента при здійсненні міжнародних платіжних операцій, переданих йому сторонами-учасниками на підставі договорів відповідно до Статуту БМР.

Функції БМР полягають у сприянні співробітництву між центральними банками, спрощенню міжнародних фінансових розрахунків, сприянні центральним банкам в управлінні їх валютними резервами, виконанні функцій агента та довіреної особи щодо здійснення міжнародних фінансових угод та проведення досліджень і аналізу розвитку грошовокредитних відносин. При БМР з 1974 р. функціонує Базельський комітет з питань банківського нагляду (BCBS), з 1971 р. – Комітет з глобальної фінансової системи (CGFS), з 1980 р. – Комітет з платіжних систем і розрахунків (CPSS), з 1962 р. – Комітет з дослідження ринків (MC), з 1999 р. – Інститут фінансової стабільності (FSI), з 1997 р. – Комітет Ірвінга Фішера зі статистики центрального банку (IFC) та інші структури.

Україна не є учасником БМР, але Національний банк України тісно співпрацює з БМР (*джерело: Офіційний сайт Банку міжнародних розрахунків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bis.org>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

БАНК-ОБОЛОНКА

(англ. **shell bank** [ʃel bæŋk])

- банк, який не має фізичної присутності у країні, де він зареєстрований та отримав ліцензію, а також не пов'язаний з регульованою фінансовою групою, яка підлягає ефективному консолідованому нагляду (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*);

- банк, який зареєстрований в країні, де він немає фізичної присутності, та не пов'язаний з якою-небудь фінансовою групою, що регулюється (*джерело: The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/>*

fatfrecommendations/documents/fatguidanceontherisk-basedapproachtocombatingmoneylaunderingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html; The FATF guidance Correspondent banking services (October 2016). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/correspondent-banking-services.html>);

- банк, інша фінансова установа - нерезидент, що не має постійного місцезнаходження та не провадить діяльність за місцем своєї реєстрації та/або не підлягає відповідному нагляду в державі (на території) за місцем свого розташування (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «фізична присутність», «фінансова установа», «нерезидент».

БАНК-ПРЕД'ЯВНИК

(англ. **bearer bank** [ˈbeəɹə bæŋk])

- інкасувальний банк, який здійснює пред'явлення векселів і супровідних документів платнику (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк інкасувальний», «вексель».

БАНК-РЕМІТЕНТ

(англ. **remittee bank** [ˌremɪˈtiː bæŋk])

- банк, якому комітент доручив операцію з інкасування векселя (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «комітент», «інкасування (інкасо) векселя».

БАНКИ

(англ. **banks** [bæŋks])

- фінансові установи, функціями яких є залучення у вклади грошових коштів громадян і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах і на власний ризик, відкриття та ведення банківських рахунків громадян та юридичних осіб (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «юридична особа», «фінансова установа».

БАНКІВСЬКА ГРУПА

(англ. **banking group** [ˈbæŋkɪŋ ɡruːp])

- група юридичних осіб:

які мають спільного контролера, що складається з материнського банку, його однієї чи кількох

українських та/або іноземних дочірніх та/або асоційованих компаній, які є фінансовими установами або для яких надання фінансових послуг є переважним видом діяльності, або що складається з материнського банку, який є контролером, його однієї чи кількох українських та/або іноземних дочірніх та/або асоційованих компаній, які є фінансовими установами або для яких надання фінансових послуг є переважним видом діяльності, або які мають спільного контролера, що складається з двох або більше українських фінансових установ та/або компаній, для яких надання фінансових послуг є переважним видом діяльності, їх українських та/або іноземних дочірніх та/або асоційованих компаній, які є фінансовими установами або для яких надання фінансових послуг є переважним видом діяльності, в якій банківська діяльність є переважною, або що складається з небанківської фінансової установи або компанії, для якої надання фінансових послуг є переважним видом діяльності, яка є контролером, її однієї або декількох українських та/або іноземних дочірніх та/або асоційованих компаній, які є фінансовими установами або для яких надання фінансових послуг є переважним видом діяльності, в якій банківська діяльність є переважною.

Банківська холдингова компанія та компанія з надання допоміжних послуг, яка має спільного контролера з учасниками банківської групи, належить до складу цієї банківської групи.

Компанія вважається такою, для якої надання фінансових послуг є переважним видом діяльності, якщо частка доходу від реалізації фінансових послуг за результатами попереднього звітного року становить 50 і більше відсотків загального обсягу чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Переважна діяльність у групі є банківською, якщо сукупне середньоарифметичне значення активів банків (банку) - учасників (учасника) банківської групи за останні чотири звітні квартали становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що належать до цієї групи, за зазначений період. Розрахунок переважної діяльності банківської групи здійснюється щороку станом на 1 січня.

Після того, як групу було визначено банківською на підставі переважної діяльності та частка сукупних активів банків (банку) у сукупному розмірі активів установ, що належать до цієї групи, зменшилася і становить від 40 до 50 відсотків, група продовжує вважатися банківською протягом трьох років з моменту такого зменшення (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «група», «банк».

БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **banking activity** ['bæŋkɪŋ æk'tɪvɪtɪ])

- залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

- особливий вид комерційної діяльності, який можуть здійснювати виключно банківські установи відповідно до банківського законодавства після реєстрації банку та одержання ліцензії Національного банку. *Б. д.* визначають через банківські послуги, які банк надає своїм клієнтам. Банк має право надавати банківські та інші фінансові послуги (крім послуг у сфері страхування). До виключно банківських послуг належать: 1) залучення у вклади (депозити) грошових коштів і банківських металів від необмеженого кола фізичних і юри-

дичних осіб; 2) відкриття та ведення поточних (кореспондентських) рахунків клієнтів, у т. ч. в банківських металах; 3) розміщення залучених у вклади (депозити), в т. ч. на поточні рахунки, коштів і банківських металів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик. Банк має право надавати своїм клієнтам (крім банків) фінансові послуги, в т. ч. шляхом укладення з юридичними особами (комерційними агентами) агентських договорів. Перелік таких фінансових послуг встановлюється Національним банком. Крім надання фінансових послуг, банк може здійснювати діяльність щодо: 1) інвестицій; 2) випуску власних цінних паперів; 3) випуску, розповсюдження та проведення лотерей; 4) зберігання цінностей або надання в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа; 5) інкасації коштів та перевезення валютних цінностей; 6) ведення реєстрів власників іменних цінних паперів (крім власних акцій); 7) надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських та інших фінансових послуг.

Банк здійснює *Б. д.* у національній або в іноземній валюті (за наявності відповідної ліцензії). Процентні ставки та комісійну винагороду за надані послуги банк встановлює самостійно (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України», «клієнт», «національна валюта (гривня)», «іноземна валюта», «юридична особа», «фізична особа».

БАНКІВСЬКА ЛІЦЕНЗІЯ

(англ. **banking license** [ˈbæŋkɪŋ ˈlaɪsəns])

- документ, який видається Національним банком України в порядку і на умовах, визначених у цьому Законі, на підставі якого банки та філії іноземних банків мають право здійснювати банківську діяльність (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

- документ, який видає Національний банк України у встановленому порядку відповідно до Закону «Про банки і банківську діяльність» і «Положення про порядок видачі банкам банківських ліцензій, письмових дозволів та ліцензій на виконання окремих операцій» та на підставі якого банки та філії іноземних банків мають право здійснювати банківську діяльність.

Метою надання *Б. л.* є нормативне врегулювання банківської діяльності, підвищення надійності та стабільності банківської системи України та забезпечення захисту інтересів вкладників і кредиторів банків. Банки мають право здійснювати банківську діяльність лише після отримання *Б. л.*

Для отримання *Б. л.* банк подає до територіального управління Національного банку за місцем його знаходження або до Департаменту реєстрації та ліцензування банків такі документи: а) клопотання банку про видачу банківської ліцензії за підписом голови правління банку; б) інформацію про керівників банку; в) відомості про забезпеченість банку належним банківським обладнанням, програмним забезпеченням та комунікаційними засобами, необхідними для здійснення банківських операцій; г) документ на право власності або договір оренди на приміщення, в якому розміщуватиметься банк, на строк не менше п'яти років; г) відомості про відповідність технічного стану та організації охорони приміщень вимогам Національного банку України (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України», «банківська діяльність», «документ».

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА

(англ. **banking system** ['bɑŋkɪŋ 'sɪstəm])

- сукупність різноманітних видів банків та банківських інститутів у їх взаємозв'язку, які діють у тій чи іншій країні в певний історичний період; складова кредитної системи. Вивчає банківська система не внаслідок механічного поєднання окремих банків, а базується на заздалегідь виробленій концепції, в межах якої відводиться певне місце кожному виду банків і кожному окремому банку.

Б. с. є динамічною системою «закритого» типу, в якій банки можуть успішно функціонувати завдяки взаємодії між собою та з суб'єктами банківської інфраструктури (платіжні системи, клірингові механізми, стандарти обліку та звітності тощо).

Б. с. України, як і більшість *Б. с.* світу, створена та функціонує за дворівневим принципом. На першому рівні знаходиться Національний банк України, який виконує емісійну функцію та здійснює регулювання, нагляд і контроль за діяльністю банків, які належать до другого рівня та виконують всі види банківських операцій з обслуговування підприємств, установ, організацій і населення. До другого рівня *Б. с.* відносять уповноважені банки, які поділяють на універсальні та спеціалізовані (ощадні, іпотечні, інвестиційні).

Донедавна в Україні вся *Б. с.* була державною. До 1987 р. *Б. с.* включала три банкімонополісти: Держбанк, Будбанк СРСР, Зовнішторгбанк СРСР і систему Держтрудоощадкас. Починаючи з 1991 р., відбувається роздержавлення *Б. с.* Однак реорганізація *Б. с.* розпочалася ще в 1987 р., тому що децентралізація управління економікою в умовах переходу до ринку потребувала зміни ролі та місця банківської системи в механізмі управління економікою, посилення впливу на розвиток національної економіки, перетворення кредиту в реальний економічний важіль.

На першому етапі реорганізації була створена нова структура державних банків: Промислово-будівельний банк СРСР, Агропромисловий банк СРСР, Банк житлово-комунального господарства і соціального розвитку СРСР, Зовнішекономбанк СРСР. Функції з кредитування і розрахунків, які раніше виконував Державний банк, були передані спеціалізованим банкам, а емісійна діяльність була відокремлена від кредитування. На Державний банк СРСР поклалися функції координатора діяльності спеціалізованих банків і проведення єдиної для всіх банків державної кредитної політики, а галузеві банки спеціалізувалися на обслуговуванні народногосподарського комплексу.

Завдяки спеціалізації банків певною мірою відбулося: посилення їх зв'язку з клієнтами; посилення впливу грошово-кредитних відносин на виробництво; покращення структури кредитних вкладень. Однак цього вдалося досягти завдяки використанню адміністративних методів управління кредитом і грошовим обігом, які на той період практично вже вичерпали себе. Ефективна система економічного регулювання грошового обігу в процесі реорганізації банків не була створена, що збільшило товарно-грошову незбалансованість економіки. Реорганізація була проведена «зверху» адміністративними методами. «Закріплення» клієнтури за спеціальними банками залежно від галузевої приналежності зумовило нерівномірний розподіл пасивів між створеними банками. Не змінилися принципово кредитні відносини: зберігався адміністративний метод розподілу кредитних ресурсів, не була ліквідована монопольна структура *Б. с.*, а були лише перерозподілені сфери впливу банків за відомчою ознакою, що робило неможливою конкуренцію між ними.

Внаслідок цього виникла об'єктивна необхідність у другому етапі банківської реформи, який був спрямований на комплексну реконструкцію системи економічних відносин у сфері кредиту. Цей етап розпочався після створення перших комерційних банків. Потрібне було створення нового механізму грошово-кредитних відносин, які б давали змогу економіч-

ними методами впливати на макроекономічні процеси суспільного відтворення. З метою створення системи грошово-кредитного регулювання, адекватної ринковим умовам, що складаються, було змінено статус Державного банку. В 1991 р., зі здобуттям Україною незалежності, був створений Національний банк України на основі концепцій, прийнятих у країнах з розвинутою ринковою економікою. У цей період відбуваються глибокі зміни в характері кредитних відносин, виробляються нові методи кредитування.

Починаючи з 2 жовтня 1991 р., відбувається перереєстрація банків в Українській книзі реєстрації банків, а також вносяться зміни до складу засновників банківських установ, а державні банки «Промінвестбанк», «Україна» та «Укрсоцбанк» акціонуються. З 1992 р. розпочинається процес створення банків «нової хвилі» із залученням приватного капіталу, а в 1996 р. в Україні починають реєструватися представництва іноземних банків та банки з іноземним капіталом (*джерело: Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ

(англ. **banking system of Ukraine** ['bæŋkɪŋ 'sɪstɪm ɒv ju:'kreɪn])

Банківська система України складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України відповідно до положень цього Закону та інших законів України (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

БАНКІВСЬКА ТАЄМНИЦЯ

(англ. **bank secrecy** [bæŋk 'si:kri:si])

- інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку.

Банківською таємницею, зокрема, є:

- 1) відомості про банківські рахунки клієнтів, у тому числі кореспондентські рахунки банків у Національному банку України;
- 2) операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнта, здійснені ним угоди;
- 3) фінансово-економічний стан клієнтів;
- 4) системи охорони банку та клієнтів;
- 5) інформація про організаційно-правову структуру юридичної особи - клієнта, її керівників, напрями діяльності;
- 6) відомості стосовно комерційної діяльності клієнтів чи комерційної таємниці, будь-якого проекту, винаходів, зразків продукції та інша комерційна інформація;
- 7) інформація щодо звітності по окремому банку, за винятком тієї, що підлягає опублікуванню;
- 8) коди, що використовуються банками для захисту інформації;
- 9) інформація про фізичну особу, яка має намір укласти договір про споживчий кредит, отримана під час оцінки її кредитоспроможності.

Інформація про банки чи клієнтів, що збирається під час проведення банківського нагляду, становить банківську таємницю.

Інформація про банки чи клієнтів, отримана Національним банком України відповідно до міжнародного договору або за принципом взаємності від органу банківського нагляду

іншої держави для використання з метою банківського нагляду або запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванню тероризму, становить банківську таємницю (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*); - інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку і розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту. Відомості, що становлять *Б. т.*, визначаються Законом України «Про банки і банківську діяльність». До *Б. т.* відносять відомості та інформацію: 1) про банківські рахунки клієнтів, у тому числі кореспондентські рахунки банків у Національному банку; 2) про операції, проведені на користь чи за дорученням клієнта, та здійснені ним угоди; 3) про фінансово-економічний стан клієнтів; 4) про системи охорони банку та клієнтів; 5) про організаційно-правову структуру юридичної особи – клієнта, її керівників, напрями діяльності; 6) стосовно комерційної діяльності клієнтів чи комерційної таємниці, будь-якого проекту, винаходів, зразків продукції та інша комерційна інформація; 7) щодо звітності банку, за винятком тієї, що підлягає опублікуванню; 8) про коди банків для захисту інформації.

Інформація про банки чи клієнтів, що збирається під час проведення банківського нагляду, становить *Б. т.*

Банки зобов'язані забезпечити збереження *Б. т.* шляхом: 1) обмеження кола осіб, що мають доступ до інформації, яка становить *Б. т.*; 2) організації спеціального діловодства з документами, що містять *Б. т.*; 3) застосування технічних засобів для запобігання несанкціонованому доступу до електронних та інших носіїв інформації; 4) застосування застережень щодо збереження *Б. т.* та відповідальності за її розголошення у договорах і угодах між банком і клієнтом.

Службовці банку при вступі на посаду підписують зобов'язання щодо збереження *Б. т.* Інформація щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить *Б. т.*, розкривається банками у випадках, передбачених законодавством України.

Довідки з рахунків (вкладів) у разі смерті їх власників надаються банком особам, назначеним у заповідальному розпорядженні, нотаріальним конторам, нотаріусам, іноземним консульським установам у справах спадщини.

Банк має право надавати інформацію, що становить *Б. т.*, іншим банкам та Національному банку України в обсягах, необхідних при наданні кредитів і банківських гарантій.

Банк має право розкривати інформацію, що містить *Б. т.*, особі, на користь якої відчужуються активи та зобов'язання банку при виконанні заходів, передбачених програмою фінансового оздоровлення банку, або під час здійснення процедури ліквідації.

Обмеження стосовно отримання інформації, що містить *Б. т.*, не поширюються на службовців Національного банку або уповноважених ними осіб, які здійснюють функції банківського нагляду або валютного контролю.

Відповідно до міжнародних договорів України Національний банк має право надавати органу банківського нагляду іншої країни інформацію, що містить *Б. т.*, якщо вона використовується з метою банківського нагляду або запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, чи фінансуванню тероризму. Особи, винні в порушенні порядку розкриття та використання *Б. т.*, несуть відповідальність згідно із законами України (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «фінансовий стан», «Національний банк України».

БАНКІВСЬКА ТРАТТА

(англ. **bank draft** [bæŋk dra:ft])

- перевідний вексель, виставлений банком або від його імені, при якому векселедавцем і платником є один і той же банк. *Б. т.* підлягає негайній оплаті та є інструментом розрахунків, який за ступенем ліквідності близький до готівки. Разом з тим *Б. т.* не є чеком, оскільки векселедавець і платник – одна й та ж особа.

У Європі термін *Б. т.*, як правило, вживають до тратти, виставленої банком на себе. Тратта придбається платником і направляється одержувачу, який надає її своєму банку для платежу. Цей банк надає *Б. т.* банку платника для відшкодування. У США термін *Б. т.* відноситься до тратти або чека, виставленого банком на себе або на грошові кошти, розміщені в іншому банку. У випадку використання чека касира банк є одночасно і трасантом і трасатом. У випадку використання банківського касового чека один банк виступає трасантом, а інший – трасатом. *Б. т.* може бути виписана банком для своїх цілей або може бути придбана клієнтом і направлена платнику для виконання зобов'язань.

У вітчизняній практиці часто *Б. т.* на прохання клієнта випишує місцеве відділення банку на свій головний офіс. У такому випадку клієнт має надійний платіжний документ, за яким він може одержати кошти в іншому місті (*джерело: Конвенція, якою запроваджено Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі (Женева, 7 червня 1930 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_009*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «вексель», «векселедавець», «готівка».

БАНКІВСЬКА ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ

(англ. **bank holding company** [bæŋk 'həʊldɪŋ 'kɒmpəni])

- фінансова холдингова компанія, в якій переважною діяльною фінансових установ, що є її дочірніми та асоційованими компаніями, є банківська діяльність (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «банківська діяльність».

БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(англ. **banking regulation** ['bæŋkɪŋ ,regjʊ'leɪʃən])

- одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «банківська діяльність», «банківський нагляд».

БАНКІВСЬКИЙ АВТОМАТ САМООБСЛУГОВУВАННЯ (БАНКІВСЬКИЙ АВТОМАТ)

(англ. **self-service automatic teller machine (ATM)** [self 'sɜ:vɪs ,ɔ:tə'mæɪk 'telə məʃi:n (ei-ti:-em)])

- програмно-технічний комплекс, що надає можливість держателю електронного платіжного засобу здійснити самообслуговування за операціями одержання коштів у готівковій формі, внесення їх для зарахування на відповідні рахунки, одержання інформації щодо стану рахунків, а також виконати інші операції згідно з функціональними можливостями цього

комплексу (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

БАНКІВСЬКИЙ ВКЛАД

(англ. **deposit** [di'pɒzɪt])

- угода, відповідно до якої одна сторона (банк), що прийняла від другої сторони (вкладника) або для неї грошову суму (вклад), що надійшла, зобов'язується виплачувати вкладникові таку суму та проценти на неї або дохід в іншій формі на умовах та в порядку, встановлених договором. Слово «депозит» походить від лат. *depositum* – переданий на зберігання.

У банківській практиці *Б. в.* розглядають як гроші або інші кошти в готівковій чи безготівковій формі, у національній або іноземній валюті, передані власником (фізичною або юридичною особою) або третьою особою до банку для зберігання або з метою одержання доходу (процентів) на встановлених договором умовах, з обов'язковим поверненням вкладнику. Договір *Б. в.* укладається в письмовій формі. Договір *Б. в.*, в якому вкладником є фізична особа, є публічним договором. До відносин банку та вкладника за рахунком, на який внесений вклад, застосовуються положення про договір банківського рахунка.

Письмова форма договору *Б. в.* вважається дотриманою, якщо внесення грошової суми підтверджено договором *Б. в.* з видачею ощадної книжки або сертифіката чи іншого документа, що відповідає вимогам, встановленим законом, іншими нормативно-правовими актами у сфері банківської діяльності (банківськими правилами) та звичаями ділового обороту.

Б. в. поділяють на: *вклади на вимогу* (видача вкладу на першу вимогу) та *строкові вклади* (повернення вкладу зі спливом встановленого договором строку). Договором може бути передбачено внесення грошової суми на інших умовах її повернення.

Залучення депозиту також може здійснюватися у формі випуску (емісії) ощадних (депозитних) сертифікатів (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «депозит (вклад)».

БАНКІВСЬКИЙ ДЕНЬ

(англ. **banking day** ['bæŋkɪŋ deɪ])

- робочий день, протягом якого банк здійснює банківські операції. У системі електронних платежів Національного банку України *Б. д.* позначається календарною датою як проміжок часу, протягом якого виконуються технологічні операції, пов'язані з проведенням міжбанківських електронних розрахункових документів через систему електронних платежів Національного банку України, за умови, що підсумки розрахунків за цими документами відображаються на кореспондентських рахунках банків (філій) у територіальному управлінні на ту саму дату (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банківські операції», «система електронних платежів Національного банку (СЕП)».

БАНКІВСЬКИЙ ДЕНЬ У СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

(англ. **bank day in the electronic payment system of the National Bank** [bæŋk deɪ ɪn ði: ɪlek'trɒnɪk 'reɪmənt 'sɪstɪm əv ðə 'næʃənl bæŋk])

- позначений календарною датою проміжок часу, протягом якого виконуються технологічні операції, пов'язані з проведенням міжбанківських електронних розрахункових документів

через систему електронних платежів Національного банку (СЕП), за умови, що підсумки розрахунків за цими документами відображаються на кореспондентських рахунках банків у Національному банку на ту саму дату (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «кореспондентський рахунок».

БАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТ

(англ. **bank loan** [bæŋk ləʊn])

- (1) Позичковий капітал банку у грошовій формі та в банківських металах, що передається у тимчасове користування на умовах забезпеченості, повернення, строковості, платності та цільового характеру використання. (2) Форма фінансового кредиту, який банк надає своєму позичальнику на певний строк на умовах повернення та платності. (3) Будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми.

З точки зору банку *Б. к.* – це кредитна операція, яка здійснюється відповідно до кредитної угоди про надання кредиту та супроводжується записами на банківських рахунках з відповідним відображенням їх у балансах кредитора та позичальника. *Б. к.* є інструментом стимулювання розвитку економіки. Основними функціями *Б. к.* є перерозподільча, створення кредитних засобів обігу, відтворювальна та стимулююча (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банківські метали».

БАНКІВСЬКИЙ НАГЛЯД

(англ. **banking supervision** [ˈbæŋkɪŋ ˌsjuːpəˈvɪzən])

- система контролю та активних впорядкованих дій Національного банку України, спрямованих на забезпечення дотримання банками та іншими особами, стосовно яких Національний банк України здійснює наглядову діяльність законодавства України і встановлених нормативів, з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників та кредиторів банку (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*);

- система заходів щодо контролю та активних впорядкованих дій Національного банку, спрямованих на забезпечення дотримання банками та іншими кредитно-фінансовими установами у процесі їх діяльності законодавства України та встановлених нормативів з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників.

Ефективний *Б. н.* ґрунтується на адекватній законодавчій та методологічній базі. Діяльність служби *Б. н.* дає позитивні результати лише тоді, коли вона підкріплена чіткими правилами регулювання банківської діяльності.

Головною метою *Б. н.* є забезпечення стабільності банківської системи та захист інтересів вкладників і кредиторів банку щодо безпеки зберігання коштів клієнтів на банківських рахунках.

Наглядова діяльність Національного банку України охоплює всі банки, їх підрозділи, афілі-

йованих і споріднених осіб банків на території України та за кордоном, установи іноземних банків в Україні, а також інших юридичних і фізичних осіб у частині дотримання вимог законодавства щодо банківської діяльності.

Національний банк України здійснює *Б. н.* на *індивідуальній та консолідованій основі* та застосовує заходи впливу за порушення вимог законодавства щодо банківської діяльності. Сучасна система *Б. н.* в Україні скоординована за вертикаллю. Вона представлена підрозділами центрального апарату та територіальних управлінь Національного банку України. Основними формами контролю, за допомогою яких Національний банк України здійснює наглядові та регулюючі функції, є вступний, попередній та поточний контроль.

Вступний контроль застосовується на етапі реєстрації та ліцензування банківської діяльності. Його використання передбачає отримання банками та кредитними установами ліцензії на проведення банківських операцій. Вступний контроль починається з визначення вимог, необхідних для отримання ліцензії на здійснення банківських операцій, а також порядку, умов і термінів проведення цієї процедури.

Вимоги вступного контролю стосуються: умов щодо обсягу статутного капіталу, джерел внесків до статутних фондів банків і складу їх учасників; кваліфікаційних і професійних якостей працівників вищої та середньої ланок управління банками; питань щодо іноземних акціонерів (учасників); відповідних технічних питань; умов, за яких Національний банк України відмовляє у наданні ліцензії на проведення банківських операцій; умов щодо виконання окремих банківських операцій.

Попередній контроль передбачає встановлення вимог до здійснення банківської діяльності з мінімальним ризиком, контроль за виконанням банками економічних нормативів, заборону або обмеження здійснення окремих банківських операцій, застосування санкцій за порушення діючого законодавства тощо.

Попередній контроль запроваджується з метою захисту інтересів вкладників і кредиторів, а також забезпечення фінансової надійності банків. У рамках цього контролю Національний банк України встановлює для всіх комерційних банків обов'язкові економічні нормативи, норми обов'язкових резервів і норми відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій.

Поточний контроль здійснюється на основі використання методів та інструментів перевірки діяльності банків і шляхом розробки заходів щодо поліпшення їх фінансового становища. Нормативною базою поточного контролю є нормативні та інструктивні документи Національного банку України щодо планування та проведення інспекційних перевірок, здійснення конкретних розрахунків економічних нормативів, визначення рівня ризику окремих операцій і банківської діяльності в цілому, а також застосування заходів впливу за порушення банківського законодавства.

Органами банківського регулювання та нагляду в світі, є: Арабський Комітет з питань банківського нагляду, Асоціація наглядових органів, що здійснюють нагляд за діяльністю банків Північної та Південної Америки (ASBA), Карибська Група органів банківського нагляду, Комітет Європейських органів банківського нагляду (CEBS), Робоча група з питань банківського нагляду Асоціації банків країн Східної Азії та Океанії (EMEAP), Група органів банківського нагляду країн Центральної та Східної Європи, Група органів банківського нагляду франкомовних країн, Комітет Ради з питань взаємодії органів банківського нагляду країн Персидської затоки, Ісламський комітет з питань фінансових послуг, Група органів нагляду за діяльністю офшорних банків, Регіональна наглядова група Центральної Азії та Закавказзя, Підкомітет з питань банківського нагляду Співдружності розвитку Південної Африки (SADC), Форум органів банківського нагляду Організації центральних банків

Південно-Східної Азії, Австралії та Нової Зеландії (SEANZA), Комітет органів банківського нагляду в Західній та Центральній Африці та Асоціація органів нагляду за діяльністю фінансових установ країн Тихоокеанського регіону (*джерело: Міщенко В.І. Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

БАНКІВСЬКИЙ НАГЛЯД НА КОНСОЛІДОВАНИЙ ОСНОВІ

(англ. **banking supervision on a consolidated basis** ['bæŋkɪŋ ,sju:pə'vɪzən ɒn ə kən'splɪdɪtɪd 'beɪsɪs])

- нагляд, що здійснюється Національним банком України за банківською групою з метою забезпечення стабільності банківської системи та обмеження ризиків, на які наражається банк внаслідок участі в банківській групі, шляхом регулювання, моніторингу та контролю ризиків банківської групи у визначеному Національним банком України порядку (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30.*)

БАНКІВСЬКИЙ ПЕРЕКАЗ

(англ. **bank transfer** [bæŋk træns'fɜ:(r)]; **bank remittance** [bæŋk rɪ'mɪt(ə)ns])

- просте доручення банку своєму банку-кореспонденту виплатити певну суму грошей на прохання і за рахунок переказодавця іноземному отримувачу (бенефіціару) з визначенням способу відшкодування банку-платнику виплаченої ним суми.

Б. н. здійснюється у безготівковій формі на підставі платіжних доручень, що адресуються одним банком іншому (іноді з використання банківських чеків або інших платіжних документів). Але комерційні або товаросупроводжувальні документи (рахунки-фактури, транспортні та інші документи спрямовуються при цій формі розрахунків від експортера імпортеру напряму, минаючи банки). Банк виконує тільки платіжні доручення іноземних банків чи оплачує відповідно до умов кореспондентських угод виставлені на нього банківські чеки з грошовими (контрактними) зобов'язаннями іноземних імпортерів, а також виставляє платіжні доручення і банківські чеки на іноземні банки за грошовими зобов'язаннями вітчизняних імпортерів.

При використанні *Б. н.* у розрахунках за експортовані товари та надані послуги банк виконує платіжні доручення іноземних банків-кореспондентів щодо виплати коштів на користь переказоотримувачів як клієнтів свого банку, так і клієнтів своїх банків-кореспондентів за умови зазначення в платіжному дорученні одного з таких способів відшкодування виплачених сум: а) зарахування суми переказу на рахунок НОСТРО в банку переказодавця; б) зарахування суми переказу на рахунок НОСТРО в третьому банку; в) надання права дебетувати сумою переказу рахунок ЛОРО банку переказодавця в банку.

При використанні *Б. н.* у розрахунках за імпортовані товари та отримані послуги банк виконує доручення клієнтів, які мають в банку поточний валютний рахунок: 1) на переказ валюти за кордон в оплату вартості імпортованих товарів, товарних документів чи документів про надання послуг; 2) як авансові платежі, передбачені умовами контрактів; 3) в оплату простих та переказних векселів за придбані в кредит товари; 4) в погашення заборгованості, що утворилася в результаті перерахунків, та на інші цілі в межах залишку коштів на валютному рахунку клієнта. Використання *Б. н.* як форми розрахунків за контрактом, має бути обумовлене при укладанні зовнішньоторговельної угоди в розділі «Умови платежу». Банк переказодавця керується конкретними вказівками, що містяться в платіжному дорученні.

При здійсненні *Б. н.* банки несуть мінімальну відповідальність, а тому стягують мінімальну комісію. Комісія, як правило, стягується банком експортера з переказодавця відповідно до та-

рифів комісійної винагороди банку при роботі з клієнтами. Розмір комісії визначається самим банком і є або фіксованим і виражається у процентах від суми переказу (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банк-кореспондент», «безготівкові розрахунки».

БАНКІВСЬКИЙ ПЛАТІЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ

(англ. **banking payment instrument** ['bæŋkɪŋ 'peɪmənt 'ɪnstrəmənt])

- засіб, що містить реквізити, які ідентифікують його емітента, платіжну систему, в якій він використовується, та, як правило, держателя цього банківського платіжного інструмента. За допомогою банківських платіжних інструментів формуються відповідні документи за операціями, що здійснені з використанням банківських платіжних інструментів, на підставі яких проводиться переказ грошей або надаються інші послуги держателям банківських платіжних інструментів (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «переказ грошових коштів».

БАНКІВСЬКИЙ ПОРТФЕЛЬ

(англ. **bank portfolio** [bæŋk pɔ:t' fəʊliəʊ])

- частина загального портфеля банку, яка складається з об'єктів, щодо яких банк має чіткі наміри утримувати їх у своїй власності з метою отримання економічного доходу у вигляді приросту вартості. Поточна ринкова вартість *Б. п.* не має суттєвого впливу на рішення банку щодо утримання об'єктів, а тому зміна ринкових умов не призводить до зміни економічної вартості *Б. п.* з точки зору керівництва банку.

Поняття «портфель» також застосовують до групи об'єктів, які є однорідними за певними характеристиками, а саме: типом контрагента, видом інструменту тощо. Найчастіше використовуються такі терміни «кредитний портфель», «портфель цінних паперів», «інвестиційний портфель» (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

БАНКІВСЬКИЙ РАХУНОК

(англ. **bank account** [bæŋk ə'kaʊnt])

- відкритий банком клієнтові банку рахунок, на який відповідно до договору банк зобов'язується приймати та зараховувати грошові кошти, що надходять клієнтові (власнику рахунка), виконувати розпорядження клієнта про перерахування та видачу відповідних сум з рахунка та проведення інших операцій за рахунком. *Б. р.* є бухгалтерським документом банку, в якому обліковується рух коштів клієнта банку. За своїм економічним змістом *Б. р.* є обліковою одиницею, яка використовується банками з метою обліку прав грошових вимог клієнта до банку, що виникають з договору банківського рахунка, а також для обліку виконання банківських операцій, які здійснюються відповідно до виду *Б. р.* (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «банківська операція», «банківський рахунок».

БАНКІВСЬКІ АСОЦІАЦІЇ

(англ. **banking associations** ['bæŋkɪŋ ə'səʊʃi'eɪʒənz])

- добровільне об'єднання банків, створене як неприбуткова організація з метою захисту та представлення інтересів своїх членів, координації роботи у сфері спільних інтересів, співпраці з органами влади у правовій сфері, розвитку міжрегіональних та міжнародних зв'язків, забезпечення наукового та інформаційного обміну і професійних інтересів, розробки рекомендацій щодо банківської діяльності.

Б. а. створюються як за територіальною ознакою, так і за спеціалізацією банків. Вони не мають права займатися банківською чи підприємницькою діяльністю і не можуть бути створені з метою отримання прибутку. *Б. а.* є договірним об'єднанням банків і не має права втручатися у діяльність банків – членів асоціації.

Основними принципами створення та діяльності таких асоціацій, за дослідженнями Еліноор Остром, повинні бути: 1) встановлення чітких рамок і принципів належності до асоціації; 2) визначення правил доступу до ресурсів; 3) розробка правил взаємодії безпосередньо самими членами асоціації; 4) за виконанням правил повинен бути встановлений чіткий контроль; 5) за порушення правил встановлюється градуйована шкала санкцій; 6) асоціація забезпечує можливість швидкого вирішення конфлікту; 7) асоціація повинна бути визнана державними органами; 8) крупні асоціації повинні формуватися переважно на базі малих об'єднань (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банківська діяльність».

БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

(англ. **banking metals** ['bæŋkɪŋ 'metlz])

- золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238; Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18.11.1997 № 637/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 9. – Ст. 34; Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552*);

- золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів у зливках та порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів. З металів платинової групи береться лише паладій (*джерело: Положення про здійснення операцій з банківськими металами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 06.08.2003 № 325, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2003 р. за № 749/8070 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 36. – Ст. 1953*);

- золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів у зливках та порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, що вироблені з дорогоцінних металів з пробами для вітчизняних монет не нижче ніж для золота - 995, для срібла - 999, для платини і паладію - 999,5 і в іноземних монетах з дорогоцінних металів з пробами не нижче ніж для золота - 900, для срібла - 925,

для платини та паладію - 999 (джерело: *Інструкція про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України» від 27.05.2008 № 148, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 червня 2008 р. за № 520/15211 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 43. – Ст. 1430*);

- золото, срібло, платина, метали платинової групи (осмій, іридій, паладій, рутеній, родій), доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів. До металів платинової групи належать осмій, іридій, паладій, рутеній, родій, однак враховується лише паладій.

Найвищими пробами *Б. м.* у зливках і порошках є проби не нижче ніж: для золота – 995,0; для срібла – 999,0; для платини і паладію – 999,5. Монети, вироблені з дорогоцінних металів, – це вітчизняні монети з пробами не нижче ніж: для золота – 995, для срібла – 999, для платини і паладію – 999,5, які не є законним засобом платежу на території України, та іноземні монети з пробами не нижче ніж: для золота – 900, для срібла – 925, для платини і паладію – 999.

Відповідно до світової практики вага *Б. м.* визначається у трійських унціях. В Україні вага унції встановлена на рівні 31,1034807 грама. Національний банк України регулярно встановлює офіційні (облікові) ставки *Б. м.* у розрахунку за 10 унцій (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Національний банк України*», «*дорогоцінні метали*»,

БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **banking operations** [ˈbɑŋkɪŋ ˌɒpəˈreɪʃənz])

- сукупність пов'язаних між собою регулярних дій, які виконує банк відповідного до свого статусу, спрямованих на забезпечення виконання функцій банку як фінансового посередника. *Б. о.* класифікують за: функціональним призначенням – (кредитні, розрахункові, депозитні, валютні, касові, операції з цінними паперами, нерухомістю та інші); ступенем значущості в структурі банківської діяльності – основні (кредитні, розрахункові, депозитні, касові) та супутні (операції, що забезпечують розвиток банку як грошового інституту).

За функціональним призначенням розрізняють: а) пасивні *Б. о.*, на основі яких банки формують фінансові ресурси (залучають вклади, емітують власні цінні папери, одержують кредити від інших банків); б) активні *Б. о.*, за допомогою яких банки використовують наявні у них фінансові ресурси (надають кредити, купують цінні папери). Такі операції ще поділяють на кредитні, інвестиційні, засновницькі та міжбанківські; в) комісійні (посередницькі) *Б. о.* – комісійно-розрахункові та торговельно-комісійні операції, надання гарантійних послуг, управління пакетами акцій, виконання доручень тощо.

Б. о. пов'язані з економічною діяльністю суб'єктів господарювання та фізичних осіб, мають переважно комерційний характер, чітко визначений стандарт, відповідне законодавче забезпечення. *Б. о.* визначають напрям банківської діяльності, є джерелом прибутку банку, а їх собівартість безпосередньо впливає на банківський прибуток. Пасивні *Б. о.* відіграють первинну і вирішальну роль порівняно з активними операціями, оскільки необхідно умовою здійснення активних операцій є достатність ресурсів (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*банк*».

БАНКІВСЬКІ ПАСИВИ

(англ. **bank liabilities and equity** [bæŋk ˌlaɪ.ə'bi:l.i.ti ænd 'ekwɪti])

- ресурси банку, які складаються з власних, залучених і запозичених коштів для проведення активних операцій та одержання прибутку. *Б. п.* відображаються на пасивних бухгалтерських рахунках балансу банку. Власний капітал формується за рахунок акціонерного капіталу, відраховань від прибутку та за рахунок нерозподіленого прибутку. Залучення ресурсів відбувається шляхом приймання коштів юридичних і фізичних осіб на вклади всіх видів. Запозичення банками коштів здійснюється шляхом одержання позик на міжбанківському ринку, а також шляхом випуску облігацій та інших зобов'язань. З розвитком банківської справи у пасивах зростає частка залучених коштів і знижується питома вага власного капіталу. До вищого класу *Б. п.* належать строкові вклади та депозити, які дозволяють банкам чіткіше прогнозувати свої ресурси та впевнено розміщувати кошти в активи. Центральні банки регулюють *Б. п.* шляхом встановлення нормативів обов'язкового резервування від залучених депозитів або шляхом встановлення адміністративних обмежень чи стимулів (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «прибуток», «фізична особа», «юридична особа».

БАНКІВСЬКІ РАХУНКИ

(англ. **bank accounts** [bæŋk ə'kaʊnts])

- рахунки, на яких обліковуються власні кошти, вимоги, зобов'язання банку стосовно його клієнтів і контрагентів та які дають можливість здійснювати переказ коштів за допомогою банківських платіжних інструментів (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «банк», «клієнт», «платіжний інструмент».

БАНКІВСЬКІ РЕСУРСИ

(англ. **bank resources** [bæŋk rɪ'zɔ:sɪz])

- сукупність грошових коштів, що перебувають у розпорядженні банку та використовуються ним для виконання своїх функцій та операцій. *Б. р.* – це фінансові ресурси банку, що складаються із власних, залучених і запозичених коштів. Власні кошти – це акціонерний і резервний капітал, а також нерозподілений прибуток. До залучених і запозичених коштів належать вклади (депозити), кошти від продажу облігацій та інших цінних паперів, залишки на рахунках клієнтів тощо. *Б. р.* банки використовують для проведення кредитних та інших активних операцій. Структура *Б. р.* залежить від характеру спеціалізації банку, особливостей його діяльності, стану ринку кредитних ресурсів, рівня розвитку фінансового сектору та інших чинників.

До *Б. р.* належать кредити, одержані від Національного банку в порядку рефінансування, а також міжбанківські кредити та депозити. Останнім часом поширюється практика формування *Б. р.* на основі цільових надходжень за рахунок міжнародних кредитних ліній, обслуговування кредитних ліній інших банків, а також надходжень із державних фондів.

У практиці діяльності крупних зарубіжних банків розширена практика позабалансового фінансування на основі сек'юритизації активів, продажу позик, випуску кредитних гарантії тощо (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міценко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренєва. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – С. 104–154).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

БАНКНОТА

(англ. **banknote** ['bɑŋknəʊt])

- грошовий знак, виготовлений з паперу, щільної тканини (зазвичай, шовку), металу або пластику, в більшості випадків прямокутної форми. *Б.* національних валют випускаються центральними банками та обов'язкові для прийому на території всієї країни нарівні з монетами. Найдавнішими *Б.* вважають китайські *Б.*, випущені у VIII ст. за часів династії Тан. *Б.* української гривні випускають номіналом: 1 грн. – із зображенням портрета князя Володимира; 2 грн. – із зображенням портрета князя Ярослава Мудрого; 5 грн. – із зображенням портрета гетьмана Богдана Хмельницького; 10 грн. – із зображенням портрета гетьмана Івана Мазепи; 20 – із зображенням портрета Івана Франка; 50 – із зображенням портрета Михайла Грушевського; 100 грн. – із зображенням портрета Тараса Шевченка; 200 грн. – із зображенням портрета Лесі Українки; і 500 грн. – із зображенням портрета Григорія Сковороди (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

БАНКНОТНО-МОНЕТНИЙ ДВІР

(англ. **mint** [mɪnt])

- окремий структурний підрозділ, установа Національного банку України. Складається із комплексів виробництва банкнот і карбування монет. Розташований у Києві. Створений відповідно до постанов Кабінету Міністрів України «Про створення потужностей з виготовлення національної валюти і цінних паперів» (18 вересня 1991 р.) та Президії Верховної Ради України «Про національну валюту в Україні» (14 листопада 1991 р.). Із введенням в експлуатацію першої лінії 22 березня 1994 р. на Банкнотній фабриці розпочато випуск банкнот національної грошової одиниці – гривні. Потужності Банкнотної фабрики складають 1,5 мільярда банкнот або іншої захищеної друкованої продукції. Крім банкнот, фабрика виготовляє бланки державних цінних паперів, документи суворого обліку, знаки поштової оплати, цінні папери на замовлення іноземних держав, а також інші види захищеної від підробки друкованої продукції. Для захисту банкнот гривні та іншої продукції від підроблення застосовуються сучасні методи та технології.

У квітні 1997 р. в м. Малин Житомирської області було введено Фабрику банкнотного паперу. У листопаді 1997 р. введено в дію першу чергу виробництва Монетного двору. Відтоді всі українські монети карбуються на власній виробничій базі. Річна потужність Монетного двору складає 1 млрд. розмінних і обігових монет, 1 млн. ювілейних і пам'ятних монет та 200 тис. орденів та медалей. Першими в 1997–1998 рр. на Монетному дворі викарбовано золоті монети «Київський псалтир», «Т.Г. Шевченко», «Києво-Печерська лавра», «Оранта». Із введенням у дію Банкнотної фабрики, Монетного двору та Фабрики банкнотного паперу в Україні створено замкнений цикл виготовлення банкнот і монет національної грошової одиниці (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*Національний банк України*».

БАНКОМАТ

(англ. **automated teller machine (ATM)** [kæʃ mə'ʃi:n])

- автоматизований термінал банківського обслуговування для видачі та депонування готівкових коштів при операціях з платіжними картками (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.);*

- електронний термінальний пристрій, з'єднаний банківським комп'ютером і призначений для одержання клієнтом готівки зі свого рахунка та одержання довідок за ним. Доступ до користування банкоматом забезпечується виданою банком спеціальною кредитною картою (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошові кошти (гроші)», «платіжна картка», «клієнт», «банк».

БАНКРУТСТВО

(англ. **bankruptcy** [ˈbæŋkrəptʃɪ])

- визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Законом, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури (*джерело: Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-ХП // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «неплатоспроможність», «боржник».

БАРОМЕТР СВІТОВОЇ КОРУПЦІЇ

(англ. **Global Corruption Barometer** [ˈgləʊbl kəˈrʌp.ʃən bəˈrɒm.ɪ.tər])

- дослідження, яке проводиться Міжнародним дослідницьким центром Gallup International Association і традиційно присвячується вимірюванню впливу корупції на життя громадян в усьому світі, включаючи й Україну. Барометр дозволяє визначити суспільну думку щодо участі громадян у корупційних діях та їхню оцінку діяльності органів влади в подоланні корупційних зловживань. Дослідження здійснюється з 2003 року за принципом індивідуальних інтерв'ю (*джерело: Вплив корупції на економічне зростання / Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України – Аналітична доповідь, 2016 [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2016/10/FEAO_Corruption_Economy_A5_short_final.pdf*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «корупція».

БАРТЕР

(англ. **barter** [ˈbɑːtər])

- традиційний тип зустрічної торгівлі, що полягає в обміні між експортером та імпортером товарів і послуг на інші товари і послуги еквівалентної якості без використання грошей (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 169 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гроші», «товари».

БАРТЕРНА (ТОВАРООБМІННА) ОПЕРАЦІЯ

(англ. **barter (commodity exchange) operation** [ˈbɑːtə (kəˈmɒdɪtɪ ɪksˈʃeɪndʒ) ˌɒpəˈreɪʃən])

- господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / – Ст. 112*).

БЕЗАКЦЕПТНІ ПЛАТЕЖІ

(англ. **nonacceptance settlements** [ək'sept(ə)ns 'setlmənts])

- (1) Оплата розрахункових документів з банківського рахунка платника незалежно від його згоди (акцепту) або у разі, коли така згода платника не потрібна. (2) Один із видів безперечного стягнення коштів у випадках, передбачених законодавством і вказаних в інструкціях центрального банку. В такому разі на документі робиться спеціальна позначка: «Без акцепту» (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

БЕЗВИЇЗНА ПЕРЕВІРКА

(англ. **off-site inspection** [ɒf-saɪt ɪn'spektʃən])

- перевірка, яка проводиться в приміщенні Держфінпослуг на підставі отриманих від установи документів та пояснень без виходу за місцезнаходженням установи (джерело: *Порядок проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 05.08.2003 № 26 (у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 07.04.2011 № 185), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2003 р. за № 716/8037 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 34. – Ст. 1842);*

- перевірка, яка проводиться в приміщенні Мінфіну на підставі отриманих від суб'єкта та/або його відокремленого підрозділу документів та пояснень без виходу за місцезнаходженням (джерело: *Порядок проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 06.05.2015 № 489, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 травня 2015 р. за № 596/27041 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 45. – Ст. 1443);*

- планова або позапланова перевірка СПФМ, не пов'язана з виходом працівників Держфінмоніторингу за місцезнаходженням СПФМ (джерело: *Порядок проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 14.04.2015 № 436, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 травня 2015 р. за № 492/26937 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 38. – Ст. 1156);*

- планова або позапланова перевірка суб'єкта працівниками Мін'юсту (управління юстиції), не пов'язана з виїздом працівників Мін'юсту (управління юстиції) за місцезнаходженням суб'єкта (джерело: *Порядок проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 13.05.2015 № 673/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 травня 2015 р. за № 528/26973 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 41. – Ст. 1285);*

- планова або позапланова перевірка суб'єкта працівниками Мінекономрозвитку, не пов'язана

зана з виходом працівників Мінекономрозвитку за місцезнаходженням суб'єкта (джерело: *Порядок проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 12.08.2011 № 36, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2011 р. за № 1036/19774 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 71. – Ст. 2702*); - планова або позапланова перевірка Суб'єкта та/або його відокремленого підрозділу, не пов'язана з виходом працівників Мінінфраструктури за місцезнаходженням Суб'єкта та/або його відокремленого підрозділу (джерело: *Порядок проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 28.09.2017 № 328, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1484/31352 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 2. – Ст. 95*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

БЕЗВИЇЗНИЙ НАГЛЯД З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **off-site supervision on financial monitoring issues** [ɒf-saɪt sju:pə'vɪzən ɒn faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋg 'ɪʃu:z])

- аналіз діяльності банку/установи, який проводиться працівниками Національного банку в приміщеннях Національного банку в порядку, установленому в розділі IV цього Положення (джерело: *Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

БЕЗВІДКЛИЧНИЙ АКРЕДИТИВ

(англ. **irrevocable letter of credit** [ɪ'revəkəbl 'letə əv 'kredit])

- акредитив, який не може бути змінений або анульований без згоди банку-емітента, підтверджуючого банку (якщо він є) та бенефіціара (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акредитив», «банк-емітент», «підтверджуючий банк», «бенефіціар».

БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

(англ. **cashless settlements** ['kæʃləs 'setlmənts])

- перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів. Ці розрахунки проводяться банком на підставі розрахункових документів на паперових носіях чи в електронному вигляді (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*); - платежі, які здійснюються банками шляхом перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів. *Б. р.* використовуються між підприємствами, організаціями, установами, а також можуть застосовуватися для розрахунків між фізичними та юридичними особами. Згідно з Інструкцією Національного банку України «Про безготівкові розрахунки в Україні», *Б. р.* можуть здійснюватися на підставі таких розрахункових документів на паперових носіях або в електронному вигляді: платіжні доручення, платіжні вимоги доручення, розрахункові чеки, акредитиви та платіжні вимоги (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «розрахунковий чек», «акредитив», «платіжна вимога», «готівка», «кошти».

БЕЗДОГАННА ДІЛОВА РЕПУТАЦІЯ

(англ. **impeccable business reputation** [ɪm'pekəbl 'bɪznɪs ,repju:'teɪʃən])

- сукупність підтвердженої інформації про фізичну особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її діяльності вимогам законодавства, а також про відсутність судимості, яка не знята або не погашена в установленому законом порядку (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ділова репутація».

БЕЗДОКУМЕНТАРНИЙ ЦІННИЙ ПАПІР

(англ. **uncertificated securities** [ˌʌnsə'tɪfɪkeɪtɪd sɪ'kjʊərəntɪz])

- обліковий запис на рахунку в цінних паперах у системі депозитарного обліку цінних паперів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «документарний цінний папір».

БЕЗКОНТАКТНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ НОСІЙ

(англ. **contactless electronic media** ['kɒntæktləs ɪlek'trɒnɪk 'mi:diə])

- імплантована у бланк документа безконтактна інтегральна схема для внесення персональних даних, параметрів, у тому числі біометричних, що дає змогу здійснювати комплекс заходів, пов'язаних з верифікацією особи, та може використовуватися як засіб електронного цифрового підпису у випадках, передбачених законом (*джерело: Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 51. – Ст. 716*).

БЕЗЛІЦЕНЗІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **unlicensed activity** [ˌʌnˈlaɪsənst ækˈtɪvɪti])

- провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, без ліцензії на його провадження, у тому числі провадження ліцензіатом частини виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, іншої, ніж та, на яку йому надано ліцензію (*джерело: Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ліцензія».

БЕЗМИТНА ТОРГІВЛЯ

(англ. **free trade** [friː treɪd])

- митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних, водних або залізничних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 цього Кодексу (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

БЕЗНАДІЙНА ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

(англ. **uncollectable receivables** [ˌʌnkəˈlektəbl ɪˈsiːvəblz])

- поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником, або дебіторська заборгованість, строк позовної давності якої минув (*джерело: Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дебіторська заборгованість».

БЕЗПЕРЕПВНІСТЬ БІЗНЕСУ

(англ. **business continuity** [ˈbɪznəs ˌkɒntɪˈnjuːtɪti])

- форми узгодженої взаємодії в платіжній системі, направлені на забезпечення того, щоб вона задовольняла встановленому рівню обслуговування, навіть якщо відмовлять один або більше її компонентів, або якщо вона піддається дії аномальних зовнішніх подій. Б. б. включає як превентивні заходи, так і угоди на випадок непередбачених обставин (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платіжна система».

БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ РЯДУ ІНДОСАМЕНТІВ

(англ. **the continuity of endorsements number** [ðə ˈkɒntɪˈnjuːrɪtɪ əv ɪnˈdɔːsmənts ˈnʌmbə])

- послідовний ряд індосаментів, через який кожний індосат отримує вексель за індосаментом на власне ім'я, бланковим індосаментом або індосаментом на пред'явника (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «індосамент, передатний надпис, жиро», «індосант», «вексель».

БЕЗПІДСТАВНЕ ЗБАГАЧЕННЯ

(англ. **unjustified enrichment** [ʌnˈdʒʌs.tɪ.faid ɪnˈrɪʃmənt])

- неоговірене зобов'язання, в силу якого особа, що набула майно (набувач) за рахунок іншої особи (потерпілого) без достатньої підстави, встановленої законом, іншими нормативно-правовими актами або правочином, зобов'язана повернути безпідставно набуте майно цій особі (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

БЕЗПОВОРОТНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА

(англ. **irrecoverable financial assistance** [ˌɪrɪˈkʌvərəbl faɪˈnænsjəl əˈsɪstəns])

- це:

сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів;

сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитору позичальником після списання такої безнадійної заборгованості;

сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності;

основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних) (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова допомога», «кошти», «договір», «позовна давність».

БЕЗПОСЕРЕДНІЙ КЕРІВНИК

(англ. **direct supervisor** [dɪˈrekt ˈsjuːpəvaɪzə])

- найближчий керівник, якому прямо підпорядкований державний службовець (*джерело: Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «державний службовець».

БЕЗУМОВНА ОПЕРАЦІЯ З УПРАВЛІННЯ РАХУНКОМ У ЦІННИХ ПАПЕРАХ

(англ. **unconditional securities account management operation** ['ʌnkən'diʃənl sɪ'kjʊəritɪz ə'kaʊnt 'mænɪdʒmənt ˌɒpə'reɪʃən])

- списання, зарахування або переказ цінних паперів, прав на цінні папери на рахунок у цінних паперах клієнта Центрального депозитарію, власника цінних паперів, нотаріуса, на депозит якого зараховано цінні папери, без його розпорядження під час проведення емітентом операцій з цінними паперами (у випадках, передбачених законодавством), а також у зв'язку зі зміною дієздатності (обмеження дієздатності або визнання особи недієздатною), внаслідок передачі цінних паперів у спадщину та в інших випадках, які передбачені законодавством України (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).*

БЕЗУМОВНА ОПЕРАЦІЯ ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ У СИСТЕМІ ДЕПОЗИТАРНОГО ОБЛІКУ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ ОКРЕМОГО ВИПУСКУ ОКРЕМОГО ЕМІТЕНТА

(англ. **unconditional operation on operations limitation in the depository accounting system with securities of a separate issue of a separate issuer** ['ʌnkən'diʃənl ˌɒpə'reɪʃən ɒn ˌɒpə'reɪʃənz ˌlɪmɪ'teɪʃən ɪn ðə dɪ'pɒzɪtəri ə'kaʊntɪŋ 'sɪstɪm wɪð sɪ'kjʊəritɪz əv ə 'seprɪt 'ɪʃu: əv ə 'seprɪt ɪ'mɪtə])

- встановлення обмеження на здійснення облікових операцій з усіма цінними паперами окремого випуску, наявними у системі депозитарного обліку Центрального депозитарію та його клієнтів, яке здійснюється на визначений строк або до настання певної події відповідно до Правил та/або інших внутрішніх документів Центрального депозитарію та внутрішніх документів депозитарних установ із забезпеченням збереження стану рахунків у цінних паперах депонентів, клієнтів на підставі рішення суду, рішення Комісії, розпорядження/постанови уповноваженої особи Комісії та на інших підставах, установлених законом (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).*

БЕЗХАЗЯЙНА РІЧ

(англ. **derelict** ['dɛrɪlɪkt])

- річ, яка не має власника або власник якої невідомий (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «річ».

БЕК-ОФІС

(англ. **back-office** ['bæk 'ɒfɪs])

- операційно-обліковий підрозділ банку, який забезпечує роботу підрозділів, що беруть участь в управлінні активами та пасивами, та здійснює діяльність щодо оформлення, об-

ліку та реєстрації угод з цінними паперами, а також розрахунків з клієнтами. Завданням *Б.-о.* є формування кредитних справ і безпосереднє оформлення видачі кредиту, оцінка якості кредитного портфеля, відкриття рахунків, здійснення бухгалтерських операцій, документарне оформлення та супровід угод, укладених трейдерами компаній-контрагентів у фронт-офісі тощо.

Б.-о. існують у банках, інвестиційних компаніях та інших організаціях, які укладають угоди на ринку цінних паперів. Залежно від організаційної структури банку його *Б.-о.* може складатися із одного департаменту або може включати кілька підрозділів, пов'язаних з оформленням документації, управлінням ризиками, обліком та розрахунками. Деякі банки об'єднали частину функцій, що виконують *Б.-о.*, зокрема тих, що відносяться до управління ризиками, в так звану функцію мідл-офісу – підрозділу, який забезпечує підготовку та прийняття рішень (*джерело* *Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 10*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «цінний папір», «клієнт».

БЕНЕФІЦІАР

(англ. **beneficiary** [ˌbenɪˈfɪʃəri])

- значення терміну *бенефіціар* залежить від контексту:

у законодавстві про довіри власність (трасти), бенефіціар це особа або особи, які мають право на отримання вигоди від будь-якої трастової угоди. Бенефіціар може бути фізичною або юридичною особою. Усі трасти (окрім благодійних або дозволених законом неблагодійних трастів) повинні мати таких бенефіціарів, яких можна перевірити. Хоча трасти й повинні завжди мати певного кінцевого бенефіціара, якого можна перевірити, трасти можуть не мати існуючих бенефіціарів, а тільки об'єкти повноважень, допоки певна особа, по завершенню визначеного періоду, відомого як акумуляційний період, не отримає право бенефіціара на капітал чи дохід. Цей період зазвичай співпадає із періодом бестрокової довіри, яка зазвичай називається у трастовій угоді як трастовий період;

у контексті страхування життя або іншої інвестиції, пов'язаної із страхуванням, бенефіціаром є фізична або юридична особа, або правове утворення, або категорія осіб, які отримають дохід від страхового полісу у разі настання страхового випадку, який охоплюється полісом; у випадку проведення грошового переказу, фізична або юридична особа чи правове утворення, які визначені відправником як отримувач запитуваного переказу (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*);

- відноситься до тих фізичних осіб або груп фізичних осіб, які отримують благодійну, гуманітарну та інші види допомоги через послуги НПО (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*);

- особа, що визначена як отримувач чогось у результаті створення трасту. Незважаючи на обов'язок трастів завжди вказувати остаточно визначеного бенефіціара, трасти можуть вказувати не його, а лише осіб, яких бенефіціар має право визначити спадкоємцями та які одержуватимуть дохід чи капітал після закінчення певного періоду, що відомий як період нагромадження. Тривалість цього періоду, зазвичай, збігається з періодом існування трасту, що визначено у трастовому договорі (*джерело: The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>*);

- особа, що за контрактом отримує вигоду (дивіденди) (джерело: *FATF Report: Risk-Based Approach – Guidance for the Insurance Sector [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20Guidance%20for%20Life%20Insurance%20Sector.pdf>);

- набувач благодійної допомоги (фізична особа, неприбуткова організація або територіальна громада), що одержує допомогу від одного чи кількох благодійників для досягнення цілей, визначених цим Законом (джерело: *Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 25. – Ст. 252);

- юридична або фізична особа, на користь якої здійснюють довірчі функції та яка є одержувачем доходу чи платежу за векселем (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України*. – 2003. – № 10. – Ст. 444);

- особа, на користь якої надається гарантія/контргарантія (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України*. – 2005. – № 78. – Ст. 156);

- особа, на користь якої відкривається акредитив (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України*. – 2003. – № 52. – Ст. 2831);

- одержувач платежу або доходу. До Б. відносять: 1) одержувачів коштів згідно платіжного доручення; 2) осіб, на ім'я яких виставлено акредитив; 3) одержувачів доходу за страховим полісом; 4) осіб, яким переходить у спадок майно, що перебуває у довірчому управлінні, і яким належать доходи від зазначеного майна (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів*. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошові перекази», «правове утворення», «фізична особа», «юридична особа», «бенефіціарний власник», «фізична особа», «траст», «НПО», «вексель», «гарантія», «контргарантія», «акредитив», «платіжне доручення», «акредитив», «майно».

БЕНЕФІЦІАРНИЙ ВЛАСНИК

(англ. **beneficial owner** [ˌbenɪˈfɪʃəl ˈəʊnə])

- відноситься до фізичної особи (осіб), які у підсумку здійснюють володіння чи контроль за клієнтом та/або до фізичної особи від імені якої проводиться операція. Цей термін також включає тих осіб, які здійснюють кінцевий контроль над юридичною особою чи утворенням (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- фізична особа (фізичні особи), яка (і) у кінцевому підсумку володіє (ють) правами власності чи контролює (ють) клієнта та/або особа (и), в інтересах якої (их) проводиться операція. У цей термін також включаються ті особи, які у кінцевому підсумку реально контролюють юридичну особу чи правове утворення (*джерело: The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombatingmoneylaunderingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html>);*

- будь-яка фізична особа (особи), яка є кінцевим власником або контролером клієнта та/або фізичної особи (осіб), від імені яких здійснюється операція або діяльність; сюди належать принаймні:

а) у випадку юридичних осіб:

I) фізична особа (особи), яка є кінцевим власником або контролером юридичної особи через пряме або опосередковане володіння достатнім відсотком акцій, прав голосу або часток у капіталі такої компанії, у тому числі через володіння акціями на пред'явника або здійснення контролю іншим способом, за винятком компаній, зареєстрованих на регульованому ринку, на яких розповсюджуються вимоги щодо розкриття інформації відповідно до законодавства ЄС або еквівалентні міжнародні стандарти, що гарантують належний рівень прозорості інформації про власників.

Якщо фізична особа володіє 25 % акцій плюс одна акція або часткою в розмірі понад 25 % капіталу клієнта, це вказує на пряме володіння. Якщо юридична особа, яка перебуває під контролем фізичної особи (осіб), або кілька юридичних осіб, які перебувають під контролем тієї самої фізичної особи (осіб), володіють 25 % акцій плюс одна акція або часткою в розмірі понад 25 % капіталу клієнта, це вказує на опосередковане володіння. Це положення застосовується без обмеження права держав-членів приймати рішення щодо зниження відсотку, який вказує на наявність володіння або контролю. Наявність контролю, який здійснюється іншим способом, визначається, серед іншого, відповідно до критеріїв, зазначених у пунктах від (1) до (5) статті 22 Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради.

II) якщо, після використання всіх можливих засобів і за відсутності підстав для підозри, жодна особа в рамках підпункту I) не визначена, або якщо наявні які-небудь сумніви щодо того, чи визначена особа (особи) є бенефіціарним власником (власниками), то бенефіціарним власником може бути фізична особа (особи), яка обіймає посаду вищого керівника. Підзвітні суб'єкти ведуть облік заходів, вжитих з метою визначення бенефіціарного власника в рамках підпункту I) та цього підпункту;

б) у випадку трастів:

I) засновник;

II) довірчий власник (власники);

III) протектор, якщо є;

IV) бенефіціари або, якщо особи, що одержують вигоду від правової форми чи суб'єкта, ще не були визначені, клас осіб, у чиїх основних інтересах правова форма або суб'єкт був створений чи здійснює діяльність;

V) будь-яка інша фізична особа, що здійснює кінцевий контроль над трастом шляхом прямого чи непрямого володіння або іншим чином;

в) у випадку з юридичними особами, такими як фонди та правові форми подібні до трастів, фізична особа (особи), що обіймають посади, еквівалентні чи подібні до тих, що зазначені в пункті «б») (*джерело: Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей від-*

мивання грошей або фінансування тероризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>;

- фізична особа, яка в кінцевому підсумку володіє, контролює або отримує вигоди від компанії чи трастового фонду та доходів, що вони отримують. Цей термін використовується для відмінності з власниками правових або номінальних компаній та довірених осіб, кожен з яких може бути зареєстрований як законний власник активу, який фактично не має права користуватися його перевагами. Комплексні і непрозорі корпоративні структури, створені в різних юрисдикціях, дозволяють приховати фактичного власника, особливо коли замість них використовуються довірені особи і коли частина структури включена в юрисдикцію секретності (джерело: *Financial Transparency Glossary*. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа».

БІЗНЕС ДО БІЗНЕСУ

(англ. **business to business** ['biznis tu: 'biznis])

- комерційні угоди між суб'єктами господарювання, такі як: між виробником та оптовим продавцем чи оптовим продавцем та роздрібним продавцем (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>).

БІЛИЙ ПЛАСТИК

(англ. **white plastic** [waɪt 'plæstɪk])

- будь-яка пластикова картка з магнітною смугою без характерних ознак банківської платіжної картки, на магнітну смугу якої нанесена інформація з оригінальної банківської платіжної картки, отримана в результаті скімінгу, івсропінгу або програмного скімінгу (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платіжна картка».

БІЛІНГ

(англ. **billing** ['bɪlɪŋ])

- підготовка та висилання банкомемітентом власнику кредитної (платіжної) карти виписки з рахунка із зазначенням сум і термінів погашення заборгованості. Білінговий цикл складає близько 30 днів. Виписка з рахунка повинна бути відправлена клієнту наперед (у США згідно із Законом про справедливий кредитний Б. – не пізніше ніж за 14 днів до настання терміну платежу). При підготовці виписки здійснюється розрахунок суми періодичного та трансакційного фінансового збору (джерело *Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 10*).

БІНГО

(англ. **bingo** ['bɪŋɡəʊ])

- азартна гра, в якій гравець використовує спеціальну картку або її електронний аналог з номерами та грає, відмічаючи або закреслюючи номери, що випадково випадають зі спеціального лототрону. Виграє той, хто перший закреслить «лінію», що досягається тоді,

коли впродовж однієї гри вперше було заповнено усі 5 номерів на горизонтальній лінії на картці, або «хаус» чи «бінго», коли закреслені/помічені усі номери на кратці (джерело: *EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «азартна гра», «гравець».

БИОМЕТРИЧНІ ДАНІ

(англ. **biometric data** [ˌbaɪ.əʊˈmet.rɪk ˈdeɪtə])

- сукупність даних про особу, зібраних на основі фіксації її характеристик, що мають достатню стабільність та істотно відрізняються від аналогічних параметрів інших осіб (біометричні дані, параметри - відцифрований підпис особи, відцифрований образ обличчя особи, відцифровані відбитки пальців рук) (джерело: *Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 51. – Ст. 716).

БИОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ

(англ. **biometric parameters** [ˌbaɪ.əʊˈmet.rɪk pəˈræmɪtəz])

- вимірювальні фізичні характеристики або особистісні поведінкові риси, що використовуються для ідентифікації (впізнання) особи або верифікації наданої ідентифікаційної інформації про особу (джерело: *Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 51. – Ст. 716).

БІРЖА

(англ. **exchange** [ɪksˈtʃeɪndʒ])

- найбільш розвинена форма регулярно функціонуючого ринку масових товарів, що продаються за стандартами або зразками (товарна Б.); цінних акцій чи облігацій (фондова Б.); іноземної валюти (валютна Б.) (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич*. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).

БІРЖА ВАЛЮТНА

(англ. **foreign exchange currency market** [ˈfɔrən ɪksˈtʃeɪndʒ ˈkʌr.ən.si ˈmɑːkɪt])

- організаційно оформлений, регулярно діючий ринок іноземної валюти, де формуються курси валют (валютні котирування) на підставі фактичного співвідношення попиту та пропозицій (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич*. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).

БІРЖА ТОВАРНА

(англ. **commodity exchange** [kəˈmɒd.ə.ti ɪksˈtʃeɪndʒ])

- (1) Постійно діючий оптовий ринок, що функціонує в певному місці відповідно до встановлених правил торгівлі та регламенту. Угоди на б. т. укладаються на стандартні партії товарів, що дає можливість здійснювати операції не лише без попереднього огляду товару, а й взагалі на неіснуючий товар. (2) Форма організації торгівлі відповідно до заздалегідь встановлених правил. Біржу відрізняє регулярність торгівлі, її прив'язаність до жорстко визначеного місця, уніфікація основних вимог до якості товару, умов і термінів постачання, ведення торгівлі на основі зустрічних пропозицій

покупців і продавців, висновок угод із постачання на майбутнє (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товарна біржа», «товар».

БІРЖОВА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **exchange transaction** [ɪks'tʃeɪndʒ træn'zækʃən])

- угода, що відповідає сукупності зазначених нижче умов:

а) якщо вона являє собою купівлю-продаж, поставку та обмін товарів, допущених до обігу на товарній біржі;

б) якщо її учасниками є члени біржі;

в) якщо вона подана до реєстрації та зареєстрована на біржі не пізніше наступного за здійсненням угоди дня.

Угоди, зареєстровані на біржі, не підлягають нотаріальному посвідченню (*джерело: Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 № 1956-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.*).

БІРЖОВІ БРОКЕРИ

(англ. **exchange brokers** [ɪks'tʃeɪndʒ 'brəʊkəz])

- фізичні особи, зареєстровані на біржі відповідно до її статуту, обов'язки яких полягають у виконанні доручень членів біржі, яких вони представляють, щодо здійснення біржових операцій шляхом підшукування контрактів і поданні здійснюваних ними операцій для реєстрації на біржі (*джерело: Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 № 1956-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фізична особа».

БІТКОІН

(англ. **bitcoin** ['bɪtkɔɪn])

- будучи введеним в обіг у 2009 році, став першою децентралізованою конвертованою валютою і першою криптовалютою. Біткоіни являють собою розрахункові одиниці в формі унікальною ланцюжка цифрових і буквених знаків, що мають цінність тільки внаслідок того, що користувачі готові платити за них. Торгівля біткоінами здійснюється користувачами у цифровій формі з високим ступенем анонімності, і біткоіни можуть обмінюватися (купуватися або продаватися) на долари США, євро та інші фіатні або віртуальні валюти. Будь-хто може завантажити безкоштовний відкритий програмний додаток з веб-сайту для відправлення, отримання та зберігання біткоінів, а також для контролю операцій в системі Біткоін. Користувачі також можуть отримати Біткоін-адреси, які функціонують як рахунки на сайтах провайдерів послуг з обміну біткоінів або на сайтах служб онлайн-ових гарантів. Інформація про операції (грошові потоки) є загальнодоступною і розміщується в загальному реєстрі операцій, де самі операції ідентифікуються за Біткоін-адресою, яка являє собою ланцюжок цифрових і буквених знаків без систематичної прив'язки до фізичної особи. У зв'язку з цим систему Біткоін називають «псевдонімною». Максимальна кількість біткоінів, яка буде згенерованою, становить 21 мільйон (проте кожна одиниця може бути розділена на більш дрібні частини), і цей рівень буде досягнутий до 2140 році (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «децентралізована віртуальна валюта», «конвертована віртуальна валюта».

БЛАГОДІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **charitable activity** ['ʃærɪtəbl æk'tɪvɪti])

- добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара (*джерело: Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «благодійник», «бенефіціар».

БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ

(англ. **charitable organization** ['ʃærɪtəbl ɔ:ɡənəɪ'zeɪʃən])

- юридична особа приватного права, установчі документи якої визначають благодійну діяльність в одній чи кількох сферах, визначених цим Законом, як основну мету її діяльності (*джерело: Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «благодійна діяльність».

БЛАГОДІЙНА ПОЖЕРТВА

(англ. **charity donation** ['ʃærɪti dəʊ'neɪʃən])

- безоплатна передача благодійником коштів, іншого майна, майнових прав у власність бенефіціарів для досягнення певних, наперед обумовлених цілей благодійної діяльності, відповідно до цього Закону (*джерело: Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «благодійник», «кошти», «майно», «бенефіціар», «благодійна діяльність».

БЛАГОДІЙНА ПРОГРАМА

(англ. **charity program** ['ʃærɪti 'prəʊɡræm])

- комплекс благодійних заходів у сферах, визначених цим Законом (*джерело: Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252*).

БЛАГОДІЙНИК

(англ. **benefactor** ['benɪfæktə])

- дієздатна фізична особа або юридична особа приватного права (у тому числі благодійна організація), яка добровільно здійснює один чи декілька видів благодійної діяльності (*джерело: Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «благодійна діяльність».

БЛАНКОВИЙ КРЕДИТ

(англ. **blank / unsecured credit** [blɑŋk / ʌnsɪ'kjʊəd 'kredɪt])

- кредит без забезпечення (без застави майна чи інших видів забезпечення), виданий тільки під зобов'язання позичальника повернути кредит. Банки надають *Б. к.* надійним позичальникам – юридичним і фізичним особам, які мають довготривалі ділові стосунки з банком,

стабільні джерела погашення кредиту та якісну кредитну історію. Банки можуть надавати *Б. к.* лише в межах наявних власних коштів. Зазвичай, при наданні *Б. к.* встановлюється підвищена процентна ставка (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фізична особа*», «*юридична особа*».

БЛИЗЬКІ ТА ПОВ'ЯЗАНІ ОСОБИ

(англ. **close associates** [kləʊs ə'səʊsɪts])

- фізичні особи, які тісно пов'язані з публічними особами (ПО) соціально або професійно (*джерело: FATF guidance: Politically exposed persons (Recommendations 12 and 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-PEP-Rec12-22.pdf>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фізична особа*», «*публічна особа*».

БЛИЗЬКІ ОСОБИ

(англ. **close persons** [kləʊs 'pɜːsnz])

- особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, зазначеним у частині першій статті 3 цього Закону (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких із суб'єктом не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі, а також - незалежно від зазначених умов - чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням згаданого суб'єкта (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056).*

БЛИЗЬКІ РОДИЧІ ТА ЧЛЕНИ СІМ'Ї

(англ. **close relatives and family members** [kləʊs 'relətɪvz ənd 'fæmɪli 'membəz])

- чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі (*джерело: Кримінальний процесуальний Кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

БЛОКОВАНИЙ РАХУНОК

(англ. **blocked account** [blɒkt ə'kaʊnt])

- (1) Банківський рахунок, розпорядження яким обмежене за рішенням суду або рішеннями уряду (зазвичай, це рахунки для переказу коштів за кордон). (2) У біржовій справі – рахунок, блокування якого здійснюється, коли клієнт продає раніше куплені, але не оплачені цінні папери, а потім або не може здійснити платіж, або знімає з рахунку частину надходжень від продажу цінних паперів до платежу на покупку. При блокуванні рахунка протягом 90 днів клієнт не може здійснити ніяких платежів, поки повністю не сплатить за попередню операцію (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

БЛОКУВАННЯ АКТИВІВ

(англ. **asset blocking** ['æset 'blɒkɪŋ])

- тимчасове обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним їй майном (джерело: *Про санкції: Закон України від 14.08.2014 № 1644-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 40. – Ст. 2018*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*майно*».

БЛОКУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ

(англ. **blocking information in the system** ['blɒkɪŋ ,ɪnfə'meɪʃən ɪn ðə 'sɪstɪm])

- дії, внаслідок яких унеможлиблюється доступ до інформації в системі (джерело: *Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

БОРГОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **debt obligation** [det ,ɒblɪ'geɪʃən])

- зобов'язання позичальника перед кредитором за кредитом (позикою), що виникло внаслідок випуску і розміщення боргових цінних паперів та/або укладання кредитних договорів (джерело: *Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 /. – Ст. 572*).

БОРГОВІ ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **debt securities** [det sɪ'kjʊərɪtɪz])

- цінні папери, що посвідчують відносини позики і передбачають зобов'язання емітента або особи, яка видала неемісійний цінний папір, сплатити у визначений строк кошти, передати товари або надати послуги відповідно до зобов'язання. До боргових цінних паперів відносяться:

- а) облігації підприємств;
- б) державні облігації України;
- в) облігації місцевих позик;
- г) казначейські зобов'язання України;
- г) ощадні (деPOSITні) сертифікати;
- д) векселі;
- е) облігації міжнародних фінансових організацій;

є) облігації Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

БОРЖНИК

(англ. **debtor** ['detə])

- юридична особа - суб'єкт підприємницької діяльності або фізична особа за зобов'язаннями, які виникли у фізичної особи у зв'язку зі здійсненням нею підприємницької діяльності, неспроможний виконати протягом трьох місяців свої грошові зобов'язання після настання встановленого строку їх виконання, які підтверджені судовим рішенням, що набрало законної сили, та постановою про відкриття виконавчого провадження, якщо інше не передбачено цим Законом (джерело: *Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його*

банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440);

- юридична особа - суб'єкт підприємницької діяльності, який має заборгованість хоча б перед однією фінансовою установою, що не є пов'язаною з боржником особою, та ініціює проведення процедури фінансової реструктуризації відповідно до цього Закону, у тому числі комунальні та державні підприємства, крім фінансових установ та казенних підприємств (джерело: Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555);

- сторона у зобов'язанні (юридична або фізична особа), яка повинна сплатити борг/виконати вимогу банку згідно з умовами укладеного договору (джерело: Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «банк».

БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ

(англ. **fight against terrorism** [faɪt ə'genst 'terəɪzɪzəm])

- діяльність щодо запобігання, виявлення, припинення, мінімізації наслідків терористичної діяльності (джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «терористична діяльність».

БОРОТЬБА З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ

(англ. **fight against human trafficking** [faɪt ə'genst 'hju:mən 'træfɪkɪŋ])

- система заходів, що здійснюються в рамках протидії торгівлі людьми, спрямованих на виявлення злочину торгівлі людьми, у тому числі незаконного, осіб, які від цього постраждали, встановлення фізичних/юридичних осіб - торгівців людьми та притягнення їх до відповідальності (джерело: Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «торгівля людьми».

БОТ (АБО ІНТЕРНЕТ-БОТ)

(англ. **bot (or internet bot)** [bɒt])

- спеціальна програма, яка автоматично або згідно заданого розкладу виконує будь-які дії через інтерфейси, призначені для людей (джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.).

БОТ-МЕРЕЖА (АБО БОТНЕТ)

(англ. **botnet** [bɒtnet])

- комп'ютерна мережа, що складається з деякої кількості хостів, із запущеними ботами - автономним програмним забезпеченням (джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.).

БРОКЕР

(англ. **broker** ['brəʊkə])

- особа, що виступає посередником між продавцем і покупцем, зазвичай, за винагороду. Рівень залучення брокера може варіюватись від звичайного посередництва між продавцем і покупцем до посередництва, коли брокер здійснює продаж, отримує кошти від покупця та перенаправляє їх продавцю (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>);*

- експортер наприкінці ланцюжка угод. Брокер є ключовим учасником шахрайської карусельної схеми ухилення від сплати ПДВ, який купує у «буферних» компаніях та постачає компаніям у країнах ЄС для отримання відшкодування ПДВ. У деяких випадках брокери можуть одночасно брати участь у декількох карусельних схемах одночасно (*джерело: The FATF Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007), Anex II. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/launderingtheproceedsofvatcarouselfraudreport.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «буферний трейдер», «карусельна схема ухилення від сплати ПДВ».

БРОКЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **broker activity** ['brəʊkə æk'tɪvɪti])

- укладення торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів (зокрема на підставі договорів комісії, доручення) щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів від свого імені (від імені іншої особи), за дорученням і за рахунок іншої особи (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292).*

Торговець цінними паперами може виступати поручителем або гарантом виконання зобов'язань перед третіми особами за договорами, що укладаються від імені клієнта такого торговця, отримуючи за це винагороду, що визначається договором торговця цінними паперами з клієнтом. Торговець цінними паперами, який провадить брокерську діяльність, може надавати своїм клієнтам консультації щодо купівлі-продажу цінних паперів та інших фінансових інструментів. На кошти та цінні папери клієнтів, що передаються торговцям цінними паперами або знаходяться у них згідно з договорами на здійснення брокерської діяльності, не може бути звернено стягнення за зобов'язаннями торговця цінними паперами, не пов'язаними із здійсненням ним функцій брокера (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268);*

- професійна діяльність суб'єктів підприємницької діяльності на користь страхувальника або перестраховальника (цедента), спрямована на визначення його потреби в отриманні страхових послуг, консультуванні, наданні допомоги у розробленні умов договору страхування, пошуку страховиків, які відповідають вимогам страхувальника, веденні переговорів та укладенні договорів страхування за дорученням страхувальника, здійсненні розрахунків за договорами страхування, підготовці документів для врегулювання питання про збитки у разі настання страхового випадку (*джерело: Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок провадження діяльності страховими посередниками» від 18.12.1996 № 1523 // Урядовий кур'єр. – 21.01.1997).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

БРУДНІ ФІШКИ

(англ. **mud chips** [mʌd ʃɪps])

- рекламні або джанкет-тур фішки казино, які не можуть бути обміняні на готівку (джерело: *FATF Report: Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009)* Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «готівка».

БУНКЕРУВАННЯ

(англ. **bunkering** ['bʌŋkərɪŋ])

- викрадення нафти, що видобувається, через добре організовані транснаціональні злочинні схеми, що включають мережу злочинців, корумпованих політиків та військових чиновників. Викрадення відбувається шляхом застосування ножівки та леза для розрізання трубопроводу. Коли компанії бачать падіння тиску у своїх лініях, вони послаблюють подачу на час достатній для того, щоб крадії встановили відповідні крани на лінії. Коли тиск підвищується, зловмисники просто відкачують частину нафти для власного використання (джерело: *FATF Report: Emerging Terrorist Financing Risks* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Emerging-Terrorist-Financing-Risks.pdf>).

БУХГАЛТЕРСЬКА ЗВІТНІСТЬ

(англ. **accounting reporting** [ə'kaʊntɪŋ rɪ'pɔ:rtɪŋ])

- звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів (джерело: *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бухгалтерський облік».

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

(англ. **accounting** [ə'kaʊntɪŋ])

- процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень (джерело: *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365*);

- (1) Певна система суцільного, безперервного, взаємопов'язаного й документального спостереження й контролю за господарською діяльністю ланок господарства у грошовій формі. (2) Процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

БЮДЖЕТ

(англ. **budget** ['bʌdʒɪt])

- план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функ-

цій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮДЖЕТ ДЕРЖАВИ

(англ. **state budget** [steit 'bʌdʒɪt])

- план формування та використання фінансових ресурсів країни для забезпечення завдань і функцій, які здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду. Сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, які сформовані з урахуванням економічних відносин, державного та адміністративно-територіального устрою і врегульовані нормами права, складають бюджетну систему України. Доходи бюджету складаються з податків, неподаткових та інших надходжень на безповоротній основі, включаючи трансферти, плату за адміністративні послуги та власні надходження бюджетних установ, справляння яких передбачено законодавством України. Видатки бюджету можуть перевищити його доходи, що є причиною виникнення дефіциту бюджету. Дефіцит бюджету покривається, переважно, за рахунок внутрішніх і зовнішніх державних запозичень.

У процесі формування та виконання *Б. д.* значна роль належить банківській системі. Національний банк України зберігає та обслуговує обіг державних цінних паперів, здійснює кліринг та розрахунки за угодами з ними. Як учасник Національної депозитарної системи, Національний банк України виконує функції депозитарію та зберігача державних цінних паперів. Грошово-кредитна політика Національного банку України на основі певних механізмів координується з бюджетно-податковою політикою Уряду (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Національний банк України*», «*банківська система*».

БЮДЖЕТИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

(англ. **budgets of local self-government** ['bʌdʒɪts əv 'ləʊkəl 'self ɡlʌnmənt])

- бюджети територіальних громад сіл, їх об'єднань, селищ, міст (у тому числі районів у містах), бюджети об'єднаних територіальних громад (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮДЖЕТИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

(англ. **budgets of the united territorial communities** ['bʌdʒɪts əv ðə 'jʊˈnaɪtɪd ,terɪˈtɔːriəl kəˈmjʊːnɪtɪz])

- бюджети об'єднаних територіальних громад, створених згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, а також бюджети об'єднаних територіальних громад, визнаних Кабінетом Міністрів України спроможними в порядку, встановленому законом (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮДЖЕТНА УСТАНОВА

(англ. **budgetary institution** ['bʌdʒɪtəri ,ɪnstɪˈtjuːʃən])

- орган державної влади, орган місцевого самоврядування, а також організація, створена

ними в установленому порядку, що повністю утримується за рахунок державного чи місцевого бюджету (*джерело: Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101).*

БЮДЖЕТНЕ АСИГНУВАННЯ

(англ. **budgetary appropriation** ['bʌdʒɪtəri əˈprəʊpriˈeɪʃən])

- повноваження розпорядника бюджетних коштів, надане відповідно до бюджетного призначення, на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів, яке має кількісні, часові та цільові обмеження (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ

(англ. **budget reimbursement** ['bʌdʒɪt ˌriːɪmˈbɜːsmənt])

- відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

БЮДЖЕТНЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **budgetary commitment** ['bʌdʒɪtəri kəˈmɪtmənt])

- будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).* Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бюджетне асигнування».

БЮДЖЕТНЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА ДЕРЖАВНИМИ ДЕРИВАТИВАМИ

(англ. **budgetary commitment on public derivatives** ['bʌdʒɪtəri kəˈmɪtmənt ɒn ˈpʌblɪk dɪˈrɪvətɪvz])

- бюджетне зобов'язання, згідно з яким необхідно здійснити видатки на виплати за державними деривативами відповідно до умов їх розміщення протягом поточного бюджетного періоду та/або в майбутніх (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮДЖЕТНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ

(англ. **budget appointment** ['bʌdʒɪt əˈpɔɪntmənt])

- повноваження головного розпорядника бюджетних коштів, надане цим Кодексом, законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), яке має кількісні, часові і цільові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

(англ. **budget process** ['bʌdʒɪt 'prəʊses])

- регламентований бюджетним законодавством процес складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮДЖЕТНІ КОШТИ (КОШТИ БЮДЖЕТУ)

(англ. **budget funds** ['bʌdʒɪt fʌndz])

- належні відповідно до законодавства надходження бюджету та витрати бюджету (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮДЖЕТНІ КРЕДИТИ

(англ. **budget loans** ['bʌdʒɪt ləʊn])

- бюджетні кошти, розміщені банком у вигляді кредитів на підставі договору з розпорядником цих коштів, за якими банк не несе кредитного ризику (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).* Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*бюджетні кошти (кошти бюджету)*», «*банк*».

БЮДЖЕТНІ УСТАНОВИ

(англ. **budget institutions** ['bʌdʒɪt ,ɪnstɪ'tju:ʃənz])

- органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету. Бюджетні установи є неприбутковими (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

БЮРО КРЕДИТНИХ ІСТОРІЙ

(англ. **credit history bureau** ['kredɪt 'hɪst(ə)rɪ 'bjʊəreɪ])

- юридична особа, виключною діяльністю якої є збір, оброблення, зберігання, захист і використання інформації, яка складає кредитну історію. Основним видом діяльності *Б. к. і.* є ведення кредитної історії.

Б. к. і. створюється у формі господарського товариства. Його засновниками можуть бути юридичні та фізичні особи. Засновники – юридичні особи повинні здійснювати діяльність не менше трьох років з дня реєстрації та не мати заборгованості зі сплати податків та інших обов'язкових платежів за останні три роки. Статутний капітал *Б. к. і.* формується виключно за рахунок грошових коштів засновників і має бути не менше 5 млн. грн.

На ведення своєї діяльності *Б. к. і.* повинно отримати відповідну ліцензію в Міністерстві юстиції України. *Б. к. і.* діє на підставі Положення, яке регламентує правила формування і ведення кредитних історій та затверджується виконавчим органом *Б. к. і.* за погодженням з Уповноваженим органом.

Б. к. і. має право отримувати відомості та інформацію на договірних засадах. Органи або уповноважені особи (держателі, адміністратори державних реєстрів тощо) зобов'язані на запит *Б. к. і.* надавати відомості з державних реєстрів в електронному вигляді в разі наявності письмової згоди суб'єктів інформації.

Користувачами *Б. к. і.* можуть бути банки, небанківські фінансові установи та інші суб'єкти

господарської діяльності, які надають майно в кредит або послуги з відстроченням платежу. Інформація для формування кредитної історії надається користувачем до *Б. к. і.* лише в разі наявності письмової згоди юридичної або фізичної особи, яка уклала кредитний правочин з користувачем.

Користувач у разі укладення кредитного правочину та отримання письмової згоди суб'єкта кредитної історії на збір, зберігання, використання та поширення інформації щодо нього надає інформацію про себе, що ідентифікує його, та про суб'єкта кредитної історії.

Користувач має право відмовитися від укладання кредитного правочину або укласти кредитний правочин на умовах, що враховують ризики від укладання кредитного правочину, у разі відмови суб'єкта кредитної історії надати згоду на доступ до його кредитної історії та/або на передачу інформації *Б. к. і.* про кредитний правочин з користувачем.

Користувач зобов'язаний повідомити суб'єкта кредитної історії про назву та адресу *Б. к. і.*, до якого передаватиме інформацію для формування його кредитної історії. *Б. к. і.* зберігає інформацію протягом 10 років з моменту припинення кредитного правочину.

Б. к. і. надають інформацію з кредитних історій у формі кредитних звітів, які містять інформацію, що відображає кредитну історію суб'єкта кредитної історії, та ведуть реєстр запитів щодо кредитних історій. Кредитні звіти надаються користувачам без права їх передачі третім особам. Надання кредитних звітів чи інших послуг, пов'язаних з веденням, обробленням, аналізом інформації, що складає кредитну історію, є платною послугою (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «банк», «небанківська фінансова установа».

В

ВАГОВИЙ СЕРТИФІКАТ

(англ. **weight certificate** [weɪt səˈtɪfɪkət])

- укладається експортером (постачальником) на вимогу імпортера (замовника) з метою визначення на основі ваги вантажу витрат транспортування, навантаження (джерело: *The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 166* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>).

ВАЛЮТА

(англ. **currency** [ˈkʌrənsɪ])

- банкноти та монети, що знаходяться в обігу як засіб обміну (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- паперові гроші (включаючи банкноти), металеві гроші, що обертаються відповідно до чинного законодавства (відповідно до статті 2 Міжнародної конвенції Ліги Націй щодо протидії підробки грошових знаків, 1929 рік) (джерело: *The FATF report Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010), Definitions* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingthroughmoneyremittanceandcurrencyexchangeproviders.html>, http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_589).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гроші», «банкнота».

ВАЛЮТА ВІДШКОДУВАННЯ

(англ. **currency of reimbursement** [ˈkʌrənsɪ əv ˌrɪːmˈbɜːsmənt])

- іноземна валюта, яку отримують банк, фінансова установа як відшкодування від платіжної організації міжнародної платіжної системи (джерело: *Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України та змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 12.12.2002 № 502 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 150*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «іноземна валюта», «банк», «фінансова установа», «платіжна організація», «міжнародна платіжна система».

ВАЛЮТА ВІРТУАЛЬНА

(англ. **virtual currency** [vɜːtʃu.əl keːrənsɪ])

- засіб вираження вартості, яким можна торгувати в цифровій формі і який функціонує як в засіб обміну та/або розрахункова грошова одиниця, а також як засіб збереження вартості, але

не володіє статусом законного платіжного засобу (тобто не є офіційно визнаним і законним засобом платежу при розрахунках з кредиторами) у жодній юрисдикції. Віртуальна валюта не емітується і не забезпечується жодною юрисдикцією і виконує вищевказані функції тільки за згодою в рамках спільноти користувачів віртуальної валюти. Віртуальна валюта відрізняється від фіатної валюти («реальної валюти», «реальних грошей», «національної валюти»), що являє собою монети і паперові гроші країни, які є її законним засобом платежу, перебувають в обігу, повсюдно використовуються і приймаються як засіб обміну в країні-емітента. Віртуальна валюта також відрізняється від електронних грошей, які є цифровим засобом вираження фіатної валюти і використовуються для електронного переказу вартості (вираженої) у фіатній валюті. Електронні гроші є механізмом цифрового вираження фіатної валюти, тобто вони використовуються для електронного переказу валюти, мають статус законного платіжного засобу (*джерело: The FATF (Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фіатні валюти*», «*електронні гроші*».

ВАЛЮТА ВІРТУАЛЬНА КОНВЕРТОВАНА (АБО ВІДКРИТА)

(англ. **convertible (or open) virtual currency** [kən'vɜːtɪb(ə)l 'vɜː.tʃu.əl 'klɜː.ən.si])

- має еквівалентну вартість у реальній валюті і може обмінюватися на реальну валюту і у зворотньому напрямі. Конвертованість віртуальної валюти не гарантована законодавством. Віртуальна валюта є конвертованою виключно до того часу, поки деякі приватні учасники пропонують угоди з нею, а інші учасники є стороною попиту у цих угодах (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*віртуальна валюта*».

ВАЛЮТА ВІРТУАЛЬНА НЕКОНВЕРТОВАНА (АБО ЗАКРИТА)

(англ. **non-convertible (or closed) virtual currency** [nɒnkən'vɜːtəbəl 'vɜː.tʃu.əl 'klɜː.ən.si])

- призначена для використання в конкретних віртуальних сферах або світах, таких як глобальні онлайн рольові ігри з великою кількістю користувачів або магазин Amazon.com, і яка за правилами, що регулюють її використання, не може бути обмінена на фіатну валюту. При цьому слід зазначити, що навіть якщо за умовами, встановленими адміністратором, неконвертована валюта може офіційно використовуватися тільки в конкретному віртуальному світі, можливе виникнення неофіційного додаткового чорного ринку, на якому є можливість для обміну «неконвертованої» віртуальної валюти на фіатну валюту або іншу віртуальну валюту. Зазвичай, адміністратор застосовує санкції (включаючи анулювання облікового запису гравця і/або конфіскацію віртуальної валюти, яка залишилась) до тих осіб, які намагаються створити або використовувати чорний ринок, порушуючи встановлені правила використання валюти. Розвиток стійкого чорного ринку конкретної «неконвертованої» віртуальної валюти може на практиці призвести до перетворення такої валюти в конвертовану віртуальну валюту. У зв'язку з цим, характеристика «неконвертованості» не обов'язково є постійною і незмінною. Всі неконвертовані віртуальні валюти є централізованими за визначенням, оскільки вони емітуються центральним адміністратором, який встановлює правила, що обмежують їх конвертованість (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «віртуальна валюта», «фіатні валюти», «конфіскація».

ВАЛЮТА ПЛАТЕЖУ

(англ. **payment currency** ['reɪmənt 'klɜːnsɪ])

- будь-яка валюта, в якій здійснюється, згідно з умовами договору, оплата товару (джерело: *Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «товари».

ВАЛЮТА УКРАЇНИ

(англ. **currency of Ukraine** ['klɜːnsɪ ɒv juː 'kreɪn])

- грошові знаки у вигляді банків, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 /. – Ст. 552*).

ВАЛЮТА ЦИФРОВА

(англ. **digital currency** [dɪdʒ.ɪ.təl 'klɜː.ən.sɪ])

- може виступати як засіб цифрового вираження або віртуальної валюти (нефіатної валюти), або електронних грошей (фіатної валюти), і тому часто вживається як синонім «віртуальної валюти». Щоб уникнути плутанини, FATF рекомендує використовувати тільки терміни «віртуальна валюта» або «електронні гроші» (джерело: *The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «віртуальна валюта», «електронні гроші».

ВАЛЮТА ЦІНИ

(англ. **currency of price** ['klɜːnsɪ əv praɪs])

- будь-яка валюта, в якій встановлюється, згідно з умовами договору, ціна товару (джерело: *Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «ціна», «товари».

ВАЛЮТИ ВІРТУАЛЬНІ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНІ (КРИПТОВАЛЮТИ)

(англ. **digital currency** [dɪdʒ.ɪ.təl 'klɜː.ən.sɪ])

- розподілені на математичних принципах пірінгові віртуальні валюти з відкритим вихідним

кодом, у яких немає центрального адміністратора і відсутній централізований контроль або нагляд. Прикладами є: Bitcoin (Біткоїн); Litecoin (Лайткоїн); і Ripple (Ріпл) (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*віртуальна валюта*».

ВАЛЮТНА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **currency operation** ['kʌrənsɪ ˌɒpə'reɪʃən])

- операція, що має хоча б одну з таких ознак:

а) операція, пов'язана з переходом права власності на валютні цінності та (або) права вигоди і пов'язаних з цим зобов'язань, предметом яких є валютні цінності, між резидентами, нерезидентами, а також резидентами і нерезидентами, крім операцій, що здійснюються між резидентами, якщо такими валютними цінностями є національна валюта;

б) торгівля валютними цінностями;

в) транскордонний переказ валютних цінностей та транскордонне переміщення валютних цінностей (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*валютні цінності*».

ВАЛЮТНЕ КОТИРУВАННЯ

(англ. **currency quotation** ['kʌr(ə)nsɪ kwə(ʊ)'teɪʃ(ə)n])

- правила визначення валютних курсів. Повне *В. к.* означає, що встановлюється курс покупця (bid) і продавця (offer). Різниця (маржа) між курсом покупця і курсом продавця валюти для того, хто здійснює котирування, є джерелом прибутку. Наприклад, курс гривні до долара США банки записують так: USD/UAH = 27,5678–29,1234, при цьому банк купує долари США за ціною 27,5678, а продає за ціною 29,1234 грн. за 1 дол. При цьому маржа становить 1,56 коп. за 1 дол. Інколи банки можуть встановлювати запис курсів у зворотному порядку: 29,1234–27,5678, проте такий запис не змінює економічного змісту валютнообмінної операції. За нижчим курсом банк купує валюту, а за вищим продає.

Запис залежить від того, хто здійснює *В. к.* Якщо банк проводить котирування курсу для клієнтів, то запис буде звичним для нас: USD/UAH = 27,5678–29,1234. При котируванні валютних курсів на міжбанківському ринку одним банком іншому запис може бути таким: USD/UAH = 29,1234–27,5678.

Зазвичай, курс валют банки встановлюють до четвертого знака після коми десяткового дробу. Офіційні котирування гривні до іноземних валют Національний банк України встановлює як суму в гривні за 10, 100, 1000 і 10000 одиниць іноземної валюти.

Коли кажуть, що за умови котирування USD/UAH курс гривні підвищився, то це означає, що він був, наприклад, 27,80 грн., а став 28,00 грн. за 1 дол. США. При цьому кажуть, що купівельна спроможність гривні знизилася, а долара – зросла. Якщо здійснити зворотне котирування, тобто UAH/USD, то можна сказати, що курс долара до гривні знизився. Спочатку він дорівнював 0,0359 дол. (1:27,80), а став 0,0357 дол. за 1 грн. (1:28,00). Однак таку практику використовувати недоцільно, оскільки для гривні прийнято пряме котирування до іноземних валют.

У тому випадку, коли курс гривні до долара був 27,80 грн. за 1 дол., а став 28,00, кажуть, що він укріпився (ревальвація).

При визначенні та записі валютних курсів розрізняють валюту котирування і базу котируван-

ня. *Валютою котирування* є та іноземна валюта, курс якої визначають, а *базою* – валюта, з якою порівнюють дану грошову одиницю. Наприклад, у записі USD/UAH долар США є базою котирування, а гривня – валютою котирування. При записі GBP/USD валютою котирування буде долар, а базою – англійський фунт стерлінгів.

На практиці частіше за все як база котирування використовується долар США, але для окремих валют, зокрема для англійського фунта стерлінгів (GBP), євро (EUR), австралійського (AUD) і новозеландського доларів (NZD), долар США завжди є валютою котирування.

Крос-курс (Cross-Rates) – це співвідношення між двома іноземними валютами, яке визначають на основі курсів цих валют щодо третьої валюти. Найчастіше як третя валюта використовуються долар США та євро. Практично всі курси, за якими не здійснюється котирування до долара США, називають кроскурсами. Найбільш активними ринками валютообмінних операцій за крос-курсами є долар США до євро – EUR/USD; англійський фунт стерлінгів до євро – GBP/EUR; швейцарський франк до євро – EUR/CHF, японська єна до долара США USD/JPY та деякі інші (*джерело: Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*).

ВАЛЮТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(англ. **currency regulation** [ˈkʌrənsɪ ˌrɛdʒjʊˈleɪʃən])

- діяльність Національного банку України та встановлених цим Законом випадках Кабінету Міністрів України, спрямована на регламентацію здійснення валютних операцій суб'єктами валютних операцій і уповноваженими установами (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*);

- діяльність держави та уповноважених нею органів, спрямована на регламентацію міжнародних розрахунків і порядку здійснення операцій з валютними цінностями.

В. р. є однією із найважливіших складових грошового ринку, формування та активний розвиток якого фактично розпочалися в Україні з 1992 р. На сьогоднішній день *В. р.* розвивається динамічно, характеризується розгалуженою структурою, включає як біржовий, так і позабіржовий сегменти. За роки існування *В. р.* в Україні розроблено законодавчу та нормативну базу, а також створено інституційні форми організації валютних відносин. Поглиблення економічних реформ, становлення фінансово-кредитної та банківської систем, успішне проведення грошової реформи 1996 р. сприяли становленню та зміцненню *В. р.* України.

Фактично *В. р.* було започатковано в серпні 1992 р. після створення Валютної біржі Національного банку України, яка згодом, у липні 1993 р., була реформована в Українську міжбанківську валютну біржу.

Основними завданнями здійснення *В. р.* та контролю є:

організація системи курсоутворення, захист та забезпечення необхідного ступеня конвертованості національної грошової одиниці;

регулювання платіжної функції іноземної валюти та інших іноземних інструментів, регламентація поточних операцій платіжного балансу;

організація внутрішнього валютного ринку;

регламентація та регулювання банківської діяльності з валютними цінностями;

регулювання процесів утворення та руху валютного капіталу, захист іноземних інвестицій; встановлення режиму та обмежень на вивезення і ввезення через кордон валютних цінностей;

забезпечення стабільних джерел надходження іноземної валюти на національний валютний ринок.

Основними напрямками подальшого вдосконалення *В. р.* як складової грошово-кредитної

політики є: забезпечення стабільності гривні та достатнього рівня золотовалютних резервів, зменшення рівня доларизації економіки шляхом підвищення привабливості гривневих активів, стимулювання експорту та забезпечення рівноваги платіжного балансу, здійснення поточного регулювання системи валютних обмежень та економічних нормативів, вдосконалення структури внутрішнього валютного ринку та створення сприятливих умов для інвестування в національну економіку (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валютні цінності», «юридична особа», «валютна операція», «Національний банк України».

ВАЛЮТНИЙ ДЕРИВАТИВ

(англ. **currency derivative** ['kʌrənsɪ dɪ'rivətɪv])

- стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання купити, продати та/або обміняти іноземну валюту на визначених у цьому документі умовах у майбутньому (джерело: *Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «документ», «іноземна валюта».

ВАЛЮТНИЙ КУРС

(англ. **exchange rate** [ɪks'tʃeɪndʒ reɪt])

- ціна національної грошової одиниці, яка виражається у грошовій одиниці іншої держави, залежить від багатьох курсоутворюючих факторів, що виявляють себе через попит і пропозицію певної валюти на ринку. Він має безпосереднє практичне значення для тих, хто займається торгівлею, інвестиціями, іншими фінансовими операціями та відіграє важливу роль у грошово-кредитній політиці центрального банку.

В. к. є своєрідною формою ціни, яка сплачується в національній грошовій одиниці за одиницю іноземної валюти, і визначається співвідношенням між національною грошовою одиницею та відповідною іноземною валютою, виходячи, насамперед, з їх купівельної спроможності. Розрізняють кілька видів *В. к.*: офіційний, ринковий, біржовий, курс покупця, курс продавця, обмінний тощо (джерело: *Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*).

ВАЛЮТНИЙ НАГЛЯД

(англ. **currency supervision** ['kʌrənsɪ ,sju:pə'vɪzən])

- система заходів, спрямованих на забезпечення дотримання суб'єктами валютних операцій і уповноваженими установами валютного законодавства (джерело: *Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «валютна операція».

ВАЛЮТНИЙ ОПЦІОН

(англ. **currency option** ['kʌr(ə)nsɪ 'ɒpʃ(ə)n])

- форма термінової угоди двох сторін – продавця і власника опціону, внаслідок якої власник опціону отримує право, а не зобов'язання, купити у продавця опціону або продати йому

заздалегідь визначену суму однієї валюти в обмін на іншу за обумовленим валютним курсом чи за курсом, визначеним на день обміну. Такий фіксований курс називають ціною виконання. Власник опціону має право вибору реалізувати опціон або відмовитися від нього залежно від того, наскільки сприятливими для нього будуть коливання валютного курсу.

Продавець *В. о.* зобов'язаний виконати валютну операцію за курсом обміну (ціною виконання), встановленим за опціонною угодою, та забезпечити власникові *В. о.* виконання умов угоди до завершення встановленого терміну. Якщо угоду здійснено, вживають терміни «опціон здійснено» або «опціон виконано». Залежно від місця продажу *В. о.* поділяють на біржові, що вільно перебувають в обігу, та позабіржові. *Біржові опціони* (traded option) продають і купують опціонні біржі, які є своєрідними фінансовими інститутами, що стали невід'ємною складовою фінансового ринку економічно розвинутих країн. Найвідоміші з них Лондонська фондова біржа, Європейська опціонна біржа в Амстердамі, Філадельфійська, Чиказька, Монреальська.

Біржові опціони можуть бути в обігу на вторинному ринку, вільно купуватися та продаватися третіми особами до завершення терміну використання. Вони стандартизовані за певними видами валют, сумами та термінами виконання. Стандартна специфікація *В. о.* містить такі реквізити: найменування валюти; назву операції (купівля або продаж); суму валюти; курс обміну; дату завершення дії опціонного періоду; умови виконання *В. о.* (певна дата чи опціонний період).

Позабіржові опціони (Over-the-Counter Option, OTC option – через прилавок) можна розглядати як суто банківський інструмент. Вони продаються і купуються покупцем і банком, як правило, за індивідуальною угодою на договірних засадах і за специфікацією, що відповідає вимогам покупця. Переважно на ринку позабіржових *В. о.* банки працюють з великими корпораціями (джерело: *Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*).

ВАЛЮТНИЙ РАХУНОК

(англ. **currency account** ['kʌr.ən.si ə'kaʊnt])

- будь-який рахунок суб'єкта декларування або члена його сім'ї, відкритий в установі банку-нерезидента в будь-якій валюті (джерело: *Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 06.09.2016 № 20, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2016 р. за № 1366/29496 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 88. – Ст. 2904).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «члени сім'ї».

ВАЛЮТНІ КОШТИ

(англ. **currency resources** ['kʌr.ən.si rɪ'sɔ:sɪz])

- валютні цінності:

- іноземна валюта готівкою,

- платіжні документи (чеки, векселі, тратти, депозитні сертифікати, акредитиви та інші) в іноземній валюті,

- цінні папери (акції, облігації, купони до них, бони, векселі та інші) в іноземній валюті,
 - золото та інші дорогоцінні метали у вигляді зливків, пластин та монет, а також сертифікати, облігації, варанти та інші цінні папери, номінал яких виражено у золоті, дорогоцінні камені
(джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валютні цінності», «цінний папір».

ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **currency transactions** [ˈkʌrənsɪ trænˈzækʃənz])

- операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами у валюті України;

операції, пов'язані з використанням валютних цінностей в міжнародному обігу як засобу платежу, з передаванням заборгованостей та інших зобов'язань, предметом яких є валютні цінності;

операції, пов'язані з ввезенням, переказуванням і пересиланням на територію України та вивезенням, переказуванням і пересиланням за її межі валютних цінностей *(джерело: Про систему валютного регулювання і валютного контролю: декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184);*

- банківські та фінансові операції, пов'язані з переміщенням або переходом права власності на валютні цінності. *В. о.* характеризують процес використання валютних цінностей як засобу платежу; вивезення, ввезення, пересилання та переказування валютних цінностей; отримання і надання кредитів, нарахування відсотків, дивідендів; залучення інвестицій, придбання цінних паперів та інші операції, здійснення яких відбувається тільки за умови отримання відповідних ліцензій Національного банку України. *В. о.* поділяють на поточні та термінові. До поточних *В. о.* належать поточні (касові) операції в готівковій та безготівковій формах. До термінових *В. о.* відносять форвардні угоди, ф'ючерси, свопи, опціони та їх різновиди і комбінації.

Готівкові *В. о.* здійснюють валютні каси банків і валютні обмінні пункти, а безготівкові – банки, валютні біржі та інші учасники валютного ринку. До поточних операцій відносять операції з короткими термінами валютування – в межах трьох робочих днів. Розрізняють такі поточні *В. о.*: 1) «ТОД» (англ. *today* – поставка валюти сьогодні («сьогодні – на сьогодні»)); 2) «ТОМ» (англ. *tomorrow* – поставка валюти наступного робочого дня («сьогодні – на завтра»)); 3) «спот» – поставка валюти на другий робочий день («сьогодні – на післязавтра»). На практиці всі ці поточні операції об'єднують однією назвою «спотові *В. о.*».

Такі *В. о.* використовують переважно для касових операцій та здійснення поточних розрахунків і платежів, а також з метою одержання додаткового прибутку в разі коливань валютних курсів.

В. о. «спот» становлять 60% від загального обсягу операцій, а тому мають найбільш важливе значення. Основна мета їх здійснення – забезпечення потреб клієнтів банків у іноземній валюті, конверсія іноземних валют, а також купівля-продаж валюти з метою отримання прибутку за рахунок різниці в курсах цих валют. Банки можуть використовувати поточні операції «спот» для підтримки мінімально необхідних робочих залишків у іноземних банках на рахунках «ностро» для зменшення залишків у одній валюті та покриття потреб в іншій. У такий спосіб банки регулюють свої валютні позиції і не допускають утворення непокритих залишків на рахунках. Купівля-продаж валют на умовах «спот» означає, що курс валют фіксується на день купівлі-продажу, а її поставка здійснюється на другий робочий (банківський) день (без урахування дня продажу). Тобто, якщо валюта була продана у вівторок, то на рахунок покупця вона

повинна надійти в четвер.

Різниця в часі між підписанням (укладенням) валютної угоди та виплатою за нею визначена міжнародною практикою і пов'язана з необхідністю документального оформлення угоди (виписки первинних документів, підготовка платіжних доручень, повідомних телеграм та т. ін.). Угоди «спот» можуть укладатися телефоном, факсом або безпосередньо на валютній біржі, а розрахунки здійснюються банківськими переказами. У міжнародній практиці використовують електронну систему СВІФТ, членом якої є Національний банк і провідні банки України. Термін поставки валюти називають датою валютування. У міжнародній практиці залежно від дати валютування використовують загальностановлені позначення окремих валютних операцій. Наприклад, укладення угоди «сьогодні» з поставкою валюти на другий робочий день позначається s/n, угоди «сьогодні на сьогодні» – o/n, а «сьогодні на завтра» – t/n. Установлення точної дати валютування потрібно для забезпечення принципу компенсованої вартості, на основі якого й функціонує валютний ринок. Це означає, що розрахунки за укладеними угодами мають здійснюватися паралельними грошовими потоками без надання кредиту одним учасником угоди іншому (*джерело: Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міценко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Національний банк України*», «*валютні цінності*».

ВАЛЮТНІ Ф'ЮЧЕРСИ

(англ. **currency futures** [ˈkʌr(ə)nɪ ˈfjuːtʃəz])

- контрактні угоди на купівлю або продаж стандартизованої суми іноземної валюти за стандартизованою специфікацією валют та узгодженою ціною. Відповідно до такої угоди її учасники одержують і право, й зобов'язання обміняти обумовлену стандартизовану суму певної валюти на іншу в установлені терміни в майбутньому за курсами, визначеними на момент укладення угоди. Здійснення валютних ф'ючерсів відбувається тільки на біржовому ринку, що значно підвищує їхню надійність і рівень страхування валютних ризиків. На відміну від товарних ф'ючерсів, які широко використовуються з кінця ХІХ ст., валютні ф'ючерси з'явилися в середині 1970-х років.

Особливостями валютного ф'ючерсного ринку є: високий ступінь стандартизації контрактів; обмежене коло валют, що обмінюються одна на одну; висока ліквідність контрактів; надійність укладених угод; можливість при незначних початкових витратах оперувати значними сумами.

Основні учасники ф'ючерсного ринку – великі фінансові центри та клірингові банки, пенсійні фонди, центральні банки, фінансові організації, які працюють на фондовому ринку, члени та фахівці ф'ючерсної біржі, а також дрібні інвестори та приватні особи.

Уперше валютні ф'ючерси було введено в обіг у США 15 травня 1972 р. на Міжнародному грошовому ринку (ІММ – International Monetary Market) Чиказької комерційної біржі, яка стала найбільшим центром торгівлі ф'ючерсами. Крім Чиказької біржі центрами торгівлі ф'ючерсами стали Лондонська міжнародна біржа фінансових ф'ючерсів (LIFFE – London International Financial Futures Exchange, із 1982 р.), а також Сінгапурська міжнародна валютна біржа (Singapore International Monetary Exchange), біржі Франкфурта-на-Майні, Сіднея, Токіо та ін.

Ціною купівлі валютного ф'ючерсу є взаємно узгоджений між продавцем і покупцем обмінний курс, виражений у доларах США за одиницю іншої валюти, яка ввійшла до стандартного переліку валют даної біржі. Основою для одержання прибутку чи виникнення збитків є різниця між поточним і узгодженим за ф'ючерсною угодою валютними курсами. Таку різницю називають базисом.

Відмінною особливістю ф'ючерсних контрактів є перерозподіл ризику, що забезпечує високу ліквідність укладених угод. Фіксуючи обмінний курс, обидві сторони гарантують відсутність як збитків, так і прибутків. Тобто одна сторона уникає непередбачених збитків, а інша відмовляється від непередбаченого (спекулятивного) прибутку, що дає змогу взаємно зменшити ризик втрат від можливої зміни валютних курсів у несприятливому для обох напрямі. Крім того, важливе значення має реалізація принципу вільного біржового торгу завдяки тому, що розрахункова палата біржі для кожного учасника ф'ючерсної угоди бере на себе функції третьої сторони, тобто здійснюється додаткове страхування укладеної угоди (*джерело: Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міценко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «іноземна валюта», «ф'ючерсний контракт (ф'ючерс)».

ВАЛЮТНІ ЦІННОСТІ

(англ. **currency values** ['kʌrənsɪ 'vælju:z])

- матеріальні об'єкти, визначені законодавством України про валютне регулювання як засоби валютно-фінансових відносин (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*);

- національна валюта (гривня), іноземна валюта та банківські метали (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*);

- валюта України - грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет і в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу, кошти на рахунках, у внесках в банківських та інших фінансових установах на території України;

платіжні документи та інші цінні папери (акції, облігації, купони до них, бони, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, ощадні книжки, інші фінансові та банківські документи), виражені у валюті України;

іноземна валюта - іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу, кошти у грошових одиницях іноземних держав і міжнародних розрахункових (клірингових) одиницях, що перебувають на рахунках або вносяться до банківських та інших фінансових установ за межами України;

платіжні документи та інші цінні папери (акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та банківські документи), виражені в іноземній валюті або банківських металах;

банківські метали - це золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів (*джерело: Про систему валютного регулювання і валютного контролю: декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184*);

- цінності, по відношенню до яких валютним законодавством країни встановлено особливий режим обігу на території країни та при перетині її кордонів. До *В. ц.* відносять іноземну валюту, платіжні документи (чеки, векселі, акредитиви) та фондові цінності (акції, облігації) в іноземній валюті, дорогоцінні метали та дорогоцінне каміння (за винятком ювелірних та побутових виробів із дорогоцінних металів та каміння) (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «іноземна валюта», «розрахунковий чек», «вексель», «акредитив», «акція», «облігація», «іноземна валюта», «дорогоцінні метали», «дорогоцінне каміння».

ВАРТІСТЬ

(англ. **value** ['vælju:])

- економічна категорія, що виражає втілену й уречевлену суспільно необхідну працю. Існує в умовах товарного виробництва. Формою грошового вираження *V*. є ціна (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ціна».

ВАРТІСТЬ ЧИСТИХ АКТИВІВ

(англ. **net assets value** [net 'æsets 'vælju:])

- величина, що визначається як різниця між сумою активів інституту спільного інвестування з урахуванням їх ринкової вартості і розміром зобов'язань інституту спільного інвестування (джерело: *Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інститут спільного інвестування», «активи».

ВЕБ-ПОРТАЛ УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ З ПИТАНЬ ЗАКУПІВЕЛЬ

(англ. **web portal of the Authorized Purchasing Authority** [web 'pɔ:tl əv ði: 'ɔ:ləgaɪzd 'rɜ:ʃəsiŋ ə: 'θɔ:ɡɪtɪ])

- інформаційно-телекомунікаційна система, до складу якої входять модуль електронного аукціону і база даних, та який є частиною електронної системи закупівель та забезпечує створення, зберігання та оприлюднення всієї інформації про закупівлі, проведення електронного аукціону, автоматичний обмін інформацією і документами та користування сервісами з автоматичним обміном інформацією, доступ до якого здійснюється за допомогою мережі Інтернет. Забезпечення функціонування веб-порталу Уповноваженого органу здійснюється у тому числі за рахунок надання авторизованим електронним майданчикам платного доступу до модуля електронного аукціону та бази даних. Порядок надання доступу та розмір плати встановлюються Кабінетом Міністрів України (джерело: *Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

ВЕБ-САЙТ РЕЄСТРУ

(англ. **website of the Registry** ['websaɪt əv ðə 'redʒ.ɪ.stri])

- частина офіційного веб-сайту Національного агентства з питань запобігання корупції, через який здійснюються формування, ведення та оприлюднення Реєстру (джерело: *Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Національне агентство з питань запобігання корупції».

ВЕКСЕЛЕДАВЕЦЬ

(англ. **promiser** [ˈprɒmɪsə])

- юридична або фізична особа, яка видала простий або переказний вексель (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «вексель простий», «вексель переказний».

ВЕКСЕЛЕДЕРЖАТЕЛЬ

(англ. **promisee** [ˌprɒmɪˈsi:])

- юридична або фізична особа, яка володіє векселем, що виданий або індосований цій особі чи її наказу, або індосований на пред'явника, або шляхом бланкового індосаменту, чи на підставі інших законних прав (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «вексель», «індосамент, передатний надпис, жиро».

ВЕКСЕЛЕДЕРЖАТЕЛЬ ПЕРШИЙ

(англ. **first promisee** [fɜːst ˌprɒmɪˈsi:])

- особа, на ім'я якої виписано переказний вексель і за наказом якої слід сплатити певну суму грошей за цим векселем (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «вексель переказний».

ВЕКСЕЛЬ

(англ. **bill of exchange / promissory note** [bɪl ɒv ɪks'tʃeɪndʒ / ˈprɒmɪs(ə)rɪ nəʊt])

- використовується експортерами в якості одержання платежу від покупця за поставлений товар. Вексель захищає (зменшує операційні ризики) двох сторін. Документарні кредити, які видані покупцю банками, вимагають виписувати вексель. Часто вексель виписується продавцем відповідно до умов товарної угоди з покупцем (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 159 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-based-money-laundering-typologies.html>);* - цінний папір, який посвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця або його наказ третій особі сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя (векселедержателю).

Векселі можуть бути прості або переказні та існують виключно у документарній формі. Особливості видачі та обігу векселів, здійснення операцій з векселями, погашення вексельних зобов'язань та стягнення за векселями визначаються законом (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*);

- цінний папір, який засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця сплатити у визначений строк визначену суму грошей власнику векселя (векселедержателю) (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*);

- цінний папір у вигляді довгострокового зобов'язання, складеного у письмовому вигляді за певною формою. *В.* дає особі, якій його видано, тобто векселетримачу, безумовне, підтримуване законом право на одержання (повернення) наданого ним на зазначений строк і на певних умовах грошового боргу. *В.* дає особі, якій він виданий, що іменується векселедержателем, безумовне, підтримуване законом право на одержання від векселедавця (простий *В.*) або іншого вказаного платника (переказний *В.*) зазначеної у векселі суми.

Уперше *В.* з'явився в Італії у XIII ст. в результаті розвитку міжнародної торгівлі та банківської справи. Прообразом *В.* були ордери (накази) платежу, позичкові листи, розписки про надані суми. Спочатку *В.* використовувався для здійснення валютнообмінних операцій та безпеки транспортування повноцінних грошей: банкір виписував свідоцтво про отримання грошової суми, при пред'явленні якого кореспонденту банкіра за кордоном клієнт отримував кошти у місцевій валюті. Із розвитком вексельного права сфера використання *В.* розширюється, він перетворюється в універсальний кредитний, платіжний та розрахунковий документ (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «векселедавець».

ВЕКСЕЛЬ ДОМЩИЛЬОВАНИЙ

(англ. **domiciled bill** ['dɒmɪsaɪld bɪl])

- вексель, у якому зазначене місце оплати не збігається з місцем проживання векселедержателя (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «векселедержатель».

ВЕКСЕЛЬ ІНОГОРОДНИЙ

(англ. **non-resident bill** ['nɒn 'rezɪdənt bɪl])

- вексель, який підлягає оплаті в іншому населеному пункті ніж місцезнаходження векселедержателя (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками*

операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «векселедержатель».

ВЕКСЕЛЬ МІСЦЕВИЙ

(англ. **local bill** ['ləʊkəl bɪl])

- вексель, який підлягає оплаті в місцезнаходженні векселедержателя (джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «векселедержатель».

ВЕКСЕЛЬ ОПРОТЕСТОВАНИЙ

(англ. **protested bill** ['prəʊtɛstɪd bɪl])

- вексель, щодо якого векселедержатель нотаріально засвідчив відмову боржника від оплати або акцепту цього векселя (джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «векселедержатель», «акцепт векселя».

ВЕКСЕЛЬ ПЕРЕКАЗНИЙ

(англ. **bill of exchange** [bɪl əv ɪks 'tʃeɪndʒ])

- вексель, який містить письмовий наказ однієї особи (юридичної або фізичної) іншій особі сплатити у зазначений строк визначену суму грошей третій особі (джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «юридична особа», «фізична особа».

ВЕКСЕЛЬ ПРОСТИЙ

(англ. **ordinary bill** ['ɔːdnəri bɪl])

- вексель, який містить зобов'язання векселедавця сплатити у зазначений строк визначену суму грошей власнику векселя (векселедержателю) (джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України

28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «векседавець», «векселедержатель».

ВЕЛИКІ ПІДПРИЄМСТВА

(англ. **large enterprises** [la:dʒ 'entəpraɪzɪz])

- підприємства, які не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - понад 20 мільйонів євро;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - понад 40 мільйонів євро;

середня кількість працівників - понад 250 осіб (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «середні підприємства», «активи», «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)».

ВЕНЧУРНИЙ ФОНД

(англ. **venture fund** ['ventʃə fʌnd])

- недиверсифікований інвестиційний фонд закритого типу, який здійснює виключно приватне (закрите) розміщення цінних паперів інституту спільного інвестування серед юридичних і фізичних осіб.

Активи *В. ф.* більше ніж на 50% складаються із корпоративних прав та цінних паперів, що не допущені до торгів на фондовій біржі або у торговельно-інформаційній системі. Учасниками *В. ф.* можуть бути переважно юридичні особи. Фізична особа може бути учасником *В. ф.* виключно за умови придбання цінних паперів такого фонду на суму не менше ніж 1500 мінімальних заробітних плат. *В. ф.* не інвестує власний капітал у венчурні підприємства акції яких він викупує, він виступає в ролі посередника між інвестором та інвестованим підприємством, тобто основна мета *В. ф.* – акумулювання капіталу для подальшого інвестування у перспективні та привабливі ризикові інноваційні проекти. *В. ф.* організуються переважно у формі товариства з обмеженою відповідальністю. Саме така форма вважається найбільш прийнятною для здійснення фінансування венчурним капіталом. Процес формування *В. ф.* називається «збором інвестицій для фінансування ризикових проектів» (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інститут спільного інвестування», «юридична особа», «фізична особа», «цінний папір», «фондова біржа».

ВЕРБУВАННЯ

(англ. **recruitment** [rɪ'kru:tmənt])

- включає, але не обмежується, розробку та розповсюдження пропагандистських матеріалів, навчання вербувальників та рекрутів, покриття витрат нових рекрутів (*джерело: The FATF Report: Financing of recruitment for Terrorist Purposes [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-Recruitment-for-Terrorism.pdf>*).

ВЕРБУВАННЯ АКТИВНЕ

(англ. **active recruitment** ['æktɪv rɪ'kru:tmənt])

- виникає тоді, коли існує прямиий особистий контакт між вербувальником (рекрутером) та

особою(ами), яка(і) є ціллю рекрутера у залученні до терористичного угруповання (джерело: *The FATF Report: Financing of recruitment for Terrorist Purposes* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-Recruitment-for-Terrorism.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вербування», «терористична організація».

ВЕРБУВАННЯ ПАСИВНЕ

(англ. **passive recruitment** ['pæsɪv rɪ'krutmənt])

- виникає тоді, коли терористичні організації вербують осіб через непрямі засоби, такі як звернення до груп осіб через кампанії у засобах масової інформації та через матеріали для вербування із наміром залучити таких осіб до цілей та діяльності терористичної організації (джерело: *The FATF Report: Financing of recruitment for Terrorist Purposes* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-Recruitment-for-Terrorism.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вербування», «терористична організація».

ВЕРИФІКАЦІЯ

(англ. **verification** [verɪfɪkəʃən])

- (1) Перевірка, емпіричне підтвердження теоретичних положень науки шляхом їх порівняння з об'єктами, що спостерігаються, реальними даними, експериментом. (2) В соціології – процедура оцінки соціологічних гіпотез, складова при порівнянні їх з фактами, станом справ у дійсності (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич*. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).

ВЕРИФІКАЦІЯ КЛІЄНТА

(англ. **customer verification** ['kʌstəmə ,verɪfɪ'keɪʃən])

- встановлення (підтвердження) суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідності особи клієнта (представника клієнта) у його присутності отриманим від нього ідентифікаційним даним (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України*. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «клієнт», «ідентифікаційні дані».

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

(англ. **Verkhovna Rada of Ukraine** [verkhovna rada ɒv ju:'kreɪn])

- єдиний орган законодавчої влади в Україні (джерело: *Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України*. – 1996. – № 30. – Ст. 141).

ВЕРХОВНИЙ СУД

(англ. **Supreme Court** [sju:'pri:m kɔ:t])

- найвищий суд у системі судустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом (джерело: *Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України*. – 2016. – № 31. – Ст. 545).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «система судустрою».

ВЗАЄМНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

(англ. **mutual legal assistance** ['mju:tʃʊəl 'li:g(ə)l ə 'sɪst(ə)ns])

- офіційний процес співпраці між двома чи більше юрисдикціями, наприклад, з питань транскордонного відмивання грошей, повернення активів та випадків ухилення від сплати податків. Завдяки такому співробітництву, яке зазвичай оформлено через договір, держава може попросити та отримати допомогу у зборі інформації та доказів із приватних та державних джерел для використання в офіційних розслідуваннях та судовому переслідуванні (джерело: *Financial Transparency Glossary*. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).

ВЗАЄМНИЙ ФОНД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ КОМПАНІЇ

(англ. **mutual fund of the investment company** ['mju:tʃʊəl fʌnd əv ði: ɪn'vestmənt 'kʌmpəni])

- філіал, який від імені інвестиційної компанії здійснює спільне інвестування (джерело: *Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>*).

ВИБОРНІ ОСОБИ

(англ. **elected individuals** [ɪ'lektɪd ɪndɪ'vɪdʒʊəlz])

- Президент України, народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови (джерело: *Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ З РИНКУ

(англ. **excluding an insolvent bank from the market** [ɪks'klu:diŋ ən ɪn'sɒlvənt bæŋk frəm ðə 'mɑ:kɪt])

- заходи, які здійснює Фонд стосовно банку, віднесеного до категорії неплатоспроможних, щодо виведення його з ринку одним із способів, визначених статтею 39 цього Закону (джерело: *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «неплатоспроможний банк».

ВИВЧЕННЯ КЛІЄНТА

(англ. **client examination** ['klaɪənt ɪg,zæmɪ'neɪʃən])

- процес отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу під час ідентифікації та/або в процесі обслуговування клієнта інформації щодо фінансового стану клієнта та змісту його діяльності; проведення оцінки фінансового стану клієнта; визначення належності клієнта або особи, яка діє від його імені, до національних або іноземних публічних діячів, діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб; з'ясування місця його проживання або місця перебування чи місця тимчасового перебування в Україні (усіх даних щодо адреси місця проживання (перебування): назва країни, регіону (області), району, міста (села, селища), вулиці (провулку), номера будівлі (корпусу), номера квартири) (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної*

Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «ідентифікація», «фінансовий стан», «клієнт», «клубічні діячі».

ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЛІЄНТА

(англ. **examination of clients financial activity** [ɪg, zæmɪ 'neɪʃən əv 'klaɪənts faɪ 'nænʃəl æk 'tɪvɪtɪ])

- проведення порівняльного аналізу інформації, отриманої під час здійснення аналізу фінансових операцій клієнта, з інформацією, отриманою під час установлення ділових (договірних) відносин (у тому числі в процесі уточнення інформації з питань ідентифікації, змісту діяльності, фінансового стану), та з інформацією, отриманою за час обслуговування за попередній період, з метою переоцінки рівня ризику клієнта (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);

- проведення порівняльного аналізу інформації, отриманої під час здійснення аналізу фінансових операцій цього клієнта, з інформацією, отриманою під час установлення ділових відносин, оформлених у письмовій формі (у тому числі в процесі уточнення інформації з питань ідентифікації, змісту діяльності, фінансового стану), та з інформацією, отриманою за час обслуговування за попередній період (зокрема квартал, півріччя), з метою переоцінки рівня ризику клієнта (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «ризик клієнта», «фінансова операція», «ділові відносини».

ВИГОДООДЕРЖУВАЧ

(англ. **beneficiary** [ˌbenɪˈfɪʃəri])

- особа, яка отримує перераховані кошти (*джерело: FATF Report: Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/ML%20through%20Remittance%20and%20Currency%20Exchange%20Providers.pdf>*);

- особа, на користь або в інтересах якої проводиться фінансова операція (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «фінансова операція».

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

(англ. **budget expenditures** ['bʌdʒɪt ɪks 'pendɪtʃəz])

- кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом. До видатків бюджету не належать: погашення боргу; надання кредитів з бюджету; розміщення бюджетних коштів на депозитах; придбання цінних паперів; повернення над-

міру сплачених до бюджету сум податків і зборів та інших доходів бюджету, проведення їх бюджетного відшкодування; компенсація частини суми штрафних (фінансових) санкцій, що перераховується покупцям (споживачам) за рахунок штрафних (фінансових) санкцій, застосованих органами, що контролюють справляння надходжень бюджету, за наслідками проведеної перевірки за зверненням або скаргою покупця (споживача) про порушення платником податків встановленого порядку проведення розрахункових операцій (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «бюджетні кошти».

ВИДАТКОВА ФІНАНСОВА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **withdrawal financial transaction** [wɪd' drɔ:əl faɪ 'nænʃəl træn 'zækʃən])

- фінансова операція, яка призводить до зменшення активів на рахунок клієнта - власника активів (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «активи», «клієнт».

ВИДАЧА ЛІЦЕНЗІЇ

(англ. **issuance of a license** ['ɪʃu:əns əv ə 'laɪsəns])

- внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про право провадження суб'єктом господарювання визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню (*джерело: Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158*).

ВИДАЧА ОСОБИ (ЕКСТРАДИЦІЯ)

(англ. **issuance of a person (extradition)** ['ɪʃu:əns əv ə 'pɜ:sn (, ekstrə'dɪʃən)])

- видача особи державі, компетентними органами якої ця особа розшукується для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку. Екстрадиція включає: офіційне звернення про встановлення місця перебування на території запитованої держави особи, яку необхідно видати, та видачу такої особи; перевірку обставин, що можуть перешкоджати видачі; прийняття рішення за запитом; фактичну передачу такої особи під юрисдикцію запитуючої держави (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

(англ. **types of administrative penalties** [taɪps əv əd' mɪnɪstrətɪv 'penltɪz])

1) попередження;

2) штраф;

2-1) штрафні бали;

3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;

4) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;

- 5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання);
 позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
 5-1) громадські роботи;
 6) виправні роботи;
 6-1) суспільно корисні роботи;
 7) адміністративний арешт;
 8) арешт з утриманням на гауптвахті (*джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122*).
 Зв'язок з іншими термінами: див. термін «адміністративне стягнення».

ВИДИ ПОКАРАНЬ

(англ. **punishment types** ['pʌnɪʃmənt taɪps])

- 1) штраф;
 - 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу;
 - 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
 - 4) громадські роботи;
 - 5) виправні роботи;
 - 6) службові обмеження для військовослужбовців;
 - 7) конфіскація майна;
 - 8) арешт;
 - 9) обмеження волі;
 - 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців;
 - 11) позбавлення волі на певний строк;
 - 12) довічне позбавлення волі (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).
- Зв'язок з іншими термінами: див. термін «покарання».

ВИЗНАНІ ВИРОБНИКИ

(англ. **recognized manufacturers** ['rekəɡnaɪzd ,mænjʊ'fæktʃərəz])

- афінажні компанії - визнані постачальники на Лондонський ринок дорогоцінних металів, які внесені до спеціального списку афінажних компаній, що зареєстровані Лондонською асоціацією ринку дорогоцінних металів (LBMA), або до списку афінажних компаній, які є учасниками Лондонського ринку платини та паладію (LPPM) (*джерело: Положення про здійснення операцій з банківськими металами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 06.08.2003 № 325, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2003 р. за № 749/8070 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 36. – Ст. 1953*).

ВИЗНАННЯ

(англ. **recognition** [rɛkəɡ'niʃ(ə)n])

- процес включення до балансу або до звіту про фінансовий результат статті, яка відповідає визначенню елемента та наступним критеріям визнання: а) існує ймовірність надходження до суб'єкта господарювання або вибуття з нього будь-якої майбутньої економічної вигоди, пов'язаної зі статтю; б) має собівартість або вартість, яку можна достовірно визначити

(джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

ВИЗНАЧЕНА ОСОБА ЧИ ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **designated person or entity** ['deziɡneɪtɪd 'pɜːsn ɔːr 'entɪti])

- термін *визначені особи чи підприємства* відноситься до:

- (i) окремих осіб, груп, підприємств та організацій, що визначені Комітетом Ради Безпеки, заснованого відповідно до резолюції 1267 (1999) (Комітет 1267), як особи, які пов'язані з Аль-Каїдою, або підприємства та інші групи і організації, що пов'язані з Аль-Каїдою;
- (ii) окремих осіб, груп, підприємств та організацій, що визначені Комітетом Ради Безпеки, заснованого відповідно до резолюції 1988 (2011) (Комітет 1988), як такі, хто пов'язаний з Талібаном, створюючи загрозу миру, стабільності та безпеці в Афганістані, або підприємства та інші групи і організації, що пов'язані із Талібаном;
- (iii) будь-які фізичні або юридичні особи чи підприємства, визначені юрисдикцією або наднаціональною юрисдикцією у відповідності до резолюції Ради Безпеки 1373 (2001);
- (iv) будь-які фізичні або юридичні особи чи підприємства, визначені для застосування цільових фінансових санкцій у відповідності до резолюції Ради безпеки 1718 (2006) та будь-яких подальших резолюцій, що наслідуватимуть резолюцію 1718 (2006), Ради Безпеки, або Комітетом Ради безпеки, заснованого відповідно до резолюції 1718 (2006) (Санкційний Комітет 1718); та
- (v) будь-які фізичні або юридичні особи чи підприємства, визначені для застосування цільових фінансових санкцій відповідно до резолюції Ради безпеки 2231 (2015) та будь-яких подальших резолюцій Ради Безпеки, що наслідуватимуть резолюцію 2231 (2015) (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).* Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підприємство», «фізична особа», «юридична особа».

ВИЗНАЧЕНЕ ПОРОГОВЕ ЗНАЧЕННЯ

(англ. **designated threshold** ['dezi.ɪɡ.ˌneɪ.tɪd 'θref.həʊld])

- сума, визначена у пояснювальних записках до Рекомендацій ФАТФ (джерело: *The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombatingmoneylaunderingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html>).* Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Рекомендації ФАТФ».

ВИЗНАЧЕНІ КАТЕГОРІЇ ЗЛОЧИНІВ

(англ. **designated categories of offences** ['deziɡneɪtɪd 'kætɪgərɪz ɒv ə 'fensɪz])

- *визначені категорії злочинів* охоплюють:

- участь в організованому злочинному угрупованні та рекет;
- тероризм, в тому числі фінансування тероризму;
- торгівлю людьми та незаконне ввезення мігрантів;
- сексуальну експлуатацію, включно із сексуальною експлуатацією дітей;
- незаконну торгівлю наркотичними та психотропними речовинами;
- незаконну торгівлю зброєю;
- незаконну торгівлю вкраденими та іншими товарами;

корупцію та хабарництво;
 шахрайство;
 підробку валюти;
 підробку продуктів та піратство;
 екологічні злочини;
 вбивство, важкі тілесні ушкодження;
 викрадення людей, незаконне обмеження свободи та захоплення заручників;
 грабіж або крадіжки;
 контрабанду (у тому числі стосовно митних та акцизних зборів та податків);
 податкові злочини (пов'язані із прямим та непрямими податками);
 шантаж, вимагання;
 підробку, фальсифікація;
 піратство; та
 інсайдерську торгівлю та маніпулювання на ринку.

Приймаючи рішення про коло правопорушень, що підлягають розгляду як предикатні правопорушення у кожній із зазначених вище категорій, кожна країна може вирішити, у відповідності до свого внутрішнього законодавства, як вона визначатиме ці злочини та характер будь-яких особливих елементів цих злочинів, що роблять їх серйозним правопорушенням (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вимагання», «грабіж», «контрабанда», «корупція», «крадіжка», «піратство», «тероризм», «фінансування тероризму», «шахрайство» та ін.

ВИЗНАЧЕНІ НЕФІНАНСОВІ УСТАНОВИ ТА ПРОФЕСІЇ (англ. **designated non-financial businesses and professions** ['deziɡneɪtɪd nɒn-ˈfaɪˈnænʃəl 'bɪznɪsɪz ænd prəˈfeʃənz])

- термін *визначені нефінансові установи та професії* означає:

- а) казино;
- б) агенти з нерухомості;
- в) торговці дорогоцінними металами;
- г) торговці дорогоцінним камінням;
- г) адвокати, нотаріуси, інші незалежні правники та бухгалтери – термін відноситься до практиків-одноособовців, партнерів або найнятих фахівців у професійних фірмах. Термін не відноситься до «внутрішніх» фахівців, які є працівниками в інших видах підприємницької діяльності; до фахівців, що працюють на державні агентства, які вже є предметом заходів з протидії відмиванню коштів/фінансуванню тероризму;
- д) постачальники послуг зі створення юридичних осіб. Відноситься до усіх осіб чи установ, що не охоплюються деінде у цих Рекомендаціях, і які в якості ведення бізнесу, надають третім сторонам одну з наступних послуг:
 - виступають в якості агента зі створення юридичних осіб;
 - виступають в якості (або організовують для іншої особи, щоб вона діяла в якості) директора чи секретаря компанії, партнера у товаристві чи аналогічної позиції у відношенні інших юридичних осіб;
 - надають зареєстрований офіс; юридичну адресу чи приміщення, кореспондентську чи адміністративну адресу для компанії, твояриства чи будь-якої іншої юридичної особи або утворення; діють в якості (чи організують для іншої особи, щоб вона діяла в якості) довірчої особи в трасті,

чи виконують еквівалентну функцію для іншої форми правового утворення; діють в якості (чи організують для іншої особи, щоб вона діяла в якості) номінального акціонера для іншої особи (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- а) казино (включаючи інтернет-казино);

б) агенти з операцій з нерухомістю;

в) дилери з дорогоцінних металів;

г) дилери з дорогоцінного каміння;

г) адвокати, нотаріуси, інші незалежні юристи і бухгалтери – це стосується осіб, які здійснюють діяльність як самостійно так і в якості партнерів чи найманих спеціалістів у професійних фірмах. Це визначення не стосується ні «штатних» спеціалістів, які є працівниками підприємств інших галузей, ні спеціалістів, які працюють у державних установах, щодо яких можуть поширюватись заходи з протидії видмиванню грошей;

д) організації, що надають послуги траста чи компанії – це стосується всіх осіб та підприємств, які не охоплені іншими розділами діючих Рекомендацій, та як підприємства надають наступні послуги третім особам:

виконують роль агентів зі створення юридичних осіб,

виконують роль (чи організують для інших осіб, щоб вони виконували роль) директора чи секретаря компанії, партнера у товаристві чи аналогічної посади в юридичних особах, надають зареєстрований офіс, юридичну адресу чи приміщення, кореспондентську чи адміністративну адресу компанії, товариства чи будь-якої іншої юридичної особи чи правового утворення, виконують роль (чи організують для інших осіб, щоб вони виконували роль) управителя довірчим фондом, створеним за згодою сторін,

виконують роль (чи організують для інших осіб, щоб вони виконували роль) номінального акціонера для іншої особи (джерело: *The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]*. – Режим доступу : <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombatingmoneylaundryingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адвокат», «нотаріус».

ВИЗНАЧЕННЯ

(англ. **designation** [ˌdeɪzɪɡˈneɪʃən])

- термін *визначення* відноситься до ідентифікації особи або підприємства, що є об'єктом цільових фінансових санкцій відповідності до:

Резолюції 1267 (1999) Ради Безпеки ООН та резолюцій, що їй наслідують

Резолюції 1373 (2001) Ради Безпеки, включаючи визначення про те, що відповідні санкції будуть застосовані до особи або підприємства, і включаючи публічне повідомлення про таке визначення

Резолюції 1718 (2006) Ради Безпеки та подальших резолюцій, що їй наслідують

Резолюції 2231 (2015) Ради Безпеки та подальших резолюцій, що їй наслідують; та

Будь-яких наступних резолюцій Ради Безпеки, що накладатимуть цільові фінансові санкції у контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

ВИЇЗНА ПЕРЕВІРКА

(англ. **on-site inspection** [ɒn-saɪt ɪnˈspekʃən])

- перевірка банку/установи, яка проводиться безпосередньо за його/її місцезнаходженням, за визначений період його/її діяльності інспекційною групою Національного банку (далі - інспекційна група) (джерело: *Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218*);

- перевірка, яка проводиться в приміщенні суб'єкта та/або його відокремленого підрозділу за його місцезнаходженням (джерело: *Порядок проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 06.05.2015 № 489, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 травня 2015 р. за № 596/27041 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 45. – Ст. 1443*);

- планова або позапланова перевірка СПФМ, пов'язана з виходом працівників Держфінмоніторингу за місцезнаходженням СПФМ (джерело: *Порядок проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 14.04.2015 № 436, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 травня 2015 р. за № 492/26937 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 38. – Ст. 1156*);

- планова або позапланова перевірка суб'єкта працівниками Мін'юсту (управління юстиції), пов'язана з виїздом працівників Мін'юсту (управління юстиції) за місцезнаходженням суб'єкта (джерело: *Порядок проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 13.05.2015 № 673/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 травня 2015 р. за № 528/26973 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 41. – Ст. 1285*);

- планова або позапланова перевірка суб'єкта працівниками Мінекономрозвитку, пов'язана з виходом працівників Мінекономрозвитку за місцезнаходженням суб'єкта (джерело: *Порядок проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 12.08.2011 № 36, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2011 р. за № 1036/19774 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 71. – Ст. 2702*);

- планова або позапланова перевірка Суб'єкта та/або його відокремленого підрозділу, пов'язана з виходом працівників Мінінфраструктури за місцезнаходженням Суб'єкта та/або його відокремленого підрозділу (джерело: *Порядок проведення Міністерством інфраструктури*

України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 28.09.2017 № 328, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1484/31352 // *Офіційний вісник України*. – 2018. – № 2. – Ст. 95).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «банк».

ВИКОНУЮЧИЙ БАНК

(англ. **paying** ['peɪɪŋ]; **accepting** [ək'septɪŋ]; **negotiating bank** [ni'gəʊʃieɪtɪŋ bæŋk])
- банк емітент або інший (звичайний підтверджуючий) банк, уповноважений банком-емітентом здійснити платіж, взяти на себе зобов'язання з платежу з відстрочкою, акцептувати або неогоціювати тратти проти документів, які за зовнішніми ознаками відповідають умовам акредитива; якщо акредитив передбачає вільну неогоцію (неогоцію з пред'явлення), то будь-який банк є виконуючим.

Якщо *В. б.* не є підтверджуючим банком, то його призначення на таку роль банком-емітентом, не створює для *В. б.* якого-небудь зобов'язання здійснити платіж, платіж з розстрочкою, акцептувати тратти або неогоціювати. Залежно від операції за акредитивом, виконання якої доручено *В. б.* банком-емітентом, *В. б.* також може бути авізуєчим банком (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «платіж», «банк-емітент».

ВИКРАДЕННЯ ЛЮДЕЙ

(англ. **kidnapping people** ['kɪdnæpɪŋ 'pi:pl])

- ізоляція однієї людини іншою або іншими людьми без юридичних повноважень і проти волі ізолюваної людини. При цьому злочинці часто переслідують будь-які політичні, фінансові чи інші цілі або вигоди, такі як отримання викупу або звільнення ув'язнених співвітчизників (*джерело: FATF Report: Organised Maritime Piracy and Related Kidnapping for Ransom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/organised%20maritime%20piracy%20and%20related%20kidnapping%20for%20ransom.pdf>.*)

ВИКРИВАЧ

(англ. **whistle-blower** ['wɪsl-'bləʊə])

- будь-яка особа, яка звітує або розкриває інформацію про загрозу або шкоду суспільним інтересам в контексті їх робочих відносин, будь то в державному або приватному секторі (*джерело: Recommendation CM/Rec(2014)7 of the Committee of Ministers to member States on the protection of whistleblowers, Definition [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805c5ea5.*)

ВИКРИВЛЕНЕ ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

(англ. **transfer mispricing** [træns'fɜ:(r) mə's'praɪzɪŋ])

- неправомірне маніпулювання процесом трансфертного ціноутворення з метою уникнення або зменшення податків у всіх юридичних осіб. Це відбувається, коли відповідні фірми погоджуються маніпулювати ціною своїх внутрішніх транзакцій, щоб оголосити менший прибуток в юрисдикціях з більш високими податками і, отже, зменшити їх загальні податкові платежі. Прибуток свідомо отримується, приховується або накопичується в

юрисдикції, де податки є більш низькими (джерело: *Financial Transparency Glossary*. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «трансфертне ціноутворення».

ВИРОБНИКИ

(англ. **manufacturers** [ˌmænjʊˈfæktʃərəz])

- афінажні підприємства України, які здійснюють афінаж дорогоцінних металів із виготовленням зливків банківських металів та не належать до визнаних виробників (джерело: *Положення про здійснення операцій з банківськими металами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 06.08.2003 № 325, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2003 р. за № 749/8070 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 36. – Ст. 1953*).

ВИКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **teaching activity** [ˈtiːtʃɪŋ ækˈtɪvɪti])

- діяльність, яка спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та яка проводиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору (джерело: *Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38-39. – Ст. 380*).

ВИКОНАВЕЦЬ (СПІВВИКОНАВЕЦЬ)

(англ. **executor (co-executor)** [ɪgˈzɛkjətə (kəʊ-ɪgˈzɛkjətə)])

- особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами злочину зловинно чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила злочин, передбачений цим Кодексом (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «співучасть у злочині».

ВИКОНАВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЯК ЗАВЕРШАЛЬНА СТАДІЯ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ І ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ТА РІШЕНЬ ІНШИХ ОРГАНІВ (ПОСАДОВИХ ОСІБ)

(англ. **executive proceeding as a court proceeding final stage and compulsory execution of court decisions and decisions of other authorities (officials)**)

[ɪgˈzɛkjətɪv prəˈsiːdɪŋ æz ə kɔːt prəˈsiːdɪŋ ˈfaɪnl steɪdʒ ənd kəmˈpʌlsəri ˌɛksɪˈkjuːʃən əv kɔːt dɪˈsɪzənz ənd dɪˈsɪzənz əv ˈlðə ɔːˈθɔrɪtiz (əˈfɪʃəlz)]])

- сукупність дій визначених у цьому Законі органів і осіб, що спрямовані на примусове виконання рішень і проводяться на підставах, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією України, цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону, а також рішеннями, які відповідно до цього Закону

підлягають примусовому виконанню (*джерело: Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 30. – Ст. 542*).

ВИКОНУЮЧИЙ БАНК

(англ. **executing bank** ['eksikju:tiŋ bæŋk])

- банк, у якому акредитив передбачає виконання, або будь-який банк, якщо акредитив передбачає виконання в будь-якому банку (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «акредитив».

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

(англ. **use of electronic funds** [ju:s əv ilek'trɒnik fʌndz])

- сукупність відносин між емітентом, оператором, агентами, торговцями та користувачами щодо здійснення випуску, розповсюдження, розрахунків, обміну, погашення електронних грошей та поповнення електронними грошима електронних пристроїв (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «емітент», «торговець», «користувач», «електронний пристрій», «випуск електронних грошей», «розповсюдження електронних грошей», «погашення електронних грошей».

ВИКУП ЦІННИХ ПАПЕРІВ ІНСТИТУТУ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ

(англ. **repurchase of joint investment institute securities** ['ri:'pɜ:ʃəs əv dʒɔɪnt ɪn'vestmənt 'ɪnstɪtju:t sɪ'kjʊəɪtɪz])

- сплата емітентом інвестору вартості частини чистих активів пропорційно кількості цінних паперів інституту спільного інвестування, що належать інвестору, з припиненням права власності інвестора на такі цінні папери (*джерело: Про інституту спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

ВИМАГАННЯ

(англ. **extortion** [ɪks'tɔ:ʃən])

- вимога передачі чужого майна чи права на майно або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою насильства над потерпілим чи його близькими родичами, обмеження прав, свобод або законних інтересів цих осіб, пошкодження чи знищення їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ВИМОГА(англ. **requirement** [rɪ'kwaɪəmənt])

- лист або повідомлення з вимогою до банку-гаранта/банку-контргаранта сплатити кошти за гарантією/контргарантією. Вимога за гарантією складається бенефіціаром і подається у довільній формі, якщо інше не визначено умовами гарантії (у якій має зазначатися, у чому полягає порушення принципалом базових відносин, забезпечених гарантією), або надсилається у формі повідомлення банку-гаранту. Вимога за контргарантією складається банком-гарантом (або іншим банком-контргарантом) і подається за довільною, якщо інше не визначено умовами контргарантії, формою або надсилається у формі повідомлення банку-контргаранту (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк-гарант», «банк-контргарант», «гарантія», «контргарантія», «бенефіціар», «принципал (аплікант, наказодавець)».

ВИНА(англ. **fault** [fɔ:lt])

- психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).*

ВИПАДКОВИЙ ВІДБІР(англ. **random selection** ['rændəm sɪ'leɪʃən])

- спосіб відбору об'єктів митного контролю для проведення окремих форм митного контролю або їх сукупності, коли кожен об'єкт основи вибірки має однакову ймовірність бути відібраним (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).*

ВИПСКА З ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ - ПІДПРИЄМЦІВ ТА ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ(англ. **abstract from the Unified State Register of Legal Entities, Individuals - Entrepreneurs and Public Associations** ['æbstrækt frəm ðə 'ju:nɪfaɪd steɪt 'redʒɪstə əv 'li:gəl 'entɪtɪz ,ɪndɪ'vɪdʒʊəlz ,ɒntɹəprə'nɜ:z ənd 'pʌblɪk ə,səʊsɪ'eɪʃənz])

- документ в електронній або у випадках, передбачених цим Законом, у паперовій формі, який формується за результатами проведення реєстраційних дій і містить відомості про юридичну

особу або її відокремлений підрозділ, фізичну особу - підприємця (у тому числі про взяття на облік в органах державної статистики та державної фіскальної служби, видачу ліцензії та документів дозвільного характеру) або громадське формування, що не має статусу юридичної особи, а також про проведену реєстраційну дію (*джерело: Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «документ».

ВИПИСКА ЗА КАРТКОВИМ РАХУНКОМ

(англ. **card account statement** [ka:d ə 'kaʊnt 'steɪtmənt])

- перелік всіх операцій, що здійснювались по картковому рахунку, таких як: списання сум за результатами клірингу та розрахунків, зарахування коштів, нарахування/списання банківських комісій тощо (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кошти».

ВИПЛАТИ ІНСТРУМЕНТАМИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

(англ. **in-kind equity payments** [ɪn kaɪnd 'ekwɪtɪ 'peɪmənts])

- виплати працівнику банку, за якими йому надається право на отримання фінансових інструментів власного капіталу, емітованих банком (або його материнським банком), або сума зобов'язань банку працівнику залежить від майбутньої ціни фінансових інструментів власного капіталу, емітованих банком (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ВИПРАВДАНИЙ

(англ. **justified person** ['dʒʌstɪfaɪd 'pɜːsn])

- обвинувачений, виправдувальний вирок суду щодо якого набрав законної сили (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «обвинувачений (підсудний)».

ВИПРАВЛЕННЯ ЗАСУДЖЕНОГО

(англ. **convict reformation** ['kɒnvɪkt ,refə'meɪʃən])

- процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки (*джерело: Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21*).

ВИПУСК ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

(англ. **electronic funds issue** [ɪlek'trɒnɪk fʌndz 'ɪʃuː])

- операція з надання електронних грошей користувачам або агентам в обмін на готівкові або безготівкові кошти (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України*

24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «електронні гроші», «кошти».

ВИРІШАЛЬНИЙ ВПЛИВ НА УПРАВЛІННЯ АБО ДІЯЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **decisive influence on management or legal entity activity** [di'saɪsɪv 'ɪnfluəns ɒn 'mænɪdʒmənt ə 'li:gəl 'entɪtɪ æk'tɪvɪtɪ])

- пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами 50 і більше відсотками статутного капіталу та/або права голосу акцій, паїв юридичної особи та/або незалежна від формального володіння можливість здійснення такого впливу на управління чи діяльність юридичної особи (*джерело: Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 № 306, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2011 р. за № 1203/1994 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 84. – Ст. 3092).*

ВИРОБНИЧИЙ КООПЕРАТИВ

(англ. **production cooperative** [prə'dʌkʃən kəʊ'ɒpərətɪv])

- добровільне об'єднання громадян на засадах членства для спільної виробничої або іншої господарської діяльності, яка базується на їхній особистій трудовій участі та об'єднанні його членами майнових пайових внесків. Статутом кооперативу та законом може бути передбачено участь у діяльності виробничого кооперативу на засадах членства також інших осіб (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- добровільне об'єднання громадян на засадах членства з метою спільної виробничої або іншої господарської діяльності, що базується на їх особистій трудовій участі та об'єднанні майнових пайових внесків, участі в управлінні підприємством та розподілі доходу між членами кооперативу відповідно до їх участі у його діяльності (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «господарська діяльність».

ВИСНОВОК

(англ. **conclusion** [kən'klu:ʒən])

- документ, виданий центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, який надає право на тимчасове ввезення або вивезення товарів чи їх транзит, проведення переговорів, пов'язаних з укладанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про міжнародні передачі товарів військового призначення або про експорт товарів подвійного використання та інших товарів до держав, стосовно яких встановлено часткове ембарго на поставку таких товарів. Висновок може бути разовим, генеральним або відкритим (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ВИСНОВОК ЕКСПЕРТА

(англ. **expert conclusion** ['ekspɜ:t kən'klu:ʒən])

- докладний опис проведених експертом досліджень та зроблені за їх результатами висновки, обґрунтовані відповіді на запитання, поставлені особою, яка залучила експерта, або слідчим суддею чи судом, що доручив проведення експертизи (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «експерт», «слідчий суддя».

ВИСОКИЙ РИЗИК

(англ. **high risk** [haɪ rɪsk])

- результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на результатах аналізу сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу ймовірність використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом», «фінансування тероризму».

ВИСОКИЙ РІВЕНЬ РИЗИКУ КЛІЄНТА

(англ. **high level customer risk** [haɪ 'levl 'kʌstəmə rɪsk])

- рівень ризику, отриманий за результатами оцінки ризику клієнта, який визначається банком за результатами аналізу сукупності визначених банком критеріїв ризику проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму та свідчить про високу ймовірність використання клієнтом послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ризик клієнта», «банк», «клієнт».

ВИТОК ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **information leakage** [ˌɪnfə'meɪʃən 'li:kɪdʒ])

- результат дій, внаслідок яких інформація в системі стає відомою чи доступною фізичним та/або юридичним особам, що не мають права доступу до неї (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

ВИТРАТИ

(англ. **expenditures** [ɪks'pendɪtʃəz])

- зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості*

Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «активи».

ВИТРАТИ БЮДЖЕТУ

(англ. **budget expenditures** ['bʌdʒɪt ɪks'pendɪtʃəz])

- видатки бюджету, надання кредитів з бюджету, погашення боргу та розміщення бюджетних коштів на депозитах, придбання цінних паперів (джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «бюджет», «бюджетні кошти», «цінний папір».

ВИТРАТИ НА ОПЕРАЦІЇ

(англ. **operational expenses** [ɒpə'reɪʃ(ə)n(ə)l ɪk'spensɪz])

- додаткові витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням, випуском або вибуттям фінансового активу чи зобов'язання, які не могли виникнути, якщо суб'єкт господарювання не випустив, не придбав або не реалізував фінансовий інструмент. До витрат на операцію належать комісійні, сплачені агентам, консультантам, брокерам і дилерам, збори органам регулювання, фондовим біржам, податки та держмита (джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансовий актив», «фінансовий інструмент».

ВИТЯГ З ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ - ПІДПРИЄМЦІВ ТА ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ

(англ. **extract from the Unified State Register of Legal Entities, Individuals - Entrepreneurs and Public Associations** ['ekstrækt frəm ðə 'ju:nɪfaɪd steɪt 'redʒɪstə əv 'li:gəl 'entɪtɪz ,ɪndɪ'vɪdʒuəlz ,ɒntɹəprə'nɪz:z ənd 'pʌblɪk ə,səʊsɪ'eɪʃənz])

- документ у паперовій або електронній формі, що сформований програмним забезпеченням Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань за зазначеним заявником критерієм пошуку та містить відомості з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, які є актуальними на дату та час формування витягу або на дату та час, визначені у запиті, або інформацію про відсутність таких відомостей у цьому реєстрі (джерело: Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «документ», «інформація».

ВИТЯГ З РЕЄСТРУ ВИДАНИХ ВЕКСЕЛІВ

(англ. **extract from the issued bills register** ['ekstrækt frəm ði: 'ɪʃu:d bɪlz 'redʒɪstə])

- інформація, що міститься у реєстрі за певний звітний період, та/або інформація за окремо виданим векселем (векселями) (джерело: Порядок ведення реєстру виданих векселів:

затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку ведення реєстру виданих векселів» від 18.10.2017 № 774, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 листопада 2017 р. за № 1395/31263 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 95. – Ст. 2916).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «реєстр виданих векселів», «інформація», «вексель».

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

(англ. **High Qualifications Commission of Judges of Ukraine** [haɪ ˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃənz kəˈmɪʃən əv ˈdʒʌdʒɪz əv juːˈkreɪn])

- державний орган суддівського врегулювання, який на постійній основі діє у системі правосуддя України (джерело: *Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545*).

ВИЩЕ КЕРІВНИЦТВО

(англ. **senior management** [ˈsiːnjə ˈmænɪdʒmənt])

- посадова особа чи працівник з достатніми знаннями щодо рівня ризиків установи у сфері відмивання грошей та фінансування тероризму і достатнім старшинством для прийняття рішень, що впливають на рівень ризиків, який не обов'язково, в усіх випадках, має бути членом правління (джерело: *Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання грошей», «фінансування тероризму».

ВИЯВЛЕНИЙ РИЗИК

(англ. **identified risk** [aɪˈdentɪfaɪd rɪsk])

- ризик, щодо якого в органах ДФС наявна інформація про порушення законодавства України з питань державної митної справи (джерело: *Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323*).

ВИЯВЛЕННЯ

(англ. **detection** [dɪˈtɛkʃən])

- будь-яка дія або ряд дій з боку державних або недержавних суб'єктів, які ведуть до виявлення діяльності, яка може здійснюватися в інтересах терористичних організацій. До процесу виявлення часто залучається збір та аналіз інформації різного виду (джерело: *FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «терористична організація».

ВИЯВЛЕННЯ АКТИВІВ

(англ. **assets detection** ['æsets dɪ'tekʃən])

- діяльність із встановлення факту існування активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні (джерело: *Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 1. – Ст. 2).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «кримінальне провадження».

ВИЯВЛЕННЯ ОСОБИ, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ (ЖЕРТВИ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ)

(англ. **person's identification who has suffered from human trafficking (victims of human trafficking)** ['pɜːsnz aɪ'dentɪfɪ'keɪʃən huː həz 'sɪfəd frəm 'hjuːmən 'træfɪkɪŋ ('vɪktɪmz əv 'hjuːmən 'træfɪkɪŋ)])

- з'ясування інформації, яка дає підстави вважати, що певна фізична особа постраждала від торгівлі людьми (джерело: *Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «торгівля людьми».

ВІДКЛИЧНИЙ АКРЕДИТИВ

(англ. **revocable letter of credit** ['revəkəbl 'letə əv 'kredɪt])

- акредитив, який може бути змінений або анульований банком-емітентом без попереднього повідомлення бенефіціару (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акредитив», «банк-емітент», «бенефіціар».

ВІДКРИТИЙ ДОЗВІЛ ЧИ ВИСНОВОК

(англ. **open permission or conclusion** ['əʊpən pə'mɪʃən ə kən'kluːzən])

- дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для неодноразового проведення відповідних переговорів чи здійснення міжнародних передач товарів із зазначенням тільки їх найменування, особливих умов поставки та назви держави призначення або походження товарів (джерело: *Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148).*

ВІДКРИТИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД

(англ. **open investment fund** ['əʊpən ɪn'vestmənt flænd])

- фонд, який випускає інвестиційні сертифікати з зобов'язанням перед учасниками щодо їх викупу (джерело: *Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інвестиційний сертифікат».

ВІДКРИТИЙ РИНОК

(англ. **open market** ['əʊrən 'mɑ:kɪt])

- ринок, на якому здійснюються операції з купівлі-продажу цінних паперів між особами, що не є первинними кредиторами та позичальниками, і коли кошти внаслідок продажу цінних паперів на такому ринку надходять на користь держателя цінних паперів, а не їх емітента. Використовується центральними банками для купівлі-продажу, як правило, короткострокових державних цінних паперів з метою регулювання грошової маси. Внаслідок купівлі збільшується вкладення коштів в економіку, внаслідок продажу – зменшується (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «кошти».

ВІДМИВАННЯ ГРОШЕЙ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ

(англ. **trade-based money laundering** [treɪd beɪst 'mʌni 'lɔ:ndərɪŋ])

- здійснення дій щодо приховування доходів, одержаних злочинним шляхом та переміщення їх з використанням торговельних операцій з метою надання законності їхньому незаконному походженню (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>*).

ВІДМИВАННЯ КОШТІВ (ГРОШЕЙ)

(англ. **money laundering** ['mʌni 'lɔ:ndərɪŋ])

- конверсія або переказ майна, якщо відомо, що таке майно являє собою доходи від злочинів, з метою приховання злочинного походження цього майна або з метою надання допомоги будь-якій особі, яка бере участь у вчиненні основного правопорушення, для того, щоб вона могла ухилитися від відповідальності за свої діяння; приховування справжнього характеру, походження, місцезнаходження, способу розпорядження, переміщення, прав на майно або його належність, якщо відомо, що таке майно є доходами від злочинів; за умови дотримання основних принципів своєї правової системи: придбання, володіння або використання майна, якщо в момент його одержання відомо, що таке майно являє собою доходи від злочинів; участь, причетність або вступ у змову з метою вчинення будь-якого зі злочинів, визнаних такими відповідно до цієї статті, замах на його вчинення, а також пособництво, підбурювання, сприяння або надання порад під час його вчинення (відповідно до статті 6 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності, 2000 рік, Палермо) (*джерело: The FATF report Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010), Definitions [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingthroughmoneyremittanceandcurrencyexchangeproviders.html>, http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_789*);

- процес:

- 1) перетворення або передачі власності, знаючи що така власність походить від злочинної діяльності або від акту участі у подібній діяльності, з метою приховування чи маскуванню незаконного походження майна, або надання допомоги будь-якій особі, що залучена у здійснення такої діяльності, для ухилення від правових наслідків за подібну діяльність;
- 2) приховування або маскуванню справжньої природи, джерела, місцеположення, розпорядника, переміщення, права на майно або власника майна, знаючи що таке майно походить від злочинної діяльності або від акту участі у подібній діяльності;
- 3) придбання, володіння або користування майном, знаючи на момент отримання, що таке

майно походить від злочинної діяльності або від акту участі у подібній діяльності;
4) участь, асоціація для здійснення, намагання здійснити та сприяти, спонукати, консультувати щодо здійснення будь-якої діяльності, зазначеної у попередніх пунктах (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_2&format=PDF*);

- негативне соціально-економічне явище, в основі якого приховування незаконного походження доходів, спотворення інформації про природу їхнього походження, місцезнаходження, розташування, рух, дійсну належність та прав власності на такі доходи, а також надання їм у будь-яких формах правомірного вигляду, коли особі відомо, що ці матеріальні блага є доходами, отриманими незаконним шляхом, а також інші дії, прямо або опосередковано пов'язані з оформленням правомірності фактичних відносин володіння, користування, розпорядження доходами або з приховуванням їх незаконного походження (*джерело: Протидія відмиванню коштів: міжнародні стандарти, зарубіжний досвід, адміністративно-правові, кримінологічні, кримінально-правові, криміналістичні засади та система фінансового моніторингу в Україні: підруч. / Користін О.Є., Аркуша Л.І., Беніцький А.С. та ін.; за ред. Користіна О.Є. – Одеса: Фенікс, 2015. – 984 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «актив», «власність».

ВІДМОВА НА КОРИСТЬ ДЕРЖАВИ

(англ. **refusal in favor of the state** [rɪˈfjuːzəl ɪn ˈfeɪvə əv ðə steɪt])

- митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ

(англ. **separate unit** [ˈsepəreɪt ˈjuːnɪt])

- філія, інший відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза місцезнаходженням юридичної особи та здійснює всі або частину функцій з надання фінансових послуг від її імені (*джерело: Положення про Державний реєстр фінансових установ: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» від 28.08.2003 № 41 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 28.11.2013 № 4368), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2003 р. за № 797/8118 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 38. – Ст. 2048*);

- філія, представництво, відділення або інший відокремлений підрозділ, що не має статусу юридичної особи і здійснює свою діяльність від імені юридичної особи-резидента (*джерело: Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ БАНКУ, ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ

(англ. **separate unit of the bank, financial institution** ['seprɪt 'ju:nɪt əv ðə bæŋk faɪ'nænʃəl 'ɪnstɪ'tju:ʃən])

- філія, відділення, інший відокремлений підрозділ, в яких здійснюються окремі фінансові послуги (джерело: *Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України та змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 12.12.2002 № 502 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 150).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*фінансова послуга*».

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ СУБ'ЄКТА ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **reporting entity separate unit** [rɪ'pɔ:tɪŋ 'entɪtɪ 'seprɪt 'ju:nɪt])

- філія, інший підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що розташований не за місцезнаходженням такого суб'єкта та здійснює фінансові операції або забезпечує їх здійснення, у тому числі надає послуги від імені суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім здійснення представницьких функцій) (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*суб'єкти первинного фінансового моніторингу*», «*фінансова операція*».

ВІДОКРЕМЛЕНІ ПІДРОЗДІЛИ ЛОМБАРДУ

(англ. **pawnshop separate units** ['pɔ:nʃɒp 'seprɪt 'ju:nɪts])

- філії та відділення, що розташовані поза місцезнаходженням ломбарду та здійснюють усі або частину його функцій з надання фінансових та супутніх послуг ломбарду (джерело: *Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2005 р. за № 565/10845 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 21. – Ст. 1146).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*ломбард*», «*фінансова послуга*».

ВІДПОВІДАЧ

(англ. **defendant** [dɪ'fendənt])

- суб'єкт владних повноважень, а у випадках, визначених законом, й інші особи, до яких звернена вимога позивача (джерело: *Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*суб'єкт владних повноважень*», «*позивач*».

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ПРАЦІВНИК

(англ. **compliance officer** [kəm'plaiəns 'ɒfɪsə])

- працівник, відповідальний за проведення фінансового моніторингу (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України» від 23.07.2015 № 662, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 серпня 2015 р. за № 973/27418 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 68. – Ст. 2248);*

- (для банку) працівник банку, відповідальний за проведення фінансового моніторингу в банку (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035);*

- (для небанківської фінансової установи) працівник небанківської фінансової установи, відповідальний за проведення фінансового моніторингу в небанківській фінансовій установі (джерело: *Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671);*

- особа, на яку покладаються організація та координація діяльності з проведення суб'єктом (відокремленим підрозділом) фінансового моніторингу (джерело: *Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України» від 22.12.2015 № 1160, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2016 р. за № 63/28193 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 402; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України» від 18.06.2015 № 999/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 червня 2015 р. за № 735/27180 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – Ст. 1698; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного*

фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України» від 15.07.2013 № 787, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 серпня 2013 р. за № 1366/23898 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 66. – Ст. 2420);

- особа, на яку покладаються організація та координація діяльності з проведення Суб'єктом заходів фінансового моніторингу (*джерело: Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України» від 26.09.2017 № 321, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1482/31350 // Офіційний вісник України*. – 2018. – № 3. – Ст. 135).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансовий моніторинг», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ВІДПОВІДНІ ОРГАНИ ВЛАДИ

(англ. **appropriate authorities** [ə'prəʊpɪət ə:'θɔːrɪtiz])

- компетентні органи, включно з регуляторами, податковими органами, ПФР, правоохоронними органами, органами розвідки, акредитаційними установами та, можливо, органами саморегулювання у деяких юрисдикціях (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «компетентний орган», «підрозділ фінансової розвідки».

ВІДПРАВНИК

(англ. **originator** [ə'ɒrɪdʒɪneɪtə])

- власник рахунку, котрий дозволяє провести електронний платіж з даного рахунку, або, за відсутності рахунку, фізична чи юридична особа, яка розміщує розпорядження до фінансової установи відправника для здійснення переказу (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- відправник платіжного доручення при переказі коштів (*джерело: FATF Report: Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010) [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/ML%20through%20Remittance%20and%20Currency%20Exchange%20Providers.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «фінансова установа», «фізична особа», «юридична особа», «переказ коштів».

ВІДСОТКОВІ ОБЛІГАЦІЇ

(англ. **interest-bearing bonds** ['ɪntrɪst -'beərɪŋ bɒndz])

- облігації, за якими передбачається виплата відсоткових доходів або за якими відсоткова ставка дорівнює нулю (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2006. – № 31. – Ст. 268).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «облігація».

ВІДСТУПЛЕННЯ ПРАВА ВИМОГИ

(англ. **assignment of right of demand** [ə 'saɪnmənt əv raɪt əv dɪ 'mɑ:nd])

- операція з переуступки кредитором прав вимоги боргу третьої особи новому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу кредитору або без такої компенсації (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ВІДСУТНІЙ ТРЕЙДЕР

(англ. **missing trader** ['mɪsɪŋ 'treɪdə])

- компанія, що завжди знаходиться на початку ланцюжка та ефективно сприяє розкраданню ПДВ, не враховуючи його у звітності. Часто вже створена компанія купується у агентів, які займаються створенням таких компаній, та реєструється за адресою прийому кореспонденції. Вказані директори є чи підставні чи вигадані особи (*джерело: The FATF: Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007), Anex II. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/laundryingtheproceedsofvatcarouseelfraudreport.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*карусельна схема ухилення від сплати ПДВ*», «*компанія на полицю*».

ВІДТІК КАПІТАЛУ

(англ. **capital flight** ['kæpɪtl flɑ:t])

- швидкий відтік грошових коштів з країни, що часто є реакцією на якусь економічну подію, яка схвилювала інвесторів та змусила їх втратити впевненість у фінансовій стабільності країни (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*грошові кошти*», «*країна*», «*інвестор*».

ВІДЧУЖЕННЯ МАЙНА

(англ. **alienation of property** [ˌeɪljə'neɪʃən əv 'prɒpərtɪ])

- будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків у порядку, передбаченому законом, втрачає право власності на майно, що належить такому платнику податків, або право користування, зокрема, природними ресурсами, що у визначеному законодавством порядку надані йому в користування (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ВІДШКОДУВАННЯ МАЙНОВОЇ ШКОДИ ФІЗИЧНІЙ ОСОБИ, ЯКА ПОТЕРПІЛА ВІД ЗЛОЧИНУ

(англ. **compensation for property damage to an individual who has suffered from a crime** [ˌkɒm.pən'seɪ.ʃən fə(r) 'prɒpərtɪ 'dæmɪdʒ tə ən ˌɪndɪ'vɪdʒuəl hu: hæz 'slɪf.ər frəm eɪ kraɪm])

- вид недоговірного зобов'язання, в силу якого майнова шкода, завдана майну фізичної особи внаслідок злочину, відшкодовується державою, якщо не встановлено особу, яка вчинила злочин, або якщо така особа є неплатоспроможною (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дис-*

циплін Даниленко С.К. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «злочин».

ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ

(англ. **compensation for non-pecuniary damage** [ˌkɒm.pen'sei.ʃən fə(r) nɒn-ɪ'kju:.nɜː.ɪ'dæmɪdʒ])

- моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності вини такої особи. Незалежно від вини моральна шкода відшкодовується у випадках, визначених Цивільним кодексом України (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа».

ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

(англ. **compensation for damage** [ˌkɒm.pen'sei.ʃən fə(r) 'dæmɪdʒ])

- неоговірене зобов'язання, в силу якого майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа».

ВІЗУВАННЯ

(англ. **sightsighting** [saɪt 'saɪ.tɪŋ])

- підписання документа посадовою особою для засвідчення погодження з його змістом або для зобов'язання всіх, кому він адресований, виконувати викладене в ньому (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «документ».

ВІЙСЬКОВЕ КІНЦЕВЕ ВИКОРИСТАННЯ

(англ. **military ultimate use** ['mɪlɪtəri 'ʌltɪmɪt ju:s])

- використання будь-яких товарів з метою розроблення, виробництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, зберігання, виявлення, ідентифікації, придбання виробів військового призначення, у тому числі: використання виробничого, випробувального або технологічного обладнання та його компонентів;

використання будь-яких складових частин зазначених товарів, а також обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій чи надання будь-яких послуг;

включення таких товарів до складу виробів військового призначення (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148).*

ВІЛЬНА МИТНА ЗОНА

(англ. **free customs zone** [fri: 'kʌstəmz zəʊn])

- митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ВІЛЬНИЙ ПОРТ

(англ. **freeports** [fri:pɔ:ts])

- як правило, найбільші зони, з широким набором пільг, де здійснюються всі види діяльності (в тому числі туризм, роздрібна торгівля, будівництво житлових будинків), що орієнтовані не на експорт, а на стимулювання загального економічного зростання (*джерело: FATF Report: Money Laundering vulnerabilities of Free Trade Zones [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20vulnerabilities%20of%20Free%20Trade%20Zones.pdf>*).

ВІП-ГРАВЦІ

(англ. **VIP** [vi:-ai-pi:])

- преміум-гравці, які постійно грають на високі ставки і великі суми грошей (*джерело: The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «гроші».

ВІРТУАЛЬНА ВАЛЮТА

(англ. **virtual currency** ['vɜ:tʃuəl 'klænsi])

- цифровий засіб вираження вартості, що може торгуватись у цифровій формі та функціонує як: (1) засіб обміну; (2) розрахункова грошова одиниця; та/або (3) засіб збереження вартості, втім не має статусу законного платіжного засобу. Жодна юрисдикція не випускає та не забезпечує віртуальні валюти (*джерело: FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>*); - цифрове вираження грошової вартості, яка не випускається центральним банком або державним органом влади, і не обов'язково прив'язана до фіатної валюти, але приймається фізичними та юридичними особами як засіб платежу й може передаватись, накопичуватись або торгуватись в електронний спосіб (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта».

ВІШИНГ

(англ. **vishing** [vɪʃɪŋ])

- один з методів шахрайства з використанням соціальної інженерії, який полягає в тому, що

зловмисники, використовуючи телефонну комунікацію та граючи певну роль під різними приводами спонукають держателя платіжної картки виконати певні дії чи розголосити конфіденційну інформацію (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «кофіденційна інформація».

ВКЛАД (ДЕПОЗИТ)

(англ. **deposit** [di'pɒzɪt])

- кошти в готівковій або у безготівковій формі, у валюті України або в іноземній валюті, які розміщені клієнтами на їх іменних рахунках у банку на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

- кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, які залучені банком від вкладника (або які надійшли для вкладника) на умовах договору банківського вкладу (депозиту), банківського рахунку або шляхом видачі іменного депозитного сертифіката, включаючи нараховані відсотки на такі кошти (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «клієнт».

ВКЛАДЕННІ КОРЕСПОНДЕНТСЬКІ БАНКІВСЬКІ ВІДНОСИНИ

(англ. **nested correspondent banking refers** ['nestɪd 'kɒr.ɪ'spɒn.dənt 'bæŋkɪŋ rɪ'fɜːz])

- банківські відносини банку-кореспондента з низкою банків-респондентів за допомогою їхніх відносин з банком безпосереднім респондентом такого банку для здійснення операцій та отримання доступу до інших фінансових послуг (*джерело: The BCBS Guidelines on Sound management of risk related to money laundering and financing terrorism, footnote 43 in Annex II [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d353.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «установа-кореспондент», «установа-резидент», «операція», «банк-кореспондент», «фінансова послуга».

ВКЛАДНИЙ (ДЕПОЗИТНИЙ) РАХУНОК

(англ. **deposit account** [di'pɒzɪt ə'kaʊnt])

- рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів, що передаються клієнтом банку в управління на встановлений строк та під визначений процент (дохід) відповідно до умов договору (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей, що передаються клієнтом в управління на встановлений строк або без зазначення такого строку під визначений процент (дохід) і підлягають поверненню клієнту відповідно до законодавства України та умов договору (*джерело: Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про*

порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // *Офіційний вісник України*. – 2003. – № 51. – Ст. 2707).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «поточний рахунок», «рахунок умовного зберігання (ескроу)», «кореспондентський рахунок».

ВКЛАДНИК НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

(англ. **non-governmental pension fund contributor** [nɒn ˌɡʌvənməntl 'penʃn fʌnd kən'trɪbjətə])

- особа, яка сплачує пенсійні внески на користь учасника шляхом перерахування грошових коштів до недержавного пенсійного фонду відповідно до умов пенсійного контракту та закону (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 47. – Ст. 372).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «недержавний пенсійний фонд».

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

(англ. **equity** ['ekwɪtɪ])

- різниця між активами і зобов'язаннями підприємства (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України*. – 1999. – № 40. – Ст. 365; *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України*. – 2013. – № 19. – Ст. 665);

- різниця між сукупною вартістю активів юридичної особи та вартістю її зобов'язань перед третіми особами (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 47. – Ст. 372).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «юридична особа».

ВЛАСНИК ІСТОТНОЇ УЧАСТІ

(англ. **qualifying shareholding owner** ['kwɒlɪfɪɪŋ 'ʃeəhəʊldɪŋ 'əʊnə])

- юридична та фізична особа (резиденти), юридична особа та фізична особа (нерезиденти), які отримали відповідне погодження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та/або набули істотну участь у професійному учаснику фондового ринку (*джерело: Порядок погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013 № 1101), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // Офіційний вісник України*. – 2012. – № 36. – Ст. 365)

- юридична особа (у тому числі іноземна юридична особа) чи фізична особа (у тому числі іноземець), які отримали відповідне погодження Нацкомфінпослуг та/або набули істотної участі у фінансовій установі (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).*
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку», «Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг», «істотна участь».

ВЛАСНИК РАХУНКА У ЦІННИХ ПАПЕРАХ

(англ. **owner of a securities account** ['əʊnə əv ə sɪ 'kjuːərɪtɪz ə 'kaʊnt])

- особа, якій професійним учасником депозитарної системи України та/або Національним банком України відкрито рахунок у цінних паперах (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «професійні учасники депозитарної системи України», «депозитарна система України», «цінний папір».

ВЛАСНИК РАХУНКУ В БАНКУ

(англ. **bank account owner** [bæŋk ə 'kaʊnt 'əʊnə])

- особа, яка відкриває рахунок у банку і має право розпоряджатися коштами на ньому (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ВЛАСНИК СИСТЕМИ

(англ. **system owner** ['sɪstɪm 'əʊnə])

- фізична або юридична особа, якій належить право власності на систему (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа».

ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

(англ. **own receipts of budget institutions** [əʊn ri 'si:ts əv 'bʌdʒɪt ,ɪnstɪ 'tju:ʃənz])

- кошти, отримані в установленому порядку бюджетними установами як плата за надання послуг, виконання робіт, гранти, дарунки та благодійні внески, а також кошти від реалізації в установленому порядку продукції чи майна та іншої діяльності (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кошти».

ВЛАСНІСТЬ

(англ. **property** [ˈprɒpəti])

- власність будь-якого виду, матеріальна власність чи власність, виражена в правах, рухоме чи нерухоме майно і правові документи або документи, які підтверджують право на таку власність чи частку в ній (*джерело: Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029*);

- конкретні, історично зумовлені суспільні відносини окремих індивідів та їх колективів з приводу привласнення засобів і продуктів праці шляхом усунення від них усіх інших осіб. Зміст економічних відносин власності становлять володіння, користування і розпорядження матеріальними благами (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

(англ. **internal environment** [ɪnˈtɜːnl ɪnˈvaɪənmənt])

- організаційно-управлінські процеси в органі влади, спрямовані на забезпечення реалізації органом влади законодавчо закріплених функцій та завдань (*джерело: Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» від 02.12.2016 № 126, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1718/29848 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 168*).

ВНУТРІШНІ ДОКУМЕНТИ БАНКУ

(англ. **internal bank documents** [ɪnˈtɜːnl bæŋk ˈdɒkjʊmənts])

- положення, інструкції, методики, правила, розпорядження, рішення, накази, посадові інструкції, опис процедур та операційних процесів, інші документи, що регламентують діяльність банку, у тому числі порядок здійснення внутрішнього контролю в банку (*джерело: Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 39. – Ст. 201*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «внутрішній контроль».

ВНУТРІШНІ ДОКУМЕНТИ З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **internal documents on financial monitoring** [ɪnˈtɜːnl ˈdɒkjʊmənts ɒn faɪˈnænsjəl ˈmɒnɪtɪŋ])

- правила фінансового моніторингу, програми здійснення фінансового моніторингу та інші внутрішні документи з питань фінансового моніторингу (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*);

- (для банку) правила, програми, методики, інші документи з питань фінансового моніторингу, затверджені банком згідно з вимогами законодавства України, у тому числі цього Положення (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене*

постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 62. – Ст. 2035);

- (для небанківської фінансової установи) правила, програми, методики та/або інші документи, що регулюють здійснення фінансового моніторингу фінансових операцій з переказу коштів за допомогою платіжних(ої) систем(и) та дотримання рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), що мають бути затвердженими її керівником/відповідним органом управління небанківської фінансової установи згідно з вимогами законодавства України, у тому числі цього Положення (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України*. – 2016. – № 80. – Ст. 2671).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «платіжна система», «переказ коштів».

ВНУТРІШНІ ПРАВИЛА НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

(англ. **internal rules for financial services provision** [ɪnˈtɜːnl ruːlz fə faɪˈnænsjəl ˈsɜːvɪsɪz grəˈvɪʒən])

- правила надання фінансових послуг, затвержені фінансовою установою, відповідно до яких укладаються договори надання фінансових послуг (*джерело: Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)» від 07.12.2016 № 913 // Офіційний вісник України*. – 2016. – № 98. – Ст. 3192).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова установа».

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ

(англ. **internal audit** [ɪnˈtɜːnl ˈɔːdɪt])

- незалежна, об'єктивна діяльність з надання впевненості та консультаційних послуг щодо оцінки систем та процесів банку, що має приносити користь банку та покращувати його діяльність (*джерело: Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 10.05.2016 № 311 // Офіційний вісник України*. – 2016. – № 41. – Ст. 1552);

- незалежна, об'єктивна перевірка та надання консультацій з метою підвищення ефективності операцій банку. Внутрішній аудит допомагає банку досягти встановлених цілей шляхом забезпечення систематичного дисциплінованого підходу до оцінки та підвищення ефективності процесів внутрішнього контролю, управління ризиками та корпоративного управління (*джерело: Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ВНУТРІШНІЙ АУДИТОР

(англ. **internal auditor** [ɪnˈtɜːnl ˈɔːdɪtə])

- особа, яка уповноважена виконувати функції внутрішнього аудиту банку (*джерело: Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 10.05.2016 № 311 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 41. – Ст. 1552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «аудиторська перевірка (аудит)».

ВНУТРІШНІЙ БАНКІВСЬКИЙ КОНТРОЛЬ

(англ. **bank internal control** [bæŋk ɪnˈtɜːn(ə)l kənˈtrəʊl])

- сукупність процедур, які забезпечують дотримання положень внутрішніх і зовнішніх нормативних актів при здійсненні операцій банку та достовірність і повноту інформації. *В. б. к.* поєднує в собі бухгалтерський та адміністративний (внутрішній) контроль.

Система *В. б. к.*, як і всі інші процедури банку, має бути чітко документована. Документація за процедурами внутрішнього банківського контролю (у паперовій або електронній формі) повинна бути доступною для користування працівниками банку.

Бухгалтерський контроль – сукупність процедур, що дають змогу забезпечити збереження активів банку та достовірність звітності, що складається службою бухгалтерського обліку на основі даних, отриманих від операційних підрозділів.

Бухгалтерський контроль може бути попереднім, поточним та подальшим (який здійснюється після відображення операції в обліку) і повинен надати можливість впевнитися в тому, що: операції проведені тільки за загальним або спеціальним дозволом керівника банку; операції відображені та оцінені згідно з вимогами облікової політики банку; система аналітичного обліку дає змогу відстежувати використання ресурсів та рух активів банку; розпорядження активами здійснюється лише в межах установлених повноважень; інвентаризація активів та зобов'язань (балансових та позабалансових) проводиться з певною регулярністю, а виявлені недоліки усуваються належним чином.

Порядок проведення попереднього, поточного та подальшого контролю визначається банком (службою бухгалтерського обліку) самостійно.

Адміністративний (внутрішній) контроль – сукупність процедур, згідно з якими керівник банку делегує свої повноваження, зокрема такі: збереження цінностей та активів; безпека працівників банку; ефективність, продуктивність та безпека процедур обробки інформації; наявність процедур, які чітко розмежовують завдання та відповідальність служб і працівників банку.

Адміністративний контроль включає попередній, поточний та подальший контроль, передбачає перевірку правильності фінансової операції до та після її проведення з метою забезпечення її відповідності встановленим правилам. Адміністративний контроль дає змогу виявити ризики і вжити ефективних заходів щодо них. Структура адміністративного контролю складається з організаційної схеми та всіх прийнятих керівником принципів і процедур.

Адміністративний контроль передбачає розподіл повноважень між працівниками банку таким чином, щоб жоден працівник банку не зміг зосередити у своїх руках усі необхідні для здійснення повної операції повноваження (прийом, оплата, зберігання). Операційний цикл будь-якої операції має передбачати такі етапи: дозвіл на операцію; облік; здійснення платежів; контроль операцій; аудит дотримання правил та процедур проведення операцій та їх бухгалтерського обліку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ВНУТРІШНІЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ПЕРЕКАЗ

(англ. **domestic wire transfer** [dəʊ'mestɪk 'waɪə 'trænsfə(:)])

- будь-який електронний платіж, коли відправляюча фінансова установа та фінансова установа отримувач розташовані в одній країні. Тому, цей термін відноситься до будь-якого ланцюжка електронних платежів, що відбуваються виключно в межах кордонів однієї країни, навіть якщо система, що використовується для надсилання платіжного повідомлення розташована в іншій країні. Термін також відноситься до будь-якого ланцюжка електронних платежів, що повністю відбувається в межах кордонів Європейської Економічної Зони (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «електронний платіж».

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ

(англ. **internal control** [ɪn'tɜːnl kən'trəʊl])

- заходи (процедури) банку, спрямовані на забезпечення ефективності та результативності здійснення операцій банку, ефективності управління активами і пасивами, ризиками, забезпечення повноти, своєчасності та достовірності ведення бухгалтерського обліку та складання і надання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності, запобігання шахрайству, комплаєнс тощо (*джерело: Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 39. – Ст. 201*)\$

- процес, що відбувається на всіх рівнях управління. Він розробляється банком для гарантування досягнення поставлених цілей з питань:

ефективності та результативності операцій, здійснених банком;

достовірності фінансової звітності;

дотримання законодавства та внутрішніх процедур банку (*джерело: Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «комплаєнс».

ВНУТРІШНІЙ РИНОК

(англ. **internal market** [ɪn'tɜːnl 'mɑːkɪt])

- містить територію без внутрішніх кордонів, в якій забезпечено вільне переміщення товарів, осіб, послуг та капіталу (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ

(англ. **internal financial monitoring** [ɪn'tɜːnl faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtɪŋ])

- сукупність заходів з виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, із застосуванням підходу, що ґрунтується на проведенні оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму; ідентифікації, верифікації клієнтів (представників клієнтів), ведення обліку

таких операцій та відомостей про їх учасників; обов'язкового звітування до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення про фінансові операції, щодо яких виникає підозра, а також подання додаткової та іншої інформації у випадках, передбачених цим Законом (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «внутрішній фінансовий моніторинг», «легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом», «фінансування тероризму», «ідентифікація», «клієнт».

ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКА МІЖФІЛІЙНА ПЛАТІЖНА СИСТЕМА

(англ. **intra**bank **inter-branch** payment system [ˈɪntrəbæŋk ˈɪntə(:)-brɑːnʃ ˈpeɪmənt ˈsɪstɪm])

- платіжна система банку, яка забезпечує проведення переказу коштів між його філіями та взаємодію із СЕП для виконання міжбанківського переказу коштів філіями банку, що працює за моделлю 3 обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «переказ коштів», «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «кореспондентський рахунок».

ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **intra**bank **operations** [ˈɪntrəbæŋk ˌɒpəˈreɪʃənz])

- операції банку, що не пов'язані з виконанням доручень клієнтів (*джерело: Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт».

ВНУТРІШНЬОБАНКІВСЬКІ РАХУНКИ

(англ. **intra**bank **accounts** [ˈɪntrəbæŋk əˈkaʊnts])

- усі інші рахунки аналітичного обліку, що не належать до клієнтських рахунків (*джерело: Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «клієнтські рахунки».

ВНУТРІШНЬОГРУПОВІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **intra-group transactions** [ˈɪn.trəɡruːp træɪnˈzækʃənz])

- операції між материнським банком і дочірньою компанією або між дочірніми компаніями однієї групи. Внутрішньогрупове сальдо – сальдо дебіторської заборгованості та зобов'язань на дату балансу, яке утворилося внаслідок *В. о.* Під нереалізованими прибутками та збитками від *В. о.* розуміють прибутки та збитки, які виникають унаслідок *В. о.* (продажу продукції, виконання робіт, послуг тощо) (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «материнський банк», «дочірня компанія».

ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНА ПЛАТІЖНА СИСТЕМА

(англ. **intrastate payment system** [ˈɪntrəsteɪt ˈpeɪmənt ˈsɪstɪm])

- платіжна система, в якій платіжна організація є резидентом та яка здійснює свою діяльність і забезпечує проведення переказу коштів виключно в межах України (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «платіжна організація», «переказ коштів», «резидент».

ВОЛАТИЛЬНІСТЬ

(англ. **volatility** [ˌvɒləˈtɪlɪti])

- властивість кількостей або цін змінюватися в часі. Іноді *В.* називають «розкидом» цін, курсів та інших кількісних показників. *В.* зазвичай вимірюється дисперсією або представленим у річному виразі стандартним відхиленням змін. Причинами *В.* можуть бути різні чинники ринкового та неринкового характеру. Виділяють історичну *В.*, сезонну, прогнозовану, циклічну, *В.* акцій, валютного курсу, ринку, цін, курсів і премій опціонів тощо.

В. вважають високою, якщо кількості або ціни істотно змінюються як в один, так і в інший бік. Чим вище *В.*, тим, як правило, вищий ризик, оскільки можливість швидко реалізувати актив за готівкові кошти без значної втрати вартості пов'язана з високим рівнем невизначеності (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

ВОЛОДІЛЕЦЬ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **information owner** [ˌɪnfəˈmeɪʃən ˈəʊnə])

- фізична або юридична особа, якій належать права на інформацію (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286).*

ВРАЗЛИВІСТЬ

(англ. **vulnerability** [ˌvʌlnərəˈbɪlɪti])

- складається з тих компонентів, які можуть бути використані загрозою, або які можуть підтримувати чи сприяти ВК/ФТ. У контексті оцінки ризиків ВК/ФТ, розгляд *вразливості* окремо від *загрози* означає зфокусованість уваги на факторах що представляють слабкість системи ПБК/ФТ або певних особливостей країни. Вона також може включати у себе особливості конкретного сектору, фінансового продукту чи типу послуги, що роблять їх привабливими для використання в цілях ВК чи ФТ (*джерело: The FATF Guidance: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org>*

fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «загроза», «оцінка ризику ВК/ФТ».

ВРАХУВАННЯ ВЕКСЕЛЯ

(англ. **bill discounting** [bil 'dɪskaʊntɪŋ])

- придбання банком векселя до настання строку платежу за ним у векселедержателя за грошові кошти з дисконтом (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «вексель», «векселедержатель», «дисконт».

ВРАХУВАННЯ ВЕКСЕЛЯ БЕЗОБОРОТНЕ

(англ. **non-recourse bill discounting** [nɒn-rɪ'kɔ:s bil 'dɪskaʊntɪŋ])

- різновид врахування, за якого пред'явник векселя вибуває з числа зобов'язаних за векселем осіб, що здійснюється шляхом вчинення пред'явником у тексті індосаменту безоборотного застереження (здійснення безоборотного індосаменту) або шляхом передавання банку векселя пред'явником без вчинення індосаменту, якщо останній індосамент бланковий або на пред'явника (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «індосамент векселя безповоротний», «врахування векселя».

ВРАХУВАННЯ ВЕКСЕЛЯ З РЕВЕРСОМ

(англ. **bill discounting with reverse** [bil 'dɪskaʊntɪŋ wɪð rɪ'vɜ:s])

- різновид врахування, за якого пред'явник векселя дає банку позавексельне зобов'язання викупити враховані векселі до настання строку їх оплати та/або в разі настання/ненастання певних обставин. Із технічного боку врахування векселів з реверсом подібне до кредиту, забезпеченого векселями, і є операцією репо з відкладальними та/або скасувальними умовами. Від звичайного врахування врахування з реверсом відрізняється тим, що платіж за векселем виконує не безпосередньо зобов'язана за векселем особа-платник, а пред'явник, який підписує реверс і викупує вексель (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «банк», «реверс», «врахування векселя».

ВСТАНОВЛЕНИЙ АЛМАЗ

(англ. **mounted diamond** ['maʊntɪd 'daɪəmənd])

- оброблений алмаз, який був використаний для ювелірних виробів, таких як кільця, ланцюжки для годинників тощо (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «оброблений алмаз».

Г

ГАМАНЕЦЬ ВІРТУАЛЬНОЇ ВАЛЮТИ

(англ. **virtual currency wallet** ['vɜː.tʃu.əl 'kʌr.ən.si 'wɒlɪt])

- засіб (програмний додаток або інший механізм/носіє) для депонування, зберігання і переказу біткоїнів або іншої віртуальної валюти (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «біткоїн», «віртуальна валюта», «гаманець темний».

ГАМАНЕЦЬ ЕЛЕКТРОННИЙ

(англ. **electronic purse** [ɪlɛk'trɒnɪk pɜːs])

- багатозільова передплатна картка, що поповнюється, яку можна використати для здійснення невеликих роздрібних покупок чи інших платежів замість грошей. При цьому ця картка має кристали інтегральної схеми (що називається смарт-картка чи чіп-картка), у пам'яті якої зберігаються грошові кошти, що електронно внесені на картку. На відміну від карток з магнітною смугою, які містять інформацію про рахунок, електронний гаманець насправді зберігає грошові кошти у пам'яті чіпа картки. Тобто, користувач носить з собою картку з грошима (звідси і назва «електронний гаманець») (*джерело: The FATF report on new payment methods (October 13, 2006), page 5. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/reportonnewpaymentmethods.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «передплатна картка», «нетрадиційні роздрібні платежі».

ГАМАНЕЦЬ ТЕМНИЙ

(англ. **dark wallet** [dɑːk wɒlɪt])

- Гаманець, який є компонентом браузера chrome (а також, можливо, firefox), призначений для забезпечення анонімності біткоїн-операцій за рахунок використання наступних функцій: автоматичний анонімайзер («міксер»), децентралізована торгівля, неконтрольовані платформи для збору коштів, чорні ринки фондових майданчиків та інформації, децентралізовані ринки, на зразок «шовкового шляху» (silk road) (*джерело: the fatf guidance for a risk-based approach virtual currencies (june 2015). Електронний ресурс – режим доступу: <http://www.Fatf-gafi.Org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. Терміни «анонімайзер», «біткоїн», «віртуальна валюта», «гаманець віртуальної валюти».

ГАРАНТІЙНА ФІНАНСОВА ПОСЛУГА

(англ. **financial service guarantee** [fʌɪ'nænʃ(ə)l 'sɜːvɪs gær(ə)n'tiː])

- послуга, пов'язана зі згодою однієї сторони угоди (гаранта) взяти на себе відповідальність

іншої сторони (принципала) перед третьою особою (бенефіціаром) за грошову винагороду (на умовах платності).

На практиці розрізняють два види гарантійних фінансових послуг, які є засобами забезпечення виконання фінансових зобов'язань боржників перед фінансовою установою: гарантія (страховий бонд); поручительство (фінансова гарантія).

Гарантії та поручительства – це способи забезпечення виконання зобов'язань, що застосовуються між господарськими суб'єктами з метою зниження ризику їх діяльності (*джерело: Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «гарантія».

ГАРАНТІЙНЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **warranty obligations** ['wɒrənti 'ɒblɪ ɡeɪʃənz])

- зобов'язання гаранта повністю або частково виконати боргові зобов'язання суб'єкта господарювання - резидента України перед кредитором у разі невиконання таким суб'єктом його зобов'язань за кредитом (позикою), залученим під державну чи місцеву гарантію (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 /. – Ст. 572*).

ГАРАНТІЙНИЙ ВИПАДОК

(англ. **warranty case** ['wɒrənti keɪs])

- одержання банком-гарантом/банком-контргарантом вимоги бенефіціара, що становить належне представлення, протягом строку дії або до дати закінчення дії гарантії/контргарантії, що свідчить про порушення принципалом базових відносин (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк-гарант», «банк-контргарант», «бенефіціар», «гарантія», «контргарантія», «принципал (аплікант, наказодавець)».

ГАРАНТІЯ

(англ. **guarantee** [ˌɡærən'ti:])

- зобов'язання, зазвичай з боку банку, щодо виконання зобов'язань іншої сторони або виплати певної суми грошей після пред'явлення визначених документів, що вказують на невиконання деяких зобов'язань гарантованою стороною (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundrying.html>*); - спосіб забезпечення виконання зобов'язань, відповідно до якого банк-гарант бере на себе грошове зобов'язання перед бенефіціаром сплатити кошти в разі настання гарантійного випадку. Зобов'язання банку-гаранта перед бенефіціаром не залежить від базових відносин, які забезпечуються такою гарантією (їх припинення або недійсності), зокрема і тоді, коли посилення на такі базові відносини безпосередньо міститься в тексті гарантії (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України*

«Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банк-гарант», «бенефіціар», «гарантія», «гарантійний випадок», «документ».

ГЕЙТКІПЕРИ

(англ. **gatekeepers** ['geɪtki:pəz])

- фізичні особи, які «охороняють вхід до фінансової системи», через який повинні пройти потенційні користувачі системи, включаючи осіб, які відмивають гроші, для того аби досягти успіху (джерело: *FATF Report: Laundering the Proceeds of Corruption* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Laundering%20the%20Proceeds%20of%20Corruption.pdf>);

- посередник, який може забезпечити доступ до легальної фінансової системи для наркоторгівця. До гейткіперів може відноситись широкий спектр гравців: банківські співробітники, оператори ППГЦ, бухгалтери, юристи, агенти з нерухомості і т.д. (джерело: *FATF Report: Financial flows linked to the production and trafficking of Afghan opiates* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financial-flows-linked-to-production-and-trafficking-of-afghan-opiates.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «послуги з переказу грошових цінностей».

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

(англ. **Prosecutor General's Office of Ukraine** ['prɒsɪkjʊ:tə 'dʒenərəlz 'ɒfɪs əv ju:'kreɪn])

- орган прокуратури вищого рівня щодо регіональних та місцевих прокуратур, організовує та координує діяльність усіх органів прокуратури з метою забезпечення ефективного виконання функцій прокуратури (джерело: *Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12*).

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДОЗВІЛ ЧИ ВИСНОВОК

(англ. **general permission or conclusion** ['dʒenərəl pə'mɪʃən ə kən'klu:ʒən])

- дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів для неодноразового проведення відповідних переговорів чи здійснення міжнародних передач товарів визначеному кінцевому споживачу із зазначенням їх найменування, особливих умов поставки, назви іноземного суб'єкта господарської або іншої діяльності, держави призначення або походження товарів та їх кінцевого споживача (джерело: *Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ГІБРИДНИЙ КАПІТАЛ

(англ. **hybrid capital** ['hɪbrɪd 'kæpɪt(ə)l])

- безстроковий або довгостроковий (звичайно не менше 30 років) субординований борговий інструмент з характеристиками, близькими до акцій, який банки включають до складу основного капіталу.

Банки та страхові компанії випускають гібридні інструменти з метою забезпечення бан-

ківського капіталу першого та другого рівня (Tier 1, Tier 2), підтримки необхідного рівня кредитоспроможності, а також з метою оцінки компонентів акціонерного капіталу рейтинговими агентствами або підтримки кредитних рейтингів і поліпшення свого кредитного профілю без розмивання акціонерного капіталу.

Компанії випускають гібридні інструменти як найбільш економічно ефективні еквіваленти дольових цінних паперів.

Гібридні інструменти випускаються прямо чи опосередковано і можуть мати форму привілейованих акцій, субординированих боргових паперів або пріоритетних боргових паперів. Винагорода за такими інструментами може виплачуватися з відстрочкою для того, щоб емітент мав більшу можливість для маневру в разі фінансової кризи. Відстрочка може бути або кумулятивною (неоплачені купони мають відстрочку виплати), або некумулятивною (неоплачені купони втрачаються).

Як правило, *Г. к.* оцінюють за такими підходами: обліковим, який полягає у розробці власної методики обліку інструментів *Г. к.*; нормативним, що передбачає встановлення регулятором відповідних обмежень і правил щодо врахування гібридного інструменту в капіталі банку; рейтинговим, який полягає у розробці рейтинговим агентством методики зарахування певної частини гібридного інструменту до капіталу банку, тобто оцінюється капіталоємність цього інструмента (*джерело: Гібридний капітал банку: світовий досвід, перспективи впровадження в Україні: Інформаційно-аналітичні матеріали. Вип. 13 / В.І. Міщенко, В.В. Крилова, В.В. Салтинський, О.Г. Приходько – К.: ЦНД НБУ, 2009. – 180 с.*).

ГЛОБАЛЬНИЙ СЕРТИФІКАТ

(англ. **global certificate** [ˈglɔʊbəl səˈtɪfɪkət])

- документ, що містить інформацію про випуск цінних паперів, оформляється емітентом після завершення емісії цінних паперів, зберігається Центральним депозитарієм цінних паперів, а у випадках, встановлених цим Законом, - Національним банком України, та є підставою для зберігання і обліку відповідних цінних паперів та обліку зобов'язань емітента за відповідним випуском цінних паперів (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «емітент», «Центральний депозитарій», «Національний банк України».

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ

(англ. **financial institution chief accountant** [faɪˈnænsjəl ˌɪnstɪˈtjuːʃən tʃiːf əˈkaʊntənt])

- головний бухгалтер, який очолює утворену бухгалтерську службу у фінансовій установі, штатний бухгалтер фінансової установи, якщо у фінансовій установі не утворено бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером, особа, яка його заміщує, або особа, на яку покладено ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку (позаштатний спеціаліст з бухгалтерського обліку, зареєстрований як фізична особа - підприємець, який провадить підприємницьку діяльність без створення юридичної особи, та спеціаліст з бухгалтерського обліку централізованої бухгалтерії або аудиторської фірми) (*джерело: Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)» від 07.12.2016*

№ 913 // *Офіційний вісник України*. – 2016. – № 98. – Ст. 3192).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*фінансова установа*».

ГОЛОВНІ РОЗПОРЯДНИКИ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

(англ. **key spending units** [ki: 'spendɪŋ 'ju:nɪt])

- бюджетні установи в особі їх керівників, які відповідно до статті 22 цього Кодексу отримують повноваження шляхом встановлення бюджетних призначень (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).

ГОЛОВУЮЧИЙ

(англ. **presiding** [prɪ 'zaidɪŋ])

- суддя, який розглядає справу одноособово, а при колегіальному розгляді справи - суддя-доповідач, визначений Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою під час розподілу справи (*джерело: Кримінальний процесуальний Кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **economic activity** [i:kə'nɒmɪk æk'tɪvɪti])

- діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 18. – Ст. 144);

- діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112);

- будь-яка діяльність, в тому числі підприємницька, пов'язана з виробництвом і обміном матеріальних та нематеріальних благ, що виступають у формі товару (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України*. – 1991. – № 29. – Ст. 377).

ГОСПОДАРСЬКА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **economic operation** [i:kə'nɒmɪk ˌɒpə'reɪʃən])

- дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України*. – 1999. – № 40. – Ст. 365).

ГОСПОДАРСЬКЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **economic obligation** [i:kə'nɒmɪk ˌɒblɪ'geɪʃən])

- зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, в силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити

певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управлена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкт господарювання», «боржник», «кредитор», «майно».

ГОСПОДАРСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

(англ. **economic association** [ˌi:kə'nɒmɪk ə,səʊsɪ'eɪʃən])

- об'єднання підприємств, утворене за ініціативою підприємств, незалежно від їх виду, які на добровільних засадах об'єднали свою господарську діяльність (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «об'єднання підприємств», «підприємство», «господарська діяльність».

ГОСПОДАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО

(англ. **economic company** [ˌi:kə'nɒmɪk 'kʌmpəni])

- юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між учасниками. Господарські товариства можуть бути створені у формі повного товариства, командитного товариства, товариства з обмеженою або додатковою відповідальністю, акціонерного товариства (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ГОТІВКА

(англ. **cash** [kæʃ])

- грошові знаки національної валюти України (банкноти і монети, у тому числі розмінні, обігові, пам'ятні монети, які є платіжними засобами) (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*);

- готівкова валюта України і готівкова іноземна валюта у вигляді банкнот і монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної держави, банкноти та монети, вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу (крім монет, що належать до банківських металів), і дорожні чеки (*джерело: Інструкція про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України» від 27.05.2008 № 148, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 червня 2008 р. за № 520/15211 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 43. – Ст. 1430*);

- грошові кошти у вигляді встановлених у законодавчому порядку грошових знаків (паперових банкнот і металевих монет, що перебувають у обігу на території країни та використовуються при здійсненні розрахунків юридичних і фізичних осіб між собою за товари,

роботи, послуги, а також для оплати праці та інших платежів. *Г.* обслуговує економічні відносини у процесі суспільного відтворення і виконує при цьому функції засобу обігу, засобу платежу, а в окремих випадках – і засобу нагромадження. *Г.* є елементом грошової системи та відіграє важливу роль у забезпеченні функціонування ринкової економіки. *Г.* є найбільш ліквідним видом активів. До кас підприємств, установ, організацій *Г.* надходить як виручка від реалізації товарів, робіт, послуг тощо, а також від банківських установ.

Формування структури банкнот і монет в обігу за номіналами здійснюється під впливом ряду факторів, зокрема, рівня грошових доходів окремих груп населення, рівня цін, середньої вартості однієї покупки, розвиненістю системи безготівкових платежів населення тощо (*джерело: Гроші та кредит: Підручник. – 4-е вид., переробл. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І. Савлука. – К.:КНЕУ, 2006. – 744 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*грошові кошти (гроші)*», «*платіж*».

ГОТІВКОВА ВИРУЧКА (ГОТІВКА)

(англ. **cash receipts (cash)** [kæʃ rɪˈsi:ts (kæʃ)])

- сума фактично одержаної готівки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а також від операцій, що безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369.*).

ГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

(англ. **cash settlements** [kæʃ ˈsetlmənts])

- платежі готівкою суб'єктів господарювання і фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги), а також за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369.*).

ГОТУВАННЯ ДО ЗЛОЧИНУ

(англ. **crime preparing** [kraɪm prɪˈreɪɪŋ])

- підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення злочину, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення злочину (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*злочин*».

ГРАБІЖ

(англ. **robbery** [ˈrɒbəɪ])

- відкрите викрадення чужого майна (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.*).

ГРАВЕЦЬ

(англ. **player** ['pleɪə])

- фізична особа, яка досягла 18 років та за власним бажанням бере участь у розіграванні призів згідно з умовами проведення державної лотереї (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фізична особа*», «*приз (виграш)*», «*державна лотерея*».

ГРАЛЬНИЙ БІЗНЕС

(англ. **gambling business** ['gæmblɪŋ 'bɪznɪs])

- діяльність, пов'язана з організацією, проведенням та наданням можливості доступу до азартних ігор у казино, на гральних автоматах, комп'ютерних симуляторах, у букмекерських конторах, в інтерактивних закладах, в електронному (віртуальному) казино незалежно від місця розташування сервера (*джерело: Про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 15.05.2009 № 1334-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 38. – Ст. 536*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*азартна гра*».

ГРАНИЧНА СТАВКА

(англ. **betting limit** ['betɪŋ 'lɪmɪt])

- ліміт ставок для настільних ігор мінімальна і максимальна сума грошей, що гравцеві дозволено робити ставки в одній ставці (*джерело: The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

ГРИВНЯ

(англ. **hryvnia (UAH)** [hrɪv'nyɑ])

- законний платіжний засіб, обов'язковий до приймання за номінальною вартістю на всій території України, грошова одиниця України (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- єдиний законний платіжний засіб в Україні, що приймається усіма фізичними і юридичними особами без будь-яких обмежень на всій території України для проведення переказів та розрахунків (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА І ПОРЯДОК

(англ. **public safety and order** ['pʌblɪk 'seɪftɪ ənd 'ɔ:də])

- захищеність життєво важливих для суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина, забезпечення яких є пріоритетним завданням діяльності сил безпеки, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації і захисту національних інтересів від впливу загроз (*джерело: Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903*).

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

(англ. **non-governmental organization** [nɒn-ˌɡʌvənˈmentl ˌɔːɡənaiˈzeɪʃən])

- це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи (джерело: *Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «громадське об'єднання».

ГРОМАДСЬКА СПІЛКА

(англ. **public union** ['pʌblɪk ˈjuːnjən])

- це громадське об'єднання, засновниками якого є юридичні особи приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи (джерело: *Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «громадське об'єднання».

ГРОМАДСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

(англ. **public associations** ['pʌblɪk əˌsəʊsɪˈeɪʃənz])

- це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів (джерело: *Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1*).

ГРОМАДСЬКІ ФОРМУВАННЯ

(англ. **public formations** ['pʌblɪk fɔːˈmeɪʃənz])

- політичні партії, структурні утворення політичних партій, громадські об'єднання, місцеві осередки громадського об'єднання із статусом юридичної особи, професійні спілки, їх об'єднання, організації профспілки, передбачені статутом профспілки та їх об'єднання, творчі спілки, місцеві осередки творчих спілок, постійно діючі третейські суди, організації роботодавців, їх об'єднання, відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій, представництва, філії іноземних благодійних організацій (джерело: *Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263*).

ГРОМАДЯНИН УКРАЇНИ

(англ. **citizen of Ukraine** ['sɪtɪzn əv juːˈkreɪn])

- особа, яка набула громадянство України в порядку, передбаченому законами України та міжнародними договорами України (джерело: *Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65*).

ГРОМАДЯНИ

(англ. **citizens** ['sɪtɪznz])

- фізичні особи: громадяни України, іноземці, особи без громадянства (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552*).

ГРОШІ

(англ. **money** ['mʌni])

- економічна категорія, що відображає складну систему суспільних відносин, перш за все економічних, між державою, суб'єктами господарювання та фізичними особами як учасниками відтворювальних процесів з приводу встановлення цінових співвідношень між окремими товарами, здійснення платежів і розрахунків, накопичення та збереження фінансових ресурсів, а також руху капіталу як усередині країни, так і за її межами. Інколи *Г.* розглядають у дуже вузькому значенні як національні знаки вартості, які випускає держава примусовим курсом, що характеризує юридичний, а не економічний підхід.

Визначення сутності *Г.* є одним з найбільш складних і дискусійних питань економічної теорії. До останнього часу було прийнято вважати, що вітчизняні вчені орієнтуються на розроблений К. Марксом класичний підхід до визначення суті *Г.* як товару особливого роду, заснований на розумінні *Г.* як економічної категорії відповідно до трудової теорії вартості. Проте в останні роки у зв'язку з практичним використанням у системі монетарного регулювання виключно сучасного варіанта кількісної теорії *Г.* відбувся різкий перехід багатьох вітчизняних учених на позиції саме цієї теорії.

Історія виникнення та розвитку *Г.* свідчить, що вони пройшли довгий шлях еволюції від товарних *Г.* до забезпечених, потім до фіатних (символічних) кредитних *Г.*, на яких сьогодні базуються всі сучасні грошові системи.

Проте вони, як і раніше, залишаються сутнісною формою ринкового господарства, знаком вартості, тільки виконують цю роль як ідеальний знак загального еквівалента. З переходом до нового етапу товарного виробництва *Г.*, як економічна категорія, не зникають. Змінюється їх форма, види, функції, модифікується сутність, змінюються методи визначення ціни, потреби в *Г.* тощо. Після демонетизації золота, коли остаточно був втрачений зв'язок між цінами на золото та цінами інших товарів, банківська система повністю перейшла на використання кредитних *Г.* Не дивлячись на відмінності в підходах різних наукових шкіл, у сучасній науці переважає точка зору, що *Г.* є продуктом товарного виробництва і відображають суспільні відносини. К. Маркс характеризував суть *Г.* як систему уречевлених суспільних відносин. У його теорії *Г.* – це особливий товар, що стійко виділяється з товарного світу, загальний еквівалент, специфічна форма вартості всіх інших товарів – «кристалізація мінової вартості». Відповідно до марксистської точки зору, «сутність *Г.* як економічної категорії знаходить прояв у єдності трьох їх властивостей: загальної безпосередньої обмінюваності; самостійної форми мінової вартості; зовнішньої речової міри праці».

Г. за своєю природою є історично певною формою економічних відносин. Це історична категорія, що виникла з розвитком товарних відносин. Разом з тим, це категорія, що розвивається, яка на кожному етапі товарного виробництва наповнюється новим змістом.

У сучасній практиці всі *Г.* мають кредитний характер, тобто є кредитними за визначенням. Тому, коли ми говоримо про форми *Г.*, то їх цілком обґрунтовано слід назвати кредитними. Коли ж йдеться про сутнісні характеристики *Г.* та про характер їх емісії, таке розуміння кредитних *Г.* вже недостатньо повно відображає сучасну грошову систему. Заснована на механізмах часткового резервування та рефінансування, банківська система здатна сама емітувати *Г.* та завдяки грошовому мультиплікатору збільшувати їх пропозицію. Тому основна частина *Г.*, що обертається в економіці, по своїй економічній природі є депозитними *Г.*, тобто створеними самою банківською системою (джерело: *Гроші та кредит. Підручник. – 4-е вид., переробл. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.; Современные проблемы теории денег и денежного обращения / С.В. Мищенко. – К.: ЦНИ НБУ, УБД, 2011. – 230 с.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*грошова система*».

ГРОШОВА СИСТЕМА

(англ. **monetary system** ['mʌnɪt(ə)rɪ 'sɪstəm])

- (1) Форма організації грошового обігу в країні, що склалася історично; (2) Грошові знаки країни, грошові одиниці, правила емісії та форми обігу грошей, грошові відносини, законодавчо встановлені у країні. *Г. с.* – це сукупність стійких, закріплених національним законодавством відносин між суб'єктами грошового ринку з приводу здійснення грошового обігу, функціонування грошового ринку та виконання грошима своїх функцій.

У науковій літературі вважають, що *Г. с.* як спосіб організації грошового обігу почали формуватися в Європі в XVI–XVII ст. в результаті посилення державної влади та формування національних ринків, хоча окремі їх елементи з'явилися значно раніше.

Г. с. класифікують залежно від матеріалу, який виконував функції грошей, від того, в якій формі функціонують гроші – як товар чи як знак вартості. Відповідно, виділяють такі типи *Г. с.*: 1) товарні; 2) металістичні (біметалістичні та монOMETалістичні); 3) фідучіарні. Однак грошовий стандарт сформувався у вигляді повноцінної *Г. с.* лише в XX ст., а тому до власне *Г. с.* можна віднести лише монOMETалістичний та фідучіарний стандарти (*джерело: Современные проблемы теории денег и денежного обращения / С.В. Мищенко. – К.: ЦНИ НБУ, УБД, 2011. – 230 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гроші», «грошовий обіг».

ГРОШОВА ОДИНИЦЯ

(англ. **monetary unit** ['mʌn.ɪ.trɪ 'juːnɪt])

- встановлений у законодавчому порядку грошовий знак. Це один із елементів національної грошової системи. *Г.о.* служить для вимірювання та відображення цін усіх товарів. *Г.о.*, як правило, діляться на дрібні пропорційні частини. У більшості країн існує десятинна система ділення 1:10:100 (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошова система», «товар», «ціна».

ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(англ. **cash collateral** [kæʃ kə'lat(ə)r(ə)l])

- форма забезпечення кредиту, яка полягає у створенні та підтримці резервного фонду, з якого можуть бути здійснені виплати у разі втрат і вимог кредиторів щодо погашення відповідних зобов'язань (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*).

ГРОШОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **monetary obligation** ['mʌnɪtəŋ ,ɒblɪ'geɪʃən])

- зобов'язання боржника сплатити кредитору певну грошову суму відповідно до цивільно-правового правочину (договору) та на інших підставах, передбачених законодавством України. До грошових зобов'язань відносяться також зобов'язання щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування; зобов'язання, що виникають внаслідок неможливості виконання зобов'язань за договорами зберігання, підряду, найму (оренди), ренти тощо та які мають бути виражені у грошових одиницях. До складу грошових зобов'язань боржника, в тому числі зобов'язань щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, не включаються неустойка (штраф, пеня) та інші фінансові санкції, визначені на дату подання заяви до господарського суду, а також зобов'язання, які вини-

кли внаслідок заподіяння шкоди життю і здоров'ю громадян, зобов'язання з виплати авторської винагороди, зобов'язання перед засновниками (учасниками) боржника - юридичної особи, що виникли з такої участі. Склад і розмір грошових зобов'язань, у тому числі розмір заборгованості за передані товари, виконані роботи і надані послуги, сума кредитів з урахуванням відсотків, які зобов'язаний сплатити боржник, визначаються на день подання до господарського суду заяви про порушення справи про банкрутство, якщо інше не встановлено цим Законом (*джерело: Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-ХП // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440*);

- зобов'язання боржника сплатити кредиторі певну грошову суму відповідно до цивільно-правового правочину (договору) та на інших підставах, передбачених законодавством України. До грошових зобов'язань належать також зобов'язання щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), крім страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, зобов'язання, що виникають внаслідок неможливості виконання зобов'язань за договорами поставки, зберігання, підряду, найму (оренди), ренти тощо та мають бути виражені у грошових одиницях (*джерело: Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «боржник», «договір».

ГРОШОВИЙ МУЛЬТИПЛІКАТОР

(англ. **money multiplier** ['mʌni 'mʌltɪplɪə])

- механізм збільшення грошової маси за рахунок депозитів, відкритих у банку його клієнтами, в процесі руху безготівкових грошей через систему комерційних банків. Такий механізм формується в умовах наявності дворівневої банківської системи, коли емісійний процес розподілений між центральним банком (емісія готівки) і системою комерційних банків (емісія безготівкових грошових знаків). Процес грошової мультиплікації (збільшення грошей в обігу) відбувається завдяки тому, що залучені на депозити кошти банки видають у вигляді кредитів своїм позичальникам, які використовують їх для здійснення платежів і розрахунків. Одержані кошти контрагенти позичальників можуть використовувати для подальших розрахунків зі своїми контрагентами або відкривати нові депозити в банках. Таким чином, загальна сума депозитів, створених у цілому у банківській системі, перевищуватиме суму початково створеного депозиту. Контроль за цим процесом здійснює центральний банк шляхом встановлення обов'язкових резервних відрахувань на депозити, що залучаються банками від фізичних і юридичних осіб, таким чином збільшуючи або скорочуючи об'єм потенційних кредитних ресурсів комерційних банків. Одним із каналів грошової мультиплікації є кредити центрального банку, надані комерційним банкам. Одержавши такі кредити, банки можуть надавати кредити своїм клієнтам, таким чином також сприяючи створенню первинних депозитів. Цим і досягається мультиплікативний ефект у цілому в банківській системі.

Значення *Г. м.* для економіки полягає в тому, що в результаті грошової мультиплікації відбувається підвищення рівня монетизації економіки, а національне господарство одержує необхідні для відтворювального процесу ресурси у вигляді додаткових кредитів. *Г. м.* ще називають банківським, кредитним або депозитним.

Вперше термін «мультиплікатор» використав англійський економіст Р. Канн у 1931 р., а пізніше теорію мультиплікатора розвинув Дж. М. Кейнс у своїй роботі «Загальна теорія зайнятості, відсотка та грошей» (1936) (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «гроші».

ГРОШОВИЙ ОБІГ

(англ. **money circulation** ['mʌni sə:kju'leɪʃ(ə)n])

- рух грошей у готівковій та безготівковій формі, що обслуговує кругообіг товарів і послуг у процесі розширеного виробництва. У сучасних умовах гроші надходять у обіг через механізм банківського кредитування економічних суб'єктів. Обслуговуючи різноманітні акти купівлі-продажу товарів та інші платежі, гроші постійно віддаляються від того місця, де вони вступили у сферу обігу, переходять від одного економічного суб'єкта до іншого. Безготівкові гроші вилучаються з обігу при погашенні банківських позик, а готівкові – установами центрального банку після їх зношення (*джерело: Гроші та кредит: Підручник. – 4-е вид., переробл. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазенко та ін.; за заг. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гроші», «банк».

ГРОШОВИЙ ПЕРЕКАЗ

(англ. **money transfer** ['mʌni træns'fɜ:(r)])

- форма переказу грошей у банківській або поштової системі, зазвичай між фізичними особами або між фізичними та юридичними особами. У структурі грошового переказу присутній відправник, одержувач та посередник, який стягує за свої послуги певну плату. Грошові перекази відрізняються між собою методом переказу, швидкістю та розміром плати за послуги посередників. *Г. п.* можуть здійснювати банки, спеціалізовані небанківські фінансові установи – платіжні системи та відділення Укрпошти. До спеціалізованих установ, які здійснюють *Г. п.* в Україні, належать міжнародні платіжні системи термінових грошових переказів, зокрема, Western Union, MoneyGram, Юністрім, PrivatMoney, Анелик, Аллор та ін. *Г. п.* поділяють на внутрішні та міжнародні. У випадку міжнародного грошового переказу, виплати можуть проводитися як в іноземній, так і в національній валюті. Укрпошта приймає та видає грошові перекази фізичних осіб виключно в гривні за діючим ринковим курсом (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гроші», «фізична особа», «юридична особа».

ГРОШОВИЙ СУРОГАТ

(англ. **quasi-cash** ['kwɑ:zɪ-kæʃ])

- будь-які документи у вигляді грошових знаків, що відрізняються від грошової одиниці України, випущені в обіг не Національним банком України і виготовлені з метою здійснення платежів в господарському обороті, крім валютних цінностей (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «грошова одиниця», «валютні цінності».

ГРОШОВІ ЗНАКИ

(англ. **banknotes** ['bæŋk.nəʊt])

- знаки вартості, що замінюють в обігу визначену кількість дійсних грошей. Не маючи власної вартості, *Г. з.* лише представляють в обігу золоті й срібні гроші. У вигляді *Г. з.* виступають неповноцінні монети (з міді, нікелю тощо), казначейські та банківські білети (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «грошіві».

ГРОШОВІ КОШТИ (ГРОШІ)

(англ. **funds** [fʌndz])

- готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*);

- готівка та кошти на кореспондентських рахунках у банках, які можуть бути використані для поточних операцій, а також еквіваленти грошових коштів. *Г. к.* відносять до високоліквідних активів. Вони є найбільш ліквідною статтею активу балансу банку. Власне *Г. к.* є готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. До еквівалентів *Г. к.* належать короткострокові, високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості. Під рухом *Г. к.* розуміють надходження і вибуття *Г. к.* та їхніх еквівалентів. Метою складання звіту про рух *Г. к.* є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у *Г. к.* підприємства та їх еквівалентах за звітний період у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

- доходи і надходження, що акумулюються в грошовій формі на рахунках підприємств, організацій, установ і домашніх господарств у банках і використовуються для забезпечення їхніх власних потреб або розміщення у вигляді ресурсів банків. За правом розпорядження кошти поділяються на кошти підприємств і господарських організацій; бюджету і бюджетних організацій; кредитних і фінансових установ; профспілкових і громадських організацій; кошти домашніх господарств (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*готівка*», «*банк*», «*кореспондентський рахунок*», «*підприємство*».

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ

(англ. **money remittance** [ˈmʌni rɪˈmɪt(ə)n(t)s])

- діяльність, яка передбачає одержання валюти чи грошових коштів, виражених у валюті, або в іншій еквівалентній вартості, яка замінює валюту, від однієї особи та передачу валюти чи коштів до іншого місця або іншої особи будь-якими засобами через фінансове агентство або установу, або через мережу електронних грошових переказів (*джерело: FATF Report: Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/ML%20through%20Remittance%20and%20Currency%20Exchange%20Providers.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*грошові кошти (гроші)*», «*валюта*», «*кошти*».

ГРОШОВІ РОЗРАХУНКИ

(англ. **cash settlements** [kæʃ ˈsetlmənts])

- переказ коштів, що здійснюється в порядку, встановленому законом (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

ГРОШОВІ СИСТЕМИ

(англ. **monetary systems** ['mʌn.i.tri 'sɪs.təm])

- встановлені державою форми організації грошового обігу країни. Держава визначає грошову одиницю, масштаб цін, види грошових знаків в обігу та порядок їх емісії, характер забезпечення грошей, форми безготівкового платіжного обігу, курс національної валюти стосовно іноземної (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошовий обіг», «грошова одиниця».

ГРОШОВО-КРЕДИТНІ КОМПАНІЇ

(англ. **money service business** ['mʌni 'sɜː.vɪs 'bɪznɪs])

- небанківські фінансові установи, які надають певні види фінансових послуг: 1) торгівля чи обмін валюти; 2) обготівковування чеків; 3) видача дорожніх чеків, грошових переказів або заощаджень; 4) продаж або викуп дорожніх чеків, грошових переказів або заощаджень; 5) переказ грошей (*джерело: FATF Report: Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/ML%20through%20Remittance%20and%20Currency%20Exchange%20Providers.pdf>*).

ГРУПА

(англ. **group** [gru:p])

- група юридичних осіб, що складається з материнської компанії та її дочірніх підприємств (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

ГРУПА КОМПАНІЙ, ДО ЯКОЇ ВХОДИТЬ БАНК

(англ. **group of companies, which includes a bank** [gru:p əv 'kʌmpənɪz wɪtʃ ɪn 'kluː.dz ə bæŋk])

- група юридичних осіб, пов'язаних між собою відносинами контролю (материнська, дочірні та асоційовані компанії), до якої входить банк, у тому числі, коли банк не є материнською компанією групи (*джерело: Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>*).

ГРУПА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПІД СПІЛЬНИМ КОНТРОЛЕМ

(англ. **group of legal entities under common control** [gru:p əv 'liːgəl 'entɪtɪz 'ʌndə 'kɒmən kən'trəʊl])

- дві або більше юридичні особи, що перебувають під спільним контролем, до яких застосовуються вимоги щодо складання консолідованої/комбінованої фінансової звітності згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності (*джерело: Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «контроль».

Д

ДАНИ

(англ. **data** ['deɪtə])

- інформація, яка подана у формі, придатній для її оброблення електронними засобами (джерело: *Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275; Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545; Положення про систему електронної пошти Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про систему електронної пошти Національного банку України» від 17.04.2018 № 42 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 41. – Ст. 1466).*

ДАНИ, ЩО ДАЮТЬ ЗМОГУ ВСТАНОВИТИ КІНЦЕВОГО БЕНЕФІЦІАРНОГО ВЛАСНИКА (КОНТРОЛЕРА)

(англ. **data which enable to determine the ultimate beneficial owner (controller)**

['deɪtə wɪtʃ ɪ 'neɪbl tə dɪ'tɜːmɪn ðiː 'ʌltɪmɪt 'benɪ'fɪʃəl 'əʊnə (kən'trəʊlə)])

- відомості про фізичну особу, які включають прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи (фізичних осіб), країну її (їх) постійного місця проживання та дату народження (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*

ДАТА ВАЛЮТУВАННЯ

(англ. **settlement date** ['setlmənt deɪt])

- зазначена платником у розрахунковому документі або в документі на переказ готівки дата, починаючи з якої кошти, переказані платником отримувачу, переходять у власність отримувача. До настання дати валютування сума переказу обліковується в обслуговуючих отримувача банку або в установі - учасників платіжної системи (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

ДАТА ВИЇЗНОЇ ПЕРЕВІРКИ(англ. **on-site inspection date** [ɒn-saɪt ɪn 'spekʃən deɪt])

- календарна дата, станом на яку здійснюється виїзна перевірка та відображається стан справ банку/установи в довідці про виїзну перевірку (*джерело: Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «виїзна перевірка», «банк».

ДАТА ВИКОНАННЯ ДОГОВОРУ(англ. **date of contract execution** [deɪt əv 'kɒntrækt ,eksɪ'kju:ʃən])

- дата підписання документа, який підтверджує виконання сторонами зобов'язань, що передбачені договором, та/або дата настання останньої з таких подій, які можуть відбуватися у будь-якій послідовності: перехід права власності на цінні папери або інші фінансові інструменти, що є об'єктами цивільних прав за договором, або здійснення оплати за договором, якщо сторони не домовилися про інше (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235).*

ДАТА УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ(англ. **date of contract conclude** [deɪt əv 'kɒntrækt kən'klu:d])

- дата досягнення сторонами згоди щодо всіх істотних умов договору та підписання відповідного договору щодо операцій з цінними паперами або іншими фінансовими інструментами (крім договору позики) (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235).*

ДАТА ЗАКІНЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ БЕЗВИЇЗНОГО НАГЛЯДУ З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ(англ. **date of the end of the off-site supervision on financial monitoring issues** [deɪt əv ði: end əv ði: ɒf-saɪt ,sju:pə'vɪzən ɒn faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtɪŋ 'ɪʃu:z])

- дата отримання банком/установою від Національного банку повідомлення про закінчення проведення безвиїзного нагляду з питань фінансового моніторингу або акта (*джерело: Положення*

про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «безвізний нагляд з питань фінансового моніторингу», «банк», «Національний банк України».

ДАТА НАБУТТЯ КОНТРОЛЮ

(англ. **date of control entry into force** [deɪt əv kən'trəʊl 'entri 'ɪntu: fɔ:s])

- дата отримання можливості здійснювати вирішальний вплив (контроль) на управління та/або діяльність юридичної особи - учасника банківської групи або особи, яка контролює учасника банківської групи (джерело: *Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп» від 09.04.2012 № 134, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 1344).*

ДАТА ПОЧАТКУ ПРОВЕДЕННЯ БЕЗВІЗНОГО НАГЛЯДУ З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **date of off-site supervision commencement on financial monitoring issues**

[deɪt əv ɔf-saɪt 'sju:pə'vɪzən kə'mensmənt ɒn fɑr'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ 'ɪʃu:z])

- дата отримання банком/установою запиту Національного банку про надання інформації, матеріалів, документів (їх копій та/або витягів з них), письмових пояснень, необхідних для проведення безвізного нагляду з питань фінансового моніторингу (джерело: *Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «безвізний нагляд з питань фінансового моніторингу», «банк», «Національний банк України».

ДЕБЕТ

(англ. **debit** ['deɪt])

- ліва сторона рахунка бухгалтерського обліку, яку використовують для відображення економічних показників господарських операцій. Запис кожної суми на Д. певного рахунка повторюється у кредиті іншого рахунка, що зумовлено методом подвійного запису. Д. активів показує збільшення сум, які обліковують, а Д. пасивів – зменшення їх. В активно- пасивних рахунках Д. може вказувати як на збільшення, так і на зменшення коштів. Зв'язок між двома рахунками внаслідок подвійного запису називають кореспонденцією рахунків. Залишок у Д. рахунків на кінець звітного періоду показують в активі бухгалтерського балансу. Протилежним

Д. є кредит (Credit) – права сторона рахунка бухгалтерського обліку. На активних рахунках по кредиту фіксується зменшення об'єкта обліку, а на пасивних – збільшення (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «бухгалтерський облік», «господарська операція».

ДЕБИТОРИ

(англ. **debtors** ['detəz])

- юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували установі певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів (джерело: *Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридичні особи», «фізичні особи».

ДЕБИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

(англ. **receivables** [rɪ'si:vəbl])

- сума вимог банку до юридичних і фізичних осіб на певну дату щодо отримання активів, послуг (джерело: *Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку» від 11.09.2017 № 89 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2471);*

- сума заборгованості дебіторів установі на певну дату (джерело: *Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ДЕБИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ, СТРОК ПОЗОВНОЇ ДАВНОСТІ ЯКОЇ МИНУВ

(англ. **receivable, the expiry date of which has expired** [rɪ'si:vəbl ði: ɪks'paɪərɪ deɪt əv wɪtʃ hæz ɪks'paɪəd])

- дебіторська заборгованість, що обліковується після закінчення терміну позовної давності (джерело: *Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дебіторська заборгованість».

ДЕКЛАРАЦІЯ(англ. **declaration** [ˌdek.lə'reɪ.ʃən])

- декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбачена Законом України «Про запобігання корупції» (*джерело: Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931*).

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ(англ. **declaration of goods origin** [ˌdeklə'reɪʃən əv ɡudz 'ɔrɪdʒɪn])

- це письмова заява про країну походження товару, зроблена у зв'язку з вивезенням товару виробником, продавцем, експортером (постачальником) або іншою компетентною особою на комерційному рахунку чи будь-якому іншому документі, який стосується товару (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товари», «сертифікат про регіональне найменування товару».

ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ(англ. **authority delegating** [ɔ:'θɔrəti 'del.i.gət])

- передача частини прав однієї юридичної особи іншій, як правило, від вищої інстанції до нижчої. На практиці вища посадова особа делегує своїм підлеглим переважно відповідальність за поточні питання діяльності підприємства чи організації, вивільняючи для себе час на розв'язання найважливіших питань. Делегування повноважень повинно здійснюватися в індивідуальному порядку, з урахуванням того, кому передаються. У кожному окремому випадку керівник повинен бути впевнений, що підлеглий в змозі виконати ті завдання, які йому доручаються (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство».

ДЕМПІНГ(англ. **dumping** ['dʌmpɪŋ])

- ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

ДЕПОЗИТ (ВКЛАД)(англ. **deposit** [di'pɒzɪt])

- кошти, які надаються фізичними чи юридичними особами в управління резиденту, визначеному фінансовою організацією згідно із законодавством України, або нерезиденту на строк або на вимогу та під процент на умовах видачі на першу вимогу або повернення зі впливом встановленого договором строку. Залучення депозитів може здійснюватися у

формі випуску (емісії) ощадних (депозитних) сертифікатів. Правила здійснення депозитних операцій встановлюються: для банківських депозитів - Національним банком України відповідно до законодавства; для депозитів (внесків) до інших фінансових установ - державним органом, визначеним законом (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, /№ 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «Національний банк України», «строк».

ДЕПОЗИТАРІЙ ІНВЕСТИЦІЙНОГО (ВЗАЄМНОГО) ФОНДУ

(англ. **depository of an investment (mutual) fund** [di'pɒzɪtəri əv ən m'vestmənt ('mju:tʃʊəl) flænd])

- депозитарна установа, яка здійснює відповідальне зберігання активів інвестиційного фонду, створеного відповідно до Указу Президента України від 19 лютого 1994 року № 55 «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії», здійснює обслуговування операцій з активами такого інвестиційного фонду та облік руху цих активів (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).*

ДЕПОЗИТАРІЙ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ФОНДУ

(англ. **investment fund depository** [ɪn'vestmənt flænd di'pɒzɪtəri])

- юридична особа, яка здійснює відповідальне зберігання активів, обслуговування операцій з активами інвестиційного фонду та облік руху активів на підставі депозитного договору (*джерело: Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>).* Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ДЕПОЗИТАРІЙ-КОРЕСПОНДЕНТ

(англ. **correspondent depository** [ˌkɒrɪs'pɒndənt di'pɒzɪtəri])

- депозитарій іноземної держави або міжнародна депозитарно-клірингова установа, що є клієнтом Центрального депозитарію та/або Національного банку України на підставі встановлених кореспондентських відносин щодо цінних паперів (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Центральний депозитарій», «Національний банк України», «цінний папір».

ДЕПОЗИТАРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **depository activity** [di'pɒzɪtəri æk'tɪvɪti])

- діяльність професійних учасників депозитарної системи України та Національного банку України щодо надання послуг із зберігання та обліку цінних паперів, обліку і обслуговування набуття, припинення та переходу прав на цінні папери і прав за цінними паперами та обмежень прав на цінні папери на рахунках у цінних паперах депозитарних установ, емітентів,

депозитаріїв-кореспондентів, осіб, які провадять клірингову діяльність, Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках, депонентів, а також надання інших послуг, які відповідно до цього Закону мають право надавати професійні учасники депозитарної системи України (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «професійні учасники депозитарної системи України», «Національний банк України», «цінний папір», «кліринг», «депонент».

ДЕПОЗИТАРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕПОЗИТАРНОЇ УСТАНОВИ

(англ. **depository activity of the depository institution** [dɪ'pɒzɪtəri æk'tɪvɪtɪ əv ðə dɪ'pɒzɪtəri ,ɪnstɪ'tjuːʃən])

- діяльність з депозитарного обліку та обслуговування розміщення, обігу цінних паперів та операцій емітента щодо розміщених ним цінних паперів на рахунках у цінних паперах її депонентів (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

ДЕПОЗИТАРНА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **depository operation** [dɪ'pɒzɪtəri ,ɒpə'reɪʃən])

- сукупність дій Центрального депозитарію, депозитарної установи, Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках (далі - Розрахунковий центр) або клірингової установи у разі провадження ними депозитарної діяльності депозитарної установи щодо здійснення ними депозитарної діяльності відповідно до законодавства України (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

ДЕПОЗИТАРНА СИСТЕМА УКРАЇНИ

(англ. **depository system of Ukraine** [dɪ'pɒzɪtəri 'sɪstɪm əv ju:'kreɪn])

- сукупність учасників депозитарної системи та правовідносин між ними щодо ведення обліку цінних паперів, прав на цінні папери і прав за цінними паперами та їх обмежень, що встановлюються в системі депозитарного обліку цінних паперів, у тому числі внаслідок проведення розрахунків за правочинами щодо цінних паперів (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «професійні учасники депозитарної системи України», «цінний папір».

ДЕПОЗИТАРНА УСТАНОВА

(англ. **depository institution** [dɪ'pɒzɪtəri ,ɪnstɪ'tjuːʃən])

- юридична особа, що утворюється та функціонує у формі акціонерного товариства або товариства з обмеженою відповідальністю і яка в установленому порядку отримала ліцензію на провадження депозитарної діяльності депозитарної установи, Розрахунковий центр або клірингова установа - при провадженні ними депозитарної діяльності депозитарної установи (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено*

рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «депозитарна діяльність».

ДЕПОЗИТАРНИЙ ОБЛІК ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **depository securities accounting** [di'pɒzɪtəri sɪ'kjʊərɪtɪz ə'kaʊntɪŋ])

- облік цінних паперів, прав на цінні папери та їх обмежень на рахунках у цінних паперах (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 39. – Ст. 517).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ДЕПОЗИТНИЙ СЕРТИФІКАТ

(англ. **certificate of deposit** [sə'tɪfɪkət ɒv di'pɒzɪt])

- один із монетарних інструментів Національного банку. *Д. с.* є борговим цінним папером Національного банку в бездокументарній формі з іменною ідентифікацією власників на підставі реєстру власників системи кількісного обліку СЕРТИФ, який свідчить про розміщення в Національному банку коштів банків і їх право на отримання внесеної суми та процентів після закінчення встановленого строку. *Д. с.* овернайт – борговий цінний папір Національного банку, який свідчить про розміщення банком коштів через постійно діючу лінію проведення тендерів з розміщення депозитних сертифікатів на термін до наступного робочого дня (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів*. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «цінний папір», «кошти», «банк».

ДЕПОЗИТНІ ГРОШІ

(англ. **deposit money** [di'pɒzɪt 'mʌni])

- безготівкові гроші, які знаходяться у вигляді записів на рахунках клієнтів банків. *Д. г.* виникли у процесі обліку банком векселів, внаслідок чого замість виплати суми боргу банкнотами банк відкривав власнику векселя рахунок, на якому відображувалася належна йому сума коштів. Потім з цього рахунка за дорученням клієнта банк здійснював відповідні платежі шляхом списання грошей з рахунка. Зараз *Д. г.* частіше за все створюються (виникають) шляхом внесення готівкових грошей у касу банку при відкритті поточних або депозитних банківських рахунків. Управління *Д. г.* здійснюється з використанням чека, платіжного доручення, пластикової картки або систем дистанційного доступу до банківських рахунків. *Д. г.* – форма кредитних грошей (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів*. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гроші», «клієнт», «банк».

ДЕПОЗИТНІ РАХУНКИ

(англ. **deposit accounts** [di'pɒzɪt ə'kaʊnts])

- рахунки, які відкриваються в органах Державної казначейської служби України та/або установах банків для обліку депозитних сум, які з настанням відповідних умов підлягають поверненню або перерахуванню за призначенням (*джерело: Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства*

фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949).

ДЕПОНЕНТ

(англ. **bailor** ['beɪlə])

- власник цінних паперів, співвласники цінних паперів, нотаріус, на депозит якого внесено цінні папери, яким рахунок у цінних паперах відкривається депозитарною установою на підставі відповідного договору про обслуговування рахунка в цінних паперах, а також депозитарна установа, яка відкриває собі рахунок у цінних паперах на підставі наказу керівника цієї депозитарної установи. Національний банк України може бути депонентом у випадках, передбачених цим Законом (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «нотаріус», «цінний папір», «Національний банк України».

ДЕПОНОВАНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА

(англ. **deposited wages** [di'pɒzɪtɪd 'weɪdʒɪz])

- готівка, одержана суб'єктами господарювання для виплат, пов'язаних з оплатою праці, та не виплачена в установлений строк окремим фізичним особам (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «готівка», «фізична особа».

ДЕРЖАВА ТРАНЗИТУ

(англ. **transit state** ['trænsɪt steɪt])

- держава, через територію якої переміщуються незаконні наркотичні засоби, психотропні речовини і речовини, внесені до Таблиці I і Таблиці II Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин і яка не є ні місцем походження, ні місцем кінцевого призначення таких засобів і речовин (*джерело: United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances (20.12.1988), а. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>*).

ДЕРЖАВНА ЛОТЕРЕЯ

(англ. **state lottery** [steɪt 'lɒtəri])

- лотерея, що проводиться оператором лотерей відповідно до цього Закону (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «лотерея», «оператор державних лотерей».

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ, ЩО НЕ МАЮТЬ СТАТУСУ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ, ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ – ПІДПРИЄМЦІВ

(англ. **state registration of legal entities, public formations, that do not have the status of a legal entity, and individuals – entrepreneurs** [steɪt ˌredʒɪs ˈtreɪfən əv ˈliːgəl ˈentɪtɪz ˈrɒblɪk fɔː ˈmeɪfənz ðæt duː nɒt həv ðə ˈstaɪtəs əv ə ˈliːgəl ˈentɪtɪ ənd ˌɪndɪˈvɪdʒəlz ˌɒntɹəprəˈnɜːz])

- офіційне визнання шляхом засвідчення державою факту створення або припинення юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, засвідчення факту наявності відповідного статусу громадського об'єднання, професійної спілки, її організації або об'єднання, політичної партії, організації роботодавців, об'єднань організацій роботодавців та їхньої символіки, засвідчення факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, про юридичну особу та фізичну особу - підприємця, а також проведення інших реєстраційних дій, передбачених цим Законом (*джерело: Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263*).

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА

(англ. **state service** [steɪt ˈsɜːvɪs])

- це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо:

- 1) аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів;
- 2) забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів;
- 3) забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг;
- 4) здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства;
- 5) управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням;
- 6) управління персоналом державних органів;
- 7) реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством (*джерело: Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43*).

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ (ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГ)

(англ. **State Financial Monitoring Service of Ukraine (SCFM)** [steɪt faɪ ˈnænsjəl ˈmɒnɪtərɪŋ ˈsɜːvɪs əv juː ˈkreɪn (es-siː-ɛf-ɛm)])

- центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (*джерело: Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу*

фінансового моніторингу України» від 29.07.2015 № 537 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 150).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «спеціально уповноважений орган».

ДЕРЖАВНА СТАТИСТИКА

(англ. **state statistics** [steit stə'tɪstɪks])

- централізована система збирання, опрацювання, аналізу, поширення, збереження, захисту та використання статистичної інформації (джерело: *Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – Ст. 608*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «статистична інформація».

ДЕРЖАВНА СТАТИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **state statistical activity** [steit stə'tɪstɪkəl æk'tɪvɪti])

- сукупність дій, пов'язаних з проведенням державних статистичних спостережень та наданням інформаційних послуг, спрямована на збирання, опрацювання, аналіз, поширення, збереження, захист та використання статистичної інформації, забезпечення її достовірності, а також удосконалення статистичної методології (джерело: *Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – Ст. 608*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «статистичне спостереження».

ДЕРЖАВНА СУДОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

(англ. **State Judicial Administration of Ukraine** [steit dʒu:'dɪʃəl əd,mɪnɪs'treɪʃən əv ju:'kreɪn])

- державний орган у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом (джерело: *Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545*).

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ (ДФС)

(англ. **State Fiscal Service of Ukraine (SFS)** [steit 'fɪskəl 'sɜ:vɪs əv ju:'kreɪn(ɛs-ɛf-ɛs)])

- центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі - єдиний внесок), державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску (джерело: *Положення про Державну фіскальну службу України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про Державну фіскальну службу України» від 21.05.2014 № 236 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 55. – Ст. 1507*).

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

(англ. **State Bureau of Investigations** [steit bjʊə'reʊ əv ɪn'vestɪ'geɪʃənz])

центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції (джерело: *Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 6. – Ст. 55*).

ДЕРЖАВНЕ ЗАПОЗИЧЕННЯ(англ. **public borrowing** ['pʌblɪk 'bɒrəʊɪŋ])

- операції, пов'язані з отриманням державою кредитів (позик) на умовах повернення, платності та строковості з метою фінансування державного бюджету (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

ДЕРЖАВНЕ КОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО(англ. **state commercial enterprise** [steɪt kə'mɜːʃəl 'entəpraɪz])

- суб'єкт підприємницької діяльності, що діє на основі статуту або модельного статуту і несе відповідальність за наслідки своєї діяльності усім належним йому на праві господарського відання майном згідно з цим Кодексом та іншими законами, прийнятими відповідно до цього Кодексу (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*суб'єкти підприємницької діяльності*».

ДЕРЖАВНЕ (КОМУНАЛЬНЕ) ГОСПОДАРСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ(англ. **state (communal) economic association** [steɪt ('kɒmjʊnəl) i:kə'nɒmɪk ə,səʊsɪ'eɪʃən])

- об'єднання підприємств, утворене державними (комунальними) підприємствами за рішенням Кабінету Міністрів України або, у визначених законом випадках, рішенням міністерств (інших органів, до сфери управління яких входять підприємства, що утворюють об'єднання), або рішенням компетентних органів місцевого самоврядування (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*об'єднання підприємств*», «*підприємство*».

ДЕРЖАВНЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ(англ. **state prosecution** [steɪt ˌprɒsɪ'kjuːʃən])

- процесуальна діяльність прокурора, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО(англ. **state enterprise** [steɪt 'entəpraɪz])

- підприємство, що діє на основі державної власності, або підприємство, у статутному капіталі якого частка державної власності становить 50 і більше відсотків (*джерело: Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555).*

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ(англ. **banking activity state regulation** ['bʌŋkɪŋ ak'tɪvɪti steɪt reɡjʊ'leɪʃ(ə)n])

- одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства. Державне регулювання банківської діяльності в Україні здійснює Національний банк на

основі використання методів *адміністративного* та *індикативного регулювання*. Шляхом регулювання банківської діяльності відбувається реалізація правового статусу Національного банку як особливого центрального органу державного управління, визначеного Законом України «Про Національний банк України» (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Національний банк України*», «*банк*», «*банківська діяльність*».

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

(англ. **state regulation of the [di:] financial services market** [steit regjɔ 'leɪf(ə)n ɒv di: fʌɪ 'nɑnf(ə)l 'mɑ:kɪt])

- здійснення державою комплексу заходів щодо регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг з метою захисту інтересів споживачів фінансових послуг та запобігання кризовим явищам. Основною метою державного регулювання ринку фінансових послуг є забезпечення стабільного та динамічного розвитку вітчизняного фінансового сектору та його ефективного впливу на розвиток усєї економічної системи. Головними напрямками реалізації цієї мети є:

проведення єдиної та ефективної державної політики у сфері фінансових послуг;
захист інтересів споживачів фінансових послуг;
створення сприятливих умов для розвитку та функціонування ринків фінансових послуг;
створення умов для ефективної мобілізації та розміщення фінансових ресурсів учасниками ринків фінансових послуг з урахуванням інтересів суспільства;
забезпечення рівних можливостей для доступу до ринків фінансових послуг та захисту прав їх учасників;

додержання учасниками ринків фінансових послуг вимог законодавства;

запобігання монополізації та створення умов для розвитку добросовісної конкуренції на ринках фінансових послуг;

сприяння інтеграції в європейський та світовий ринки фінансових послуг (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **securities market state regulation** [sɪ 'kjʊəritɪz 'mɑ:kɪt steɪt 'regjɔ 'leɪfən])

- здійснення державою комплексних заходів щодо упорядкування, контролю, нагляду за ринком цінних паперів та їх похідних та запобігання зловживанням і порушенням у цій сфері (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

ДЕРЖАВНЕ УНІТАРНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **state unitary enterprise** [steɪt 'ju:nɪt(ə)rɪ 'entəpraɪz])

- утворюється компетентним органом державної влади в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини державної власності, як правило, без поділу її на частки, і входить до сфери його управління.

Орган державної влади, до сфери управління якого входить підприємство, є представником власника і виконує його функції у межах, визначених цим Кодексом та іншими законодавчими актами (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*підприємство*».

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

(англ. **financial services markets state regulation** [faɪ'nænʃəl 'sɜːvɪsɪz 'mɑːkɪts steɪt ,regjʊ'leɪʃən])

- здійснення державою комплексу заходів щодо регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг з метою захисту інтересів споживачів фінансових послуг та запобігання кризовим явищам (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансова послуга*», «*ринки фінансових послуг*».

ДЕРЖАВНИЙ АБО УРЯДОВИЙ ОБ'ЄКТ

(англ. **state or government facility** [steɪt ɔː 'ɡʌvnmənt fə'sɪlɪti])

- будь-який постійний чи тимчасовий об'єкт чи транспортний засіб, який використовують або займають представники держави, члени уряду, представники законодавчого або судового органу чи посадові особи або державні службовці або службовці будь-якого іншого державного органу або установи, чи службовці або посадові особи міжурядової організації у зв'язку з виконанням ними своїх службових обов'язків (*джерело: International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism (09.12.1999), a. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/54/109>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*керівна посадова особа*».

ДЕРЖАВНИЙ БАНК

(англ. **state bank** [steɪt bæŋk])

- банк, створений за рішенням Кабінету Міністрів України на основі державної власності (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- банк, сто відсотків статутного капіталу якого належать державі (*джерело: Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555*).

Державний банк створюється за рішенням Кабінету Міністрів України. При цьому в законі про Державний бюджет України на відповідний рік передбачаються витрати на формування статутного капіталу державного банку. Кабінет Міністрів України зобов'язаний отримати позитивний висновок Національного банку України з приводу наміру заснування державного банку. Отримання висновку Національного банку України є обов'язковим також у разі ліквідації (реорганізації) державного банку, за винятком його ліквідації внаслідок неплатоспроможності.

Статут та діяльність державного банку мають відповідати вимогам цього Закону, інших законів України та нормативно-правових актів Національного банку України.

Статут державного банку затверджується постановою Кабінету Міністрів України.

Державна реєстрація державних банків здійснюється відповідно до законодавства з питань державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Держава здійснює і реалізує повноваження власника щодо акцій (паїв), які їй належать у статутному капіталі державного банку, через органи управління державного банку. Кабінет Міністрів України здійснює управління державним банком у випадках, встановлених цим Законом, іншими законами і статутом державного банку.

Органами управління державного банку є наглядова рада і правління банку.

Органом контролю державного банку є ревізійна комісія, персональний та кількісний склад якої визначаються наглядовою радою державного банку.

Наглядова рада є вищим органом управління державного банку, що здійснює контроль за діяльністю правління банку з метою збереження залучених у вклади грошових коштів, забезпечення їх повернення вкладникам і захисту інтересів держави як акціонера державного банку, а також здійснює інші функції, визначені цим Законом (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банки», «Національний банк України».

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ

(англ. **state debt** [steit det])

- загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

ДЕРЖАВНИЙ ДЕРИВАТИВ

(англ. **state derivative** [steit dɪ'rivətɪv])

- цінний папір, що розміщується державою на міжнародних фондових ринках і підтверджує зобов'язання України відповідно до умов розміщення цього цінного папера здійснити виплати власнику цього цінного папера в разі досягнення певних показників валового внутрішнього продукту України, а також здійснити інші виплати.

Емісія державних деривативів є частиною бюджетного процесу і не підлягає регулюванню Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Рішення про розміщення державних деривативів та умови їх розміщення приймається згідно з Бюджетним кодексом України та законами України (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНИЙ КОНТРОЛЬ

(англ. **state export control** [steit 'eksɒ:t kən'trəʊl])

- комплекс заходів з контролю за міжнародними передачами товарів, їх використанням юридичною чи фізичною особою, що здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, та іншими державними органами з метою забезпечення захисту інтересів національної безпеки та відповідно до міжнародних зобов'язань України (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ДЕРЖАВНИЙ ОРГАН

(англ. **state authority** [steit ə:'θɔ:rtɪ])

- орган державної влади, в тому числі колегіальний державний орган, інший суб'єкт публічного права, незалежно від наявності статусу юридичної особи, якому згідно із законодавством надані повноваження здійснювати від імені держави владні управлінські функції, юрисдикція якого поширюється на всю територію України або на окрему адміністративно-територіальну

одиницю (джерело: *Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР БАНКІВ

(англ. **state register of banks** [steit 'redʒɪstə əv bæŋks])

- реєстр, що ведеться Національним банком України і містить відомості про державну реєстрацію усіх банків (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «банк».

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

(англ. **state register of financial institutions** [steit 'redʒɪstə əv faɪ'nænʃəl ,ɪnstɪ'tju:ʃənz])

- система одержання, накопичення, зберігання, захисту, використання та поширення адміністративної інформації (даних) про фінансову установу (джерело: *Положення про Державний реєстр фінансових установ: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» від 28.08.2003 № 41 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 28.11.2013 № 4368), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2003 р. за № 797/8118 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 38. – Ст. 2048*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова установа».

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТРАТОР ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ - ПІДПРИЄМЦІВ ТА ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ

(англ. **state registrar of legal entities, individuals - entrepreneurs and public formations** [steit 'redʒɪs'tra: əv 'li:ɡəl 'entɪtɪz ,ɪndɪ'vɪdʒəlz -, ɒntɹəprə'nɜ:z ənd 'pʌblɪk fɔ:'meɪʃənz])

- особа, яка перебуває у трудових відносинах з суб'єктом державної реєстрації, нотаріус (джерело: *Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263*).

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ

(англ. **civil servant** ['sɪvl 'sɜ:vənt])

- громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті) (далі - державний орган), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби (джерело: *Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «державна служба».

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ

(англ. **public financial audit** [ˈpʌblɪk faɪˈnænsjəl ˈɔːdɪt])

- різновид державного фінансового контролю і полягає у перевірці та аналізі фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144; Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудит», «майно».

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ

(англ. **state financial monitoring** [steɪt faɪˈnænsjəl ˈmɒnɪtɪŋ])

- сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами державного фінансового моніторингу і спрямовуються на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення:

державний фінансовий моніторинг, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, - сукупність заходів із збору, обробки та аналізу зазначеним органом інформації про фінансові операції, що подається суб'єктами первинного і державного фінансового моніторингу та іншими державними органами, відповідними органами іноземних держав, іншої інформації, що може бути пов'язана з підозрою в легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями, а також заходів з перевірки такої інформації згідно із законодавством України;

державний фінансовий моніторинг інших суб'єктів державного фінансового моніторингу - сукупність заходів, які здійснюються іншими суб'єктами, визначеними частиною третьою статті 5 цього Закону, і спрямовані на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ДЕРЖАВНІ ОБЛІГАЦІЇ

(англ. **government bonds** [ˈɡʌv(ə)n, m(ə)nt bɒndz])

- цінні папери, що посвідчують внесення їх власниками грошей, визначають відносини позики між власниками облігацій та їх емітентом в особі держави, підтверджують зобов'язання держави повернути власникові облігації її номінальну вартість у передбачений умовами розміщення облігацій строк та виплатити доход за облігацією.

Д. о. України можуть бути: довгострокові – понад п'ять років; середньострокові – від одного до п'яти років; короткострокові – до одного року.

Д. о. України поділяють на облігації внутрішніх державних позик, облігації зовнішніх державних позик та цільові облігації внутрішніх державних позик України.

Облігації внутрішніх державних позик України – державні цінні папери, що розміщуються виключно на внутрішньому фондовому ринку та підтверджують зобов'язання держави щодо відшкодування пред'явникам цих облігацій їх номінальної вартості з виплатою доходу відповідно до умов розміщення облігацій.

Цільові облігації внутрішніх державних позик – облігації внутрішніх державних позик, емісія яких є джерелом фінансування дефіциту державного бюджету в обсягах, передбачених на цю мету законом про Державний бюджет України на відповідний рік, та в межах граничного розміру державного боргу (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «гроші», «облігація».

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ, СПЕЦІАЛЬНО СТВОРЕНІ ДЛЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

(англ. **state authorities specially created to fight organized crime** [steɪt ə: 'θɔ:rtɪz 'speʃəli kri: 'eɪtɪd tə faɪt 'ɔ:gənaɪzd kraɪm])

До державних органів, спеціально створених для боротьби з організованою злочинністю, належать:

- а) Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України;
- в) спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України.

В разі необхідності Верховною Радою України на постійній або тимчасовій основі можуть бути створені й інші спеціальні органи для боротьби з організованою злочинністю (*джерело: Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «організована злочинність».

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У БОРОТЬБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

(англ. **state authorities involved in the fight against organized crime** [steɪt ə: 'θɔ:rtɪz ɪn 'vɒlvd ɪn ðə faɪt ə'genst 'ɔ:gənaɪzd kraɪm])

До державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, належать:

- а) органи Національної поліції і Служби безпеки України, крім зазначених у пункті 2 цієї статті;
- б) органи прокуратури України;
- в) органи доходів і зборів, органи Державної прикордонної служби України та органи державного фінансового контролю;
- д) органи і установи виконання покарань та слідчі ізолятори;
- е) розвідувальний орган Міністерства оборони України;
- є) Служба зовнішньої розвідки України;
- ж) Національне антикорупційне бюро України (*джерело: Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «організована злочинність».

ДЕРЖАВНІ ЦІННІ ПАПЕРИ(англ. **government securities** ['gʌvnmənt si'kjʊərɪtiz])

- облігації внутрішніх і зовнішніх державних позик та казначейські зобов'язання України, розміщені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ДЕРЖАВНІ ЦІЛЬОВІ ФОНДИ(англ. **government special earmarked funds** ['gʌv(ə)n,m(ə)nt 'spɛʃ(ə)l 'iə.mɑ:k fʌndz])

- фонди грошових коштів, які формуються у процесі розподілу та перерозподілу ВВП за рахунок сплати фізичними та юридичними особами обов'язкових внесків та інших надходжень. Кошти *Д. ц. ф.* використовуються на фінансування державних економічних та соціальних програм і перебувають у розпорядженні центральних та місцевих органів влади. На сучасному етапі роль *Д. ц. ф.* є значною – їх бюджети становлять близько однієї чверті обсягу фінансових ресурсів, якими розпоряджається держава.

Існування *Д. ц. ф.* пов'язане з необхідністю задоволення певних економічних та соціальних потреб, які мають особливо важливе значення. Відокремлення коштів *Д. ц. ф.* від коштів державного бюджету (повне відокремлення від бюджету або виокремлення *Д. ц. ф.* у складі бюджету) та чітке визначення джерел їх формування і напрямів використання акумульованих ними фінансових ресурсів сприяв підвищенню рівня задоволення суспільних потреб та ефективності контролю за цільовим використанням коштів. В Україні найбільші *Д. ц. ф.* мають соціальну спрямованість: Пенсійний фонд України; Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням; Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття; Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, що спричинили втрату працездатності (*джерело: Фінанси: підручник. / [С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко та ін.] за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*грошові кошти (гроші)*», «*фізична особа*», «*юридична особа*».

ДЕРЖАТЕЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО ПЛАТІЖНОГО ЗАСОБУ(англ. **electronic payment instrument holder** [ɪlek'trɒnɪk 'peɪmənt 'ɪnstrʊmənt 'həʊldə])

- фізична особа, яка на законних підставах використовує електронний платіжний засіб для ініціювання переказу коштів з відповідного рахунку в банку або здійснює інші операції із застосуванням зазначеного електронного платіжного засобу (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фізична особа*», «*банк*», «*електронний платіжний засіб*», «*переказ коштів*».

ДЕРИВАТИВ(англ. **derivative** [di'rivətɪv])

- стандартний документ, що засвідчує право та/або зобов'язання придбати чи продати у майбутньому цінні папери, матеріальні або нематеріальні активи, а також кошти на визначених ним умовах. Порядок випуску та обігу деривативів установлюється законодавством. Стандартна (типова) форма деривативів затверджується Кабінетом Міністрів України (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «своп», «опціон», «форвардний контракт», «ф'ючерсний контракт».

ДЕФИЦИТ БЮДЖЕТУ(англ. **budget deficit** ['bʌdʒɪt 'defɪsɪt])

- перевищення видатків бюджету над його доходами (з урахуванням різниці між наданням кредитів з бюджету та поверненням кредитів до бюджету) (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бюджет».

ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНА ВІРТУАЛЬНА ВАЛЮТА(англ. **decentralised virtual currency** [di:'sentrəlaɪzd 'vɜ:tʃuəl 'klɜ:nsɪ])

- віртуальна валюта, що також відома як криптовалюта, що є розподіленою заснованою на математичних принципах з відкритим початковим кодом, у якій немає централізованого адміністратора та відсутній централізований контроль чи нагляд (*джерело: FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «віртуальна валюта», «криптовалюта».

ДЖАНКЕТ АГЕНТ(англ. **junket agent** [dʒʌŋkɪt 'eɪdʒənt])

- особа або компанія, яка підписує договори із клієнтами казино, щодо участі у джанкет-турі (*джерело: The FATF Report: Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>).*

ДЖАНКЕТ-ТУР(англ. **junket** [dʒʌŋkɪt])

- група людей, які подорожують до казино, перш за все, щоб грати в азартні ігри. Джанкет-тур зазвичай включає трансфер, проживання, стимули щоб грати в казино і перевезення коштів з та до казино (*джерело: The FATF Report: Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>).*

ДЖЕК-ПОТ(англ. **jackpot** ['dʒækpɒt])

- максимальний приз, що формується відповідно до умов проведення державної тиражної

лотереї в кожному тиражі, в декількох тиражах або іншим способом, визначеним в умовах проведення лотереї (джерело: *Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «приз (виграш)», «тираж», «лотерея», «державна лотерея».

ДЖЕРЕЛА ПОХОДЖЕННЯ КОШТІВ (АКТИВІВ)

(англ. **origin of funds (assets)** ['ɒrɪdʒɪn əv fʌndz ('æsets)])

- документально підтверджені [на підставі офіційних документів, належним чином засвідчених їх копій або інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою)] відомості, що дають можливість зробити обґрунтований висновок щодо наявності достатніх фінансових можливостей клієнта, адекватних його фінансовому стану та/або соціальному статусу (джерело: *Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників» від 15.08.2016 № 369 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 70. – Ст. 2360*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «офіційний документ».

ДЖЕРЕЛО КОШТІВ

(англ. **source of funds** [sɔ:s əv fʌnd])

- походження конкретних коштів або активів, які є предметом ділових відносин між публічною особою (ПО) і фінансовою установою / визначеною нефінансовою установою та професією (ВНУП) (наприклад, кошти, що інвестуються; кошти, що вносяться на депозит, або які переводяться в процесі ділових відносин) (джерело: *FATF guidance: Politically exposed persons (Recommendations 12 and 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-PEP-Rec12-22.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «публічна особа», «фінансова установа», «визначені нефінансові установи та професії», «кошти».

ДЖЕРЕЛО СТАТКІВ

(англ. **source of wealth** [sɔ:s əv welθ])

- походження всіх статків публічної особи (ПО) (тобто всіх активів). Ця інформація зазвичай відображає дані про те, які статки має клієнт і як публічна особа (ПО) їх отримала (джерело: *FATF guidance: Politically exposed persons (Recommendations 12 and 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-PEP-Rec12-22.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «публічна особа», «активи», «клієнт».

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ

(англ. **diversification** [daɪ vɜ:sɪfɪ'keɪʃən])

- обмеження впливу фактора ризику за рахунок уникнення надмірної концентрації за одним портфелем шляхом пошуку та поєднання портфелів, які за однакових умов приводять до різних не обов'язково прямо протилежних результатів. Диверсифікація є методом пом'якшення ризику, який застосовується як щодо активних, так і пасивних операцій (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвер-*

дження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ризик».

ДИВИДЕНД

(англ. **dividend** ['dividend])

- платіж, що здійснюється юридичною особою, у тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку (джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112);

- частина чистого прибутку акціонерного товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну належну йому акцію певного типу та/або класу. За акціями одного типу та класу нараховується однаковий розмір дивідендів (джерело: Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, / № 50-51/. – Ст. 384).

ДИЛЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **dealer activity** ['di:lə æk'tɪvɪti])

- укладення торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів від свого імені та за свій рахунок з метою перепродажу, крім випадків, передбачених законом (джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268; Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ДИЛЕРСЬКИЙ ДОГОВІР

(англ. **dealership contract** ['di:ləʃɪp 'kɒntrækt])

- договір купівлі-продажу (міни, позики) цінних паперів або інших фінансових інструментів, що укладається торговцем від свого імені та за свій рахунок (джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ДИНАМІКА ВИТРАЧАННЯ

(англ. **burn rate** [bɜːn reɪt])

- сума грошей, яку ІДІЛ витрачає відносно своїх доходів, що має важливе значення для розпізнавання її загального фінансового стану та сили (джерело: *FATF Report: Financing of the Terrorist Organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>).

ДИСКОНТ

(англ. **discount** [ˈdɪskaʊnt])

- винагорода, що беруть банки під час врахування векселів та купівлі векселів у векселедержателів до закінчення терміну їх сплати (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з вексялями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з вексялями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «вексель», «векселедержатель».

ДИСКОНТНІ ОБЛІГАЦІЇ

(англ. **discount bonds** [ˈdɪskaʊnt bɒndz])

- облигації, що розміщуються за ціною, нижчою ніж їх номінальна вартість. Різниця між ціною придбання та номінальною вартістю облигації, яка виплачується власнику облигації під час її погашення становить дохід (дисконт) за облигацією (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «облігація».

ДИСКРЕЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ

(англ. **discretionary powers** [dɪsˈkrɛʃnəri ˈpaʊəz])

- сукупність прав та обов'язків органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що надають можливість на власний розсуд визначити повністю або частково вид і зміст управлінського рішення, яке приймається, або можливість вибору на власний розсуд одного з декількох варіантів управлінських рішень, передбачених нормативно-правовим актом, проектом нормативно-правового акта (джерело: *Методологія проведення антикорупційної експертизи: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи» від 24.04.2017 № 1395/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17/card6#Public>*).

ДИСПЕНСЕР

(англ. **dispenser** [dɪˈspen.səɹ])

- пристрій для видачі готівки в банкоматі (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «готівка», «банкомат».

ДИСТАНЦІЙНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ

(англ. **remote identification** [rɪ'məʊt aɪ,dentɪfɪ'keɪʃən])

- процес розпізнавання фізичної або юридичної особи абонентами - надавачами послуг шляхом підтвердження успішної автентифікації користувача системи BankID абонентом-ідентифікатором (джерело: *Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «автентифікація», «система BankID», «абонент-ідентифікатор».

ДИСТАНЦІЙНЕ БАНКІВСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

(англ. **remote banking** [rɪ'məʊt 'bɑŋkɪŋ])

- сукупність техніко-технологічних і організаційно-правових методів і прийомів надання банками послуг своїм клієнтам на основі розпоряджень, які клієнт передає на відстані (віддаленим способом), тобто без відвідання банку. Для характеристики такої технології використовують різні терміни: Інтернет-банкінг, Інтернет-банк, система *Д. б. о.*, електронний банк, on-line banking, home banking, internet banking, PC banking, phone banking, mobile-banking, SMS-banking та ін. Види *Д. б. о.*: 1) системи «клієнт-банк» (PC-banking, remote banking, direct banking, home banking), доступ до яких здійснюється через персональний комп'ютер; 2) системи «телефон-банк» (телефонний банкінг (phonebanking), телебанкінг, телефон-клієнт, SMSbanking); 3) обслуговування з використанням банкоматів (ATM-banking) і пристроїв банківського самообслуговування.

Технології *Д. б. о.* з використанням пристроїв банківського самообслуговування сьогодні найбільш популярні у світі. Існує кілька видів *Д. б. о.* за типом використовуваних пристроїв: з використанням банкоматів (ATM-banking), платіжних терміналів та інформаційних кіосків (джерело: *Електронний бізнес на ринку фінансових послуг / В.І. Міценко, А.В. Шаповалов, Г.В. Юрчук. – К.: Знання, 2003. – 278 с.*);

- технологія надання банківських послуг на підставі розпоряджень отриманих від клієнта віддалено через комп'ютерні або телефонні мережі, тобто без його візиту в банк (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт».

ДИСТАНЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

(англ. **remote service** [rɪ'məʊt 'sɜːvɪs])

- комплекс інформаційних послуг за рахунком клієнта та здійснення операцій за рахунком на підставі дистанційних розпоряджень клієнта (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «клієнт».

ДИСТАНЦІЙНЕ РОЗПОРЯДЖЕННЯ

(англ. **remote arrangements** [rɪ'məʊt ə'reɪndʒmənts])

- розпорядження банку виконати певну операцію, яке передається клієнтом за погодженим каналом доступу, без відвідання клієнтом банку (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт».

ДИСТАНЦІЙНІ ПОСЛУГИ

(англ. **remote services** [rɪ'məʊt 'sɜ:vɪsɪz])

- послуги, які передбачають проведення фінансових операцій без попереднього прямого (особистого) контакту з клієнтом (джерело: *Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 08.07.2016 № 584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2016 р. за № 1047/29177 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – Ст. 2136).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «клієнт».

ДИСТРИБ'ЮТОР (ВКЛЮЧАЮЧИ РОЗДРІБНИХ ТОРГОВЦІВ)

(англ. **distributor (including retailer)** [dɪs'trɪbjʊ(:)tə])

- установа з продажу та поширення передплатених карток серед клієнтів від імені емітента. Дистриб'ютори можуть також надавати інші послуги клієнтам (джерело: *Guidance for a Risk-Based Approach to Prepaid Cards, Mobile Payments and Internet-Based Payment Services [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-RBA-NPPS.pdf>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «емітент».

ДИСЦИПЛІНАРНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **disciplinary proceedings** ['dɪsɪplɪnəri prə'si:diŋz])

- процедура розгляду Кваліфікаційно-дисциплінарною комісією прокурорів дисциплінарної скарги, в якій містяться відомості про вчинення прокурором дисциплінарного проступку (джерело: *Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12).*

ДИТИНА

(англ. **child** [tʃaɪld])

- будь-яка фізична особа віком до вісімнадцяти років (джерело: *Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173);*

- особа віком до 18 років (джерело: *Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65);*

- особа до досягнення нею повноліття (джерело: *Сімейний кодекс України: Закон України*

від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «малолітня дитина», «непонолітня дитина».

ДІЗНАННЯ

(англ. **preliminary investigation** [prɪˈlɪmɪnəri ɪnˌvestɪˈgeɪʃən])

- форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування кримінальних процесів (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «досудове розслідування».

ДІЇ, ЯКІ НАЛЕЖАТЬ ДО ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

(англ. **actions related to legalization (laundering) of the proceeds from crime**

[ˈæksj(ə)n rɪˈleɪtɪd tuː ˌliːgəlaɪˈzeɪʃən (ˈlɔːndəɪŋ) əv ðə ˈprəʊsiːdz frəm kraɪm])

- будь-які дії, пов'язані із вчиненням фінансової операції чи правочину з активами, одержаними внаслідок вчинення злочину, а також вчиненням дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких активів чи володіння ними, прав на такі активи, джерел їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуттям, володінням або використанням активів, одержаних внаслідок вчинення злочину (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ДІЛОВА РЕПУТАЦІЯ

(англ. **business reputation** [ˈbɪznɪs ˌrepjuːˈteɪʃən])

- відомості, зібрані Національним банком України, про відповідність діяльності юридичної або фізичної особи, у тому числі керівників юридичної особи та власників істотної участі у такій юридичній особі, вимогам закону, діловій практиці та професійній етиці, а також відомості про порядність, професійні та управлінські здібності фізичної особи (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

- сукупність документально підтвердженої інформації про особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її господарської та/або професійної діяльності вимогам законодавства, а для фізичної особи - також про належний рівень професійних здібностей та управлінського досвіду, а також відсутність в особи судимості за корисливі злочини і за злочини у сфері господарської діяльності, не знятої або не погашеної в установленому законом порядку (джерело: *Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1; Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за*

№ 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бездоганна ділова репутація».

ДІЛОВІ ВІДНОСИНИ

(англ. **business relationship** ['biznɪs rɪ'leɪʃənʃɪp])

- ділові, професійні чи комерційні відносини, пов'язані з професійною діяльністю підзвітних організацій, які передбачають, в момент встановлення контакту, певний елемент тривалості (джерело: Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму ([Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>);

- відносини між клієнтом та суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що виникли на підставі договору (у тому числі публічного) про надання фінансових або інших послуг (джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підзвітна організація», «клієнт», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **bank performance at capital markets** [bæŋk pə'fɔ:m(ə)ns æt 'kæpɪt(ə)l 'mɑ:ki:t])

- емісійна, посередницька та інвестиційна діяльність банків з цінними паперами. Залежно від характеру операції банки можуть бути емітентами цінних паперів, інвесторами або посередниками з надання послуг.

Діяльність банків з надання послуг у сфері розміщення та обігу цінних паперів, обліку прав за ними та управління активами інституційних інвесторів називають професійною діяльністю. До професійної діяльності на ринку цінних паперів відносять діяльність: з торгівлі цінними паперами (дилерська та брокерська діяльність, андеррайтинг і діяльність з управління цінними паперами); з управління активами інституційних інвесторів; депозитарну діяльність; з організації торгівлі на фондовому ринку.

Банки, здійснюючи професійну діяльність, стають фондовими посередниками з купівлі-продажу цінних паперів. Діяльність банків на ринку цінних паперів здійснюється на підставі: 1) банківської ліцензії (емісія власних цінних паперів; організація купівлі та продажу цінних паперів за дорученням клієнтів; здійснення операцій на ринку цінних паперів від свого імені); 2) письмового дозволу Національного банк України (інвестиції у статутні фонди та акції інших юридичних осіб; довірче управління коштами та цінними паперами за договорами з юридичними та фізичними особами; депозитарна діяльність і діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів); 3) ліцензії ДКЦПФР (професійна діяльність з торгівлі цінними паперами (брокерська, дилерська, андеррайтинг; діяльність з управління цінними паперами); депозитарна діяльність зберігача цінних паперів; діяльність з управління іпотечним покриттям) (джерело: Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «цінний папір».

ДІЯЛЬНІСТЬ З НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (англ. **non-government pension provision activities** [nɒn - 'glʌnmənt pɑ:n 'sjəʊn prə 'vɪzən æk 'tɪvɪtɪz])

- сукупність організаційних, юридичних та інших передбачених законодавством дій, спрямованих на здійснення недержавного пенсійного забезпечення фізичних осіб (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

ДІЯЛЬНІСТЬ З ОРГАНІЗАЦІЇ ТОРГІВЛІ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

(англ. **activity of trade organization in the stock market** [æk 'tɪvɪtɪ əv treɪd ,ɔ:gənəɪ 'zeɪʃən ɪn ðə stɒk 'mɑ:kɪt])

- діяльність фондової біржі із створення організаційних, технологічних, інформаційних, правових та інших умов для збирання та поширення інформації стосовно пропозицій цінних паперів та інших фінансових інструментів і попиту на них, проведення регулярних біржових торгів цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, централізованого укладання договорів щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів згідно з правилами, встановленими такою фондовою біржею, зареєстрованими у встановленому законом порядку. Діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку може включати здійснення клірингу та розрахунків за фінансовими інструментами, іншими, ніж цінні папери (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*). Розмір статутного капіталу фондової біржі має становити не менш як 15 мільйонів гривень. Розмір власного капіталу фондової біржі, що здійснює кліринг та розрахунки, має становити не менш як 25 мільйонів гривень (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стр. 1126. – Ст. 268*).

ДІЯЛЬНІСТЬ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

(англ. **asset management activities** ['æset 'mænɪdʒmənt æk 'tɪvɪtɪz])

- професійна діяльність учасника фондового ринку - компанії з управління активами, що провадиться нею за винагороду від свого імені або на підставі відповідного договору про управління активами інституційних інвесторів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*); - професійна діяльність, визначена законодавством про цінні папери та фондовий ринок (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

ДІЯЛЬНІСТЬ З УПРАВЛІННЯ ІПОТЕЧНИМ ПОКРИТТЯМ

(англ. **mortgage collateral management activities** ['mɔ:ɡɪdʒ kɒ 'lætərəl 'mænɪdʒmənt æk 'tɪvɪtɪz])

- діяльність, що провадиться управителем іпотечного покриття від свого імені за винагороду протягом визначеного строку на підставі договору про управління іпотечним покриттям та передбачає представництво інтересів власників іпотечних облігацій, здійснення контролю за додержанням умов заміни іпотечних активів чи включення нових іпотечних активів до

складу іпотечного покриття, здійснення контролю за своєчасністю та повнотою здійснення емітентом платежів за звичайними іпотечними облігаціями, забезпечення відповідності іпотечного покриття вимогам законодавства, виконання інших функцій, визначених законодавством (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

ДІЯЛЬНІСТЬ З УПРАВЛІННЯ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

(англ. **securities management activities** [sɪ'kjʊəntɪz 'mænɪdʒmənt æk'tɪvɪtɪz])

- діяльність, яка провадиться торговцем цінними паперами від свого імені за винагороду протягом визначеного строку на підставі договору про управління переданими йому цінними паперами, іншими фінансовими інструментами та коштами, призначеними для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти, а також отриманими у процесі управління цінними паперами, іншими фінансовими інструментами і коштами в інтересах установника управління або визначених ним третіх осіб (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

Договір про управління цінними паперами, іншими фінансовими інструментами і коштами, призначеними для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти, може передбачати виникнення у торговця цінними паперами права довірчої власності на передані йому в управління цінні папери, інші фінансові інструменти і кошти, призначені для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти, а також виникнення права довірчої власності на кошти, цінні папери, інші фінансові інструменти, отримані торговцем цінними паперами від управління цінними паперами та іншими фінансовими інструментами.

Торговець цінними паперами, який провадить діяльність з управління цінними паперами, може надавати консультації, пов'язані з обслуговуванням установника управління.

Торговець цінними паперами має право укладати договори про управління цінними паперами з фізичними та юридичними особами.

Сума договору про управління цінними паперами з одним клієнтом - фізичною особою має становити не менше суми, еквівалентної 100 мінімальним заробітним платам.

Істотні умови договору про управління цінними паперами встановлюються законом та за домовленістю сторін.

Договір про управління цінними паперами не може укладатися торговцем цінними паперами з компанією з управління активами.

Торговець цінними паперами здійснює управління цінними паперами відповідно до вимог Цивільного кодексу України, цього Закону, інших законів, нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ДІЯЛЬНІСТЬ ІЗ ЗБЕРІГАННЯ АКТИВІВ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **joint investment institutions assets storage activities** [dʒɔɪnt ɪn'vestmənt ,ɪnstɪ'tjuːʃənz 'æsets 'stɔːrɪdʒ æk'tɪvɪtɪz])

- діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування (документів, що підтверджують право власності на активи інститутів спільного інвестування), обслуговуван-

ня операцій інститутів спільного інвестування та здійснення контролю за їх діяльністю у випадках та порядку, що визначені законом (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

ДІЯЛЬНІСТЬ ІЗ ЗБЕРІГАННЯ АКТИВІВ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

(англ. **pension funds assets storage activities** [pa:n 'sjəʊn flɑndz 'æsets 'stɔ:riɔz æk'tivɪtɪz])

- діяльність з обслуговування пенсійного фонду відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

ДІЯЛЬНІСТЬ ІЗ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **joint investment activities** [dʒɔɪnt ɪn 'vestmənt æk'tivɪtɪz])

- діяльність, яка провадиться в інтересах учасників (учасника) інституту спільного інвестування та за рахунок інституту спільного інвестування шляхом вкладення коштів спільного інвестування в активи інституту спільного інвестування (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

ДІЯЧІ, ЩО ВИКОНУЮТЬ ПОЛІТИЧНІ ФУНКЦІЇ В МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

(англ. **politically exposed persons, who perform political functions in international organizations** [pə'litikəlɪ eks 'pəʊzeɪd 'pɜ:snz hu: pə'fɔ:m pə'litikəl 'fʌŋkʃənz ɪn ,ɪntə'næʃənl ɔ:ɡənə'zeɪʃənz])

- посадові особи міжнародних організацій, що обіймають або обіймали протягом останніх трьох років керівні посади в таких організаціях (директори, голови правління або їх заступники) або виконують будь-які інші керівні функції на найвищому рівні, в тому числі в міжнародних міждержавних організаціях, члени міжнародних парламентських асамблей, судді та керівні посадові особи міжнародних судів (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ДОБРОВІЛЬНА ВІДМОВА

(англ. **voluntary refusal** ['vɒləntərɪ rɪ'fju:zəl])

- остаточне припинення особою за своєю волею готування до злочину або замаху на злочин, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення злочину до кінця (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

ДОБРОВІЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

(англ. **voluntary insurance** ['vɒləntərɪ ɪn'ʃʊərəns])

- це страхування, яке здійснюється на основі договору між страхувальником і страховиком. Загальні умови і порядок здійснення добровільного страхування визначаються правилами

страхування, що встановлюються страховиком самостійно відповідно до вимог цього Закону. Конкретні умови страхування визначаються при укладенні договору страхування відповідно до законодавства (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «страхування», «страхувальники», «страховики».

ДОБРОСОВІСНИЙ НАБУВАЧ МАЙНА

(англ. **bona fide acquirer of property** ['faɪdɪ -rə əv 'prɒpərti])

- набувач, який не знав і не повинен був знати про незаконність свого володіння (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

ДОБРОЧЕСНІСТЬ СУДОВОЇ СИСТЕМИ

(англ. **integrity of judiciary** [ɪn'tɛgrɪtɪ ðv dʒu(:)'dɪʃɪəri])

- цілісна концепція, яка стосується спроможності судової системи або окремого члена судової влади протистояти корупції, при цьому повністю поважаючи основні цінності незалежності, неупередженості, особистої недоторканності, пристойності, рівності, компетенції та старанності (*джерело: United Nations Convention against Corruption [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «корупція».

ДОВЕДЕННЯ ДО БАНКРУТСТВА

(англ. **bringing to bankruptcy** ['brɪŋɪŋ tə 'bæŋkrəptsi])

- умисне, з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або в інтересах третіх осіб вчинення громадянином - засновником (учасником) або службовою особою суб'єкта господарської діяльності дій, що призвели до стійкої фінансової неспроможності суб'єкта господарської діяльності, якщо це завдало великої матеріальної шкоди державі чи кредиту (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ДОВІДКА ПРО ВІЇЗНУ ПЕРЕВІРКУ

(англ. **on-site inspection certificate** [ɒn-saɪt ɪn'spekʃən sə'tɪfɪkət])

- офіційний документ, що містить результати виїзної перевірки та складається інспекційною групою (*джерело: Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «виїзна перевірка».

ДОВІДКА ПРО ОБЛІКОВИЙ ІДЕНТИФІКАТОР

(англ. **account id certificate** [ə'kaʊnt ɪd sə'tɪfɪkət])

- документ установленого зразка, що надається на вимогу суб'єкта первинного фінансового

моніторингу, який став на облік у Держфінмоніторингу, та використовується ним при направленні запитів до державних органів та державних реєстраторів стосовно ідентифікації клієнтів та в інших визначених законодавством випадках (*джерело: Порядок формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор та форми такої довідки» від 08.06.2015 № 542, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2015 р. за № 749/27194 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – Ст. 1677*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «обліковий ідентифікатор», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ДОВІДНИК УЧАСНИКІВ СЕП

(англ. **directory of EPS participants** [di'rektəri əv i:-pi:-es pa:'tɪsɪpənts])

- систематизований перелік усіх учасників СЕП, що є складовою частиною СЕП і використовується під час роботи всіх її програмно-технічних комплексів (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «система електронних платежів Національного банку (СЕП)».

ДОВІРИТЕЛЬ

(англ. **settlor** ['setlɚ])

- особа чи компанія, яка передає право власності на належне їй майно довірчому власнику на основі трастової угоди. Якщо довіритель бажає надати вказівки щодо інвестування чи розподілу трастового майна, то угоду може супроводжувати лист, який не несе юридичної сили та в якому зазначені побажання довірителя щодо дій з майном (*джерело: The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompany-serviceproviders.html>*);

- юридична або фізична особа, яка передає банку повноваження власника щодо належних їй векселів відповідно до умов договору, укладеного між ними (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «банк», «вексель», «договір», «довірчий власник», «траст».

ДОВІРЧЕ УПРАВЛІННЯ

(англ. **trust managing** [trʌst 'mænɪdʒɪŋ])

- надання довірителями трастовим установам свого майна без передачі права власності на нього для подальшого інвестування цих коштів від імені власників і за їх дорученням на різних

фінансових ринках з метою отримання прибутку або одержання інших доходів чи переваг. У зарубіжній практиці під довірчими (трастовими) операціями переважно розуміють операції банків і небанківських фінансових установ з управління майном і виконання інших послуг за дорученням і на користь клієнтів на правах його довіреної особи. Д. у. активами в США та Великій Британії характеризують поняттям «trust». У континентальній Європі переважно використовують термін «довірче управління».

У світовій практиці зустрічаються такі види трастів: 1) *забезпечувальний* – використовується при опосередкуванні реалізації кредитором заставленого майна або позбавленні боржника права його викупу за рішенням суду; 2) *охоронний* – застосовується у разі тривалого збереження майна з метою одержання довірительом доходу від його управління; 3) *дискреційний* – якщо довірена особа самостійно визначає час і розмір виплат довірительу доходу, одержаного від управління переданим майном; 4) *благодійний* – який характеризується необмеженим терміном передачі майна в довірче управління та невизначеним колом вигодонабувачів і може мати різне призначення – допомога інвалідам, сиротам, підтримка соціальних програм тощо; 5) *голосуючий* – використовується для концентрації пакетів акцій або інших майнових прав з метою забезпечення контрольного пакета та права вирішального голосу в управлінні компанією.

У вітчизняній літературі «траст» характеризується як особлива форма розпорядження власністю, що визначає права на майно, яке передається в трастове управління, на розподіл прибутку, отриманого в результаті цього управління, і є відносинами між засновником трасту, довірчим власником (розпорядником) і бенефіціаром.

Д. у. майном та фінансовими активами може здійснюватися в трьох формах: повне довірче управління, довірче управління за узгодженням, довірче управління за наказом.

Повне довірче управління передбачає вчинення довіреною особою дій щодо предмета довірчого управління самостійно в межах, визначених довірчим договором, з обов'язковим повідомленням довірителя про кожну вчинену дію.

Довірче управління за узгодженням передбачає вчинення дій щодо предмета довірчого управління за умови обов'язкового попереднього узгодження з довірительом кожної вчиненої довіреною особою дії.

Довірче управління за наказом передбачає вчинення довіреною особою дій щодо предмета довірчого управління лише за умови видання довірительом наказу у формі та порядку, передбачених довірчим договором.

Залежно від характеру розпорядження майном послуги з Д. у. поділяють на: 1) *активні*, коли майно, що перебуває у розпорядженні довіреної особи, може видозмінюватися, наприклад, шляхом його продажу, надання в позику або заставу без додаткової згоди довірителя; 2) *пасивні*, коли майно не може бути видозмінене або використане довіреною особою без згоди довірителя.

Фінансові установи, що здійснюють Д. у., за свою діяльність отримують комісійні у вигляді фіксованої суми або як відсоток від вартості операції чи як відсоток від одержаного прибутку. Послуги з Д. у. для фізичних осіб, які надаються довіреними особами, класифікують за чотирма групами: 1) *заповідальний траст* – розпорядження майном клієнтів за заповітом чи спадщиною (одержання рішення суду; збір та інвентаризація майна; сплата адміністративних витрат і податків; здійснення розрахунків з кредиторами; розподіл майна між спадкоємцями тощо); 2) *прижиттєвий траст* – управління майном, грошовими коштами та іншими фінансовими активами відповідно до угоди (зберігання та інвестування активів, розпорядження одержаним доходом, оформлення страхування і внесення страхових платежів, депозитні операції з готівкою, облікові операції, виплата доходів, аналіз ефективності

використання майна тощо); 3) *опікунство та забезпечення зберігання майна та фінансових активів*; 4) *агентські послуги* – встановлення договірних зобов'язань між принципалом і третьою особою (збереження активів, купівля-продаж цінних паперів, погашення облігацій, сплата податків, оформлення страхових полісів, оплата рахунків, укладання від імені клієнта договорів, отримання кредитів, купівля-продаж іноземної валюти тощо).

На сьогоднішній день для фізичних осіб найбільшу частку в трастових операціях складають агентські послуги – різноманітні операції з цінними паперами, отримання грошей під заставу, оренда сейфів, оплата рахунків довіритель, сплата податків та оформлення всіх видів доходів за дорученням клієнтів.

До послуг з *Д. у.* для юридичних осіб належать: тимчасове управління справами компанії у випадку зміни власників, реорганізації, ліквідації тощо; агентські послуги; депозитарні послуги; розпорядження активами, включаючи управління нерухомістю; інвестиційні послуги, у т.ч. інвестування коштів, формування інвестиційних портфелів, придбання пакетів акцій тощо; створення різноманітних фондів компанії та управління ними (страхових і резервних фондів, для погашення боргів, сплати відсотків, податків, викупу облігацій; виплати дивідендів акціонерам, пенсій, винагород працівникам, забезпечення функціонування благодійних фондів тощо).

Надання послуг з *Д. у.* здійснюється шляхом виконання наступних фінансових операцій: 1) формування інвестиційного портфеля та управління активами інвестора, розміщеними в довірче управління, на його замовлення; 2) отримання платежів за дорученням клієнта, наприклад, процентів, дивідендів, орендних платежів тощо; 3) укладання договорів на брокерське обслуговування, купівля-продаж цінних паперів від імені та за дорученням клієнта, проведення розрахунків з покупцями та продавцями; 4) зберігання цінних паперів; 5) виконання заявок клієнта на пошук контрагента по угодах або цінних паперах, податкове планування, пошук та придбання нерухомості, антикваріату, постійне інформування клієнта про стан ринку цінних паперів; 6) формування інвестиційної стратегії з урахуванням побажань клієнта, диверсифікація структури активів на основі використання різних інвестиційних інструментів; 7) створення окремих фондів компанії та управління ними тощо. У вітчизняній практиці найбільшого поширення набули довірчі операції банків і небанківських установ щодо інвестування коштів на грошовому ринку та ринку капіталів.

Відмінність між управлінням активами інститутів спільного інвестування та *Д. у.* полягає в тому, що при спільному інвестуванні кошти клієнтів акумулюються в один загальний фонд для подальшого управління ними за однією стратегією, а в індивідуальному *Д. у.* управління портфелем інвестора відбувається за стратегією, розробленою особисто для конкретного довірителя з урахуванням його запитів. При цьому винагорода управляючого залежить безпосередньо від кінцевого результату інвестування.

Д. у. здійснюється на підставі довірчого договору, укладеного в письмовій формі між довірительом і довіреною особою (*джерело: Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*кошти*», «*траст*», «*фінансова установа*», «*клієнт*».

ДОВІРЧИЙ ВЛАСНИК

(англ. **trustee** [trʌs'ti:])

- фахівець (напр., в залежності від юрисдикції, юрист чи трастова компанія), якому платять за те, щоб він діяв як довірена особа у рамках своєї професійної діяльності. Довірчим власником може бути і не фахівець (напр., особа, що діє без винагороди від імені сім'ї) (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу:*

<http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>); - фахівець, що працює професійно у трастовій сфері за певну плату чи компанія або приватна особа, що виконує свої обов'язки безкоштовно. Довірчий власник утримує довірченне йому майно окремо від інших активів. Довірчий власник інвестує та розпоряджається майном, яке йому довірили, відповідно до трастового договору, укладеного з довірительом, звертаючи увагу на листи-побажання останнього. Також є можливим призначення протектора трасту, який може накладати вето на пропозиції довірчого власника чи відхилити їх. Також може бути назначений опікун, який розпоряджається майном (неповнолітньої чи неповносправної особи) відповідно до вказівок довірчих власників-управителів (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary.* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «довіритель», «протектор», «опікун», «траст».

ДОВІРЧИЙ ФОНД, ЩО СТОВРЕНИЙ ЗА ЗГОДОЮ СТОРІН (ВИРАЖЕНИЙ (ВИСЛОВЛЕНИЙ) ТРАСТ)

(англ. **express trust** [ɪkˈspres trʌst])

- фонд, який безпосередньо створений засновником, що зазвичай зафіксовано у вигляді якогось документа, для прикладу, письмового трастового договору. Такі фонди відрізняються від фондів, які створені у силу дій законів та не є результатом чіткого наміру чи рішення засновника щодо створення трасту чи іншого аналогічного правового утворення (так званий конструктивний траст) (джерело: *The FATF RBA guidance for trust and companies service providers (TCSPs) (June 17, 2008). Glossary of terminology* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/rba-tcps.html>; *The FATF RBA guidance for legal professionals (October 23, 2008). Glossary of terminology* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/riskbasedapproachguidanceforlegalprofessionals.html>).

ДОГОВІР

(англ. **contract** [ˈkɒntrækt])

- домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

ДОГОВІР АНДЕРРАЙТИНГУ

(англ. **underwriting contract** [ˈʌndəraɪtɪŋ ˈkɒntrækt])

- договір, який укладається між торговцем (андеррайтером) та емітентом щодо відчуження цінних паперів та/або здійснення дій чи надання послуг, пов'язаних з таким відчуженням, від імені та за рахунок емітента за винагороду (джерело: *Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «цінний папір».

ДОГОВІР БАНКІВСЬКОГО ВКЛАДУ (ДЕПОЗИТУ)

(англ. **bank deposit contract** [bæŋk dɪ 'pɒzɪt 'kɒntrækt])

- договір за яким одна сторона (банк), що прийняла від другої сторони (вкладника) або для неї грошову суму (вклад), що надійшла, зобов'язується виплачувати вкладникові таку суму та проценти на неї або дохід в іншій формі на умовах та в порядку, встановлених договором (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «банк».

ДОГОВІР БАНКІВСЬКОГО РАХУНКА

(англ. **bank account contract** [bæŋk ə 'kaʊnt 'kɒntrækt])

- договір за яким банк зобов'язується приймати і зараховувати на рахунок, відкритий клієнтові (володільцеві рахунка), грошові кошти, що йому надходять, виконувати розпорядження клієнта про перерахування і видачу відповідних сум з рахунка та проведення інших операцій за рахунком (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «банк».

ДОГОВІР ДОВГОСТРОКОВОГО СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

(англ. **long-term life insurance contract** [lɒŋ-tɜ:m laɪf ɪn 'ʃʊəɪəns 'kɒntrækt])

- договір страхування життя строком на п'ять і більше років, який передбачає страхову виплату одноразово або у вигляді анuitету, якщо застрахована особа дожила до закінчення терміну дії договору страхування чи події, передбаченої у договорі страхування, або досягла віку, визначеного договором. Такий договір не може передбачати часткових виплат протягом перших п'яти років його дії, крім тих, що здійснюються у разі настання страхових випадків, пов'язаних із смертю чи хворобою застрахованої особи або нещасним випадком, що призвело до встановлення застрахованій особі інвалідності I або II групи чи встановлення інвалідності особі, яка не досягла вісімнадцятирічного віку. При цьому платник податку - роботодавець не може бути вигодонабувачем за такими договорами страхування життя (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «страхування життя», «страхова виплата».

ДОГОВІР ДОРУЧЕННЯ

(англ. **contract of agency** ['kɒntrækt əv 'eɪdʒənsɪ])

- договір за яким одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити від імені та за рахунок другої сторони (довірителя) певні юридичні дії. Правочин, вчинений повіреним, створює, змінює, припиняє цивільні права та обов'язки довірителя (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- договір, за яким одна сторона (повірений) зобов'язується вчинити певні юридичні дії щодо цінних паперів та/або інших фінансових інструментів від імені та за рахунок другої сторони (довірителя), включаючи внесення змін до договору або розірвання такого договору (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження*

Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*договір*», «*правочин*», «*цінний папір*».

ДОГОВІР КОМІСІЇ

(англ. **commission contract** [kə'miʃən 'kɒntrækt])

- договір за яким одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або кілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- договір, за яким одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або декілька правочинів щодо цінних паперів або інших фінансових інструментів від свого імені за рахунок комітента (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*договір*», «*цінний папір*».

ДОГОВІР КУПВЛІ-ПРОДАЖУ

(англ. **contract of sale** ['kɒntrækt əv seɪl])

- договір за яким одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*договір*».

ДОГОВІР ЛІЗИНГУ

(англ. **lease contract** [li:s 'kɒntrækt])

- договір за яким одна сторона (лізингодавець) передає або зобов'язується передати другій стороні (лізингодержувачеві) у користування майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості із лізингодержувачем (прямий лізинг), або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингодержувачем специфікацій та умов (непрямий лізинг), на певний строк і за встановлену плату (лізингові платежі) (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*договір*».

ДОГОВІР НА БРОКЕРСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

(англ. **brokerage service contract** ['brəʊkəɪdʒ 'sɜːvɪs 'kɒntrækt])

- договір, укладений між торговцем та клієнтом, який передбачає надання торговцем послуг щодо укладання правочинів з цінними паперами або іншими фінансовими інструментами на підставі разових замовлень клієнта (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «цінний папір».

ДОГОВІР НА ВИКОНАННЯ

(англ. **contract for execution** ['kɒntrækt fər ˌeksɪ'kjuːʃən])

- договір купівлі-продажу (міни, позики, РЕПО) цінних паперів або інших фінансових інструментів, який укладається торговцем (комісіонером, повіреним, управителем) з третьою особою (контрагентом) на виконання умов договору комісії, договору доручення, договору про управління, укладеного між торговцем та його клієнтом, або разового замовлення клієнта до договору на брокерське обслуговування (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «цінний папір».

ДОГОВІР ПРО ЗБЕРІГАННЯ ЗАПАСІВ ГОТІВКИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

(англ. **cash reserves storage contract of the National Bank of Ukraine** [kæʃ ɪt 'zɜːvz 'stɔːrɪdʒ 'kɒntrækt əv ðə 'næʃənəl bæŋk əv juː'kreɪn])

- домовленість у письмовій формі між Національним банком та уповноваженим банком про передавання на зберігання до уповноваженого банку запасів готівки Національного банку, зменшення/збільшення запасів готівки на зберіганні, підкріплення запасів готівки на зберіганні, вивезення із запасів готівки на зберіганні не придатної до обігу готівки та надлишків придатної до обігу готівки відповідно до вимог цього Положення (*джерело: Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків» від 07.12.2016 № 408 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 5. – Ст. 172*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Національний банк України».

ДОГОВІР НА КОРИСТЬ ТРЕТЬОЇ ОСОБИ

(англ. **contract in favor of a third party** ['kɒntrækt in 'feɪvə əv ə θɜːd 'paːtɪ])

- договір, в якому боржник зобов'язаний виконати свій обов'язок на користь третьої особи, яка встановлена або не встановлена у договорі (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ДОГОВІР НА ПРИДБАННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ПРИ АНДЕРРАЙТИНГУ

(англ. **securities purchase contract at underwriting** [sɪ'kjʊərɪtɪz 'pɜːʃəs 'kɒntrækt ət 'ʌndəraɪtɪŋ])

- договір купівлі-продажу цінних паперів, який укладається торговцем (андеррайтером) з першим власником (контрагентом) на виконання договору андеррайтингу та на підставі заявки на придбання, а також договір купівлі-продажу цінних паперів, який укладається торговцем (андеррайтером) з емітентом щодо купівлі торговцем (андеррайтером) усіх або частини нереалізованих цінних паперів за визначеною в договорі андеррайтингу фіксованою ціною (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «цінний папір».

ДОГОВІР ПОЗИКИ

(англ. **loan contract** [lɔːn 'kɒntrækt])

- договір за яким одна сторона (позикодавець) передає у власність другій стороні (позичальникові) грошові кошти або інші речі, визначені родовими ознаками, а позичальник зобов'язується повернути позикодавцеві таку ж суму грошових коштів (суму позики) або таку ж кількість речей того ж роду та такої ж якості.

Договір позики є укладенням з моменту передання грошей або інших речей, визначених родовими ознаками (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ДОГОВІР ПРИЄДНАННЯ

(англ. **adhesion contract** [əd'hɪːʒən 'kɒntrækt])

- договір, умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ДОГОВІР ПРО ЗАКУПІВЛЮ(англ. **purchase contract** ['pɜːtʃəs 'kɒntrækt])

- договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ(англ. **services supply agreement** ['sɜːvɪsɪz sə'plaɪ ə'grɪ:mənt])

- договір за яким одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ(англ. **contract on the provision of legal assistance** ['kɒntrækt ɒn ðə prə'vɪzən əv 'liːgəl ə'sɪstəns])

- домовленість, за якою одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується здійснити захист, представництво або надати інші види правової допомоги другій стороні (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правової допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору (*джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адвокат», «клієнт».

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ СТРАХОВИХ АГЕНТСЬКИХ ПОСЛУГ (АГЕНТСЬКА УГОДА)(англ. **contract on the provision of insurance agent services (agency agreement)**

['kɒntrækt ɒn ðə prə'vɪzən əv ɪn'sʊərəns 'eɪdʒənt 'sɜːvɪsɪz ('eɪdʒənsɪ ə'grɪ:mənt)])

- письмова угода між страховиком та страховим агентом, в якій визначаються права та обов'язки сторін щодо порядку укладення, обслуговування та виконання договорів страхування, порядок внесення страхових платежів, умови здійснення взаєморозрахунків між ними, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов зазначеної угоди, інші умови за згодою сторін (*джерело: Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок провадження діяльності страховими посередниками» від 18.12.1996 № 1523 // Урядовий кур'єр. – 21.01.1997*).

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ СТРАХОВИХ БРОКЕРСЬКИХ ПОСЛУГ (БРОКЕРСЬКА УГОДА)(англ. **contract on the provision of insurance brokerage services (brokerage****agreement)** ['kɒntrækt ɒn ðə prə'vɪzən əv ɪn'sʊərəns 'brəʊkərɪdʒ 'sɜːvɪsɪz

('brəʊkərɪdʒ ə'grɪ:mənt)])

- письмова угода між страхувальником та страховим брокером, в якій визначаються права та

обов'язки сторін, порядок і умови набуття чинності договору страхування, що укладається при посередництві страхового брокера, порядок внесення страхових платежів та інформування страхувальника про набуття чинності договору страхування, умови здійснення взаєморозрахунків між ними, відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов зазначеної угоди, інші умови за згодою сторін (*джерело: Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок провадження діяльності страховими посередниками» від 18.12.1996 № 1523 // Урядовий кур'єр. – 21.01.1997).*

ДОГОВІР ПРО СПІЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **joint activity contract** [dʒɔɪnt æk'tɪvɪti 'kɒntrækt])

- договір за яким сторони (учасники) зобов'язуються спільно діяти без створення юридичної особи для досягнення певної мети, що не суперечить законові (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- двосторонній або багатосторонній договір, що укладається між андеррайтерами з метою організації публічного розміщення цінних паперів (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «юридична особа», «цінний папір».

ДОГОВІР ПРО УПРАВЛІННЯ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ, ІНШИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ ТА ГРОШОВИМИ КОШТАМИ, ПРИЗНАЧЕНИМИ ДЛЯ ІНВЕСТУВАННЯ В ЦІННІ ПАПЕРИ ТА ІНШІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

(англ. **contract on securities, other financial instruments, and cash management intended for securities and other financial instruments investment** ['kɒntrækt ɒn sɪ'kjʊərɪtɪz 'lðə faɪ'nænʃəl 'ɪnstrʊmənts ɛnd kæʃ 'mæɪnɪdʒmənt ɪn'tendɪd fə sɪ'kjʊərɪtɪz ɛnd 'lðə faɪ'nænʃəl 'ɪnstrʊmənts ɪn'vestmənt])

- договір, за яким одна сторона (установник управління) передає другій стороні (управителеві) на певний строк об'єкт (об'єкти) управління в інтересах установника управління або визначених ним третіх осіб за винагороду (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ

(англ. **insurance contract** [ɪnˈʃʊərəns ˈkɒntrækt])

- договір за яким одна сторона (страховик) зобов'язується у разі настання певної події (страхового випадку) виплатити другій стороні (страхувальникові) або іншій особі, визначеній у договорі, грошову суму (страхову виплату), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі та виконувати інші умови договору (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- письмова угода між страхувальником і страховиком, згідно з якою страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування страхувальником, на користь якої укладено договір страхування (подати допомогу, виконати послугу тощо), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір», «страхування», «страхувальники», «страховики».

ДОГОВІР УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ

(англ. **estate administration contract** [ɪsˈteɪt ədˌmɪnɪsˈtreɪʃən ˈkɒntrækt])

- договір за яким одна сторона (установник управління) передає другій стороні (управителеві) на певний строк майно в управління, а друга сторона зобов'язується за плату здійснювати від свого імені управління цим майном в інтересах установника управління або вказаної ним особи (вигодонабувача) (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ДОГОВІР ФАКТОРИНГУ (ФІНАНСУВАННЯ ПІД ВІДСТУПЛЕННЯ ПРАВА ГРОШОВОЇ ВИМОГИ)

(англ. **factoring contract (financing at assignment of money claim)** [ˈfæktərɪŋ ˈkɒntrækt (faɪˈnænsɪŋ ət əˈsaɪnmənt əv ˈmʌni kleɪm)])

- договір за яким одна сторона (фактор) передає або зобов'язується передати грошові кошти в розпорядження другій стороні (клієнта) за плату (у будь-який передбачений договором спосіб), а клієнт відступає або зобов'язується відступити факторові своє право грошової вимоги до третьої особи (боржника) (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ДОГОВІР ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ

(англ. **financial lease contract** [faɪˈnænsjəl liːs ˈkɒntrækt])

- договір за яким лізингодавець зобов'язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі) (*джерело: Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансовий лізинг», «лізингодавець», «лізингоодержувач».

ДОДАТКИ ДО УЗАГАЛЬНЕНИХ МАТЕРІАЛІВ

(англ. **case referrals annexes** [keɪs rɪ 'fɜːrəlz 'æneksɪz])

- копії документів, які стосуються відомостей про фінансові операції, та інша інформація, пов'язана з узагальненими матеріалами, у письмовій та/або електронній формі (за наявності) (*джерело: Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: затверджено наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів» від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2013 р. за № 2170/24702 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 75).*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «узагальнені матеріали», «фінансова операція».

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **additional information** [ə 'dɪʃənəl ,ɪnfə 'meɪʃən])

- відомості про фінансові операції, які стали об'єктом фінансового моніторингу, та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також інша наявна у суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформація або інформація, яка повинна зберігатися в нього відповідно до вимог законодавства, зокрема інформація з обмеженим доступом, копії документів, або інформація з них, необхідні для виконання завдань, покладених на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*)

ДОДАТКОВІ БЛАГА

(англ. **additional benefits** [ə 'dɪʃənəl 'benɪfɪts])

- кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку (крім випадків, прямо передбачених нормами розділу IV цього Кодексу) (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112).*)

ДОДАТКОВІ ПОКАРАННЯ

(англ. **additional punishments** [ə 'dɪʃənəl 'plʌnɪʃmənts])

- позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.

Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «покарання», «види покарань», «основні покарання».

ДОДАТКОВІ УЗАГАЛЬНЕНІ МАТЕРІАЛИ(англ. **additional case referrals** [ə'dɪʃənl keɪs rɪ'fɜːrəlz])

- відомості, зібрані на основі аналізу додатково одержаної інформації на додачу до раніше поданих узагальнених матеріалів (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ДОЗВІЛ(англ. **permission** [pə'mɪʃən])

- документ, виданий центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, який надає право на експорт чи імпорт товарів. Дозвіл може бути разовим, генеральним або відкритим (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ДОКАЗИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ(англ. **evidence in criminal proceedings** ['eɪvɪdəns ɪn 'krɪmɪnl prə'siːdɪŋz])

- фактичні дані, отримані у передбаченому цим Кодексом порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «слідчий», «прокурор», «слідчий суддя».

ДОКАЗИ В СПРАВІ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ(англ. **evidence in an administrative offense case** ['eɪvɪdəns ɪn ən əd'mɪnɪstrətɪv ə'fens keɪs])

- будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами.

Обов'язок щодо збирання доказів покладається на осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення, визначених статтею 255 цього Кодексу (*джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984*

№ 8073-Х // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122).

ДОКУМЕНТ

(англ. **document** ['dɒkjʊmənt])

- спеціально створений з метою збереження інформації матеріальний об'єкт, який містить зафіксовані за допомогою письмових знаків, звуку, зображення тощо відомості, які можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*);
- матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інформація», «кримінальне провадження».

ДОКУМЕНТ ЗА ОПЕРАЦІЄЮ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ ЗАСОБІВ

(англ. **document on operation with the use of electronic payment facilities**

['dɒkjʊmənt ɒn ˌɒpə'reɪʃən wɪð ðə ju:s əv ɪlek'trɒnɪk 'reɪmənt fə'sɪlɪtɪz])

- документ, що підтверджує виконання операції із використанням електронного платіжного засобу, на підставі якого формуються відповідні документи на переказ чи зараховуються кошти на рахунки (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «електронний платіжний засіб», «документ на переказ».

ДОКУМЕНТ НА ПЕРЕКАЗ

(англ. **transfer document** ['trænsfɜ: 'dɒkjʊmənt])

- електронний або паперовий документ, що використовується суб'єктами переказу, їх клієнтами, кліринговими, еквайринговими установами або іншими установами - учасниками платіжної системи для передачі доручень на переказ коштів (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клірингова установа», «еквайрингова установа (еквайр)».

ДОКУМЕНТ НА ПЕРЕКАЗ ГОТІВКИ

(англ. **cash transfer document** [kæʃ 'trænsfɜ: 'dɒkjʊmənt])

- документ на переказ, що використовується для ініціювання переказу коштів, поданих разом з цим документом у готівковій формі (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

ДОКУМЕНТ ПРО ГАРАНТІЮ

(англ. **warranty document** ['wɒrəntɪ 'dɒkjʊmənt])

- документ, який містить письмове зобов'язання (підтвердження) уповноваженого на це державного органу України або іноземної держави щодо використання в заявлених цілях товарів і видається у формі міжнародного імпортного сертифіката, сертифіката підтверджен-

ня доставки чи іншого документа, що містить таке зобов'язання (підтвердження), а також документ, який містить письмове зобов'язання кінцевого споживача, що видається у формі сертифіката кінцевого споживача (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ДОКУМЕНТАРНИЙ ЦІННИЙ ПАПІР

(англ. **documentary security** [ˌdɒkjʊˈmentəri sɪˈkjuəriɪ])

- паперовий або електронний документ, оформлений у визначеній законодавством формі, що містить найменування виду цінного папера, а також визначені законодавством реквізити (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*бездокументарний цінний папір*».

ДОКУМЕНТИ, ЩО ЗАСВІДЧУЮТЬ ОСОБУ

(англ. **documents of identification** [ˈdɒkjʊmənts əv aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən])

- паспорт громадянина України, для громадян інших країн - паспортний документ, посвідка на проживання особи без громадянства та інші, визначені законодавством, документи (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

ДОКУМЕНТИ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ КРАЇНУ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ

(англ. **documents confirming the country of goods origin** [ˈdɒkjʊmənts kənˈfɜːmɪŋ ðə ˈkʌntri əv ɡʊdz ˈɒrɪdʒɪn])

- сертифікат про походження товару, засвідчена декларація про походження товару, декларація про походження товару, сертифікат про регіональне найменування товару (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*товари*».

ДОМАШНІЙ АРЕШТ

(англ. **house arrest** [haʊs əˈrest])

- заборона підозрюваному, обвинуваченому залишати житло цілодобово або у певний період доби (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*підозрюваний*», «*обвинувачений (підсудний)*».

ДОМІЦИЛІАНТ

(англ. **domiciliation agent** [ˌdɒmɪsɪlɪˈeɪʃən ˈeɪdʒənt])

- платник за векселем, який уповноважує доміциліата здійснити платіж за векселем у місці доміциляції - місцезнаходженні доміциліата. Місцезнаходження платника і доміциліата різні. Право доміцилювати вексель, тобто визначати особливе місце платежу (населений пункт, відмінний від місцезнаходження особи, яка зазначена як платник за векселем), належить

виключно векселедавцю як у простих, так і в переказних векселях (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платник (траст)», «вексель», «доміциліат», «вексель простий», «вексель переказний».

ДОМЦИЛІАТ

(англ. **domiciliate** [ˌdɒmɪsɪlɪ'eɪt])

- особа, яка є особливим платником за векселем за дорученням і за рахунок доміциліанта. Місцезнаходження такої особи і доміциліанта різні (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платник (траст)», «вексель», «доміциліант».

ДОМЦИЛЯЦІЙНА ФОРМУЛА

(англ. **domiciliation formula** [ˌdɒmɪsɪlɪ'eɪʃən 'fɔ:mjələ])

- напис на векселі, що обумовлює особливе місце платежу, яке відрізняється від місцезнаходження особи, яка зазначена як платник за векселем. Учиняється векселедавцем (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платник (траст)», «вексель».

ДОМЦИЛЯЦІЯ ВЕКСЕЛЯ

(англ. **domiciled bill** [ˈdɒmɪsaɪld bɪl])

- призначення за векселем особливого місця платежу, що відрізняється від місцезнаходження особи, яка зазначена як платник за векселем, шляхом проставлення доміциляційної формули. Під час складання векселя векселедавець може зазначити не лише особливе місце платежу, а й особу, яка оплатить вексель у місці доміциляції. Якщо така особа не зазначена, то її може зазначити трасат під час акцепту. Якщо він цього не зробить, то вважається, що акцептант сам виконає платіж у місці доміциляції (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платник (траст)», «вексель», «доміциляційна формула», «векселедавець», «акцептант векселя».

ДОРОГОЦІННЕ КАМІННЯ

(англ. **precious stones** ['preʃəs stəʊnz])

- природні та штучні (синтетичні) мінерали в сировині, необробленому та обробленому вигляді (виробах):

- а) першого порядку - алмаз, рубін, сапфір синій, смарагд, олександрит;
- б) другого порядку - демантоїд, евклаз, жадеїт (імперіал), сапфір рожевий та жовтий, опал благородний чорний, шпінель благородна;
- в) третього порядку - аквамарин, берил, кордієрит, опал благородний білий та вогняний, танзаніт, топаз рожевий, турмалін, хризоберил, хризоліт, цаворіт, циркон, шпінель;
- г) четвертого порядку - адуляр, аксиніт, альмандин, аметист, гесоніт, grosular, данбурит, діоптаз, кварц димчастий, кварц рожевий, кліногуміт, кришталь гірський, кунцит, моріон, піроп, родоліт, скаполіт, спесартин, сподумен, топаз блакитний, винний та безколірний, фенакит, фероортотлаз, хризопраз, хромдіоксид, цитрин (*джерело: Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18.11.1997 № 637/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 9. – Ст. 34; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

ДОРОГОЦІННІ МЕТАЛИ

(англ. **precious metals** ['preʃəs 'metlz])

- золото, срібло, платина і метали платинової групи (паладій, іридій, родій, осмій, рутеній) у будь-якому вигляді та стані (сировина, сплави, напівфабрикати, промислові продукти, хімічні сполуки, вироби, відходи, брухт тощо) (*джерело: Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18.11.1997 № 637/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 9. – Ст. 34).*

ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ

(англ. **access to information in the system** ['ækses to 'ɪnfə'meɪʃən ɪn ðə 'sɪstɪm])

- отримання користувачем можливості обробляти інформацію в системі (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «користувач інформації в системі».

ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

(англ. **pre-trial investigation** [pri:-'traɪəl ɪn'vestɪ'geɪʃən])

- стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

ДОСУДОВЕ СЛІДСТВО

(англ. **pre-trial examination** [pri:-'traɪəl ɪg,zæmɪ'neɪʃən])

- форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування злочинів (*джерело:*

Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «досудове розслідування», «злочин».

ДОСЬЄ

(англ. **profile** ['prəʊ.faɪl])

- (1) Сукупність документів і матеріалів з якоїсь конкретної справи або питання. (2) Папка з цими матеріалами (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ВНУТРІШНІХ ПРОЦЕДУР (КОМПЛАЄНС)

(англ. **compliance with legislation requirements and internal procedures**

(compliance) [kəm'plaɪəns wɪð 'ledʒɪs'leɪʃən rɪ'kwaɪəmənts ənd ɪn'tɜːnl prə'siːdʒəz (kəm'plaɪəns)])

- необхідність знати, розуміти та дотримуватися всіх вимог законодавства України, нормативів, положень і правил, внутрішніх політик, стандартів та кодексів з питань діяльності банку (*джерело: Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>).*

ДОХІД

(англ. **income** ['ɪnkɪm])

- кошти в грошовій або натуральній формі, одержані внаслідок підприємницької чи будь-якої іншої діяльності (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кошти».

ДОХІД З ДЖЕРЕЛОМ ЇХ ПОХОДЖЕННЯ З УКРАЇНИ

(англ. **income from the source of their origin from Ukraine** ['ɪnkɪm frɒm ðə sɔːs əv ðeə 'ɔrɪdʒɪn frɒm juː'kreɪn])

- будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, у тому числі, але не виключно, доходи у вигляді:

- а) процентів, дивідендів, роялті та будь-яких інших пасивних (інвестиційних) доходів, сплачених резидентами України;
- б) доходів від надання резидентам або нерезидентам в оренду (користування) майна, розташованого в Україні, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих в Україні портів;
- в) доходів від продажу рухомого та нерухомого майна, доходів від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, у тому числі акцій українських емітентів;
- г) доходів, отриманих у вигляді внесків та премій на страхування і перестраховання ризиків на території України;
- г) доходів страховиків - резидентів від страхування ризиків страхувальників - резидентів

за межами України;

д) інших доходів від діяльності, у тому числі пов'язаних з повною або частковою переуступкою прав та обов'язків за угодами про розподіл продукції на митній території України або на територіях, що перебувають під контролем контролюючих органів (у зонах митного контролю, на спеціалізованих ліцензійних митних складах тощо);

е) спадщини, подарунків, вигравшів, призів;

є) заробітної плати, інших виплат та винагород, виплачених відповідно до умов трудового та цивільно-правового договору;

ж) доходів від зайняття підприємницькою та незалежною професійною діяльністю (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ДОХІД, ОТРИМАНИЙ З ДЖЕРЕЛ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ

(англ. **received income from sources outside Ukraine** [rɪ'si:vɪd 'ɪnkʌm frɒm 'sɔːsɪz 'aʊt'saɪd juː'kreɪn])

- будь-який дохід, отриманий резидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності за межами митної території України, включаючи проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші види пасивних доходів, спадщину, подарунки, виграші, призи, доходи від виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими та трудовими договорами, від надання резидентам в оренду (користування) майна, розташованого за межами України, включаючи рухомий склад транспорту, приписаного до розташованих за межами України портів, доходи від продажу майна, розташованого за межами України, дохід від відчуження інвестиційних активів, у тому числі корпоративних прав, цінних паперів тощо; інші доходи від будь-яких видів діяльності за межами митної території України або територій, не підконтрольних контролюючим органам (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ДОХОДИ

(англ. **proceeds** ['prəʊsiːdz])

- будь-яке майно, що прямо або опосередковано походить або отримано в наслідок вчинення злочину (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);*

- будь-яка економічна вигода, набута злочинним шляхом. Вона може складатись з будь-якої власності (*джерело: Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029);*

- збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників) (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «майно», «злочин».

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ(англ. **budget incomes** ['bʌdʒɪt 'ɪŋklʌmz])

- податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ) (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

ДОХОДИ ВІД ЗЛОЧИНУ(англ. **proceeds of crime** ['prəʊ.sɪ:dz əv kraɪm])

- будь-яке майно, придбане чи отримане, прямо або посередньо, в результаті вчинення будь-якого злочину (*джерело: United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «майно», «злочин».

ДОХОДИ, ОДЕРЖАНІ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ(англ. **proceeds of crime** ['prəʊ.sɪ:dz əv kraɪm])

- будь-яка вигода, одержана внаслідок вчинення суспільно небезпечного діяння, що передусе легалізації (відмиванню) доходів, яка може складатися з рухомого чи нерухомого майна, майнових та немайнових прав, незалежно від їх вартості (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ДОЧІРНЯ КОМПАНІЯ(англ. **subsidiary** [səb'sɪdʒəri])

- юридична особа, яка контролюється іншою юридичною особою (материнською компанією) (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

- юридична особа, яка контролюється іншою юридичною особою (материнською компанією) (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ДРІБНИЙ НАРКОДИЛЕР(англ. **small drug dealer** [smɔ:l drʌg 'di:lə])

- особа, що поставляє маленькі партії наркотиків (напр., партії героїну до 20 грам) або придбає їх від інших торгівців. Ця категорія, в основному, включає споживачів наркотиків, які, залежно від ситуації, виступають як посередники або самостійно купують невеликі партії наркотиків для їх перепродажу. Вони заробляють кошти на різниці цін купівлі та продажу, часто не маючи іншого джерела доходу, та витрачають свій дохід на придбання нової партії наркотиків, сплачуючи за транспортування та власне споживання (*джерело: FATF Report: Financial flows linked to the production and trafficking of Afghan opiates [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financial-flows-linked-to-production-and-trafficking-of-afghan-opiates.pdf>*).

ДРОБЛЕННЯ СУМ

(англ. **sum split** [sʌm splɪt])

- штучна структуризація (ділення) суми фінансової операції, граничний розмір якої визначений відповідними вимогами та обмеженнями, передбаченими банківським, валютним законодавством, законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, на декілька пов'язаних між собою фінансових операцій, що здійснюються на менші суми (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова операція».

ДРОП

(англ. **drop** [drɒp])

- людина-посередник, яка не маючи на те законних підстав здійснює отримання коштів із застосуванням білого пластику в банкоматах чи касах банків або знімає з власного рахунку (або перераховує на інший рахунок) кошти одержані злочинним шляхом, які надійшли на її рахунок для легалізації. Працюють за наймом, комісійну винагороду, або, навіть, зарплату (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «банк».

Е

ЕКВАЙР

(англ. **acquirer** [ə'kwaɪə])

- установа, що надає послуги технологічного, інформаційного обслуговування розрахунків, які здійснюються із застосуванням платіжних систем через банкомати, POS-термінали тощо. Еквайр відповідає за відшкодування коштів торговим точкам, в яких здійснювались розрахунки, проводилися покупки або оплачувалися послуги за допомогою платіжних карток (*джерело: Guidance for a Risk-Based Approach to Prepaid Cards, Mobile Payments and Internet-Based Payment Services [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-RBA-NPPS.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «банкомат».

ЕКВАЙРИНГ

(англ. **acquiring** [ə'kwaɪəɪŋ])

- послуга технологічного, інформаційного обслуговування розрахунків за операціями, що здійснюються з використанням електронних платіжних засобів у платіжній системі (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «електронний платіжний засіб», «платіжна система».

ЕКВАЙРИНГОВА УСТАНОВА (ЕКВАЙР)

(англ. **acquiring institution (acquirer)** [ə'kwaɪəɪŋ ,ɪnstɪ'tju:ʃən (ə'kwaɪə)])

- юридична особа, яка здійснює еквайринг (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

ЕКВІВАЛЕНТ ГРОШОВИХ КОШТІВ

(англ. **cash equivalents** [kæʃ ɪ'kwɪvələnts])

- короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. *Е. г. к.* є різновидом фінансових інвестицій, що відображаються на рахунку 35 «Короткострокові фінансові інвестиції».

Е. г. к. утримуються для погашення короткострокових зобов'язань, а не для інвестиційних цілей. Для того, щоб інвестицію можна було визначити як *Е. г. к.*, вона повинна вільно конвертуватися у відповідну суму грошей та характеризуватися незначним ризиком зміни вартості. Прикладом *Е. г. к.* можуть бути казначейські векселі, а також депозитні сертифікати з терміном погашення до 3 місяців. Таким чином, інвестиція визначається, здебільшого, як *Е. г. к.* тільки в разі короткого строку погашення (протягом трьох місяців або навіть і

менше з дати придбання). Інвестиції в інструменти власного капіталу не входять до складу *Е. г. к.*, якщо вони не є за сутністю *Е. г. к.*, наприклад, у випадку привілейованих акцій, придбаних протягом короткого періоду їх погашення і з визначеною датою викупу (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

ЕКВІВАЛЕНТИ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ГРОШЕЙ)

(англ. **cash equivalents** [kæʃ ɪ 'kwɪvələnts])

- короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).*

ЕКОНОМІЧНА ВИГОДА

(англ. **economic benefit** [i:kə'nomɪk 'benɪfɪt])

- потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365).* Зв'язок з іншими термінами: див. термін «активи».

ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ (СЕНС) ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **financial transaction economic feasibility (sense)** [faɪ'nænʃəl trænzækʃən ,i:kə'nomɪk ,fi:zə'bɪlɪti (sens)])

- аргументоване обґрунтування, що така фінансова операція спрямована на досягнення економічного результату, економічних або особистих цілей, які не порушують вимоги законодавства України або не спрямовані на такі порушення (*джерело: Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників» від 15.08.2016 № 369 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 70. – Ст. 2360).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова операція».

ЕКОНОМІЧНІ НОРМАТИВИ

(англ. **economic standards** [i:kə'nomɪk 'stændədz])

- показники, що встановлюються Національним банком України і дотримання яких є обов'язковим для банків (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30).*

ЕКСПЕРТ

(англ. **expert** ['ekspɜ:t])

- особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, має право відповідно до Закону України «Про судову експертизу» на проведення експертизи і якій доручено провести дослідження об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обста-

вини вчинення кримінального правопорушення, та дати висновок з питань, які виникають під час кримінального провадження і стосуються сфери її знань (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ЕКСПЕРТИЗА

(англ. **examination** [ɪg,zæmɪ'neɪʃn])

- дослідження будь-якого питання обізнаною особою (експертом) з метою надання висновку (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

ЕКСПЕРТИЗА ГРОШОВИХ ЗНАКІВ

(англ. **examination of banknotes** [ɪg,zæmɪ'neɪʃn əv 'bæŋk.nəʊt])

- перевірка грошових знаків і розмінної монети на їх справжність і платіжність. Мета експертизи – виявити фальшиві, старі, пошкоджені грошові знаки і монети. Якщо при експертизі пошкоджених знаків буде встановлено їхню справжність і платіжність, банк замінює їх на нові за заявою пред'явника (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошові знаки», «банк».

ЕКСПЕРТНА КОМІСІЯ

(англ. **expert commission** ['ekspɜ:t kə'mɪʃən])

- комісія Держфінмоніторингу України з розгляду узагальнених матеріалів і додаткових узагальнених матеріалів, підготовлених для подання правоохоронним та розвідувальним органам, склад і повноваження якої затверджуються окремим наказом Держфінмоніторингу України (джерело: *Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: затверджено наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів» від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2013 р. за № 2170/24702 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 75*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Державна служба фінансового моніторингу України», «узагальнені матеріали», «додаткові узагальнені матеріали».

ЕКСПОРТ

(англ. **export** ['eksɜ:t])

- продаж або передача на інших законних підставах товарів іноземним суб'єктам господарської та іншої діяльності з вивезенням або без вивезення цих товарів за межі митного кордону України, включаючи реекспорт товарів, у тому числі:

продаж або передача товарів в Україні посольству чи представнику будь-якої юридичної особи іноземної держави, іноземцю чи особі без громадянства;

продаж або передача в Україні чи за її межами права управління (контролю) товарами відповідно юридичній особі іноземної держави чи її представнику, іноземцю чи особі без громадянства, у тому числі через засоби зв'язку;

розкриття технології іноземцю чи особі без громадянства;

фактичне відвантаження товарів з метою подальшої їх передачі або переміщення за межі України (джерело: *Про державний контроль за міжнародними передачами товарів вій-*

ськового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148);

- (1) Вивезення товару або капіталу за кордон самостійно або із залученням послуг незалежних маркетингових посередників. (2) Товари, які відправляють до іншої країни на продаж (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «товари».

ЕКСПОРТ (ЕКСПОРТ ТОВАРІВ)

(англ. **export (export of goods)** ['eksɒ:t ('eksɒ:t əv ɡʊdz)])

- продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів (джерело: *Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020*). При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України (джерело: *Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «зовнішньоекономічна діяльність», «господарська діяльність».

ЕКСПОРТ (ІМПОРТ) КАПІТАЛУ

(англ. **export (import) of capital** ['eksɒ:t ('ɪmpɔ:t) əv 'kæpɪtl])

- вивезення за межі України (ввезення з-за меж України) капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності (джерело: *Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377; Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валютні кошти», «господарська діяльність».

ЕКСПОРТ (ОСТАТОЧНЕ ВИВЕЗЕННЯ)

(англ. **export (final export)** ['eksɒ:t ('faɪnl 'eksɒ:t)])

- митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ЕКСПРЕСИВНІ НПО

(англ. **expressive NPO** [ɪks'presɪv ɛn-ri:-əʊ])

- НПО, що залучені до певних активних заходів, які включають програми зосереджені на спорті та відпочинку, мистецтві та культурі, представлені інтересів та адвокатської діяль-

ності (джерело: *EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=81272).

ЕКСТРАДИЦІЙНА ПЕРЕВІРКА

(англ. **extradition inspection** [ˌɛkstrəˈdɪʃən ɪnˈspekʃən])

- діяльність визначених законом органів щодо встановлення та дослідження передбачених міжнародним договором України, іншими актами законодавства України обставин, що можуть перешкоджати видачі особи (екстрадиції), яка вчинила злочин (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*видача особи (екстрадиція)*», «*злочин*».

ЕКСТРАДИЦІЙНИЙ АРЕШТ

(англ. **extradition arrest** [ˌɛkstrəˈdɪʃən əˈrest])

- застосування запобіжного заходу у вигляді тримання особи під вартою з метою забезпечення її видачі (екстрадиції) (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*видача особи (екстрадиція)*».

ЕКСТРЕМІСТ

(англ. **extremist** [ɪkˈstriːmɪst])

- особа, яка схильна до крайніх поглядів і дій (джерело: *Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Глумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086-2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

ЕЛЕКТРОННА АДРЕСА

(англ. **e-mail address** [iː-meɪl əˈdres])

- адреса електронної пошти платника податків, що складається з ідентифікатора, позначки «@» та доменного імені, що використовується платником податків для листування з державними, у тому числі контролюючими, органами та повідомляється шляхом внесення адреси електронної пошти до облікових даних платника податків, зокрема в електронному кабінеті (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112).

ЕЛЕКТРОННА ІДЕНТИФІКАЦІЯ

(англ. **electronic identification** [ɪˌlekˈtrɒnɪk aɪˌden.tɪ.fɪˈkeɪ.ʃən])

- процедура використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну особу (джерело: *Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції Укра-*

їни 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фізична особа».

ЕЛЕКТРОННА ПЕЧАТКА

(англ. **electronic stamp** [ɪˌlekˈtrɒnɪk stæmp])

- електронні дані, які додаються створювачем електронної печатки до інших електронних даних або логічно з ними пов'язуються і використовуються для визначення походження та перевірки цілісності пов'язаних електронних даних (*джерело: Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931).*

ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ЗАКУПІВЕЛЬ

(англ. **electronic procurement system** [ɪlekˈtrɒnɪk prəˈkjʊəmənt ˈsɪstɪm])

- інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує проведення процедур закупівель, створення, розміщення, оприлюднення та обмін інформацією і документами в електронному вигляді, до складу якої входять веб-портал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «веб-портал Уповноваженого органу».

ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ПРИЙНЯТТЯ СТАВОК

(англ. **electronic accept bets system** [ɪlekˈtrɒnɪk əkˈsept bets ˈsɪstɪm])

- програмно-технічний комплекс, призначений для фіксації та обліку ставок у державній лотереї, фіксації виплати призів і/або виплати призів, зберігання інформації про проведення лотереї, а також для здійснення інших операцій, пов'язаних з проведенням державної лотереї. Електронна система прийняття ставок складається з центральної електронної системи та терміналів електронної системи прийняття ставок, пов'язаних між собою електронним або іншим зв'язком. Використання електронної системи прийняття ставок не вимагається при проведенні миттєвих лотерей (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369).*
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ставка», «приз (виграш)», «лотерея», «державна лотерея».

ЕЛЕКТРОННЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ

(англ. **electronic confirmation of identification** [ɪlekˈtrɒnɪk ˌkɒnfəˈmeɪʃən əv aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən])

- складова частина дистанційної ідентифікації, інформація у вигляді електронної анкети, яка містить підтвердження факту успішної автентифікації користувача системи BankID абонентом-ідентифікатором і дані користувача. Перелік даних користувача відповідає тим, що були визначені в електронному запиті на ідентифікацію (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб*

BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система BankID», «автентифікація», «абонент-ідентифікатор».

ЕЛЕКТРОННЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

(англ. **electronic message** [ɪlek'trɒnɪk 'mesɪdʒ])

- інформація в електронному вигляді для обміну між абонентами та користувачами системи електронної пошти Національного банку України, а також для використання в програмно-технічних комплексах і яка має визначений формат, технологію оброблення згідно з домовленостями між користувачами системи електронної пошти Національного банку України та вимогами відповідних програмно-технічних комплексів (джерело: *Положення про систему електронної пошти Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про систему електронної пошти Національного банку України» від 17.04.2018 № 42 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 41. – Ст. 1466).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система електронної пошти Національного банку України», «абонент системи електронної пошти Національного банку», «користувач системи електронної пошти Національного банку».

ЕЛЕКТРОННЕ РОЗРАХУНКОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

(англ. **electronic settlement message** [ɪlek'trɒnɪk 'setlmənt 'mesɪdʒ])

- електронний документ, який несе інформацію щодо переказу коштів, має такий самий формат, реквізити, порядок формування і технологію оброблення в СЕП, як і міжбанківський електронний розрахунковий документ, але не супроводжується рухом коштів (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «міжбанківський електронний розрахунковий документ».

ЕЛЕКТРОННИЙ БАНКІВСЬКИЙ ДОКУМЕНТ

(англ. **electronic banking document** [ɪlek'trɒnɪk 'bæŋkɪŋ 'dɒkjʊmənt])

- електронний документ, що використовується в банківській діяльності, формат, обов'язкові реквізити і засоби захисту якого відповідають вимогам законодавства (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).*

ЕЛЕКТРОННИЙ ГАМАНЕЦЬ

(англ. **electronic purse** [ɪlek'trɒnɪk pə:s])

- смарт-картка або платіжний додаток до платіжної картки, кошти за операціями з якою(им) обліковуються на консолідованому рахунку емітента. Використання *Е. г.* дає змогу його держателю в межах встановленого ліміту виконувати платіж за товари (послуги) без введення персонального ідентифікаційного номера. Призначений в основному для здійснення розрахунків і зняття готівки на невеликі суми. *Е. г.* є одним із типів наперед оплачених платіжних карток (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «емітент», «платіж», «кошти», «готівка».

ЕЛЕКТРОННИЙ ЗАПИТ НА ІДЕНТИФІКАЦІЮ

(англ. **e-request for identification** [i:'rɪ'kwɛst fər aɪ'dentɪfɪ'keɪʃən])

- складова частина дистанційної ідентифікації в електронній формі, яку ініціює користувач системи BankID на порталі абонента - надавача послуг (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «дистанційна ідентифікація», «система BankID», «абонент-надавач послуг».

ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДПИС

(англ. **electronic signature** [ɪlek'trɒnɪk 'sɪɡnɪʃə])

- дані в електронній формі, які додаються до інших електронних даних або логічно з ними пов'язані та призначені для ідентифікації підписувача цих даних (*джерело: Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276).*

ЕЛЕКТРОННИЙ ПЛАТІЖ

(англ. **wire transfer** ['waɪə 'trænsfə(:)])

- будь-яка операція, що відбувається від імені відправника через фінансову установу за допомогою електронних засобів, з метою зробити цю суму коштів доступною для отримувача у фінансовій установі отримувачі, незалежно від того чи є відправник та отримувач однією особою (*джерело: The FATF Recommendations Glossary of specific terms used in Interpretive Note 16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «відправник», «фінансова установа отримувач», «отримувач».

ЕЛЕКТРОННИЙ ПЛАТІЖНИЙ ЗАСІБ

(англ. **electronic payment instrument** [ɪlek'trɒnɪk 'peɪmənt 'ɪnstrʊmənt])

- платіжний інструмент, який надає його держателю можливість за допомогою платіжного пристрою отримати інформацію про належні держателю кошти та ініціювати їх переказ (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001*

№ 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжний інструмент», «платіжний пристрій», «переказ коштів».

ЕЛЕКТРОННИЙ ПРИСТРІЙ

(англ. **electronic device** [ɪlek'trɒnɪk dɪ'vaɪs])

- чип, що міститься на пластиковій картці або на іншому носії, пам'ять комп'ютера тощо, які використовуються для зберігання електронних грошей (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571*).

ЕЛЕКТРОННИЙ РОЗРАХУНКОВИЙ ДОКУМЕНТ

(англ. **electronic settlement document** [ɪlek'trɒnɪk 'setlmənt 'dɒkjʊmənt])

- документ, інформація в якому представлена у формі електронних даних, включаючи відповідні реквізити розрахункового документа, який може бути сформований, переданий, збережений і перетворений у візуальну форму представлення електронними засобами (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ЕЛЕКТРОННИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ДОВІДНИК БАНКІВ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ УСТАНОВ

(англ. **electronic technological guidebook of banks of Ukraine and other institutions** [ɪlek'trɒnɪk 'tɛknə'lədʒɪk(ə)l 'gaɪdbʊk əv bæŋks əv ju:'kreɪn ənd 'lðə ,ɪnstɪ'tju:ʃənz])

- систематизований перелік банків, філій, інших установ, що є складовою частиною інформаційної мережі Національного банку і використовується під час роботи всіх її програмно-технічних комплексів (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банки», «інформаційна мережа Національного банку».

ЕЛЕКТРОННИЙ ЦИФРОВИЙ ПІДПИС

(англ. **electronic digital signature** [ɪlek'trɒnɪk 'dɪdʒɪtl 'sɪɡnɪʃə])

- вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу підтвердити його цілісність та ідентифікувати підписувача. Електронний цифровий підпис накладається за допомогою особистого ключа та перевіряється за допомогою

відкритого ключа (*джерело: Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «електронний підпис».

ЕЛЕКТРОННИЙ ЧЕК

(англ. **electronic check** [ɪlɛk'trɒnɪk tʃɛk])

- комп'ютерний пристрій, який використовують в окремих системах електронних грошей, зокрема, в НСМЕП. *Е. ч.* включає в себе картку з інтегральною схемою або в нього можуть бути вмонтовані картки з інтегральною схемою (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «електронні гроші».

ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ

(англ. **electronic money** [ɪlɛk'trɒnɪk 'mʌni]; **e-money** [i:'mʌni]; **digital cash** ['dɪdʒɪt(ə)l kæʃ])

- цифровий засіб вираження фіатної валюти, що використовується для електронної передачі вартості вираженої у фіатній валюті. Е-гроші представляють собою механізм цифрового переказу фіатної валюти – тобто вони використовуються для електронного переказу валюти та мають статус законного платіжного засобу (*джерело: FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>*);

- грошова вартість, що зберігається на електронному пристрої, в тому числі магнітному носії, представлені у вигляді вимоги до емітента, яка випускається під час отримання коштів для проведення платіжних операцій, як це зазначено в пункті 5 статті 4 Директиви 2007/64/ЄС, та яка приймається фізичною або юридичною особою, відмінною від емітента електронних грошей (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*);

- одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі.

Випуск електронних грошей може здійснювати виключно банк. Банк, що здійснює випуск електронних грошей, бере на себе зобов'язання з їх погашення.

Випуск електронних грошей здійснюється шляхом їх надання користувачам або комерційним агентам в обмін на готівкові або безготівкові кошти.

Банк, що здійснює випуск електронних грошей, зобов'язаний погашати випущені ним електронні гроші на вимогу користувача (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- грошові зобов'язання емітента в електронному вигляді, які знаходяться на електронному пристрої у розпорядженні користувача. Таким пристроєм може бути мікропроцесорна картка, комп'ютер користувача, сервер системи розрахунків, де централізовано зберігаються *Е. г.* користувачів. У системах, які здійснюють розрахунки в *Е. г.*, банківські рахунки використовуються лише, якщо гроші вводяться та виводяться із системи. При цьому йдеться про банківські рахунки емітента *Е. г.*, а не користувачів. У разі емісії *Е. г.* традиційні гроші користувачів зараховуються на банківський рахунок емітента. При пред'явленні *Е. г.*

для погашення, традиційні гроші списуються з банківського рахунка емітента і надаються пред'явнику, наприклад торговцю, який реалізував за *Е. г.* товари чи послуги, або споживачу, якщо він вже не потребує такого платіжного засобу.

Міжнародні банківські установи, зокрема, Банк міжнародних розрахунків та Європейський центральний банк, наголошують, що *Е. г.* необхідно розглядати окремо від засобів доступу до банківського рахунка, і встановлюють вимоги до емітентів і систем розрахунків *Е. г.* незалежно від виду носія, на якому вони зберігаються.

Е. г. всіх відомих сьогодні систем є наперед оплаченими і, таким чином, тісно пов'язаними з грошима центральних банків. Саме передоплата традиційними грошима є передумовою для запису на технічному пристрої користувача грошової вимоги до емітента у вигляді *Е. г.* Ця грошова вимога (або зобов'язання емітента погасити пред'явнику *Е. г.* традиційними грошима) і використовується для придбання товарів чи послуг у торговців. Ступінь того, як приймаються *Е. г.* торговцями, залежить лише від домовленостей, досягнутих між ними та емітентом *Е. г.* Оскільки купівельна спроможність *Е. г.* потенційно є необмеженою, їх природа характеризується як грошова.

Правове визначення *Е. г.* для країн Європейського Союзу міститься у Директиві 2000/46/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС про започаткування та здійснення діяльності установами-емітентами електронних грошей та пруденційний нагляд за ними від 18 вересня 2000 р. Відповідно до статті 1 Директиви, «*Е. г.* – грошова вартість, яка є вимогою до емітента і яка: (i) зберігається на електронному пристрої; (ii) емітується під час отримання грошових коштів у вартісному розмірі не меншому, ніж емітована грошова вартість; (iii) приймається як засіб платежу підприємствами, іншими ніж емітент».

Однією з особливостей *Е. г.*, порівняно з традиційними видами грошей, є обмеженість щодо виконання ними функцій засобу платежу і засобу обігу. Як засіб платежу *Е. г.* мають суттєві технічні обмеження: можливість їх приймання залежить від технічної оснащеності торговців (наявність карт-ридерів, електронних гаманців тощо). Обмежене виконання *Е. г.* функції збереження вартості, оскільки проценти за *Е. г.* не нараховуються. Проте якщо в майбутньому суми *Е. г.*, якими володіють фізичні та юридичні особи, збільшуватимуться, ймовірним є відкриття фінансовими посередниками депозитних рахунків *Е. г.* (джерело: *Електронні гроші: світовий досвід і перспективи розвитку в Україні / В.І. Міценко, О.О. Махаєва, В.В. Крилова. – К.: ЦНД НБУ, 2007. – 108 с.*);

- умовна назва грошових коштів, які використовуються їхніми власниками на основі електронної системи банківських послуг. По суті, це кредитні гроші, які приводяться в рух не за допомогою паперових носіїв (банківських білетів, чеків, векселів), а завдяки запровадженню в сфері розрахунків найновітніших комп'ютерів і сучасних систем зв'язку. *Е. г.* є найбільш прогресивним, економічним і зручним носієм грошових функцій. Поява електронних грошей стала можливою завдяки широкому впровадженню в банківську справу, у сферу обслуговування населення комп'ютерної техніки і технології, створенню ефективної системи правового захисту всіх суб'єктів розрахунково-платіжних відносин. Основними компонентами системи забезпечення *Е. г.* є банківські автомати, касири, кредитні картки, дебетові картки, електронні системи розрахунків у торговельних пунктах, електронна система обслуговування вдома та ін. Широкого розвитку *Е. г.* набули у США, Японії, ФРН та інших країнах з розвинутою електронною індустрією (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «фіатні валюти», «емітент», «гроші».

ЕМБАРГО (ПОВНЕ АБО ЧАСТКОВЕ)

(англ. **embargo (full or partial)** [em 'bɑ:gəʊ (fʊl ə 'pɑ:ʃəl)])

- заборона чи обмеження експорту товарів до держав, визначених міжнародними організаціями, членом яких є Україна, або до держав, щодо яких проводиться відповідна національна політика (джерело: *Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ЕМИСІЙНІ БАНКНОТИ

(англ. **issuing banknotes** ['ɪʃu:ɪŋ 'bæŋknəʊts])

- банкноти, які ще не перебували в обігу (джерело: *Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків» від 07.12.2016 № 408 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 5. – Ст. 172*).

ЕМИСІЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ ЗАСОБІВ

(англ. **electronic payment instruments emission** [ɪlek 'trɒnɪk 'peɪmənt 'ɪnstrəmənts ɪ 'mɪʃən])

- проведення операцій з випуску електронних платіжних засобів певної платіжної системи (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «електронний платіжний засіб», «платіжна система».

ЕМИСІЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **securities emission** [sɪ 'kju:ərtɪz ɪ 'mɪʃən])

- сукупність дій емітента, що спрямовані на реєстрацію випуску цінних паперів у Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, їх розміщення серед інвесторів в цінні папери та здійснюються в послідовності, встановленій статтею 29 цього Закону.

У разі емісії цінних паперів емітент оформлює відповідне рішення про емісію, вимоги до якого встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Емітент повинен надавати інвестору засвідчену копію рішення про емісію на його запит. Емісія цінних паперів здійснюється емітентом самостійно або через андеррайтера, що уклав з емітентом договір про андеррайтинг (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «емітент».

ЕМІТЕНТ

(англ. **issuer** ['ɪʃu:ə])

- установа, яка випускає передплачені картки та отримує заявки від клієнтів на поповнення або зняття готівки (джерело: *Guidance for a Risk-Based Approach to Prepaid Cards, Mobile Payments and Internet-Based Payment Services [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-RBA-NPPS.pdf>*);

- суб'єкт господарювання, що «продає» електронні гроші клієнту (споживачу чи бізнесу) в обмін на оплату. Цьому суб'єкту необхідний дозвіл на емісію електронних грошей

і його діяльність регулюється другою Директивою ЄС про електронні гроші (джерело: *EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF);

- юридична особа, у тому числі Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, Автономна Республіка Крим або міська рада, а також держава в особі уповноважених нею органів державної влади чи міжнародна фінансова організація, які від свого імені розміщують емісійні цінні папери та беруть на себе зобов'язання за ними перед їх власниками (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2006. – № 31. – Ст. 268);

- банк-резидент, що здійснює випуск електронних грошей і бере на себе зобов'язання з їх погашення (джерело: *Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України*. – 2010. – № 100. – Ст. 3571).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «цінний папір», «банк», «електронні гроші».

ЕМІТЕНТ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ ЗАСОБІВ

(англ. **electronic payment instruments issuer** [ɪlek'trɒnɪk 'peɪmənt 'ɪnstrəmənts 'ɪʃuːə])

- банк, що є учасником платіжної системи та здійснює емісію електронних платіжних засобів (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «платіжна система», «електронний платіжний засіб».

ЕМІТЕНТ-НЕРЕЗИДЕНТ

(англ. **non-resident issuer** [nɒn-'reɪzɪdənt 'ɪʃuːə])

- особа, яка здійснює випуск електронних грошей за межами України для їх використання в міжнародній системі інтернет-розрахунків, відомості щодо якої внесено до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури (джерело: *Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України*. – 2010. – № 100. – Ст. 3571).

ЕСКРОУ РАХУНОК

(англ. **escrow account** ['ɛskrəʊ ə'kaʊnt])

- рахунок умовного зберігання (ескроу) в іноземній валюті I групи Класифікатора іноземних валют і банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року № 269) (зі змінами), та/або в гривнях, що відкритий уповноваженим банком клієнту (іноземному інвестору/резиденту) відповідно до вимог глави 23 Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та

іноземних валютах, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 року за № 1172/8493 (джерело: Положення про порядок іноземного інвестування в Україну: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну» від 10.08.2005 № 280, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 947/11227 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2132).

Є

ЄВРОВАЛЮТА

(англ. **eurocurrency** [ˈjʊərəʊˌklɜːnsɪ])

- валютні кошти, депоновані на рахунках в європейських банках за межами відповідних країн. Рахунки в Є. почали застосовувати в умовах конвертованості валют і «доларового перенасичення», що виник внаслідок хронічного дефіциту платіжного балансу США. Це обумовило розвиток ринку Є., тобто міжнародного ринку короткострокових капіталів. Маючи Є. (долари, марки, франки, фунти стерлінгів та ін.), банки користуються зручним інструментом для проведення кредитних угод на різні терміни (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валютні кошти», «банк».

ЄВРОДОЛАРИ

(англ. **eurodollars** [ˈjʊərəʊ ˈdɒləz])

- тимчасово вільні кошти в доларах США, розміщені в банках Європи. Використовуються для покриття дефіциту платіжного балансу, поповнення національних грошових ринків (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кошти».

ЄВРОПЕЙСЬКА ВАЛЮТНА (МОНЕТАРНА) СИСТЕМА

(англ. **European Monetary System (EMS)** [jʊərəˈpiːən ˈmɒnɪt(ə)rɪ ˈsɪstəm])

- форма організації валютних відносин, координації валютної політики та механізмів валютного регулювання країн Західної Європи. Як форма організації валютних відносин Європейська валютна система почала діяти з березня 1979 р.

Основними рисами ЄВС є: створення колективної валюти; використання валютних інтервенцій для підтримки ринкових курсів валют у межах погоджених відхилень; стимулювання європейських інтеграційних процесів (*джерело: Валютна політика та валютне регулювання / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 64 с.*).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК (ЄЦБ)

(англ. **European Central Bank (ECB)** [jʊərəˈpiːən ˈsɛntɹ(ə)l bæŋk])

- центральний банк Європейського Союзу та Єврозони. ЄЦБ – головний елемент Європейської системи центральних банків, до складу якої, крім ЄЦБ, входять центральні банки країн Європейського валютного союзу (ЄВС). ЄЦБ розпочав роботу 1 червня 1998 р. Штаб-квартира розташована в Німеччині у Франкфурті-на-Майні.

Діяльність ЄЦБ ґрунтується на засадах незалежності від рішень національних держав і наддержавних органів ЄС. Головні функції ЄЦБ: 1) розробка та реалізація єдиної монетарної та валютної політики Єврозони; 2) утримання та управління офіційними валютними резе-

рвами країн Єврозони; 3) емісія готівкового євро; 4) встановлення основних процентних ставок; 5) підтримка цінової стабільності в Єврозоні та рівня інфляції не вище 2% на рік (джерело: *Офіційний сайт Європейського центрального банку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ecb.eu>*).

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ДЕМОГРАФІЧНИЙ РЕЄСТР

(англ. **Unified state demographic register** ['ju:nɪfaɪd steɪt ,di:mə'græfɪk 'redʒɪstə])

- електронна інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для зберігання, захисту, обробки, використання і поширення визначеної цим Законом інформації про особу та про документи, що оформлюються із застосуванням засобів Реєстру, із забезпеченням дотримання гарантованих Конституцією України свободи пересування і вільного вибору місця проживання, заборони втручання в особисте та сімейне життя, інших прав і свобод людини та громадянина (джерело: *Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 51. – Ст. 716*).

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **Unified state register of joint investment institutes** ['ju:nɪfaɪd steɪt 'redʒɪstə əv dʒɔɪnt ɪn'vestmənt 'ɪnstɪtju:ts])

- сукупність записів про інститути спільного інвестування, які містять інформацію, визначену нормативно-правовими актами Комісії (джерело: *Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ (ЄДРПОУ)

(англ. **Unified State Register of Enterprises and Organizations of Ukraine**

['ju:nɪfaɪd steɪt 'redʒɪstə əv 'entəpraɪzɪz ənd ,ɔ:ɡənəɪ'zeɪʃənz əv ju:'kreɪn])

- автоматизована система збирання, накопичення та опрацювання даних про всіх юридичних осіб, відокремлені підрозділи юридичних осіб, що знаходяться на території України, а також відокремлені підрозділи юридичних осіб України, що знаходяться за межами України (джерело: *Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – Ст. 608*).

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ФІЗИЧНИХ ОСІБ - ПІДПРИЄМЦІВ ТА ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ

(англ. **Unify state register of legal entities, individuals - entrepreneurs and public formations** ['ju:nɪfaɪ steɪt 'redʒɪstə əv 'li:ɡəl 'entɪtɪz ,ɪndɪ'vɪdʒəʊəlz -,ɒntɹəprə'nɪz:z ənd 'pʌblɪk fɔ:'meɪʃənz])

- єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи (джерело: *Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263*).

ЄДИНИЙ КАЗНАЧЕЙСЬКИЙ РАХУНОК

(англ. **single treasury account** ['sɪŋgl 'trɛzəri ə'kaʊnt])

- рахунок, відкритий центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів (далі - Казначейство України), у Національному банку України для обліку коштів та здійснення розрахунків у системі електронних платежів Національного банку України, на якому консолідуються кошти державного та місцевих бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування та кошти інших клієнтів, які відповідно до законодавства знаходяться на казначейському обслуговуванні (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

ЄДИНИЙ РЕЄСТР БОРЖНИКІВ

(англ. **unified debtor register** ['ju:nɪfaɪd 'debɪtə 'redʒɪstə])

- це систематизована база даних про боржників, що є складовою автоматизованої системи виконавчого провадження та ведеться з метою оприлюднення в режимі реального часу інформації про невиконані майнові зобов'язання боржників та запобігання відчуженню боржниками майна (*джерело: Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 30. – Ст. 542).*

ЄДИНИЙ РЕЄСТР ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

(англ. **unified pre-trial investigations register** ['ju:nɪfaɪd pri:-'traɪəl ɪn'vestɪ'geɪʃənz 'redʒɪstə])

- створена за допомогою автоматизованої системи електронна база даних, відповідно до якої здійснюються збирання, зберігання, захист, облік, пошук, узагальнення даних, зазначених у пункті 1 глави 2 цього розділу, які використовуються для формування звітності, а також надання інформації про відомості, внесені до Реєстру, з дотриманням вимог кримінального процесуального законодавства та законодавства, яким врегульовано питання захисту персональних даних та доступу до інформації з обмеженим доступом (*джерело: Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань: затверджено наказом Генеральної прокуратури України «Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань» від 06.04.2016 № 139, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 травня 2016 р. за № 680/28810 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 46. – Ст. 1674).*

ЄДИНИЙ РЕЄСТР ОБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

(англ. **unified register of state property objects** ['ju:nɪfaɪd 'redʒɪstə əv steɪt 'prɒpərti 'ɒbdʒɪkts])

- автоматизована система збирання, обліку, накопичення, оброблення, захисту та надання інформації про нерухоме майно, у тому числі передане в оренду (лізинг), концесію або заставу, державних підприємств, установ та організацій, а також про корпоративні права держави та державне майно, що не увійшло до статутного капіталу господарських структур (*джерело: Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456).*

Ж

ЖЕТОН

(англ. **plaques** [pleɪɡz])

- інструменти вартості у казино. Видаються казино і використовуються замість готівкових грошей в іграх між казино і гравцем. Можуть бути прямокутні, квадратні або овальні фішки, в основному використовуються в європейських казино (*джерело: The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

ЖУРНАЛ РЕЄСТРАЦІЇ ПРИБУТКОВИХ І ВИДАТКОВИХ КАСОВИХ ДОКУМЕНТІВ

(англ. **spending and receiving cash documents registration journal** ['spendɪŋ ənd rɪ'si:vɪŋ kæʃ 'dɒkjʊmənts ,redʒɪs'treɪʃən 'dʒɜ:nl])

- документ, що застосовується для реєстрації прибуткових та видаткових касових ордерів та інших касових документів (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*).

ЖУРНАЛ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ

(англ. **court session journal** [kɔ:t 'seʃən 'dʒɜ:nl])

- документ, що ведеться в суді у порядку здійснення цивільного, кримінального та адміністративного судочинства, кримінального провадження одночасно з фіксуванням судового засідання технічними засобами (*джерело: Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання): затверджено наказом Державної судової адміністрації України «Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання)» від 20.09.2012 № 108 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 77. – Ст. 3144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «судове засідання».

З

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

(англ. **collateral** [kə'lat(ə)r(ə)l])

- цінні папери або інше забезпечення, передане позичальником кредитору в заставу за наданий кредит чи за іншими борговими зобов'язаннями. У випадку, коли позичальник не виконує свої зобов'язання щодо обслуговування боргу, кредитор може звернути стягнення на предмет застави, вступити у володіння ним і реалізувати його для забезпечення виконання фінансових зобов'язань позичальника (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ЗАБЛОКОВАНІ КОШТИ

(англ. **blocked funds** [blɒkt fʌndz])

- кошти, заблоковані Національним банком на кореспондентському рахунку банку, відкритому в Національному банку, у розмірі наданого банку кредиту овернайт без забезпечення та процентів за користування ним відповідно до нормативно-правового акта Національного банку про регулювання ліквідності банків України (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Національний банк України*», «*кошти*», «*банк*».

ЗАБОРОНЕНА ОСОБА

(англ. **barred/banned person** [bɑ:d/bænd 'pɜ:sn])

- особа, якій не дозволено входити в казино (може бути заборонено самим казино або регулятором) (*джерело: The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

ЗАБОРОНЕНІ ТЕРОРИСТИЧНІ ФОРМУВАННЯ

(англ. **proscribed terrorist entities** [prəʊs 'kraɪbd 'tɛrəɪst 'ɛntɪtɪz])

- особи або організації, що знаходяться у національному або міжнародному переліку осіб, що відомі своєю участю у здійсненні терористичної діяльності (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*терористична діяльність*».

ЗАБОРОННІ СУДОВІ НАКАЗИ

(англ. **restraining** [ˈrɪsˈtreɪnɪŋ])

- наказ, необхідний для заморожування фінансових активів, які розміщені у фінансових установах (джерело: *The FATF Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007), footnote 19.* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/laundryingtheceedsofvatcarouseifraudreport.html>). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансова установа*», «*активи*», «*заморожування*».

ЗАВДАННЯ З ОБОВ'ЯЗКОВОГО АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(англ. **task on financial statement compulsory audit** [tɑːsk ɒn faɪˈnænsjəl ˈsteɪtmənt kɑːmpˈpʌlsəri ˈɔːdɪt])

- завдання з надання обґрунтованої впевненості, що приймається і виконується суб'єктом аудиторської діяльності відповідно до вимог цього Закону та міжнародних стандартів аудиту шляхом перевірки фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах і відповідність вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та законів України (джерело: *Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

ЗАВДАННЯ СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ

(англ. **tasks of specially authorized body** [tɑːks əv ˈspeʃəlɪ ˈɔːləraɪzd ˈbɒdɪ])

- завданнями спеціально уповноваженого органу є:

1) збирання, оброблення та проведення аналізу (операційного і стратегічного) інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення.

Принципи опрацювання одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та критерії проведення аналізу таких операцій встановлюються центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

2) забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

3) забезпечення функціонування та розвитку єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

4) налагодження співпраці, взаємодії та інформаційного обміну з державними органами, Національним банком України, компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

5) проведення національної оцінки ризиків;
 6) забезпечення представництва України в установленому порядку в міжнародних організаціях з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ЗАГРОЗА

(англ. **threat** [θret])

- особа або група осіб, предмет чи діяльність, що потенційно можуть спричинити шкоду, наприклад, державі, суспільству, економіці і т.д. У контексті ВК/ФТ сюди включено злочинців, терористичні угруповання та їх пособники, їх кошти, а також минула, теперішня та майбутня діяльність з ВК чи ФТ. Це один із факторів, що пов'язаний із ризиком, і, як правило, слугує відправною точкою у розвитку розуміння ризику ВК/ФТ. У деяких випадках, певні типи оцінки загроз можуть слугувати передумовою до проведення оцінки ризиків (*джерело: The FATF Guidance: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик», «отримувач», «вразливість», «оцінка ризику ВК/ФТ».

ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ

(англ. **threats to the national security of Ukraine** [θrets tə ðə 'næʃənl sɪ 'kjuərəti əv ju: 'kreɪn])

- явища, тенденції і чинники, що унеможливають чи ускладнюють або можуть унеможливити чи ускладнити реалізацію національних інтересів та збереження національних цінностей України (*джерело: Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «національна безпека України».

ЗАДОВІЛЬНИЙ ФІНАНСОВИЙ СТАН

(англ. **satisfactory financial status** [ˌsætɪs 'fæktəri faɪ 'næʃjəl 'stæɪtəs])

- стійка ліквідність, платоспроможність та фінансова стійкість підприємства, його забезпеченість власними оборотними засобами та ефективне використання ресурсів підприємства (*джерело: Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затверджено наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» від 26.01.2001 № 49/121, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 8 лютого 2001 р. за № 121/5312 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 7. – Ст. 290*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансовий стан підприємства», «незадовільний фінансовий стан».

ЗАДОВОЛЕНИЙ

(англ. **satisfied** ['sætɪsfaɪd])

- при посиланні на фінансову установу, остання є задоволеною у тому випадку, якщо здатна обґрунтувати свою оцінку компетентним органам влади (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «компетентний орган», «фінансова установа».

ЗАІНТЕРЕСОВАНІ ОСОБИ СТОСОВНО БОРЖНИКА

(англ. **interested persons in relation to the debtor**

['ɪntrɪstɪd 'pɜːsnz ɪn rɪ'leɪʃən tə ðə 'deɪtə])

- юридична особа, створена за участю боржника, юридична особа, що здійснює контроль над боржником, юридична особа, контроль над якою здійснює боржник, юридична особа, з якою боржник перебуває під контролем третьої особи, власники (учасники, акціонери) боржника, керівник боржника, особи, що входять до складу органів управління боржника, головний бухгалтер (бухгалтер) боржника, у тому числі звільнені з роботи за три роки до відкриття провадження (провадженнь) у справі про банкрутство, а також особи, які перебувають у родинних стосунках із зазначеними особами та фізичною особою - боржником, а саме: подружжя та їх діти, батьки, брати, сестри, онуки, а також інші особи, щодо яких наявні обґрунтовані підстави вважати їх заінтересованими; для цілей цього Закону заінтересованими особами стосовно арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) чи кредиторів визнаються особи в такому ж переліку, як і заінтересовані особи стосовно боржника (*джерело: Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-III // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «боржник».

ЗАКІНЧЕНИЙ ЗЛОЧИН

(англ. **finished crime** ['fɪnɪʃt kraɪm])

- визнається діяння, яке містить усі ознаки складу злочину, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «незакінчений злочин».

ЗАКЛАД ОСВІТИ

(англ. **educational institution** [ˌedjuː'keɪʃənl ɪnstɪ'tjuːʃən])

- юридична особа публічного чи приватного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність (*джерело: Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38-39. – Ст. 380*).

ЗАКОН

(англ. **law** [lɔː])

- будь-яке законодавство, опубліковане або затверджене через парламентський процес або інший еквівалентний засіб відповідно до конституційної системи країни, що накладає обов'язкові до виконання вимоги із санкціями за невідповідність. Санкції за невідповідність мають бути ефективними, пропорційними та переконливими (див. Рекомендацію 35). Поняття також охоплює судові рішення, які встановлюють відповідні вимоги та є обов'язковими до виконання в усіх частинах країни (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

ЗАКОН ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ

(англ. **law on the State Budget of Ukraine** [lɔː ɒn ðə steɪt 'bʌdʒɪt əv juː 'kreɪn])

- закон, який затверджує Державний бюджет України та містить положення щодо забезпечення його виконання протягом бюджетного періоду (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).*

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

(англ. **law of Ukraine on criminal liability** [lɔː əv juː 'kreɪn ɒn 'krɪmɪnl ˌlaɪə 'bɪlɪtɪ])

- законодавчі акти України, які встановлюють кримінальну відповідальність (Кримінальний кодекс України та закон України про кримінальні проступки) (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

ЗАКОННІ ДЖЕРЕЛА ІСНУВАННЯ

(англ. **legitimate source of subsistence** [lɪ 'dʒɪtɪmɪt sɔːs əv səb 'sɪstəns])

- заробітна плата, прибуток від підприємницької діяльності або власності, пенсія, стипендія, аліменти, соціальні виплати та допомога, власні фінансові заощадження або фінансова допомога від членів сім'ї, інших фізичних та юридичних осіб, що мають законні доходи (*джерело: Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65).*

ЗАКОННІ ПРЕДСТАВНИКИ

(англ. **legal representatives** ['liːgəl ˌreprɪ 'zentətɪvz])

- батьки, усиновителі, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники, представники закладів, які виконують обов'язки опікунів і піклувальників (*джерело: Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 № 2491-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 41. – Ст. 197; Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 51. – Ст. 577);*

- батьки, усиновителі, батьки-вихователі, прийомні батьки, патронатні вихователі, опікуни, піклувальники, представники закладів, які виконують обов'язки опікунів і піклувальників (*джерело: Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65).*

ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **legislation on financial monitoring issues** [ˌledʒɪs 'leɪʃən ɒn faɪ 'næŋʃəl 'mɒnɪtərɪŋ 'ɪʃuːz])

- Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення» та прийняті відповідно до нього нормативно-правові акти (*джерело: Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 № 306, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2011 р. за № 1203/1994 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 84. – Ст. 3092).*

ЗАКРИТИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД

(англ. **closed investment fund** [kləʊzd ɪn'vestmənt fʌnd])

- фонд, який здійснює випуск інвестиційних сертифікатів без взяття зобов'язань про їх викуп (джерело: *Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>*).

ЗАЛИШКОВИЙ РИЗИК

(англ. **residual risk** [rɪ'zɪdʒʊəl rɪsk])

- властивий ризик за вирахуванням наявного контролю. Залишковий ризик представляє собою ризик, що залишається після розгляду чинного контролю (джерело: *EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

ЗАЛИШОК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

(англ. **remaining budget balance** [rɪ'meɪnɪŋ 'bʌdʒɪt 'bæləns])

- обсяг коштів відповідного бюджету, розпорядників та одержувачів бюджетних коштів цього бюджету на кінець звітного періоду (джерело: *Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

ЗАЛУЧЕНІ КОШТИ

(англ. **attracted funds** [ə'trækt fʌnd])

- обігові кошти, одержані підприємствами і організаціями у тимчасове користування (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «підприємство».

ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ІЗ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМ ЩОДО НАСТУПНОГО ЇХ ПОВЕРНЕННЯ

(англ. **attraction of financial assets with an obligation for their subsequent return** [ə'træksjən əv faɪ'nænʃəl 'æsets wɪð ən 'ɒblɪ'geɪʃən fə ðeə 'slɒbsɪkwənt rɪ'tʃ:ɪn])

- фінансова послуга, яка передбачає залучення фінансовою установою фінансових активів на підставі письмового договору з особою (вкладником), яка не є фінансовою установою, із зобов'язанням фінансової установи щодо наступного повернення таких коштів через визначений у договорі строк з виплатою вкладнику процентів (винагороди). Субординований борг, кошти, отримані з місцевих та державного бюджету юридичними особами публічного права, не належать до залучених коштів. Залучення грошових коштів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення на інших підставах, зокрема отримання кредитів від іншої фінансової установи, не є фінансовою послугою (джерело: *Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)» від 07.12.2016 № 913 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 98. – Ст. 3192*).

ЗАМАХ НА ЗЛОЧИН

(англ. **criminal attempt** ['krɪmɪnl ə'tempt])

- вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення злочину, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому злочин не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

ЗАМОВНИКИ

(англ. **customers** ['kʌstəməz])

- органи державної влади, органи місцевого самоврядування та органи соціального страхування, створені відповідно до закону, а також юридичні особи (підприємства, установи, організації) та їх об'єднання, які забезпечують потреби держави або територіальної громади, якщо така діяльність не здійснюється на промисловій чи комерційній основі, за наявності однієї з таких ознак:

юридична особа є розпорядником, одержувачем бюджетних коштів;

органи державної влади чи органи місцевого самоврядування або інші замовники володіють більшістю голосів у вищому органі управління юридичної особи;

у статутному капіталі юридичної особи державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків.

До замовників також належать юридичні особи та/або суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання та відповідають хоча б одній з таких ознак: органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування належить частка у статутному капіталі суб'єкта господарювання в розмірі більше ніж 50 відсотків або такі органи володіють більшістю голосів у вищому органі суб'єкта господарювання чи правом призначати більше половини складу виконавчого органу або наглядової ради суб'єкта господарювання;

наявність спеціальних або ексклюзивних прав (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

ЗАМОРОЖУВАННЯ

(англ. **freeze** ['fri:z])

- у контексті конфіскації та тимчасових заходів (напр., Рекомендації 4, 32 та 38), термін заморожування означає заборону передачі, перетворення, розпорядження чи переміщення будь-якого майна, обладнання чи іншого інструментарію на підставі рішення (на строк, доки таке рішення буде дійсним), ініційованого компетентним органом влади або судом відповідно до механізму заморожування або ж до моменту визнання компетентним органом влади відчуження чи конфіскації;

у цілях Рекомендацій 6 та 7 щодо імплементації цільових фінансових санкцій, термін заморожування означає заборону передачі, перетворення, розпорядження чи переміщення будь-яких коштів чи інших активів, які належать чи контролюються визначеними особами чи підприємствами на підставі, та на час дії, рішення, ініційованого Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй або відповідно до резолюцій Ради Безпеки, що застосовуються компетентними органами влади або судом;

в усіх випадках, заморожене майно, обладнання, інструменти, кошти та інші активи залишаються власністю фізичної чи юридичної особи (осіб), які володіли часткою таких активів

на момент замороження і можуть залишатись у розпорядженні третіх осіб або, відповідно до інших домовленостей, що були досягнуті такою фізичною чи юридичною особою(-ами) до початку застосування механізму заморожування, чи згідно з іншими національними положеннями. При застосуванні заморожування, країни можуть вирішити взяти під контроль майно, обладнання, інструменти, кошти чи інші активи, як засіб захисту від можливого виведення цих активів (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- тимчасова заборона на переказ, перетворення, розпорядження чи рух майна, або тимчасове володіння чи контроль над майном на основі рішення суду чи іншого компетентного органу (*джерело: United Nations Convention against Corruption (21.11.2003), а. 2 [Електронний ресурс]* – Режим доступу: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «конфіскація», «компетентний орган», «цільові фінансові санкції».

ЗАНИЖЕННЯ БАЗИ ОПОДАТКУВАННЯ І ВИВЕДЕННЯ ПРИБУТКУ З-ПІД ОПОДАТКУВАННЯ

(англ. **base erosion and profit shifting (BEPS)** [beɪs ɪ 'rəʊz(ə)n ænd 'prɒfɪt 'ʃɪftɪŋ])

- заниження бази оподаткування і виведення прибутку з-під оподаткування відноситься до розмивання національної податкової бази і одного процесу, за допомогою якого це відбувається. Цей процес полягає в тому, що багатонаціональні компанії змінюють прибутки, отримані в країні або за межами та в таких юрисдикціях, як офшорні фінансові центри з нижчим або нульовим податком, що дозволяє мінімізувати їх податкове навантаження. Така практика є законною, але, крім мінімізації податкової бази країн, в яких було отримано прибуток, також створюються не рівні умови ведення бізнесу, оскільки малі та середні підприємства, як правило, не мають доступу до цих схем виведення прибутку з-під оподаткування, і тому платять значно більше податки ніж багатонаціональні компанії (*джерело: Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс]* – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).

ЗАПИТ

(англ. **request** [rɪ 'kwɛst])

- запит Держфінмоніторингу до суб'єкта щодо надання інформації відповідно до пунктів 9, 10 частини другої статті 6 Закону (*джерело: Порядок погодження із Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу строків подання запитуваної інформації: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку погодження із Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу строків подання запитуваної інформації» від 08.07.2015 № 628, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2015 р. за № 900/27345 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – Ст. 2150*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Державна служба фінансового моніторингу України», «суб'єкт первинного фінансового моніторингу».

ЗАПИТ ПРО НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ВІДСТЕЖЕННЯ (МОНІТОРИНГУ) ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ (КРІМ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИПЛАТОЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ, СПЛАТОЮ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИХ ТА МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ)

(англ. **information request on the financial monitoring transactions (except financial transactions related to salary payment, payment of national and local taxes and fees)** [ɪnfə'meɪʃən rɪ'kwɛst ɒn ðə faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ trænz'zækʃənz (ɪk'sept faɪ'nænʃəl trænz'zækʃənz rɪ'leɪtɪd tə 'sæləri 'peɪmənt 'peɪmənt əv 'næʃənl ənd 'ləʊkəl 'tæksɪz ənd fi:z)])

- документальне звернення Держфінмоніторингу, яке направляється до суб'єкта з метою отримання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (*джерело: Порядок надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» від 23.12.2015 № 1168, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 р. за № 80/28210 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 404*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України».

ЗАПИТУВАНА СТОРОНА

(англ. **requested party** [rɪ'kwɛstɪd 'pɑ:ti])

- держава, до компетентного органу якої направляється запит (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ЗАРАХУВАННЯ

(англ. **in payment** [ɪn 'peɪmənt])

- один із засобів взаємних розрахунків за платіжними зобов'язаннями. Полягає у скороченні заборгованості однієї сторони з одночасним зменшенням належних їй сум з іншої (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

ЗАРАХУВАННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **deposit of securities** [dɪ'pɒzɪt əv sɪ'kjʊərɪtɪz])

- збільшення кількості цінних паперів певного випуску на рахунок у цінних паперах власника такого рахунка, що супроводжується введенням визначеної кількості депозитарних активів за цим випуском у професійного учасника депозитарної системи або Національного банку України (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «професійні учасники депозитарної системи України», «Національний банк України».

ЗАРУБІЖНІ ПАРТНЕРИ

(англ. **foreign partners** ['fɔ:ɡɪn 'pɑ:tnəz])

- іноземні організації, що допомагають НПО в здійсненні їх діяльності та реалізації програм за кордоном (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

ЗАРУЧНИК

(англ. **hostage** ['hɒstɪdʒ])

- фізична особа, яка захоплена і (або) утримується з метою спонукання державного органу, підприємства, установи чи організації або окремих осіб здійснити якусь дію або утриматися від здійснення якоїсь дії як умови звільнення особи, що захоплена і (або) утримується (джерело: *Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180; Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086-2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java:-max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

ЗАСЕКРЕЧУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ НОСІЇВ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **restriction of physical storage media** [rɪ'strɪkʃ(ə)n ɒv 'fɪzɪk(ə)l 'stɔːrɪdʒ 'miːdiə])

- введення у встановленому законодавством порядку обмежень на поширення та доступ до конкретної інформації шляхом надання відповідного грифу секретності документам, виробам або іншим матеріальним носіям цієї інформації (джерело: *Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086-2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java:-max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інформація».

ЗАСІБ ЕЛЕКТРОННОГО ЦИФРОВОГО ПІДПISУ

(англ. **electronic digital signature tool** [ɪlek'trɒnɪk 'dɪdʒɪtl 'sɪɡnɪʃə tu:l])

- програмний засіб, програмно-апаратний або апаратний пристрій, призначені для генерації ключів, накладення та/або перевірки електронного цифрового підпису (джерело: *Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «електронний цифровий підпис».

ЗАСНОВНИК

(англ. **settlor** ['setlə])

- будь-яка фізична або юридична особа, яка передає свої права власності над своїми активами до trustee (опікуна, попечителя), за допомогою довірчого договору або подібної угоди (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «фізична особа», «юридична особа».

ЗАСОБИ

(англ. **instrumentalities** [ɪnstrəmen'tælɪtɪz])

- будь-яка власність, яка використовується або може використовуватися будь-яким чином, повністю або частково, для вчинення кримінального злочину чи кримінальних злочинів (джерело: *Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029).*

ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **information security products** [ˌɪnfəˈmeɪʃən sɪˈkjʊəriti ˈprɒdʌkts])

- програмно-технічні засоби, які забезпечують захист електронних документів від несанкціонованих дій щодо ознайомлення з їх змістом, модифікації або викривлення (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*).

ЗАСОБИ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

(англ. **mail communications means** [meɪl kəˌmjuːnɪˈkeɪʃənz miːnz])

- поштові пристрої та обладнання, транспортні засоби поштового зв'язку, поштові марки, марковані конверти та картки, а також будівлі (приміщення в будівлях), що використовуються для надання послуг поштового зв'язку (*джерело: Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1918*).

ЗАСТАВА

(англ. **pledge** [pledʒ])

- внесення коштів в грошовій одиниці України на спеціальний рахунок, визначений в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з метою забезпечення виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього обов'язків, під умовою звернення внесених коштів у дохід держави в разі невиконання цих обов'язків. Можливість застосування застави щодо особи, стосовно якої застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, може бути визначена в ухвалі слідчого судді, суду у випадках, передбачених частинами третьою або четвертою статті 183 цього Кодексу (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підозрюваний», «обвинувачений (підсудний)», «слідчий суддя».

ЗАСТЕРЕЖНІ ЗАХОДИ

(англ. **precautionary measures** [prɪˈkəːʃnəri ˈmeʒəz])

- визначені внутрішніми документами банку з питань фінансового моніторингу (з урахуванням Закону та цього Положення) та іншими документами банку заходи [у тому числі шляхом відмови від встановлення (підтримання) ділових (договірних) відносин (зокрема шляхом розірвання ділових (договірних) відносин), зупинення/відмови від проведення фінансових операцій] для попередження, обмеження та/або зниження ризику прийнятного рівня ризиків легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «внутрішні документи з питань фінансового моніторингу».

ЗАСТОСУВАННЯ ІНОЗЕМНИМИ ДЕРЖАВАМИ АБО МІЖДЕРЖАВНИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ, АБО МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ САНКЦІЙ ДО БАНКІВ ЧИ ВЛАСНИКІВ ІСТОТНОЇ УЧАСТІ В БАНКАХ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ ЗАГРОЗУ ІНТЕРЕСАМ ВКЛАДНИКІВ ЧИ ІНШИХ КРЕДИТОРІВ БАНКУ ТА/ АБО СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

(англ. **application by foreign states or intergovernmental associations or international organizations of sanctions to banks or owners of substantial qualifying shareholdings in banks that pose threat to the depositor's interests or other bank creditors and/or banking system stability** [ˌæplɪˈkeɪʃən baɪ ˈfɔrɪn steɪts ə ˌɪntəˌɡʌvəˈment(ə)l əˌsəʊsɪˈeɪʃənz ə ˌɪntəˈnæʃənl ɔːɡənəɪˈzeɪʃənz əv ˈsæŋkʃənz tə bæŋks ə ˈəʊnəz əv səbˈstæŋʃəl ˈkwɒlɪfaɪɪŋ ˈʃeðhəʊldɪŋs ɪn bæŋks ðæt pəʊz θret tə ðə dɪˈpɒzɪtəz ˈɪntrɪsts ə ˈlðə bæŋk ˈkredɪtəz ənd/ ə ˈbæŋkɪŋ ˈsɪstɪm stəˈbɪlɪtɪ])

- факт прийняття іноземною державою, міждержавним об'єднанням або міжнародною організацією рішення про застосування до банку чи власника(ів) істотної участі в банку санкцій (джерело: Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» від 17.08.2012 № 346 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 72. – Ст. 2906).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «істотна участь».

ЗАСУДЖЕНИЙ

(англ. **convict** [ˈkɒnvɪkt])

- обвинувачений, обвинувальний вирок суду щодо якого набрав законної сили (джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «обвинувачений (підсудний)».

ЗАХИСНИК

(англ. **defender** [dɪˈfendə])

- адвокат, який здійснює захист підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, а також особи, стосовно якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі (екстрадицію) (джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підозрюваний», «обвинувачений (підсудний)», «засуджений», «виправданий».

ЗАХИСТ

(англ. **advocacy** [ˈædvəkəsi])

- вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні захисту прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду

справи про адміністративне правопорушення (джерело: *Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «адвокатська діяльність».

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **data security** [ˈdeɪtə sɪˈkjʊərti])

- сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї (джерело: *Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650*);

- сукупність організаційних та технічних заходів, спрямованих на запобігання несанкціонованого доступу до інформації з обмеженим доступом (джерело: *Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Глумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інформація».

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ

(англ. **information protection in the system** [ˌɪnfəˈmeɪʃən prəˈtektʃən ɪn ðə ˈsɪstɪm])

- діяльність, спрямована на запобігання несанкціонованим діям щодо інформації в системі (джерело: *Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **measures to ensure criminal proceedings** [ˈmeɪzəz tu ɪnˈʃʊə ˈkrɪmɪnl prəˈsiːdɪnz])

- 1) виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід;
- 2) накладення грошового стягнення;
- 3) тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом;
- 4) відсторонення від посади;
- 4-1) тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя;
- 5) тимчасовий доступ до речей і документів;
- 6) тимчасове вилучення майна;
- 7) арешт майна;
- 8) затримання особи;
- 9) запобіжні заходи (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ЗАЯВА

(англ. **application** [ˌæplɪˈkeɪʃən])

- документальне звернення суб'єкта щодо збільшення строку подання запитуваної інформації (джерело: *Порядок погодження із Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу строків подання запитуваної*

інформації: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку погодження із Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу строків подання запитуваної інформації» від 08.07.2015 № 628, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2015 р. за № 900/27345 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 64. – Ст. 2150).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ЗАЯВКА

(англ. **bidding** ['bɪdɪŋ])

- пропозиція на купівлю чи продаж іноземних валют/банківських металів, яка містить суттєві умови угоди і подається суб'єктом ринку до Національного банку за допомогою засобів Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України та/або функціоналів торговельно-інформаційних систем (Bloomberg, Thomson Reuters тощо) (*джерело: Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України*. – 2005. – № 35. – Ст. 2133).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Національний банк України».

ЗАЯВНИК

(англ. **applicant** ['æplɪkənt])

- особа, яка звернулася із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення до органу державної влади, уповноваженого розпочати досудове розслідування, і не є потерпілим (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «потерпілий».

ЗБАГАЧЕННЯ

(англ. **beneficiation** [ˌbenɪˌfɪʃɪ'eɪʃən])

- процес, за допомогою якого більше етапів розробки, не обмежувачись обробкою та відшліфовкою, які здійснює країна-виробник, породжує додаткові економічні вигоди для країни-виробника (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

ЗБЕРІГАННЯ ВЕКСЕЛІВ

(англ. **bills storage** [bɪlz 'stɔːrɪdʒ])

- здійснення банком за дорученням, від імені та за рахунок векселедержателя операцій з векселями на підставі одержаних від векселедержателя інструкцій (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України*. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «векселедержатель», «вексель».

ЗБЕРІГАННЯ ВЕКСЕЛІВ ВІДКРИТЕ

(англ. **open bills storage** ['əʊpən bilz 'stɔ:ɪdʒ])

- зберігання векселів шляхом подання в банк супровідного векселя доручення на зберігання з точними і повними інструкціями щодо дій банку з векселями (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «банк», «збереження векселів».

ЗБЕРІГАННЯ ВЕКСЕЛІВ ЗАКРИТЕ

(англ. **closed bills storage** [kləʊzd bilz 'stɔ:ɪdʒ])

- зберігання векселів шляхом надання векселедержателю депозитного вічка у сховищі (сейфі) банку без будь-яких інструкцій щодо дій банку з векселями (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «векселедержатель», «банк», «збереження векселів».

ЗБЕРІГАННЯ ГАРЯЧЕ

(англ. **hot storage** [hɒt 'stɔ:ɪdʒ])

- біткоїн-гаманець, який функціонує в режимі онлайн. Оскільки у цьому випадку гаманець підключений до Інтернету, «гаряче зберігання» більш вразливе до злому (хакерських атак) / крадіжок, ніж «холодне зберігання» (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «біткоїн», «зберігання холодне».

ЗБЕРІГАННЯ ХОЛОДНЕ

(англ. **cold storage** [kəʊld 'stɔ:ɪdʒ])

- біткоїн-гаманець, який функціонує в режимі офлайн, тобто Біткоїн-гаманець, який не має підключення до Інтернету. Холодне зберігання допомагає захистити віртуальну валюту від злому (хакерських атак) і крадіжки (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «біткоїн», «зберігання гаряче».

ЗБЕРІГАЧ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ

(англ. **pension fund custodian** [pɑ:n 'sjəʊn fʌnd kʌs'təʊdʒən])

- Національний банк України або банк, який на підставі відповідної ліцензії провадить діяльність із зберігання активів пенсійних фондів (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «банк».

ЗБИТОК

(англ. **wastage** ['weɪstɪdʒ])

- перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати (джерело: *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).*

ЗБІЛЬШЕННЯ ІСТОТНОЇ УЧАСТІ

(англ. **qualifying shareholding increase** ['kwɒlɪfaɪɪŋ 'ʃeɪəhəʊldɪŋ 'ɪŋkri:s])

- набуття додаткової істотної участі особою, яка вже володіє істотною участю у фінансовій установі, набуття якої погоджено Нацкомфінпослуг (джерело: *Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).* Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «істотна участь», «фінансова установа», «Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг».

ЗБІР (ПЛАТА, ВНЕСОК)

(англ. **levy (fee, contribution)** ['levɪ (fi: ,kɒntrɪ'bju:ʃən)])

- обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ЗВЕДЕНИЙ РЕЄСТР ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **consolidated financial transactions register** [kən'sɒlɪdeɪtɪd faɪ'nænʃəl træn'zækʃənz 'redʒɪstə])

- документ в електронному вигляді, який формується та ведеться банком - юридичною особою в порядку, встановленому Правилами фінансового моніторингу банку, у разі ведення окремих реєстрів відокремленими підрозділами банку (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035).* Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «документ», «банк».

ЗВИЧАЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **ordinary business** ['ɔ:dnri 'bɪznɪs])

- будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або викликають внаслідок її проведення (джерело: *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Мі-*

ністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).

ЗВИЧАЙНА ЦІНА

(англ. **usual price** ['ju:ʒʊəl praɪs])

- ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору, якщо інше не встановлено цим Кодексом. Якщо не доведено зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін. Це визначення не поширюється на операції, що визнаються контрольованими відповідно до статті 39 цього Кодексу (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, /№ 13-14, № 15-16, № 17 /.* – Ст. 112).

ЗВІТ ПРО ПЛАТЕЖІ НА КОРИСТЬ ДЕРЖАВИ

(англ. **payment report in favor of the state** ['reɪmənt ɪ 'rɔ:t ɪn 'feɪv əv ðə steɪt])

- документ, що містить деталізовану інформацію про податки, збори та інші платежі підприємств, належні до сплати на користь держави відповідно до закону, який подається підприємствами, що здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення або заготівлю деревини і при цьому становлять суспільний інтерес. До підприємств, що здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, належать підприємства, які здійснюють діяльність з геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, родовищ корисних копалин загальнодержавного значення та/або видобування корисних копалин загальнодержавного значення, та/або виконання робіт (здійснення діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції щодо корисних копалин загальнодержавного значення, та/або транспортування трубопроводами (у тому числі з метою транзиту) вуглеводнів та хімічних продуктів (джерело: *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365).*

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

(англ. **cash flow report** [kæʃ fləʊ ɪ 'rɔ:t])

- звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів (грошей) протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності (джерело: *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).*

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

(англ. **management report** ['mænɪdʒmənt ɪ 'rɔ:t])

- документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності (джерело: *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365).*

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)

(англ. **financial results report (comprehensive income report)** [faɪ'nænʃəl rɪ'zʌlts rɪ'pɔ:t (ˌkɒmprɪ'hensɪv 'ɪnkʌm rɪ'pɔ:t)])

- звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).*

ЗВІТНІСТЬ ПО КРАЇНАХ

(англ. **country by country reporting** ['kʌntri baɪ 'kʌntri rɪ'pɔ:tɪŋ])

- форма фінансової звітності, в якій багатонаціональні корпорації готують певні фінансові дані, деталізовані по країнах та для кожної країни, в яких вони діють. Ця інформація містить дані з купівлі та продажу як в межах корпорації, так і ззовні, дані про прибутки та збитки, кількість працівників та витрати на утримання персоналу, дані про сплату податків та податкові зобов'язання, відомості про активи та пасиви. Наразі, подібні консолідовані фінансові звіти є загальноприйнятими (*джерело: Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).*

ЗВОРОТНІЙ ВИКУП

(англ. **buy-back** [baɪ-bæk])

- ситуація, коли експортер важкого обладнання погоджується прийняти продукцію виготовлену імпортером обладнання замість оплати (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 169 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>).*

ЗГОДА СУБ'ЄКТА ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

(англ. **personal data subject consent** ['pɜːsnl 'deɪtə 'sʌbdʒɪkt kən'sent])

- добровільне волевиявлення фізичної особи (за умови її поінформованості) щодо надання дозволу на обробку її персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, висловлене у письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди. У сфері електронної комерції згода суб'єкта персональних даних може бути надана під час реєстрації в інформаційно-телекомунікаційній системі суб'єкта електронної комерції шляхом проставлення відмітки про надання дозволу на обробку своїх персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, за умови, що така система не створює можливостей для обробки персональних даних до моменту проставлення відмітки (*джерело: Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481).*

ЗДІЙСНЕНІ ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ (КРІМ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИПЛАТОЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ, СПЛАТОЮ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИХ ТА МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ)

(англ. **conducted financial transactions (except financial transactions related to salary payment, payment of national and local taxes and fees)** ['kɒndʌktɪd faɪ'nænʃəl træ'n'zækʃənz (ɪk'sept faɪ'nænʃəl træ'n'zækʃənz rɪ'leɪtɪd tə 'sæləri 'peɪmənt 'reɪmənt əv 'næʃənl ənd 'ləʊkəl 'tæksɪz ənd fi:z)])

- фінансові операції (спроба проведення фінансових операцій), проведені за період, що передусе дає отримання суб'єктом Запиту (*джерело: Порядок надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» від 23.12.2015 № 1168, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 р. за № 80/28210 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 404*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «суб'єкт первинного фінансового моніторингу», «запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (крім фінансових операцій, пов'язаних із виплатою заробітної плати, сплатою загальнодержавних та місцевих податків і зборів)».

ЗДІЙСНЕННЯ ПОСТАВКИ

(англ. **carried out delivery** ['kæriɪd aʊt dɪ'lvəri])

- оформлення митної декларації (у випадку ввезення продукції на територію України, якщо така продукція згідно із законодавством України підлягає митному оформленню) або виконання нерезидентом усіх зобов'язань щодо поставки, покладених на нього за договором (в інших випадках) (*джерело: Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпортерними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпортерними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митна декларація», «нерезиденти», «договір».

ЗДІЙСНЮВАНІ БАНКОМ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **carried out bank transactions** ['kæriɪd aʊt bæŋk træ'n'zækʃənz])

- є діями або подіями під час надання банківських та інших фінансових послуг, здійснення іншої діяльності, унаслідок яких відбуваються зміни у фінансовому стані банку, що відображаються за балансовими або позабалансовими рахунками банку (*джерело: Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» від 17.08.2012 № 346 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 72. – Ст. 2906*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ЗЛИТОК ЗОЛОТА

(англ. **gold ingot** [gəʊld 'ɪŋɡət])

- блок золота, як правило, у вигляді бруска (*джерело: FATF Report: Money Laundering / terrorist financing risks and vulnerabilities associated with gold [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML-TF-risks-vulnerabilities-associated-with-gold.pdf>*).

ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ

(англ. **abuse of power or official position** [ə'bjʊ:s əv 'paʊə ə ə'fɪʃəl pə'zɪʃən])

- умисне, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваному законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ЗЛОВЖИВАННЯ ДЛЯ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

(англ. **terrorist financing abuse** ['tɛrəɪst faɪ'nænsɪŋ ə'bjʊ:s])

- експлуатація терористами та терористичними організаціями НПО (неприбуткових організацій) для збору та переміщення коштів, надання логістичної підтримки, заохочування чи сприяння вербуванню нових терористів, або для підтримки терористів та терористичних організацій, а також їх діяльності, в будь-який інший спосіб (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «неприбуткові організації».

ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ

(англ. **abuse of authority** [ə'bjʊ:s əv ə:'θɔ:ɪtɪ])

- умисне, з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб використання всупереч інтересам юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми службовою особою такої юридичної особи своїх повноважень, якщо це завдало істотної шкоди охоронюваному законом правам або інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ЗЛОЧИН

(англ. **crime** [kraɪm])

- є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ЗЛОЧИН ВІДМИВАННЯ КОШТІВ

(англ. **money laundering offence** ['mʌni 'lɔ:ndəɪŋ ə'fens])

- відповідно до позиції ФАТФ стосується не лише основного (-их) злочину (-ів), а також допоміжних злочинів (*джерело: The FATF report Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010), Definitions [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingthroughmoneyremittanceandcurrencyexchangeproviders.html>*);

- дія умисного вчинення:

а) перетворення або передачі майна, з усвідомленням того, що таке майно є злочинним доходом, з метою приховування або маскуванню незаконного походження майна або з метою сприяння будь-якій особі, причетній до вчинення предикатного злочину, в уникненні правових наслідків її дій;

б) приховування або маскування справжнього характеру, джерела, місцезнаходження, стану прав стосовно майна або власності на нього, з усвідомленням того, що таке майно є доходом; та, з урахуванням конституційних принципів і основних засад правової системи відповідної країни;

в) набуття майна, володіння ним або його використання, з усвідомленням під час одержання того, що таке майно є злочинним доходом;

г) участь у вчиненні, об'єднання або змова з метою вчинення, замах на вчинення, пособництво, підмова, сприяння й надання порад стосовно вчинення будь-якого зі злочинів, які зазначені вище (джерело: *Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism (Warsaw, 16.05.2005)*, а. 9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008371f>, *United Nations Convention against Corruption (21.11.2003)*, а. 23 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?t=A/RES/58/4>). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «майно», «власність», «злочин».

ЗЛОЧИН НЕВЕЛИКОЇ ТЯЖКОСТІ

(англ. **crime of little gravity** [kraɪm əv 'lɪtl 'grævɪti])

- злочин, за який передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років, або інше, більш м'яке покарання за винятком основного покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

ЗЛОЧИН СЕРЕДНЬОЇ ТЯЖКОСТІ

(англ. **crime of medium gravity** [kraɪm əv 'mi:djəm 'grævɪti])

- злочин, за який передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

ЗЛОЧИН ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

(англ. **terrorist financing offence** ['terərist faɪ'nænsɪŋ ə'fens])

- відповідно до позиції ФАТФ стосується не лише основного (-их) злочину (-ів), а також допоміжних злочинів (джерело: *The FATF report Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010), Definitions [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingtthroughmoneyremittanceandcurrencyexchangeproviders.html>*);

- дії особи, якщо вона будь-якими методами, прямо чи опосередковано, незаконно та умисно надає кошти або здійснює їх збір з наміром, щоб вони використовувались, або при усвідомленні того, що вони будуть використані, повністю чи частково, для вчинення:

а) будь-якого діяння, яке являє собою злочин відповідно до сфери застосування одного з нижченаведених договорів та до визначення, що міститься в ньому:

Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден (Гаага 16.12.1970);

Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної

авіації (Монреаль 23.09.1971);

Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, в тому числі дипломатичних агентів (Нью Йорк, 14.12.1973);

Міжнародна конвенція про боротьбу з захопленням заручників (Нью Йорк, 17.12.1979);

Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу (Відень, 03.03.1980);

Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, які обслуговують міжнародну цивільну авіацію, що доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації (Монреаль 24.02.1988);

Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства (Рим, 10.03.1988);

Протокол про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки стаціонарних платформ, розташованих на континентальному шельфі (Рим, 10.03.1988);

Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом (Нью Йорк, 15.12.1997);

б) будь-якого іншого діяння, спрямованого на те, щоб викликати смерть будь-якої цивільної особи або будь-якої іншої особи, яка не бере активної участі у воєнних діях в ситуації збройного конфлікту, або заподіяти їй тяжке тілесне ушкодження, коли мета такого діяння в силу його характеру чи контексту полягає в тому, щоб залякати населення чи змусити уряд чи міжнародну організацію вчинити будь-яку дію або утриматись від неї (джерело: *International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism (09.12.1999)*, а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/54/109>); - надання або збір коштів будь-яким способом, прямо або опосередковано, з наміром використання або усвідомлюючи, що вони будуть повністю або частково використовуватися з метою вчинення будь-якого правопорушення, зазначеного в статтях 1–4 Рамкового рішення Ради 2002/475/ЮВС (джерело: *Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансування тероризму», «злочин».

ЗЛОЧИННА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **criminal activity** ['krɪmɪnl æk'tɪvɪti])

- злочинна діяльність відноситься до: (а) усіх злочинних діянь, що являють собою предикатний злочин до відмивання коштів у країні; або (б) як мінімум, до тих злочинів що являтимуть собою предикатний злочин відповідно до Рекомендації 3 (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

- будь-яка участь у вчиненні таких серйозних злочинів:

а) діянь, викладених у статтях від 1 до 4 Рамкового рішення 2002/475/ЮВС;

б) будь-якого правопорушення, зазначеного в пункті (а) частини 1 статті 3 Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 1988 року;

в) діяльності злочинних організацій (злочинна організація – це структурованне об'єднання, створене протягом певного періоду, з більш ніж двома особами, діючи спільно з метою вчинення правопорушень, які караються позбавленням волі, або постановою про взяття під варту, на строк понад чотири роки або ж більш серйозне покарання. При цьому такі правопорушення можуть бути самоціллю чи засобом отримання матеріальних благ, а також, у певних випадках, незаконними методами впливати на діяльність державних органів

(джерело: 98/733/ЖА: Joint action of 21 December 1998 adopted by the Council on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on making it a criminal offence to participate in a criminal organisation in the Member States of the European Union, a. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31998F0733&from=EN>);

г) шахрайства на шкоду фінансовим інтересам держави, у разі, якщо воно принаймні серйозне, відповідно до визначення, наведеного у частині 1 статті 1 і частині 1 статті 2 Конвенції про захист фінансових інтересів Європейських Співтовариств;

г) корупційного правопорушення;

д) усіх правопорушень, у тому числі податкових злочинів, пов'язаних із прямими та непрямыми податками та визначених у національному законодавстві держав-членів, які караються позбавленням волі або арештом на максимальний строк понад один рік, або, для держав-членів, у правових системах яких встановлено мінімальний поріг для правопорушень, усіх правопорушень, які караються позбавленням волі або арештом на мінімальний строк понад шість місяців (джерело: Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

ЗЛОЧИННА ТЕХНОЛОГІЯ ЗБАГАЧЕННЯ

(англ. **criminal enrichment technology** ['krɪmɪnl m'ɪtʃmənt tek'nɒlədʒi])

- комплекс взаємопов'язаних злочинів, що вчиняються ОЗГ з метою отримання матеріальної вигоди і з використанням легальних форм господарської діяльності (джерело: *Протидія економічній злочинності / П.І. Орлов, А.Ф., Волобуєв, І.М. Осика, Р.Л. Степанюк, І.М. Зарецька, Едвард Картер, Річард Ворнер. – Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2004. – 568 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «господарська діяльність».

ЗЛОЧИННІ ДОХОДИ

(англ. **proceeds of crime** ['prəʊsi:dz ɒv kraɪm])

- будь-яка власність, що походить від або отримана, прямо чи опосередковано, в наслідок вчинення злочину (джерело: *United Nations Convention against Corruption (21.11.2003), a. 2* [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf).

ЗНАЙ СВОГО КЛІЄНТА

(англ. **know your customer (KYC)** [nəʊ jə 'klastəmə])

- поняття, яке використовують для опису сукупності передбачених законодавством заходів щодо відмивання грошей. Ці заходи використовуються банками та іншими фінансовими установами, щоб документувати дійсну особу споживача/клієнта та його чи її джерела доходів для того, щоб переконатися в їх законності. Така інформація збирається та зберігається в «профіль» клієнта, який періодично оновлюється (джерело: *Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9* [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання грошей», «банк», «фінансова установа», «клієнт».

ЗНАЧНА СУМА

(англ. **substantial sum** [səb' stænʃəl sʌm])

- сума коштів, на яку здійснюється фінансова операція, що дорівнює чи перевищує 150000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, еквівалентну за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів 150000 гривень (для суб'єктів господарювання, які проводять лотереї або проводять та надають можливість доступу до азартних ігор у казино, будь-яких інших азартних ігор, у тому числі електронне (віртуальне) казино, - 30000 гривень) (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);
 - сума коштів, на яку здійснюється фінансова операція, що дорівнює чи перевищує 150000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, інших активах, еквівалентну за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів 150000 гривень (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*фінансова операція*».

ЗНАЧНИЙ ВПЛИВ

(англ. **significant influence** [sig' nɪfɪkənt 'ɪnfluəns])

- можливість брати участь у прийнятті рішень юридичної особи щодо визначення фінансової або операційної політики та відповідних питань, що, однак, не передбачає контролю за цим процесом. Якщо особа прямо або опосередковано володіє істотною участю в юридичній особі, то вона здійснює на неї значний вплив у разі неможливості чітко продемонструвати зворотного. Про наявність значного впливу однієї особи на іншу також можуть свідчити один або кілька із нижчезазначених факторів:

представництво в спостережній (наглядовій) раді або аналогічному органі управління; участь у процесі формування політики, уключаючи участь у прийнятті рішень щодо розподілу прибутку (дивідендів);

значні обсяги операцій між такими особами;

обмін керівним персоналом;

надання суттєвої технічної інформації (*джерело: Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>*).

ЗНАЧНИЙ ВПЛИВ НА КЕРІВНИЦТВО АБО ДІЯЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **significant influence on the directorship or activity of a legal entity**

[sig' nɪfɪkənt 'ɪnfluəns ɒn ðə di' rektəʃɪp ə æk' tɪvɪtɪ əv ə 'li: gəl 'entɪtɪ])

- пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами 10-50 відсотками статутного капіталу та/або права голосу акцій (часток) юридичної

особи або незалежна від формального володіння можливість змінювати керівника або осіб, що призначаються до органу управління юридичної особи (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ЗНАЧНИЙ ВПЛИВ НА УПРАВЛІННЯ АБО ДІЯЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **significant influence on the management or activity of a legal entity**

[sig'ni:fikənt 'ɪnfluəns ɒn ðə 'mænjɪdʒmənt ə æk'tɪvɪtɪ əv ə 'li:ɡəl 'entɪtɪ])

- пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами від 10, але менше 50 відсотків статутного капіталу та/або права голосу акцій, паїв юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість здійснення такого впливу на управління чи діяльність юридичної особи (*джерело: Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 № 306, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2011 р. за № 1203/1994 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 84. – Ст. 3092).*

ЗНЕОСОБЛЕННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

(англ. **depersonalization of personal data** [dɪ,pɜ:snəlaɪ'zeɪʃən əv 'pɜ:snəl 'deɪtə])

- вилучення відомостей, які дають змогу прямо чи опосередковано ідентифікувати особу (*джерело: Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481).*

ЗНИЩЕННЯ АБО РУЙНУВАННЯ

(англ. **abolition or destruction** [ˌæbəʊ'liʃən ə dɪs'trʌkʃən])

- митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленними на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ЗНИЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ

(англ. **information destruction in the system** [ˌɪnfə'meɪʃən dɪs'trʌkʃən ɪn ðə 'sɪstɪm])

- дії, внаслідок яких інформація в системі зникає (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286).*

ЗМІШУВАННЯ

(англ. **commingling** [kɒ'mɪŋɡlɪŋ])

- здійснення дій щодо поєднання злочинних доходів з доходами від законної діяльності з метою приховування джерел цих незаконних коштів та ускладнення їх відстеження (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>).*

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **obligation** [ˌɒblɪ'geɪʃən])

- правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від вчинення певної дії (негативне зобов'язання), а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЕМІТЕНТА ЗА ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ ВЛАСНОГО ВИПУСКУ

(англ. **issuer obligation for own securities issue** [ˈɪʃuːə ˌɒblɪ'geɪʃən fər əʊn sɪ'kjʊəntɪz ˈɪʃuː])

- обов'язок емітента здійснити певні дії на користь особи, що має права на цінні папери такого випуску, зміст та обсяг яких визначені чинним законодавством та/або рішенням емітента, або утриматися від певних дій (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

(англ. **environment** [ɪn'vaɪənmənt])

- ряд чинників навколишнього середовища (законодавчі, інші нормативно-правові акти, крім актів, прийнятих безпосередньо органом влади, природні явища тощо), що впливають на здійснення органом влади повноважень, тоді як такий орган не має прямого впливу на ці чинники (*джерело: Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» від 02.12.2016 № 126, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1718/29848 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 168*).

ЗОВНІШНІЙ АУДИТОР

(англ. **external auditor** [eks'tɜːnl 'ɔːdɪtə])

- незалежна аудиторська фірма, що відповідає до законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України (далі - Національний банк), норм і стандартів аудиту, затверджених згідно з міжнародними стандартами аудиту та етики, здійснює перевірку фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності банку (*джерело: Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 10.05.2016 № 311 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 41. – Ст. 1552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Національний банк України*», «*банк*», «*аудит*».

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **foreign economic activity** ['fɔːrɪn ,i:kə'nɒmɪk æk'tɪvɪti])

- діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*господарська діяльність*».

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРИВАННЯ

(англ. **entities foreign economic activity** ['entɪtɪz 'fɔːrɪn ,i:kə'nɒmɪk æk'tɪvɪti])

- господарська діяльність, яка в процесі її здійснення потребує перетинання митного кордону України майном, зазначеним у частині першій статті 139 цього Кодексу, та/або робочою силою (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-ІV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*господарська діяльність*».

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР (КОНТРАКТ)

(англ. **foreign economic agreement (contract)** ['fɔːrɪn ,i:kə'nɒmɪk ə'grɪ:mənt ('kɒntrækt)])

- домовленість двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*зовнішньоекономічна діяльність*».

ЗОЛОТО

(англ. **gold** [gəʊld])

- надзвичайно привабливий інструмент відмивання коштів, що надає організованим злочинним угрупованням механізм для конвертації незаконно отриманої готівки у стабільний, анонімний, перетворюваний та легко обмінюваний актив для реалізації чи реінвестування прибутку від їх злочинної діяльності (*джерело: FATF Report: Money Laundering / terrorist financing risks and vulnerabilities associated with gold [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/asset-recovery/publications/asset-recovery-reports/asset-recovery-report-2014/asset-recovery-report-2014-annex-10-gold.html>*).

fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML-TF-risks-vulnerabilities-associated-with-gold.pdf).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «відмивання коштів».

ЗОЛОТО У ЗЛИТКАХ

(англ. **gold bullion** [gəʊld 'bɒljən])

- очищене золото, що оцінюється за вагою (джерело: *FATF Report: Money Laundering / terrorist financing risks and vulnerabilities associated with gold* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML-TF-risks-vulnerabilities-associated-with-gold.pdf>).

ЗОЛОТОВАЛЮТНИЙ РЕЗЕРВ

(англ. **gold reserve** [gəʊld rɪ'zɜ:v])

- резерви України, відображені у балансі Національного банку України, що включають в себе активи, визнані світовим співтовариством як міжнародні і призначені для міжнародних розрахунків (джерело: *Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

ЗОНА ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

(англ. **free trade zones** [fri: treɪd zəʊnz])

- певна територія в межах юрисдикції, де надаються пільги для стимулювання експорту, залучення прямих іноземних інвестицій та забезпечення зайнятості на місцевому рівні;
- географічна область, де спеціальний нормативно-правовий режим та режим оподаткування поширюються на торгівлю товарами і послугами; відома також під іншими назвами у різних куточках світу (вільна зона, порто-франко, портова зона вільної торгівлі, зона зовнішньої торгівлі, зона електронної торгівлі, зона безмитної торгівлі, вільна торгова зона, зона експортної обробки, логістична зона, зона розвитку торгівлі, промислова зона, або промисловий парк, високотехнологічний промисловий парк, зона розвитку високих технологій і неотехнологій, інвестиційна зона, митна зона, особлива економічна зона, зона економічного розвитку, зона економічного і технологічного розвитку, зона розробки ресурсів і економічного розвитку і прикордонна зона економічного співробітництва) (джерело: *FATF Report: Money Laundering vulnerabilities of Free Trade Zones* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20vulnerabilities%20of%20Free%20Trade%20Zones.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «прямі інвестиції».

ЗОНА ЕКСПОРТНОЇ ОБРОБКИ

(англ. **export processing zone** [ɪk'spɔ:t 'prəʊsesɪŋ zəʊn])

- промислова зона, де здійснюється збирання та виготовлення полуфабрикатів імпортного призначення, призначених переважно для іноземних ринків (джерело: *FATF Report: Money Laundering vulnerabilities of Free Trade Zones* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20vulnerabilities%20of%20Free%20Trade%20Zones.pdf>).

ЗОНА ЕКСПОРТНОЇ ОБРОБКИ З ЄДИНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

(англ. **single factory export processing zones** ['sɪŋ(ə)l 'fakt(ə)rɪ ɪk'spɔ:t 'prəʊsesɪŋ zəʊnz])

- поодинокі підприємства, розташовані в країні, де діють спеціальні пільги з безмитної тор-

гівлі (джерело: *FATF Report: Money Laundering vulnerabilities of Free Trade Zones* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20vulnerabilities%20of%20Free%20Trade%20Zones.pdf>).

ЗОНА ПІДПРИЄМНИЦТВА

(англ. **enterprise zones** ['entəpraɪz zəʊnz])

- зона економічного розвитку, створена з метою відновлення певних міських або сільських територій, на яких вона розміщуються, через надання податкових пільг і фінансових дотацій (джерело: *FATF Report: Money Laundering vulnerabilities of Free Trade Zones* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20vulnerabilities%20of%20Free%20Trade%20Zones.pdf>).

ЗУПИНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **transactions termination** [træn'zækʃənz , tɜ:mɪ'neɪʃən])

- тимчасова, на визначений строк, заборона банку здійснювати окремі види операцій (джерело: *Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» від 17.08.2012 № 346 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 72. – Ст. 2906*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ЗУСТРІЧНА ПОКУПКА

(англ. **counter purchase** ['kaʊntə 'pɜ:ʃæs])

- зобов'язання експортера купити у імпортера, чи у компанії, яку названо імпортером, чи домогитись щодо покупки з третьою стороною. Вартість товарів зустрічної покупки погоджується у процентовому відношенні з вартістю товарів експортованих спочатку (джерело: *The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 169* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>).

ЗУСТРІЧНІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **back-to-back trades** [back tu: back treɪdz])

- пара операцій, що вимагає від контрагента отримання та перепоставки одних і тих же цінних паперів в один і той же день. *З. о.* можуть бути прямою купівлею та продажем або операціями щодо забезпечення (угоди РЕПО або позики у формі цінних паперів). Наприклад, дилер по цінних паперах може купити та продати ті ж самі цінні папери на ту ж розрахункову дату в процесі організації «ринку для клієнтів», або може купити цінні папери для реєстру і фінансувати позицію через угоду РЕПО (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

I

ІВСДРОПІНГ

(англ. **eavesdropping** [i:vzdrɒpɪŋ])

- технологія копіювання даних магнітної смуги платіжної картки шляхом встановлення в банкомат стороннього пристрою для прослуховування, який перехоплює дані з картридера (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

ІГРОВІ АВТОМАТИ

(англ. **slot machines** [slɒt mə'ʃi:n])

- ігрові автомати, які приймають монети або ваучери і виплачують виграші або в монетах, або через чеки (джерело: *The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

ІГРОВИЙ АВТОМАТ З СИСТЕМОЮ ТІТО

(англ. **ticket-in-ticket-out** ['tɪkɪt-ɪn-'tɪkɪt-aʊt])

- безготівковий ігровий автомат, який використовує ваучери замість фішок або монет. (джерело: *The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*);

- система ваучерів для ігрових автоматів у казино, яка розроблена для заміни монет та фішок. Зазвичай джек-поти на ігрових автоматах виплачувались або монетами, або фішками, які падали в спеціальний лоток, який охоронець збирав в корзину. ТІТО замінила всі ці монети і фішки, представляючи собою смужку паперу або квиток з унікальним штрих-кодом. Квиток може бути використаний для гри на іншому ігровому автоматі, також він сканується касиром для отримання чеку або готівки чи обготівковується за допомогою спеціального автомату (джерело: *FATF Report: Money Laundering Risks Arising from Trafficking in Human Beings and Smuggling of Migrants (July 2011) (Електронний ресурс). – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Trafficking%20in%20Human%20Beings%20and%20Smuggling%20of%20Migrants.pdf>*).

ІДЕНТИЧНІ ТОВАРИ (РОБОТИ, ПОСЛУГИ)

(англ. **identical goods (work, services)** [aɪ'dentɪkəl ɡʊdz (wɜ:k 'sɜ:vɪsɪz)])

- товари (роботи, послуги), що мають однакові характерні для них основні ознаки.

При цьому під ідентичними розуміються товари, що мають однакові ознаки з оцінюваними товарами, у тому числі такі:

фізичні характеристики;

якість та репутація на ринку;

країна виробництва (походження);
виробник (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ

(англ. **identification data** [aɪˌdɛntɪfɪˈkeɪʃən ˈdeɪtə])

- надійні документи, дані або інформація з незалежних джерел (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);*

- надійні, отримані з незалежних джерел документи, дані та інформація (джерело: *The FATF RBA guidance for trust and companies service providers (TCSPs) (June 17, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/rba-tcsp.html>);*

- це:

для фізичної особи - відомості, зазначені у пунктах 1 частин дев'ятої і десятої, у частинах одинадцятій і дванадцятій статті 9 цього Закону;

для фізичної особи - підприємця - відомості, зазначені у пункті 2 частини дев'ятої, у частині дванадцятій статті 9 цього Закону;

для юридичної особи - відомості, зазначені у пункті 3 частини дев'ятої та пункті 2 частини десятої статті 9 цього Закону;

дані, перелік яких визначений суб'єктами державного фінансового моніторингу, - у випадках, визначених частиною шістнадцятою статті 9 цього Закону (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).* Зв'язок з іншими термінами: див. термін «надійні джерела», «документ», «фізична особа», «юридична особа».

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ НЕРЕЗИДЕНТА

(англ. **identification data for non-resident individual** [aɪˌdɛntɪfɪˈkeɪʃən ˈdeɪtə fə ˈnɒnˈrezɪdənt ˌɪndɪˈvɪdʒəəl])

- прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, дата народження, номер (та за наявності - серія) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дата видачі та орган, що його видав, громадянство (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ РЕЗИДЕНТА

(англ. **identification data for resident individual** [aɪˌdɛntɪfɪˈkeɪʃən ˈdeɪtə fə ˈrezɪdənt ˌɪndɪˈvɪdʒəəl])

- прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, номер (та за наявності - серія) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дата видачі та орган, що його видав, реєстраційний номер облікової картки платника по-

датків України (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ-ПІДПРИЄМЦЯ РЕЗИДЕНТА

(англ. **identification data for a resident individual entrepreneur** [aɪˌdɛntɪfɪˈkeɪʃən ˈdɛɪtə fər ə ˈrɛzɪdənt ˌɪndɪˈvɪdʒuəl ˌɒntɹɛprəˈnɜːz])

- прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, реєстраційний номер облікової картки платника податків (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номера паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії; дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про проведення державної реєстрації; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка (за наявності) (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ НЕРЕЗИДЕНТА

(англ. **identification data for a non-resident legal entity** [aɪˌdɛntɪfɪˈkeɪʃən ˈdɛɪtə fər ə ˈnɒn ˈrɛzɪdənt ˈliːgəl ˈentɪtɪ])

- повне найменування, місцезнаходження; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, номер банківського рахунка; відомості про органи управління; ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, копія легалізованого витягу з торгового, банківського чи судового реєстру або нотаріально засвідчене реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ДАНІ ДЛЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ РЕЗИДЕНТА

(англ. **identification data for a resident legal entity** [aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən ˈdeɪtə fər əˈrezɪdənt ˈliːɡəl ˈentɪtɪ])

- повне найменування, місцезнаходження; дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про проведення державної реєстрації, відомості про виконавчий орган; ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, дані; ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

(англ. **identification** [aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən])

- отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу від клієнта (представника клієнта) ідентифікаційних даних (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*

ІДЕНТИФІКАЦІЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

(англ. **corruption risks identification** [kəˈrʌpʃən rɪzks aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən])

- визначення чинників корупційного ризику у діяльності/бездіяльності посадових осіб органу влади, що можуть сприяти скоєнню ними корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією (*джерело: Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» від 02.12.2016 № 126, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1718/29848 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 168).* Зв'язок з іншими термінами: див. термін «корупційний ризик».

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОВІДОМЛЕННЯ

(англ. **message identification** [ˈmesɪdʒ aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən])

- встановлення на відповідність інформації, наведеної в повідомленні, ознакам корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення (*джерело: Порядок обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції» від 27.10.2017 № 1024, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 р. за № 60/31512 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 389).*

ІММІГРАНТ(англ. **immigrant** ['ɪmɪgrənt])

- іноземець чи особа без громадянства, який отримав дозвіл на імміграцію і прибув в Україну на постійне проживання, або, перебуваючи в Україні на законних підставах, отримав дозвіл на імміграцію і залишився в Україні на постійне проживання (*джерело: Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 № 2491-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 41. – Ст. 197*).

ІМПОРТ(англ. **import** ['ɪmpɔ:t])

- купівля або отримання на інших законних підставах від іноземних суб'єктів господарської та іншої діяльності товарів із ввезенням або без ввезення цих товарів в Україну, включаючи їх купівлю для власного споживання філіями та представництвами установ і організацій України, що знаходяться за її межами, а також дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном (*джерело: Про державний контроль та міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*);

- (1) Ввезення у країну товарів іноземного виробництва. (2) Завезення з(за кордону на комерційній основі товарів, призначених для споживання, капіталів, а також операцій (послуг) матеріального характеру, що здійснюються іноземними виробничими організаціями (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*товари*».

ІМПОРТ (ВИПУСК ДЛЯ ВІЛЬНОГО ОБІГУ)(англ. **import (release for free circulation)** ['ɪmpɔ:t (rɪ'li:s fə frɪ: 'sɜ:kju'leɪʃən)])

- митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорту цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*митні режими*», «*товари*».

ІМПОРТ (ІМПОРТ ТОВАРІВ)(англ. **import (import of goods)** ['ɪmpɔ:t ('ɪmpɔ:t əv ɡʊdz)])

- купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377; Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*зовнішньоекономічна діяльність*», «*господарська діяльність*».

ІМ'Я ОСОБИ

(англ. **person's name** ['pɜːsnz neɪm])

- прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи (*джерело: Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 51. – Ст. 716*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фізична особа».

ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗОЛОТО

(англ. **investment gold** [ɪn'vestmənt ɡəʊld])

- особливий клас золота з конкретним показником чистоти (*джерело: FATF Report: Money Laundering / terrorist financing risks and vulnerabilities associated with gold [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML-TF-risks-vulnerabilities-associated-with-gold.pdf>*).

ІНВЕСТИЦІЇ

(англ. **investments** [ɪn'vestmənts])

- господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*);

- (1) Довгострокове вкладення капіталу в будь-яке підприємство з метою одержання прибутку. Інвестиції поділяються на державні та приватні, прями та портфельні; на послуги, житлове будівництво; реальні (прямі), інтелектуальні, фінансові та інвестиції для заміни зношених основних фондів. (2) Довгострокове вкладення капіталу (коштів) у різні галузі економіки переважно за межами країни, а також майнові й інтелектуальні цінності, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, внаслідок чого утворюється прибуток чи досягається соціальний ефект (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «кошти», «майно», «капітальні інвестиції», «фінансові інвестиції», «прямі інвестиції», «портфельні інвестиції», «реінвестиції».

ІНВЕСТИЦІЙНА ДЕКЛАРАЦІЯ

(англ. **investment declaration** [ɪn'vestmənt ,deklə'reɪʃən])

- документ, що визначає основні напрями та обмеження інвестиційної діяльності інституту спільного інвестування та є невід'ємною складовою частиною регламенту інституту спільного інвестування, додатком до договору про управління активами корпоративного фонду (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*);

- складова частина статуту інвестиційного фонду, в якій визначаються основні напрями та обмеження інвестиційної діяльності фонду, порядок випуску, продажу та викупу інвестиційних сертифікатів, а також інші питання інвестиційної діяльності фонду (*джерело: Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>*).

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **investment activity** [in 'vestmənt æk 'tɪvɪtɪ])

- придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів (грошей) (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*);

- сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій. І. д. здійснюється на основі: 1) інвестування громадянами, недержавними підприємствами, господарськими асоціаціями, спілками і товариствами, а також громадськими та релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на колективній власності; 2) державного інвестування органами влади і управління України, Автономної Республіки Крим, місцевих Рад народних депутатів за рахунок коштів бюджетів, позабюджетних фондів і позичкових коштів, а також державними підприємствами і установами за рахунок власних і позичкових коштів; 3) іноземного інвестування іноземними громадянами, юридичними особами та державами; 4) спільного інвестування громадянами та юридичними особами України, іноземних держав (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інвестиції».

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ІНСТИТУЦІЙНОГО ІНВЕСТОРА

(англ. **investment policy of the institutional investor** [in 'vestmənt 'pɒlɪsɪ əv ði: ,ɪnstɪ'tju:ʃən(ə)l in 'vestə])

- система заходів, планування, програм, спрямованих на формування та здійснення управління інвестиційним портфелем інституційних інвесторів відповідно до основних напрямів інвестиційної діяльності інституційних інвесторів, визначених інвестиційною декларацією (*джерело: Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів» від 06.08.2013 № 1414, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2013 р. за № 1486/24018 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 64. – Ст. 2648*).

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ВКЛАД

(англ. **investment deposit** [in 'vestmənt dɪ 'pɒzɪt])

- кошти, які іноземний інвестор - юридична особа з метою отримання процентів розміщує на вкладному (депозитному) рахунку в уповноваженому банку на підставі укладеного в письмовій формі договору банківського вкладу на строк не менше ніж один календарний рік без права дострокового розірвання цього договору та зменшення суми вкладу протягом зазначеного строку за умови, що це обумовлено в договорі (*джерело: Положення про порядок іноземного інвестування в Україну: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну» від 10.08.2005 № 280, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 947/11227 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2132*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЕРУЮЧИЙ

(англ. **investment manager** [ɪnˈvestmənt ˈmænɪdʒə])

- торговець цінними паперами, з яким укладено угоду про управління інвестиційним фондом (джерело: *Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>).*

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ ІНСТИТУЦІЙНОГО ІНВЕСТОРА

(англ. **investment portfolio of the institutional investor** [ɪnˈvestmənt pɔːtˈfəʊljəʊ əv diːˌɪnstɪˈtʃuːʃən(ə)l ɪnˈvestə])

- сукупність цінних паперів, які визначені Законом України «Про цінні папери та фондовий ринок», що перебувають у власності інституційного інвестора, корпоративних прав, нерухомості та інших активів з урахуванням обмежень, установлених законодавством (джерело: *Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів» від 06.08.2013 № 1414, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2013 р. за № 1486/24018 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 64. – Ст. 2648).*

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РАХУНОК

(англ. **investment account** [ɪnˈvestmənt əˈkaʊnt])

- поточний рахунок в іноземній валюті 1 групи Класифікатора та/або в гривнях, відкритий іноземним інвестором в уповноваженому банку відповідно до вимог глави 16 Інструкції, для здійснення інвестиційної діяльності в Україні, а також для повернення іноземної інвестиції та прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні (джерело: *Положення про порядок іноземного інвестування в Україну: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну» від 10.08.2005 № 280, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 947/11227 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2132).*

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ СЕРТИФІКАТ

(англ. **investment certificate** [ɪnˈvestmənt səˈtɪfɪkət])

- цінний папір, емітентом якого є компанія з управління активами пайового інвестиційного фонду та який засвідчує право власності учасника пайового фонду на частку в пайовому фонді та право на отримання дивідендів (для закритого пайового фонду) (джерело: *Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337);*

- цінний папір, який розміщується інвестиційним фондом, інвестиційною компанією, компанією з управління активами пайового інвестиційного фонду та посвідчує право власності інвестора на частку в інвестиційному фонді, взаємному фонді інвестиційної компанії та пайовому інвестиційному фонді.

Емітентом інвестиційних сертифікатів виступає інвестиційний фонд, інвестиційна компанія або компанія з управління активами пайового інвестиційного фонду.

Кількість проголошених інвестиційних сертифікатів пайового інвестиційного фонду зазначається у проспекті емісії.

Строк, протягом якого здійснюється укладення договорів з першими власниками щодо відчуження інвестиційних сертифікатів відкритого та інтервального пайових інвестиційних фондів, не обмежується.

Інвестиційні сертифікати можуть надавати його власнику право на отримання доходу у вигляді дивідендів. Дивіденди за інвестиційними сертифікатами відкритого та інтервального пайового інвестиційних фондів не нараховуються і не сплачуються.

Розміщення похідних (деривативів), базовим активом яких є право на отримання інвестиційних сертифікатів, не допускається (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*);

- цінний папір, який випускається виключно інвестиційним фондом або інвестиційною компанією і дає право його власникові на отримання доходу у вигляді дивідендів (*джерело: Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>*);

- цінний папір, який розміщується інвестиційним фондом, інвестиційною компанією, компанією з управління активами пайового інвестиційного фонду та посвідчує право власності інвестора на частку в інвестиційному фонді, взаємному фонді інвестиційної компанії та пайовому інвестиційному фонді.

Емітентом *I. с.* може бути інвестиційний фонд, інвестиційна компанія або компанія з управління активами пайового інвестиційного фонду. Кількість проголошених *I. с.* пайового інвестиційного фонду зазначається у проспекті емісії. Строк розміщення *I. с.* відкритого та інтервального пайових інвестиційних фондів не обмежується.

I. с. можуть надавати його власнику право на отримання доходу у вигляді дивідендів. Дивіденди за інвестиційними сертифікатами відкритого та інтервального пайового інвестиційних фондів не нараховуються і не сплачуються. Розміщення похідних (деривативів) цінних паперів, базовим активом яких є право на отримання *I. с.*, не допускається (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*компанія з управління активами*».

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ФОНД

(англ. **investment fund** [in'vestmənt fʌnd])

- юридична особа, заснована у формі закритого акціонерного товариства з урахуванням вимог, встановлених цим Положенням, що здійснює виключну діяльність у галузі спільного інвестування (*джерело: Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*юридична особа*», «*спільне інвестування*».

ІНВЕСТИЦІЙНІ (ВЗАЄМНІ) ФОНДИ

(англ. **investment (mutual) funds** [in'vestmənt '(mju:tʃʊəl) fʌndz])

- інвестиційні фонди та взаємні фонди інвестиційних компаній, що здійснюють спільне інвестування та створені відповідно до Указу Президента України від 19 лютого 1994 року № 55 «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних*

паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).

ІНВЕСТИЦІЙНІ ОПЕРАЦІЇ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

(англ. **operations with securities** [ˌɒpəˈreɪʃənz wɪð sɪˈkjʊə.rɪ.ti])

- операції, здійснювані банками з метою диверсифікації активних операцій, отримання додаткового доходу та підтримання ліквідності балансу. Метою інвестування коштів у цінні папери банківськими установами є: отримання додаткового прибутку; підтримання необхідного рівня ліквідності балансу; мінімізація банківських ризиків шляхом диверсифікації банківських операцій; розширення клієнтської бази. Залежно від мети інвестиційної діяльності банку інвестиції можуть бути стратегічними або портфельними.

Під *стратегічними* інвестиціями розуміють вкладання коштів у пакет цінних паперів конкретного емітента з метою забезпечення необхідного рівня корпоративного контролю над компанією.

Портфельні інвестиції – це вкладання коштів з метою отримання відповідного доходу в цінні папери різних емітентів, що управляються як єдине ціле. Основною перевагою портфельного інвестування є можливість формування диверсифікованого портфеля цінних паперів з найвищим рівнем очікуваної дохідності та задовільним рівнем ризику (*джерело: Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Миценко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «цінний папір».

ІНВЕСТОРИ В ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **investors in securities** [ɪnˈvestəz ɪn sɪˈkjʊə.rɪ.tɪz])

- фізичні та юридичні особи, резиденти і нерезиденти, які набули права власності на цінні папери з метою отримання доходу від вкладених коштів та/або набуття відповідних прав, що надаються власнику цінних паперів відповідно до законодавства. Інституційними інвесторами є інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди), інвестиційні фонди, взаємні фонди інвестиційних компаній, недержавні пенсійні фонди, фонди банківського управління, страхові компанії, інші фінансові установи, які здійснюють операції з фінансовими активами в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, - також за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.*)

ІНДЕКС БАНКНОТ І МОНЕТ

(англ. **banknotes and coins index** [ˈbæŋknəʊts ənd kɔɪnz ˈɪndeks])

- умовне цифрове позначення банкнот і монет, за яким вони обліковуються залежно від виду, призначення та зразків грошових знаків (*джерело: Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків» від 07.12.2016 № 408 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 5. – Ст. 172.*)

ІНДЕКС СПРИЙНЯТТЯ КОРУПЦІЇ

(англ. **Corruption Perceptions Index, CPI** [kə'ɪlɹ.ʃən pə'sep.ʃən 'indeks])

- щорічний рейтинг країн світу, що укладається організацією Transparency International з 1995 року. Країни у рейтингу впорядковані за показником рівня корупції, який базується на оцінках підприємців та аналітиків. У рейтингу за 2015 рік відображено сприйняття корупції у 167 країнах за шкалою від 100 (немає корупції) до 0 (сильна корупція) (*джерело: Вплив корупції на економічне зростання / Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України – Аналітична доповідь, 2016 [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2016/10/FEAO_Corruption_Economy_A5_short_final.pdf*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «корупція».

ІНДЕКСНИЙ КОШИК

(англ. **index basket** ['indeks 'ba:skɪt])

- сукупність цінних паперів у відповідних співвідношеннях, на підставі якої розраховується індекс фондової біржі відповідно до зареєстрованих Комісією правил фондової біржі (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ АКТ

(англ. **individual act** [ˌɪndɪ'vɪdʒuəl ækt])

- акт (рішення) суб'єкта владних повноважень, виданий (прийняте) на виконання владних управлінських функцій або в порядку надання адміністративних послуг, який стосується прав або інтересів визначеної в акті особи або осіб, та дія якого вичерпується його виконанням або має визначений строк (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкт владних повноважень».

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК

(англ. **individual retirement account** [ˌɪndɪ'vɪdʒuəl rɪ'taɪəmənt ə'kaʊnt])

- персоніфікований рахунок учасника пенсійного фонду, який ведеться в системі персоніфікованого обліку у визначеному цим Законом порядку з метою обліку накопичених на користь учасника пенсійних коштів (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

ІНДИКАТИВНА СТАВКА

(англ. **indicative rate** [ɪn'dɪkətɪv reɪt])

- рекомендований Національним банком розмір процентних ставок банків щодо проведення ними операцій із залучення та розміщення коштів (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «банк», «кошти».

ІНДИКАТОР КОРУПЦІОГЕННОСТІ

(англ. **corruptogenic indicator** [kə'ɪlɹ.tʊdʒenɪk 'ɪndɪkətə])

- це ознака нормативно-правового припису, що може свідчити про наявність в нормативно-правовому акті, проекті нормативно-правового акта корупціогенних факторів (*джерело: Методологія проведення антикорупційної експертизи: затверджено наказом Міністерства*

юстиції України «Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи» від 24.04.2017 № 1395/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17/card6#Public>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «корупціогенний фактор».

ІНДИКАТОР(И) РИЗИКОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **risky financial transaction indicator(s)** ['rɪskɪ faɪ'nænʃəl træ'n'zækʃən 'ɪndɪkətəz])

- установлена Національним банком України ознака чи сукупність ознак фінансових операцій, учасників фінансових операцій та їх намірів/дій, що дають змогу виявляти ризикові фінансові операції (джерело: Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників» від 15.08.2016 № 369 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 70. – Ст. 2360). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «фінансова операція», «ризикова фінансова операція».

ІНДИКАТОРИ РИЗИКУ

(англ. **risk indicators** [rɪsk 'ɪndɪkətəz])

- критерії із заданими наперед параметрами, використання яких дає можливість здійснювати вибір об'єкта контролю, що становить ризик (джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).

ІНДИКАТОРИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

(англ. **financial soundness indicators (FSIs)** [fɑɪ'nænʃ(ə)l 'saʊndnəs 'ɪndɪkətəz])

- показники поточного фінансового стану та стійкості фінансових установ країни та їх контрагентів із сектору корпорацій та сектору домашніх господарств. *І. ф. с.* дозволяють визначити сукупний вплив різних факторів на рівень стійкості фінансової системи. Система *І. ф. с.* включає агреговані дані для окремих установ і показники, що дають уявлення про ринки, на яких здійснюють свою діяльність фінансові установи. *І. ф. с.* розраховуються і поширюються з метою використання у макропруденційному аналізі. Такий аналіз містить оцінку та контроль за сильними сторонами та вразливими місцями фінансових систем з метою підвищення фінансової стійкості, зокрема, зниження ймовірності кризи фінансової системи.

Побудова системи *І. ф. с.* ґрунтується на врахуванні наступних критеріїв: 1) охоплення найважливіших ринків і установ; 2) аналітична значущість; 3) виявлена корисність; 4) значущість для більшості країн, установ чи кризових ситуацій; 5) доступність; 6) симетричність відображення інформації на рівні сектору; 7) використання агрегованої інформації; 8) використання консолідованого підходу з метою уникнення подвійного обліку капіталу та діяльності (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів.* – ISBN 978-966-346-

923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансовий стан», «фінансова установа».

ІНДИКАТОРИ «ЧЕРВОНІ ПРАПОРЦІ» (ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ)

(англ. **red flag indicators** [rɛd flæg 'ɪndɪkeɪtəz])

- деякі ознаки, які окремо чи у сукупності можуть вказувати на потенційне неправомірне використання якогось сектора у цілях ВК/ФТ. Використання таких ознак може допомогти фінансовим установам та іншим здійснювати заходи з належної перевірки клієнтів щодо вже існуючих чи нових клієнтів. Вони можуть також допомогти у здійсненні обов'язкового аналізу ризиків певного сектору. Отже, ці показники надають можливість виявити підозрілу діяльність, про яку потрібно повідомляти компетентним державним органам відповідно до чинного законодавства з ПВК/ФТ (джерело: *The FATF report «Money laundering and terrorist financing through the real estate sector» (June 29, 2007), Annex B. Red flag indicators. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingandterroristfinancingthroughtherealestatesector.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «належна перевірка», «кризис-орієнтований підхід», «фінансова установа», «суб'єкт первинного фінансового моніторингу», «підозріла діяльність», «компетентні органи», «наглядові органи».

ІНДОСАМЕНТ, ПЕРЕДАТНИЙ НАПИС, ЖИРО

(англ. **endorsement, direct endorsement, giro** [ɪn 'dɔːsmənt, dɪ 'rekt ɪn 'dɔːsmənt, 'dʒaɪ.rəʊ])

- особливий (спеціальний) передатний запис на звороті векселя або на додатковому аркуші (алонжі), що засвідчує перехід права за цим документом до іншої особи (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444);*

- передавальний напис на зворотному боці векселя (чека, коносамент), що засвідчує передачу права на цей цінний папір від однієї особи (індосанта) до іншої (індосата). Інколи може проставлятися на додатковому аркуші – алонжі. В іменному (повному) *I.* зазначається особа, якій передається право власності. У бланковому (ордерному) *I.* не міститься інформація про нового власника. Різновидом бланкового *I.* є *I.* на пред'явника. Заставний *I.* може використовуватися в кредитних операціях під заставу векселів. Передоручувальний *I.* може включати застереження про звичайне доручення провести операції з цінним папером. Індосант у такому випадку може індосувати цінний папір на користь іншої особи лише в порядку передоручення, тобто з аналогічним застереженням. Безоборотний *I.* здійснюється із застереженням «без обороту на мене», що знімає відповідальність за векселедавця за несплаченням і опротестованим у платежі векселем. Крім передавальної, *I.* виконує легітимітаційну та гарантійну функції. Гарантійна функція полягає в тому, що після передачі векселя індосант стає перед індосатом боржником, який несе відповідальність за акцепт і платіж за даним векселем. Зі збільшенням кількості *I.* зростає й коло осіб, пов'язаних солідарною відповідальністю за векселем, що підвищує надійність його використання. Легітимітаційна функція є засвідченням законності права і впливає з того, що законність прав вексельного

кредитора базується на безперервному ряді *I*. навіть у випадку, коли останній *I*. є бланковим. Сам *I*., як технічний запис, повинен бути чітким, простим і нічим не обумовленим. Всілякі обмежувальні умови (записи) вважаються недійсними. Підпис на *I*. повинен бути виконаний власноруч індосантом, тоді як інші частини можуть бути написані або надруковані іншим способом (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренсва. – 2-е вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2007. – С. 104 – 154*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*вексель*», «*розрахунковий чек*», «*цінний папір*».

ІНДОСАМЕНТ ВЕКСЕЛЯ БЕЗОБОРОТНИЙ

(англ. **endorsement bill without recourse** [m'də:smənt bil wi'dəʊt ri'kə:s])

- форма індосаменту, за якої індосант перед своїм підписом робить напис: «без обороту на мене» або інше рівнозначне застереження. Це дає індосанту змогу уникнути пред'явлення до нього претензій у разі неоплати векселя зобов'язаною за ним особою (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*індосамент*, *передатний напис*, *жиро*», «*вексель*».

ІНДОСАМЕНТ ВЕКСЕЛЯ БЛАНКОВИЙ

(англ. **blank bill endorsement** [blæŋk bil m'də:smənt])

- форма передавання векселя, за якої юридична або фізична особа, яка передає вексель, ставить підпис без зазначення особи, яка стає власником векселя. Бланковий індосамент стає передатним індосаментом, виконаним на ім'я визначеної особи завдяки такому запису над індосаментом: «заплатити за наказом такої-то особи» або здійсненню іншого рівнозначного напису (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*індосамент*, *передатний напис*, *жиро*», «*вексель*».

ІНДОСАМЕНТ ВЕКСЕЛЯ, ВИКОНАНИЙ НА ІМ'Я ВИЗНАЧЕНОЇ ОСОБИ (ІМЕННИЙ ІНДОСАМЕНТ)

(англ. **bill endorsement executed on behalf of a certain person (special endorsement)** [bil m'də:smənt 'eksikju:tɪd ɒn bi'hɑ:f əv ə 'sɜ:tn 'pɜ:sn ('speʃəl m'də:smənt)])

- форма індосаменту, за якої індосант, який передає вексель, зазначає перед своїм підписом юридичну або фізичну особу, якій належатимуть усі права за векселем та застереження «не наказу» (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офі-*

ційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «індосамент, передатний напис, жиро», «вексель», «юридична особа», «фізична особа».

ІНДОСАМЕНТ ВЕКСЕЛЯ ЗАСТАВНИЙ

(англ. **pledge bill endorsement** [pledʒ bɪl ɪnˈdɔːsmənt])

- форма індосаменту, за якої забороняється подальше передавання векселя, що видається під заставу (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «індосамент, передатний напис, жиро», «вексель».

ІНДОСАНТ

(англ. **endorser** [ɪnˈdɔːsə])

- юридична або фізична особа, яка володіє векселем і здійснює передатний напис (індосамент) (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «індосамент, передатний напис, жиро», «вексель», «юридична особа», «фізична особа».

ІНІЦІАТОР

(англ. **initiator** [ɪˈnɪʃieɪtə])

- особа, яка на законних підставах ініціює переказ коштів шляхом формування та/або подання відповідного документа на переказ або використання електронного платіжного засобу (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «електронний платіжний засіб», «переказ коштів».

ІНІЦІАТОР ДЕПОЗИТАРНОЇ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **depository operation initiator** [dɪˈpɒzɪtəri ˌɒpəˈreɪʃən ɪˈnɪʃieɪtə])

- особа, за розпорядженням чи іншою вимогою якої в системі депозитарного обліку Центрального депозитарію, депозитарної установи виконуються депозитарні операції. Ініціатором депозитарної операції можуть бути депонент, клієнт, керуючий рахунком у цінних паперах, Центральний депозитарій, депозитарна установа, державні органи у межах їх повноважень, а також інші суб'єкти у випадках, визначених законом (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

ІНКАСО ДОКУМЕНТАРНЕ

(англ. **documentary encashment** [ˌdɒkjʊˈmentəri mˈkæʃmənt])

- інкасування векселів із супровідними документами (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інкасування (інкасо) векселя», «вексель».

ІНКАСО ЧИСТЕ

(англ. **clean encashment** [kliːn mˈkæʃmənt])

- інкасування векселів без супровідних документів (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інкасування (інкасо) векселя», «вексель».

ІНКАСОВЕ ДОРУЧЕННЯ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ)

(англ. **collection order** [kəˈleɪʃən ˈɔːdə])

- розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача (контролюючий орган) до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ІНКАСУВАННЯ (ІНКАСО)

(англ. **encashment** [ɪnˈkæʃmənt])

- здійснення банком за дорученням клієнта операцій з розрахунковими та супровідними документами з метою одержання платежу або передавання розрахункових та/чи супровідних документів проти платежу, або передавання розрахункових та/чи супровідних документів на інших умовах (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт».

ІНКАСУВАННЯ (ІНКАСО) ВЕКСЕЛЯ

(англ. **bill encashment** [bɪl ɪnˈkæʃmənt])

- здійснення банком за дорученням векселедержателя операції з векселем з метою одержання платежу (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в*

національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // *Офіційний вісник України*. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «векселедержатель», «вексель», «платіж за векселем».

ІНОЗЕМЕЦЬ

(англ. **foreigner** [ˈfɔrɪnə])

- особа, яка не перебуває в громадянстві України і є громадянином (підданим) іншої держави або держав (*джерело: Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 13. – Ст. 65).

ІНОЗЕМНА БАНКІВСЬКА ГРУПА

(англ. **foreign banking group** [ˈfɔrɪn ˈbæŋkɪŋ ɡru:p])

- банківська група, яка є частиною міжнародної банківської групи (*джерело: Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп» від 09.04.2012 № 134, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України*. – 2012. – № 36. – Ст. 1344).

ІНОЗЕМНА ВАЛЮТА

(англ. **foreign currency** [ˈfɔrɪn ˈkʌrənsɪ])

- а) грошові знаки грошових одиниць іноземних держав у вигляді банкнот, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави або групи іноземних держав, а також вилучені або такі, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, що перебувають в обігу;

б) кошти на рахунках у банках та інших фінансових установах, виражені у грошових одиницях іноземних держав і міжнародних розрахункових (клірингових) одиницях (зокрема у спеціальних правах запозичення), що належать до виплати в іноземній валюті;

в) електронні гроші, номіновані у грошових одиницях іноземних держав та (або) банківських металах (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України*. – 2018. – № 54);

- валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу,

- платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях,

- кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних установах на території України та за її межами (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України*. – 1991. – № 29. – Ст. 377);

- іноземна валюта - іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет,

що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552).*

ІНОЗЕМНА ІНВЕСТИЦІЙНА ФІРМА

(англ. **foreign investment firm** [ˈfɔrɪn ɪnˈvestmənt fɜ:m])

- іноземна фінансова установа, зареєстрована в державі, що є членом Європейського Союзу, та/або Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), або Комітету експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL) (крім держав, які здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України», та/або дії яких створюють умови для виникнення збройного конфлікту, застосування збройної сили проти України), яка відповідно до законодавства такої держави провадить діяльність з надання інвестиційних послуг на підставі відповідної(их) ліцензії(ій) (дозволу(ів)), виданої(их) (виданого(их)) уповноваженим органом цієї держави (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235).*

ІНОЗЕМНА ІНВЕСТИЦІЯ

(англ. **foreign investment** [ˈfɔrɪn ɪnˈvestmənt])

- цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

ІНОЗЕМНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **foreign enterprise** [ˈfɔrɪn ˈentəpraɪz])

- унітарне або корпоративне підприємство, створене за законодавством України, що діє виключно на основі власності іноземців або іноземних юридичних осіб, або діюче підприємство, придбане повністю у власність цих осіб (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство», «юридична особа».

ІНОЗЕМНИЙ

(англ. **foreign** [ˈfɔrɪn])

- пов'язаний з громадянином або юридичною особою будь-якої країни, крім України (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30).*

ІНОЗЕМНИЙ ЕМІТЕНТ

(англ. **foreign issuer** [ˈfɔrɪn ˈɪʃuːə])

- юридична особа, яка створена відповідно до законодавства іншої держави та здійснює емісію цінних паперів на території України, або юридична особа, цінні папери якої зареєстровані відповідно до законодавства іншої держави та допуск до обігу на території України яких надано Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268*).

ІНОЗЕМНІ БОЙОВИКИ

(англ. **foreign fighters** [ˈfɔrɪn ˈfaɪtəz])

- особи, які не одержують оплату і не є громадянами конфліктуючих держав, та які приєдналися до повстання в ході громадянських конфліктів. У сучасному контексті, цим особам часто приписуються радикальні погляди в їх країнах, і вони використовують підпільні мережі для полегшення свого пересування до зони громадянського конфлікту (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ

(англ. **foreign investments** [ˈfɔrɪn ɪnˈvestmənts])

- всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого утворюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*);
- цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту (*джерело: Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80*).

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТОРИ

(англ. **foreign investors** [ˈfɔrɪn ɪnˈvestəz])

- суб'єкти, що здійснюють інвестиційну діяльність на території України;
юридичні особи, утворені за законодавством іншим, ніж законодавство України;
іноземці та особи без громадянства, які не мають постійного місця проживання на території України;
міжнародні урядові та неурядові організації;
інші держави;
інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, визначені законом (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);
- суб'єкти, які провадять інвестиційну діяльність на території України, а саме:
юридичні особи, створені відповідно до законодавства іншого, ніж законодавство України;
фізичні особи - іноземці, які не мають постійного місця проживання на території України і не обмежені у дієздатності;
іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації;
інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, які визнаються такими відповідно до за-

конодавства України (джерело: *Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80*);
 - особи, які провадять інвестиційну діяльність на території України (юридичні особи, створені відповідно до законодавства іншого, ніж законодавство України; фізичні особи - іноземці, які не мають постійного місця проживання на території України і не обмежені у дієздатності; іноземні держави, міжнародні урядові та неурядові організації; інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, які визнаються такими відповідно до законодавства України) (джерело: *Положення про порядок іноземного інвестування в Україну: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну» від 10.08.2005 № 280, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 947/11227 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2132*).
 Зв'язок з іншими термінами: див. термін «іноземна інвестиція».

ІНОЗЕМНІ ПАРТНЕРИ

(англ. **foreign counterparts** ['fɔrɪn 'kaʊntəpɑ:ts])

- іноземні компетентні органи влади, що, в рамках здійснення співпраці, здійснюють аналогічні повноваження та функції, навіть коли такий іноземний компетентний орган має відмінну природу чи статус (напр., в залежності від країни, нагляд у сфері ПВК/ФТ за певним фінансовим сектором може здійснюватись органом, який також має пруденційні наглядові повноваження або підрозділом з нагляду ПФР) (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «компетентний орган».

ІНОЗЕМНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА

(англ. **foreign representative offices** ['fɔrɪn ,reprɪ 'zentətɪv 'ɒfɪsɪz])

- іноземні дипломатичні, консульські, торговельні, інші офіційні представництва та установи міжнародних організацій, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями, представництва іноземних банків, іноземних компаній, фірм, які представляють інтереси юридичних осіб-нерезидентів в Україні (джерело: *Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707*).

ІНОЗЕМНІ ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ

(англ. **foreign politically exposed persons** ['fɔrɪn pə 'lɪtɪkəlɪ eks 'pəʊzɪd 'pɜ:snz])

- фізичні особи, які виконують або виконували протягом останніх трьох років визначені публічні функції в іноземних державах, а саме:

глава держави, керівник уряду, міністри та їх заступники;

депутати парламенту;

голови та члени правлінь центральних банків;

члени верховного суду, конституційного суду або інших судових органів, рішення яких не підлягають оскарженню, крім оскарження за виняткових обставин;

надзвичайні та повноважні послы, повірені у справах та керівники центральних органів військового управління;

керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств, що мають стратегічне значення;

керівники керівних органів політичних партій, представлених у парламенті (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ІНОЗЕМНІ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(англ. **foreign business entities** [ˈfɔrɪn ˈbɪznɪs ˈentɪtɪz])

- суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами України (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

ІНСАЙДЕР

(англ. **insider** [ɪnˈsaɪdə])

- особа, яка завдяки своєму службовому становищу або спорідненим зв'язкам має доступ до конфіденційної інформації про діяльність банку, що недоступна широкій громадськості, та може використати її у власних цілях з метою збагачення, одержання неконкурентних переваг, привілеїв тощо.

Для забезпечення належного контролю за ризиками, пов'язаними з вкладанням коштів у цінні папери, кредитами акціонерам (учасникам) та І, наданням великих кредитів, встановлено такі критерії віднесення позичальників (контрагентів) банку до І.

До інсайдерів – фізичних осіб належать:

власники істотної участі;

управлінський персонал банку: а) перші керівники: голова та члени спостережної ради банку, голова правління (ради) директорів, члени правління (ради) директорів, заступники голови правління (ради) директорів (президент, віце-президенти), головний бухгалтер і його заступники; б) інший управлінський персонал: керівники та головні бухгалтери філій; керівники структурних підрозділів банку та члени кредитного комітету (кредитної комісії), які беруть участь у визначенні кредитної, інвестиційної та облікової політики, політики управління активами та пасивами, ключових напрямів діяльності банку; в) працівники внутрішнього аудиту та члени ревізійної комісії;

контролери: особи, які здійснюють зовнішній аудит банку та керівники державних органів, які відповідно до своїх посадових обов'язків здійснюють контроль за діяльністю банків; керівники та контролери афілійованих і споріднених осіб;

асоційовані особи: рідні брати, сестри, батьки, чоловік, дружина або повнолітні діти керівників, контролерів банку та керівників установ – акціонерів банку, які є власниками істотної участі в банку.

До інсайдерів – юридичних осіб належать: а) власники істотної участі; б) афілійовані особи: установа, що має істотну участь у банку або в якій банк є власником істотної участі; в) споріднені особи: установа, в якій власником істотної участі є особа, яка одночасно є власником істотної участі в банку або керівники якої одночасно є керівниками банку; г) асоційована особа – юридична особа, в якій керівником є батьки, брати, сестри, дружина, чоловік або діти тих керівників і контролерів банку, а також установ – акціонерів банку, які є власниками істотної участі в банку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив*

авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «конфіденційна інформація», «банк», «фізична особа», «юридична особа», «істотна участь».

ІНСАЙДЕРСЬКА ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **insider information** [ˈɪn ˈsaɪdə ˌɪnfəˈmeɪʃən])

- неопрілюднена інформація про емітента, його цінні папери та похідні (деривативи), що перебувають в обігу на фондовій біржі, або правочини щодо них, у разі якщо оприлюднення такої інформації може істотно вплинути на вартість цінних паперів та похідних (деривативів), та яка підлягає оприлюдненню відповідно до вимог, встановлених цим Законом.

Інформація щодо оцінки вартості цінних паперів та/або фінансово-господарського стану емітента, якщо вона отримана виключно на основі оприлюдненої інформації або інформації з інших публічних джерел, не заборонених законодавством, не є інсайдерською інформацією. Інформація не вважається інсайдерською з моменту її оприлюднення відповідно до закону (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «емітент», «цінний папір».

ІНСПЕКЦІЙНА ПЕРЕВІРКА БАНКУ

(англ. **inspection of the bank** [ɪnˈspekʃən əv ðə bæŋk])

- форма здійснення банківського нагляду уповноваженими Національним банком України особами безпосередньо у банку (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

ІНСТИТУТ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **joint investment institute** [dʒɔɪnt ɪnˈvestmənt ˈɪnstɪtjuːt])

- корпоративний або пайовий фонд (джерело: *Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

ІНСТИТУТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ, ІСІ

(англ. **mutual funds** [ˈmjuːtʃʊəl fʌndz])

- інвестиційні фонди та взаємні фонди інвестиційних компаній, корпоративні інвестиційні фонди та пайові інвестиційні фонди, створені відповідно до законодавства (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*);

- інвестиційні фонди, які провадять діяльність зі спільного інвестування на основі об'єднання (залучення) грошових коштів інвесторів та вкладення їх у цінні папери, корпоративні права та нерухомість з метою отримання прибутку.

Головною метою створення та діяльності ІСІ є регулювання відносин, що виникають у сфері спільного інвестування та забезпечення гарантій прав власності на цінні папери і захист прав учасників фондового ринку (джерело: *Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інвестиційний фонд», «кошти», «цінні папери», «корпоративні права», «нерухомі речі (нерухоме майно, нерухомість)», «прибуток».

ІНСТРУМЕНТ ВК/ФТ

(англ. **ML/TF instrument** ['ɪnstɹəmənt])

- цінний об'єкт (або об'єкт, що представляє цінність), який у будь-який спосіб використовується для здійснення діяльності з ВК/ФТ. Прикладами інструментів ВК/ФТ можуть бути готівкові кошти, чеки, дорожні чеки, дорогоцінні метали та каміння, цінні папери, нерухомість тощо (джерело: *The FATF report «Money laundering and terrorist financing through the real estate sector» (June 29, 2007), Annex A. Terminology. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingandterroristfinancingthroughtherealestatesector.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «цінні папери», «готівка», «чеки».

ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГ

(англ. **e-banking** [i: 'bɑŋkɪŋ])

- онлайн-доступ до традиційних банківських послуг, що надається у кредитних установах, за наявності рахунку, відкритого на ім'я клієнта в кредитній установі (джерело: *FATF Report: Money Laundering Using New Payment Methods [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20using%20New%20Payment%20Methods.pdf>);*

- діяльність банку із надання комплексу послуг клієнтам щодо електронного управління своїми рахунками через Інтернет з будь-якого комп'ютера в будь-який час.

До *I-б.* відносять: управління рахунками (виписки, перекази із рахунка на рахунок, підготовка балансів тощо); відкриття депозитів, здійснення валютних операцій; здійснення платіжних операцій (оплата рахунків за товари, комунальні платежі тощо); оформлення заяв на підключення до інших послуг (SMS-банкінг, картки, депозити, кредити, інше); надання інформації про інші відкриті банківські продукти (платіжні картки, депозити, кредити); обмін валют; обмін фінансовими документами тощо.

Технологія *I-б.* походить з технології дистанційного банківського обслуговування («home banking» – домашній банкінг або «remote banking» – віддалений банкінг).

I-б. розвивається у напрямку диверсифікації банківських послуг. Посилюється тенденція інтеграції банківських продуктів і послуг – до традиційних банківських додаються страхові, дилерські, інвестиційні, юридичні, консультаційні тощо (джерело: *Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «кредитна установа».

ІНТЕРНЕТ-ТЕРМІНАЛ (НСМЕП)

(англ. **web-based terminal for (NSMEP)** [web beɪst 'tə:mɪn(ə)l fɔ:])

- набір програмно-апаратних засобів, здатних реалізувати функції платіжних терміналів НСМЕП, використовуючи можливості передавання інформації, які забезпечує Інтернет або інша комп'ютерна мережа загального чи корпоративного користування. Інтернет-термінал має дві рознесені в просторі частини – клієнтську та серверну, взаємодія між якими здійснюється за допомогою Інтернету (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*

ІНФОРМАЦІЙНА (АВТОМАТИЗОВАНА) СИСТЕМА

(англ. **informational (automated) system** [ɪnfə'meɪʃən(ə)l ('ɔ:təmətɪd) 'sɪstɪm])

- організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з ви-

користанням технічних і програмних засобів (джерело: *Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*обробка інформації в системі*».

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА

(англ. **informational security** [ˌɪnfə'meɪʃən(ə)l sɪ'kjʊəɪtɪ])

- багаторівневий комплекс організаційних заходів банку, програмних і технічних засобів, що забезпечують захист інформації від випадкових і навмисних загроз, у результаті реалізації яких можливе порушення сервісів безпеки: доступності, цілісності, конфіденційності та спостережності (джерело: *Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 39. – Ст. 201*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*банк*».

ІНФОРМАЦІЙНА МЕРЕЖА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

(англ. **informational network of the National Bank** [ˌɪnfə'meɪʃən(ə)l 'netwɜ:k əv ðə 'næʃənl bæŋk])

- комплекс апаратно-програмних засобів та організаційних заходів, що призначені для забезпечення функціонування власних задач автоматизації банківських і господарсько-фінансових операцій Національного банку, а також взаємодії з телекомунікаційними мережами та інформаційними системами банків, фінансових і державних інституцій України (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*Національний банк України*», «*банки*».

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЩОДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

(англ. **informational risk management system** [ˌɪnfə'meɪʃən(ə)l rɪsk 'mænɪdʒmənt 'sɪstɪm])

- сукупність технічних засобів, методів і процедур, що забезпечують реєстрацію, зберігання, оброблення, моніторинг і своєчасне формування достовірної інформації для звітування (інформування), аналізу та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо управління ризиками (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*ризик*».

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

(англ. **informational message** [ˌɪnfə'meɪʃən(ə)l 'mesɪdʒ])

- інформація в електронній формі, що призначена для використання в програмно-технічних комплексах інформаційної мережі Національного банку (крім СЕП), має визначений формат

і технологію оброблення згідно з вимогами відповідного програмно-технічного комплексу (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «система електронних платежів Національного банку (СЕП)».

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РИЗИК

(англ. **information risk** [ˌɪnfə'meɪʃən rɪsk])

- імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок виникнення внутрішніх і зовнішніх подій щодо інформаційних систем банку та інших інформаційних ресурсів, що використовуються для досягнення цілей банку, недостатності внутрішнього контролю чи неадекватних або помилкових внутрішніх процесів банку у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Інформаційний ризик є складовою операційного ризику (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик», «операційний ризик», «банк».

ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВА СИСТЕМА СЕП (ІПС)

(англ. **information retrieval system of the EPS (IPS)** [ˌɪnfə'meɪʃən rɪ'tri:vəl 'sɪstəm əv ði: i:-pi:-əs (aɪ-pi:-əs)])

- складова СЕП що призначена для надання учасникам СЕП інформації про переказ коштів, виконаний ними через СЕП (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «переказ коштів».

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНА СИСТЕМА

(англ. **information and telecommunication system** [ˌɪnfə'meɪʃən ənd 'telɪkə,mju:nɪ'keɪʃən 'sɪstəm])

- сукупність інформаційних та телекомунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле (джерело: *Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «обробка інформації в системі».

ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **information** [ˌɪnfə'meɪʃən])

- будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або

відображені в електронному вигляді (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356; Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650*).

ІНФОРМАЦІЯ З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

(англ. **information from open sources** [ɪnfə'meɪʃ(ə)n frɒm 'ɔ:pən 'sɔ:sɪz])

- інформація, призначена для громадськості; інформація із зовнішніх джерел, наприклад, таких як наукова література; офіційна інформація; інформація, що видається громадськими організаціями, комерційними компаніями і засобами масової інформації (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp.java-.max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інформація».*

ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ

(англ. **restricted information** [rɪs'trɪktɪd ɪnfə'meɪʃən])

- конфіденційна, таємна та службова інформація (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650; Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «конфіденційна інформація».

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ТОВАР (РОБОТУ, ПОСЛУГУ)

(англ. **goods information (job, service)** [gʊdz ɪnfə'meɪʃən (dʒɒb 'sɜ:vɪs)])

- відомості та/або дані, які розкривають кількісні, якісні та інші характеристики товару (роботи, послуги) (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650*).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФІЗИЧНУ ОСОБУ (ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ)

(англ. **information about an individual (personal data)** [ɪnfə'meɪʃən ə'baʊt ən ɪndɪ'vɪdʒʊəl ('pɜ:snl 'deɪtə)])

- відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фізична особа».

ІНФОРМАЦІЯ, ЩО СТОСУЄТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

(англ. **national security information** ['næʃnəl sɪ'kjʊərti ɪnfə'meɪʃən])

- розвіддані або інша інформація, що має відношення до загрози безпеці держави чи її мешканців. Розвіддані, що стосуються національної безпеки можуть надходити з відкритих, напіввідкритих або секретних джерел (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВІДСТЕЖЕННЯ (МОНІТОРИНГУ) ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ (КРІМ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИПЛАТОЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ, СПЛАТОЮ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИХ ТА МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ)

(англ. **information on tracking (monitoring) financial transactions (except financial transactions related to salary payment, payment of national and local taxes and fees)** [ˌɪnfəˈmeɪʃən ɒn ˈtrækɪŋ (ˈmɒnɪtərɪŋ) faɪˈnænsəl trænzˈzækʃənz (ɪkˈsept faɪˈnænsəl trænzˈzækʃənz rɪˈleɪtɪd tə ˈsæləri ˈpeɪmənt ˈpeɪmənt əv ˈnæʃənl ənd ˈləʊkəl ˈtæksɪz ənd fiːz)])

- виявлена суб'єктом інформація про фінансові операції клієнта за Запитом (*джерело: Порядок надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» від 23.12.2015 № 1168, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 р. за № 80/28210 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 404*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «фінансові операції», «запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (крім фінансових операцій, пов'язаних із виплатою заробітної плати, сплатою загальнодержавних та місцевих податків і зборів)».

ІНША ЛОТЕРЕЯ

(англ. **another lottery** [əˈnʌðə ˈlɒtəri])

- лотерея, яка не підпадає під визначення миттєвої лотереї, в тому числі тиражна, комбінована (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «лотерея», «миттєва лотерея».

ІНША ОСОБА, ПРАВА ЧИ ЗАКОННІ ІНТЕРЕСИ ЯКОЇ ОБМЕЖУЮТЬСЯ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

(англ. **another person whose rights or legitimate interests are limited during a pre-trial investigation** [əˈnʌðə ˈpɜːsn huːz raɪts ə liˈdʒɪtɪmɪt ˈɪntrɪsts ə ˈlɪmɪtɪd ˈdʒʊəriŋ ə ˈpriːˈtraɪəl ɪnˌvestɪˈgeɪʃən])

- особа, стосовно якої (в тому числі щодо її майна) здійснюються процесуальні дії, визначені цим Кодексом (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ІНША ЮРИДИЧНА ОСОБА, ЩО НАДАЄ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

(англ. **other legal entity providing financial services** [ˈlðə ˈliːgəl ˈentɪti prəˈvaɪdɪŋ faɪˈnænsəl ˈsɜːvɪsɪz])

- юридична особа, можливість надання фінансових послуг якою визначено законами та нормативно-правовими актами державних органів, що здійснюють регулювання діяльності фінансових установ та ринків фінансових послуг, але яка за своїм правовим статусом не є фінансовою установою (*джерело: Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)» від 07.12.2016 № 913 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 98. – Ст. 3192*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фінансова установа».

ІНШЕ ДОРОГОЦІННЕ КАМІННЯ

(англ. **other precious stones** ['ʌðə 'preʃəs stəʊnz])

- всі дорогоцінне каміння за винятком алмазів (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Annex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див відповідні терміни про алмази.

ІНШІ ВИДИ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

(англ. **other types of legal assistance** ['ʌðə taɪps əv 'li:gəl ə'sɪstəns])

- види адвокатської діяльності з надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення (джерело: *Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «адвокатська діяльність».

ІПОТЕЧНІ ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **mortgage securities** ['mɔ:ɡɪdʒ sɪ'kjʊərɪtɪz])

- цінні папери, випуск яких забезпечено іпотечним покриттям (іпотечним пулом) та які посвідчують право власників на отримання від емітента належних їм коштів. До іпотечних цінних паперів відносяться:

а) іпотечні облігації;

б) іпотечні сертифікати;

в) заставні (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ІСТОТНА УЧАСТЬ

(англ. **substantial participation** [səb'stænʃəl pɑ:ˌtɪsɪ'peɪʃən])

- пряме або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами часткою у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*);

- пряме та/або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами 10 і більше відсотками статутного капіталу та/або права голосу акцій, паїв юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу на управління чи діяльність юридичної особи (джерело: *Порядок погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі*

у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013 № 1101), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // *Офіційний вісник України*. – 2012. – № 36. – Ст. 365). Особа визнається власником опосередкованої істотної участі незалежно від того, чи здійснює така особа контроль прямого власника участі в юридичній особі або контроль будь-якої іншої особи в ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 5. – Ст. 30; *Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України*. – 2017. – № 80. – Ст. 2465); - пряме та опосередковане, самостійне або спільно з іншими особами володіння 10 і більше відсотками статутного (складеного) капіталу або права голосу придбаних акцій (часток) юридичної особи або незалежна від формального володіння можливість значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи (джерело: *Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2002. – № 1. – Ст. 1).

ІСТОТНА УЧАСТЬ У ЦЕНТРАЛЬНОМУ ДЕПОЗИТАРІЇ

(англ. **substantial participation in the Central Depository** [səb' stænʃəl pɑː tɪsɪ' peɪʃən ɪn ðə 'sentrəl di' pɒzɪtəri])

- пряме та/або опосередковане володіння однією особою (крім держави та Національного банку України) самостійно чи разом з пов'язаними особами 1 і більше відсотками статутного капіталу Центрального депозитарію (джерело: *Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 39. – Ст. 517).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Центральний депозитарій*», «*Національний банк України*».

К

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

(англ. **Cabinet of Ministers of Ukraine** [ˈkæbɪnɪt əv ˈmɪnɪstəz əv juːˈkreɪn])

- вищий орган у системі органів виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України у межах, передбачених цією Конституцією.

Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується цією Конституцією та законами України, а також указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України (*джерело: Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141*).

КАЗНАЧЕЙСЬКЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ

(англ. **treasury bond of Ukraine** [ˈtrɛzəri bɒnd əv juːˈkreɪn])

- державний цінний папір, що розміщується виключно на добровільних засадах серед фізичних осіб, посвідчує факт заборгованості Державного бюджету України перед власником казначейського зобов'язання України, дає власнику право на отримання грошового доходу та погашається відповідно до умов розміщення казначейських зобов'язань України. Номінальна вартість казначейських зобов'язань України може бути визначена у національній або іноземній валюті (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

КАЗНАЧЕЙСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **treasury bond** [ˈtrɛzəri bɒnd])

- боргові цінні папери, що емітуються державою в особі її уповноважених органів, розміщуються виключно на добровільних засадах серед фізичних та юридичних осіб і засвідчують внесення їх власниками грошових коштів до бюджету та дають право на отримання фінансового доходу або інші майнові права, відповідно до умов їх випуску (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

КАНАЛИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

(англ. **distribution channels** [ˌdɪstrɪˈbjuːʃən ˈʃænlz])

- засоби, через які страхові продукти та послуги надаються клієнтам (*джерело: FATF Report: Risk-Based Approach – Guidance for the Insurance Sector [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20Guidance%20for%20Life%20Insurance%20Sector.pdf>*).

КАПІТАЛ БАНКУ

(англ. **bank capital** [bæŋk 'kæpɪtl])

- власні кошти, залишкова вартість активів банку після вирахування всіх його зобов'язань (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

- залишкова вартість активів банку після вирахування всіх його зобов'язань (джерело: *Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку» від 11.09.2017 № 89 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2471*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

КАПІТАЛ ПІД РИЗИКОМ

(англ. **value at risk** ['vɒlju: æt rɪsk])

- метод кількісної оцінки ризику, який полягає у віднайденні величини (економічного капіталу), що постійно перебуває під ризиком і відтак може бути втрачена навіть під час звичайної діяльності. Математично капітал під ризиком визначається як добуток величини позиції, що наражає банк на ризик; волатильності об'єкта, який утворює позицію; фактора довірчого інтервалу; тривалості позиції (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

КАПІТАЛІЗАЦІЯ

(англ. **capitalization** [ˌkæpɪt(ə)lɪˈzeɪʃ(ə)n])

- (1) сукупна вартість цінних паперів, що обертаються на фондовому ринку країни *K*. визначена у відсотках до ВВВ – рівень капіталізації фондового ринку; 2) сукупна максимальна вартість акцій та облігацій, які може випустити компанія; 3) збільшення вартості підприємства у зв'язку із зростанням його ринкової вартості; 4) додавання нарахованої суми відсотків до основної суми депозиту і подальше нарахування доходів на більшу суму – депозит з капіталізацією доходу (капіталізація відсотків за депозитом); 5) питома вага цінних паперів певного виду у загальній сумі емісії цінних паперів або капіталі компанії – норма капіталізації; 6) додатковий випуск акцій з метою збільшення капіталу або спрямування частини доходів (прибутку, дивідендів) на збільшення капіталу компанії; 7) капіталізація прибутку – метод визначення ринкової вартості підприємства (компанії) на основі капіталізації за певним нормативом (процентом) доходів, одержаних компанією протягом певного періоду часу; 8) капіталізація процентів – у сучасній фінансовій практиці включення нарахованих і сплачених кредитором відсотків за використані кредити у вартість новостворених активів (будівлі, споруди), а не вирахування цих відсотків із прибутку чи віднесення на собівартість. Метою такої *K*. є чітке відображення реальної вартості капітальних вкладень у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Одне із основних визначень *K*. – це збільшення вартості (майна) підприємства. У цьому значенні майно розглядають як актив, що приносить дохід, наприклад, облігація. Тому вартість підприємства (компанії) можна розглядати як вартість невизначеного ряду можливих доходів, дисконтованих за ставкою, що існує в даний момент часу на ринку для майна (активів, інструментів) аналогічного класу. Т. ч., майно, яке забезпечує чистий річний дохід 2000 грн. і капіталізується за ставкою 8%, буде коштувати 25 тис. грн.

Інколи може виникати надлишкова *K*. – ситуація, за якої компанія має капітал, що перевищує потребу в ньому, внаслідок чого суттєво знижується дохідність компанії, зростають

процентні виплати, подрібнюються прибутки при сплаті дивідендів тощо. Метод боротьби з надлишковою *K*. – викуп власних акцій. (джерело: *Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т./ Ін-т світ. екон. і міжнар. Відносин НАНУ, ДННУ «Акад. фін. управління»; за ред. Т.І. Єфименко. – Т. 2. – К., 2010. – С.238; Фінансово-кредитний енциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С.391).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*фондовий ринок (ринок цінних паперів)*».

КАПИТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

(англ. **capital investment** ['kæpɪtl m'vestmənt])

- господарські операції, що передбачають придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, інших основних засобів і нематеріальних активів, що підлягають амортизації відповідно до норм цього Кодексу (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /.* – Ст. 112).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*інвестиції*».

КАРТКА З ВІДКЛАДЕНИМ ДЕБЕТОМ

(англ. **delayed debit card** [dɪ'leɪd 'deɪbɪt kɑ:d])

- банківська платіжна картка, утримувач якої має право списувати кошти зі свого рахунку в межах дозволеного ліміту. *K. в. д.* дає її утримувачу можливість здійснювати покупки, але не надає розширений кредит. Повна сума боргу, що виник внаслідок користування картою, повинна бути погашена після закінчення певного, обумовленого в угоді, періоду. З утримувача *K. в. д.*, як правило, стягується щорічна сума комісійних (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

КАРТКА ПЕРЕДОПЛАТНА

(англ. **prepaid card** [ˌpri:'peɪd kɑ:d])

- картка, що надає доступ до грошових коштів, які внесені заздалегідь держателем картки. Передплатні картки поділяються на закриті (для обмежених цілей) та відкриті (для багатьох цілей). При цьому банківські рахунки можуть відкриватися для кожної передплатної картки окремо чи один рахунок на декілька карток (джерело: *The FATF report on new payment methods (October 13, 2006), page 4. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/reportonnewpaymentmethods.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*рахунок банківський*», «*платежі нетрадиційні роздрібні*».

КАРТКОВА ПЛАТІЖНА СИСТЕМА

(англ. **card payment system** [kɑ:d 'peɪmənt 'sɪstəm])

- платіжна система на базі платіжних карток, основу якої становить сукупність нормативних, договірних, фінансових та інформаційно-технічних засобів, а також рішень учасників, які регламентують свої взаємовідношення відносно порядку використання платіжних карток (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*платіжна система*», «*платіжна картка*».

КАРТКОВИЙ РАХУНОК

(англ. **card account** [ka:d ə'kaʊnt])

- банківський рахунок, розпорядження яким може здійснюватись за допомогою банківської платіжної картки. На картковий рахунок зараховуються кошти, призначені для подальшого витрачання за допомогою банківської платіжної картки (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платіжна картка».

КАРТРІДЕР

(англ. **card reader** [ka:d 'ri:də(r)])

- пристрій для зчитування інформації з платіжних карток. Використовується в банкоматах, платіжних терміналах, електронних пристроях доступу до приміщень (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «інформація», «банкомат».

КАРУСЕЛЬНА СХЕМА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПДВ

(англ. **VAT carousel fraud** [ˌkærɔ'sel frɔ:d])

- схема, в якій відбувається циркуляція товарів настільки багато разів, наскільки це можливо, без сплати ПДВ. Товари продаються у рамках «каруселі» за найвищою ціною, що існує у даний момент продажу, оскільки чим вища ціна, тим більшу суму ПДВ можна привласнити. Результатом карусельної схеми стає постійне підвищення вартості товару, що у випадку відсутності перевірок може призвести до безконтрольного зростання його ціни. Це означає, що у межах каруселі вартість товару повинна знижуватись перед його наступним пере-продажем. Так часто відбувається, якщо товар знаходиться у «третьох країнах». Зниження вартості має додаткову перевагу, оскільки знижує імпорتنі мита, які потрібно сплатити у третій країні. Такий «фінансовий збиток» покривається відшкодуванням ПДВ від країни-члена ЄС (джерело: *The FATF Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007), p. 3, 4. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/launderingtheproceedsofvatcarouselreport.html>).*

КАСА

(англ. **cash/pay desk** [kæʃ] / **peɪ desk** [pə(r) desk])

- приміщення або місце здійснення готівкових розрахунків, а також приймання, видачі, зберігання готівки, інших цінностей, касових документів (джерело: *Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*);

- (1) Готівка, що є у розпорядженні підприємства. (2) Структурний підрозділ підприємства, організації, установи, що виконує касові операції. (3) Рахунок у бухгалтерському обліку, в якому відбувається рух, надходження та видача готівки. (4) Приміщення, спеціально обладнане для приймання, зберігання, видачі грошей та інших цінностей (джерело: *Економічний*

словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «готівка», «підприємство», «касові операції», «бухгалтерський облік», «гроші», «готівкові розрахунки», «касові документи».

КАСИР

(англ. **cashier** [kæʃ'ɪər])

- службова особа, що безпосередньо виконує касові операції. При прийомі на роботу підприємство, організація, установа укладає з ним угоду про повну індивідуальну матеріальну відповідальність. *К.* не має права делегувати виконання дорученої йому роботи іншим особам (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «касові операції», «підприємство».

КАСОВА ГОТІВКА

(англ. **cash** [kæʃ])

- гроші готівкою, що знаходяться в касах підприємств, організацій, установ, банків тощо. В касах *К.* з'являється за рахунок надходжень у вигляді виручки готівкою від реалізації товарів, включаючи послуги, та інших надходжень (платежі нетоварного характеру, повернення позичок та ін.), а також внаслідок одержання грошей готівкою з кас банків (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гроші», «готівка», «підприємство», «банки».

КАСОВА КНИГА

(англ. **cash book** [kæʃ'bu:k])

- документ установленої форми, що застосовується для здійснення первинного обліку готівки в касі (джерело: *Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*);

- книга встановленої форми, в якій відображаються операції з готівкою. Кожне підприємство, організація, установа може мати тільки одну *К. к.*, яка має бути пронумерована, прошнурована та завірена певним чином. Записи у *К. к.* виконуються касиром у двох примірниках під копіювальний папір із кожного прибуткового та видаткового касового ордера чи іншого відповідного документа відразу після одержання або видачі грошей (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «готівка», «підприємство», «гроші», «каса».

КАСОВИЙ ОРДЕР

(англ. **cash order** [kæʃ'ɔ:də])

- первинний документ (прибутковий або видатковий касовий ордер), що застосовується для оформлення надходжень (видачі) готівки з каси (джерело: *Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «готівка», «каса».

КАСОВІ ВИДАТКИ ТА НАДАННЯ КРЕДИТІВ

(англ. **cash expenses and allowing credit** [kæʃ ɪks 'pensɪz ənd ə 'laʊɪŋ 'kredit])

- усі суми коштів, перерахованих органом Казначейства або установою банку з реєстраційних, спеціальних реєстраційних, поточних рахунків як готівкою, так і шляхом безготівкової оплати рахунків, за всіма операціями (*джерело: Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949).*

КАСОВІ ДОКУМЕНТИ

(англ. **cash documents** [kæʃ 'dɒkjəmənts])

- документи (касові ордери та відомості на виплату готівки, розрахункові документи, квитанції програмно-технічних комплексів самообслуговування, відомості закупівлі сільськогосподарської продукції, інші прибуткові та видаткові касові документи), за допомогою яких відповідно до законодавства України оформляються касові операції, звіти про використання коштів, а також відповідні журнали встановленої форми для реєстрації цих документів та книги обліку (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «готівка», «книга обліку».

КАСОВІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **cash operations** [kæʃ ˌɒrə 'reɪʃənz])

- операції суб'єктів господарювання між собою та з фізичними особами, пов'язані з прийманням і видачею готівки під час проведення розрахунків через касу з відображенням цих операцій у відповідних книгах обліку (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «готівка», «каса», «книга обліку».

КАСТОДІАН

(англ. **custodian** [kɪ 'stəʊdɪən])

- організація (частіше за все банк), яка забезпечує відповідальне зберігання та управління цінними паперами за дорученням своїх клієнтів, а також може надавати інші послуги, включаючи кліренс, управління грошовими операціями, кредитування в іноземній валюті та у формі цінних паперів (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «клієнт», «іноземна валюта».

КАТЕГОРІЯ «А» (ВИЩІЙ КОРПУС ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ)

(англ. **category «A» (the highest civil service corps)** [ˈkætɪgəri ə (ðə ˈhaɪst ˈsɪvl ˈsɜːvɪs kɔː)])

- посади:

Державного секретаря Кабінету Міністрів України та його заступників, державних секретарів міністерств;

керівників центральних органів виконавчої влади, які не є членами Кабінету Міністрів України, та їх заступників;

керівників апаратів Конституційного Суду України, Верховного Суду, вищих спеціалізованих судів та їх заступників, керівників секретаріатів Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та їх заступників, Голови Державної судової адміністрації України та його заступників;

керівників державної служби в інших державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України (*джерело: Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43*).

КВАЗІГРОШІ

(англ. **quasi money** [quasi ˈmʌni])

- за методологією МВФ до «квазігрошей» відносять грошові кошти в безготівковій формі, що знаходяться на строкових депозитах і ощадних банківських рахунках, а також високоліквідні фінансові інструменти, що обертаються на ринку. По суті, це депозити банківської системи та інші ліквідні фінансові активи, які офіційно не є законними засобами платежу, але можуть бути використані для погашення зобов'язань, а в окремих випадках – і для здійснення платежів. Тому головним критерієм включення певних видів фінансових інструментів до складу грошової маси є їх ліквідність.

У сучасних умовах «квазігроші» – головний компонент грошової маси. В багатьох економічно розвинених країнах на них припадає від половини до двох третин «широких» грошей. Найбільша питома вага в структурі грошової маси належить агрегату M2, який формується за рахунок «квазігрошей». Математично суму «квазігрошей» визначають як різницю між грошовими агрегатами M2 і M1 або M2 і M0. Існують більш широкі визначення «квазігрошей». Наприклад, їх визначають як субститут грошей, грошові кошти, які виконують основні функції грошей та легко можуть бути конвертовані в готівку. До них відносять основні чеки, короткострокові ощадні та строкові вклади, державні цінні папери, ощадні облігації. При цьому кількісно «квазігроші» визначають як різницю між агрегатами M3 і M2 плюс облігації, державні позики, казначейські зобов'язання та інші цінні папери (*джерело: Современные проблемы теории денег и денежного обращения / С.В. Мищенко. – К.: ЦНИ НБУ, УБД, 2011. – 230 с.*);

- одна із складових грошової маси, що являє собою грошові кошти у безготівковій формі, які містяться на строкових та ощадних вкладах у комерційних банках (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошові кошти (гроші)», «банківська система», «гроші», «банк».

КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНА КОМІСІЯ ПРОКУРОРІВ

(англ. **Prosecutors' Qualification-Disciplinary Commission** [ˈprɒsɪkjʊ.təz ˌkwɒlɪfɪ ˈkeɪʃən ˈdɪsɪplɪnəri kə ˈmɪʃən])

- колегіальний орган, який відповідно до повноважень, передбачених цим Законом, визначає

рівень фахової підготовки осіб, які виявили намір зайняти посаду прокурора, та вирішує питання щодо дисциплінарної відповідальності, переведення та звільнення прокурорів з посади (джерело: *Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «прокурор».

КВАЛІФІКОВАНЕ БЮРО КРЕДИТНИХ ІСТОРІЙ

(англ. **qualified credit reporting agency** ['kwɒlɪfaɪd 'kredit rɪ'pɔːtɪŋ 'eɪdʒənsɪ])

- Перше всеукраїнське бюро кредитних історій, Українське бюро кредитних історій та Міжнародне бюро кредитних історій (джерело: *Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465*).

КВАЛІФІКОВАНІ ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ

(англ. **qualifying wire transfers** ['kwɒlɪfaɪŋ 'waɪə 'trænsfə(:)z])

- транскордонні грошові перекази, які перевищують застосовуваний грошовий поріг, як це описано у параграфі 5 пояснювальної записки до Рекомендації 16 (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

КВИТАНЦІЯ

(англ. **receipt** [rɪ'si:t])

- письмове підтвердження про одержання грошей, документів або матеріальних цінностей (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гроші», «документ».

КЕРІВНА ПОСАДОВА ОСОБА

(англ. **directing official** [dɪ'rektɪŋ ə'fɪʃəl])

- особа, яка займає керівну посаду в НПО та має можливість визначати аспекти діяльності НПО. До таких керівників відносяться: директора, вищі посадові особи, довірчі власники та релігійні лідери (джерело: *FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

КЕРІВНИК БАНКУ

(англ. **bank manager** [bæŋk 'mænɪdʒə])

- голова правління (ради директорів) банку (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

КЕРІВНИК БАНКУ/УСТАНОВИ

(англ. **bank/institution manager** [bæŋk/ ,instɪ 'tju:ʃən 'mæniɔzə])

- голова правління банку/керівник установи/керівник відокремленого підрозділу банку, установи/керівник філії іноземного банку або особа, яка виконує обов'язки однієї із зазначених осіб (*джерело: Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

КЕРІВНИК НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

(англ. **National Bank manager** ['næʃənl bæŋk 'mæniɔzə])

- Голова Національного банку або заступник Голови Національного банку, або керівник/заступник керівника структурного підрозділу центрального апарату Національного банку, який здійснює нагляд за дотриманням банками/установами вимог законодавства з питань фінансового моніторингу (далі - Департамент), або особа, яка виконує обов'язки однієї із зазначених осіб (*джерело: Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «банк».

КЕРІВНИК ОРГАНУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

(англ. **head of pre-trial investigation body** [hed əv 'pri: 'traɪəl m, vesti 'geɪʃən 'bɔdi])

- начальник Головного слідчого управління, слідчого управління, відділу, відділення органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу державного бюро розслідувань, органу Державної кримінально-виконавчої служби України, підрозділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України та його заступники, які діють у межах своїх повноважень (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

КЕРІВНИК ОРГАНУ ПРОКУРАТУРИ

(англ. **head of prosecutor's office** [hed əv 'prɒsɪkjʊ:təz 'ɒfis])

- Генеральний прокурор, керівник регіональної прокуратури, керівник місцевої прокуратури та їх перші заступники і заступники, які діють у межах своїх повноважень (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

КЕРІВНИК ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ

(англ. **head of financial institution** [hed əv faɪ'nænʃəl ,instɪ'tju:ʃən])

- голова виконавчого органу (якщо виконавчий орган колегіальний), директор (президент) (якщо виконавчий орган одноосібний) або інша посадова особа, яка здійснює керівництво суб'єктом господарювання відповідно до законодавства та установчих документів (*джерело: Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)» від 07.12.2016 № 913 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 98. – Ст. 3192).*)

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова установа».

КЕРІВНИК ФОНДОВОЇ БІРЖИ

(англ. **head of the stock market** [hed əv ðə stɒk 'mɑ:kɪt])

- фізична особа (у тому числі фізична особа - іноземець), яка відповідно до установчих документів фондової біржі здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу або голови колегіального виконавчого органу, яка обрана відповідним органом управління фондової біржі та отримала погодження Комісії (*джерело: Порядок погодження кандидатур керівників фондових бірж і вимоги до таких керівників під час їх перебування на посаді: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження кандидатур керівників фондових бірж і вимоги до таких керівників під час їх перебування на посаді» від 22.01.2013 № 64, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2013 р. за № 269/22801 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 661).*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «фондова біржа».

КЕРІВНИКИ БАНКУ

(англ. **bank leadership** [bæŋk 'li:dʃɪp])

- голова, його заступники та члени ради банку, голова, його заступники та члени правління банку, головний бухгалтер банку та його заступники.

Керівники банку повинні відповідати кваліфікаційним вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності.

Керівники банку повинні мати бездоганну ділову репутацію (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30).*)

КЕРІВНИКИ НЕБАНКІВСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ

(англ. **leadership of a non-bank financial institution** ['li:dʃɪp əv ə nɒn-bæŋk faɪ'nænʃəl ,instɪ'tju:ʃən])

- одноособовий виконавчий орган або члени колегіального виконавчого органу та члени ради (наглядової, спостережної ради - за наявності) небанківської фінансової установи (*джерело: Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465).*)

КЕРІВНИКИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ (КРІМ БАНКУ)

(англ. **legal entity leadership (except bank)** ['li:ɡəl 'entɪtɪ 'li:dəʃɪp (ɪk 'sept bæŋk)])

- керівник підприємства, установи, одноосібний виконавчий орган або члени колегіального виконавчого органу юридичної особи та члени ради (наглядової ради, спостережної ради) юридичної особи (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

КЕРУЮЧИЙ РАХУНКОМ У ЦІННИХ ПАПЕРАХ

(англ. **securities account manager** [sɪ'kjʊəntɪz ə'kaʊnt 'mænɪdʒə])

- статус, якого в депозитарній установі набуває особа, якій депонентом надані повноваження щодо управління його рахунком у цінних паперах, або Фонд гарантування вкладів фізичних осіб у випадках та порядку, встановлених законодавством, або в Центральному депозитарії - юридична особа, якій емітентом надані повноваження щодо управління його рахунком у цінних паперах, або суб'єкт управління об'єктами державної власності/комунальної власності, який відповідно до законодавства України виконує функції з управління цінними паперами, що є об'єктами державної власності/комунальної власності, обсяг повноважень керуючого рахунком встановлюється відповідним правочином або відповідно до актів цивільного законодавства (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

КЕШ-КУР'ЄРИ

(англ. **cash-couriers** [kæʃ 'kʊrɪəz])

- фізичні особи, які фізично транспортують грошові знаки (валютні цінності) та фінансові інструменти на пред'явника від однієї юрисдикції до іншої на собі або за допомогою власного багажу (*джерело: The FATF report Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010), Definitions [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingthroughmoneyremittanceandcurrencyexchangeproviders.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошовий знак», «фізичні особи», «фінансові інструменти»

КИТ

(англ. **whale** [weɪl])

- гравець, що здійснює гру із високими ставками (*джерело: The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

КІБЕРАТАКА

(англ. **cyberattack** ['saɪbərə, tæk])

- спрямовані (навмисні) дії в кіберпросторі, які здійснюються за допомогою засобів електронних комунікацій (включаючи інформаційно-комунікаційні технології, програмні, програмно-апаратні засоби, інші технічні та технологічні засоби і обладнання) та спрямовані на досягнення однієї або сукупності таких цілей: порушення конфіденційності, цілісності, доступності електронних інформаційних ресурсів, що обробляються (передаються, збері-

гаються) в комунікаційних та/або технологічних системах, отримання несанкціонованого доступу до таких ресурсів; порушення безпеки, сталого, надійного та штатного режиму функціонування комунікаційних та/або технологічних систем; використання комунікаційної системи, її ресурсів та засобів електронних комунікацій для здійснення кібератак на інші об'єкти кіберзахисту (джерело: *Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 45. – Ст. 403*).

КІБЕРЗЛОЧИН (КОМП'ЮТЕРНИЙ ЗЛОЧИН)

(англ. **cybercrime (computer crime)** ['saɪ.bə.kraɪm (kəm'pjʊ:tə.kraɪm)])

- суспільно небезпечне винне діяння у кіберпросторі та/або з його використанням, відповідальність за яке передбачена законом України про кримінальну відповідальність та/або яке визнано злочином міжнародними договорами України (джерело: *Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 45. – Ст. 403*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кіберзпростір».

КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ

(англ. **cybercrime** ['saɪ.bə.kraɪm])

- сукупність кіберзлочинів (джерело: *Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 45. – Ст. 403*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кіберзлочин (комп'ютерний злочин)».

КІБЕРПРОСТІР

(англ. **cyber space** ['saɪbə speɪs])

- середовище (віртуальний простір), яке надає можливості для здійснення комунікацій та/або реалізації суспільних відносин, утворене в результаті функціонування сумісних (з'єднаних) комунікаційних систем та забезпечення електронних комунікацій з використанням мережі Інтернет та/або інших глобальних мереж передачі даних (джерело: *Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 45. – Ст. 403*).

КІБЕРПРОЗВІДКА

(англ. **cyber intelligence** ['saɪbər ɪn'telɪdʒəns])

- діяльність, що здійснюється розвідувальними органами у кіберпросторі або з його використанням (джерело: *Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 45. – Ст. 403*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кіберзпростір».

КІБЕРТЕРОРИЗМ

(англ. **cyberterrorism** ['saɪ.bə.ter.ə.ɪ.zəm])

- терористична діяльність, що здійснюється у кіберпросторі або з його використанням (джерело: *Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 45. – Ст. 403*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «терористична діяльність», «кіберзпростір».

КІМБЕРЛІТИЧНИЙ ВИДОБУТОК

(англ. **kimberlitic mine** [kɪm'ber-līt ɪk maɪn])

- назва на честь провінції Кімберлі (Південна Африканська Республіка), де містяться найстаріші у світі копальні з видобутку алмазів. Видобуток алмазів здійснюється у копальнях з важкою гірською породою. Алмази доставляються з поверхні магматичного потоку глибоко під землею (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

КІНЦЕВИЙ БЕНЕФІЦІАРНИЙ ВЛАСНИК (КОНТРОЛЕР)

(англ. **ultimate beneficial owner (controller)** ['ʌltɪmɪt bɛn'ə-fɪʃ'əl 'əʊnə (kən'trəʊlə)])

- фізична особа, яка незалежно від формального володіння має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність юридичної особи безпосередньо або через інших осіб, що здійснюється, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною часткою, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування, а також вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління, або яка має можливість здійснювати вплив шляхом прямого або опосередкованого (через іншу фізичну чи юридичну особу) володіння однією особою самостійно або спільно з пов'язаними фізичними та/або юридичними особами часткою в юридичній особі у розмірі 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі.

При цьому кінцевим бенефіціарним власником (контролером) не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого права (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057; Визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори» від 11.08.2016 № 11, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 р. за № 1226/29356 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 74. – Ст. 2994*).

КІНЦЕВИЙ ВЛАСНИК

(англ. **ultimate owner** ['ʌltɪmɪt 'əʊnə])

- кінцевий бенефіціарний власник (контролер) або юридична особа, щодо якої відсутній кінцевий бенефіціарний власник (контролер) (*джерело: Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управ-*

ління активами)» від 23.07.2013 № 1281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2013 р. за № 1576/24108 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 76. – Ст. 2835; *Порядок погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013 № 1101), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // *Офіційний вісник України*. – 2012. – № 36. – Ст. 365);*

- фізична особа (контролер) або юридична особа, щодо якої не існує контролерів та яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або діяльність заявника (ліцензіата) шляхом опосередкованого володіння самостійно або спільно з іншими особами часткою у заявнику (ліцензіаті), що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів заявника (ліцензіата), або незалежно від формального володіння здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином (*джерело: Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 48. – Ст. 1736).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «кінцевий бенефіціарний власник (контролер)», «юридична особа».

КІНЦЕВИЙ ВЛАСНИК ІСТОТНОЇ УЧАСТІ

(англ. **ultimate owner of qualifying shareholding** ['ʌltɪmɪt 'əʊnə əv 'kwɒlɪfaɪɪŋ 'ʃeəhəʊldɪŋ])

- фізична особа, юридична особа, серед власників якої немає (не буде) інших власників істотної участі у фінансовій установі, щодо якої отримується погодження набуття або збільшення істотної участі, публічна компанія. Компанія з управління активами є кінцевим власником істотної участі, якщо така компанія діє в інтересах інституту спільного інвестування та набуває або збільшує істотну участь у фінансовій установі за рахунок коштів інституту спільного інвестування (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 6. – Ст. 217).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «фінансова установа», «публічна компанія», «істотна участь».

КІНЦЕВИЙ ВЛАСНИК ІСТОТНОЇ УЧАСТІ В БАНКУ

(англ. **ultimate owner of bank qualifying shareholding** ['ʌltɪmɪt 'əʊnə əv bæŋk 'kwɔːlɪfaɪŋ 'ʃeəhəʊldɪŋ])

- фізична особа, юридична особа, у структурі власності якої немає інших власників істотної участі в банку, визначених відповідно до норм цього Положення, міжнародна фінансова установа, публічна компанія, держава або територіальна громада в особі відповідного державного органу або органу місцевого самоврядування (*джерело: Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 № 306, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2011 р. за № 1203/1994 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 84. – Ст. 3092).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «істотна участь», «банк».

КІНЦЕВИЙ ВЛАСНИК ІСТОТНОЇ УЧАСТІ В НЕБАНКІВСЬКІЙ ФІНАНСОВІЙ УСТАНОВІ

(англ. **ultimate owner of qualifying shareholding in non-banking financial institution** ['ʌltɪmɪt 'əʊnə əv 'kwɔːlɪfaɪŋ 'ʃeəhəʊldɪŋ ɪn nɒn 'bæŋkɪŋ faɪ'nænʃəl ,ɪnstɪ'tjuːʃən])

- фізична особа, юридична особа, у структурі власності якої немає інших власників істотної участі в небанківській фінансовій установі, визначених відповідно до вимог цього Положення (*джерело: Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «істотна участь».

КІНЦЕВІ СПОЖИВАЧІ

(англ. **ultimate customers** ['ʌltɪmɪt 'kʌstəməz])

- суб'єкти господарювання України, державні органи України, Збройні Сили України та інші військові формування, правоохоронні органи, іноземні суб'єкти господарської та іншої діяльності, які безпосередньо є споживачами товарів, відповідно імпортованих в Україну або експортованих з України (*джерело: Про державний контроль за міжнародними перерахунками товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148).*

КЛІЄНТ

(англ. **client** ['klaɪənt])

- будь-яка особа, яка:

звертається за наданням послуг до суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

є стороною договору (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, щодо яких Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до статті 14 цього Закону

виконує функції державного регулювання і нагляду, а також у випадках, передбачених статтею 64 Закону України «Про банки і банківську діяльність»);

є гравцем у лотерею або азартну гру, в тому числі казино, електронне (віртуальне) казино (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, визначених у підпункті «в» пункту 7 частини другої статті 5 цього Закону) (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*);

- фізична або юридична особа, держава, орган державної влади, орган місцевого самоврядування, в інтересах яких здійснюється адвокатська діяльність (джерело: *Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*);

- будь-яка юридична або фізична особа, яка користується послугами банку (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*);

- особа, яка має рахунок у банку або користується його послугами (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*);

- особа, в інтересах та за рахунок якої діє торговець на підставі відповідного договору (джерело: *Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*);

- людина, з якою ведеться справа, людина, котра платить за послуги (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «клієнт банку», «адвокатська діяльність», «фізична особа», «юридична особа», «банк», «договір».

КЛІЄНТ БАНКУ

(англ. **bank customer** [bæŋk 'kʌstəmə])

- будь-яка фізична чи юридична особа, що користується послугами банку (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*; *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «банк».

КЛІЄНТСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **client deals** ['klɪənt di:lz] / **transactions** [træn'zækʃənz])

- операції у контексті торговельної книги, які банк здійснює від власного імені, але за дорученнями та за кошти клієнтів – купівля цінних паперів, іноземної валюти та банківських металів. Унаслідок особливостей бухгалтерського обліку ці операції включаються до торговельного портфеля (торговельної книги) банку, оскільки не можуть бути віднесені до банківської книги (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «цінний папір», «іноземна валюта», «банківські метали», «бухгалтерський облік».

КЛІЄНТСЬКІ РАХУНКИ

(англ. **client accounts** ['klɪənt ə'kaʊnts])

- особові рахунки, за якими обліковуються кошти клієнтів банку. До клієнтських рахунків належать кореспондентські, поточні, вкладні (депозитні) рахунки, рахунки умовного зберігання (ескроу) (*джерело: Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «банк».

КЛІРИНГ

(англ. **clearing** ['klɪərɪŋ])

- механізм, що включає збирання, сортування, реконсиляцію та проведення взаємозаліку зустрічних вимог учасників платіжної системи, а також обчислення за кожним із них сумарного сальдо за визначений період часу між загальними обсягами вимог та зобов'язань (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- визначення взаємних зобов'язань за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, у тому числі шляхом неттінгу (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*);

- система безготівкових розрахунків між країнами, підприємствами, банками за товари, послуги, цінні папери, валютні цінності, що базується на зарахуванні взаємних вимог і зобов'язань. Розрізняють міжбанківський К. і міжнародний К. К. може бути двостороннім і багатостороннім. Найбільш поширеним використання К. є у біржовій торгівлі товарами, цінними паперами, валютою, деривативами. У цьому випадку всі платіжні вимоги передаються до клірингової (розрахункової) палати біржі, яка є третьою стороною в біржових угодах, внаслідок чого всі учасники торгів беруть на себе розрахункові зобов'язання не один перед одним, а перед розрахунковою палатою біржі (*джерело: Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т./ Ін-т світ. екон. і міжнар. Відносин НАНУ, ДННУ «Акад. фін. управління»; за ред. Т.І. Єфименко. – Т. 2. – К., 2010. – С.238*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платіжна система», «цінний папір», «неттінг», «банки», «товари», «валютні цінності».

КЛІРИНГОВА ВИМОГА

(англ. **clearing requirements** ['kliəriŋ ri 'kwaɪəmənts])

- документ на переказ, сформований кліринговою установою за результатами клірингу, на підставі якого, шляхом списання/зарахування коштів на рахунки учасників платіжної системи, відкритих у розрахунковому банку цієї платіжної системи, проводяться взаєморозрахунки між ними (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кліринг», «платіжна система».

КЛІРИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **clearing activities** ['kliəriŋ æk'tɪvɪtɪz])

- діяльність з визначення зобов'язань, що підлягають виконанню за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, підготовка документів (інформації) для проведення розрахунків, а також створення системи гарантій з виконання зобов'язань за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

Особами, які провадять клірингову діяльність, є клірингові установи та Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках. Центральний депозитарій цінних паперів та Національний банк України можуть провадити клірингову діяльність з урахуванням вимог, встановлених законодавством.

Вимоги до мінімального розміру регулятивного капіталу особи, яка провадить клірингову діяльність, а також інші обмеження її діяльності визначаються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Національним банком України (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

КЛІРИНГОВА УСТАНОВА

(англ. **clearing institution** ['kliəriŋ ,ɪnstɪ'tju:ʃən])

- юридична особа, що за результатами проведеного нею клірингу формує клірингові вимоги та надає інформаційні послуги (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «кліринг», «клірингова вимога».

КЛЮЧОВИЙ УЧАСНИК ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **key participant of legal entity** [ki: pɑ: 'tɪsɪpənt əv 'li: gəl 'entɪtɪ])

- будь-яка фізична особа, яка володіє корпоративними правами такої юридичної особи, юридична особа, яка володіє двома і більше відсотками корпоративних прав такої юридичної особи, і при цьому:

- 1) якщо юридична особа має більше ніж 20 учасників - фізичних осіб, ключовими учасниками вважаються 20 учасників - фізичних осіб, частки яких є найбільшими;
- 2) якщо однакові за розміром пакети корпоративних прав юридичної особи належать більше ніж 20 учасникам - фізичним особам, ключовими учасниками вважаються всі фізичні особи, які володіють двома і більше відсотками корпоративних прав такої юридичної особи;
- 3) вважається, що публічна компанія не має ключових учасників (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради*

України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465).

КЛЮЧОВІ РЕКВІЗИТИ

(англ. **key bank details** [ki: bæŋk 'di:teɪlz])

- відомості про суб'єкта, вказані у формі обліку, зміна яких потребує присвоєння нового облікового ідентифікатора, зокрема:

1) для суб'єктів, які не є банками, - юридичних осіб (відокремлених підрозділів):

код за ЄДРПОУ;

тип суб'єкта;

2) для суб'єктів, які є банками (їх відокремленими підрозділами) або філій іноземних банків:

код за ЄДРПОУ;

тип суб'єкта;

код банківської установи;

внутрішньобанківський реєстраційний код;

3) для суб'єктів, які є фізичними особами:

реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

тип суб'єкта (джерело: *Порядок формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор та форми такої довідки» від 08.06.2015 № 542, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2015 р. за № 749/27194 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – Ст. 1677).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «форма обліку», «обліковий ідентифікатор», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «банки», «фізична особа».

КНИГА ОБЛІКУ

(англ. **record book** ['rekɔ:d bʊk])

- касова книга, книга обліку виданої та прийнятої старшим касиром готівки, книга обліку розрахункових операцій, книга обліку доходів і витрат/книга обліку доходів (джерело: *Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «готівка».

КНИГА ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ/КНИГА ОБЛІКУ ДОХОДІВ

(англ. **ledger of income and expenditure / ledger of income** ['ledʒə əv 'ɪnkəɪm ənd 'ɪks'pendɪtʃə / 'ledʒə əv 'ɪnkəɪm])

- документ установленої форми, що застосовується відповідно до законодавства України

для відображення руху готівки. Форми відповідних книг обліку доходів і витрат/книг обліку доходів затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, відповідно до вимог Податкового кодексу України (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*).

КНИГА ОБЛІКУ ВИДАНОЇ ТА ПРИЙНЯТОЇ СТАРШИМ КАСИРОМ ГОТІВКИ

(англ. **accounting book of issued and received cash by senior cashier** [əˈkaʊntɪŋ bʊk əv ˈɪʃuːd ənd rɪˈsiːvd kæʃ baɪ ˈsiːnjə kæʃɪə])

- книга, що застосовується для обліку готівки та сплачених документів (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «готівка».

КОВЕНАНТ

(англ. **covenant** [ˈkʌv(ə)nənt])

- юридично підтвержене зобов'язання однієї сторони перед іншою на здійснення (або нездійснення) певних дій (виконання певних умов) у разі настання обумовлених договором подій. Прикладом *К.* може бути кредитна угода між банком і позичальником (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

КОД АВТОРИЗАЦІЇ

(англ. **authorization code** [ˌɔːθəraɪˈzeɪʃən kəʊd])

- набір цифр або букв і цифр, який формується і надається емітентом або юридичною особою - учасником платіжної системи, яка діє за його дорученням, за результатами авторизації (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «авторизація», «емітент», «платіжна система».

КОД БАНКУ

(англ. **bank code** [bæŋk kəʊd])

- умовна шестизначна числова ознака, що ідентифікує банк, філію, іншу установу, розраховується Національним банком і є обов'язковим реквізитом Електронного технологічного довідника банків України та інших установ і Довідника учасників СЕП (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офі-*

ційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507);

- реквізит банку, визначений і включений до довідника банківських установ України згідно з нормативно-правовими актами Національного банку, що регулюють питання міжбанківських розрахунків в Україні (джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «Національний банк України», «Електронний технологічний довідник банків України та інших установ».

КОД ПЛАТНИКА/ОТРИМУВАЧА

(англ. **payer/recipient code** ['reɪə/ri'sɪpiənt kəʊd])

- ідентифікаційний код або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або серія (за наявності) та номер паспорта, якщо фізична особа через свої релігійні переконання відмовилася від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку в паспорті/запис в електронному безконтактному носії або в паспорті проставлено слово «відмова» (джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фізична особа».

КОЕФІЦІЄНТ ОБСЛУГОВУВАННЯ (ПОКРИТТЯ) БОРГУ

(англ. **debt service coverage ratio** [det 'sə:vɪs 'kʌv(ə)rɪdʒ 'reɪʃəʊ], **DSCR**)

- відношення чистого доходу від об'єктів комерційної нерухомості за певний проміжок часу до суми вартості обслуговування кредиту за цей же період. Чим вище значення *К. о. п. б.*, тим вища якість забезпечення (джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

КОЛЕКТОР

(англ. **collector** [kə'lektə])

- особа, яка приймає гроші від злочинців за дорученням контролера та розміщує їх згідно його вказівок (джерело: *The role of Hawala and other similar service providers in money laundering and terrorist financing (October 2013)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Role-of-hawala-and-similar-in-ml-tf.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «контролер».

КОМАНДИТНЕ ТОВАРИСТВО

(англ. **limited partnership** ['lɪmɪtɪd 'pɑ:tnəʃɪp])

- товариство, в якому разом з учасниками, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном (повними учасниками), є один чи кілька учасників (вкладників), які несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, у межах сум

зроблених ними вкладів та не беруть участі в діяльності товариства (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- господарське товариство, в якому один або декілька учасників здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть за його зобов'язаннями додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, на яке за законом може бути звернено стягнення (повні учасники), а інші учасники присутні в діяльності товариства лише своїми вкладками (вкладники) (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товариство», «господарське товариство».

КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ

(англ. **trade secret** [treɪd 'si:kri:t])

є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інформація».

КОМЕРЦІЙНЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО (АГЕНТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ)

(англ. **commercial mediation (agency activity)** [kə'mɜ:ʃəl ,mi:di'eɪʃən ('eɪdʒənsi æk'tɪvɪti)])

- підприємницька діяльність, що полягає в наданні комерційним агентом послуг суб'єктам господарювання при здійсненні ними господарської діяльності шляхом посередництва від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок суб'єкта, якого він представляє (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

КОМЕРЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК

(англ. **commercial representative** [kə'mɜ:ʃəl ,reprɪ'zentətɪv])

- особа, яка постійно та самостійно виступає представником підприємців при укладенні ними договорів у сфері підприємницької діяльності (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «представництво».

КОМІТЕНТ

(англ. **consignor** [kən'saɪnə])

- юридична або фізична особа, яка доручає банку здійснити операцію з векселем на підставі укладеної угоди з банком (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення*

банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «банк», «вексель».

КОМПАНІЯ З НАДАННЯ ДОПОМІЖНИХ ПОСЛУГ

(англ. **ancillary services company** [æn 'sɪləŋɪ 'sɜːvɪsɪz 'kʌmpəni])

- юридична особа, яка не є фінансовою установою, діяльність якої полягає в наданні послуг з інформаційних технологій, володіння або управління майном, з обробки даних або будь-яких подібних послуг, які необхідні для здійснення фінансовою установою діяльності з надання фінансових послуг (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «фінансова послуга».

КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

(англ. **asset management company** ['æset 'mænɪdʒmənt 'kʌmpəni])

- юридична особа, яка провадить професійну діяльність з управління активами на підставі відповідної ліцензії на провадження такої діяльності (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ЯКА НАДАЄ ПОСЛУГИ ПЕНСІЙНОМУ ФОНДУ - СУБ'ЄКТУ ДРУГОГО РІВНЯ

(англ. **asset management company, which provides services to a pension fund**

- **a second-tier entity** ['æset 'mænɪdʒmənt 'kʌmpəni wɪtʃ prə 'vaɪdɪz 'sɜːvɪsɪz tə ə pɑːn 'sjəʊn fʌnd ə 'sekənd 'taɪə 'entɪtɪ])

- компанія з управління активами, яка одержала ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами) та уклала договір про управління активами із радою відповідного недержавного пенсійного фонду - суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення (*джерело: Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)» від 23.07.2013 № 1281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2013 р. за № 1576/24108 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 76. – Ст. 2835*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «компанія з управління активами».

КОМПЕТЕНТНИЙ ОРГАН

(англ. **competent authority** ['kɒmpɪtənt əː 'θɒrɪtɪ])

- усі державні органи влади з визначеними обов'язками у сфері протидії відмиванню коштів та/або фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ). Зокрема, у цей термін включено ПФР; орга-

ни влади, які мають функції з розслідування та/або судового переслідування відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму, а також арешту/заморожування та конфіскації злочинних активів; органи влади, що отримують звіти щодо транскордонного переміщення валюти та оборотних інструментів на пред'явника; а також органи влади, які мають обов'язки з нагляду чи моніторингу у сфері ПВК/ФТ, що націлені на забезпечення комплаєнсу фінансовими установами та ВНУП вимогам з ПВК/ФТ. Органи саморегулювання не повинні розглядатись як компетентні органи (джерела: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>; *The FATF guidance Correspondent banking services (October 2016), footnote 12. [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/correspondent-banking-services.html>);

- усі адміністративні та правоохоронні органи, діяльність яких пов'язана з протидією відмиванню грошей чи боротьбою з фінансуванням тероризму, включаючи ПФР та наглядові органи (джерело: *The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombatingmoneylaunderingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html>);

- орган, що здійснює кримінальне провадження, який звертається із запитом згідно з цим розділом або який забезпечує виконання запиту про надання міжнародної правової допомоги (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «міжнародна правова допомога», «наглядовий орган», «правоохоронний орган», «підрозділ фінансової розвідки», «фінансові установи», «визначені нефінансові установи та професії».

КОМПЛАЄНС

(англ. **compliance** [kəm'plaɪəns])

- дотримання банком законодавчих актів, ринкових стандартів, а також стандартів та внутрішніх документів банку, у тому числі процедур (джерело: *Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 // Офіційний вісник України*. – 2015. – № 39. – Ст. 201).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

КОМПЛАЄНС-РИЗИК

(англ. **risk compliance** [rɪsk kəm'plaɪəns])

- імовірність виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів або втрати репутації внаслідок невиконання банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також внутрішньобанківських документів банку (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України*. – 2018. – № 55. – Ст. 1936);

- ризик юридичних санкцій, фінансових збитків або втрати репутації внаслідок невиконання банком законодавчих актів, ринкових стандартів, а також стандартів та внутрішніх документів банку, у тому числі процедур (джерело: *Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 39. – Ст. 201*);

- ризик юридичних санкцій, фінансових збитків або втрати репутації внаслідок невиконання банком вимог законодавства України, нормативно-правових актів, внутрішніх положень і правил, а також стандартів саморегульвних організацій, що застосовуються до його діяльності. Нездатність передбачати вплив неналежних дій працівників банку може призвести до негативного суспільного резонансу та завдати шкоди репутації банку, навіть якщо не було порушено вимог законодавства України (джерело: *Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «конфлікт інтересів».

КОМПЛІЄНС-РИЗИК ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **risk compliance of financial monitoring** [ˈrɪsk kəmˈplaɪəns əv faɪˈnænʃəl ˈmɒnɪtərɪŋ])

- ризик юридичної відповідальності або ризик застосування заходів впливу Національним банком України, виникнення фінансових збитків та репутаційних втрат, що може зазнати банк у зв'язку з незабезпеченням належного рівня відповідності всім вимогам законів України, нормативно-правових актів, правил, внутрішніх документів банку, правил поведінки, що можуть застосовуватись під час виконання банком обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **comprehensive information security system** [ˌkɒmprɪˈhensɪv ɪnfəˈmeɪʃən sɪˈkjʊəntɪ ˈsɪstɪm])

- взаємопов'язана сукупність організаційних та інженерно-технічних заходів, засобів і методів захисту інформації (джерело: *Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

КОМПРОМЕТАЦІЯ КОМП'ЮТЕРА

(англ. **compromise your computer** [ˈkɒm.prə.maɪz jɔː(r) kəm ˈpjʊ.tə(r)])

- заволодіння сторонніми особами ідентифікаційними даними користувача комп'ютера, необхідними та достатніми для ініціювання та здійснення платіжних операцій в системах дистанційного банківського обслуговування (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Україн-*

ська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ідентифікаційні дані».

КОМПРОМЕТАЦІЯ ОСОБИСТОГО КЛЮЧА

(англ. **discredit of personal key** [dɪs'kredɪt əv 'pɜːsnl kiː])

- будь-яка подія та/або дія, що призвела або може призвести до несанкціонованого використання особистого ключа (*джерело: Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «особистий ключ».

КОМПРОМЕТАЦІЯ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК

(англ. **compromising payment cards** ['kɒm.prə.maɪ.zɪŋ 'peɪmənt kɑːd])

- заволодіння сторонніми особами реквізитами платіжних карток або інформацією з магнітної смуги та ПІН-коду картки, необхідною та достатньою для здійснення шахрайських операцій з отримання готівки та оплати товарів (послуг) (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «інформація», «готівка», «товари».

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **communal enterprise** ['kɒmjʊnl 'entəpraɪz])

- підприємство, що діє на основі комунальної власності територіальної громади, або підприємство, у статутному капіталі якого частка комунальної власності територіальної громади становить 50 і більше відсотків (*джерело: Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство».

КОМУНАЛЬНЕ УНІТАРНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **communal unitary enterprise** ['kɒmjʊnl 'juːnɪ(ə)rɪ 'entəpraɪz])

- підприємство, що утворюється компетентним органом місцевого самоврядування в розпорядчому порядку на базі відокремленої частини комунальної власності і входить до сфери його управління.

Орган, до сфери управління якого входить комунальне унітарне підприємство, є представником власника - відповідної територіальної громади і виконує його функції у межах, визначених цим Кодексом та іншими законодавчими актами (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство».

КОНВЕРТАЦІЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **securities conversion** [sɪ'kjʊərtɪz kən'vɜːʃən])

- обмін цінних паперів одного випуску на цінні папери іншого випуску цього ж емітента (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*);

- організаційно-правові та фінансово-економічні процеси, пов'язані із облігаціями або акціями, коли здійснюється обмін облігацій на акції (чи навпаки), акцій чи облігацій одного виду (серії)

на акції чи облігації інших видів (серій, емітентів, випусків) у разі додаткових випусків, реструктуризації компанії, злиттів, зміни фінансової політики компанії, з метою надання певних пільг власникам окремих цінних паперів чи реалізації певних стратегій компанії.

К. ц. п. може бути передбачена в проспекті їх емісії. Тоді такі цінні папери називають конвертованими. *К. ц. п.* може бути здійснена у випадках: 1) консолідації розміщення акцій, в результаті чого кілька акцій попередньої емісії обмінюються на одну акцію нової емісії; 2) подрібнення розміщення акцій, коли одна акція попередньої емісії обмінюється на кілька акцій нової емісії; 3) збільшення (зменшення) статутного капіталу шляхом збільшення (зменшення) номінальної вартості однієї акції відбувається конвертація в акції з вищою (нижчою) номінальною вартістю; 4) реорганізації акціонерного товариства його акції конвертуються у акції нового акціонерного товариства; 5) заміни облігацій одних серій (випусків, номіналів тощо) на інші; 6) заміни конверсійних облігацій на акції.

Основною метою *К. ц. п.* є нарощування капіталу компанії, оптимізація його структури, зміна термінів платежів, вибір більш ефективних методів фінансування, впорядкування звітності тощо. *К. ц. п.* може бути: 1) однотипною (обмін акцій на акції, облігації на облігації) та змішаною (обмін облігацій на акції); 2) добровільною і примусовою; 3) пропорційною та непропорційною (*джерело* *Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 10*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*облігація*», «*акція*».

КОНВЕРТАЦІЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ІНСТИТУТУ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **joint investment institute securities conversion** [dʒɔɪnt ɪn 'vestmənt 'ɪnstɪtju:t sɪ 'kʃuəntɪz kən 'vɜːʃən])

- вилучення з обігу цінних паперів одного інституту спільного інвестування та обмін таких цінних паперів за ініціативою їх власника на цінні папери іншого інституту спільного інвестування за умови, що такі інститути спільного інвестування перебувають в управлінні однієї компанії з управління активами (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

КОНВЕРТОВАНА (АБО ВІДКРИТА) ВІРТУАЛЬНА ВАЛЮТА

(англ. **convertible virtual currency** [kən 'vɜːtəbl 'vɜːtʃuəl 'klɜːnsɪ])

- має еквівалентну вартість у реальній валюті і може бути обмінена на реальну валюту. Серед них такі валюти як: Bitcoin, Second Life Linden Dollars та WebMoney (*джерело: FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*біткоїн*».

КОНВЕРТОВАНА ВАЛЮТА

(англ. **convertible currency** [kən 'vɜːtəbl 'klɜːnsɪ])

- іноземна валюта, що віднесена до цієї категорії Національним банком України (*джерело: Про систему валютного регулювання і валютного контролю: декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184*).

КОНВЕРТОВАНІ ОБЛІГАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

(англ. **convertible enterprises bonds** [kən'vɜ:təbl 'entəpraɪzɪz bɒndz])

- облігації, емісія яких здійснюється акціонерним товариством та передбачає зобов'язання емітента з виплати доходів, погашення облігацій шляхом конвертації таких облігацій на відповідну кількість акцій цього емітента або шляхом виплати номінальної вартості такої облігації за вибором власника такої облігації у порядку, передбаченому проспектом або рішенням про емісію цінних паперів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «облігація».

КОНВЕРТОВАНІСТЬ ГРИВНІ

(англ. **convertibility of hryvnia** [kən'vɜ:tə'bɪlətɪ əv])

- обіговість національної валюти, що означає гарантовану можливість обмінювати її на іноземні валюти та використовувати в міжнародних розрахунках. При повній або частковій конвертованості поширюється практично на усіх власників валюти – національних та зарубіжних, а також на будь-які операції, пов'язані з валютою (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «національна валюта (гривня)», «валюта України».

КОНДУЇТ

(англ. **conduit** ['kɒndʒʊɪt])

- юридична особа, яка придбає активи у кількох продавців і фінансує ці покупки шляхом термінової сек'юритизації або випуску комерційних паперів, забезпечених активами.

К., який фінансує активи кількох продавців, називають багатонаправленим *К.* (MultiSeller Conduit). Його головна перевага полягає в тому, що продавці можуть опосередковано вийти на ринок комерційних паперів у випадку, якщо вони не хочуть афішувати використання своїх активів як забезпечення комерційних паперів. Крім того, продавці можуть одержати доступ до більш дешевих позичкових коштів з використанням механізму сек'юритизації, навіть якщо обсяг їх активів недостатній для того, щоб покрити витрати, пов'язані зі здійсненням угоди.

Особу, відповідальну за управління *К.* або спеціальною компанією, називають адміністратором. До обов'язків адміністратора належать: підтримка банківських рахунків, на які надходять грошові кошти від сек'юритизованих активів, здійснення виплат інвесторам із цих коштів, а також нагляд за станом сек'юритизованих активів (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «активи», «цінний папір».

КОНКУРС НА ПОСАДУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ, ЩО ҐРУНТУЄТЬСЯ НА ЗДІБНОСТЯХ

(англ. **merit-based competitions** ['mɛrɪt-beɪst ,kɒmpɪ'tɪʃənz])

- набір на державну службу, що здійснюється за принципами відкритості, прозорості, є вільним від політичного втручання та заснований на заслугах, що дозволяє набирати найкращих кандидатів на посади державної служби (*джерело: Anti-corruption reforms in Ukraine. 4th round of monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan, p. 7-8 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oecd.org/corruption/acn/istanbulactionplancountryreports.htm>*).

КОНСОЛІДАЦІЯ АКТИВІВ

(англ. **assets consolidation** [ˈæsɛts kənˌsɒlɪˈdeɪʃən])

- заходи, спрямовані на збір, групування, аналіз, облік, підготовку та продаж активів різних банків, що виводяться з ринку або ліквідуються з інших підстав, визначених цим Законом (джерело: *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*банки*», «*ліквідація банку*».

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

(англ. **consolidated financial reporting** [kənˈsɒlɪdeɪtɪd faɪˈnænʃəl rɪˈpɔːtɪŋ])

- фінансова звітність підприємства, яке здійснює контроль, та підприємств, які ним контролюються, як єдиної економічної одиниці (джерело: *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

КОНСОЛІДОВАНИЙ КОРЕСПОНДЕНТСЬКИЙ РАХУНОК

(англ. **consolidated correspondent account** [kənˈsɒlɪdeɪtɪd ˌkɔːrɪsˈpɒndənt əˈkaʊnt])

- кореспондентський рахунок, що відкритий у Національному банку і на якому об'єднані кошти банку та його філій для роботи банку у СЕП за відповідною моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*кореспондентський рахунок*», «*Національний банк України*», «*система електронних платежів Національного банку (СЕП)*».

КОНСОЛІДОВАНИЙ НАГЛЯД

(англ. **consolidated supervision** [kənˈsɒlɪdeɪtɪd ˌsuːpəˈvɪʒn])

- нагляд за діяльністю банківської групи. *К. н.* здійснюється з метою визначення впливу на фінансовий стан банків їх інвестицій в дочірні банки (компанії), операцій та угод з дочірніми банками (компаніями), можливостей управляти їх діяльністю, а також з метою оцінки платоспроможності групи та виявлення неконтрольованих групових ризиків.

Консолідований нагляд не означає проведення банківського нагляду лише на основі консолідованої фінансової звітності банківської групи. Основним принципом консолідованого нагляду є відновлення пріоритету економічної сутності перед юридичною формою операцій між учасниками банківської групи. Консолідований нагляд не замінює, а доповнює банківський нагляд на індивідуальній основі (джерело: *Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*облігація*», «*акція*», «*банківська група*», «*банк*».

КОНСОЛІДОВАНИЙ ПРОДАЖ

(англ. **consolidated sale** [kən'sɒlɪdeɪtɪd seɪlz])

- відчуження майна (активів) різних банків, що виводяться з ринку або ліквідуються з інших підстав, визначених цим Законом, шляхом централізації (об'єднання) Фондом окремих процедур продажу (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*банки*».

КОНСОРЦІУМ

(англ. **consortium** [kən'sɔ:tjəm])

- тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети (реалізації цільових програм, науково-технічних, будівельних проектів тощо). Консорціум використовує кошти, якими його наділяють учасники, централізовані ресурси, виділені на фінансування відповідної програми, а також кошти, що надходять з інших джерел, в порядку, визначеному його статутом. У разі досягнення мети його створення консорціум припиняє свою діяльність (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*господарське об'єднання*», «*підприємство*».

КОНТРАБАНДА

(англ. **smuggling** ['smʌɡlɪŋ])

- переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*);

- (1) Незаконне перевезення через державний кордон, а також купівля, продаж і зберігання товарів або інших цінностей, ввезення і вивезення яких пов'язані з порушенням вимог митного законодавства. (2) Товари, ввезені до країни незаконно, без сплати мита (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*товари*».

КОНТРАБАНДА НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ ЧИ ПРЕКУРСОРІВ АБО ФАЛЬСИФІКОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

(англ. **smuggling of drugs, psychotropic substances, their analogues or precursors or counterfeit drugs** ['smʌɡlɪŋ əv drʌgz (psychotropic) 'sʌbstənsɪz ðeə 'ænəlɒgz ə prɪ:'kʊ:səz ə 'kaʊntəfɪt drʌgz])

- переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

КОНТРАГЕНТ

(англ. **counterparty** ['kaʊntə, pa:ti])

- фізична чи юридична особа або сторона, яка бере участь у купівлі та/або продажу дорогоцінних металів чи дорогоцінного каміння з іншими торговцями дорогоцінного металу чи дорогоцінного каміння включаючи як постачальників, так і роздрібних покупців (джерело: *The FATF RBA guidance for dealers in precious metal and stones (June 17, 2008). Glossary of terminology* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachfordealersinpreciousmetalsandstones.html>);

- особа, яка є другою стороною фінансової операції (контрагентом може бути банк), за якою між клієнтом та контрагентом відбувається передавання активів (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);

- особа, яка є другою стороною фінансової операції (контрагентом може бути небанківська фінансова установа), за якою між клієнтом та контрагентом відбувається передавання активів (джерело: *Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*);

- особа, яка є другою стороною фінансової операції (контрагентом може виступати суб'єкт первинного фінансового моніторингу), при якій між клієнтом та контрагентом відбувається передача активів (джерело: *Інструкція щодо заповнення форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та інструкції щодо їх заповнення» від 29.01.2016 № 24, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2016 р. за № 241/28371 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 22. – Ст. 865*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «клієнт», «банк», «актив», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «фізична особа», «юридична особа».

КОНТРАГЕНТ БАНКУ

(англ. **bank counterparty** [bæŋk 'kaʊntə, pa:ti])

- будь-яка юридична чи фізична особа, яка має з банком відносини фінансового характеру. Контрагент може одночасно мати з банком відносини іншого характеру, зокрема трудові (джерело: *Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа».

КОНТРАГЕНТ ТОРГОВЦЯ

(англ. **trader counterparty** ['treɪdə 'kaʊntə, pa:ti])

- особа, що укладає з торговцем договір купівлі-продажу (міни) цінних паперів або інших

фінансових інструментів, у тому числі іноземна інвестиційна фірма у разі здійснення операцій з цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, які знаходяться в обігу за межами України (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*договір*», «*цінний папір*».

КОНТРАКТ

(англ. **contract** ['kɒntrækt])

- правочин, укладений між наказодавцем акредитива та бенефіціаром, розрахунки за яким здійснюються у формі документарного акредитива або виконання зобов'язань за яким забезпечується резервним акредитивом (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*наказодавець акредитива*», «*акредитив*», «*бенефіціар*», «*резервний акредитив*».

КОНТРАФАКТ

(англ. **counterfeit** ['kauntəfɪt])

- продукт, який є точною копією бренду; упаковка виробляється особами, які не мають відповідних авторських прав на виробництво продукції під торговим знаком (*джерело: FATF Report: Illicit Tobacco Trade [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Illicit%20Tobacco%20Trade.pdf>).*

КОНТРАГАНТІЯ

(англ. **counter-guarantee** ['kauntə ˌgærən'ti:])

- гарантія, яку надає банк-контргарант на користь банку-гаранта або іншого банку-контргаранта (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*гарантія*», «*банк-контргарант*», «*банк-гарант*».

КОНТРОЛЕР

(англ. **controller** [kən'trəʊlə])

- довірена фізична особа, яка організовує збір грошей здобутих від протиправної діяльно-

сті (наприклад, прибуток від продажу наркотиків) та доставку еквівалентних сум в пункт кінцевого призначення (наприклад, організаціям, які контролюються наркокартелем) (*джерело: The role of Hawala and other similar service providers in money laundering and terrorist financing (October 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Role-of-hawala-and-similar-in-ml-tf.pdf>*);

- фізична або юридична особа, щодо якої не існує контролерів - фізичних осіб та яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння самостійно або спільно з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1; Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465*).

КОНТРОЛЬ

(англ. **control** [kən'trəʊl])

- можливість здійснювати вирішальний вплив на управління та/або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння однією особою самостійно або спільно з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння можливість здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1; Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465; Порядок погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013*

№ 1101), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // *Офіційний вісник України*. – 2012. – № 36. – Ст. 365);

- володіння безпосередньо чи через пов'язаних фізичних та/або юридичних осіб часткою статутного капіталу юридичної особи в розмірі не менш як 20 відсотків або здійснення безпосередньо чи через пов'язаних фізичних та/або юридичних осіб впливу на господарську діяльність юридичної особи в результаті:

надання права, яке забезпечує вирішальний вплив на формування складу, результати голосування та рішення органів управління юридичної особи;

обіймання посад керівника, заступника керівника, членів органів управління чи виконавчих органів юридичних осіб особами, які вже обіймають одну чи кілька із зазначених посад в іншій юридичній особі;

надання права на укладення договорів, які дають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або здійснювати делеговані повноваження і функції органу управління юридичної особи.

Для фізичної особи загальна сума володіння часткою статутного капіталу юридичної особи (голосів в органі управління) визначається як загальна сума корпоративних прав (голосів), що належить такій фізичній особі, членам її сім'ї та юридичним особам, які контролюються такою фізичною особою або членами її сім'ї (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 29. – Ст. 337);

- вирішальний вплив однієї чи декількох пов'язаних юридичних та/або фізичних осіб на господарську діяльність суб'єкта господарювання чи його частини, який здійснюється безпосередньо або через інших осіб, зокрема завдяки: праву володіння чи користування всіма активами чи їх значною частиною; праву, яке забезпечує вирішальний вплив на формування складу, результату голосування та рішення органів управління суб'єкта господарювання; укладенню договорів і контрактів, які дають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління суб'єкта господарювання; заміщенню посади керівника, заступника керівника спостережної ради, правління, іншого наглядового чи виконавчого органу суб'єкта господарювання особою, яка вже обіймає одну чи кілька із зазначених посад в інших суб'єктах господарювання; обійманню більше половини посад членів спостережної ради, правління, інших наглядових чи виконавчих органів суб'єкта господарювання особами, які вже обіймають одну чи кілька із зазначених посад в іншому суб'єкті господарювання. Пов'язаними особами є юридичні та/або фізичні особи, які спільно або узгоджено здійснюють господарську діяльність, у тому числі спільно або узгоджено чинять вплив на господарську діяльність суб'єкта господарювання. Зокрема, пов'язаними фізичними особами вважаються такі, які є подружжям, батьками та дітьми, братами та (або) сестрами (*джерело: Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № № 2210-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 12. – Ст. 64).

КОНТРОЛЬ ДОСТУПУ

(англ. **access control** ['aksɛs kən'trəʊl])

- процес дозволу на санкціонований доступ або відмови у несанкціонованому доступі до інформації, ресурсів, на установки або певні режимні ділянки шляхом вживання фізичних, адміністративних або технічних заходів (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський,*

english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інформація».

КОНТРОЛЬ ЯДЕРНОГО МАТЕРІАЛУ

(англ. **regulation of nuclear material** [ˈrɛɡjʊˈleɪʃ(ə)n ɒv ˈnjuːklɪə məˈtɪəriəl])

- адміністративний контроль за наявністю і переміщенням ядерного матеріалу з метою запобігання його несанкціонованого використання (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

КОНТРОЛЬОВАНА ПОСТАВКА

(англ. **controlled delivery** [kənˈtrəʊld dɪˈlɪvəri])

- метод, при якому допускається вивезення, провезення або ввезення на територію однієї або декількох держав незаконних або таких, що викликають підозри, партій вантажу з відома та під наглядом їх компетентних органів з метою розслідування будь-якого злочину і виявлення осіб, які беруть участь у вчиненні цього злочину (*джерело: United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>, United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances (20.12.1988), а. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>; United Nations Convention against Corruption (21.11.2003), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/58/4>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «компетентні органи», «злочин відмивання коштів».

КОНТРРОЗВІДУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **counter-intelligence activities** [ˈkaʊntə ɪnˈtelɪdʒəns ækˈtɪvɪtɪz])

- спеціальний вид діяльності у сфері забезпечення державної безпеки, яка здійснюється з використанням системи контррозвідувальних, пошукових, режимних, адміністративно-правових заходів, спрямованих на попередження, своєчасне виявлення і запобігання зовнішнім та внутрішнім загрозам безпеці України, розвідувальним, терористичним та іншим протиправним посяганням спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на інтереси України (*джерело: Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 № 374-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 12. – Ст. 89*).

КОНФІДЕНЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **confidential information** [ˌkɒnfɪˈdenʃəl ˌɪnfəˈmeɪʃən])

- інформація Реєстру, доступ до якої обмежено відповідно до абзацу четвертого частини першої статті 47 Закону України «Про запобігання корупції» (*джерело: Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій дер-*

жави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // *Офіційний вісник України*. – 2016. – № 55. – Ст. 1931);

- інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.

Відносини, пов'язані з правовим режимом конфіденційної інформації, регулюються законом (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України*. – 1992. – № 48. – Ст. 650);

- статистична інформація, яка належить до інформації з обмеженим доступом і знаходиться у володінні, користуванні або розпорядженні окремого респондента та поширюється виключно за його згодою відповідно до погоджених з ним умов (*джерело: Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII // Відомості Верховної Ради України*. – 1992. – № 43. – Ст. 608);

- інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов. Не може бути віднесена до конфіденційної інформація, зазначена в частині першій і другій статті 13 цього Закону (*джерело: Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 32. – Ст. 314).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інформація», «суб'єкт владних повноважень», «фізична особа», «статистична інформація».

КОНФІСКАЦІЯ

(англ. **confiscation** [ˌkɒnfɪsˈkeɪʃən], **seizure** [ˈsiːʒə])

- термін *конфіскація*, що включає, де це доречно, відчуження, означає остаточне позбавлення коштів чи інших активів через наказ компетентного органу влади чи рішення суду. Конфіскація чи відчуження відбувається через судову чи адміністративну процедуру, що переносить власність над визначеними коштами чи іншими активами до держави. У такому випадку, особа(и) чи підприємство(а), які мали частку у визначених коштах чи активах на момент конфіскації чи відчуження втрачають усі права над конфіскованими чи відчуженими коштами або активами. Рішення з конфіскації чи відчуження зазвичай пов'язані із кримінальним засудженням чи рішенням суду, за яким конфісковане чи відчужене майно визначено як таке, що отримане в результаті протиправної діяльності або призначене для використання у протиправній діяльності (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- остаточне позбавлення майна за постановою суду або іншого компетентного органу (*джерело: United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000)*, а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>);

- конфіскація означає, що гроші вже більше не належать особі, в якій вони були конфісковані (*джерело: The FATF Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007)*, footnote 19. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/laundryingtheproceedsofvatcarouselfraudreport.html>);

- покарання або захід, призначені судом після розгляду справи стосовно кримінального злочину чи кримінальних злочинів, результатом якого є остаточне позбавлення власності

(джерело: Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029).

КОНФІСКАЦІЯ МАЙНА

(англ. **property confiscation** ['prɒpərti ˌkɒnfɪs'keɪʃən])

- примусове безоплатне вилучення у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються.

Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині цього Кодексу.

Перелік майна, що не підлягає конфіскації, визначається законом України (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

- примусове безоплатне вилучення у власність держави майна юридичної особи і застосовується судом у разі ліквідації юридичної особи згідно з цим Кодексом (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*);

- позбавлення особи права власності на майно за рішенням суду як санкція за вчинення правопорушення у випадках, встановлених законом.

Конфісковане майно переходить у власність держави безоплатно.

Обсяг та порядок конфіскації майна встановлюються законом (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

КОНФІСКАЦІЯ ПРЕДМЕТА, ЯКИЙ СТАВ ЗНАРЯДДЯМ ВЧИНЕННЯ АБО БЕЗПОСЕРЕДНІМ ОБ'ЄКТОМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

(англ. **object confiscation that became an instrument of carrying out or a direct object of an administrative offense** ['ɒbdʒɪkt ˌkɒnfɪs'keɪʃən ðæt brɪ'keɪm ən 'ɪnstɹəmənt əv 'kæɹɪŋ aʊt ə ə dɪ'rekt 'ɒbdʒɪkt əv ən əd'mɪnɪstrətɪv ə'fens])

- примусова безоплатна передача предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, у власність держави за рішенням суду. Конфісковано може бути лише предмет, який є у приватній власності порушника, якщо інше не передбачено законами України.

Порядок застосування конфіскації, перелік предметів, які не підлягають конфіскації, встановлюються цим Кодексом та іншими законами України (джерело: *Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративне правопорушення (проступок)», «адміністративне стягнення».

КОНФІСКАЦІЯ ЯК АДМІНІСТРАТИВНЕ СТЯГНЕННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ

(англ. **confiscation as an administrative penalty for customs rules violation** [*ˌkɒnfɪs'keɪʃən æz ən əd'mɪnɪstrətɪv 'penltɪ fə 'kʌstəmz ru:lz ˌvaɪə'leɪʃən*])

- примусове вилучення товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, і безоплатна передача їх у власність держави. При цьому моторні транспортні засоби та несамохідні транспортні засоби, що буксируються ними, розглядаються як самостійні об'єкти конфіскації (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

КОНФІСКАЦІЯ, ЯКА НЕ БАЗУЄТЬСЯ НА ЗАСУДЖЕННІ

(англ. **non-conviction based confiscation** [*nɒn-kən'vɪkʃən beɪst ˌkɒnfɪs'keɪʃən*])

- конфіскація через судові процедури, що відносяться до кримінального злочину, який не вимагає наявності обвинувального вироку (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

(англ. **conflict of interest** [*'kɒnflɪkt əv 'ɪntrɪst*])

- наявність у державного службовця приватного інтересу, який впливає або може вплинути на неупереджене та об'єктивне виконання його службових обов'язків (джерело: *Recommendation No. R (2000) 10 of the Committee of Ministers to Member states on codes of conduct for public officials, a. 13 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805e2e52*);

- наявні та потенційні суперечності між особистими інтересами і посадовими чи професійними обов'язками особи, що можуть вплинути на добросовісне виконання нею своїх повноважень, об'єктивність та неупередженість прийняття рішень (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

- суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності (джерело: *Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282*);

- суперечність між особистими майновими, немайновими інтересами аудитора (посадових осіб аудиторської фірми) та його (їх) професійними правами і обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання ним (ними) своїх професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним (ними) дій (джерело: *Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*);

- наявний або потенційний конфлікт між особистими (приватними) інтересами та посадовими чи професійними обов'язками особи або конфлікт, що виникає під час виконання такою особою несумісних обов'язків (джерело: *Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення*

корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>;

- будь-який вид стосунків, який не відповідає інтересам банку або може перешкоджати об'єктивному виконанню обов'язків відповідальної особи. Публічний конфлікт у керівництві банку – відсутність згоди та наявність протиріч між органами управління банку, які негативно впливають на ефективне управління банком і загрожують інтересам кредиторів (вкладників) банку та про які стало відомо необмеженому колу осіб (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адвокат», «адвокатська діяльність», «аудитор», «банк».

КОНФЛІКТНІ ДІАМАНТИ («КРИВАВІ» ДІАМАНТИ)

(англ. **conflict diamonds** («blood» diamonds) ['kɒnflikt 'daɪəməndz, bləd 'daɪəməndz])

- необроблені алмази, що були використані повстанськими рухами або їх союзниками для фінансування збройних конфліктів, що мали на меті повалення легітимних урядів (відповідно до веб-сайту Процесу Кімберлі) (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «необроблений алмаз».

КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ РАХУНОК

(англ. **concentration accounts** [ˌkɒnsən'treɪʃən [ə 'kaunt])

- рахунок, створений самим банком для тимчасового розміщення грошей до їх зарахування на відповідний рахунок (джерело: *FATF Report: Specific Risk Factors in Laundering the Proceeds of Corruption – Assistance to reporting institutions (June 2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Specific%20Risk%20Factors%20in%20the%20Laundering%20of%20Proceeds%20of%20Corruption.pdf>*).

КОНЦЕНТРАЦІЯ КАПІТАЛУ

(англ. **aggregation of capital** [ɑgɪ'geɪʃ(ə)n ɒv 'kæpɪt(ə)l])

- збільшення розмірів капіталу банку у процесі його нагромадження. К. к. може здійснюватися шляхом збільшення капіталу банку за рахунок власних коштів (капіталізація частини прибутку), залучення додаткових коштів акціонерів, власників і кредиторів, а також на основі консолідації капіталу шляхом приєднання, злиття банків або створення банківських об'єднань.

К. к. є об'єктивним економічним процесом. Необхідність К. к. обумовлена потребою в розширенні масштабів і підвищенні ефективності банківської діяльності; забезпеченні стійкості банківської системи; дотриманні вимог законодавства та нормативів Національного банку; забезпеченні платоспроможності, ліквідності та безпеки діяльності банків; підвищенні рівня їх конкурентоспроможності та гнучкості у реагуванні на циклічні зміни розвитку економіки; необхідністю покриття капіталом банківських ризиків тощо (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ*

«Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «кошти», «банківська діяльність», «Національний банк України».

КОНЦЕРН

(англ. **concern** [kən'sɜ:n])

- статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій науково-технічного і виробничого розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та іншої діяльності. Учасники концерну наділяють його частиною своїх повноважень, у тому числі правом представляти їх інтереси у відносинах з органами влади, іншими підприємствами та організаціями. Учасники концерну не можуть бути одночасно учасниками іншого концерну (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «господарське об'єднання», «підприємство».

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК

(англ. **cooperative bank** [kəʊ'ɒpəətɪv bæŋk])

- банк, створений суб'єктами господарювання, а також іншими особами за принципом територіальності на засадах добровільного членства та об'єднання пайових внесків для спільної грошово-кредитної діяльності. Відповідно до закону можуть створюватися місцеві та центральний кооперативні банки (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- банк, що створюється в порядку, передбаченому цим Законом. Законодавство про кооперацію поширюється на кооперативні банки в частині, що не суперечить цьому Закону. Кооперативні банки створюються за принципом територіальності і поділяються на місцеві та центральний кооперативні банки.

Мінімальна кількість учасників місцевого (у межах області) кооперативного банку має бути не менше 50 осіб. У разі зменшення кількості учасників і неспроможності кооперативного банку протягом одного року збільшити їх кількість до мінімальної необхідної кількості діяльність такого банку припиняється шляхом зміни організаційно-правової форми або ліквідації.

Учасниками центрального кооперативного банку є місцеві кооперативні банки (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банки», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

КООРДИНАТОР

(англ. **coordinator** [kəu'ɔ:dnətə])

- посередник, який управляє частиною процесу відмивання грошей для одного або кількох контролерів (*джерело: The role of Hawala and other similar service providers in money laundering and terrorist financing (October 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Role-of-hawala-and-similar-in-ml-tf.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «відмивання грошей».

КОПІЯ ВЕКСЕЛЯ

(англ. **bill copy** [bil 'kɔpi])

- письмове відтворення векселя з усіма його частинами і подробицями як з лицьового, так і зі зворотного боків. Копія виготовляється і засвідчується векселедержателем (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «вексель».

КОРЕСПОНДЕНТСЬКА БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **correspondent banking** [ˌkɔrɪs'pɒndənt 'bæŋkɪŋ])

- надання банківських послуг одним банком (банк-кореспондент) іншому банку (банк-респондент). Великі міжнародні банки, як правило, діють як кореспонденти для тисяч інших банків з усього світу. Банкам-респондентам може надаватись широкий перелік послуг, в тому числі управління готівкою (напр., відсоткові рахунки у різних валютах), міжнародні перекази, кліринг чеків, надання транзитних рахунків та послуг з обміну валют (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*); - надання банківських послуг одним банком («банком-кореспондентом») іншому банку («банку-респонденту»). Крупні міжнародні банки зазвичай є кореспондентами для тисячі інших банків всього світу. Банкам-респондентами можуть надаватись різні послуги, включаючи управління готівкою (наприклад, накопичувальні рахунки у різних валютах), міжнародні електронні грошові перекази, кліринг чеків, наскрізні рахунки та послуги обміну валют. До кореспондентського банківського обслуговування не належать одиничні операції та простий обмін кодами у рамках Додатку з управління взаємовідносинами з кореспондентами (RMA) SWIFT, у контексті відносин з особами, що не є клієнтами, але мають постійний характер чи повторюються. (*джерело: The FATF guidance Correspondent banking services (October 2016), page 7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/correspondent-banking-services.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «установа-кореспондент», «установа-респондент».

КОРЕСПОНДЕНТСЬКИЙ РАХУНОК

(англ. **correspondent account** [ˌkɔrɪs'pɒndənt ə'kaʊnt])

- рахунок, що відкривається одним банком іншому банку для здійснення міжбанківських переказів. Відкриття кореспондентських рахунків здійснюється шляхом встановлення між банками кореспондентських відносин у порядку, що визначається Національним банком України, та на підставі відповідного договору (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- рахунок, що відкривається одним банком іншому банку філії іноземного банку для здійснення міжбанківського переказу коштів (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в*

національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507); - рахунок, відкритий конкретному банку в центральному банку або в іншому банку. *К. р.* призначений для відображення розрахунків, які здійснює один банк за дорученням і за рахунок іншого банку на підставі укладеної між ними кореспондентської угоди (договору). Основними видами *К. р.* є:

1. «Ностро» (від іт. *nostro conto* – «наш рахунок у Вас») – рахунок, відкритий банком у банку-кореспонденті для відображення взаємних розрахунків банків та їх клієнтів. Для банку, який має рахунок «ностро», він є активним, оскільки відображує розміщення коштів у формі банківського депозиту. Для іншого банку даний рахунок є пасивним, оскільки відображає залучені ресурси та називається рахунок «лоро».

2. «Лоро» (від іт. *loro conto* – «Ваш рахунок у нас») – рахунок, відкритий банком своєму банку-кореспонденту, на який зараховуються всі одержані або видані за його дорученням суми коштів. У банківському листуванні термін «лоро» також вживається по відношенню до кореспондентського рахунку третього банку, відкритого у банку-кореспонденті даної кредитної установи, а рахунок банку-кореспондента в даній кредитній установі називається «ностро».

3. «Востро» (від іт. *vostro conto*) – рахунок, який банк веде за кордоном у місцевій валюті. Банк, який розмістив кошти на такому рахунку, буде посилатися на нього як на рахунок «ностро».

У вітчизняній практиці банки відкривають кореспондентські рахунки у Національному банку, а також один у одного. У зв'язку з запровадженням СЕП НБУ потреба банків у взаємному відкритті один у одного кореспондентських рахунків зменшилась. Кореспондентський рахунок, що відкритий банком у територіальному управлінні Національного банку, і на якому об'єднані кошти банку та його філій (або певної кількості філій) у разі роботи банку (філій) у системі СЕП НБУ за відповідною моделлю обслуговування називається консолідованим *К. р.* Списання коштів з *К. р.* банку (філії) здійснюється за міжбанківськими електронними розрахунковими документами, сформованими власником рахунка або Національним банком. Учасник СЕП забезпечує формування, передавання, приймання міжбанківських електронних розрахункових документів, службових повідомлень СЕП та електронних розрахункових повідомлень з використанням апаратно-програмних засобів захисту інформації. Міжбанківський електронний розрахунковий документ вважається виконаним у СЕП з часу відображення його суми за технічним рахунком учасника СЕП-отримувача (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – С. 104 – 154.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банк-кореспондент», «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «вкладний (депозитний) рахунок», «поточний рахунок», «рахунок умовного зберігання (ескроу)».

КОРИСЛИВИЙ ЗЛОЧИН

(англ. **acquisitive crime** [ə'kwɪzɪtɪv kɹaɪm])

- будь-який злочин, скоєний з метою отримання злочинних доходів (*джерело: FATF Report: Money laundering and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professionals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20and%20TF%20vulnerabilities%20legal%20professionals.pdf>.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

КОРИСТУВАЧ(англ. **user** ['ju:zə])

- фізична особа або суб'єкт господарювання, який є власником електронних грошей і має право використовувати їх для придбання товарів і здійснення переказів з урахуванням обмежень, установлених цим Положенням (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571).*

КОРИСТУВАЧ (ВІРТУАЛЬНИХ ВАЛЮТ)(англ. **user** ['ju:zə(r)])

- фізична або юридична особа, яка придбаває віртуальну валюту і використовує її для купівлі реальних або віртуальних товарів/послуг або відправляє перекази у приватному порядку іншій особі (для особистого використання), або яка тримає віртуальну валюту у якості (особистих) інвестицій. Користувачі можуть отримувати віртуальну валюту декількома шляхами. Наприклад, вони можуть придбавати віртуальну валюту за реальні гроші (у провайдера послуг з обміну, або в обмін на певну централізовану віртуальну валюту безпосередньо у адміністратора /емітента); брати участь у певній діяльності, оплата за яку здійснюється у віртуальній валюті (наприклад, беручи участь в промо-акціях, опитуваннях / анкетуванні, надаючи реальні або віртуальні товари або послуги); в разі деяких децентралізованих віртуальних валют (наприклад, біткоїн) самостійно генерувати одиниці валюти шляхом «майнінгу» і отримувати її у якості подарунку, винагороди або в рамках безкоштовного розподілу (*джерело: the fatf guidance for a risk-based approach virtual currencies (june 2015). Електронний ресурс – режим доступу: <http://www.Fatf-gafi.Org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.Html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*віртуальна валюта*», «*провайдер послуг з обміну*», «*майнер*», «*фізична особа*», «*юридична особа*».

КОРИСТУВАЧ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ(англ. **information user in the system** [ˌɪnfə'meɪʃən 'ju:zə ɪn ðə 'sɪstɪm])

- фізична або юридична особа, яка в установленому законодавством порядку отримала право доступу до інформації в системі (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286).*

КОРИСТУВАЧ ПЛАТІЖНОЇ СИСТЕМИ(англ. **payment system user** ['peɪmənt 'sɪstɪm 'ju:zə])

- юридична або фізична особа, якій надається послуга платіжної системи щодо виконання переказу коштів учасником платіжної системи (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*платіжна система*», «*банки*», «*суб'єкти первинного фінансового моніторингу*».

КОРИСТУВАЧ СИСТЕМИ BANKID

(англ. **BankID system user** [bæŋkɪd 'sɪstɪm 'ju:zə])

- суб'єкт звернення (фізична або юридична особа), який у конкретний час ініціював електронний запит на ідентифікацію через систему BankID (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «система BankID», «електронний запит на ідентифікацію».

КОРИСТУВАЧ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ПОШТИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

(англ. **National Bank of Ukraine e-mail system user** ['næʃnəl bæŋk əv ju:'kreɪn i:-meɪl 'sɪstɪm 'ju:zə])

- особа чи програмно-технічний комплекс, які в конкретний час мають доступ до відповідної електронної поштової скриньки системи електронної пошти Національного банку України з правами та обов'язками щодо відправлення та одержання електронних повідомлень у системі електронної пошти Національного банку України (*джерело: Положення про систему електронної пошти Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про систему електронної пошти Національного банку України» від 17.04.2018 № 42 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 41. – Ст. 1466*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система електронної пошти Національного банку України», «електронне повідомлення».

КОРИСТУВАЧІ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

(англ. **postal communication services users** ['pəʊstəl kə,mju:nɪ'keɪʃən 'sɜ:vɪsɪz 'ju:zəz])

- фізичні та юридичні особи, які користуються послугами поштового зв'язку (*джерело: Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1918*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «послуги поштового зв'язку», «фізична особа», «юридична особа».

КОРИСТУВАЧІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(англ. **financial reporting users** [faɪ'nænʃəl rɪ'pɔ:tɪŋ 'ju:zəz])

- фізичні або юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

КОРПОРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

(англ. **corporate liability** ['kɔ:pərit 'laɪə'bɪlɪtɪ])

- юридична відповідальність корпорації за злочинні дії або бездіяльність працівників компанії у певних випадках. Якщо певні дії були проведені на користь компанії, були результатом недбалості або відбулись через відсутність відповідального управління компанією, корпорація може судово переслідуватись та отримати покарання (*джерело: Business Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessdictionary.com/definition/corporate-liability.html>*).

КОРПОРАТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **corporate enterprise** ['kɔ:pərit 'entəpraɪz])

- утворюється, як правило, двома або більше засновниками за їх спільним рішенням (договором), діє на основі об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами, на основі корпоративних прав, у тому числі через органи, що ними створюються, участі засновників (учасників) у розподілі доходів та ризиків підприємства. Корпоративними є кооперативні підприємства, підприємства, що створюються у формі господарського товариства, а також інші підприємства, в тому числі засновані на приватній власності двох або більше осіб (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство».

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

(англ. **corporate management** ['kɔ:pəretɪv 'mænɪdʒmənt])

- система відносин, яка визначає правила та процедури прийняття рішень щодо діяльності господарського товариства та здійснення контролю, а також розподіл прав і обов'язків між органами товариства та його учасниками стосовно управління товариством (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

КОРПОРАТИВНИЙ АКЦІОНЕР

(англ. **corporate shareholder** ['kɔ:.pə.ət 'ʃeə.həʊl.dəʃ])

- юридична особа, яка володіє акціями (*джерело: The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

КОРПОРАТИВНИЙ ДИРЕКТОР

(англ. **corporate director** ['kɔ:.pə.ət dɪ'rektə])

- юридична особа (чи корпорація), яку призначили виконувати функції директора, які у свою чергу виконує представник цієї обраної юридичної особи (*джерело: The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «корпорація».

КОРПОРАТИВНИЙ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД

(англ. **corporate pension fund** ['kɔ:pəɪt 'penʃən fʌnd])

- недержавний пенсійний фонд, засновником якого є юридична особа-роботодавець або декілька юридичних осіб-роботодавців та до якого можуть приєднуватися роботодавці-платники (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «недержавний пенсійний фонд», «юридична особа».

КОРПОРАТИВНІ ОПЕРАЦІЇ ЕМІТЕНТА

(англ. **issuer corporate operations** ['ɪʃu:ə 'kɔ:pəɪt ,ɒpə'reɪʃənz])

- операції емітента щодо емісії, викупу, дроблення, консолідації, конвертації, погашення, анулювання, виплати доходу за цінними паперами, а також пов'язані з припиненням емітента, зміною розміру статутного капіталу емітента, а також інші операції за переліком, визначеним Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

КОРПОРАТИВНІ ПРАВА

(англ. **corporate rights** ['kɔ:pəɪt raɪts])

- права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, /№ 13-14, № 15-16, № 17 / – Ст. 112*).

Володіння корпоративними правами не вважається підприємництвом. Законом можуть бути встановлені обмеження певним особам щодо володіння корпоративними правами та/або їх здійснення (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- сукупність майнових і немайнових прав акціонера - власника акцій товариства, які впливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами (*джерело: Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, /№ 50-51/. – Ст. 384*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підприємництво», «господарська організація».

КОРПОРАТИВНІ СТРУКТУРИ

(англ. **corporate vehicles** ['kɔ:.pəɪt 'vi:ɪklz])

- термін «корпоративні структури» використовується у такому ж значенні як у звіті ОЕСР «За корпоративною завісою – використання корпоративних утворень для протизаконних цілей» (OECD report «Behind the Corporate Veil – Using Corporate Entities for Illicit Purposes»). Він охоплює корпорації, трасти, партнерства з обмеженою відповідальністю, фундації тощо. У Рекомендаціях ФАТФ використовується два окремих терміни «юридичні особи» та «правові утворення», які у сукупності мають таке ж саме значення, що термін «корпоративні

структури» у вищевказаному звіті ОЕСР (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридичні особи», «правові утворення», «траст», «фонд», «партнерство».

КОРПОРАЦІЯ

(англ. **corporation** [ˌkɔːpə'reɪʃən])

- юридична особа, якою володіють акціонери. Контроль над корпорацією здійснює рада директорів, яку обирають акціонери. Оскільки корпорація є юридичною особою, то акціонери несуть відповідальність у межах суми їх інвестицій. Корпорація створюється на необмежений термін. Корпорації поділяються на приватні акціонерні товариства та на публічні акціонерні товариства.

1. Приватні акціонерні товариства (приватні компанії, англ. private companies [ˈpraɪvət ˈkʌmpəniz]) – компанії, що мають обмеження на кількість акціонерів та на передавання прав власності на акції. Приватні акціонерні товариства не мають права розміщувати акції публічно. Приватні акціонерні товариства мають менш жорсткі умови до звітності, ніж публічні акціонерні товариства.

2. Публічні акціонерні товариства (публі компанії, англ. public companies [ˈpʌblɪk ˈkʌmpəniz]) – це компанії, що вільно можуть торгувати власними акціями та мати необмежену кількість акціонерів. Такі товариства мають право розміщати свої акції публічно. Публічні акціонерні товариства, як правило, мають більш жорсткі умови до звітності та підлягають жорсткому державному нагляду (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex VI. Corporate Vehicles. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>);*

- договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «господарське об'єднання», «підприємство», «акція», «юридична особа».

КОРУПЦІЙНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ

(англ. **corruption offense** [kə'ɹʌpʃən ə'fens])

- діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність (джерело: *Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

КОРУПЦІЙНИЙ РИЗИК

(англ. **corruption risk** [kə'ɹʌpʃən rɪsk])

- ймовірність того, що відбудеться подія корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення органом влади визначених цілей та завдань (джерело: *Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів*

влади: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» від 02.12.2016 № 126, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1718/29848 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 168).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «корупційне правопорушення», «правопорушення, пов'язане з корупцією».

КОРУПЦІОГЕННИЙ ФАКТОР

(англ. **corruptogenic factor** [kə'ɹʌptədʒenɪk 'fæktə])

- здатність нормативно-правової конструкції (окремого нормативного припису чи їх сукупності) самостійно чи у взаємодії з іншими нормами сприяти вчиненню чи збільшенню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією (джерело: Методологія проведення антикорупційної експертизи: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи» від 24.04.2017 № 1395/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17/card6#Public>).

КОРУПЦІЯ

(англ. **corruption** [kə'ɹʌʃjən])

- використання державної посади для отримання особистої вигоди. Вважається, що таке визначення, в цілому, відображає різні незаконні вчинки і дії, в тому числі привласнення чужої власності (при якій кошти або майно, що належать державі, використовуються державними посадовими особами для отримання особистої вигоди) і зловживання службовим становищем (при якому корумпований чиновник має особистий інтерес в рішеннях, прийнятих ним як державною посадовою особою). Це визначення також включає хабарництво як зі «сторони, що вимагає хабар», коли посадова особа бере хабар (іноді називається «пасивним» хабарництвом), так і зі «сторони, що дає хабар», коли фізична або юридична особа пропонує хабар (іноді називається «активним» хабарництвом). Аналіз не обмежується операціями за участю політичних діячів, у межах визначення, що застосовується у Рекомендаціях ФАТФ, але також поширюється на чиновників (включаючи членів сімей і близьких осіб), ділові відносини і компанії, чії корупційні операції можуть опинитись в сфері компетенції підзвітних організацій (джерело: *FATF Report: Specific Risk Factors in Laundering the Proceeds of Corruption – Assistance to reporting institutions (June 2012)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Specific%20Risk%20Factors%20in%20the%20Laundering%20of%20Proceeds%20of%20Corruption.pdf>);

- дія або бездіяльність при виконанні обов'язків або у зв'язку з цими обов'язками в результаті вимагання чи прийняття подарунків, обіцянок або стимулів чи їх незаконне отримання кожного разу, коли має місце така дія чи бездіяльність (джерело: *Кодекс поведінки посадової особи щодо підтримання правопорядку, прийнятий Резолюцією 34/169 Генеральної асамблеї ООН 17.12.1979 р.*, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282);

- порушення етичного (морального), дисциплінарного, адміністративного, кримінального характеру, що виявилися в протизаконному використанні свого службового становища суб'єктом корупційної діяльності (джерело: *Панченко М.В. Особливості суміщення та сумісництва професій (посад) в органах СБ України / М.В. Панченко // Європейські перспективи. – 2012. – № 3(3). – С. 133*);

- прямі чи опосередковані вимагання, пропонування, давання чи отримання хабара чи будь-якої іншої неправомірної вигоди або можливості її отримання, які порушують належне виконання

будь-якого обов'язку особою, що отримує хабара, неправомірну вигоду й можливість мати таку вигоду, або поведінку такої особи (джерело: *Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: прийнята Комітетом міністрів Ради Європи 4 листопада 1999 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_102);*

- використання особою, зазначеною у частині першої статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першої статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей (джерело: *Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Стор. 3186, ст. 2056*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «зловживання владою або службовим становищем».

КОРУПЦІЯ ВИСОКОГО РІВНЯ

(англ. **grand corruption** [grænd kə'grɪʃən])

- зловживання повноваженнями високого рівня, що надає користь малій кількості осіб за рахунок витрат багатьох осіб, а також спричиняє серйозну та велику шкоду окремим особам та суспільству (джерело: *Transparency International [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.transparency.org/news/feature/what_is_grand_corruption_and_how_can_we_stop_it*).

КОТИРУВАННЯ

(англ. **quotation** [kwəʊ'teɪʃən])

- механізм визначення та/або фіксації на фондовій біржі ринкової ціни емісійного цінного паперу, що перебуває в обігу на такій біржі (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268*).

КОШТИ

(англ. **funds** [fʌndz])

- активи будь-якого типу, матеріальні чи нематеріальні, рухомі чи нерухомі, що були придбані, а також юридичні документи чи інструменти у будь-якій формі, включаючи електронну чи цифрову, що підтверджують право власності або частку власності у такому активі (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*);

- гривня або іноземна валюта (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112*);

- (у складі майна суб'єктів господарювання) гроші у національній та іноземній валюті, призначені для здійснення товарних відносин цих суб'єктів з іншими суб'єктами, а також фінансових відносин відповідно до законодавства (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- гроші у національній або іноземній валюті чи їх еквівалент (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*);

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти або інші активи», «гривня», «активи», «документ».

КОШТИ АБО ІНШІ АКТИВИ

(англ. **funds or other assets** [fʌnd ɔ:(r) 'lðə(r) 'æs.ət])

- будь-які активи, включно з, але не обмежуючись, фінансовими активами; економічними ресурсами (в тому числі нафта та інші природні ресурси); майном будь-якого типу, матеріальним чи нематеріальним, рухомим чи нерухожим, але придбаним; а також юридичними документами чи інструментами у будь-якій формі, в тому числі в електронній чи цифровій, що підтверджують право власності на таке майно чи активи, що включають, але не обмежуються цим, банківські кредити, дорожні чеки, банківські чеки, платіжні доручення, акції, цінні папери, векселя, а також будь-які відсотки, дивіденди чи інший прибуток на грошові цінності накопичені або отримані з таких фондів чи інших активів, та будь-які інші активи, які потенційно можуть бути використані для отримання коштів, товарів чи послуг (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансові активи», «майно», «кошти».

КОШТИ В ДОРОЗІ

(англ. **cash in transit** [kæʃ ɪn 'trænsɪt])

- кошти, які перераховані в останні дні місяця на реєстраційні, спеціальні реєстраційні, поточні рахунки установи, але будуть зараховані на ці рахунки в наступному місяці (*джерело: Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949*).

КОШТИ ГРОШОВІ

(англ. **cash** [kæʃ])

- грошова одиниця України, яка виконує функцію засобу платежу та обліковується на рахунках у банках (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

КОШТИ КЛІЄНТА

(англ. **customer funds** ['kʌstəmə fʌndz])

- гроші в національній або іноземній валюті чи їх еквіваленти, що обліковуються на поточних (у тому числі рахунках за спеціальним режимом їх використання) та вкладних (депозитних) рахунках (*джерело: Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

КОШТИ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **joint investment funds** [dʒɔɪnt ɪn 'vestmənt flændz])

- кошти, внесені засновниками корпоративного фонду, кошти та у випадках, передбачених цим Законом, інші активи, залучені від учасників інституту спільного інвестування, доходи від здійснення операцій з активами інституту спільного інвестування, доходи, нараховані за активами інституту спільного інвестування, та інші доходи від діяльності інституту спільного інвестування (відсотки за позиками, орендні (лізингові) платежі, роялті тощо). Кошти, внесені засновниками корпоративного фонду, вважаються коштами спільного інвестування після внесення такого фонду до Реєстру (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інститут спільного інвестування», «кошти».

КОШТОРИС

(англ. **estimate** ['estɪmɪt])

- основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень і розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 /. – Ст. 572*).

КРАДІЖКА

(англ. **theft** [θeft])

- таємне викрадення чужого майна (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

КРАЇНА

(англ. **country** ['kʌntri])

- усі посилання у Рекомендаціях ФАТФ на країну чи країни застосовуються у рівній мірі до територій та юрисдикцій (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

КРАЇНА ПОХОДЖЕННЯ

(англ. **country of origin** ['kʌntri əv 'ɒrɪdʒɪn])

- країна, громадянином якої є фізична особа, або країна місця проживання або перебування для особи без громадянства (*джерело: Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173*);

- країна реєстрації кредитної установи - учасника міжнародної банківської групи, наглядовий орган якої здійснює нагляд на консолідованій основі за такою групою (*джерело: Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп» від 09.04.2012 № 134, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 1344*).

КРАУДФАНДИНГОВА ПЛАТФОРМА

(англ. **crowdfunding platform** [kraʊdfʌndɪŋ 'plætɹɔ:m])

- веб-сайти, які дозволяють взаємодію між збирачами коштів та особами, зацікавленими у вкладенні коштів в проекти (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

КРЕДИТ

(англ. **credit** ['krɛdɪt]; **loan** [ləʊn])

- економічна категорія, що відображає систему відносин між суб'єктами господарювання щодо надання та отримання позики в грошовій чи товарній формі на умовах повернення, строковості та платності.

У науковій літературі існують різні визначення суті *К.*, які відображають окремі його риси, склад учасників кредитного процесу, стадій руху позичкового капіталу тощо. На практиці *К.* визначають як: взаємини між кредитором і позичальником; зворотний рух вартості; рух платіжних засобів за умови повернення; рух позичкової вартості; рух позичкового капіталу. Виникнення *К.* обумовлене розвитком грошово-кредитних відносин. Його передумовою є наявність поточних або майбутніх доходів у позичальника, а конкретними причинами, що обумовлюють необхідність *К.*, є коливання потреби у коштах та джерелах їх формування у юридичних і фізичних осіб. Коли в одних кошти вивільняються, іншим їх не вистачає. Ця суперечність розв'язується за допомогою *К.*, який необхідний позичальнику для розширення виробництва, повного забезпечення власних потреб.

Довіра є невід'ємною, проте не вирішальною властивістю, що розкриває суть *К.* як виду економічних відносин. Вона є передумовою формування і руху вільних грошових ресурсів. Основою розвитку *К.* як економічного явища є достатня платоспроможність суб'єктів економічних відносин.

Таким чином *К.* – це система економічних відносин, що виникають між кредитором і позичальником з приводу мобілізації тимчасово вільних коштів та використання їх на умовах повернення і платності (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – С. 104 – 154*).

КРЕДИТНА КАРТКА

(англ. **credit card** ['krɛdɪt kɑ:d])

- банківська картка, на основі якої її держателю надана кредитна лінія. *К. к.* надає її держателю можливість здійснювати покупки або знімати готівку в межах заздалегідь установленого ліміту. Наданий кредит може бути погашений повністю після закінчення певного періоду часу або частково. При цьому залишок розглядають як розширений кредит. З суми будь-якого розширеного кредиту стягуються проценти, а з держателя картки інколи стягуються комісійні (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*готівка*», «*готівкова виручка (готівка)*».

КРЕДИТНА ЛІНІЯ

(англ. **credit line** ['krɛdɪt laɪn]; **bank line** [bæŋk laɪn])

- кредитна угода, відповідно до якої протягом передбаченого договором терміну банк виділяє позичальнику кредит у межах узгодженої суми (ліміту кредитування) на умовах, що відрізняються від умов одноразового надання кредиту. Виділяють два різновиди *К. л.*:

рекомендована лінія (Advised Line) або підтверджена лінія (Confirmed Line). У період дії *К. л.* в межах встановленого ліміту позичальник може одержувати додаткові кошти відповідно до своєї потреби в них. У договорі на відкриття та обслуговування *К. л.* передбачають усі умови кредитування, в т. ч. ступінь безумовності підтримки та обслуговування *К. л.*

Кредитування на умовах *К. л.* використовують у тому випадку, коли позичальник періодично потребує значних коштів або наперед не може точно визначити необхідну суму кредиту. Надання *К. л.* пов'язано з додатковими ризиками, оскільки позичальник може у будь-який час зажадати значну суму (в межах виділеного ліміту) або взагалі відмовитися від використання позичкових коштів. За користування *К. л.* банки, як правило, стягують додаткову платню чи ж відкривають такі лінії тільки надійним клієнтам. Розрізняють поновлювану та непоновлювану *К. л.* Рух коштів при виділенні та обслуговуванні *К. л.* обліковується на позабалансових рахунках (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт».

КРЕДИТНА СПІЛКА

(англ. **credit union** ['kredit 'ju:njən])

- неприбуткова організація, заснована громадянами у встановленому законом порядку на засадах добровільного об'єднання грошових внесків з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні інших фінансових послуг. Кредитна спілка є юридичною особою. Статусу юридичної особи вона набуває з дня її державної реєстрації (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144);*

- неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки (джерело: *Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 № 2908-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 101).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

КРЕДИТНА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **credit operation** ['kredit ,ɒpə'reɪʃən])

- вид активних банківських операцій, пов'язаних із розміщенням залучених банком коштів таким шляхом: надання їх у тимчасове користування або прийняття зобов'язань про надання певної суми коштів; надання гарантій, порук, акредитивів, акцептів, авалів; розміщення депозитів; проведення факторингових операцій та операцій фінансового лізингу; видача кредитів у формі врахування векселів, у формі операцій зворотного репо; будь-якого продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання щодо сплати процентів та інших зборів за такою сумою (відстрочення платежу); розстрочення платежу за продані банком активи (джерело: *Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «аваль».

КРЕДИТНА УСТАНОВА

(англ. **credit institution** ['kredit ,insti 'tju:ʃən])

- суб'єкти підприємницької діяльності, які залучають депозити та кошти на поворотній основі від населення та надають кредити за рахунок власних коштів, а також їхні філії, які є юридично незалежними від їх головної установи та здійснюють безпосередньо всі або деякі операції, які властиві цій головній установі (*джерело: Regulation (EU) No 575/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on prudential requirements for credit institutions and investment firms and amending Regulation (EU) No 648/2012, а. 4, [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uri serv:OJ.L_2013.176.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2013:176:FULL);*

- фінансова установа, яка відповідно до закону про діяльність відповідної фінансової установи має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «депозити», «кредити», «філії», «операції».

КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ

(англ. **credit portfolio** ['kredit pɔ: t' fəʊliəʊ])

- сукупність усіх банківських позик, що структуровані за певними параметрами відповідно до завдань визначеної кредитної політики банку.

Обсяг *К. п.* оцінюється за балансовою вартістю всіх кредитів банку, у т. ч. прострочених, пролонгованих і сумнівних. У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається як єдине ціле та складова частина активів банку, котра має свій рівень дохідності та відповідний рівень ризику.

Обсяг і структура *К. п.* банку визначаються такими чинниками: розмір банку (капіталу); правила регулювання банківської діяльності; офіційна кредитна політика банку; досвід і кваліфікація менеджерів; рівень дохідності різних напрямів розміщення коштів.

Якість *К. п.* суттєво впливає на рівень ризиковості та надійності банку, саме тому кредитна діяльність підлягає регулюванню з боку органів нагляду в багатьох країнах. Установлені обмеження та нормативи, а також правила регулювання банківської діяльності відіграють значну роль у процесі формування кредитного портфеля (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «кошти».

КРЕДИТНИЙ РИЗИК

(англ. **credit risk** ['kredit risk])

- імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом узятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*);

- наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через неспроможність сторони, що взяла на себе зобов'язання, виконати умови будь-якої фінансової угоди із банком або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов'язання.

К. р. є в усіх видах діяльності, де результат залежить від діяльності контрагента, емітента або позичальника. Він виникає кожного разу, коли банк надає кошти, бере зобов'язання про їх надання, інвестує кошти або іншим чином ризикує ними відповідно до умов реальних чи умовних угод незалежно від того, де відображається операція – на балансі чи поза балансом (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «контрагент», «емітент».

КРЕДИТНІ ДЕРИВАТИВИ

(англ. **credit derivatives** ['kredit di'rivətivz])

- фінансові інструменти, призначені для передачі кредитного ризику від однієї особи до іншої. До *К. д.* належать: дефолтні свопи, свопи на сукупний дохід і кредитні ноти.

Дефолтний своп (Credit Default Swap) – контракт, відповідно до якого продавець кредитного захисту погоджується виплатити покупцю у випадку настання певної кредитної події визначену суму. В обмін на це покупець виплачує продавцю премію.

Кредитна нота (Credit-Linked Note) – цінний папір, платежі за яким залежать від настання певної кредитної події або зміни кредитного показника (рейтингу, якості тощо) якоїсь особи чи пулу активів. Наприклад, виплати за кредитною нотою можуть бути поставлені у залежність від рівня втрат (дефолту) у визначеному пулі іпотечних кредитів, який повинен бути нижчим за встановлену величину. Оскільки активи, що включаються в такий пул, знаходяться на балансі оригінатора або власника активів, то останні можуть розглядати кредитну ноту як гарантію від втрат за цими активами (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

КРЕДИТНІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **credit operations** ['kredit ,ɒpə'reɪʃənz])

- вид активних операцій, пов'язаних з наданням клієнтам коштів у тимчасове користування або прийняттям зобов'язань про надання коштів у тимчасове користування за певних умов, а також надання гарантій, поручительств, авалів, розміщення депозитів, проведення факторингових операцій, фінансового лізингу, видача кредитів у формі врахування векселів, у формі операцій репо, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми (відстрочення платежу). *К. о.* класифікують залежно від рівня ризику та поділяють на: «стандартні», «під контролем», «субстандартні», «сумнівні» та «безнадійні». Класифікація *К. о.* здійснюється на основі оцінки рівня ризику за кожною кредитною операцією з урахуванням фінансового стану позичальника, стану обслуговування позичальником кредитної заборгованості та рівня забезпечення кредитної операції (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

КРЕДИТОР

(англ. **creditor** ['kreditə])

- юридична або фізична особа, яка має підтвержені у встановленому порядку вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, у тому числі щодо виплати заборгованості із заробітної плати працівникам боржника, а також контролюючі органи - щодо податків та зборів (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112);*

- юридична або фізична особа, а також органи доходів і зборів та інші державні органи, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника; конкурсні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, які виникли до відкриття провадження (провадженнь) у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника; поточні кредитори - кредитори за вимогами до боржника, які виникли після відкриття провадження (провадженнь) у справі про банкрутство; забезпечені кредитори - кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника (майнового поручителя) (*джерело: Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440*);

- фізична особа, фізична особа - підприємець, юридична особа, органи стягнення, які мають документально підтверджені вимоги до боржника щодо його грошових зобов'язань (*джерело: Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «боржник», «банкрутство».

КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

(англ. **account payable** [ə'kaunt 'peɪəbl̩])

- сума зобов'язань банку юридичним і фізичним особам на певну дату щодо надання активів, послуг, інших зобов'язань банку (*джерело: Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку» від 11.09.2017 № 89 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2471*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ, СТРОК ПОЗОВНОЇ ДАВНОСТІ ЯКОЇ МИНУВ

(англ. **account payable, action limitation period of which has expired** [ə'kaunt 'peɪəbl̩ 'ækʃən 'lɪmɪ'teɪʃən 'prɪɪətəd əv wɪtʃ hæz ɪks'paɪəd])

- прострочена кредиторська заборгованість, щодо якої кредитором втрачено право звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу (*джерело: Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кредиторська заборгованість».

КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ

(англ. **credit worthiness** ['kredɪt 'wɜːðɪ.nəs])

- наявність у позичальника банку передумов для отримання кредиту та його здатність повернути кредит і відсотки за ним у повному обсязі та в обумовлені договором строки (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

КРЕДИТУВАННЯ ФІНАНСОВОЮ УСТАНОВОЮ ПІД СВОЄ ІМ'Я ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ТРАНЗАКЦІЇ

(англ. **lending the financial institution's name to the transaction** ['lendɪŋ ðə faɪ'nænʃəl ,ɪnstɪ'tju:ʃənz neɪm tu: ðə træ'n'zækʃən])

- відбувається у двох випадках: 1) коли фінансова установа бере на себе зобов'язання зі сплати на певних умовах (наприклад, на умовах акредитуву); 2) коли фінансова установа зобов'язується сплатити, якщо покупець порушив зобов'язання зі сплати (гарантія) (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Anex I. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акредитив», «гарантія», «фінансові установи».

КРИМІНАЛІЗАЦІЯ

(англ. **criminalization** ['krɪmɪnlɪ'zeɪʃ(ə)n])

- дія або процес перетворення певної діяльності у кримінальний злочин, шляхом визнання його незаконним через нормативно-правові акти (*джерело: Oxford Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/criminalization>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин».

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **criminal proceedings** ['krɪmɪnl prə'si:diŋz])

- досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «досудове розслідування».

КРИПТОВАЛЮТА

(англ. **cryptocurrency** ['krɪptəʊ,kɹɪ(ə)nsɪ])

- заснована на математичних принципах децентралізована конвертована валюта, яка захищена за допомогою криптографічних методів, тобто використовує криптографію для створення розподіленої, децентралізованої і захищеної інформаційної економіки. У криптовалютах використовуються відкриті і закриті ключі для переказу валюти від однієї (фізичної чи юридичної) особи іншій, і для переказу криптовалюти кожен раз потрібно використовувати криптографічний підпис. Безпека, цілісність і актуальність реєстрів операцій з криптовалютою забезпечується мережею пов'язаних між собою осіб (у випадку Біткоїн, ці особи називаються «майнерами» (miners)), які захищають мережу в обмін на можливість отримання комісійних зборів. (У випадку Біткоїн - невелика кількість нових створених біткоїнів, які називаються «винагородою за блок» (block reward), а в деяких випадках також комісійні за операції, які виплачуються користувачами в якості матеріального стимулу «майнерам» для включення їх операцій в наступний блок). В наш час співіснують сотні варіацій криптовалют, більшість з яких пов'язані з Біткоїн, в якому використовується принцип «proof-of-work» («докази виконання роботи») - система, заснована на тому, що будь-яка операція вимагає певної кількості обчислень) для перевірки і підтвердження правильності операцій і ведення ланцюжка блоків. Хоча Біткоїн є першим працюючим криптографічним протоколом для криптовалют, росте зацікавленість до розробки альтернативних, більш ефективних методів перевірки і підтвердження правильності операцій, таких як системи «proof-of-stake»

(«доказ володіння» - система, в якій нові монети генеруються не за рахунок використання обчислювальних ресурсів, а за рахунок тривалості зберігання старіших монет) (джерело: *The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015)*. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «децентралізована віртуальна валюта», «конвертована віртуальна валюта», «майнер», «біткоїн».

КРИПТОГРАФІЧНИЙ ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **cryptographic information protection** [ˌkrɪptəˈgræfɪk ˌɪnfəˈmeɪʃən prəˈtektʃən])

- вид захисту інформації, що реалізується шляхом перетворення інформації з використанням спеціальних (ключових) даних з метою приховування/відновлення змісту інформації, підтвердження її справжності, цілісності, авторства тощо (джерело: *Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

КРИПТОГРАФІЧНИЙ ЗАХИСТ СЕКРЕТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **cryptographic protection of classified information** [ˈkrɪptəgræfɪk prəˈtektʃ(ə)n ɒv ˈklɑːsɪfaɪd ɪnfəˈmeɪʃ(ə)n])

- вид захисту (інформації), що реалізується шляхом перетворення інформації з використанням спеціальних даних (ключових даних) з метою приховування (або відновлення) змісту інформації, підтвердження її справжності, цілісності, авторства тощо (джерело: *Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Глумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086-2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp.java-.max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інформація».*

КРИТЕРІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ ТА ВІДПОВІДНОСТІ

(англ. **professional backgrounds and compliance criteria** [prəˈfeɪʃnl ˈbækgraʊndz ənd kəmˈplaɪəns kraɪˈtɪəriə])

- перелік вимог, яким повинні відповідати ключові керівники банку. Критерії професійної належності та відповідності, як правило, включають вимоги до професійного досвіду, освіти, кваліфікації, етичні вимоги, вимоги до фінансової надійності тощо (джерело: *Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>).*

КРИТЕРІЙ РИЗИКУ

(англ. **risk criteria** [rɪsk kraɪˈtɪəriə])

- ознака, характеристика, параметри або їх сукупність, за якими здійснюється оцінка ризику (джерело: *Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: за-*

тверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 08.07.2016 № 584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2016 р. за № 1047/29177 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – Ст. 2136).

КРИТИЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ СТАН

(англ. **critical financial condition** [ˈkrɪtɪkəl faɪˈnænʃəl kənˈdɪʃən])

- ситуація, коли боржником визнана неспроможність своєчасно виконати свої грошові зобов'язання перед кредиторами (джерело: *Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555*).

КРУПНІ ГРАВЦІ

(англ. **high rollers** [haɪ ˈrəʊləz])

- преміум-гравці, які постійно грають на високі ставки та великі суми грошей (джерело: *The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

«КУЛЬКОВИЙ» КРЕДИТ

(англ. **balloon loan** [bəˈluːn leɪn])

- кредит, який передбачає погашення основної суми боргу у вигляді одноразового платежу, здійсненого на заздалегідь обумовлену дату, або у вигляді наростаючих платежів (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

КУЛЬТУРА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

(англ. **risk management culture** [rɪsk ˈmænɪdʒmənt ˈkʌltʃə])

- дотримання визначених банком принципів, правил, норм банку, спрямованих на проінформованість усіх працівників банку щодо прийняття ризиків та управління ризиками (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «ризик».

КУПІВЛЯ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ

(англ. **foreign currency purchase** [ˈfɔrɪn ˈkʌrənsɪ ˈpɜːtʃəs])

- операція з купівлі іноземної валюти за гривні (джерело: *Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

КУРАТОР БАНКУ

(англ. **bank's assigned controller** [bæŋkz ə'saɪnd kən'trəʊlə])

- службовець Національного банку, призначений рішенням Правління Національного банку в конкретний банк у разі обмеження його діяльності шляхом встановлення особливого режиму контролю з метою забезпечення щоденного контролю за діяльністю банку і виконанням ними вимог Національного банку щодо усунення допущених порушень (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

КУР'ЄРИ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГОТІВКИ (КЕШ-КУР'ЄРИ, МУЛИ)

(англ. **cash couriers** [kæʃ 'kʊrɪəz], **money mules** ['mʌni mju:lz])

- фізичні особи, які займаються перевезенням валюти чи оборотних інструментів на пред'явника з однієї країни в іншу з метою відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом чи фінансування тероризму (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «країна», «відмивання коштів».

Л

ЛАНЦЮГ ВОЛОДІННЯ ІСТОТНОЮ УЧАСТЮ

(англ. **qualifying shareholding ownership chain** ['kwɒlɪfaɪŋ 'ʃeəhəʊldɪŋ 'əʊnəʃɪp tʃeɪn])

- послідовність юридичних осіб, через яких заявник набуває або збільшує істотну участь у фінансовій установі (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).* Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «істона участь».

ЛАНЦЮГ ВОЛОДІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **ownership chain of legal entity corporate rights** ['əʊnəʃɪp tʃeɪn əv 'li:ɡəl 'entɪtɪ 'kɔ:pəɪt raɪts])

- інформація про склад ключових учасників юридичної особи, яка включає інформацію про ключових учасників першого і кожного наступного рівня володіння корпоративними правами юридичної особи (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465).* Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «ключовий учасник юридичної особи».

ЛАНЦЮГ ПОСТАВОК

(англ. **supply chain** [sə'plʌɪ tʃeɪn])

- перетворення сировини і її компонентів в кінцевий продукт, включаючи подальше транспортування і зберігання перед поставкою до кінцевого споживача (*джерело: FATF Report: Illicit Tobacco Trade [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Illicit%20Tobacco%20Trade.pdf>).*

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ

(англ. **legalization** ['li:.gəl.aɪz])

- узаконення, надання законної сили, перехід на легальні відносини; в міжнародному праві – підтвердження достовірності та юридичної сили документа, виданого в іноземній державі (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*документ*».

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

(англ. **legalization (laundering) of proceeds from crime** ['li:.gəl.aɪ-zā'shən ('lɔ:ndəɪŋ) əv 'prəʊsi:dz frəm kraɪm])

- вчинення фінансової операції чи правочину з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ЛІД-МЕНЕДЖЕР

(англ. **lead manager** [li:d 'manɪdʒə])

- головний організатор позики – синдикованого кредиту або випуску цінних паперів. Функції *Л.-м.*, зазвичай, бере на себе крупний інвестиційний банк (інвестиційна компанія), який формує склад, виражає інтереси учасників синдикату кредиторів і є гарантом позики. Конкретний банк, який буде *Л.-м.*, як правило, обирає сам позичальник (емітент). *Л.-м.* здійснює управління синдикатом банків-дилерів, підбирає менеджерів позики та розміщує цінні папери. Зазвичай, *Л.-м.* одержує найбільшу частку випуску цінних паперів або синдикованої позики. *Л.-м.* бере на себе роль головного консультанта позичальника, а при проведенні сек'юритизації – і продавця активів (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ЛІЗИНГ

(англ. **leasing** ['li:sɪŋ])

- договір, згідно з яким надається у користування нерухомість, що придбана для цієї мети відповідно до вимог майбутнього користувача в обмін на винагороду у формі періодичних платежів, що компенсують вартість активу, крім вартості права покупки об'єкта та фінансових витрат. Майнові об'єкти, що надані у кредит, можуть використовуватись тільки у господарській діяльності особи. Договір фінансового лізингу повинен містити право купівлі об'єкта користувачем після закінчення дії договору (*джерело: The FATF report «Money laundering and terrorist financing through the real estate sector» (June 29, 2007), footnote 18. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingandterroristfinancingthroughtherealestatesector.html>*).

ЛІЗИНГОВА (ОРЕНДНА) ОПЕРАЦІЯ

(англ. **leasing operation** ['li:siŋ ,ɒrə'reɪʃən])

- господарська операція (крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів) фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних засобів у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за плату та на визначений строк (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, /№ 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ЛІЗИНГОДАВЕЦЬ

(англ. **lessor** [le'sɔ:])

- юридична особа, яка передає право володіння та користування предметом лізингу лізингоодержувачу (*джерело: Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «лізингоодержувач».

ЛІЗИНГООДЕРЖУВАЧ

(англ. **lessee** [le'si:])

- фізична або юридична особа, яка отримує право володіння та користування предметом лізингу від лізингодавця (*джерело: Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «лізингодавець».

ЛІКВІДАЦІЙНИЙ НЕТТІНГ

(англ. **closeout netting** ['kləʊzəʊt 'netɪŋ])

- форма неттінгу, яка використовується в разі невиконання зобов'язань. Метою *Л. н. є* зменшення суми, що підпадає під ризик за відкритими угодами, у випадку, коли для однієї із сторін настають певні події, передбачені угодою (наприклад, вона підпадає під процедуру банкрутства), до розрахункової дати. Інколи *Л. н.* називають неттінгом невиконання зобов'язань, неттінгом відкритої угоди або неттінгом заміщення угоди (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

ЛІКВІДАЦІЯ БАНКУ

(англ. **bank liquidation** [bæŋk ,lɪkwɪ'deɪʃən])

- процедура припинення функціонування банку як юридичної особи відповідно до положень цього Закону та Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30);*

- процедура припинення банку як юридичної особи відповідно до законодавства (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «юридична особа».

ЛІМІТ ЗАПАСІВ ГОТІВКИ НА ЗБЕРІГАННІ

(англ. **cash reserves limit on storage** [kæʃ ɪˈzɜːvz ˈlɪmɪt ɒn ˈstɔːrɪdʒ])

- максимальний обсяг запасів готівки, що може бути на зберіганні в уповноваженому банку з урахуванням наданого забезпечення та технічного стану сховища (*джерело: Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків» від 07.12.2016 № 408 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 5. – Ст. 172).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк».

ЛІСТИНГ

(англ. **listing** [ˈlɪstɪŋ])

- сукупність процедур із включення цінних паперів до реєстру фондової біржі та здійснення контролю за відповідністю цінних паперів і емітента умовам та вимогам, установленим у правилах фондової біржі (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268).*

ЛІМІТ ЗАЛИШКУ ГОТІВКИ В КАСІ (ЛІМІТ КАСИ)

(англ. **rest limit of money in the cash desk (cash desk limit)** [rest ˈlɪmɪt əv ˈmʌni ɪn ðə kæʃ desk (kæʃ desk ˈlɪmɪt)])

- граничний розмір суми готівки, що може залишатися в касі в позаробочий час та забезпечити роботу на початку наступного робочого дня (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «готівка».

ЛІЦЕНЗІАТ

(англ. **licensee** [ˈlaɪsənsiː])

- суб'єкт господарювання, який має ліцензію на провадження встановленого законом виду господарської діяльності (*джерело: Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158);*

- юридична особа (компанія з управління активами, банк, який прийняв рішення щодо управління активами створеного ним корпоративного недержавного пенсійного фонду, професійний адміністратор, який прийняв рішення щодо управління активами недержавних пенсійних фондів, яким він надає послуги з адміністрування), яка одержала ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами) (*джерело: Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)» від 23.07.2013 № 1281, зареєстровано в Міністерстві*

юстиції України 12 вересня 2013 р. за № 1576/24108 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 76. – Ст. 2835);

- професійний учасник фондового ринку, який має відповідну ліцензію, видану Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку або Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України*. – 2013. – № 48. – Ст. 1736).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ліцензія», «юридична особа», «компанія з управління активами», «банк», «Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку».

ЛІЦЕНЗІЙНИЙ РЕЄСТР

(англ. **license register** ['ləisəns 'redʒɪstə])

- перелік суб'єктів господарювання - ліцензіатів, який формується і ведеться органом ліцензування як автоматизована система збирання, накопичення, захисту та обліку відомостей про цих суб'єктів у порядку, установленому законодавством з цього питання (*джерело: Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України*. – 2013. – № 48. – Ст. 1736).

ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ

(англ. **license terms** ['ləisəns tɜ:mz])

- нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів України, іншого уповноваженого законом органу державної влади, положення якого встановлюють вичерпний перелік вимог, обов'язкових для виконання ліцензіатом, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії (*джерело: Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України*. – 2015. – № 23. – Ст. 158).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ліцензіат».

ЛІЦЕНЗІЯ

(англ. **license** ['ləisəns])

- запис у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань про рішення органу ліцензування щодо наявності у суб'єкта господарювання права на провадження визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню (*джерело: Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України*. – 2015. – № 23. – Ст. 158);

- документ Національного банку, який засвідчує право небанківської фінансової установи надавати послуги з переказу коштів у національній валюті без відкриття рахунків (далі - переказ коштів) (*джерело: Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: за-*

тверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ліцензування», «Національний банк України», «небанківська фінансова установа».

ЛІЦЕНЗУВАННЯ

(англ. **licensing** ['laɪsənsɪŋ])

- засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрямований на забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів (джерело: *Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158*).

ЛІЦЕНЗУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **bank licensing** [bæŋk 'laɪsɪnsɪŋ])

- один із методів державного управління у сфері банківської діяльності, яке здійснює Національний банк України. Законодавче та нормативне врегулювання процесу ліцензування банківської діяльності здійснюється з метою підвищення надійності та стабільності банківської системи України, а також забезпечення захисту інтересів вкладників і кредиторів банків (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банківська діяльність», «Національний банк України».

ЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ

(англ. **logical control** ['lɒdʒɪkl kən'trəʊl])

- встановлення логічної відповідності, повноти та співвідношення відомостей, зазначених у декларації чи повідомленні про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування (джерело: *Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «декларація».

ЛОДІНГ

(англ. **loading** ['ləʊdɪŋ])

- додаткова до процентних і акцептних платежів премія за ризик, яку стягує банк в розрахунку від номінальної вартості перевідного векселя, представленого для обліку. Ставка лодінгу коливається залежно від репутації та кредитоспроможності позичальника (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «вексель», «кредитоспроможність».

ЛОКАЛЬНЕ ТЕРОРИСТИЧНЕ ФОРМУВАННЯ

(англ. **localised terrorist actor** ['ləʊkəlaɪzd 'tɛrərɪst 'æktə])

- цей термін означає:

i) громадяни або резиденти країни, яких залучено до терористичної діяльності в межах або поза межами території їх країни, іноді піддаються впливу іноземних бойовиків. Важливо зазначити, що такий вплив може різнитись від формального до натхненного;

ii) особи або маленька група, яких активно не вербували до терористичних організацій і які долучились до терористичної діяльності за власним бажанням з метою сприяння терористичній справі (джерело: *FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*терористична діяльність*», «*іноземні бойовики*», «*терористична організація*».

ЛОМБАРД

(англ. **pawnshop** ['pɔːnʃɒp])

- фінансова установа, виключним видом діяльності якої є надання на власний ризик фінансових кредитів фізичним особам за рахунок власних або залучених коштів, під заставу майна на визначений строк і під процент та надання супутніх послуг ломбарду (джерело: *Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2005 р. за № 565/10845 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 21. – Ст. 1146*);

- небанківська кредитно-фінансова установа, виключним видом діяльності якої є надання на власний ризик фінансових кредитів фізичним особам за рахунок власних або залучених коштів, під заставу майна на визначений строк і під процент, зберігання речей та надання супутніх послуг, пов'язаних з діяльністю Л.

Діяльність Л. із надання фінансових кредитів є одним із найстаріших видів кредитування населення. Батьківщиною Л. вважають Ломбардію – область Північної Італії, де в XIII ст. виникли банківські контори, що видавали позички під заставу майнових цінностей. У XV ст. Л. з'являються практично у всіх містах Італії та надають позички під заставу особистих речей.

У Франції перші Л. було створено у XV ст. лихварями, вихідцями з Ломбардії. У Німеччині перший Л. виник у Нюрнберзі в 1498 р. В Англії на початку XVIII ст. було внесено білль про необхідність відкриття Л. з метою створення конкуренції лихварям, які брали за надані кредити до 80% річних. Віденський Л. існує з 1713 р.

На території України перший Л. створено в 1800 р. в Одесі.

Основним видом діяльності Л. є надання фізичним особам миттєвих короткострокових споживчих кредитів за рахунок власних і залучених коштів на власний ризик і під заставу майна споживачів цих послуг (джерело: *Професійна діяльність ломбардів на ринку фінансових послуг України / М.І. Зверяков, В.І. Суслов. – Одеса: Атлант, 2010. – 330 с.; Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансова установа*», «*супутні послуги ломбарду*».

ЛОМБАРДНА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **pawnshop operation** ['pɔ:nʃɒp ,prə'reɪʃən])

- операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою, з отримання коштів від юридичної особи, що є фінансовою установою, згідно із законодавством України, під заставу товарів або валютних цінностей. Ломбардні операції є різновидом кредиту під заставу (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «кошти».

ЛОТЕРЕЙНА СФЕРА

(англ. **lottery sphere** ['lɒtəri sfiə])

- сукупність суспільних відносин, що складаються у процесі проведення лотерей (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «лотерея».

ЛОТЕРЕЙНИЙ БІЛЕТ

(англ. **lottery ticket** ['lɒtəri 'tɪkɪt])

- документ встановленої умовами проведення лотереї форми, виготовлений відповідно до вимог законодавства, наявність якого засвідчує внесення гравцем лотереї ставки і надає право одержати приз відповідно до умов проведення лотереї. Державна лотерея може проводитись як із застосуванням лотерейних білетів, так і з застосуванням інших засобів, які дозволяють засвідчити участь у лотереї або розмір виграшу, якщо вони передбачені умовами лотереї, в тому числі через термінали електронної системи прийняття ставок (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «лотерея», «гравець», «державна лотерея».

ЛОТЕРЕЯ

(англ. **lottery** ['lɒtəri])

- масова гра незалежно від її назви, умовами проведення якої передбачається розіграш призового (виграшного) фонду між її гравцями, приз (виграш) в якій має випадковий характер і територія проведення якої не обмежується одним приміщенням (будівлею). Діяльність з проведення лотерей регулюється спеціальним законом. Не вважаються лотереєю ігри, що проводяться на безоплатних засадах юридичними особами та фізичними особами - підприємцями і мають на меті рекламування їх товару (платної послуги), сприяння їх продажу (наданню) за умови, що організатори цих ігор витрачають на їх проведення свій прибуток (дохід) (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112);*

- масова гра, незалежно від її назви, умовами проведення якої передбачається розіграш призового (виграшного) фонду між її гравцями і перемога в якій має випадковий характер, територія проведення (розповсюдження) якої поширюється за межі однієї будівлі (споруди), незалежно від способу прийняття грошей за участь у такій грі (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гравець», «приз (виграш)», «юридична особа», «фізична особа».

М

МАЙНЕР

(англ. **miner** ['maɪ.nəʃ])

- фізична або юридична особа, яка бере участь в функціонуванні мережі децентралізованої віртуальної валюти за допомогою використання спеціального програмного забезпечення для вирішення складних алгоритмів в розподіленій системі «proof-of-work» («докази виконання роботи») або іншій розподіленій підтверджуючій системі, яка використовується для перевірки і підтвердження правильності операцій в системі віртуальної валюти. «Майнери» можуть бути користувачами, якщо вони самостійно генерують конвертовану віртуальну валюту виключно для своїх особистих потреб, наприклад, як інвестицій або для оплати за поточними зобов'язаннями, або для придбання товарів і послуг. «Майнери» також можуть брати участь у роботі системи віртуальної валюти як провайдери послуг з обміну шляхом створення віртуальної валюти в рамках комерційної діяльності для її продажу в обмін на фіатну валюту або інші віртуальні валюти (джерело: *The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015)*. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*віртуальна валюта*», «*фізична особа*», «*юридична особа*».

МАЙНО

(англ. **property** ['prɒpərti])

- активи будь-якого типу, матеріальні чи нематеріальні, рухомі чи нерухомі, а також правові документи чи інструменти, що надають права на такі активи або їх частку (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- будь-які активи, матеріальні чи нематеріальні, рухомі чи нерухомі, виражені в речах чи у правах, а також юридичні документи або акти, які підтверджують право на такі активи або інтерес у них (джерело: *United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000)*, а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>);

- окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів. Залежно від економічної форми, якої набуває майно у процесі здійснення господарської діяльності, майнові цінності належать до основних фондів, оборотних засобів, коштів, товарів (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*річ*», «*активи*».

МАЙНО ПІДПРИЄМСТВА(англ. **enterprise property** ['entəpraɪz 'prɒpəti])

- виробничі і невиробничі фонди, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі підприємства (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство».

МАЙНО ТОВАРНОЇ БІРЖИ(англ. **commodity exchange property** [kə'mɒdɪtɪ ɪks'tʃeɪndʒ 'prɒpəti])

- фонди, що утворюються біржею, вартість яких відбивається на балансі біржі. Біржі також належить інше майно, набуте на підставах, не заборонених законом (*джерело: Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139*).

МАЙНО, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЄ КОНФІСКАЦІЇ(англ. **property that not subject to confiscation** ['prɒpəti ðæt nɒt 'sɪbɔːzɪkt tə ,kɒnfɪs'keɪʃən])

- майно, що належить засудженому на правах приватної власності чи є його часткою у спільній власності, необхідне для засудженого та осіб, які перебувають на його утриманні. Перелік такого майна визначається законом України (*джерело: Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «майно».

МАЙНО, ЩО ПІДЛЯГАЄ КОНФІСКАЦІЇ(англ. **property that subject to confiscation** ['prɒpəti ðæt 'sɪbɔːzɪkt tə ,kɒnfɪs'keɪʃən])

- майно, що є власністю засудженого, в тому числі його частка у спільній власності, статутному фонді суб'єктів господарської діяльності, гроші, цінні папери та інші цінності, включаючи ті, що знаходяться на рахунках і на вкладах чи на зберіганні у фінансових установах, а також майно, передане засудженим у довірче управління (*джерело: Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «майно», «гроші», «цінний папір».

МАЙНОВИЙ СТАН СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ(англ. **business entity property status** ['bɪznɪs 'entɪtɪ 'prɒpəti 'stæɪtəs])

- сукупність належних суб'єкту господарювання майнових прав та майнових зобов'язань, що відображається у бухгалтерському обліку його господарської діяльності відповідно до вимог закону (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкт господарювання».

МАЙНОВІ ПРАВА(англ. **property rights** ['prɒpəti raɪts])

- неспоживна річ. Майнові права визнаються речовими правами (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України*).

– 2003. – № 40. – Ст. 356).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «річ», «неспоживна річ».

МАЙНОВІ ПРАВА НА ГРОШОВІ КОШТИ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ НА БАНКІВСЬКОМУ РАХУНКУ

(англ. **property rights for cash held on a bank account** [ˈprɒpərti raɪts fə kæʃ held ɒn ə bæŋk əˈkaʊnt])

- право клієнта (володільця рахунка) надавати розпорядження про перерахування і видачу сум з банківського рахунка відповідно до договору банківського рахунка; право вкладника або особи, на користь якої розміщено банківський вклад, вимагати виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї або доходу в іншій формі відповідно до договору банківського вкладу; право бенефіціара або володільця рахунка умовного зберігання (ескроу) вимагати перерахування грошових коштів, що знаходяться на рахунку умовного зберігання (ескроу), що впливає з договору рахунка умовного зберігання (ескроу) (*джерело: Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18.11.2003 № 1255-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2734*).

МАЛИЙ ПРОДАВЕЦЬ

(англ. **small salesman** [smɔːl ˈseɪlzmən])

- особа, що залучена до роздрібного продажу наркотиків (партії до 5 грамів), і яка витрачає свій прибуток на власне споживання, оренду житла та інші послуги. Вони можуть проводити обмін валют та перекази коштів через різні системи з переказу коштів (Western Union). Деякі з них мають легальне джерело доходів, окрім доходу від наркоторгівлі (*джерело: FATF Report: Financial flows linked to the production and trafficking of Afghan opiates [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financial-flows-linked-to-production-and-trafficking-of-afghan-opiates.pdf>*).

МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА

(англ. **small enterprises** [smɔːl ˈentəpraɪzɪz])

- підприємства, які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 8 мільйонів євро;

середня кількість працівників - до 50 осіб (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «мікропідприємства», «активи», «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)».

МАЛОЛІТНЯ ДИТИНА

(англ. **minor child** [ˈmaɪnə ʃaɪld])

- дитина до досягнення нею чотирнадцяти років (*джерело: Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дитина».

МАЛОЛІТНЯ ОСОБА

(англ. **young person** [jʌŋ 'pɜːsn])

- дитина до досягнення нею чотирнадцяти років (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

МАНІПУЛЮВАННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

(англ. **stock market manipulation** [stɒk 'mɑːkɪt məˌnɪpjʊˈleɪʃən])

- умисні дії службової особи учасника фондового ринку, що мають ознаки маніпулювання на фондовій біржі, встановлені відповідно до закону щодо державного регулювання ринку цінних паперів, що призвели до отримання професійним учасником фондового ринку або фізичною особою чи третіми особами прибутку у значних розмірах, або уникнення такими особами збитків у значних розмірах, або якщо це заподіяло значну шкоду охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

МАНІПУЛЮВАННЯ ЦІНАМИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

(англ. **prices manipulation on the stock market** ['praɪsɪz məˌnɪpjʊˈleɪʃən ɒn ðə stɒk 'mɑːkɪt])

- 1) здійснення або намагання здійснити операції чи надання заявки на купівлю або продаж фінансових інструментів, які надають або можуть надавати уявлення щодо поставки, придбання або ціни фінансового інструменту, що не відповідають дійсності, та вчиняються одноосібно або за попередньою змовою групою осіб і призводять до встановлення інших цін, ніж ті, що існували б за відсутності таких операцій або заявок;
- 2) здійснення або намагання здійснити операції чи надання заявки на купівлю або продаж фінансових інструментів шляхом вчинення умисних протиправних дій, в тому числі шахрайства чи використання інсайдерської інформації;
- 3) поширення інформації через засоби масової інформації, у тому числі електронні засоби масової інформації, або будь-якими іншими способами, яке призводить або може призвести до введення в оману учасників ринку щодо ціни, попиту, пропозиції або обсягів торгів фінансових інструментів на фондовій біржі, що не відповідають дійсності, зокрема поширення недостовірної інформації, у разі коли особа, яка поширила таку інформацію, знала або повинна була знати, що ця інформація була недостовірною;
- 4) купівля або продаж фінансових інструментів перед закриттям торговельної сесії фондової біржі з метою введення в оману учасників ринку щодо цін, які склалися наприкінці торговельної сесії;
- 5) неодноразове протягом торговельного дня укладення двома або більше учасниками торгів угод купівлі чи продажу фінансових інструментів у власних інтересах чи за рахунок одного і того ж клієнта, за якими кожен з учасників торгів виступає як продавець та покупець одного і того ж фінансового інструменту за однаковою ціною в однаковій кількості або які не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети хоча б для одного з учасників торгів (або їх клієнтів), а також надання клієнтом кільком учасникам біржових торгів доручення на укладення в його інтересах однієї або більше угод з одним і тим самим фінансовим інструментом, під час яких покупець та продавець діють в інтересах клієнта;
- 6) неодноразове протягом торговельного дня здійснення або намагання здійснити операції

чи надання заявки на купівлю або продаж фінансових інструментів, що не мають очевидного економічного сенсу або очевидної законної мети, якщо за результатами таких торгів власник таких фінансових інструментів не змінюється;

7) неодноразове невиконання учасником біржових торгів зобов'язань за біржовими контрактами, укладеними протягом торговельного дня у власних інтересах або за рахунок клієнтів, якщо укладення зазначених контрактів спричинило значне збільшення або зниження ціни фінансового інструменту, за умови, що такі контракти мали суттєвий вплив на ціну такого інструменту;

8) укладення на фондовій біржі угод з фінансовим інструментом за ціною, що має суттєве відхилення від ціни відповідного фінансового інструменту, яка склалася на фондовій біржі тієї ж торговельної сесії (поточна ціна) шляхом подання безадресних заявок, за умови, що угоди укладені від імені та/або за рахунок осіб, між якими (працівниками яких) існувала попередня домовленість про придбання або продаж фінансового інструменту за ціною, що має суттєве відхилення від поточної ціни (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

МАРЖА

(англ. **margin** ['mɑːdʒɪn])

- термін, який використовується у банківській, біржовій, страховій, торговельній діяльності і означає різницю між відсотковими ставками, курсами цінних паперів, ставками страхових внесків і відшкодувань, цінами товарів. У банківській діяльності *М.* може означати різницю між ставками за залученими та виданими кредитами; ставками за кредитами різних категорій позикоодержувачів; сумою забезпечення, під яку надано кредит, і сумою виданого кредиту. В термінових фондових операціях *М.* називається різниця між курсом цінних паперів на день укладення і на день виконання угоди, а також між ціною покупця і ціною продавця. У торговельній діяльності *М.* – це різниця між купівельною ціною і ціною продажу товару (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банківська діяльність», «цінний папір», «ціна», «товар».

МАРЖИНАЛЬНА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **margin operation** ['mɑːdʒɪn ˌɒpə'reɪʃən])

- купівля-продаж цінних паперів, що здійснюється торговцем на підставі разового замовлення клієнта у разі, якщо в момент укладання договору купівлі-продажу суми грошових коштів, що обліковуються на рахунку внутрішнього обліку клієнта, або кількості цінних паперів, що обліковуються на рахунку внутрішнього обліку клієнта з урахуванням прав вимог та зобов'язань щодо сплати грошових коштів та поставки цінних паперів за раніше укладеними договорами, недостатньо для виконання зобов'язань за таким договором, та виконання (розрахунок) за цим договором перед контрагентом здійснюється торговцем (комісіонером) з подальшим урегулюванням (виконанням) клієнтом (комітентом) зобов'язань перед торговцем згідно з умовами договору на брокерське обслуговування (*джерело: Порядок та умови провадження торговцем цінними паперами брокерської діяльності за договорами на брокерське обслуговування з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов провадження торговцем цінними паперами брокерської діяльності за*

договорами на брокерське обслуговування з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта» від 06.11.2012 № 1584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2000/22312 // *Офіційний вісник України*. – 2012. – № 97. – Ст. 3938).

МАРШРУТИЗАЦІЯ

(англ. **routing** ['ru:tiŋ])

- обмін даними при виконанні операцій, у тому числі щодо переказу коштів, між учасниками платіжної системи (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «платіжна система».

МАТЕРИНСЬКА КОМПАНІЯ

(англ. **parent company** ['reərent 'kɒmpəni])

- юридична особа, яка є власником іншої юридичної особи або здійснює контроль над такою юридичною особою, як пов'язана особа (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112);

- юридична особа, яка контролює іншу юридичну особу (дочірню компанію) (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2002. – № 1. – Ст. 1).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

МАТЕРИНСЬКИЙ БАНК

(англ. **parent bank** ['reərent bæŋk])

- український банк, серед дочірніх та/або асоційованих компаній якого є банк та/або інша фінансова установа та який не є дочірньою компанією іншого українського банку або банківської холдингової компанії (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 5. – Ст. 30).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

МЕМОРІАЛЬНИЙ ОРДЕР

(англ. **memorial slip** [mɪ'mɔ:riəl slɪp])

- розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунка платника і внутрішньобанківських операцій відповідно до цього Закону та нормативно-правових актів Національного банку України (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137);

- розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій щодо списання коштів з рахунку платника і внутрішньобанківських операцій відповідно до Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та нормативно-правових актів Національного банку (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України*. – 2004. – № 13. – Ст. 908).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «платник».

МЕНЕДЖЕР ПРОГРАМИ

(англ. **programme manager** ['prəʊgræm 'mænidʒə])

- установа, яка несе відповідальність за встановлення і функціонування програми для передплачених карток разом з банківською установою або провайдером з обміну електронних грошей. Менеджер програми просуває передплачені картки на ринку і встановлює відносини з банками та дистрибуторами або клієнтами, а також у багатьох випадках надає можливість для обробки даних. Деякі емітенти передплачених карт самостійно управляють своїми програмами, тобто без менеджерів програми (*джерело: Guidance for a Risk-Based Approach to Prepaid Cards, Mobile Payments and Internet-Based Payment Services [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-RBA-NPPS.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дистрибутор».

МЕРЕЖА TOR (СПОЧАТКУ НАЗИВАЛАСЯ «THE ONION ROUTER»)

(англ. **tor** [tɔː])

- Анонімна розподілена мережа комп'ютерів в інтернеті, яка приховує справжні ір-адреси (адреси мережевих протоколів) і, отже, особистості користувачів мережі шляхом маршрутизації зв'язку / операцій через велику кількість комп'ютерів, розташованих по всьому світу, і неодноразово кодуючи їх. Мережа tor надзвичайно ускладнює завдання встановлення фізичного місцезнаходження комп'ютерів, на яких розміщені або через які здійснюється доступ до веб-сайтів в мережі. Це завдання може бути додатково ускладнене за рахунок використання додаткових «змішувачів» або анонімайзерів в мережі tor. Мережа tor є однією з декількох підпільних розподілених комп'ютерних мереж, які називають «темними мережами», кіберпростом, «глибинним інтернетом» (deep web) або анонімними мережами, якими користуються фізичні особи для отримання доступу до контенту таким чином, щоб зважувати свої особистості і відповідну діяльність в інтернеті (*джерело: the fatf guidance for a risk-based approach virtual currencies (june 2015). Електронний ресурс – режим доступу: <http://www.Fatf-gafi.Org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.Html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «анонімайзер».

МЕТАЛЕВІ РАХУНКИ

(англ. **metal accounts** ['metl ə'kaʊnts])

- рахунки, які відкриваються уповноваженими банками України для обліку операцій, що здійснюються з банківськими металами (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*);

- поточні, вкладні (депозитні), кореспондентські рахунки, які відкриваються уповноваженими банками України для обліку операцій, що здійснюються з банківськими металами (*джерело: Положення про здійснення операцій з банківськими металами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 06.08.2003 № 325, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2003 р. за № 749/8070 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 36. – Ст. 1953*).

МЕТАЛИ ДОРОГОЦІННІ ЦИФРОВІ (ЗНЕОСОБЛЕНІ)

(англ. **digital precious metals** [ˈdɪdʒɪtl̩ ˈpreɪʃəs ˈmɛtlz])

- відносно нова онлайн система переказу коштів чи цінностей, яка здійснює обмін опціями чи правами на покупку деякої кількості дорогоцінних металів за певною ціною. Такі фінансові інструменти можуть обмінюватись як традиційні товарні похідні інструменти чи похідні цінні папери (деривативи) між власниками рахунків у системі цифрових дорогоцінних металів.

Ця система працює таким чином: спочатку клієнт здійснює купівлю деякої кількості фондів віртуальних дорогоцінних металів за поточною ціною металу на світовій товарній біржі. Як тільки покупець придбав деяку кількість цифрових дорогоцінних металів, ці вклади чи частина їх можуть переказуватись іншій фізичній особі чи продавцю для обміну на товари чи послуги (джерело: *The FATF report on new payment methods (October 13, 2006), page 9. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/reportonnewpaymentmethods.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «нетрадиційні роздрібні платежі», «опціон», «фінансовий інструмент».

МЕТОД ВК/ФТ

(англ. **ML/FT method** [ml/ft meθəd])

- (в контексті ВК/ФТ) окрема процедура чи процес, що використовується в діяльності ВК/ФТ. Він може включати різні методи, механізми, інструменти ВК/ФТ та бути частиною типології ВК/ФТ (джерело: *FATF Report: Money laundering and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professionals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20and%20TF%20vulnerabilities%20legal%20professionals.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «механізм ВК/ФТ», «інструмент ВК/ФТ», «типологія ВК/ФТ».

МЕТОДИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

(англ. **financial analysis methods** [faɪˈnænʃəl əˈnæləsis ˈmeθədz])

- прийоми та способи обробки фінансової звітності (джерело: *Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затверджено наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» від 26.01.2001 № 49/121, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 8 лютого 2001 р. за № 121/5312 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 7. – Ст. 290*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова звітність».

МЕХАНІЗМ ВК/ФТ

(англ. **ML/FT mechanism** [ml/ft ˈmɛkənɪzəm])

- система чи елемент за допомогою якого здійснюється частина процесу ВК/ФТ. Прикладами механізму ВК/ФТ можуть бути фінансові установи, відправники грошей, юридичні особи, правові утворення (джерело: *The FATF report «Money laundering and terrorist financing through the real estate sector» (June 29, 2007), Annex A. Terminology. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneyl>*

aunderingandterroristfinancingthroughtherealestatesector.html).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «фінансові установи», «юридичні особи», «фізичні особи», «правові утворення».

МИТНА ВАРТІСТЬ ТОВАРІВ, ЯКІ ПЕРЕМІЩУЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

(англ. **customs goods value that transferred through the customs border of Ukraine** ['klastəmz gudz 'vælju: ðæt 'trænsfz:d θru: də 'klastəmz 'bɔ:də əv ju: 'krem])

- вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «товари».

МИТНА ДЕКЛАРАЦІЯ

(англ. **customs declaration** ['klastəmz ,deklə'reɪʃən])

- заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552*);

- митна декларація, оформлена на паперовому носії або як електронний документ у встановленому законодавством України порядку (*джерело: Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020*).

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ

(англ. **customs clearance** ['klastəmz 'klɪərəns])

- виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552*).

МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(англ. **customs regulation** ['klastəmz ,regjə'leɪʃən])

- регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та інших податків, що справляються при переміщенні товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закону України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

(англ. **customs control** ['kʌstəmz kən 'trəʊl])

- сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / – Ст. 552*).

МИТНИЙ СКЛАД

(англ. **customs warehouse** ['kʌstəmz 'weəhaʊs])

- митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

МИТНІ ПЛАТЕЖІ

(англ. **customs payments** ['kʌstəmz 'reɪmənts])

- податки, що відповідно до цього Кодексу або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / – Ст. 112*).

МИТНІ РЕЖИМИ

(англ. **customs regimes** ['kʌstəmz rei 'zi:mz])

- 1) імпорт (випуск для вільного обігу);

2) реімпорт;

3) експорт (остаточне вивезення);

4) реекспорт;

5) транзит;

6) тимчасове ввезення;

7) тимчасове вивезення;

8) митний склад;

9) вільна митна зона;

10) безмитна торгівля;

11) переробка на митній території;

12) переробка за межами митної території;

13) знищення або руйнування;

14) відмова на користь держави (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «імпорт (випуск для вільного обігу)», «реімпорт», «експорт (остаточне вивезення)», «реекспорт», «транзит», «тимчасове ввезення», «тимчасове вивезення», «митний склад», «вільна митна зона», «безмитна торгівля»,

«переробка на митній території», «переробка за межами митної території», «знищення або руйнування», «відмова на користь держави».

МИТТЄВА ЛОТЕРЕЯ

(англ. **instant lottery** ['ɪnstənt 'lɒtəri])

- лотерея, в якій інформація, яка дозволяє визначити виграшні лотерейні білети (інші засоби, які передбачені умовами лотерей, які дозволяють засвідчити участь у лотереї), закладається випадковим характером на стадії їх виготовлення, тобто до розповсюдження серед гравців лотереї. При проведенні миттєвої лотереї гравець може безпосередньо після внесення ставки визначити, чи є його лотерейний білет або інший засіб, який дозволяє засвідчити участь у грі, виграшним чи ні (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «лотерея».

МІЖБАНКІВСЬКИЙ ВАЛЮТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ

(англ. **interbank currency market of Ukraine** [ɪntə'bæŋk 'klɜːnsɪ 'mɑːkɪt əv juː'kreɪn])

- сукупність відносин у сфері торгівлі іноземною валютою в Україні між суб'єктами ринку, між суб'єктами ринку та їх клієнтами (у тому числі банками-нерезидентами), між суб'єктами ринку і Національним банком, а також Національним банком і його клієнтами (*джерело: Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

МІЖБАНКІВСЬКИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ РОЗРАХУНКОВИЙ ДОКУМЕНТ

(англ. **interbank electronic payment document** [ɪntə'bæŋk ɪlek'trɒnɪk 'peɪmənt 'dɒkjʊmənt])

- електронний документ на переказ коштів, сформований банком (філією) на підставі власних розрахункових документів, розрахункових документів клієнтів і стягувачів, документів на переказ готівки для виконання міжбанківського переказу коштів (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «міжбанківський переказ коштів».

МІЖБАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТ

(англ. **interbank credit** ['ɪntə'bæŋk 'kredit])

- кредит, наданий на міжбанківському ринку одним банком іншому. Кредитні відносини між банками визначаються на договірних засадах шляхом укладання кредитних угод, які передбачають умови розміщення тимчасово вільних коштів, права та зобов'язання сторін з належним оформленням справ за М. к. Зазвичай, М. к. – це короткостроковий кредит, одержаний (наданий) з метою оперативного забезпечення банківської системи ресурсами,

дотримання вимог економічних нормативів, підтримки ліквідності, платоспроможності та стабільності функціонування банків. Джерелом *М. к.* є тимчасово вільні кошти банків і міжбанківські депозити, які банки зберігають на кореспондентських рахунках один у одного та в центральному банку.

На практиці використовують такі основні види *М. к.*: 1) овердрафт за кореспондентським рахунком, при якому на відповідному рахунку обліковуються суми дебетових (кредитових) залишків на кореспондентських рахунках банків на кінець операційного дня; 2) кредити овер-найт, надані іншим банкам на строк не більше одного операційного дня та використовувані банками-позичальниками для завершення розрахунків поточного дня; 3) кошти, надані іншим банкам за операціями РЕПО (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – С. 104 – 154*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк».

МІЖБАНКІВСЬКИЙ ПЕРЕКАЗ КОШТІВ

(англ. **interbank money transfer** [ɪntə'bæŋk 'mʌni 'trænsfɜːz])

- переказ коштів між банками в безготівковій формі, що обумовлений потребою виконання платежів клієнтів або власних зобов'язань банків (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «переказ коштів».

МІЖБАНКІВСЬКИЙ ПЕРЕКАЗ У СЕП У РЕЖИМІ РЕАЛЬНОГО ЧАСУ

(англ. **real-time interbank transfer to the EPS** [rɪəl taɪm ɪntə'bæŋk 'trænsfɜː tə ðiː iː-piː-es])

- міжбанківський переказ, що здійснюється з індивідуальним обробленням міжбанківського електронного розрахункового документа, за яким списання коштів з технічного рахунку учасника СЕП (платника) та зарахування коштів на технічний рахунок учасника СЕП (отримувача) виконується одночасно (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «міжбанківський переказ коштів», «міжбанківський електронний розрахунковий документ», «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «технічний рахунок у ЦОСЕП».

МІЖБАНКІВСЬКИЙ ПЕРЕКАЗ У СЕП У ФАЙЛОВОМУ РЕЖИМІ

(англ. **file mode interbank transfer to EPS** [faɪl məʊd ɪntə'bæŋk 'trænsfɜː tuː iː-piː-es])

- міжбанківський переказ, що здійснюється з індивідуальним обробленням міжбанківського електронного розрахункового документа, за яким між списанням коштів з технічного рахунку учасника СЕП (платника) та зарахуванням коштів на технічний рахунок учасника СЕП (отримувача) є певний проміжок часу (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів*

в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // *Офіційний вісник України*. – 2006. – № 36. – Ст. 2507). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «міжбанківський переказ коштів», «міжбанківський електронний розрахунковий документ», «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «технічний рахунок у ЦОСЕП».

МІЖБАНКІВСЬКИЙ РОЗРАХУНКОВИЙ ДОКУМЕНТ

(англ. **interbank clearing document** [ɪntəˈbæŋk ˈklɪərɪŋ ˈdɒkjʊmənt])

- документ на переказ, сформований банком на підставі розрахункових документів банку, клієнтів та документів на переказ готівки або виконавчого документа (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «документ на переказ», «документ на переказ готівки», «банк».

МІЖБАНКІВСЬКІ РОЗРАХУНКИ

(англ. **interbank payment transfer** [ˈɪntəˌbæŋk ˈpeɪm(ə)nt trænsˈfɜː(r)])

- система регулювання та здійснення грошових вимог та зобов'язань, що виникають між банками, їх філіями та клієнтами банків. *М. р.* призначені для здійснення платіжних трансакцій між банками, обумовлених виконанням платежів їх клієнтів, або власних зобов'язань одного банку перед іншим. На основі *М. р.*: 1) відбувається завершення розрахунків між суб'єктами господарської діяльності з купівлі-продажу товарів (послуг), цінних паперів тощо; 2) здійснюються розрахунки з фінансовими органами щодо сплати податків та інших обов'язкових платежів; 3) реалізуються фінансово-економічні зв'язки між самими банками щодо виконання взаємних зобов'язань (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів*. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

МІЖНАРОДНА БАНКІВСЬКА ГРУПА

(англ. **international banking group** [ˌɪntəˈnæʃənl ˈbæŋkɪŋ gruːp])

- група фінансових установ, пов'язаних відносинами контролю, діяльність якої представлена більше ніж в одній країні та яка підлягає нагляду на консолідованій основі з боку іноземного органу нагляду (*джерело: Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп» від 09.04.2012 № 134, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України*. – 2012. – № 36. – Ст. 1344).

МІЖНАРОДНА КООПЕРАЦІЯ

(англ. **international co-operation** [ˌɪntəˈnæʃənl kəʊˌɒpəˈreɪʃən])

- взаємодія двох або більше суб'єктів господарської діяльності, серед яких хоча б один є іноземним, при якій здійснюється спільна розробка або спільне виробництво, спільна реалізація кінцевої продукції та інших товарів на основі спеціалізації у виробництві проміжної продукції (деталей, вузлів, матеріалів, а також устаткування, що використовується у комплексних поставках) або спеціалізації на окремих технологічних стадіях (функціях)

науково-дослідних робіт, виробництва та реалізації з координацією відповідних програм господарської діяльності (джерело: *Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

МІЖНАРОДНА ПЛАТІЖНА СИСТЕМА

(англ. **international payment system** [,ɪntəˈnæʃənl ˈpeɪmənt ˈsɪstɪm])

- платіжна система, в якій платіжна організація може бути як резидентом, так і нерезидентом і яка здійснює свою діяльність на території двох і більше країн та забезпечує проведення переказу коштів у межах цієї платіжної системи, у тому числі з однієї країни в іншу (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; The European Central Bank's official website [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ecb.int*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «платіжна організація», «резидент», «нерезидент», «переказ коштів».

МІЖНАРОДНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

(англ. **international legal assistance** [,ɪntəˈnæʃənl ˈliːgəl əˈsɪstəns])

- проведення компетентними органами однієї держави процесуальних дій, виконання яких необхідне для досудового розслідування, судового розгляду або для виконання вироку, ухваленого судом іншої держави або міжнародною судовою установою (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «досудове розслідування», «судовий розгляд».

МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

(англ. **international financial organization** [,ɪntəˈnæʃənl faɪˈnænsjəl ˌɔːgənəɪˈzeɪʃən])

- міжнародна організація, яка на умовах, визначених своїм установчим актом, та/або відповідно до міжнародного договору України здійснює емісію облігацій на території України. Міжнародні фінансові організації можуть здійснювати в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, емісію відсоткових або дисконтних облігацій, у тому числі шляхом здійснення публічної пропозиції.

Емісії облігацій міжнародних фінансових організацій обслуговуються у депозитарній системі України (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «облігація».

МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА УСТАНОВА

(англ. **international financial institution** [,ɪntəˈnæʃənl faɪˈnænsjəl ˌɪnstɪˈtjuːʃən])

- установа, з якою Уряд України уклав угоду про співробітництво та для якої згідно із законами України встановлено привілеї та імунітети (джерело: *Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 № 306, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2011 р. за № 1203/1994 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 84. – Ст. 3092*).

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ РИНОК

(англ. **international exchange market** [ˌɪntəˈnæʃənl ɪksˈtʃeɪndʒ ˈmɑːkɪt])

- сукупність відносин у сфері торгівлі іноземною валютою за межами України між суб'єктами ринку та іноземними контрагентами, які за дорученням і за рахунок суб'єктів ринку здійснюють торгівлю іноземною валютою за межами України (*джерело: Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

МІЖНАРОДНИЙ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **international identification securities number** [ˌɪntəˈnæʃənl aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən sɪˈkjuəntɪz ˈnʌmbə])

- номер (код), що дозволяє однозначно ідентифікувати цінні папери або інший фінансовий інструмент та присвоєння якого передбачено законами України (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

МІЖНАРОДНИЙ ІМПОРТНИЙ СЕРТИФІКАТ

(англ. **international import certificate** [ˌɪntəˈnæʃənl ˈɪmpɔːt səˈtɪfɪkət])

- документ, виданий уповноваженим на це державним органом держави-імпортера, який підтверджує зобов'язання імпортера імпортувати товари до своєї держави, а якщо товари не будуть до неї імпортовані, то не відправляти їх в інше місце без дозволу зазначеного державного органу (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

МІЖНАРОДНИЙ ТЕРОРИЗМ

(англ. **international terrorism** [ˌɪntəˈnæʃənl ˈterəɪzəm])

- здійснювані у світовому чи регіональному масштабі терористичними організаціями, угрупованнями, у тому числі за підтримки державних органів окремих держав, з метою досягнення певних цілей суспільно небезпечні насильницькі діяння, пов'язані з викраденням, захопленням, вбивством ні в чому не винних людей чи загрозою їх життю і здоров'ю, зруйнуванням чи загрозою зруйнування важливих народногосподарських об'єктів, систем життєзабезпечення, комунікацій, застосуванням чи загрозою застосування ядерної, хімічної, біологічної та іншої зброї масового ураження (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180; Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Глумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086-2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-.max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

МІЖНАРОДНІ ПЕРЕДАЧІ ТОВАРІВ

(англ. **international transfer of goods** [ˌɪntəˈnæʃənl ˈtrænsfɜː əv ɡʊdz])

- експорт, імпорт, реекспорт товарів, їх тимчасове вивезення за межі України або тимчасове

ввезення на її територію, транзит товарів територією України, а також будь-які інші передачі товарів, що здійснюються за межами України (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ

(англ. **international settlements** [ɪntəˈnæʃ(ə)n(ə)l ˈsetlmənts])

- взаємні двосторонні платежі та розрахунки між організаціями і громадянами різних країн, обумовлені спеціальними міжнародними правовими актами, угодами або контрактами. *М. р.* здійснюються безпосередньо банківськими системами через міжнародні платіжні засоби. *М. р.* базуються на принципах, закріплених Женевською міжнародною конвенцією і постановами Міжнародної торговельної палати. Безпосередні розрахунки за міжнародними економічними контрактами та кредитними відносинами регулюються двосторонніми угодами (контрактами) країн-партнерів (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ

(англ. **international sanctions** [ˌɪntəˈnæʃənl ˈsæŋkʃənz])

- санкції, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів України або рішень міждержавних об'єднань, міжнародних, міждержавних організацій, участь у яких бере Україна, а також іноземних держав (у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України) щодо замороження активів визначених осіб або обмеження будь-якого доступу до них (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АУДИТУ

(англ. **international auditing standards** [ˌɪntəˈnæʃənl ˈɔːdɪtɪŋ ˈstændədz])

- прийняті Міжнародною федерацією бухгалтерів документи, що визначають стандарти аудиту (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*);

- сукупність професійних стандартів, що встановлюють правила надання аудиторських послуг і розкривають питання етики та контролю якості, які визначені міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, що прийняті Радою з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості, а також Міжнародним кодексом етики, прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів та оприлюдненим Міжнародною федерацією бухгалтерів (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «аудиторські послуги».

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ НАГЛЯДУ (ОВЕРСАЙТУ) ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ

(англ. **international standards of payment system supervision (oversight)** [ˌɪntəˈnæʃənl ˈstændədz əv ˈpeɪmənt ˈsɪstɪm ˌsjuːpəˈvɪʒən ('əʊvəsaɪt)])

- документи, прийняті Комітетом з платіжних і розрахункових систем Банку міжнародних розрахунків та Технічним комітетом Міжнародної організації комісій з цінних паперів, що визначають стандарти нагляду (оверсайту) платіжних систем та систем розрахунків (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платіжна система».

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

(англ. **international standards of internal audit professional practice** [ˌɪntəˈnæʃənl ˈstændədz əv ɪnˈtɜːnl ˈɔːdɪt prəˈfeʃənl ˈpræktɪs])

- прийняті Радою з Міжнародних Стандартів внутрішнього аудиту, схвалених Наглядовою Радою Професійної Практики (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(англ. **international financial reporting standards** [ˌɪntəˈnæʃənl faɪˈnæʃəl rɪˈpɔːtɪŋ ˈstændədz])

- прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, що визначають стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*);

- прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*);

- набір прийнятих Радою з міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB) документів (стандартів і коментарів), що визначають стандарти, які регламентують правила складання фінансової звітності, необхідної зовнішнім користувачам для прийняття ними економічних рішень стосовно підприємства. МСФЗ є інструментом реалізації економічної політики, основна мета використання якого полягає у забезпеченні прозорості та зрозумілості інформації щодо діяльності суб'єктів господарювання. Метою розробки та запровадження МСФЗ також є створення достовірної бази для визначення доходів і витрат, оцінки активів і зобов'язань, розкриття існуючих фінансових ризиків, порівняння результатів діяльності (*джерело: Міжнародні стандарти фінансової звітності. Т. 1 [Текст] : текст Міжнар. Стандартів фін. звітності (МСФЗ), включаючи Міжнар. стандарти бух. обліку (МСБО) та Тлумачення із змінами та доповненнями, разом із документами, що до них додаються, виданий станом на 1 січня 2009 р. – London: International Accounting Standards Committee Foundation, 2009. – 1592 с.*)

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ

(англ. **international finances** [ɪntəˈnʌʃ(ə)n(ə)l ˈfɑːnænsɪz])

- (1) Економічна категорія, яка відображає сукупність економічних відносин, опосередкованих рухом валютнофінансових потоків, що виникають у зв'язку з перерозподілом фінансових ресурсів і капіталу у системі світового господарства через дію ринкового та неринкового механізмів; (2) За зовнішньою формою вияву – розгалужена система руху валютно-фінансових потоків, що виникають між суб'єктами фінансових відносин на міжнародному та глобальному рівнях; (3) За матеріально-речовим втіленням – сукупність фондів фінансових ресурсів, що утворюються у результаті перерозподільних відносин і використовуються для забезпечення безперервності суспільного відтворення на світовому рівні та задоволення спільних потреб, які мають міжнародне значення; (4) З точки зору інституційного підходу – сукупність банків, валютних та фондових бірж, міжнародних фінансових інститутів, регіональних фінансово-кредитних установ, міжнародних та регіональних економічних організацій і об'єднань, через які здійснюється рух міжнародних фінансових потоків (*джерело: Фінанси: підручник. / [С.І. Юрій, В.М. Федосов, Л.М. Алексеєнко та ін.]; за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.*).

МІКРОПІДПРИЄМСТВА

(англ. **microenterprises** ['maɪkrəʊ ˈentəpraɪzɪz])

- підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - до 350 тисяч євро;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 700 тисяч євро;

середня кількість працівників - до 10 осіб (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)».

МІКСЕР (СЕРВІС ПО ВІДМИВАННЮ, «ЗМІШУВАЧ»)

(англ. **mixer** ['mɪk.sər])

- один із видів анонімайзера, який забезпечує приховування ланцюжка операцій в ланцюжку блоків шляхом прив'язування всіх операцій до однієї і тієї ж біткоїн-адреси, і посилюючи їх усіх разом таким чином, що створюється враження, ніби вони спрямовані з іншої адреси. «Міксер» або «змішувач» направляє операції за допомогою складної серії квазі-довільних фіктивних операцій, що надзвичайно ускладнює прив'язку конкретних віртуальних грошей (адрес) до конкретної операції. Сервіси «міксерів» працюють, отримуючи розпорядження від користувача на відправлення грошових коштів на конкретну біткоїн-адресу. Після цього «міксер» «змішує» цю операцію з операціями інших користувачів таким чином, що стає незрозуміло, кому користувач має намір направити кошти. Прикладами сервісів «міксерів» є: Bitmixer.io; SharedCoin; Blockchain.info; Bitcoin Laundry; Bitlaunder; Easycoin (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «анонімайзер».

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА

(англ. **minimum wage** ['mɪnɪmət weɪdʒ])

- встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці (*джерело: Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – Додаток до № 50*).

МІНІСТЕРСТВО

(англ. **ministry** ['mɪnɪstrɪ])

- центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох визначених Кабінетом Міністрів України сферах, проведення якої покладено на Кабінет Міністрів України Конституцією та законами України (*джерело: Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385*).

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ (МВС)

(англ. **Ministry of Internal Affairs of Ukraine (MIA)** ['mɪnɪstrɪ əv ɪn'tɜːnl ə'feəz əv ju:'kreɪn])

- центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

МВС є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах:

забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг; захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів (*джерело: Положення про Міністерство внутрішніх справ України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України» від 28.10.2015 № 878 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 89. – Ст. 2972*).

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ (МЕРТ)

(англ. **Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (MEDT)**

['mɪnɪstrɪ əv ɪ'kɒnɒmɪk dɪ'veləpmənt ənd treɪd əv ju:'kreɪn])

- центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Мінекономрозвитку є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує:

формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, державну промислову політику, державну інвестиційну політику, державну зовнішньоекономічну політику, державну політику у сфері технічного регулювання, стандартизації,

метрології та метрологічної діяльності, управління об'єктами державної власності, розвитку підприємництва, державно-приватного партнерства, інтелектуальної власності, туризму та курортів (крім здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туризму та курортів), державних та публічних закупівель, а також державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів;

формування та реалізацію державної політики у сфері державної статистики, державного матеріального резерву, експортного контролю;

формування державної політики у сфері прав споживачів, державної політики з контролю за цінами, державної регуляторної політики та державної політики з питань ліцензування, дозвільної системи, нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

реалізацію державної політики у сфері організації та контролю за виготовленням цінних паперів, документів суворого звітності.

Мінекономрозвитку є уповноваженим органом з питань координації діяльності з реалізації державного оборонного замовлення (*джерело: Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі» від 20.08.2014 № 459 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 77. – Ст. 2183).*

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ (МІНІНФРАСТРУКТУРИ)

(англ. **Ministry of Infrastructure of Ukraine (Mininfrastructure)** [ˈmɪnɪstrɪ ɒv ˈɪnfɹəˌstrʌktʃəɹ ɒv juːˈkreɪn])

- центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Мінінфраструктури є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах автомобільного, залізничного, морського та річкового транспорту, надання послуг поштового зв'язку, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері авіаційного транспорту та використання повітряного простору України, розвитку, будівництва, реконструкції та модернізації інфраструктури авіаційного, морського та річкового транспорту, дорожнього господарства, навігаційно-гідрографічного забезпечення судноплавства, торговельного мореплавства, з питань безпеки на автомобільному транспорті загального користування, міському електричному, залізничному, морському та річковому транспорті, а також державного нагляду (контролю) за безпекою на автомобільному транспорті загального користування, міському електричному, залізничному, морському та річковому транспорті (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості) (*джерело: Положення про Міністерство інфраструктури України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство інфраструктури України» від 30.06.2015 № 460 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 54. – Ст. 1755).*

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (МІНФІН)

(англ. **Ministry of Finance of Ukraine (MoF)** [ˈmɪnɪstrɪ əv faɪˈnæns əv juːˈkreɪn])

- центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Мінфін є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, державну політи-

ку у сфері державного пробірнього контролю, бухгалтерського обліку та аудиту, випуску і проведення лотерей, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства, державного внутрішнього фінансового контролю, казначейського обслуговування бюджетних коштів, запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, забезпечує формування державної політики у сфері організації та контролю за виготовленням цінних паперів, документів суворої звітності та забезпечує формування та реалізацію єдиної державної податкової, митної політики, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску, державної політики у сфері видобутку, виробництва, використання та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, їх обігу та обліку (*джерело: Положення про Міністерство фінансів України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України» від 20.08.2014 № 375 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 69. – Ст. 1936*).

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ (МІН'ЮСТ)

(англ. **Ministry of Justice of Ukraine (MoJ)** [ˈmɪnɪstrɪ əv ˈdʒʌstɪs əv juːˈkreɪn])

- центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Мін'юст є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, державну політику з питань банкрутства та використання електронного цифрового підпису, у сфері нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) (далі - виконання рішень), державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб - підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, реєстрації статутів Національної академії наук та національних галузевих академій наук, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, у сфері виконання кримінальних покарань та пробачії, у сфері правової освіти населення; забезпечує формування державної політики у сфері архівної справи і діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації.

Мін'юст є державним органом з питань банкрутства.

Мін'юст є органом, уповноваженим на забезпечення проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади» (*джерело: Положення про Міністерство юстиції України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» від 02.07.2014 № 228 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 54. – Ст. 1455*).

МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **individuals place of residence** [ˌɪndɪˈvɪdʒuəlz pleɪs əv ˈrezɪdəns])

- житло, в якому фізична особа проживає постійно або тимчасово.

Місцем проживання фізичної особи у віці від десяти до чотирнадцяти років є місце про-

живання її батьків (усиновлювачів) або одного з них, з ким вона проживає, опікуна або місцезнаходження навчального закладу чи закладу охорони здоров'я тощо, в якому вона проживає, якщо інше місце проживання не встановлено за згодою між дитиною та батьками (усиновлювачами, опікуном) або організацією, яка виконує щодо неї функції опікуна. Місцем проживання фізичної особи, яка не досягла десяти років, є місце проживання її батьків (усиновлювачів) або одного з них, з ким вона проживає, опікуна або місцезнаходження навчального закладу чи закладу охорони здоров'я, в якому вона проживає.

Місцем проживання недієздатної особи є місце проживання її опікуна або місцезнаходження відповідної організації, яка виконує щодо неї функції опікуна.

Фізична особа може мати кілька місць проживання (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фізична особа».

МІСЦЕВИЙ ФІНАНСОВИЙ ОРГАН

(англ. **local financial body** ['ləʊkəl faɪ'nænʃəl 'bɒdɪ])

- установа, що відповідно до законодавства України здійснює функції з складання, виконання місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. Для цілей цього Кодексу орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань фінансів віднесено до місцевих фінансових органів. Сільський, селищний, міський (міста районного значення) голова забезпечує виконання функцій місцевого фінансового органу, якщо такий орган не створено згідно із законом (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ

(англ. **location** [ləʊ'keɪʃən])

- фактичне місце ведення діяльності чи розташування офіса, з якого проводиться щоденне керування діяльністю юридичної особи (де переважно знаходиться керівництво юридичної особи) та здійснюється управління і облік (*джерело: Положення про Державний реєстр фінансових установ: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» від 28.08.2003 № 41 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 28.11.2013 № 4368), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2003 р. за № 797/8118 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 38. – Ст. 2048*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **legal entity location** ['li:ɡəl 'entɪtɪ læʊ'keɪʃən])

- фактичне місце ведення діяльності чи розташування офісу, з якого проводиться щоденне керування діяльністю юридичної особи (переважно знаходиться керівництво) та здійснення управління і обліку (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- адреса органу або особи, які відповідно до установчих документів юридичної особи чи закону виступають від її імені (виконавчий орган) (*джерело: Порядок та умови видачі*

ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

МОБІЛЬНИЙ ПЛАТІЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ

(англ. **mobile payment tool** ['məʊbaɪl 'peɪmənt tu:l])

- електронний платіжний засіб, реалізований в апаратно-програмному середовищі мобільного телефону або іншого бездротового пристрою користувача (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- спеціальний платіжний засіб у вигляді емітованої в установленому законодавством порядку смарткартки, що є носієм персоніфікованого платіжного мобільного додатка НСМЕП та відповідного додатка оператора мобільного зв'язку. *М. п. і. може використовуватись тільки в мобільних телефонах, які обслуговує цей оператор мобільного зв'язку (джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «електронний платіжний засіб».

МОБІЛЬНІ ПЛАТЕЖІ

(англ. **mobile payments** ['məʊbaɪl 'peɪmənts])

- платіжні операції, що здійснюються користувачами з використанням мобільних платіжних інструментів (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918).*

МОДЕЛЬ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОНСОЛІДОВАНОГО КОРЕСПОНДЕНТСЬКОГО РАХУНКУ В СЕП

(англ. **service model of the consolidated correspondent account in EPS** ['sɜːvɪs 'mɒdl əv ðə kən'sɒlɪdeɪtɪd 'kɒrɪs'pɒndənt ə'kaʊnt ɪn iː-ɪpɪː-ɛs])

- сукупність механізмів і правил роботи СЕП, банку та його філій, згідно з якими виконується міжбанківський переказ через консолідований кореспондентський рахунок (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «банк», «міжбанківський переказ коштів», «консолідований кореспондентський рахунок».

МОДУЛЬ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ АНАЛІЗУ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

(англ. **module of automated analysis and risk management system** [ˈmɒdju:l əv ˈɔ:təmətɪd əˈnæləsɪs ənd rɪsk ˈmæniʤmənt ˈsɪstɪm])

- одна з підсистем АСАУР, що входить до складу модуля автоматизованої системи митного оформлення товарів та транспортних засобів (АСМО) або іншого програмно-інформаційного комплексу ДФС (ПК ДФС) і забезпечує роботу АСАУР під час митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «автоматизована система аналізу та управління ризиками (АСАУР).

МОЖЛИВІСТЬ

(англ. **capability** [ˌkeɪpəˈbɪlɪti])

- ступінь чийось повноважень або здатності використовувати механізми/процеси для ВК/ФТ (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

МОМЕНТ ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСПОРТНОГО (ІМПОРТНОГО) КОНТРАКТУ

(англ. **execution moment of export (import) contract** [ˌɛksɪˈkjuːʃən ˈməʊmənt əv ˈɛkspɔ:t ('ɪmpɔ:t) ˈkɒntrækt])

- момент, на який здійснено всі обов'язки за зазначеним контрактом, включаючи оформлення векселів (тратт) або укладення кредитних угод (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377).*

МОНІТОРИНГ

(англ. **monitoring** [ˈmɒnɪtərɪŋ])

- діяльність емітента/еквайра щодо контролю за операціями, які здійснюються із застосуванням електронних платіжних засобів, з метою виявлення та запобігання помилковим та неналежним переказам. За дорученням емітента/еквайра моніторинг за умови дотримання вимог щодо збереження конфіденційності інформації може проводити юридична особа, що надає емітенту/еквайру послуги з оброблення даних (послуги процесингу) (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «еквайрингова установа (еквайр)», «електронний платіжний засіб».

МОНІТОРИНГ ЗАКУПІВЛІ

(англ. **purchases monitoring** ['pɜːʃəsɪz 'mɒnɪtɪŋ])

- аналіз дотримання замовником законодавства у сфері публічних закупівель на всіх стадіях закупівлі з метою запобігання порушенням законодавства у сфері публічних закупівель (джерело: *Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

МОНІТОРИНГ РИЗИКІВ КЛІЄНТІВ

(англ. **customer risk monitoring** ['kʌstəmə rɪsk 'mɒnɪtɪŋ])

- процес відстеження критеріїв ризиків клієнтів за результатами вивчення клієнтів, що проводиться з метою своєчасного виявлення змін ризику за географічним розташуванням держави реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передавання (отримання) активів, ризику за видом товарів, послуг, ризику за типом клієнта, у тому числі з урахуванням здійснення ними ризикових фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу та їх регулярності, для здійснення переоцінки попередньо встановлених рівнів ризиків клієнтів (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);

- процес відстеження критеріїв ризиків клієнтів за результатами вивчення клієнтів, що проводиться з метою своєчасного виявлення змін ризику клієнта, у тому числі з урахуванням здійснення ними ризикових фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, їх регулярності, дроблення сум, на які здійснюються фінансові операції, тощо, для здійснення переоцінки попередньо встановлених рівнів ризиків клієнтів (джерело: *Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «ризик клієнта», «фінансова операція».

МОНІТОРИНГ ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **financial transaction monitoring** [faɪ'nænʃəl trænzækʃən 'mɒnɪtɪŋ])

- сукупність заходів, які здійснюються суб'єктом первинного фінансового моніторингу та спрямовані на подання інформації про фінансову операцію відповідної особи до Державної служби фінансового моніторингу України (далі – Держфінмоніторинг) у вигляді повідомлення про фінансову операцію з відповідною ознакою фінансової операції, визначеною Законом (джерело: *Порядок прийняття Державною службою фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку прийняття Державною службою фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій» від 28.12.2015 № 1200, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 січня 2016 р. за № 123/28253 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 10. – Ст. 454*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «фінансова операція», «Державна служба фінансового моніторингу України».

МОТОРИЗОВАНИЙ КАРТРИДЕР

(англ. **motorized card reader** ['məʊ.təɹ.aɪzd kɑ:d 'ri:də(r)])

- тип картридера, в якому процес введення та виведення картки із зони обробки магнітної смуги та/або чипа – автоматизований. Вся платіжна картка автоматично затягується в середину пристрою, де залишається невидимою для держателя (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

МУЛЬТИВАЛЮТНІ КРЕДИТИ

(англ. **multi-currency loans** ['mʌlti'kʌr(ə)nsi ləʊn])

- будь-які форми кредитів, які надаються, номінуються та погашаються в різних валютах. За умов надання (одержання) *М. к.* сума кредиту повинна постійно перераховуватися залежно від змін курсових співвідношень окремих валют, які обрано для розрахунків. На практиці *М. к.* використовуються рідко, зазвичай, у нестабільних економічних умовах (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*).

Н

НАБУТТЯ ІСТОТНОЇ УЧАСТІ

(англ. **qualifying shareholding acquiring** ['kwɒlɪfaɪŋ 'ʃeəhəʊldɪŋ ə'kwɑɪəɪŋ])

- пряме та/або опосередковане набуття однією особою самостійно чи спільно з іншими особами в будь-який спосіб 10 і більше відсотків статутного (складеного) капіталу або права голосу придбаних акцій (часток) юридичної особи або отримання незалежно від формального володіння можливістю значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).* Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «істотна участь».

НАБУТТЯ УЧАСТІ В ЮРИДИЧНІЙ ОСОБІ

(англ. **acquiring participation in a legal entity** [ə'kwɑɪəɪŋ pɑ:ˌtɪsɪ'peɪtʃən ɪn ə'li:ɡəl 'entɪtɪ])

- пряме та/або опосередковане набуття однією особою самостійно чи спільно з іншими особами в будь-який спосіб права володіння акціями (паями) юридичної особи або правами голосу акцій (паїв) юридичної особи. Збільшенням такої участі вважається набуття додаткової участі особою, що вже має участь у юридичній особі (*джерело: Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 № 306, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2011 р. за № 1203/1994 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 84. – Ст. 3092).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «істотна участь».

НАГЛЯД НА КОНСОЛІДОВАНІЙ ОСНОВІ

(англ. **consolidated basis supervision** [kən'sɒlɪdeɪtɪd 'beɪsɪs ˌsju:pə'vɪzən])

- нагляд за фінансовими групами з метою забезпечення стабільності фінансової системи та обмеження ризиків, на які наражається фінансова установа внаслідок участі у фінансовій групі, шляхом регулювання, моніторингу та контролю ризиків фінансової групи (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «фінансова група».

НАГЛЯД НА ОСНОВІ ОЦІНКИ РИЗИКІВ

(англ. **risk-based supervision** [ˈrɪsk beɪst ˌsuːpəˈvɪzən])

- внутрішній процес Національного банку, призначений для забезпечення більшої послідовності та ефективності інспектувань та інших видів наглядової діяльності. Для організації процесу управління ризиками в банках Національний банк України розробив Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України. *Н. н. о. о. р.* є підходом, який використовується для запровадження безперервного нагляду з метою спрямування уваги інспекторів на найбільш значні ризики, що дозволяє органам нагляду більше уваги приділяти тим установам, видам діяльності, операціям чи продуктам, з якими пов'язані найбільші ризики. На сьогоднішній день *Н. н. о. о. р.* став світовим стандартом.

Підґрунтям для запровадження *Н. н. о. о. р.* є безперервний нагляд, який ще називають циклом нагляду, тобто послідовним процесом, що ніколи не припиняється.

Історичний розвиток процесу нагляду за ризиками ґрунтується на удосконаленні оцінки ризиків за системою CAMELS, організації безперервного нагляду, впровадженні банками власних систем управління ризиками і, як найвища форма, – розвиток *Н. н. о. о. р.*

Н. н. о. о. р. передбачає спрямування більших ресурсів у сфері підвищеного ризику. Національний банк України досягає цього за допомогою: виявлення ризиків з використанням уніфікованих визначень, що забезпечує підґрунтя для висновків і дій нагляду; вимірювання ризику на основі уніфікованих факторів оцінки, оскільки кількість ризику не завжди вимірюється у грошовому вираженні, а може бути відносною оцінкою суми можливих втрат; оцінки адекватності управління ризиками; спрямування більших ресурсів у сфері підвищеного або зростаючого ризику як у межах одного банку, так і в банківській системі взагалі; використання відповідних інструментів нагляду, залежно від виявлених ризиків, формулювання висновків щодо параметрів і рівня ризиків, а також визначення заходів щодо подальшого контролю виявлених проблем (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «банк».

НАГЛЯД (ОВЕРСАЙТ) ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ

(англ. **payment systems supervision (oversight)** [ˈpeɪmənt ˈsɪstɪmz ˌsjuːpəˈvɪzən ('əʊvəsaɪt)])

- діяльність Національного банку України з метою забезпечення безперервного, надійного та ефективного функціонування платіжних систем, яка включає:

моніторинг платіжних систем;

оцінювання їх на відповідність вимогам законодавства України та міжнародним стандартам нагляду (оверсайту) платіжних систем;

у разі необхідності надання вказівок та рекомендацій щодо удосконалення діяльності відповідних систем та застосування заходів впливу (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «платіжна система», «міжнародні стандарти нагляду (оверсайту) платіжних систем».

НАГЛЯДОВІ ОРГАНИ

(англ. **supervisors** [ˈsjuːpəvaɪzəz])

- визначені компетентні органи влади або недержавні органи із зобов'язаннями, що націлені

на забезпечення відповідності фінансових установ та ВНУП вимогам з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Недержавні органи (до яких можуть відноситись певні типи ОСР) повинні мати повноваження для здійснення нагляду та накладання санкцій на фінансові установи та ВНУП у сфері з ПВК/ФТ. Такі недержавні органи також мають бути уповноважені законом на здійснення функцій, що ними виконуються, і бути під наглядом компетентного органу стосовно таких функцій (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- визначені компетентні органи, які відповідальні за дотримання фінансовими установами вимог щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (джерело: *The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombattingmoneylaunderingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html>). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «компетентні органи», «органи саморегулювання», «фінансові установи», «відмивання коштів», «фінансування тероризму».

НАДАВАЧІ ПОСЛУГ ТРАСТІВ ЧИ КОМПАНІЙ (НПТК)

(англ. **trust and company service providers (TCSP)** [trʌst ænd 'kʌmpəni 'sɜ:vɪs prə'vaɪdəz])

- особи чи діяльність, які пов'язані з наданням наступних послуг третім особам:

виконують роль агентів зі створення юридичних осіб,

виконують роль (чи організовують для інших осіб, щоб вони виконували роль) директора чи секретаря компанії, партнера у товаристві чи аналогічної посади в юридичних особах, надають зареєстрований офіс, юридичну адресу чи приміщення, кореспондентську чи адміністративну адресу компанії, товариства чи будь-якої іншої юридичної особи чи правового утворення,

виконують роль (чи організовують для інших осіб, щоб вони виконували роль) довірчого власника трасту, створеним за згодою сторін,

виконують роль (чи організовують для інших осіб, щоб вони виконували роль) номінального акціонера для іншої особи.

Крім того, варто відмітити, що більшість країн та юрисдикцій не визнають НПТК. Однак, такі послуги можуть надавати юристи та інші фахівці юридичного спрямування. Для прикладу: створення компаній за кордоном для осіб, які не хочуть реєструвати майно у своїй країні проживання. Або юристи можуть бути довірчими власниками трастів, які створені в інших країнах, де дозволяється існування трастів, хоча у країні проживання таких фахівців існування трастів може бути заборонене (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс]* – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «визначені нефінансові установи та професії».

НАДАННЯ УЗАГАЛЬНЕНИХ МАТЕРІАЛІВ

(англ. **case referrals provision** [keɪs rɪ'fɜ:rəlz prə'vɪʒən])

- дії посадових осіб Держфінмоніторингу України, спрямовані на виконання рішення експертної комісії щодо передачі в установленому порядку правоохоронним органам, їх територіальним підрозділам узагальнених матеріалів у письмовій та/або електронній формі

(джерело: *Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: затверджено наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів» від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2013 р. за № 2170/24702 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 75).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Державна служба фінансового моніторингу України», «експертна комісія», «узагальнені матеріали».

НАДІЙНІ ДЖЕРЕЛА

(англ. **credible sources** ['kred.i.bl 'sɔ:sɪz], **reliable sources** [rɪ'laɪəbl 'sɔ:sɪz])

- добре відомі органи, які мають надійну репутацію, надають інформацію у відкритому режимі та дозволяють її широке розповсюдження. Крім Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (ФАТФ) та регіональних організацій, створених за типом ФАТФ, такі джерела можуть включати (але не обмежуючись) супранаціональні чи міжнародні організації, такі як: Міжнародний Валютний Фонд, Світовий Банк, Егмонтська група підрозділів фінансової розвідки, а також відповідні національні органи та неурядові організації. Інформація, що надається такими надійними джерелами, не є законом чи нормою та не повинна бути обґрунтуванням для автоматичного визначення високого ступеня ризику (джерело: *The FATF RBA guidance for real estate agents (June 17, 2008), footnote 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachforrealestateagents.html>; *The FATF RBA guidance for legal professionals (October 23, 2008), footnote 5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/riskbasedapproachguidanceforlegalprofessionals.html>);**

- офіційні засоби розкриття інформації (включаючи інтернет-сторінки) Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Національного банку України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, органів виконавчої влади України, інших країн, а також міжнародних, міждержавних організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (джерело: *Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 08.07.2016 № 584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2016 р. за № 1047/29177 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – Ст. 2136).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів (ФАТФ)», «Комітет експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL)», «Егмонтська група підрозділів фінансової розвідки».

НАДНАЦІОНАЛЬНИЙ РИЗИК

(англ. **supranational risk** [su:prə'næʃ(ə)n(ə)l rɪsk])

- ризик ВК та ФТ, що впливає на внутрішній ринок і представляє загальні риси, які можуть

виникнути у декількох або одній країні-члені та/або який може мати й зовнішні причини (джерело: *EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму».

НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

(англ. **budget revenues** ['bʌdʒɪt 'revɪnju:z])

- доходи бюджету, повернення кредитів до бюджету, кошти від державних (місцевих) запозичень, кошти від приватизації державного майна (щодо державного бюджету), повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу/пред'явлення цінних паперів (джерело: *Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бюджет».

НАЙМАНСТВО

(англ. **mercenary activities** ['mɜ:ʃnəri æk'tɪvɪtɪz])

- вербування, фінансування, матеріальне забезпечення, навчання найманців з метою використання у збройних конфліктах, воєнних або насильницьких діях, спрямованих на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, перешкодження діяльності органів державної влади чи порушення територіальної цілісності, а також використання найманців у збройних конфліктах, воєнних або насильницьких діях (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

НАКАЗОДАВЕЦЬ АКРЕДИТИВА

(англ. **applicant** ['æplɪkənt])

- особа, за дорученням якої в банку-емітенті відкривається акредитив (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України*. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк-емітент», «акредитив».

НАКЛАДНА (КОНОСАМЕНТ)

(англ. **bill of lading** [bɪl əv 'leɪdɪŋ])

- документ, що підписаний перевізником та підтверджує отримання товару у вказаному пункті з вказаного пункту (джерело: *The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс]* – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>).

НАКОПИЧУВАЛЬНИЙ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД

(англ. **pension savings fund** ['pɛnʃən 'seɪvɪŋz fʌnd])

- цільовий позабюджетний фонд, який створюється відповідно до законодавства України про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (джерело: *Положення про про-*

вадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).

НАЛЕЖНИМ ЧИНОМ ОФОРМЛЕНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

(англ. **properly draw up report** [ˈprɒpəli drɔː ʌp riˈrɔːt])

- оформлене та подане до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, відповідно до вимог законодавства повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або повідомлення, яке містить додаткову інформацію про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

НАЛЕЖНА ПЕРЕВІРКА КЛІЄНТА

(англ. **customer due diligence** [kʌstəmə dʒuː ˈdɪlɪdʒəns])

- заходи, які містять:

- а) ідентифікацію клієнта та перевірку особи клієнта на основі документів, даних чи інформації, одержаних з надійного і незалежного джерела;
- б) визначення бенефіціарного власника та вжиття слухних заходів для перевірки такої особи таким чином, щоб підзвітні організації у достатній мірі знав, ким є бенефіціарний власник, у тому числі, що стосується юридичних осіб, трастів, компаній, фондів та подібних юридичних форм, вжиття слухних заходів для розуміння структури власності та контролю клієнта;
- в) оцінку і, якщо прийнятно, одержання інформації щодо мети чи планованого характеру ділових відносин;
- г) проведення постійного моніторингу ділових відносин, у тому числі ретельний аналіз операцій, що здійснюються в ході таких відносин, з тим, щоб забезпечити відповідність таких операцій знанням підзвітної організації про клієнта, профіль бізнесу та ризиків, у тому числі, де прийнятно, джерело коштів, а також забезпечити підтримання документів, даних або інформації в актуальному стані (*джерело: Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму ([Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «ділові відносини», «бенефіціарний власник», «ідентифікація», «верифікація», «підзвітна організація».

НАЛЕЖНІ ДОКАЗИ

(англ. **proper evidence** [ˈprɒpə ˈeɪvɪdəns])

- докази, які прямо чи непрямо підтверджують існування чи відсутність обставин, що підля-

гають доказуванню у кримінальному провадженні, та інших обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «докази в кримінальному провадженні», «кримінальне провадження».

НАМІР

(англ. **intent** [ɪn'tent])

- бажання певної організації заподіяти шкоду. Тобто, використати один чи декілька секторів для підтримки тероризму чи терористичних організацій (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «сектор», «терористична організація».

НАПЕРЕД ОПЛАЧЕНА КАРТКА БАГАТОЦІЛЬОВОГО ВИКОРИСТАННЯ

(англ. **prepaid multipurpose use card** ['pri:'peɪd 'mʌltɪ'pʊz:jʊ:s kɑ:d])

- матеріальний або віртуальний засіб, що містить електронний пристрій з електронними грошима або забезпечує доступ до електронних грошей, що зберігаються на електронному пристрої (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «електронний пристрій».

НАРКОТИЧНІ ЗАСОБИ

(англ. **drugs** [drʌgz])

- речовини природні чи синтетичні, препарати, рослини, включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (*джерело: Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 60*).

НАСИЛЬНИЦЬКИЙ ЕКСТРЕМІЗМ

(англ. **violent extremism** ['vaɪələnt ɪks'tri:mɪz(ə)m])

- жорстке дотримання ідеологічних релігійних чи політичних засад, що пропагують насильництво (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

НАСЛІДОК

(англ. **consequence** ['kɒnsɪkwəns])

- вплив чи шкода, яку ВК чи ФТ можуть заподіяти та вплив основної злочинної та терористичної діяльності на фінансову систему та установи, а також у більш загальному плані на

економіку та суспільство. Наслідки можуть бути коротко- чи довготерміновими і можуть бути пов'язаними із населенням, конкретними громадами, діловим середовищем, національними або міжнародними інтересами, а також репутацією та привабливістю фінансового сектора країни (джерело: *The FATF Guidance: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «терористична діяльність», «фінансова установа», «вразливість», «загроза», «оцінка ризиків ВК/ФТ».

НАСКРІЗНІ РАХУНКИ (ТРАНЗИТНІ РАХУНКИ)

(англ. **payable-through-accounts (pass-by accounts)** ['peɪəbl θru: ə'kaʊnts, pa:s baɪ ə'kaʊnts])

- кореспондентські рахунки, які безпосередньо використовуються третіми сторонами для здійснення комерційної діяльності від свого імені (пояснювальна записка до 13 Рекомендації ФАТФ). Вони використовуються іноземними фінансовими установами для надання своїм клієнтам доступу до національної банківської системи. Це надає можливість клієнтам іноземних банків виписувати чеки та робити вклади у банки даної юрисдикції, як будь-яким іншим держателям рахунків (що фактично забезпечує клієнтів банків-респондентів доступом до більшого кола послуг) (джерело: *The FATF guidance Correspondent banking services (October 2016), footnote 22.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/correspondent-banking-services.html>). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «банк».

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

(англ. **National Prosecution Academy of Ukraine** ['næʃənl ˌprɒsɪ'kju:ʃən ə'kædəmɪ əv ju:'kreɪn])

- державна установа із спеціальним статусом, що здійснює спеціальну підготовку кандидатів на посаду прокурора, підвищення кваліфікації прокурорів (джерело: *Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «прокурор».

НАЦІОНАЛЬНА БАНКІВСЬКА ГРУПА

(англ. **national banking group** ['næʃənl 'bæŋkɪŋ gru:p])

- банківська група, яка не є частиною міжнародної банківської групи (джерело: *Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп» від 09.04.2012 № 134, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 1344*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «міжнародна банківська група».

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ

(англ. **national security of Ukraine** ['næʃənl sɪ'kjʊərəntɪ əv ju:'kreɪn])

- захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз (джерело: *Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII //*

Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903).

НАЦІОНАЛЬНА ВАЛЮТА (ГРИВНЯ)

(англ. **national currency (hryvnia)** ['næʃənl 'klɹənsɪ (hrɪv'nyä)])

- а) грошові знаки грошової одиниці України - гривні у вигляді банкнот, монет, у тому числі обігових, пам'ятних та ювілейних монет, і в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені або такі, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, що перебувають в обігу;
 б) кошти на рахунках у банках та інших фінансових установах, виражені у гривні;
 в) електронні гроші, номіновані у гривні (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54).*

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ (НКЦПФР)

(англ. **National Securities and Stock Market Commission** ['næʃənl sɪ 'kʃuəɹɪtɪz ənd stɒk 'mɑ:kɪt kə 'mɪʃən])

- державний колегіальний органом, підпорядкований Президенту України, підзвітний Верховній Раді України (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292; Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: затверджене Указом Президента України «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку» від 23.11.2011 № 1063/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 94. – Ст. 3415).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*суб'єкти державного фінансового моніторингу*».

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ (НАЦКОМФІНПОСЛУГ)

(англ. **National Commission for State Regulation of Financial Services Markets** ['næʃənl kə 'mɪʃən fə steɪt 'regjʊ'leɪʃən əv faɪ'nænsɪəl 'sɜ:vɪsɪz 'mɑ:kɪts])

- державний колегіальний орган, підпорядкований Президенту України, підзвітний Верховній Раді України (*джерело: Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: затверджено Указом Президента України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг» від 23.11.2011 № 1070/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 94. – Ст. 3419).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*суб'єкти державного фінансового моніторингу*».

НАЦІОНАЛЬНА ОЦІНКА РИЗИКІВ

(англ. **National risk assessment** ['næʃənl rɪsk ə 'sɛsmənt])

- опис фундаментальної, загальної інформації для допомоги визначенням компетентним органам, правоохоронним органам, підрозділам фінансової розвідки, фінансовим установам та визначенням нефінансовим установам і професіям приймати рішення щодо розподілу обов'язків і ресурсів на національному рівні, які ґрунтуються на практичному, повному та сучасному розумінні ризиків (*джерело: The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007), page 15. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombatingmoneylaundryingandterroristfinancing>*

highlevelprinciplesandprocedures.html; *The FATF RBA guidance for trust and companies service providers (TCSPs) (June 17, 2008), page 14.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/rba-tcsp.html>; *The FATF RBA guidance for accountants (June 17, 2008), page 16.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachforaccountants.html>; *The FATF RBA guidance for real estate agents (June 17, 2008) page 15.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachforrealestateagents.html>; *The FATF RBA guidance for dealers in precious metal and stones (June 17, 2008) page 15.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachfordealersinpreciousmetalsandstones.html>; *The FATF RBA guidance for casinos (October 23, 2008), page 18.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachforcasinos.html>; *The FATF RBA guidance for legal professionals (October 23, 2008), page 19.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/riskbasedapproachguidanceforlegalprofessionals.html>);

- система заходів, які здійснюються суб'єктами державного фінансового моніторингу, уповноваженими органами державної влади із залученням інших суб'єктів (у разі потреби) з метою визначення (виявлення) ризиків (загроз) легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, їх аналіз, оцінка та розроблення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «компетентні органи», «правоохоронні органи», «наглядові органи», «фінансові установи», «визначені нефінансові установи та професії», «підрозділ фінансової розвідки».

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

(англ. **National Police of Ukraine** [ˈnæʃənl pəˈliːs əv juːˈkreɪn])

- центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку (джерело: *Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379*).

НАЦІОНАЛЬНА ШКОЛА СУДДІВ УКРАЇНИ

(англ. **National School of Judges of Ukraine** [ˈnæʃənl skuːl əv ˈdʒʌdʒɪz əv juːˈkreɪn])

- державна установа із спеціальним статусом у системі правосуддя, яка забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя та здійснює науково-дослідну діяльність (джерело: *Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545*).

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ВИЯВЛЕННЯ, РОЗШУКУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ОДЕРЖАНИМИ ВІД КОРУПЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ЗЛОЧИНІВ

(англ. **National Agency of Ukraine for finding, tracing and management of assets derived from corruption and other crimes** [ˈnæʃənl ˈeɪdʒənsɪ əv juːˈkreɪn fə ˈfaɪndɪŋ ˈtreɪsɪŋ ənd ˈmænɪdʒmənt əv ˈæsets dɪˈraɪvd frəm kəˈrʌpʃən ənd ˈlðə kraɪmz])

- центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, та/або з управління активами, на які накладено арешт або які конфісковано у кримінальному провадженні (*джерело: Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 1. – Ст. 2).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «виявлення активів», «розшук активів», «управління активами».

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ

(англ. **National Anti-Corruption Bureau of Ukraine** [ˈnæʃənl ˈænti-kəˈrʌpʃən bjʊəˈrəʊ əv juːˈkreɪn])

- державний правоохоронний орган, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових.

Завданням Національного бюро є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці (*джерело: Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 47. – Ст. 2051).*

НАЦІОНАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ (СТАНДАРТ) БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

(англ. **national standard (accounting standard) – accounting records national regulations (standards)** [əˈkaʊntɪŋ ˈrekoːdz ˈnæʃənl ˌregjəˈleɪʃənz (ˈstændədz)])

- нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).*

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

(англ. **National Bank of Ukraine** ['næʃənl bæŋk əv ju:'kreɪn])

- центральний банк України, особливий центральний орган державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Місцезнаходження Ради Національного банку України, Правління Національного банку України та центрального апарату Національного банку - місто Київ (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*);

- центральний банк держави, основною функцією якого є забезпечення стабільності грошової одиниці України – гривні (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- центральний банк України, особливий центральний орган державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначено Конституцією України, Законом України «Про Національний банк України». Національний банк України (НБУ) створено 20 березня 1991 р. (*джерело: Центральні банки: організаційно-правові засади. Навч. посібн. / В.І. Міщенко, В.Л. Кротюк. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2004. – 372 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*суб'єкти державного фінансового моніторингу*», «*гривня*».

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОПЕРАТОР ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

(англ. **national mail communication operator** ['næʃənl meɪl kə,mju:nɪ'keɪʃən 'ɒrəreɪtə])

- оператор, який в установленому законодавством порядку надає універсальні послуги поштового зв'язку на всій території України і якому надаються виключні права на провадження певних видів діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку (*джерело: Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1918*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*оператор поштового зв'язку*», «*послуги поштового зв'язку*».

НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ

(англ. **national interests of Ukraine** ['næʃənl 'ɪntɪrɪsts əv ju:'kreɪn])

- життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян (*джерело: Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903*).

НАЦІОНАЛЬНІ ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ

(англ. **domestic politically exposed persons** [dəʊ'mestɪk pə'lɪtɪkəlɪ eks'pəʊzɪd 'pɜ:snz])

- фізичні особи, які виконують або виконували протягом останніх трьох років визначені публічні функції в Україні, а саме:

Президент України, Прем'єр-міністр України, члени Кабінету Міністрів України;

перші заступники та заступники міністрів, керівники інших центральних органів виконавчої влади, їх перші заступники і заступники;

народні депутати України;
Голова та члени Правління Національного банку України, члени Ради Національного банку України;
голови та судді Конституційного Суду України, Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів;
члени Вищої ради правосуддя, члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, члени Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів;
Генеральний прокурор та його заступники;
Голова Служби безпеки України та його заступники;
Директор Національного антикорупційного бюро України та його заступники;
Голова Антимонопольного комітету України та його заступники;
Голова та члени Рахункової палати;
члени Національної ради з питань телебачення і радіомовлення України;
надзвичайні і повноважні послы;
Начальник Генерального штабу - Головнокомандувач Збройних Сил України, начальники Сухопутних військ України, Повітряних Сил України, Військово-Морських Сил України; державні службовці, посади яких належать до категорії «А»;
керівники обласних територіальних органів центральних органів виконавчої влади, керівники органів прокуратури, керівники обласних територіальних органів Служби безпеки України, голови та судді апеляційних судів;
керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків;
керівники керівних органів політичних партій та члени їх центральних статутних органів (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

НЕБАНКІВСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА

(англ. **non-banking financial group** [nɒn ' - bæŋkɪŋ fɑɪ 'nænfəl gru:p])

- група юридичних осіб, які мають спільного контролера (крім банку), що складається з двох або більше фінансових установ, у якій небанківська фінансова установа (небанківські фінансові установи) здійснює переважну діяльність.

Небанківська фінансова холдингова компанія та компанія з надання допоміжних послуг, яка має спільного контролера з учасниками небанківської фінансової групи, входять до складу небанківської фінансової групи.

Переважна діяльність у групі здійснюється небанківською фінансовою установою (небанківськими фінансовими установами), якщо середньоарифметичне значення активів за останні чотири звітних квартали небанківської фінансової установи (небанківських фінансових установ) становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

Розрахунок переважної діяльності небанківської фінансової групи здійснюється щороку станом на 1 січня у порядку, визначеному цією статтею (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-*

III // *Відомості Верховної Ради України*. – 2002. – № 1. – Ст. 1).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансова установа*», «*контролер*», «*фінансова група*».

НЕБАНКІВСЬКА ФІНАНСОВА УСТАНОВА

(англ. **non-banking financial institution** [nɒn-ˈbæŋkɪŋ faɪˈnæŋʃəl ˌɪnstɪˈtjuːʃən])

- фінансова установа, крім банку (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України*. – 2018. – № 54);

- юридична особа, яка відповідно до законодавства України не є банком, надає одну або кілька фінансових послуг та внесена до Державного реєстру фінансових установ у порядку, встановленому законодавством України (*джерело: Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України*. – 2017. – № 80. – Ст. 2465; *Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міценко*. – К.: Знання, 2010. – 532 с.).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансова установа*», «*юридична особа*», «*банк*».

НЕБАНКІВСЬКА ФІНАНСОВА ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ

(англ. **non-banking financial holding company** [nɒn - ˈbæŋkɪŋ faɪˈnæŋʃəl ˈhəʊldɪŋ ˈkʌmpəni])

- фінансова холдингова компанія, переважною діяльністю фінансових установ, які є її дочірніми та асоційованими компаніями, є небанківська (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2002. – № 1. – Ст. 1).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансова установа*», «*асоційована компанія*», «*дочірня компанія*».

НЕВІДКЛАДНО

(англ. **without delay** [wɪˈðaʊt diˈleɪ])

- термін *невідкладно*, в ідеалі, означає протягом декількох годин після включення до санкційного переліку певної особи чи підприємства Радою Безпеки ООН або її відповідним Санкційним Комітетом (напр., Комітет 1267, Комітет 1988, Санкційний Комітет 1718). В цілях Резолюції 1373 (2001), термін *невідкладно* означає після отримання ґрунтовних підстав підозрювати або вважати, що особа або підприємство є терористом, особою, яка фінансує тероризм чи терористичною організацією. В обох випадках, термін *невідкладно* має бути інтерпретовано у контексті необхідності запобігти виведенню чи розсіюванню коштів або інших активів, що пов'язані із терористами, терористичними організаціями, тими, хто фінансує тероризм, а також із фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та необхідності глобальних скоординованих дій з метою швидкого припинення та руйнування їх потоків (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- проміжок часу, визначений/установлений з моменту настання підстав для здійснення відповідних дій, які є пріоритетними і здійснюються першочергово, але не пізніше наступного робочого дня або встановленого часу наступного робочого дня (*джерело: Положення про*

здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 62. – Ст. 2035; Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // *Офіційний вісник України*. – 2016. – № 80. – Ст. 2671).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «терористична організація», «фінансування розповсюдження зброї масового знищення».

НЕГАЙНО

(англ. **immediately** ['i'mi:dʒətlɪ])

- найкоротший термін протягом робочого дня, в який мають здійснюватися (відбуватися) відповідні дії, з моменту настання підстав для їх здійснення (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035; Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671);*

- найкоротший строк протягом робочого дня, у який мають здійснюватися (відбуватися) відповідні дії, з моменту настання підстав для їх здійснення (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918).*

НЕГАТИВНА ІСТОРІЯ ПРОФІЛЮ РИЗИКУ

(англ. **negative risk profile history** ['negətv rɪsk 'prəʊfaɪl 'hɪstəri])

- показник, який кількісно характеризує наявність у певний період інформації про порушення законодавства України з питань державної митної справи чи виявлені за результатами митного контролю невідповідності, які описані у профілі ризику і враховуються при визначенні ступеня ризику за профілем ризику (у бік підвищення ступеня ризику), якщо такий показник передбачений профілем ризику (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «профіль ризику».

НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ

(англ. **covert investigative (search) activities** [ˈkɒvəɪnˈvestɪɡeɪtɪv (sɜːʃ) ækˈtɪvɪtɪz])

- різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

НЕГРОШОВІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **non-cash operations** [nɒn kæʃ ˌɒpəˈreɪʃənz])

- операції, які не потребують використання грошей та їх еквівалентів (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

НЕДЕРЖАВНИЙ ПЕНСІЙНИЙ ФОНД

(англ. **non-state pension fund** [nɒn steɪt ˈpenʃən flʌnd])

- юридична особа, створена відповідно до цього Закону, яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), функціонує та провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному законами України порядку (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*);

- недержавний пенсійний фонд, який створений та діє відповідно до законодавства України про недержавне пенсійне забезпечення (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

НЕДОБРОСОВІСНА ЕМІСІЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **unscrupulous issuance of securities** [ʌnˈskruːpjələs ˈɪʃuːəns əv sɪˈkjuəriːtɪz])

- дії, що порушують встановлену цим Законом процедуру емісії і є підставою для прийняття рішення про відмову в реєстрації випуску цінних паперів, звіту про результати емісії цінних паперів та відмову в затвердженні проспекту, а також зупинення розміщення цінних паперів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «емісія цінних паперів».

НЕДОБРОСОВІСНИЙ НАБУВАЧ

(англ. **unscrupulous purchaser** [ʌnˈskruːpjələs ˈpɜːtʃəsəɹ])

- набувач майна, який знав чи повинен був знати про неправомірність свого вступу у володіння тим чи іншим майном (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «майно».

НЕДОПУСТИМИ ДОКАЗИ

(англ. **inadmissible evidence** [ˌɪnəd' mɪsəbl 'eɪdɪns])

- докази, отримані внаслідок істотного порушення прав та свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також будь-які інші докази, здобуті завдяки інформації, отриманій внаслідок істотного порушення прав та свобод людини (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*докази в кримінальному провадженні*».

НЕЗАДОВІЛЬНИЙ ФІНАНСОВИЙ СТАН

(англ. **unsatisfactory financial condition** [ˈʌnˌsætɪs fækʧəri faɪˈnænʃəl kən'dɪʃən])

- характеризується неефективним розміщенням ресурсів та неефективним використанням їх, незадовільною платоспроможністю підприємства, наявністю простроченої заборгованості перед бюджетом, з заробітної плати, недостатньою фінансовою стійкістю у зв'язку з несприятливими тенденціями розвитку виробництва та збуту продукції підприємства (*джерело: Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затверджено наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» від 26.01.2001 № 49/121, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 8 лютого 2001 р. за № 121/5312 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 7. – Ст. 290*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансовий стан підприємства*», «*задовільний фінансовий стан*».

НЕЗАКІНЧЕНИЙ ЗЛОЧИН

(англ. **unfinished crime** [ˈʌnˈ fɪnɪʃt kraɪm])

- готування до злочину та замах на злочин (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*злочин*», «*закінчений злочин*».

НЕЗАКОННЕ ЗБАГАЧЕННЯ

(англ. **illegal enrichment** [ɪˈliːgəl ɪnˈrɪʃmənt])

- набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у власність активів у значному розмірі, законність підстав набуття яких не підтверджено доказами, а так само передача нею таких активів будь-якій іншій особі (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

НЕЗАКОННІ ФІНАНСОВІ ПОТОКИ

(англ. **illicit financial flows** [ɪˈlɪsɪt flʌɪˈnænʃ(ə)l fləʊz])

- фінансові потоки, які описують рух грошей, отриманих незаконним шляхом, переданих або витрачених за кордоном. Джерела коштів цих трансграничних переказів представлені в трьох формах: корупція, а саме хабарництво і крадіжка з боку державних чиновників; злочинна діяльність, така як торгівля наркотиками, торгівля людьми, незаконний продаж зброї і багато іншого; та ухилення від сплати податків і викривлене трансфертне ціноутворення (*джерело:*

Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf].
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кошти».

НЕЗАЛЕЖНА ОЦІНКА

(англ. **independent evaluation** [ˌɪndɪˈpendənt ɪˌvæljuˈeɪʃən])

- оцінка вартості майна або акцій банку, що провадиться суб'єктом оціночної діяльності (джерело: *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «майно».

НЕКОНВЕРТОВАНА (АБО ЗАКРИТА) ВІРТУАЛЬНА ВАЛЮТА

(англ. **non-convertible virtual currency** [nɒn-kənˈvɜːtəbl̩ ˈvɜːtʃuəl ˈklɜːnsi])

- призначена для використання у специфічних віртуальних місцях або світах, таких як Масова Багатокористувацька Онлайн Рольова Гра (MMORPG) або Amazon.com. і яка, відповідно до правил її використання, не може бути обмінена на фіатну валюту. Ці валюти, наприклад, включають: Project Entropia Dollars; Q Coins; World of Warcraft Gold (джерело: *FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фіатні валюти».

НЕМОТОРИЗОВАНИЙ КАРТРИДЕР

(англ. **non-motorized card reader** [ˈnɒnməʊ.tə.rɪzɪd kɑːd ˈrɪːdɜ(r)])

- тип картридера, в якому процес введення та виведення картки із зони обробки магнітної смуги та/або чипа не автоматизований. Карта вводиться в картридер та вилучається з нього вручну. На відміну від моторизованих картридерів виконавчий пристрій зчитування-запису DIP-картридерів (контактна станція для чип-карток та магнітна головка) є важкодоступним для неавторизованих осіб. В немоторизований картридер картка вставляється неповністю, - залишається видимою для держателя (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

НЕНАЛЕЖНИЙ ОТРИМУВАЧ

(англ. **improper recipient** [ɪmˈprɒpə rɪˈsɪpiənt])

- особа, якій без законних підстав зарахована сума переказу на її рахунок або видана їй у готівковій формі (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

НЕНАЛЕЖНИЙ ПЕРЕКАЗ

(англ. **improper transfer** [ɪmˈprɒpə ˈtrænsfɜː])

- рух певної суми коштів, внаслідок якого з вини ініціатора переказу, який не є платником,

відбувається її списання з рахунка неналежного платника та/або зарахування на рахунок неналежного отримувача чи видача йому суми переказу в готівковій чи майновій формі (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

НЕНАЛЕЖНИЙ ПЛАТНИК

(англ. **improper payer** [ɪmˈprɒrəˈpeɪə])

- особа, з рахунка якої помилково або неправомірно переказана сума коштів (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платник», «переказ коштів».

НЕНАЛЕЖНИЙ СТЯГУВАЧ

(англ. **improper recoverer** [ɪmˈprɒrəˈriːkəvəɹə])

- особа, що не має визначених цим Законом підстав на ініціювання переказу коштів з рахунка платника (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);
- особа, що не має визначених Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» підстав для ініціювання переказу коштів з рахунку платника (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «платник».

НЕОБОРОТНІ АКТИВИ

(англ. **non-current assets** [nɒnˈkʌrəntˈæsets])

- всі активи, що не є оборотними (джерело: *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «оборотні активи».

НЕОБОРОТНІ ФІШКИ

(англ. **non-negotiable chips** [ˌnɒnnəˈɡəʊʃəbl̩ ˈtʃɪps])

- рекламні або джанкет-тур фішки казино, які не можуть бути обміняні на готівку (джерело: *The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «готівка».

НЕОБРОБЛЕНИЙ АЛМАЗ

(англ. **rough diamond** [rʌf 'daɪəmənd])

- алмаз у своїй необробленій формі, перед тим як його оброблять та відшліфують (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

НЕОФІЦІЙНА СИСТЕМА ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ

(англ. **informal value transfer system** [ɪn'fɔ:m(ə)l 'vælju: træn(t)s'fɜ: 'sɪstəm])

- будь-яка система, механізм або мережа людей, які отримують гроші з ціллю виплати цих коштів чи їх еквівалентної вартості третій стороні в іншій географічній місцевості, в незалежності від того, чи буде це зроблено у тій самій формі. Неофіційні грошові перекази, як правило, відбуваються за межами традиційної банківської системи через небанківські фінансові установи або інших суб'єктів господарювання, основною діяльністю яких може бути не переказ коштів (*джерело: FATF Report: Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/ML%20through%20Remittance%20and%20Currency%20Exchange%20Providers.pdf>*).

НЕПІДПРИЄМНИЦЬКІ ТОВАРИСТВА

(англ. **social businesses** ['səʊʃəl 'bɪznɪsɪz])

- товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товариство», «підприємницькі товариства».

НЕПЛАТОСПРОМОЖНИЙ БАНК

(англ. **insolvent bank** [ɪn'sɒlvənt bæŋk])

- банк, щодо якого Національний банк України прийняв рішення про віднесення до категорії неплатоспроможних у порядку, передбаченому Законом України «Про банки і банківську діяльність» (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

НЕПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ

(англ. **insolvency** [ɪn'sɒlvənsɪ])

- неспроможність боржника виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше, як через відновлення його платоспроможності (*джерело: Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440*);

- нездатність учасника платіжної системи в строк, встановлений договором або визначений законодавством України, в повному обсязі виконати свої зобов'язання щодо переказу коштів (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- фінансовий стан підприємства, організації, за якою вони не можуть своєчасно виконувати

свої фінансові зобов'язання перед іншими підприємствами, організаціями, працівниками, державою, банками. Виникає внаслідок різних обставин, пов'язаних із фінансово-господарською діяльністю, що супроводжується виникненням нестачі власних обігових коштів. Тривала н. може призвести до банкрутства підприємства (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «боржник», «кредитор», «платіжна система», «переказ коштів», «фінансовий стан підприємства», «кошти», «банкрутство».

НЕПОВНОЛІТНЯ ДИТИНА

(англ. **infant child** [ˈɪnfənt tʃaɪld])

- дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років (*джерело: Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дитина».

НЕПОВНОЛІТНЯ ОСОБА

(англ. **juvenile** [ˈdʒuːvɪnaɪl])

- малолітня особа, а також дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дитина».

НЕПОДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОМУ ОРГАНУ

(англ. **failure to submit information to a specially authorized body** [ˈfeɪljə tə səbˈmɪt ˌɪnfəˈmeɪʃən tə ə ˈspeʃəli ˈɔːləgaɪzd ˈbɒdɪ])

- неподання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації, що призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

неподання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з нульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, що призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу неналежним чином оформленого повідомлення після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з нульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, що призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

неподання підприємством, установою, організацією, що не є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, членом ліквідаційної комісії, ліквідатором, уповноваженою особою

Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або державним органом інформації у випадках, передбачених цим Законом (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

НЕПРАВДИВЕ ДЕКЛАРУВАННЯ

(англ. **false declaration** [fə:ls ,dɛklə'reɪʃən])

- спотворення переказуваної вартості валюти чи оборотних інструментів на пред'явника (ОІП), або спотворення інших відповідних даних, які вимагаються для подання у декларації або на вимогу органів влади. У цей термін також включається неспроможність подати декларацію відповідно до встановлених вимог (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «оборотні інструменти на пред'явника».

НЕПРАВДИВЕ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **false disclosure** [fə:ls dɪs'klɔʊzə])

- спотворення переказуваної вартості валюти чи оборотних інструментів на пред'явника (ОІП), або спотворення інших відповідних даних, які надаються за запитом органів влади. У цей термін також включається неспроможність зробити розкриття інформації відповідно до встановлених вимог (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «оборотні інструменти на пред'явника».

НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА

(англ. **improper advantage** [ɪm'prɒpə əd'vɑ:ntɪdʒ])

- грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

НЕПРИБУТКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

(англ. **non-profit organisation** [nɒn-'prɒfɪt ,ɔ:gənəɪ'zeɪʃən])

- юридична особа або правове утворення чи організація, основною діяльністю якої є залучення, збір або виділення коштів для реалізації благодійних, культурних, освітніх, соціальних чи «братерських» цілей, або для здійснення іншого виду «корисної роботи» (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «правове утворення».

НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ

(англ. **non-profit organizations** [nɒn-'prɒfɪt ,ɔ:gənəɪ'zeɪʃənz])

- юридичні особи (крім державних органів, органів державного управління та установ державної і комунальної власності), що не є фінансовими установами, створені для провадження наукової, освітньої, культурної, оздоровчої, екологічної, релігійної, благодійної,

соціальної, політичної та іншої діяльності з метою задоволення потреб та інтересів громадян у межах, визначених законодавством України, без мети отримання прибутку (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

НЕПРИБУТКОВІ ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ (англ. **non-profit enterprises, institutions and organizations** [nɒn- 'prɒfɪt 'entəpraɪzɪz ,ɪnstɪ'tju:ʃənz ənd ,ɔ:gənəɪ'zeɪʃənz])

- неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до пункту 133.4 статті 133 цього Кодексу (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*).

НЕПРИЙНЯТНО ВИСОКИЙ РИЗИК

(англ. **unacceptably high risk** [,ʌnək'septəbli haɪ rɪsk])

- максимально високий ризик, який не може бути прийнятий суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідно до внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

НЕРЕАЛІЗОВАНІ ДОХОДИ/ВИТРАТИ

(англ. **unrealized incomes/expenses** [,ʌn' rɪəlaɪzd 'ɪnkəməz ɪks'pensɪz])

- доходи/витрати від переоцінки фінансових активів та зобов'язань, монетарного золота та банківських металів, а також доходи/витрати від купівлі іноземної валюти, монетарного золота та банківських металів, якщо такі операції здійснюються не за офіційним валютним курсом (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238; Банківський нагляд: підручник / В.І. Міценко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

НЕРЕЗИДЕНТ

(англ. **non-resident** ['nɒn'rezɪdənt])

- фізична особа, яка є громадянином іншої держави, іноземна юридична особа, утворена відповідно до законодавства іншої держави (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

НЕРЕЗИДЕНТИ

(англ. **non-residents** ['nɒn'rezɪdənts])

- а) фізичні особи (іноземні громадяни, громадяни України, особи без громадянства), які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України;

б) юридичні особи та інші суб'єкти господарювання з місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави, у тому числі ті, частки участі в яких належать резидентам;

в) розташовані на території України іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, міжнародні організації та їх філії, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також представництва інших організацій, що не здійснюють підприємницької діяльності відповідно до законодавства України;

г) відокремлені підрозділи юридичних осіб, зазначених у підпункті «в» пункту 9 частини першої цієї статті, що розташовані за межами України та здійснюють підприємницьку діяльність відповідно до законодавства іноземної держави;

ґ) інші особи, які не є резидентами відповідно до пункту 9 частини першої цієї статті (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*);

- це:

а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні;

в) фізичні особи, які не є резидентами України (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*);

- а) юридичні особи, утворені відповідно до законодавства інших держав, які здійснюють свою діяльність за межами України, а також їх відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, які не здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України;

б) розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, інші офіційні представництва іноземних держав та міжнародних організацій, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізичні особи: іноземці та особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552*);

- фізичні особи (іноземні громадяни, громадяни України, особи без громадянства), які мають постійне місце проживання за межами України, в тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України;

юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), з місцезнаходженням за межами України, які створені й діють відповідно до законодавства іноземної держави, у тому числі юридичні особи та інші суб'єкти підприємницької діяльності з участю юридичних осіб та інших суб'єктів підприємницької діяльності України;

розташовані на території України іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, міжнародні організації та їх філії, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також представництва інших організацій і фірм, які не здійснюють підприємницької діяльності на підставі законів України (*джерело: Про систему валютного регулювання і валютного контролю: декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184*);

- (1) Громадяни, які постійно проживають за кордоном. (2) Юридичні особи, зареєстровані

поза межами території даної держави або місце діяльності яких розташоване за кордоном. (3) Усі іноземні дипломатичні, консульські або зовнішньоторговельні представництва, весь особовий склад дипломатичних, консульських і зовнішньоторговельних представництв іноземних держав (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*громадяни*», «*юридичні особи*».

НЕРЕЗИДЕНТИ-ІНВЕСТОРИ

(англ. **non-resident investors** ['nɒn'rezɪdənt ɪn'vestəz])

- суб'єкти, які провадять інвестиційну діяльність на території України, а саме: юридичні особи, створені відповідно до законодавства інших країн; фізичні особи - іноземці, які не мають постійного місця проживання на території України і не обмежені в дієздатності; іноземні державні органи, міжнародні урядові та неурядові організації; інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, що визнаються такими відповідно до законодавства України (*джерело: Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707*).

НЕРЕЗИДЕНТИ, ЩО МАЮТЬ ОФШОРНИЙ СТАТУС

(англ. **non-residents with offshore status** ['nɒn'rezɪdənts wɪð 'ɒfʃɔː 'stæɪtəs])

- нерезиденти, розташовані на території офшорних зон, крім нерезидентів, які надали платнику податку виписку з правоустановчих документів, легалізовану у встановленому законодавством порядку, що свідчить про звичайний (неофшорний) статус такого нерезидента (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*нерезиденти*».

НЕРУХОМІ РЕЧІ (НЕРУХОМЕ МАЙНО, НЕРУХОМІСТЬ)

(англ. **immovable things (real property, real estate)** ['ɪmu:vəbl θɪŋz nəl 'prɒpəti nəl ɪs'teɪt])

- земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення.

Режим нерухомої речі може бути поширений законом на повітряні та морські судна, судна внутрішнього плавання, космічні об'єкти, а також інші речі, права на які підлягають державній реєстрації (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*річ*».

НЕСАНКЦІОНОВАНІ ДІЇ ЩОДО ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ

(англ. **unauthorized actions regarding information in the system** ['ʌn'ɔːθəraɪzd 'æksjənz rɪ'gɑːdɪŋ ɪnfə'meɪʃən ɪn ðə 'sɪstɪm])

- дії, що провадяться з порушенням порядку доступу до цієї інформації, встановленого відповідно до законодавства (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

НЕСВОЄЧАСНЕ ПОДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОМУ ОРГАНУ

(англ. **late information submission to a specially authorized body** [leɪt ˌɪnfəˈmeɪʃən səbˈmɪʃən tu ə ˈspeʃəli ˈɔːləraɪzd ˈbɒdi])

- подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації з порушенням строків, передбачених цим Законом;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу належним чином оформленого повідомлення з порушенням строків, передбачених цим Законом, після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу належним чином оформленого повідомлення після послідовного отримання від спеціально уповноваженого органу трьох і більше повідомлень з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо поданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, крім випадків, коли така інформація подана спеціально уповноваженому органу без порушення строків, установлених пунктами 6, 7, 9, 10 і 12 частини другої статті 6 цього Закону;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу, підприємством, установою, організацією, що не є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, членом ліквідаційної комісії, ліквідатором, уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або державним органом інформації на запит спеціально уповноваженого органу з порушенням строків, передбачених законодавством (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

НЕТІНГ

(англ. **netting** ['netɪŋ])

- повне або часткове припинення зобов'язань за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів шляхом заліку зобов'язань або в інший спосіб. На момент здійснення нетінгу строк виконання зобов'язань, за якими здійснюється нетінг, вважається таким, що настав (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*);

- узгоджений залік позицій або зобов'язань торговими партнерами, учасниками фінансової угоди або платежу. *Н.* скорочує кількість індивідуальних позицій або зобов'язань. У випадку невиконання зобов'язань однією із сторін *Н.* може бути примусовим (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Міценко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

НИЗЬКИЙ РІВЕНЬ РИЗИКУ КЛІЄНТА

(англ. **low level customer risk** [ləʊ ˈlevl ˈkʌstəmə rɪsk])

- рівень ризику, отриманий за результатами оцінки ризику клієнта, який визначається банком за результатами аналізу сукупності визначених банком критеріїв ризику проведення

клієнтом фінансових операцій з легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму та свідчить про низьку ймовірність використання клієнтом послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик клієнта», «банк», «клієнт».

НОВАЦІЯ

(англ. **novation** [nə(ʊ)'veɪf(ə)n])

- виконання та припинення діючих договірних зобов'язань шляхом їх заміни новими зобов'язаннями (наприклад, заміна валових зобов'язань на нетто-платіжні). Сторони за новими зобов'язаннями можуть бути тими ж, що й за діючими, або в рамках деяких угод клірингових палат може додатково відбуватися заміщення сторін (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

НОМІНАНТИ (ФІКТИВНИЙ ДИРЕКТОР, ВЛАСНИК, АКЦІОНЕР ТА ІН.)

(англ. **nominee** [nɒmi'ni:] (**director, owner, shareholder**) [dɪ'rektə, 'əʊnə, 'ʃɛ:həʊldə])

- фізичні особи, які виступають в якості законного керівника, власника чи акціонера компанії з обмеженою відповідальністю або активів. Вони діють від імені реального керівника, власника або акціонера цих організацій. Номінанти приховують того, хто дійсно працює або є вигодонабувачем компанії, і часто використовуються, коли бенефіціарні власники не хочуть розкривати свою особистість або роль в компанії. Професійні номінанти отримують плату за свої послуги, інакше вони не зацікавлені в операціях. Номінанти також можуть бути членами сім'ї або друзями. Часто номінанти попередньо підписують документацію, наприклад, листи про відставку, які бенефіціарний власник може використати для впливу в будь-який час (*джерело: Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «кінцевий бенефіціарний власник (контролер)».

НОРМАТИВИ ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **investment ceiling limits** [ɪn'ves(t)m(ə)nt 'si:lɪŋ 'lɪmɪts], **norms** [nɔ:mz])

- економічні нормативи, що встановлюються з метою забезпечення контролю за інвестиційною діяльністю банків, у тому числі за прямими інвестиціями. До таких нормативів належать Н11 та Н12.

Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (Н11) встановлюється з метою обмеження ризику, пов'язаного з інвестуванням в акції, паї, частки та інвестиційні сертифікати окремої юридичної особи.

Норматив загальної суми інвестування (Н12) встановлюється з метою обмеження ризику, пов'язаного зі здійсненням банком інвестиційної діяльності. Він характеризує використання капіталу банку для придбання акцій (паїв, часток) будь-якої юридичної особи (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «юридична особа».

НОРМАТИВИ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ

(англ. **credit exposure limits** ['krɛdɪt ɪk'spəʊzə 'lɪmɪts], **norms** [nɔ:mz])

- економічні нормативи, встановлені Національним банком України з метою зменшення банківських ризиків, та недотримання яких може призвести до фінансових труднощів у діяльності банку. До них належать нормативи Н7, Н8, Н9, Н10.

Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) – економічний норматив, що встановлюється з метою обмеження кредитного ризику, який виникає внаслідок невиконання окремими контрагентами своїх зобов'язань.

Норматив великих кредитних ризиків (Н8) – економічний норматив, що встановлюється з метою обмеження концентрації кредитного ризику за окремим контрагентом або групою пов'язаних контрагентів.

Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9) – економічний норматив, що встановлюється з метою обмеження ризику, який виникає під час здійснення операцій з інсайдерами, що може призвести до прямого або непрямого впливу на діяльність банку. Цей вплив обумовлений проведенням банком операцій з інсайдерами на умовах, не вигідних для банку, що призводить до значних проблем, оскільки в таких випадках неможливо об'єктивно визначити платоспроможність контрагента.

Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам (Н10) – економічний норматив, що встановлюється з метою обмеження сукупної суми всіх ризиків щодо інсайдерів. Надмірний обсяг сукупної суми всіх ризиків щодо інсайдерів призводить до концентрації ризиків і може загрожувати збереженню регулятивного капіталу банку (джерело: *Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

НОРМАТИВИ ЛІКВІДНОСТІ

(англ. **liquidity limits** [lɪ'kwɪdɪtɪ 'lɪmɪts], **norms** [nɔ:mz])

- економічні нормативи, які встановлює Національний банк України з метою контролю за станом ліквідності банків: миттєвої ліквідності (Н4), поточної ліквідності (Н5) та короткострокової ліквідності (Н6).

Норматив миттєвої ліквідності (Н4) – економічний норматив, що визначається як співвідношення високоліквідних активів до поточних зобов'язань банку. Він характеризує мінімальний обсяг високоліквідних активів, необхідний для забезпечення виконання поточних зобов'язань протягом одного операційного дня.

Норматив поточної ліквідності (Н5) визначається як співвідношення активів з кінцевим строком погашення до 31 дня до зобов'язань банку з кінцевим строком погашення до 31 дня. Цей норматив характеризує мінімальний обсяг активів банку для забезпечення виконання поточного обсягу зобов'язань протягом одного календарного місяця. Нормативне значення коефіцієнта Н5 повинно бути не менше 40%.

Норматив короткострокової ліквідності (Н6) визначається як співвідношення ліквідних активів до зобов'язань з кінцевим строком погашення до одного року. Він визначає мінімальний необхідний обсяг активів для забезпечення виконання своїх зобов'язань протягом одного року. Нормативне значення коефіцієнта Н6 повинно бути не менше 60% (джерело: *Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АКТ

(англ. **regulatory legal act** [ˈrɛɡjələɪt(ə)rɪ ˈliːɡəl ækt])

- акт управління (рішення) суб'єкта владних повноважень, який встановлює, змінює, припиняє (скасовує) загальні правила регулювання однотипних відносин, і який розрахований на довгострокове та неодноразове застосування (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкт владних повноважень».

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

(англ. **regulatory legal acts of the National Bank of Ukraine** [ˈrɛɡjələɪt(ə)rɪ ˈliːɡəl ækts əv ðə ˈnæʃənl bæŋk əv juːˈkreɪn])

- нормативно-правові акти, що видаються Національним банком України у межах його повноважень на виконання цього та інших законів України (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

НОТАРІАЛЬНА ТАЄМНИЦЯ

(англ. **notarial secrecy** [nəʊˈteəriəl ˈsiːkrɪsi])

- сукупність відомостей, отриманих під час вчинення нотаріальної дії або звернення до нотаріуса заінтересованої особи, в тому числі про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права і обов'язки тощо.

Нотаріус та особи, зазначені у статті 1 цього Закону, а також помічник нотаріуса зобов'язані зберігати нотаріальну таємницю, навіть якщо їх діяльність обмежується наданням правової допомоги чи ознайомленням з документами і нотаріальна дія або дія, яка прирівнюється до нотаріальної, не вчинялась.

Обов'язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється також на осіб, яким про вчинені нотаріальні дії стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків чи іншої роботи, на осіб, залучених для вчинення нотаріальних дій у якості свідків, та на інших осіб, яким стали відомі відомості, що становлять предмет нотаріальної таємниці.

Особи, винні в порушенні нотаріальної таємниці, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

Подання нотаріусом в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, не є порушенням нотаріальної таємниці.

Нотаріус не несе дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо він діяв у межах виконання Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержан-

них злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (*джерело: Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383*).

НОТАРІАТ В УКРАЇНІ

(англ. **notary in Ukraine** ['nəʊtəri in ju: 'kreɪn])

- система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені цим Законом, з метою надання їм юридичної вірогідності (*джерело: Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383*).

НОТАРІУС

(англ. **notary** ['nəʊtəri])

- уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності (*джерело: Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*суб'єкти первинного фінансового моніторингу*».

О

ОБВИНУВАЛЬНИЙ АКТ

(англ. **indictment** [ɪnˈdɪktmənt])

- процесуальне рішення, яким прокурор висуває обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення і яким завершується досудове розслідування. Обвинувальний акт повинен відповідати вимогам, передбаченим у статті 291 цього Кодексу (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «процесуальні рішення», «прокурор», «досудове розслідування».

ОБВИНУВАЧЕНИЙ (ПІДСУДНИЙ)

(англ. **accused (criminal defendant)** [əˈkjuːzd ('krɪmɪnl dɪˈfendənt)])

- особа, обвинувальний акт щодо якої переданий до суду в порядку, передбаченому статтею 291 цього Кодексу (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ОБВИНУВАЧЕННЯ

(англ. **prosecution** [ˌprɒsɪˈkjuːʃən])

- твердження про вчинення певною особою діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, висунуте в порядку, встановленому цим Кодексом (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ОБҐРУНТОВАНІ ЗАХОДИ

(англ. **reasonable measures** [ˈriːznəbl 'meɪʒəz])

- відповідні заходи, що співставні із ризиком відмивання коштів чи фінансування тероризму (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «ризик».

ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

(англ. **association of enterprises** [əˌsəʊsiˈeɪʃən əv 'entəpraɪzɪz])

- господарська організація, утворена у складі двох або більше підприємств з метою координації їх виробничої, наукової та іншої діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство».

ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УЧАСНИКІВ ФОНДОВОГО РИНКУ

(англ. **association of professional stock market participants** [əˌsəʊsɪˈeɪʃən əv prəˈfeʃənəl stɒk ˈmɑːkɪt paːˈtɪsɪpənts])

- неприбуткове об'єднання професійних учасників фондового ринку, які провадять професійну діяльність на ринку цінних паперів, а саме: з торгівлі цінними паперами, депозитарної діяльності та управління активами інституційних інвесторів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268; Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку» від 27.12.2012 № 1925, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2013 р. за № 182/22714 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 9. – Ст. 355*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «професійні учасники фондового ринку», «цінний папір».

ОБ'ЄДНАНА КРЕДИТНА СПІЛКА

(англ. **united credit union** ['juːnɪtaɪd ˈkredɪt ˈjuːnjən])

- неприбуткова організація, заснована кредитними спілками на кооперативних засадах з метою сприяння фінансовій стабільності кредитних спілок та об'єднання тимчасово вільних коштів своїх членів для їх взаємокредитування.

Об'єднана кредитна спілка створюється на базі членства асоціації кредитних спілок, створеної відповідно до статті 24 цього Закону.

Мінімальна кількість учасників об'єднаної кредитної спілки має бути не менше десяти кредитних спілок.

Кредитна спілка може бути учасником лише однієї об'єднаної кредитної спілки (*джерело: Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 № 2908-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 101*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кредитна спілка».

ОБ'ЄКТ ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **investment object** [ɪnˈvestmənt ˈɒbdʒɪkt])

- будь-яке майно, у тому числі основні засоби, матеріальні та нематеріальні активи, корпоративні права, цінні папери та їх похідні, інші майнові права, інвестування в які не заборонено законодавством України (*джерело: Положення про порядок іноземного інвестування в Україну: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну» від 10.08.2005 № 280, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 947/11227 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2132*).

ОБ'ЄКТ ОЦІНКИ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

(англ. **assessment corruption risk object** [əˈsɛsmənt kəˈrʌpʃən rɪsk ˈɒbdʒɪkt])

- функції та завдання органу влади, його посадових осіб, визначені законодавчими актами, та способи їх реалізації (*джерело: Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» від 02.12.2016 № 126, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1718/29848 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 168*).

ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО МОНИТОРИНГУ

(англ. **financial monitoring object** [faɪ'nænʃəl'mɒnɪtərɪŋ'ɒbdʒɪkt])

- дії з активами, пов'язані з відповідними учасниками фінансових операцій, які їх проводять, за умови наявності ризиків використання таких активів з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також будь-яка інформація про такі дії чи події, активи та їх учасників (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ОБ'ЄКТИ ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **investment objects** [ɪn'vestmənt'ɒbdʒɪkts])

- цінні папери та інші фінансові інструменти, визначені законами України (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ОБ'ЄКТИ УПРАВЛІННЯ

(англ. **management objects** ['mænɪdʒmənt'ɒbdʒɪkts])

- цінні папери, інші фінансові інструменти та грошові кошти, призначені для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти, передані в управління при укладанні договору про управління, а також цінні папери, інші фінансові інструменти та грошові кошти, набуті установником управління у зв'язку з виконанням управителем договору про управління (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*договір про управління цінними паперами, іншими фінансовими інструментами та грошовими коштами, призначеними для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти*».

ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

(англ. **civil rights objects** ['sɪvl raɪts'ɒbdʒɪkts])

- речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, а також інші матеріальні і нематеріальні блага (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

ОБ'ЄКТИВНІ ПРИЧИНИ

(англ. **objective reasons** [əb'dʒektɪv 'ri:zɪnz])

- обставини, що не дають можливості суб'єктам забезпечити дотримання строків, встановлених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» для подання інформації на запит Держфінмоніторингу, а саме: значний обсяг інформації, що запитується, необхідність копіювання або сканування значної кількості документів, одержання даних з архівів, подання інформації в паперовій формі тощо (*джерело: Порядок надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» від 23.12.2015 № 1168, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 р. за № 80/28210 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 404; Порядок погодження із Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу строків подання запитуваної інформації: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку погодження із Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу строків подання запитуваної інформації» від 08.07.2015 № 628, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2015 р. за № 900/27345 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – Ст. 2150).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України».

ОБИГ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **securities circulation** [sɪ'kjʊərɪtɪz ,sɜ:kjʊ'leɪʃən])

- вчинення правочинів, пов'язаних з переходом прав на цінні папери і прав за цінними паперами, крім договорів, що укладаються у процесі емісії, при викупі цінних паперів їх емітентом та купівлі-продажу емітентом викуплених цінних паперів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268).*

ОБИГОВІ КОШТИ

(англ. **working capital** ['wɜ:kɪŋ 'kæpɪtl])

- сукупність грошових коштів, авансованих підприємствами для формування обігових виробничих фондів і фондів обігу, що забезпечують безперервний процес виробничо-господарської діяльності (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошові кошти (гроші)», «підприємство».

ОБЛАСТЬ РИЗИКУ

(англ. **risk area** [rɪsk 'eɪrɪə])

- згруповані об'єкти аналізу ризику, щодо яких існує потреба у застосуванні окремих форм митного контролю або їх сукупності (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).*

ОБЛІГАЦІЇ ВНУТРІШНІХ ДЕРЖАВНИХ ПОЗИК УКРАЇНИ

(англ. **bonds of domestic state loans of Ukraine** [bɒndz əv dəʊ'mestɪk steɪt ləʊnz əv ju:'kreɪn])

- державні цінні папери, що розміщуються виключно на внутрішньому фондовому ринку і підтверджують зобов'язання України щодо відшкодування пред'явникам цих облігацій їх номінальної вартості з виплатою доходу відповідно до умов розміщення облігацій. Номінальна вартість облігацій внутрішніх державних позик України може бути визначена в іноземній валюті (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «облігація».

ОБЛІГАЦІЇ ЗОВНІШНІХ ДЕРЖАВНИХ ПОЗИК УКРАЇНИ

(англ. **bonds of external state loans of Ukraine** [bɒndz əv eks'tɜːnl steɪt ləʊnz əv ju:'kreɪn])

- державні боргові цінні папери, що розміщуються на міжнародних фондових ринках і підтверджують зобов'язання України відшкодувати пред'явникам цих облігацій їх номінальну вартість з виплатою доходу відповідно до умов розміщення облігацій (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «облігація».

ОБЛІГАЦІЯ

(англ. **bond** [bɒnd])

- цінний папір, що посвідчує внесення його першим власником коштів, визначає відносини позики між власником облігації та емітентом, підтверджує зобов'язання емітента повернути власникові облігації її номінальну вартість у передбачений проспектом або рішенням про емісію цінних паперів (для державних облігацій України - умовами їх розміщення) строк та виплатити дохід за облігацією, якщо інше не передбачено проспектом або рішенням про емісію цінних паперів (для державних облігацій України - умовами їх розміщення) (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ОБЛІК ЗА РОЗРАХУНКОВОЮ ДАТОЮ ДОГОВОРУ

(англ. **contractual settlement date accounting** [kən'træktʃʊəl 'set(ə)lm(ə)nt deɪt ə'kaʊntɪŋ])

- договірне зобов'язання касодіана кредитувати та дебетувати наявні рахунки та рахунки в цінних паперах клієнта на дату, коли договір клієнта з його контрагентом передбачає розрахунок (розрахункова дата за договором), незалежно від того, чи було фактично здійснено розрахунок. Зазвичай, таке кредитування та дебетування є умовними і анулюються у випадку, якщо розрахунок не проводиться протягом періоду, встановленого касодіаном (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «клієнт», «контрагент».

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА БАНКУ

(англ. **accounting policy of a bank** [ə'kaʊntɪŋ 'pɒlɪsi ɒv eɪ bæŋk])

- сукупність визначених у межах чинного законодавства принципів, методів і процедур, які використовує банк для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності. Свою облікову політику кожен банк визначає самостійно на основі «Положення про облікову політику банку», відповідно до якого розробляє систему та форми управлінського обліку, внутрішньої звітності та контролю операцій, визначає права працівників на підписання документів, затверджує правила документообігу та технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «фінансова звітність».

ОБЛІКОВА СИСТЕМА ЛОМБАРДУ

(англ. **accounting pawnshop system** [ə'kaʊntɪŋ 'pɔːnʃɒp 'sɪstɪm])

- автоматизований реєстр даних про споживачів послуг ломбарду (*джерело: Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2005 р. за № 565/10845 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 21. – Ст. 1146*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ломбард».

ОБЛІКОВА СТАВКА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

(англ. **reference rate of the National Bank of Ukraine** [ˈrefrəns reɪt əv ðə 'næʃənəl bæŋk əv juːˈkreɪn])

- один із монетарних інструментів, за допомогою якого Національний банк України встановлює для банків та інших суб'єктів грошово-кредитного ринку орієнтир щодо вартості залучених та розміщених грошових коштів (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

ОБЛІКОВИЙ ІДЕНТИФІКАТОР

(англ. **account identifier** [ə'kaʊnt aɪ'dentɪfaɪə])

- комбінація літер латинського алфавіту та цифр, яка присвоюється Держфінмоніторингом внесень до Єдиної системи інформації про суб'єкта під час взяття його на облік (*джерело: Порядок ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу» від 05.08.2015 № 552 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 155*);

- комбінація з літер латинського алфавіту та цифр, яку Держфінмоніторинг присвоює внесень до єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення інформації про суб'єкта первинного фінансового моніторингу під час взяття його на облік (*джерело: Інструкція щодо заповнення форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та інструкції щодо їх заповнення» від 29.01.2016 № 24, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2016 р. за № 241/28371 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 22. – Ст. 865*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «довідка про обліковий ідентифікатор», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ОБЛІКОВИЙ РЕЄСТР ВЛАСНИКІВ ІМЕННИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **accounting register of registered securities owners** [ə'kaʊntɪŋ 'redʒɪstə əv 'redʒɪstəd sɪ'kjʊərɪtɪz 'əʊnəz])

- перелік власників іменних цінних паперів певного випуску, який формується депозитарною установою, депозитарієм-кореспондентом відповідно до записів на рахунках у цінних паперах їх депонентів (клієнтів) та містить дані, визначені цим Положенням (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

ОБЛІКОВІ СИСТЕМИ

(англ. **accounting systems** [ə'kaʊntɪŋ 'sɪstɪmz])

- сукупність відносин щодо формування, оброблення, зберігання та передавання інформації між державними органами, фінансовими установами, іншими юридичними особами під час реалізації державних проєктів (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

ОБМЕЖЕННЯ ВОЛІ

(англ. **restriction of freedom** [rɪs'trɪkʃən əv 'fri:dəm])

- тримання особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.

Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ОБМЕЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **transactions restriction** [træn'zækʃənz rɪs'trɪkʃən])

- тимчасова, на визначений строк, заборона банку здійснювати окремі види операцій з урахуванням установлених обмежень за видом/обсягом/сумою/колом клієнтів/регіоном (*джерело: Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» від 17.08.2012 № 346 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 72. – Ст. 2906*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт».

ОБМЕЖЕНО ОСУДНА ОСОБА

(англ. **restricted sane person** [rɪs'trɪktɪd seɪn 'pɜ:sn])

- особа, яка під час вчинення злочину, через наявний у неї психічний розлад, не була здатна повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «осудна особа».

ОБМІН ВАЛЮТ

(англ. **currency exchange** [ˈkʌr(ə)n(t)sɪ ɪksˈtʃeɪndʒ])

- діяльність, яка передбачає прийняття валюти або іншого грошового інструменту, коштів або інших інструментів, деномінованих у валюті однієї або декількох країн, в обмін на валюту або іншого грошового інструменту, коштів або інших інструментів, деномінованих у валюті однієї або декількох інших країн (джерело: *FATF Report: Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/ML%20through%20Remittance%20and%20Currency%20Exchange%20Providers.pdf>).

ОБМІН (КОНВЕРТАЦІЯ) ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ

(англ. **foreign currency exchange (conversion)** [ˈfɔrɪn ˈkʌrənsɪ ɪksˈtʃeɪndʒ (kənˈvɜːʃən)])

- операція з купівлі (продажу) однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту (джерело: *Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

ОБМІННІ ОПЕРАЦІЇ З ЕЛЕКТРОННИМИ ГРОШИМА

(англ. **exchange transactions with e-cash** [ɪksˈtʃeɪndʒ trænz ˈæksʃənz wɪð iː-kæʃ])

- операції з обміну електронних грошей, випущених одним емітентом, на електронні гроші іншого емітента (джерело: *Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «емітент».

ОБОВ'ЯЗКОВА ЗВІТНІСТЬ НПО

(англ. **mandatory NPO reporting** [ˈmændətəri en-piː-əʊ rɪˈpɔːtɪŋ])

- звітність, яку неприбуткові організації повинні подавати регуляторним або наглядовим органам. Це включає фінансову звітність, інформацію про програми, діяльність та іншу інформацію, що використовується з метою регулювання та адміністративного правозастосування (джерело: *FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова звітність».

ОБОВ'ЯЗКОВИЙ

(англ. **required** [rɪˈkwaɪəd])

- використовується для опису ситуації, в якій необхідна наявність усіх елементів інформації (джерело: *The FATF Recommendations Glossary of specific terms used in Interpretive Note 16* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

ОБОВ'ЯЗКОВИЙ РЕКВІЗИТ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА

(англ. **obligatory e-document requisite** [ɒ'bligətəri i:-'dɒkjʊmənt 'rekwɪzɪt])

- обов'язкові дані в електронному документі, без яких він не може бути підставою для його обліку і не матиме юридичної сили (*джерело: Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275*).

ОБОВ'ЯЗКОВИЙ АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(англ. **obligatory financial reporting audit** [ɒ'bligətəri faɪ'nænʃəl rɪ'pɔ:tiŋ 'ɔ:di:t])

- аудит фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності) суб'єктів господарювання, які відповідно до законодавства зобов'язані оприлюднити або надати фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність) користувачам фінансової звітності разом з аудиторським звітом, що проводиться суб'єктами аудиторської діяльності на підставах та в порядку, передбачених цим Законом (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудит фінансової звітності», «аудиторський звіт».

ОБОВ'ЯЗКОВИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ

(англ. **obligatory financial monitoring** [ɒ'bligətəri faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ])

- сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з виявлення фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, ідентифікації, верифікації клієнтів (представників клієнтів), ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників, обов'язкового звітування про них центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також подання додаткової та іншої інформації у випадках, передбачених цим Законом (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ОБОВ'ЯЗКОВІ РЕЗЕРВИ

(англ. **required reserves** [rɪ'kwɪəd rɪ'zɜ:vz])

- кошти банків та інших фінансово-кредитних установ, які вони зобов'язані зберігати на кореспондентських рахунках у центральному банку як забезпечення певних напрямків своєї діяльності відповідно до нормативів *О. р.*, встановлених центральним банком. *О. р.* формуються банками у вигляді відрахувань від суми залучених коштів, до яких належать кошти, що обліковуються на поточних, вкладних (депозитних) рахунках юридичних і фізичних осіб, а також залучені кошти, що належать юридичним і фізичним особам та відображені в балансі банку на інших рахунках бухгалтерського обліку. Обов'язковому резервуванню підлягають усі залучені банком кошти, за винятком коштів, залучених від банків-резидентів, міжнародних фінансових організацій, а також коштів, залучених на умовах субординованого боргу. Банки формують *О. р.*, виходячи із встановлених нормативів обов'язкового резервування до зобов'язань щодо залучених банком коштів, у цілому за зведеним балансом банку. Для всіх банків встановлюється єдиний норматив *О. р.* В окремих випадках для

спеціалізованих банків можуть встановлюватися окремі нормативи *О. р.* Для різних видів зобов'язань можуть встановлюватися диференційовані нормативи *О. р.* залежно від: строку залучення коштів; виду зобов'язань у розрізі валют (у т. ч. в банківських металах); суб'єктів (юридичні, фізичні особи) (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «банк».

ОБОРОТНІ АКТИВИ

(англ. **current assets** ['kʌrənt 'æsets])

- гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи використання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «необоротні активи».

ОБОРОТНІ ЗАСОБИ

(англ. **working capital** ['wɜ:kɪŋ 'kæpɪtl])

- сировина, паливо, матеріали, малоцінні предмети та предмети, що швидко зношуються, інше майно виробничого і невиробничого призначення, що віднесено законодавством до оборотних засобів (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «майно».

ОБОРОТНІ ІНСТРУМЕНТИ НА ПРЕД'ЯВНИКА

(англ. **bearer negotiable instruments** ['beəgə nɪ'gəʊʃəbəl 'ɪnstrəmənts])

- грошові інструменти у безіменній формі на пред'явника такі як: дорожні чеки; оборотні інструменти (включаючи чеки, векселі та платіжні доручення). Вони можуть перебувати в обігу без обмежень, можуть бути виписані на фіктивного отримувача платежу або в такій формі, яка переводить права на нього після отримання. До них також відносяться незаповнені інструменти (включаючи чеки, векселі та платіжні доручення), що підписані, але без вказаного імені отримувача (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>.*)

ОБРОБКА ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ

(англ. **information processing in the system** [ˌɪnfə'meɪʃən 'prəʊsesɪŋ ɪn ðə 'sɪstəm])

- виконання однієї або кількох операцій, зокрема: збирання, введення, записування, перетворення, зчитування, зберігання, знищення, реєстрації, приймання, отримання, передавання, які здійснюються в системі за допомогою технічних і програмних засобів (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286.*)

ОБРОБКА ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

(англ. **personal data processing** ['pɜːsnl 'deɪtə 'prəʊsesɪŋ])

- будь-яка дія або сукупність дій, таких як збирання, реєстрація, накопичення, зберігання, адаптування, зміна, поновлення, використання і поширення (розповсюдження, реалізація, передача), знеособлення, знищення персональних даних, у тому числі з використанням інформаційних (автоматизованих) систем (*джерело: Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «персональні дані».

ОБРОБЛЕНИЙ АЛМАЗ

(англ. **polished diamond** ['pɒlɪʃt 'daɪəmənd])

- алмаз, який було оброблений та відшліфований з необробленого алмазу, щоб одержати його остаточну форму, яка буде використана в алмазних виробках (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

ОБСЛУГОВУЮЧИЙ БАНК (БАНК, ЩО ОБСЛУГОВУЄ)

(англ. **servicing bank (bank that serves)** ['sɜːvɪʃɪŋ bæŋk (bæŋk ðæt sɜːvz)])

- банк, у якому відкрито рахунок учаснику безготівкових розрахунків та/або який здійснює для нього на договірних умовах будь-яку з операцій чи послуг, передбачених Законом України «Про банки і банківську діяльність». Обслуговування установ та організацій, оплата видатків яких здійснюється з єдиного казначейського рахунку, виконує також орган, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908; Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ОБТЯЖЕННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ

(англ. **securities encumbrance by liabilities** [sɪ'kjʊəɪtɪz ɪn 'klɪmbrəns baɪ ,laɪə'blɪtɪz])

- будь-які обмеження щодо володіння, користування чи розпорядження цінними паперами, пов'язані з умовами успадкування, застави, рішеннями суду, та в інших випадках, які передбачені законодавством України (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

ОВЕРДРАФТ

(англ. **overdraft** ['əʊvədɹɑːft])

- поширена в міжнародній банківській практиці форма короткострокового кредиту в ме-

жах встановленого банком ліміту, що дозволяє здійснювати розрахунки, коли у клієнта на поточному рахунку недостатньо коштів. За умов *О.* кредитування банком розрахункового рахунку клієнта здійснюється для оплати розрахункових документів при нестачі або відсутності на розрахунковому рахунку клієнта-позичальника коштів. Банк списує кошти з рахунку клієнта в повному обсязі, тобто автоматично надає клієнту кредит на суму, що перевищує залишок коштів. *О.* відрізняється від звичайного кредиту тим, що для погашення заборгованості спрямовуються всі кошти, що надходять на рахунок клієнта (*джерело: Фінансово-кредитний енциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 672-673*);

- форма короткострокового кредиту в межах встановленого банком ліміту, що дозволяє здійснювати розрахунки, коли у клієнта на поточному рахунку недостатньо коштів (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «кошти».

ОВЕРНАЙТ

(англ. **overnight** [əʊvə'naɪt])

- один із різновидів кредиту, як правило, міжбанківського. Надається на найкоротший термін – на один робочий день (на одну ніч або до наступного робочого дня). Термін дії такого кредиту – з поточного банківського (торгового) дня до наступного дня, а під час вихідних – з п'ятниці до понеділка (або з врахуванням офіційно встановлених вихідних днів). Найчастіше кредит *О.* використовується для підтримки ліквідності банків з метою виконання економічних нормативів Національного банку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

ОВЕРСАЙТ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ

(англ. **oversight of payment systems** ['əʊvəslɪt ɒv 'peɪmənt 'sɪstəmz])

- діяльність центрального банку, спрямована на забезпечення безперервного, надійного та ефективного функціонування платіжних систем, яка полягає в оцінюванні діючих у країні платіжних механізмів і тих, які плануються, та в разі потреби ініціюванні змін до них.

Метою *О. п. с.* є надійність та ефективність платіжних систем щодо забезпечення ними переказу коштів і розрахунків за фінансовими інструментами (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «кошти», «фінансові інструменти».

ОДЕРЖУВАЧ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

(англ. **budget funds recipient** ['bʌdʒɪt fʌndz rɪ'sɪpiənt])

- суб'єкт господарювання, громадська чи інша організація, яка не має статусу бюджетної установи, уповноважена розпорядником бюджетних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, та отримує на їх виконання кошти бюджету (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бюджет».

ОДНОСТОРОННІЙ

(англ. **ex parte** [eks pa:t])

- процедура без попереднього повідомлення та участі зацікавленої сторони (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

ОЗНАКИ, ЗА ЯКИМИ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ВІДСТЕЖЕННЯ (МОНІТОРИНГ) ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **signs on which the financial transactions detection (monitoring) is carried out** [saɪnz ɒn wɪtʃ ðə faɪ'nænʃəl trænz'zækʃənz dɪ'tekʃən ('mɒnɪtərɪŋ) ɪz 'kærɪd aʊt])

- ознаки, які визначають спільні риси фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та пов'язані з коштами, майном, майновими та немайновими правами, відстеження яких повинен здійснити суб'єкт (*джерело: Порядок надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» від 23.12.2015 № 1168, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 р. за № 80/28210 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 404*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «кошти», «майно», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ОЗНАКИ ПІДРОБЛЕННЯ БАНКНОТИ (МОНЕТИ)

(англ. **signs of banknote (coin) counterfeiting** [saɪnz əv 'bæŋknəʊt kɔɪn 'kaʊntəfɪtɪŋ])

- елементи дизайну та/чи захисту, які відрізняють підроблену банкноту (монету) від справжньої (*джерело: Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України» від 23.10.2013 № 422, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2013 р. за № 1942/24474 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 91. – Ст. 3353*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підроблені банкноти (монети)».

ОН-ЛАЙН ОПЕРАЦІЯ

(англ. **on-line operation** [ɒn 'laɪn ,ɒrə'reɪʃən])

- операція з використанням платіжної картки, технологічна схема виконання якої передбачає наявність під час виконання операції безперервного телекомунікаційного зв'язку в режимі реального часу між терміналом (банкоматом), на якому виконується ця операція, та еквайром, а через нього – з емітентом, де здійснюється авторизація цієї операції (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «банкомат», «емітент», «авторизація».

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **operational-investigative activity** [,ɒrə'reɪʃənəl ɪn'vestɪɡeɪtɪv æk'tɪvɪtɪ])

- система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів (*джерело: Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303*).

ОПЕРАТОР

(англ. **operator** ['ɒpəreɪtə])

- юридична особа, яка на підставі договору, укладеного з емітентом, виконує операційні та інші технологічні функції, що забезпечують використання електронних грошей, та внесена Національним банком до Реєстру (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «договір», «емітент», «Національний банк України».

ОПЕРАТОР ДЕРЖАВНИХ ЛОТЕРЕЙ

(англ. **state lotteries operator** [steɪt 'lɒtəriːz 'ɒpəreɪtə])

- юридична особа - суб'єкт підприємницької діяльності, що одержала право на проведення державних лотерей у порядку, визначеному цим Законом (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «державна лотерея».

ОПЕРАТОР ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ

(англ. **payments network operator** ['peɪmənt 'netwɜ:k 'ɒpəreɪtə])

- установа, яка надає технічну платформу для проведення операцій (*джерело: Guidance for a Risk-Based Approach to Prepaid Cards, Mobile Payments and Internet-Based Payment Services [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-RBA-NPPS.pdf>).*

ОПЕРАТОР ПОСЛУГ ПЛАТІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

(англ. **payment infrastructure service operator**

['peɪmənt 'ɪnfɹəˌstrʌktʃə 'sɜ:vɪs 'ɒpəreɪtə])

- клірингова установа, процесингова установа та інші особи, уповноважені надавати окремі види послуг в платіжній системі або здійснювати операційні, інформаційні та інші технологічні функції щодо переказу коштів (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клірингова установа», «платіжна система», «переказ коштів».

ОПЕРАТОР ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

(англ. **mail communication operator** [meɪl kəˌmju:nɪ'keɪʃən 'ɒpəreɪtə])

- суб'єкт підприємницької діяльності, який в установленому законодавством порядку надає послуги поштового зв'язку (*джерело: Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1918).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «послуги поштового зв'язку».

ОПЕРАЦІЇ БЕЗ АВТОРИЗАЦІЇ

(англ. **operations without authorization** [ˌɒp.əɹə'ei.ʃən wɪ'ðaʊt ˌɔː.θəɹ.aɪ'zeɪ.ʃən])

- операції розрахунків за товари в торгівельно-сервісних підприємствах, при проведенні яких технологічно неможливо провести он-лайн авторизацію – на борту літака, на борту теплохода (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підприємство», «авторизація».

ОПЕРАЦІЇ З БАНКІВСЬКИМИ МЕТАЛАМИ

(англ. **bank metals operations** [bæŋk 'metəlz ˌɒpə'reɪʃənz])

- операції, які на підставі письмового дозволу Національного банку на здійснення операцій з валютними цінностями мають право здійснювати уповноважені банки. До *О. б. м.* належать. *О. б. м.* на валютному ринку України: а) відкриття кореспондентських рахунків у банківських металах в інших уповноважених банках, у Національному банку та проведення операцій за ними; б) відкриття та ведення кореспондентських рахунків у банківських металах інших уповноважених банків; в) відкриття та ведення поточних та вкладних (депозитних) рахунків клієнтів у банківських металах; г) купівля-продаж банківських металів за гривні; ґ) залучення банківських металів на вклади (депозити) клієнтів (крім банків); д) залучення та розміщення міжбанківських депозитів у банківських металах; е) надання та отримання міжбанківських кредитів у банківських металах; є) надання кредитів у банківських металах резидентам (юридичним особам та фізичним особам – суб'єктам підприємницької діяльності); ж) надання та отримання банківських металів у заставу; з) відповідальне зберігання банківських металів у Національному банку (Державна скарбниця України), в інших уповноважених банках, у власному сховищі; и) перевезення банківських металів; і) обмін зливків банківських металів на зливки меншої (більшої) маси (загальна маса банківського металу залишається незмінною); ї) конвертація одного банківського металу в інший.

О. б. м. на міжнародних ринках: а) відкриття кореспондентських рахунків у банківських металах у банках-нерезидентах та проведення операцій за ними; б) купівля-продаж банківських металів за іноземну валюту; в) розміщення міжбанківських депозитів у банківських металах; г) отримання міжбанківських кредитів у банківських металах; ґ) надання та отримання банківських металів у заставу; д) відповідальне зберігання банківських металів у банках-нерезидентах (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України», «кореспондентський рахунок».

ОПЕРАЦІЇ З ДОРОГОЦІННИМИ МЕТАЛАМИ І ДОРОГОЦІННИМ КАМІННЯМ, ДОРОГОЦІННИМ КАМІННЯМ ОРГАНОГЕННОГО УТВОРЕННЯ ТА НАПІВДОРОГОЦІННИМ КАМІННЯМ

(англ. **operations with precious metals and precious stones, precious stones of organogenic formation and semi-precious stones** [ˌɒpə'reɪʃənz wɪθ 'preʃəs 'metlz ənd 'preʃəs stəʊnz 'preʃəs stəʊnz əv (organogenic) fɔː'meɪʃən ənd 'semiˌpreʃəs stəʊnz])

- дії, пов'язані з:

а) виникненням та припиненням права власності та інших прав на дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органічного утворення та напівдорогоцінне

каміння, в тому числі прийманням під заставу ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів;

б) надходженням дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння до місць зберігання фондів і запасів, а також їх зберіганням і відпуском у встановленому порядку;

в) зміною вмісту або фізичного стану дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння у будь-яких речовинах і матеріалах під час їх видобутку, виробництва та використання;

г) ввезенням дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, виробів і матеріалів, що їх містять, в Україну з-за кордону та вивезенням з України;

д) зберіганням та експонуванням дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння.

Суб'єкти господарювання, які здійснюють операції з дорогоцінними металами, дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення, напівдорогоцінним камінням, підлягають обов'язковій реєстрації в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного пробірного контролю (*джерело: Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18.11.1997 № 637/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 9. – Ст. 34*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «дорогоцінні метали», «дорогоцінне каміння», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ОПЕРАЦІЇ З ЗАПИСОМ

(англ. **memo transactions** ['mi:məʊ træn'zækʃənz])

- операції з позичання алмазів, де вказано строк позики, ціна алмазу, терміни переказу коштів власнику, якщо алмаз проданий. Позичальник алмазу може продати алмаз та заплатити власнику у час та суму, що визначено записом. Інколи позичальник алмазу позичає алмаз іншому позичальнику на умовах іншого запису (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), p. 21. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

ОПЕРАЦІЇ З РОЗГАЛУЖЕННЯМ

(англ. **fork transactions** [fɔ:k træn'zækʃənz])

- операції, де кошти відправляються чи одержуються до/від інших сторін, які у документах записуються як покупці/постачальники (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), p. 72 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

ОПЕРАЦІЇ НА ВІДКРИТОМУ РИНКУ

(англ. **open market operations** ['əʊpən 'mɑ:kɪt ɔpə'reɪʃənz])

- депозитні та кредитні операції репо, операції з купівлі/продажу активів (цінних паперів або валюти). *О. в. р.* проводяться переважно із використанням державних цінних паперів. *О. в. р. є* монетарними операціями, які складають в країнах з активною процентною політикою операційну основу грошово-кредитної політики центрального банку країни. Їх застосування поряд із механізмом обов'язкових резервних вимог і постійними депозитними

та кредитними операціями овернайт дозволяє ефективно регулювати грошовокредитний ринок та реалізовувати грошовокредитну політику.

О. в. р. поділяють на такі види: регулярні; операції з рефінансування чи депонування на триваліший термін (як правило 3 місяці, рідше – 6, 9, 12 міс.); операції коригування та структурні операції (*джерело: Ліквідність банківської системи України: Науково-аналітичні матеріали. Вип. 12 / В.І. Міщенко, А.В. Сомик. – К: НБУ, Центр наукових досліджень, 2008. – 180 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «цінний папір».

ОПЕРАЦІЇ РЕПО

(англ. **repurchase agreements** [ri:'pə:tʃɪs ə'grɪ:mənts])

- операції, що здійснюються між Національним банком і банками з державними облігаціями України та банківськими металами. *О. р.* можуть здійснюватися лише з тими державними облігаціями, строк погашення яких не припадає на строк проведення операції (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України», «облігація».

ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **operational activity** [ˌɒpə'reɪʃənl æk'tɪvɪtɪ])

- основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665.*).

ОПЕРАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКУ

(англ. **operational bank activity** [ˌɒpə'reɪʃənl bæŋk æk'tɪvɪtɪ])

- сукупність технологічних процесів, пов'язаних з документуванням інформації за операціями банку, проведенням їх реєстрації у відповідних реєстрах, перевіркам, вивіркам та здійсненню контролю за операційними ризиками (*джерело: Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ОПЕРАЦІЙНИЙ ДЕНЬ

(англ. **transaction day** [træŋ'zækʃən deɪ])

- (банківський) частина робочого дня, протягом якої приймаються документи на переказ та на їх відкликання і, за наявності технічної можливості, здійснюється їх обробка, передача та виконання (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*); - частина робочого дня банку або іншої установи - учасника платіжної системи, протягом

якої приймаються від клієнтів документи на переказ і документи на відкликання та можна, за наявності технічної можливості, здійснити їх обробку, передачу та виконання. Тривалість операційного дня встановлюється банком або іншою установою - учасником платіжної системи самостійно та закріплюється в їх внутрішніх нормативних актах (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208*);

- частина робочого дня банку або іншої установи - учасника платіжної системи, протягом якої приймаються документи на переказ і документи на відкликання та за наявності технічної можливості здійснюється їх оброблення, передавання і виконання. Тривалість операційного дня встановлюється банком або іншою установою - учасником платіжної системи самостійно та зазначається в їх внутрішніх правилах (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «банк».

ОПЕРАЦІЙНИЙ ДЕНЬ ДЕПОЗИТАРНОЇ УСТАНОВИ

(англ. **depository institution transaction day** [dɪˈpɒzɪtəri ˌɪnstɪˈtjuːʃən trænzækʃən deɪ])

- визначений внутрішніми документами депозитарної установи строк її роботи, протягом якої вона провадить операції з депозитарної діяльності (джерело: *Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

ОПЕРАЦІЙНИЙ ДЕНЬ ЦЕНТРАЛЬНОГО ДЕПОЗИТАРІЮ

(англ. **Central Depository transaction day** ['sentrəl dɪˈpɒzɪtəri trænzækʃən deɪ])

- визначений Правилами Центрального депозитарію та/або іншими внутрішніми документами Центрального депозитарію строк його роботи, протягом якого він провадить операції з депозитарної діяльності та/або клірингової діяльності у разі отримання ним відповідної ліцензії (джерело: *Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

ОПЕРАЦІЙНИЙ РИЗИК

(англ. **operational risk** [ˌɒpəˈreɪʃənl rɪsk])

- імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або

ненавмисних дій працівників банку або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем банку або внаслідок впливу зовнішніх факторів. Операційний ризик уключає юридичний ризик, однак має виключати ризик репутації та стратегічний ризик (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик», «банк».

ОПЕРАЦІЙНИЙ ЧАС

(англ. **transaction time** [træn'zækʃən taɪm])

- частина операційного дня банку або іншої установи - учасника платіжної системи, протягом якої приймаються документи на переказ і документи на відкликання, що мають бути оброблені, передані та виконані цим банком протягом цього ж робочого дня. Тривалість операційного часу встановлюється банком або іншою установою - учасником платіжної системи самостійно та закріплюється в їх внутрішніх нормативних актах (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369; Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208*);

- частина операційного дня банку або іншої установи - учасника платіжної системи, протягом якої приймаються від клієнтів документи на переказ і документи на відкликання, що мають бути оброблені, передані та виконані цим банком протягом цього самого робочого дня. Тривалість операційного часу встановлюється банком або іншою установою -учасником платіжної системи самостійно та зазначається в їх внутрішніх правилах (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «банк», «документ на переказ».

ОПЕРАЦІЙНІ ПРАВИЛА

(англ. **operational rules** [ˌɒpə'reɪʃənl ru:lz])

- система логічних та операційних обмежень у відповідній моделі, що встановлюються банком для філій на переказ коштів через СЕП, а також на переказ коштів та інші банківські операції філій у системі автоматизації банку (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ*

коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // *Офіційний вісник України*. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «переказ коштів».

ОПЕРАЦІЯ БАНКУ

(англ. **bank operation** [bæŋk , ɒrə 'reɪʃən])

- дія або подія, внаслідок якої відбуваються зміни у фінансовому стані банку та яка відображається за балансовими або позабалансовими рахунками банку (*джерело: Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансовий стан», «банк».

ОПЕРАЦІЯ РЕПО

(англ. **repurchase agreement** ['ri: 'pɜ:ʃəs ə 'ɡri:mənt])

- операція купівлі (продажу) цінних паперів із зобов'язанням зворотного їх продажу (купівлі) через визначений строк за заздалегідь обумовленою ціною, що здійснюється на основі єдиного договору РЕПО (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ОПЕРАЦІЯ СТОРНО

(англ. **cancellation operation** [, kænsə 'leɪʃən , ɒrə 'reɪʃən])

- операція з повернення клієнту відповідної суми коштів у національній або іноземній валюті в разі відмови клієнта від здійснення операції (*джерело: Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України та змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 12.12.2002 № 502 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 150*).

ОПЕРАЦІЯ ЩОДО ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **securities transaction** [sɪ 'kju:ərɪtɪz træŋ 'zækʃən])

- дія учасника фондового ринку, яка призводить до набуття чи припинення прав на цінні папери або обмеження обігу цінних паперів та/або реалізації прав за цінними паперами (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення*

про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).

ОПЛАТА ПОСЛУГ ЧЕРЕЗ ІНТЕРНЕТ

(англ. **internet payment services** [ˈɪntəˌnet ˈpeɪmənt ˈsɜːvɪsɪz])

- оплата послуг, яка здійснюється через банківський рахунок та використовує Інтернет як засіб переміщення грошових коштів на банківський рахунок чи з рахунку або оплата послуг, що здійснюється небанківськими установами, які працюють виключно у мережі Інтернет та безпосередньо не пов'язані з банківським рахунком (*джерело: The FATF report on new payment methods (October 13, 2006), page 7. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/reportonnewpaymentmethods.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «рахунок банківський», «платежі нетрадиційні роздрібні», «установи небанківські фінансові».

ОПЛАТНЕ ВИЛУЧЕННЯ ПРЕДМЕТА, ЯКИЙ СТАВ ЗНАРЯДДЯМ ВЧИНЕННЯ АБО БЕЗПОСЕРЕДНІМ ОБ'ЄКТОМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

(англ. **charge object seizure which became an instrument of carrying out or a direct object of an administrative offense** [tʃɑːdʒ ˈɒbdʒɪkt ˈsiːzə wɪtʃ bɪˈkeɪm ən ˈɪnstɹəmənt əv ˈkærɪŋ aʊt ə ə dɪˈrekt ˈɒbdʒɪkt əv ən ədˈmɪnɪstrətɪv əˈfens])

- примусове вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, за рішенням суду і його наступна реалізація з передачею вирученої суми колишньому власникові з відрахуванням витрат по реалізації вилученого предмета.

Порядок застосування оплатного вилучення і види предметів, які підлягають вилученню, встановлюються цим Кодексом та іншими законами України (*джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративне правопорушення (проступок)», «адміністративне стягнення».

ОПОСЕРЕДКОВАНЕ ВОЛОДІННЯ УЧАСТЮ

(англ. **indirect ownership participation** [ˌɪndɪˈrekt ˈəʊnəʃɪp pɑːˌtɪsɪˈpeɪʃən])

- володіння, яке настає, якщо особа самостійно або спільно з іншими особами має пряме володіння участю в статутному (складеному) капіталі власника істотної участі (юридичної особи) у заявника (ліцензіата) у такому розмірі, який забезпечує володіння через цю особу 10 і більше відсотками статутного капіталу заявника, та/або набуває незалежну від формального володіння можливість значного (вирішального) впливу на керівництво чи діяльність професійного учасника (*джерело: Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736*);

- володіння в професійному учаснику фондового ринку, яке настає, якщо особа самостійно

або спільно з іншими особами: має пряме володіння участю в статутному (складеному) капіталі власника істотної участі (юридичної особи) у такому розмірі, який забезпечує володіння через цю особу 10 і більше відсотками статутного капіталу професійного учасника фондового ринку, та/або набуває незалежну від формального володіння можливість значного (вирішального) впливу на керівництво чи діяльність професійного учасника (*джерело: Порядок погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013 № П01), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 365);*

- володіння, яке настає, якщо особа самостійно або спільно з іншими особами має пряме володіння участю в статутному (складеному) капіталі власника істотної участі (юридичної особи) у такому розмірі, який забезпечує володіння через власника істотної участі 10 і більше відсотками статутного (складеного) капіталу фінансової установи, та/або набуває право голосу на загальних зборах учасників фінансової установи за дорученням учасника (учасників), та/або має незалежну від формального володіння можливість значного впливу на керівництво або діяльність юридичної особи (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «істотна участь», «юридична особа».

ОПОСЕРЕДКОВАНЕ НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

(англ. **indirect ownership acquisition** [ˌɪndɪˈrekt ˈɔʊnəʃɪp ˌækwɪˈzɪʃən])

- набуття права власності, що настає, якщо особа самостійно або спільно з іншими особами, зокрема здійснює контроль прямого власника акцій акціонерного товариства та/або здійснює контроль групи прямих власників акцій акціонерного товариства, та/або здійснює контроль особи, яка здійснює контроль зазначених вище осіб, та/або набуває права голосу значним пакетом акцій акціонерного товариства на загальних зборах акціонерів акціонерного товариства за дорученням акціонерів акціонерного товариства, та/або має незалежну від формального володіння можливість вирішального впливу на керівництво чи діяльність акціонерного товариства чи будь-якої зазначеної вище юридичної особи, та/або здійснює контроль групи осіб, яка здійснює контроль зазначених вище осіб (*джерело: Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, № 50-51/. – Ст. 384).*

ОПОСЕРЕДКОВАНИЙ КОНТРОЛЬ

(англ. **indirect control** [ˌɪndɪˈrekt kənˈtrəʊl])

- можливість здійснювати вирішальний вплив на діяльність заявника шляхом опосередкованого володіння особою самостійно або спільно з іншими особами, пов'язаними відносинами контролю, часткою у статутному капіталі заявника, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів такого заявника, або незалежно від такого володіння можливість здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином (*джерело: Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736*).

ОПРИБУТКУВАННЯ ГОТІВКИ

(англ. **collection of cash** [kəˈleɪʃən əv kæʃ])

- проведення суб'єктами господарювання обліку готівки в касі на повну суму її фактичних надходжень у касовій книзі/книзі обліку доходів і витрат/книзі обліку доходів/фіскальному звітному чеку/розрахунковій квитанції (*джерело: Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*готівка*».

ОПЦІОН

(англ. **option** [ˈɒpʃən])

- цивільно-правовий договір, згідно з яким одна сторона контракту одержує право на придбання (продаж) базового активу, а інша сторона бере на себе безумовне зобов'язання продати (придбати) базовий актив у майбутньому протягом строку дії опціону чи на встановлену дату (дату виконання) за визначеною під час укладання такого контракту ціною базового активу. За умовами опціону покупець виплачує продавцю премію опціону (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*диреватив*».

ОРГАН САМОРЕГУЛЮВАННЯ (ОСР)

(англ. **self-regulatory body** [self-ˈrɛgjələɪt(ə)rɪ ˈbɒdi])

- орган, що представляє певну професію (напр., адвокати, нотаріуси, інші незалежні правники чи бухгалтери), і який створено членами такої професії. Відіграє роль у регулюванні діяльності осіб, що мають відповідне право на членство і які здійснюють свою діяльність в межах професії, а також здійснює певну наглядову функцію. Подібні органи повинні вводити обов'язкові до виконання правила, які будуть забезпечувати дотримання високих етичних та моральних стандартів особами, що здійснюють свою професійну діяльність (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

ОРГАНИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

(англ. **penal execution body** ['pi:nl ,eksɪ'kju:ʃən 'bɒdɪ])

- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, його територіальні органи управління, уповноважені органи з питань пробації (*джерело: Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*установи виконання покарань*».

ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

(англ. **state executive service bodies** [steɪt ɪg'zekjʊtɪv 'sɜ:vis 'bɒdɪz])

органи, що виконують покарання у виді конфіскації майна у випадках та в порядку, передбачених цим Кодексом та законами України (*джерело: Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*конфіскація майна*».

ОРГАНИ ДОХОДІВ І ЗБОРІВ

(англ. **revenue and fee bodies** ['revɪnju: ənd fi: 'bɒdɪz])

- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, митниці та митні пости (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552*).

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В БАНКУ

(англ. **bank risk management bodies** [bæŋk] [rɪsk 'manɪdʒm(ə)nt 'bɒdɪz])

- підрозділи з питань аналізу та управління ризиками, які відповідають за встановлення лімітів щодо окремих операцій, лімітів ризиків контрагентів, країн контрагентів, структури балансу відповідно до рішень правління (ради директорів) з питань політики щодо ризикованості та прибутковості діяльності банку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*банк*», «*управління ризиками*».

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ БАНКУ

(англ. **bank governance and control bodies** [bæŋk 'gʌv(ə)nəns ənd kən'trəʊl 'bɒdɪz])

- органами *управління* банку є загальні збори учасників, спостережна рада, правління (рада директорів) банку.

Органами *контролю* банку є ревізійна комісія та внутрішній аудит банку.

Загальні збори учасників є вищим органом управління банку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*банк*».

ОРГАНИ, ЩО КОНТРОЛЮЮТЬ СПРАВЛЯННЯ НАДХОДЖЕНЬ БЮДЖЕТУ

(англ. **bodies that control budget levy revenues collection** ['bɒdɪz ðæt kən'trəʊl 'bʌdʒɪt 'levɪ 'revɪnju:z kə'leɪʃən])

- органи державної влади, а також органи місцевого самоврядування, уповноважені здійс-

нювати контроль за правильністю та своєчасністю справляння податків і зборів, інших надходжень бюджету (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бюджет».

ОРГАНІЗАТОР

(англ. **organizer** ['ɔ:gənaɪzə])

- особа, яка організувала вчинення злочину (злочинів) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організувала приховування злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «співучасть у злочині».

ОРГАНІЗАТОРИ АЗАРТНИХ ІГОР

(англ. **gambling organizers** ['gæmblɪŋ 'ɔ:gənaɪzəz])

- фізичні та юридичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють діяльність з організації і проведення азартних ігор з метою отримання прибутку (*джерело: Про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 15.05.2009 № 1334-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 38. – Ст. 536*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «азартна гра».

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ АЗАРТНИХ ІГОР

(англ. **organization and gambling conduct** [,ɔ:gənaɪ'zeɪʃən ənd 'gæmblɪŋ 'kɒndʌkt])

- діяльність організаторів азартних ігор, що здійснюється з метою створення умов для здійснення азартних ігор та видачі вигравів (призів) учасникам азартних ігор (*джерело: Про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 15.05.2009 № 1334-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 38. – Ст. 536*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «азартна гра», «учасники азартних ігор».

ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННА ГРУПА

(англ. **organised criminal group** ['ɔ:gənaɪzd 'krɪmɪnl gru:p])

- структурно оформлена група в складі трьох або більше осіб, що існує протягом визначеного періоду часу і діє узгоджено з метою здійснення одного або декількох серйозних злочинів або злочинів, визнаних такими відповідно до цієї Конвенції, для того, щоб одержати, прямо або посередньо, фінансову або іншу матеріальну вигоду (відповідно до статті 2 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності, 2000 рік, Палермо) (*джерело: The FATF report Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010), Definitions [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingthroughmoneyremittanceandcurrencyexchangeproviders.html>, http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_789*).

- структурно оформлена група в складі трьох або більше осіб, що існує протягом визначеного періоду часу і діє узгоджено з метою здійснення одного або декількох серйозних злочинів або злочинів, визнаних такими відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності, для того, щоб одержати, прямо або посередньо, фінансову або іншу матеріальну вигоду (*джерело: United Nations Convention*

against Transnational Organized Crime (15.11.2000), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ

(англ. **organized crime** ['ɔ:gənaɪzd kraɪm])

- сукупність злочинів, що вчиняються у зв'язку з створенням та діяльністю організованих злочинних угруповань (*джерело: Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358*).

ОРІЄНТУВАННЯ

(англ. **orientation** [ˌɔ:riən'teɪʃən])

- інформація про осіб та/або транспортні засоби, за допомогою яких можуть бути вчинені порушення законодавства України з питань державної митної справи, а також інформація про товари, що можуть бути об'єктом правопорушення, яка створена органами ДФС (їх структурними підрозділами) самостійно за результатами здійснення аналітичної роботи або отримана органами ДФС (їх структурними підрозділами) (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323*).

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

(англ. **educational program** [ˌedju:'keɪʃənl 'prəʊgræm])

- єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання (*джерело: Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38-39. – Ст. 380*).

ОСНОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **main activity** [meɪn æk'tɪvɪti])

- операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

ОСНОВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ

(англ. **predicate offence** ['pred.i.kət ə'fens])

- будь-яке правопорушення, в результаті якого були отримані доходи, щодо яких можуть бути вчинені діяння, зазначені у статті 6 цієї Конвенції, що утворюють склад злочину (*джерело:*

United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин».

ОСНОВНИЙ ВИД ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(англ. **main type of economic activity** [meɪn taɪp əv 'i:kə'nɒmɪk æk'tɪvɪtɪ])

- вид економічної діяльності, на який припадає найбільше значення питомої ваги доходу (у процентах) у загальному обсязі чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (джерело: Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп» від 09.04.2012 № 134, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 1344).

ОСНОВНІ ПОКАРАННЯ

(англ. **basic punishments** ['beɪsɪk 'pʌnɪʃmənts])

- громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі (джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «покарання», «види покарань», «додаткові покарання».

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ

(англ. **core principles** [kɔː 'prɪnsəplz])

- основні Принципи для Ефективного Банківського Нагляду, що опубліковані Базельським Комітетом щодо Банківського Нагляду; Цілі та Принципи Регулювання Цінних Паперів, що опубліковані Міжнародною Організацією Комісій по Цінних Паперах; Принципи Нагляду у сфері страхування, що опубліковані Міжнародною Асоціацією Наглядових Органів у сфері страхування (джерела: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>; *The FATF Guidance for a risk-based approach Effective supervision and enforcement by AML/CFT supervisors of the financial sector and law enforcement (October 2015)*. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/documents/riskbasedapproach/documents/rba-effective-supervision-and-enforcement.html>).

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

(англ. **fundamental principles of domestic law** [ˌfʌndə'mentl 'prɪn.sɪ.plz əv də'mestɪk lɔː])

- основні правові принципи, на яких базуються національні правові системи та які створюють базу для національних законів і здійснення повноважень. Ці основні принципи зазвичай містяться чи виражені у національній Конституції чи аналогічному документі або у рішеннях вищих судових органів, які мають повноваження щодо винесення тлумачень та пояснень норм національного законодавства, що підлягають обов'язковому виконанню. Хоча різні країни мають власні особливості: деякі приклади таких основних принципів включають право на належну правову процедуру, презумпцію невинуватості, право особи

на ефективний захист у судах (джерело: *The FATF guidance criminalising terrorist financing* (October 2016), footnote 10. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/criminalising-terrorist-financing.html>).

ОСНОВНІ ФОНДИ ВИРОБНИЧОГО І НЕВИРОБНИЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

(англ. **basic funds of industrial and non-industrial use** ['beɪsɪk fʌndz əv ɪn' dʌstriəl ənd nɒn-ɪn' dʌstriəl ju:s])

- будинки, споруди, машини та устаткування, обладнання, інструмент, виробничий інвентар і приладдя, господарський інвентар та інше майно тривалого використання, що віднесено законодавством до основних фондів (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «майно».

ОСОБА БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

(англ. **stateless person** ['steɪtləs 'pɜ:sn])

- особа, яку жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином (джерело: *Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65*).

ОСОБА НОМІНАЛЬНА

(англ. **nominee** [ˌnɒmi 'ni:])

- особа, корпорація чи бенефіціар, якого призначили чи уповноважили діяти від імені іншої особи (для прикладу: номінальний директор (англ. nominee director) – це директор, призначений іншим директором діяти від його (її) імені) (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers»* (October 13, 2006), Annex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>).

Зв'язок з іншими термінами «бенефіціар», «особа фізична», «корпорація».

ОСОБА, ЯКА ЗДІЙСНЮЄ УПРАВЛІНСЬКІ ФУНКЦІЇ

(англ. **person who carries out management functions** ['pɜ:sn hu: 'kærɪz aʊt 'mænɪdʒmənt 'fʌŋkʃənz])

- фізична особа, яка:

а) входить до складу наглядової ради або виконавчого органу юридичної особи; або

б) не входить до складу наглядової ради або виконавчого органу юридичної особи, але має постійний доступ до інсайдерської інформації, що прямо чи опосередковано стосується юридичної особи, та має повноваження ухвалювати управлінські рішення, що впливають на подальший розвиток і комерційні перспективи юридичної особи (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

ОСОБА, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

(англ. **person who has suffered from human trafficking** ['pɜ:sn hu: həz 'sʌfəd frɒm 'hju:mən 'træfɪkɪŋ])

- будь-яка фізична особа, яка стала об'єктом торгівлі людьми і визнана такою відповідно

до положень цього Закону (*джерело: Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «торгівля людьми».

ОСОБИ, ЩО ДІЮТЬ СПІЛЬНО

(англ. **cooperate persons** [kəʊ'pɒrəreɪt 'pɜːsnz])

- фізичні та/або юридичні особи, які діють на підставі договору між ними і узгоджують свої дії для досягнення спільної мети (*джерело: Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, № 50-51/. – Ст. 384*).

ОСОБИ, ЩО ПРОВАДЯТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ІНСТИТУЦІЙНИХ ІНВЕТОРІВ

(англ. **persons conducting institutional investors assets management activity** ['pɜːsnz 'kɒndʌktɪŋ ,ɪnstɪ'tjuːʃən(ə)l ɪn'vestəz 'æsets 'mænɪdʒmənt æk'tɪvɪtɪ])

- компанія з управління активами, професійний адміністратор пенсійного фонду щодо активів фонду, адміністратором якого він є, Національний банк України щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду, банк щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду у випадках, передбачених законодавством (*джерело: Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів» від 06.08.2013 № 1414, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2013 р. за № 1486/24018 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 64. – Ст. 2648*).

ОСОБИСТА ПОРУКА

(англ. **personal guarantee** ['pɜːsnl ,gærən'ti:])

- надання особами, яких слідчий суддя, суд вважає такими, що заслуговують на довіру, письмового зобов'язання про те, що вони поручаються за виконання підозрюваним, обвинуваченим покладених на нього зобов'язків відповідно до статті 194 цього Кодексу і зобов'язуються за необхідності доставити його до органу досудового розслідування чи в суд на першу про те вимогу (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «слудчий суддя», «рідозрюваний», «обвинувачений (підсудний)», «орган досудового розслідування».

ОСОБИСТА ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ ДРУЖИНИ, ЧОЛОВІКА

(англ. **personal private property of wife, husband** ['pɜːsnl 'praɪvɪt 'prɒpəti əv waɪf 'hʌzbənd])

- 1) майно, набуте нею, ним до шлюбу;
- 2) майно, набуте нею, ним за час шлюбу, але на підставі договору дарування або в порядку спадкування;
- 3) майно, набуте нею, ним за час шлюбу, але за кошти, які належали їй, йому особисто;
- 4) житло, набуте нею, ним за час шлюбу внаслідок його приватизації відповідно до Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду»;
- 5) земельна ділянка, набута нею, ним за час шлюбу внаслідок приватизації земельної ділянки,

що перебувала у її, його користуванні, або одержана внаслідок приватизації земельних ділянок державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій, або одержана із земель державної і комунальної власності в межах норм безоплатної приватизації, визначених Земельним кодексом України.

Особистою приватною власністю дружини та чоловіка є речі індивідуального користування, в тому числі коштовності, навіть тоді, коли вони були придбані за рахунок спільних коштів подружжя. Особистою приватною власністю дружини, чоловіка є премії, нагороди, які вона, він одержали за особисті заслуги. Суд може визнати за другим з подружжя право на частку цієї премії, нагороди, якщо буде встановлено, що він своїми діями (ведення домашнього господарства, виховання дітей тощо) сприяв її одержанню.

Особистою приватною власністю дружини, чоловіка є кошти, одержані як відшкодування за втрату (пошкодження) речі, яка їй, йому належала, а також як відшкодування завданої їй, йому моральної шкоди.

Особистою приватною власністю дружини, чоловіка є страхові суми, одержані нею, ним за обов'язковим особистим страхуванням, а також за добровільним особистим страхуванням, якщо страхові внески сплачувалися за рахунок коштів, що були особистою приватною власністю кожного з них. Суд може визнати особистою приватною власністю дружини, чоловіка майно, набуте нею, ним за час їхнього окремого проживання у зв'язку з фактичним припиненням шлюбних відносин. Якщо у придбання майна вкладені крім спільних коштів і кошти, що належали одному з подружжя, то частка у цьому майні, відповідно до розміру внеску, є його особистою приватною власністю (джерело: *Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135*).

ОСОБИСТЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **personal commitments** ['pɜːsnl kə'mɪtmənts])

- покладення на підозрюваного, обвинуваченого зобов'язання виконувати покладені на нього слідчим суддею, судом обов'язки, передбачені статтею 194 цього Кодексу (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підозрюваний», «обвинувачений (підсудний)», «слідчий суддя».

ОСОБИСТИЙ КЛЮЧ

(англ. **personal key** ['pɜːsnl ki:])

- параметр криптографічного алгоритму формування електронного цифрового підпису, доступний тільки підписувачу (джерело: *Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «електронний цифровий підпис».

ОСОБИСТІ ЗВ'ЯЗКИ

(англ. **personal relationships** ['pɜːsnl rɪ'leɪʃənʃɪps])

- суспільні відносини осіб, які вступають між собою в певні стосунки з приводу майна чи особистих немайнових прав (джерело: *Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 08.07.2016 № 584*,

зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2016 р. за № 1047/29177 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – Ст. 2136).

ОСОБЛИВА ЕКОНОМІЧНА ЗОНА

(англ. **special economic zones** ['spɛʃ(ə)l i:kə'nɒmɪk zəʊnz])

- зона де пільговий податковий режим і спрощені адміністративні процедури, характерні для зони вільної торгівлі, поширюються на інвестиції, трудове право, управлінські практики, методи визначення тарифних ставок в окремих районах країни (джерело: *FATF Report: Money Laundering vulnerabilities of Free Trade Zones [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20vulnerabilities%20of%20Free%20Trade%20Zones.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «зона вільної торгівлі».

ОСОБЛИВО ТЯЖКИЙ ЗЛОЧИН

(англ. **especially grave crime** [ɪs'peʃəli greɪv kraɪm])

- злочин, за який передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

ОСОБОВИЙ РАХУНОК

(англ. **personal account** ['pɜːsnl ə'kaʊnt])

- рахунок аналітичного обліку операцій з клієнтами банку, що здійснюються відповідно до укладених між банком і клієнтами договорів (джерело: *Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «банк».

ОСТАТОЧНИЙ ПЕРЕКАЗ

(англ. **final transfer** ['fʌl(ə)l træns'fɜː(r)])

- безвідкличний і безумовний переказ, який припиняє дію зобов'язання щодо здійснення переказу коштів. Терміни «поставка» та «платіж» визначаються як *О. п.* (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «переказ коштів».

ОСТАТОЧНИЙ РОЗРАХУНОК

(англ. **final settlement** ['fʌl(ə)l 'set(ə)lm(ə)nt])

- припинення зобов'язання шляхом переказу грошових коштів або цінних паперів, у результаті чого виконане зобов'язання стає безвідкличним і безумовним (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання»,*

2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*переказ коштів*», «*цінний папір*».

ОСТАТОЧНІ КЛЮЧОВІ УЧАСНИКИ

(англ. **final key participants** [ˈfainl ki: pɑ: ˈtɪsɪpənts])

- ключові учасники - фізичні особи, а також ключові учасники - юридичні особи, які у своєму складі не мають ключових учасників. Остаточними ключовими учасниками також є держава (в особі відповідного органу державної влади), територіальна громада (в особі відповідного органу місцевого самоврядування), міжнародна фінансова установа, а також публічна компанія (*джерело: Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фізична особа*», «*ключовий учасник юридичної особи*», «*публічна компанія*».

ОСУДНА ОСОБА

(англ. **sane person** [seɪn ˈpɜ:sn])

- особа, яка під час вчинення злочину могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*злочин*».

ОТРИМУВАЧ

(англ. **recipient** [rɪ ˈsɪpiənt])

- особа, на рахунок якої зараховується сума переказу або яка отримує суму переказу у готівковій формі (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*переказ коштів*».

ОФЕРЕНТ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **securities offerer** [sɪ ˈkjʊəritɪz ˈɒfərə])

- фізична або юридична особа, яка є власником цінних паперів та здійснює публічну пропозицію на умовах публічного договору продажу таких цінних паперів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

ОФІЦІЙНЕ ВИДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

(англ. **official publication of the National Bank of Ukraine** [ə'fɪʃəl ˌrɒblɪ'keɪʃən əv ðə'næʃənəl bæŋk əv ju:'kreɪn])

- друковане видання Національного банку, зареєстроване у встановленому порядку (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

ОФІЦІЙНИЙ ВАЛЮТНИЙ КУРС

(англ. **official exchange rate** [ə'fɪʃəl ɪks'tʃeɪndʒ reɪt])

- курс валюти, офіційно встановлений Національним банком України як уповноваженим органом держави (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

ОФІЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ

(англ. **official document** [ə'fɪʃəl 'dɒkjʊmənt])

- документ, складений, виданий, засвідчений з дотриманням визначених законодавством норм уповноваженою особою, якій законодавством надано право у зв'язку з її професійною чи службовою діяльністю складати, видавати, засвідчувати певні види документів, що підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти і який містить передбачені законодавством реквізити та відомості (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ОФІЦІЙНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА

(англ. **official representative offices** [ə'fɪʃəl ˌreprɪ'zentətɪv 'ɒfɪsɪz])

- іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями (*джерело: Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707*).

ОФ-ЛАЙН ОПЕРАЦІЯ

(англ. **off-line transaction** [ɒf'laɪn tran'zækʃ(ə)n])

- операція з використанням платіжної картки, технологічна схема виконання якої не потребує під час виконання операції безперервного зв'язку в режимі реального часу з емітентом та еквайром. Під час здійснення оф-лайн операцій використовується залишок коштів відповідного платіжного додатка платіжної картки, а авторизація операції проводиться терміналом (банкоматом), на якому виконується ця операція з використанням модуля безпеки терміналу (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «емітент», «еквайрингова установа (еквайр)».

ОФШОР

(англ. **offshore** [ˌɒfˈʃɔːr])

- центри спільного підприємництва, які надають пільговий режим фінансово-кредитних операцій в іноземній валюті для іноземних резидентів (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «офшорна компанія».

ОФШОРНА ЗОНА

(англ. **offshore zone** [ˌɒfˈʃɔːr zəʊn])

- юрисдикції, міста, держави або країни, які надають сприятливий податковий режим, який може бути корисним для нерезидентів. Термін «офшорна зона» загалом має на увазі будь-яку країну з низькою або нульовою податковою ставкою на всі або окремі категорії доходів, певний рівень банківської або комерційної секретності, мінімальну або повну відсутність резервних вимог центрального банку або обмежень у конвертованій валюті (джерело: *Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf*);

- зона, практично вільна від оподаткування (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «нерезидент».

ОФШОРНА КОМПАНІЯ

(англ. **offshore company** [ˌɒfˈʃɔːr ˈkʌmpəni])

- компанія, зареєстрована на території, де не вимагається виплата податків із доходів, одержаних за межами цієї території. Термін «офшор» і «офшорна компанія» не є юридичними. Створення офшорної компанії означає формування такої підприємницької структури, функціонування якої дозволяє легальне мінімізувати оподаткування, не порушуючи чинного законодавства. Така можливість існує як наслідок двох факторів: різних підходів країн до поняття резидентності і різних способів вилучення податків (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «офшор».

ОЦІНКА ВРАЗЛИВОСТІ

(англ. **evaluation of variability** [ɪˌvæljuˈeɪʃ(ə)n ɒv ˌveəriəˈbɪlɪti])

- визначення ступеню можливості здійснення на ядерній установці акту ядерного тероризму або крадіжки ядерного матеріалу на основі проведеного аналізу вразливості (джерело: *Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок.*

Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-.:ma%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).

ОЦІНКА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

(англ. **corruption risk assessment** [kəˈrʌpʃən rɪsk əˈsɛsmənt])

- процес визначення, аналізу та безпосередньої оцінки корупційного ризику (джерело: *Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» від 02.12.2016 № 126, зареєстровано в*

Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1718/29848 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 168).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «корупційний ризик».

ОЦІНКА РИЗИКУ

(англ. **risk assessment** [rɪsk ə'sesmənt])

- аналіз ідентифікаційних даних клієнта, інших наявних відомостей та інформації про клієнта та його діяльність, результатом якого є визначення рівня ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення (джерело: *Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 08.07.2016 № 584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2016 р. за № 1047/29177 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – Ст. 2136*);

- визначення ймовірності виникнення ризику і можливих наслідків порушень законодавства України з питань державної митної справи у разі проявлення ризику (джерело: *Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «рівень ризику», «клієнт», «ідентифікаційні дані».

ОЦІНКА РИЗИКУ ВК/ФТ

(англ. **ML/TF risk assessment** [em-ɛl/ti:-ɛf rɪsk ə'sesmənt])

- продукт чи процес, що заснований на методології, що погоджена залученими сторонами, який намагається виявити, проаналізувати та зрозуміти ризики ВК/ФТ та слугує першим кроком до їх вирішення. В ідеалі, оцінка ризику складається з винесення судження щодо загроз, вразливостей та наслідків (джерело: *The FATF Guidance: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вразливість», «загроза», «наслідки».

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ

(англ. **financial status assessment** [fɑː'næɪʃəl 'stæɪtəs ə'sesmənt])

- узагальнення та аналіз банками інформації/документів з метою забезпечення встановлення достатності/недостатності реальних фінансових можливостей клієнта проводити (ініціювати) фінансові операції на відповідні суми (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «фінансова операція».

ОЦІНОЧНІ СУДЖЕННЯ (ЗА ВИНЯТКОМ НАКЛЕПУ)

(англ. **value judgment (except defamation)** ['vælju: 'dʒʌdʒmənt (ɪk'sept 'defə'meɪʃən)])

- висловлювання, які не містять фактичних даних, критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, зокрема з огляду на характер використання мовно-стилістичних засобів (вживання гіпербол, алегорій, сатири). Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650*).

ОЧЕВИДНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

(англ. **apparent conflict of interest** [ə'pærənt 'kɒnflɪkt ɒv 'ɪntrɪst])

- випадок, коли приватний інтерес державного службовця, може не належним чином впливати на здійснення його обов'язків (*джерело: Anti-corruption reforms in Ukraine. 4th round of monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan, footnote 118 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oecd.org/corruption/acn/istanbulactionplancountryreports.htm>*).

ОЧИЩЕННЯ ВЛАДИ (ЛЮСТРАЦІЯ)

(англ. **power elimination (lustration)** ['paʊə ɪ, lɪmɪ'neɪʃən (lɪs'treɪʃən)])

- встановлена цим Законом або рішенням суду заборона окремих фізичним особам обіймати певні посади (перебувати на службі) (крім виборних посад) в органах державної влади та органах місцевого самоврядування (*джерело: Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 44. – Ст. 2041*).

ОЩАДНИЙ (ДЕПОЗИТНИЙ) СЕРТИФІКАТ

(англ. **saving (deposit) certificate** ['seɪvɪŋ dɪ'pɒzɪt sə'tɪfɪkət])

- цінний папір, який підтверджує суму вкладу, внесеного у банк, і права вкладника (власника сертифіката) на одержання зі спливом встановленого строку суми вкладу та процентів, встановлених сертифікатом, у банку, який його видав.

Ощадний (деPOSITНИЙ) сертифікат є неемісійним цінним папером, що видається на певний строк (під відсотки, передбачені умовами його видачі).

Ощадні (деPOSITні) сертифікати можуть бути іменними або на пред'явника та існують виключно у документарній формі.

Вощадному (деPOSITному) сертифікаті зазначаються вид цінного паперу, найменування і місцезнаходження банку, що випустив сертифікат, серія і номер сертифіката, дата випуску, сума депозиту, процентна ставка, строк отримання вкладу, підпис керівника банку або іншої уповноваженої особи, засвідчений печаткою банку.

Права за іменним ощадним (деPOSITним) сертифікатом передаються в порядку, встановленому для відступлення права вимоги. Передача прав за ощадним (деPOSITним) сертифікатом на пред'явника здійснюється шляхом передачі ощадного (деPOSITного) сертифіката.

Доход за ощадними (деPOSITними) сертифікатами виплачується під час пред'явлення їх для оплати в банк, що розмістив ці сертифікати (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

П

ПАЙОВІ ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **equity securities** ['ɛkwɪtɪ sɪ'kjʊəntɪz])

- засвідчують участь власника таких цінних паперів (інвестора) у статутному капіталі та/або активах емітента (у тому числі активах, які знаходяться в управлінні емітента) та надають власнику зазначених цінних паперів (інвестору) право на отримання частини прибутку (доходу), зокрема у вигляді дивідендів, та інші права, встановлені законодавством, а також проспектом цінних паперів або рішенням про емісію цінних паперів. До пайових цінних паперів відносяться:

а) акції;

б) інвестиційні сертифікати;

в) сертифікати ФОН;

г) акції корпоративного інвестиційного фонду (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ПАКЕТНИЙ ПЕРЕКАЗ

(англ. **batch transfer** [bætʃ 'trænsfə(:)])

- переказ, що складається з ряду окремих електронних переказів, що відправляються до однієї фінансової установи, але, у кінцевому підсумку, можуть бути чи не бути адресовані різним особам (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

ПАКУВАЛЬНИЙ СПИСОК

(англ. **packing list** ['pækɪŋ list])

- список, що укладається відправником, у випадках розділення вантажу до різних пакунків чи контейнерів (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 166 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>*).

ПАРАЛЕЛЬНЕ ФІНАНСОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

(англ. **parallel financial investigation** ['pærəlel fɑɪ'nænsjəl ɪn'vestɪ'geɪʃən])

- проведення фінансового розслідування разом, або в контексті, (традиційного) кримінального розслідування з відмивання коштів, фінансування тероризму та/або предикатного(-их) злочину(-ів). Слідчі правоохоронних органів з предикатного злочину повинні бути уповноваженні на проведення розслідування будь-яких правпорушень, пов'язаних з відмиванням коштів

та фінансуванням тероризму під час паралельного розслідування, або ж мати можливість передати справу іншому агентству для подальшого ведення таких розслідувань (*джерело: The FATF Recommendations: Interpretive Note 30 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «фінансове розслідування».

ПАРИТЕТ КУПІВЕЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ

(англ. **purchasing power parity (PPP)** ['pɜ:tʃəsɪŋ 'paʊə 'pærɪti])

- співвідношення купівельної спроможності окремих валют для певної групи товарів та послуг у двох країнах. Вважають, що ідея П. к. с. була висунута ще в 1556 р. Мартіном де Аспікуете Наварро, а основи концепції заклад Ж. Боден. Пізніше її досліджували Д. Рікардо та Д. Юм, а в остаточному варіанті вона була сформульована лауреатом Нобелівської премії Ірвінгом Фішером (1867–1947). Згідно з теорією П. к. с. валютний курс змінюється настільки, наскільки це потрібно для того, щоб компенсувати різницю в динаміці рівня цін у різних країнах. Інакше кажучи, ціна одиниці одного й того ж самого товару в одній країні має відповідати ціні на цей товар в іншій країні, перерахованій на поточний валютний курс (*джерело: Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «товари».

ПАРТНЕРСТВА

(англ. **partnerships** ['pɑ:tnəʃɪps])

- асоціація двох або більше фізичних чи юридичних осіб, що створена для введення бізнесу. Більшість партнерств не відносяться до типу структур з обмеженою відповідальністю, а партнери можуть нести як спільну, так і окрему відповідальність за діяльність партнерства. Партнерства, як правило, є привабливими через систему оподаткування, що дозволяє уникнути подвійного оподаткування податком на прибуток. Партнерства поділяються на повні партнерства, обмежені партнерства, партнерства з обмеженою відповідальністю.

1. Повне партнерство (англ. **general partnership** ['dʒenərəl 'pɑ:tnəʃɪp]) – партнерство, де партнери несуть спільну та окрему відповідальність. Партнерів таких структур, як правило, легко виявляти. Тому повні партнерства рідко мають вимогу щодо реєстрації.

2. Обмежене партнерство (англ. **limited partnership** ['lɪmɪtɪd 'pɑ:tnəʃɪp]) – партнерство, що складається з генеральних партнерів та партнерів з обмеженою відповідальністю. Генеральні партнери несуть таку ж відповідальність як партнери повних партнерствах. Партнери з обмеженою відповідальністю зазвичай мають обмежені права контролю та несуть відповідальність тільки у межах суми їх інвестицій. Більшість юрисдикцій вимагає повної реєстрації обмежених партнерств.

3. Партнерство з обмеженою відповідальністю (англ. **limited liability partnerships** ['lɪmɪtɪd ,laɪə'bɪlɪti 'pɑ:tnəʃɪps]) – партнери цієї структури несуть обмежену відповідальність, навіть, якщо вони виконують (виконували) функції з управління. Більшість юрисдикцій вимагає обов'язкової реєстрації партнерств з обмеженою відповідальністю (*джерело: The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex VI. Corporate Vehicles. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>*).

ПАСИВНІ АНАЛІТИЧНІ РАХУНКИ ДЕПОЗИТАРНОГО ОБЛІКУ

(англ. **passive analytical accounts of depositary records** ['pæsɪv ,ænə'litɪkəl ə'kaʊnts ðv dɪ'pɒzɪtəri 'rekɔ:dz])

- рахунки депозитарного обліку, які Центральний депозитарій, депозитарні установи відкривають для клієнтів/депонентів згідно з їх внутрішніми документами відповідно до Правил Центрального депозитарію та/або інших внутрішніх документів чи стандартів Центрального депозитарію з метою забезпечення депозитарного обліку цінних паперів, прав на цінні папери на рахунках у цінних паперах та відображення операцій, пов'язаних з передачею прав на цінні папери та обмеженням щодо передачі цінних паперів та прав на цінні папери (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).*

ПАСИВНІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **liability and equity transactions** [lɪə'bɪlɪtɪ ənd 'ekwɪtɪ træn'zækʃənz])

- операції, за допомогою яких банки формують свої фінансові ресурси для проведення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій. Завдяки *П. о.* формуються власні, залучені та запозичені кошти банку. До *П. о.* належать: розміщення акцій банку, залучення вкладів, отримання кредитів від центрального банку та на міжбанківському ринку, випуск банківських облігацій, векселів та інших зобов'язань. Результати *П. о.* відображаються у пасиві балансу банку. Часто під *П. о.* розуміють лише залучення коштів на вклади та в позички, тобто операції з формування ресурсів банку, необхідних йому понад суму власного капіталу. *П. о.*, пов'язані з розміщенням акцій чи залученням внесків засновників, відрахованнями з поточного і нерозподіленого прибутку, сприяють збільшенню власного капіталу банку. Грошові кошти, які банки одержують шляхом приймання вкладів (депозитів), є *залученими* коштами. Таке залучення коштів називають депозитним. Кошти, одержані шляхом випуску облігацій або інших зобов'язань чи на основі запозичень на міжбанківському ринку, називають *запозиченими* коштами. Запозичені кошти найчастіше залучаються для підтримки ліквідності та платоспроможності банку. У *П. о.* центральних банків переважає випуск банкнот, у інвестиційних – випуск і розміщення цінних паперів, а в ощадних – залучення депозитів. Інколи практики називають процес залучення ресурсів фондуванням (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **pedagogical activity** [pedə'gɒdʒɪkəl æk'tɪvɪtɪ])

- інтелектуальна, творча діяльність педагогічного (науково-педагогічного) працівника або самозайнятої особи у формальній та/або неформальній освіті, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/або професійних компетентностей (*джерело: Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38-39. – Ст. 380).*

ПЕНСІЙНА ВИПЛАТА

(англ. **retirement benefit** [rɪ'taɪəmənt 'bɛnɪfɪt])

- грошова виплата учасникові недержавного пенсійного забезпечення або його спадкоємцям,

що здійснюється за рахунок накопичених у недержавному пенсійному фонді та облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку грошових коштів у випадках, передбачених цим Законом (джерело: *Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «недержавний пенсійний фонд».

ПЕНСІЙНІ АКТИВИ

(англ. **pension assets** ['penʃən 'æsets])

- активи пенсійного фонду, страхової організації, банківської установи, сформовані відповідно до цього Закону, за рахунок яких здійснюються пенсійні виплати (джерело: *Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

ПЕНСІЙНІ ДЕПОЗИТНІ РАХУНКИ

(англ. **pension deposit accounts** ['penʃən dɪ'pɒzɪt ə'kaʊnts])

- вкладні (депозитні) рахунки фізичних осіб, що відкриваються банківськими установами з урахуванням умов, установлених законодавством, для накопичення заощаджень на виплату пенсії (джерело: *Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «банк».

ПЕРЕВЕДЕННЯ ТИТУЛУ

(англ. **title transfer** ['taɪt(ə)l træns'fɜ:(r)])

- передача права власності на майно від одного контрагента іншому. *П. т.* використовується як один із методів забезпечення. При *П. т.* використовується пряма передача права власності на майно, яке є забезпеченням. Особа, яка надає забезпечення, переводить титул або право власності на активи, надані як забезпечення, замість угоди про те, що одержувач забезпечення поверне еквівалентні активи відповідно до умов угоди (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «майно», «активи».

ПЕРЕКАЗ КОШТІВ

(англ. **money transfer** ['mʌni træns'fɜ:(r)])

- рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі. Ініціатор та отримувач можуть бути однією й тією ж особою.

Помилковий *П. к.* – рух певної суми коштів, внаслідок якого з вини банку або іншого суб'єкта переказу відбувається її списання з рахунка неналежного платника та/або зарахування на рахунок неналежного отримувача чи видача йому цієї суми у готівковій формі.

Неналежний *П. к.* – рух певної суми коштів, внаслідок якого з вини ініціатора переказу, який не є платником, відбувається її списання з рахунка неналежного платника та/або зарахування на рахунок неналежного отримувача чи видача йому суми переказу в готівковій чи майновій формі. (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ініціатор», «отримувач», «належний платник», «належний отримувач», «кошти», «переказ коштів».

ПЕРЕМИЩЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ

(англ. **import / export of foreign currency** ['ɪmpɔ:t / ɪk'spɔ:t ɒv 'fɔrɪn 'kʌɪ(ə)nzi])

- правила та порядок вивезення і ввезення національної та іноземної валют і валютних цінностей при перетинанні митного кордону України громадянами-резидентами і нерезидентами України, включаючи тих, що прямують транзитом.

П. і. В. є одним із об'єктів валютного регулювання та контролю. Відповідно до порядку *П. і. В.* через митний кордон України фізичні особи мають право ввозити в Україну та вивозити за межі України готівкову валюту в сумі, що не перевищує в еквіваленті 10000 євро без письмового декларування митному органу. Суми, що перевищують в еквіваленті 10000 євро, можна ввозити та вивозити за умови письмового декларування митному органу (*джерело: Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «резиденти», «нерезиденти», «іноземна валюта».

«ПЕРЕХІДНИЙ БАНК»

(англ. «**bridge-bank**» [brɪdʒ bæŋk])

- державна тимчасова банківська установа, уповноважена здійснювати реорганізацію або ліквідацію банків-банкрутів шляхом пошуку покупців проблемного банку або шляхом реалізації портфеля його активів.

Мета створення *П. б.* – управління збанкрутілими банками, «виграш» часу для схвалення рішення щодо реорганізації або ліквідації банку (*джерело: Санаційний банк – «брідж-банк» як механізм роботи з нежиттєздатними банками / В.І. Міщенко, В.В. Крилова, М.В. Ніконова, В.П. Малюков, С.Г. Куліков. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2011. – 119 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «проблемний банк», «активи».

ПЕРЕХІДНИЙ РОЗРАХУНОК

(англ. **rolling settlement** ['rɔʊlɪŋ 'set(ə)lm(ə)nt])

- процедура, при якій розрахунок за угодами з цінними паперами здійснюється кожен день. Однак розрахунок за окремою угодою здійснюється через обумовлену кількість днів після укладення угоди (на наступний день за днем укладення угоди або через один розрахунковий день). Така процедура протилежна процедурам облікового періоду, при яких розрахунок за угодами здійснюється тільки у визначені (розрахункові) дні, наприклад, у визначений день тижня чи місяця для всіх угод, які були виконані протягом облікового періоду (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ПЕРЕХРЕСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(англ. **cross-collaterizing** [krɒskə'lat(ə)rɪzɪŋ])

- спосіб додаткового забезпечення виконання боржником своїх зобов'язань, що враховує заставу кожного об'єкта нерухомості в іпотечі, за всіма кредитами, одержаними одним позичальником. *П. з.*, зазвичай, використовується в комерційних іпотечних кредитах (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*)

ПЕРВИННИЙ ДОКУМЕНТ

(англ. **primary document** ['praɪməɪ 'dɒkjʊmənt])

- документ, який містить відомості про господарську операцію (*джерело: Про бухгалтерський*

облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365);

- документ, який містить обов'язкові реквізити [найменування особи (юридична або фізична), яка склала документ, найменування документа, дату і місце складання, зміст та обсяг операції, одиницю її виміру, особистий чи електронний підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу - ініціатора здійснення операції; найменування одержувача коштів, номер(и) рахунку(ів)] та є підставою для відображення фінансової операції в системі автоматизації банку (джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035);

- документ, який містить обов'язкові реквізити [найменування/прізвище, ім'я, по батькові особи (юридична або фізична), яка склала документ, назва документа, дату і місце складання, зміст та обсяг фінансової операції, одиницю її виміру, особистий чи електронний підпис або інші дані, що дають змогу встановити особу - ініціатора здійснення операції; найменування/прізвище, ім'я, по батькові одержувача коштів, номер(и) рахунку(ів) (за наявності)] та є підставою для відображення фінансової операції в системі автоматизації небанківської фінансової установи (джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671);

- документ, який містить відомості про операцію (джерело: Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «фінансова операція», «банк», «ініціатор».

ПЕРВИННИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ

(англ. **primary financial monitoring** [ˈpraɪməri faɪˈnænsjəl ˈmɒnɪtərɪŋ])

- сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу і спрямовані на виконання вимог цього Закону, нормативно-правових актів суб'єктів державного фінансового моніторингу, що включають, зокрема, проведення обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу (джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).

ПЕРЕВИЩЕННЯ ВЛАДИ АБО СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

(англ. **excess of authority or official authority** [ɪkˈses ɒv əˈθɔːrɪti ɔːr əˈfɪʃəl əˈθɔːrɪti])

- умисне вчинення працівником правоохоронного органу дій, які явно виходять за межі наданих йому прав чи повноважень, якщо вони завдали істотної шкоди охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам, інтересам юридичних осіб (джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

ПЕРЕВІРКА З ПИТАНЬ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **check of compliance with the requirements of financial monitoring legislation** [tʃɛk ɒv kəm'plaɪəns wɪð ðə rɪ'kwaɪəmənts ɒv faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ ,lɛdʒɪs'leɪʃən])

- планова або позапланова виїзна перевірка, безвиїзний нагляд з питань фінансового моніторингу (джерело: *Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «виїзна перевірка», «безвиїзний нагляд з питань фінансового моніторингу», «планова виїзна перевірка», «позапланова виїзна перевірка».

ПЕРЕЙНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **criminal proceedings** [krɪmɪnəl prə'siːdɪnz])

- здійснення компетентними органами однієї держави розслідування з метою притягнення особи до кримінальної відповідальності за злочини, вчинені на території іншої держави, за її запитом (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

ПЕРЕКАЗ ВАЛЮТНИХ КОШТІВ ЗА МЕЖІ УКРАЇНИ

(англ. **transfer of currency funds outside Ukraine - transfer of currency outside Ukraine** [trænsfə(:)r ɒv 'klɜːnsi 'aʊt'saɪd ju:'kreɪn])

- переказ грошових (валютних) коштів на користь (на рахунок) іноземного суб'єкта господарської діяльності або у банківсько-кредитну установу, що не є суб'єктом господарської діяльності України (джерело: *Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377).*

ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ

(англ. **money remittance** ['mʌni rɪ'mɪtəns])

- платіжна послуга, яка може надаватись банками, установами е-грошей та авторизованими платіжними установами (джерело: *EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

ПЕРЕКАЗ ГРОШОВИХ КОШТІВ

(англ. **transfer of funds** [trænsfə(:)r ɒv fʌndz])

- переказ коштів між двома сторонами, які беруть участь у торговельній операції (наприклад, банківський переказ) (джерело: *The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Annex I. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundrying.html>*);

- послуга поштового зв'язку щодо виконання доручення користувача на пересилання та виплату адресату зазначеної ним суми грошей (джерело: *Про поштовий зв'язок: Закон*

України від 04.10.2001 № 2759-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1918). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*послуги поштового зв'язку*».

ПЕРЕКАЗ КОШТІВ

(англ. **money transfer** ['mʌni 'trænsfə(:)])

- рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому у готівковій формі. Ініціатор та отримувач можуть бути однією і тією ж особою (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*отримувач*», «*ініціатор*».

ПЕРЕКАЗ ЦІННИХ ПАПЕРІВ (ПРАВ НА ЦІННІ ПАПЕРИ ТА/АБО ПРАВ ЗА ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ)

(англ. **transfer of securities (rights on securities and /or securities rights)**

['trænsfə(:)ɪv sɪ'kjʊəritiz (raɪts ɒn sɪ'kjʊəritiz ænd / ɔ: sɪ'kjʊəritiz raɪts)])

- рух певної кількості цінних паперів (прав на цінні папери та/або прав за цінними паперами), що відображає у професійного учасника депозитарної системи або Національного банку України переведення цінних паперів (прав на цінні папери та/або прав за цінними паперами) відповідного випуску з одного рахунка в цінних паперах на інший рахунок у цінних паперах, при якому обсяг депозитарного активу за цим випуском не змінюється, або проведення операцій, пов'язаних із встановленням та зняттям обмежень прав на цінні папери та/або прав за цінними паперами (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*професійні учасники депозитарної системи України*», «*Національний банк України*».

ПЕРЕКАЗ, ЩО ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ БЕЗ ВІДКРИТТЯ РАХУНКУ

(англ. **transaction that is carried out without opening an account** [træn'zækʃən ðæt ɪz 'kærid aʊt wɪ'ðaʊt 'əʊpnɪŋ ən ə'kaʊnt])

- рух певної суми коштів, який ініційовано в готівковій формі без використання рахунку з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*).

ПЕРЕМОЖЕЦЬ ПРОЦЕДУРИ ЗАКУПІВЛІ

(англ. **the winner of the procurement procedure** [ðə 'wɪnəɹ ɒv ðə prə'kjʊəmənt prə'si:ʤə])

- учасник, тендерна пропозиція якого відповідає всім критеріям та умовам, що визначені у тендерній документації, і визнана найбільш економічно вигідною, та якому замовник повідомив про намір укласти договір, або учасник, якому замовник повідомив про намір укласти договір за результатами застосування переговорної процедури закупівлі (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

ПЕРЕРОБКА ЗА МЕЖАМИ МИТНОЇ ТЕРИТОРІЇ

(англ. **processing outside the customs territory** [ˈprəʊsesɪŋ ˌaʊtˈsaɪd ðə ˈkʌstəmz ˈtɛrɪtəri])

- митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України у митному режимі імпорту (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ПЕРЕРОБКА НА МИТНІЙ ТЕРИТОРІЇ

(англ. **processing on the customs territory** [ˈprəʊsesɪŋ ɒn ðə ˈkʌstəmz ˈtɛrɪtəri])

- митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ПЕРЕСТРАХОВІ БРОКЕРИ

(англ. **reinsurance brokers** [riːmˈʃʊərəns ˈbrɔʊkəz])

- юридичні особи, які здійснюють за винагороду посередницьку діяльність у перестрахованні від свого імені на підставі брокерської угоди із страховиком, який має потребу у перестрахованні як перестраховальник (джерело: *Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «перестраховання».

ПЕРЕСТРАХУВАННЯ

(англ. **reinsurance** [riːmˈʃʊərəns])

- страхування одним страховиком (цедентом, перестраховальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх обов'язків перед страхувальником у іншого страховика (перестраховика) резидента або нерезидента, який має статус страховика або перестраховика, згідно з законодавством країни, в якій він зареєстрований (джерело: *Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «страхування», «страховики», «страхувальники».

ПЕРЕХІДНИЙ БАНК

(англ. **transition bank** [trænˈsɪʒən bæŋk])

- банк, який створено у процесі виведення неплатоспроможного банку з ринку, єдиним акціонером якого є Фонд до дня продажу цього банку інвестору (об'єднання інвесторів) (джерело: *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ПЕРІОД АКТУАЛЬНОСТІ ТРАНСАКЦІЇ

(англ. **transaction validity period** [tran 'zakʃ(ə)n və 'lɪdɪtɪ 'prɪəɪəd])

- проміжок часу, що відраховується з дати формування документа в електронному вигляді за фінансовою операцією із застосуванням платіжної картки (трансакції, запису журналу операцій картки, запису журналу SAM тощо), протягом якого документи за цією трансакцією мають бути розглянуті системою (емітентом) щодо включення її в кліринг за виконанням певних додаткових умов (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «фінансова операція».

ПЕРІОД, ЩО ПІДЛЯГАЄ ВИЌЗНІЙ ПЕРЕВІРЦІ

(англ. **period subject to the onsite inspection** [prɪəɪəd 'sʌbdʒɪkt tu: ði ɔnsaɪt ɪn 'spɛkʃən])

- період діяльності банку/установи, що перевіряється інспекційною групою щодо дотримання ним/нею вимог законодавства з питань фінансового моніторингу (*джерело: Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ

(англ. **personalization** [ˌpɜːsənələ'zeɪʃən])

- стадія процесу виготовлення платіжної картки з інтегральною схемою, під час якої в неї завантажуються інформація про клієнта (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «клієнт».

ПЕРСОНАЛЬНИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ

(англ. **personal electronic cabinet** [ˈpɜːsənəl ɪˌlekˈtrɒnɪk ˈkæbɪnət])

- індивідуальна персоналізована веб-сторінка суб'єкта декларування на веб-сайті Реєстру, за допомогою якої здійснюється подання електронних документів, обмін повідомленнями тощо (*джерело: Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931*).

ПЕРСОНАЛЬНИЙ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР (ПІН)

(англ. **Personal Identification Number (PIN)** [pɜːsənəl aɪˌdentɪfɪˈkeɪʃən ˈnʌmbə])

- набір цифр або букв і цифр, відомий лише користувачу електронного платіжного засобу і потрібний для його ідентифікації та автентифікації під час здійснення операцій із ви-

користанням електронного платіжного засобу (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918*).

ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ

(англ. **personal data** [pɜːsnl 'deɪtə])

- відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована (*джерело: Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481*).

ПЕРШИЙ ВЛАСНИК

(англ. **first owner** [fɜːst 'əʊnə])

- особа, яка набула права власності на цінні папери безпосередньо від емітента або особи, яка видала неемісійний цінний папір, чи андеррайтера (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

ПИСЬМОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **written proceedings** [rɪtn prə' siːdɪŋz])

- розгляд і вирішення адміністративної справи або окремого процесуального питання в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанції без повідомлення та (або) виклику учасників справи та проведення судового засідання на підставі матеріалів справи у випадках, встановлених цим Кодексом (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративна справа», «суд».

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

(англ. **professional development** [prə' feʃənl dɪ' veləpmənt])

- набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань (*джерело: Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38-39. – Ст. 380*).

ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ ЩОДО БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ

(англ. **anti-corruption awareness-raising** ['ænti-kə' rʌpʃən ə' weənəs- 'reɪzɪŋ])

- належні заходи держави, у межах своїх можливостей та з урахуванням основоположних принципів свого внутрішнього права, спрямовані на сприяння активній участі окремих осіб і груп за межами державного сектора, таких як громадянське суспільство, неурядові організації та організації, що функціонують на базі громад, у запобіганні корупції й боротьбі з нею та для поглиблення розуміння суспільством факту існування, причин і небезпечного характеру корупції, а також загроз, що створюються нею (*джерело: United Nations Convention against Corruption (21.11.2003), а. 13 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?t=A/RES/58/4>*).

ПІДБУРЮВАЧ

(англ. **instigator** [ˈɪnstɪɡeɪtə])

- особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення злочину (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин», «співучасть у злочині».

ПІДЗВІТНА ОРГАНІЗАЦІЯ

(англ. **reporting entity** [rɪˈpɔːtɪŋ ˈentɪti])

- установи, до обов'язків яких входить направляти повідомлення про підозрілі операції відповідно до вимог Рекомендації 20. Крім того, цей термін також позначає ті установи, професії і окремих осіб, від яких вимагається вживати заходів з належної перевірки клієнтів і зберігати дані відповідно до вимог Рекомендацій 10 і 12 (незалежно від того, чи зобов'язані вони також направляти повідомлення про підозрілі операції) (*джерело: FATF Report: Specific Risk Factors in Laundering the Proceeds of Corruption – Assistance to reporting institutions (June 2012) (Електронний ресурс). – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Specific%20Risk%20Factors%20in%20the%20Laundering%20of%20Proceeds%20of%20Corruption.pdf>*);

- підзвітні організації включають:

- 1) кредитні установи;
- 2) фінансові установи;
- 3) фізичні або юридичні особи, які займаються такою професійною діяльністю:
 - а) аудитори, ревізори та податкові консультанти;
 - б) нотаріуси та інші незалежні юристи, якщо вони беруть участь, діючи від імені та за дорученням клієнта, у будь-якій фінансовій операції або операції з нерухомістю, або допомагають клієнту планувати чи здійснювати операції, що стосуються:
 - І) придбання або продажу нерухомості чи господарських одиниць;
 - ІІ) управління коштами, цінними паперами або іншими активами клієнта;
 - ІІІ) відкриття або управління розрахунковими рахунками, депозитними рахунками або рахунками в цінних паперах;
 - ІV) залучення внесків, необхідних для створення, діяльності компаній або управління ними;
 - V) створення, діяльності або управління трастом, компаніями, фондами або подібними структурами;
 - в) постачальники трастових та корпоративних послуг, які не підпадають під дію підпункту а) або б);
 - г) агенти з нерухомості;
 - г) інші особи, які здійснюють торгівлю товарами, якщо сума здійснених або отриманих готівкових платежів становить 10 000 євро або більше, незалежно від того, чи відповідна операція здійснюється у вигляді однієї або кількох пов'язаних операцій;
 - д) постачальники послуг у сфері азартних ігор (*джерело: Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму (Електронний ресурс). – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «повідомлення про підозрілі операції», «належна перевірка клієнта», «кредитна установа», «фінансова установа».

ПІДЗВІТНІСТЬ

(англ. **accountability** [əˌkaʊntəˈbɪlɪti])

- механізми звітування щодо використання державних ресурсів та щодо наслідків неспроможності задовільнити заявлені показники діяльності (*джерело: UN Study: Public Sector Transparency and Accountability in Selected Arab Countries: Policies and Practices [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://publicadministration.un.org/publications/content/PDFs/E-Library%20Archives/2005%20Public%20Sector%20Transp%20and%20Accountability%20in%20SelArab%20Countries.pdf>*).

ПІДЛІМІТНІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **sublimit operations** [ˌsʊb.lɪˈmɪt.əˈpeɪ.ʃən])

- операції розрахунків платіжними картками за товари в торгівельно-сервісних підприємствах, сума яких нижча за встановлений ліміт (floor limit), після якого необхідна обов'язкова он-лайн авторизація (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «авторизація».

ПІДОЗРА

(англ. **suspicion** [səsˈpɪʃən])

- припущення, що ґрунтується на результатах аналізу наявної інформації та може свідчити про те, що фінансова операція або її учасники, їх діяльність чи джерела походження активів пов'язані із легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи пов'язані із вчиненням іншого суспільно небезпечного діяння, яке визначене Кримінальним кодексом України як злочин або за яке передбачені міжнародні санкції (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

«ПІДОЗРІЛИЙ» ДОГОВІР

(англ. «**suspicious**» **contract** [ˈsʊsˈpɪʃəs ˈkɒntrækt])

- договір купівлі-продажу (міни, РЕПО), укладений на біржовому або позабіржовому ринку, ціна якого для лістингових цінних паперів та цінних паперів, які використовуються для розрахунку біржового фондового індексу, відрізняється від останнього розрахованого протягом 12 місяців біржового курсу на 20 % і більше, а для позалістингових цінних паперів відрізняється від останньої розрахованої протягом 12 місяців ціни закриття торговельного дня на 50 % і більше. Об'єктом «підозрілого» договору є виключно цінні папери, включені до біржового списку хоча б однієї з фондових бірж (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ПІДОЗРЮВАНИЙ

(англ. **suspected** [səs'pektɪd])

- термін відноситься до випадків, коли існує інформація чи розвіддані, які оцінюються як такі, що свідчать про те, що суб'єкт господарювання підтримує або бере участь у тероризмі. (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*);

- особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 цього Кодексу, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «тероризм».

ПІДПИСУВАЧ

(англ. **signer** ['saɪnə])

- особа, яка на законних підставах володіє особистим ключем та від свого імені або за дорученням особи, яку вона представляє, накладає електронний цифровий підпис під час створення електронного документа (*джерело: Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «особистий ключ», «електронний цифровий підпис».

ПІДПРИЄМНИЦТВО

(англ. **entrepreneurship** [ɒntɹəprə' nɜ:ʃɪp])

- самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «господарська діяльність».

ПІДПРИЄМСТВА

(англ. **enterprises** ['entəpraɪzɪz])

- юридичні особи незалежно від форми власності (у тому числі органи державної влади та установи й організації, що утримуються за рахунок коштів державного бюджету), філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, у тому числі структурні підрозділи, виділені в процесі приватизації, виборчі фонди (політичних партій, виборчих блоків партій та кандидатів у депутати), представництва юридичних осіб-нерезидентів, іноземних інвесторів, фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **enterprise** [ˈɛntəpraɪz])

- будь-яка юридична особа, а також громадянин-підприємець (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552).*

ПІДПРИЄМСТВО КОЛЕКТИВНОЇ ВЛАСНОСТІ

(англ. **collective-owned enterprise** [kɒˈlɛktɪv-əʊnd ˈɛntəpraɪz])

- корпоративне або унітарне підприємство, що діє на основі колективної власності засновника (засновників) (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство».

ПІДПРИЄМСТВО З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

(англ. **enterprise with foreign investments** [ˈɛntəpraɪz wɪð ˈfɔrɪn ɪnˈvɛstmənts])

- підприємство, створене відповідно до вимог цього Кодексу, в статутному капіталі якого не менш як десять відсотків становить іноземна інвестиція. Підприємство набуває статусу підприємства з іноземними інвестиціями з дня зарахування іноземної інвестиції на його баланс (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підприємство», «іноземна інвестиція».

ПІДПРИЄМНИЦЬКІ ТОВАРИСТВА

(англ. **business company's** [ˈbɪznɪs ˈkʌmpənɪz])

- товариства, які здійснюють підприємницьку діяльність з метою одержання прибутку та наступного його розподілу між учасниками (підприємницькі товариства), можуть бути створені лише як господарські товариства (повне товариство, командитне товариство, товариство з обмеженою або додатковою відповідальністю, акціонерне товариство) або виробничі кооперативи (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товариство», «непідприємницькі товариства».

ПІДПРИЄМСТВА, ЩО СТАНОВЛЯТЬ СУСПІЛЬНИЙ ІНТЕРЕС

(англ. **enterprises of public interest** [ˈɛntəpraɪzɪz ɒv ˈpʌblɪk ˈɪntrɪst])

- підприємства - емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які відповідно до цього Закону належать до великих підприємств (*джерело: Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365).*

ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **enterprise** [ˈɛntəˌprɪz])

- самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної,

іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- єдиний майновий комплекс, що використовується для здійснення підприємницької діяльності. Підприємство як єдиний майновий комплекс є нерухомістю (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

ПІДПРИЄМСТВО З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

(англ. **enterprise with foreign investments** [ɛntəpraɪz wɪð 'fɔrɪn ɪn 'vestmənts])

- підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, створене відповідно до законодавства України, іноземна інвестиція в статутному капіталі якого, за його наявності, становить не менше 10 відсотків (джерело: *Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підприємство».

ПІДРОБЛЕНІ БАНКНОТИ (МОНЕТИ)

(англ. **fake banknotes (coins)** [feɪk 'bæŋknəʊts (kɔɪnz)])

- імітації (копії, фальсифікації) справжніх банкнот (монет), що виготовлені будь-яким способом, уключаючи промисловий, усупереч установленому законодавством України порядку. До підроблених належать також перероблені банкноти, на яких будь-яким способом (наклеюванням, малюванням, друкуванням, комбінуванням частин від справжніх та підроблених банкнот тощо) змінені зображення, що визначають номінал, рік затвердження зразка (виготовлення), банк-емітент, інші реквізити та елементи дизайну, і які за зовнішнім виглядом можуть бути сприйняті як справжні банкноти (джерело: *Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України» від 23.10.2013 № 422, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2013 р. за № 1942/24474 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 91. – Ст. 3353*).

ПІДРОБЛЕННЯ ГРОШОВИХ ЗНАКІВ

(англ. **currency counterfeiting** ['kʌrənsɪ 'kaʊntəfɪtɪŋ])

- обманні дії щодо виготовлення чи зміни грошових знаків у будь-який спосіб, який застосовується для досягнення цього результату (відповідно до статті 3 Міжнародної конвенції Ліги Націй щодо протидії підробки грошових знаків, 1929 рік) (джерела: *The FATF report Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010), Definitions [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingthroughmoneyremittanceandcurrencyexchangeproviders.html>, http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_589*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «грошовий знак».

ПІДРОЗДІЛ БАНКУ

(англ. **bank office** [bæŋk 'ɒfɪs])

- структурна одиниця банку, що не має статусу юридичної особи і виконує функції, визначені банком. П. б. можуть бути філії, відділення та представництва (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «юридична особа», «філія», «представництво».

ПІДРОЗДІЛ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

(англ. **internal audit unit** [ɪn'tɜːnl 'ɔːdɪt 'juːnɪt])

- структурний підрозділ банку/банківської групи, що забезпечує виконання функцій внутрішнього аудиту (*джерело: Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 10.05.2016 № 311 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 41. – Ст. 1552).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «аудиторська перевірка (аудит)».

ПІДРОЗДІЛ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ (ПЗПСТ)

(англ. **trade transparency unit (TTU)** [treɪd trænspə'reɪnsɪ 'juːnɪt])

- підрозділ, що забезпечує запобігання, протидію та ліквідацію транснаціональних кримінальних організацій, що займаються відмиванням коштів у сфері торгівлі. Ініціатива створення таких підрозділів належить Службі розслідувань у сфері внутрішньої безпеки США (Homeland Security Investigations, 2004 рік). ПЗПСТ розвиває відносини з митними та фінансовими органами усього світу для визначення невідповідностей у торгівлі та розслідувань кримінальних порушень, включаючи відмивання грошей у сфері торгівлі. ПЗПСТ фокусується на обміні інформацією з іноземними партнерами, дозволяючи кожному ПЗПСТ порівнювати вартості, що прозвітовані у імпорту-/експортних деклараціях США з відповідними вартостями, що прозвітовані в іноземних імпорту-/експортних деклараціях контрагентів. Завдяки розслідуванням можна подивитися два боки торгівельної операції, що збільшує рівень прозорості (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), p. 31 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «відмивання грошей у сфері торгівлі».

ПІДРОЗДІЛ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ НОРМ (КОМПЛАЄНС)

(англ. **compliance control unit (compliance)** [kəm'plaɪəns kən'trəʊl 'juːnɪt (kəm'plaɪəns)])

- структурний підрозділ банку, до складу якого можуть входити один або кілька підрозділів, що забезпечують виконання функцій контролю за дотриманням норм (комплаєнс), визначених законодавством України, цим Положенням (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ПІДРОЗДІЛ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ (ПФР)

(англ. **financial intelligence unit (FIU)** [faɪ'nænsɪəl ɪn'telɪdʒəns 'juːnɪt])

- центральна, національна установа, відповідальна за отримання (та запитування, коли це дозволено), аналіз та надання компетентним органам, а також розкриття фінансової інформації:

- 1) стосовно доходів, які викликають підозру, та потенційного фінансування тероризму, або
- 2) необхідної згідно з національним законодавством або правилами, з метою боротьби з

відмивання грошей та фінансуванням тероризму (джерело: *Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism* (Warsaw, 16.05.2005), а. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008371f>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму».

ПІДРОЗДІЛИ З ВИЗНАЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ТОРГІВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **trade transparency units** [treɪd trænʃ 'peərənsi 'ju:nɪts])

- утворення, які сприяють інформаційному обміну між митними службами з метою виявлення та аналізу підозрілої діяльності в торгівлі (джерело: *The FATF study «Trade-based money laundering»* (June 23, 2006). *Glossary*. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundrying.html>).

ПІДСТАВНА КОМПАНІЯ

(англ. **front company** [frʌnt 'kʌmpəni])

- компанія (корпоративний інструмент), що може бути використана з метою приховування бенефіціарної правочасності організації (джерело: *The FATF study «Trade-based money laundering»* (June 23, 2006). *Glossary*. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundrying.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бенефіціарний власник».

ПІДТВЕРДЖУЮЧИЙ БАНК

(англ. **confirming bank** [kən 'fɜ:mɪŋ bæŋk])

- банк, який додає своє підтвердження до акредитива за дорученням або на прохання банку-емітента (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514* (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // *Офіційний вісник України*. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «акредитив», «банк-емітент».

ПІРАТСТВО

(англ. **piracy** ['paɪəɪsɪ])

- це (а) будь-які незаконні акти насильства, затримання або будь-який грабїж, що здійснюються з особистою метою екіпажем чи пасажирями приватного корабля або повітряного судна і направлені: на відкрите море, проти іншого корабля або повітряного судна, осіб або майна на борту такого корабля або повітряного судна; проти корабля, повітряного судна, осіб або майна, які перебувають за межами юрисдикції будь-якої держави; (б) будь-який акт добровільної участі в експлуатації корабля або повітряного судна при наявності фактів, що вказує на його піратський характер; будь-який акт підбурювання або умисного пособництва діям, описаним вище в пункті (а) або (б) (джерело: *FATF Report: Organised Maritime Piracy and Related Kidnapping for Ransom* [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/organised%20maritime%20piracy%20and%20related%20kidnapping%20for%20ransom.pdf>);

- використання з метою одержання матеріальної винагороди або іншої особистої вигоди

озброєного чи неозброєного судна для захоплення іншого морського чи річкового судна, застосування насильства, пограбування або інших ворожих дій щодо екіпажу чи пасажирів такого судна (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ПІТ

(англ. **pit** [pɪt])

- зона в казино, де розташовуються гральні столи (*джерело: The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

ПІТ БОС

(англ. **pit boss** [pɪt bɒs])

- наглядач у казино, відповідальний за спостереження за гральними столами, які знаходяться на поверсі казино (*джерело: The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

ПЛАН НА ВИПАДОК КРИЗОВИХ ОБСТАВИН

(англ. **crisis circumstance plan** ['kɹɪsɪs 'sə:kəmst(ə)ns plæn])

- документ, у якому викладено послідовність дій банку в разі настання кризових обставин: обвалу певного ринку чи валюти, різкого та незапланованого відпливу коштів вкладників, збоїв в операційних системах тощо. Такий план є елементом системи проактивного управління банком, коли можливі проблеми визначаються заздалегідь та формується підхід до їх подолання. Він має бути затверджений відповідним органом банку, виходячи із принципів корпоративного управління (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «кошти».

ПЛАН ВРЕГУЛЮВАННЯ

(англ. **settlement plan** ['setlmənt plæn])

- рішення Фонду, що визначає спосіб, економічне обґрунтування, строки та умови виведення неплатоспроможного банку з ринку (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «неплатоспроможний банк».

ПЛАНОВА ВИЇЗНА ПЕРЕВІРКА

(англ. **scheduled onsite inspection** [ˌʃɛdʒuːld ɒn saɪt ɪn 'spekʃən])

- виїзна перевірка, яка проводиться відповідно до затвердженого Національним банком річного плану виїзних перевірок з питань фінансового моніторингу (*джерело: Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,*

одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218);

- запланована Органом контролю перевірка відповідності діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення протягом періоду, який підлягає перевірці. Планова виїзна перевірка проводиться за період з дати закінчення попередньої перевірки або за певний період діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу (джерело: *Порядок контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку (ринку цінних паперів) вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджений рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку (ринку цінних паперів) вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 17.07.2015 № 1038, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2015 р. за № 955/27400 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 66. – Ст. 2206*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «виїзна перевірка», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ПЛАНОВА ПЕРЕВІРКА

(англ. **scheduled inspection** ['ʃedju:ld in 'spekʃən])

- перевірка діяльності суб'єкта, яка передбачена у плані проведення перевірок (джерело: *Порядок проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 06.05.2015 № 489, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 травня 2015 р. за № 596/27041 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 45. – Ст. 1443; *Порядок проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 13.05.2015 № 673/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 травня 2015 р. за № 528/26973 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 41. – Ст. 1285; *Порядок проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 12.08.2011 № 36, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2011 р. за № 1036/19774 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 71. – Ст. 2702*);**

- перевірка діяльності СПФМ, яка передбачена у плані перевірок, що складається за формою згідно з додатком 1 до цього Порядку (джерело: *Порядок проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку*

проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 14.04.2015 № 436, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 травня 2015 р. за № 492/26937 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 38. – Ст. 1156);

- перевірка діяльності Суб'єкта та/або його відокремленого підрозділу, проведення якої передбачено планом перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу (додаток 1) (джерело: Порядок проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 28.09.2017 № 328, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1484/31352 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 2. – Ст. 95).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ПЛАТЕЖІ МОБІЛЬНІ

(англ. **mobile payments** ['məʊbaɪl 'peɪmənts])

- платежі за товари та послуги з використанням мобільних телефонів чи засобів безпроводового зв'язку. Платежі приймаються від пристрою мобільного засобу зв'язку, використовуючи голосові команди, протоколи текстових повідомлень (для прикладу sms) чи протоколи безпроводного доступу (WAP), які дозволяють отримати доступ в Інтернет з телефону. Авторизація зазвичай відбувається шляхом введення унікального особистого ідентифікаційного номера (PIN), який пов'язаний з користувачем чи мобільним засобом. Приймання мобільних платежів у різних країнах відрізняється (джерело: *The FATF report on new payment methods (October 13, 2006)*, page 6. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/reportonnewpaymentmethods.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платежі нетрадиційні роздрібні».

ПЛАТЕЖІ НЕТРАДИЦІЙНІ РОЗДРІБНІ

(англ. **non-traditional retail payments** [nɒn-trə'dɪʃənl 'riːteɪl 'peɪmənts])

- більш нові іновативні платіжні продукти, які не належать до традиційних роздрібних платежів. До них належать передоплатні картки, електронні гаманці, мобільні платежі, послуги оплати через Інтернет, цифрові дорожочинні метали (джерело: *The FATF report on new payment methods (October 13, 2006)*, page 3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/reportonnewpaymentmethods.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платежі традиційні роздрібні», «картка передоплатна», «гаманець електронний», «платежі мобільні», «послуги оплати через Інтернет» «метали цифрові дорожочинні».

ПЛАТЕЖІ ТРАДИЦІЙНІ РОЗДРІБНІ

(англ. **traditional retail payments** [trə'dɪʃənl 'riːteɪl 'peɪmənts])

- споживчі платежі на невеликі суми, що не вимагають негайного розрахунку. При цьому до паперових негрошових роздрібних платіжних інструментів належать чеки, переказні векселі на пред'явника, тревел-чеки та інші банківські тратти, а до електронних негрошових роздрібних платіжних документів належать кредитні та дебетні картки, а також кредитний переказ та прямий дебет. Крім того, до традиційних електронних платежів належать банківські платежі за продукти та послуги, грошові перкази, що виконуються банківськими посередниками (джерело: *The FATF report on new payment methods (October 13, 2006)*, page 3

and footnote 12. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/reportonnewpaymentmethods.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платежі нетрадиційні роздрібні».

ПЛАТІЖ

(англ. **payment** [ˈpeɪmənt])

- виконання бюджетних, боргових, гарантійних чи податкових зобов'язань, що виникли в поточному або попередніх бюджетних періодах (джерело: *Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

ПЛАТІЖ З МАРШРУТНОЮ ІНСТРУКЦІЄЮ

(англ. **cover payment** [ˈkʌvə ˈpeɪmənt])

- відноситься до електронного переказу, який об'єднує повідомлення про платіж, що скероване безпосередньо відправляючою фінансовою установою до фінансової установи отримувача, із маршрутною інструкцією фінансування (супроводження) від відправляючої фінансової установи до фінансової установи отримувача через одну чи більшу кількість транзитних фінансових установ (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова установа».

ПЛАТІЖ ЗА ВЕКСЕЛЕМ

(англ. **payment by the bill** [ˈpeɪmənt baɪ ðə bɪl])

- операція, за якої оплату векселя здійснює платник або інша уповноважена особа або в порядку регресу, або в порядку посередництва, або в порядку поручительства (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «платник (трасат)».

ПЛАТІЖ СЕРІЙНИЙ

(англ. **serial payment** [ˈsiəriəl ˈpeɪmənt])

- прямий послідовний ланцюжок платежів, коли грошовий переказ та супроводжуючі платіжні повідомлення переказуються разом від фінансової установи відправника до фінансової установи отримувача напряму чи через одну або більше фінансову установу посередника (напр., банки кореспонденти) (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа відправник», «фінансова установа отримувач», «фінансова установа посередник».

ПЛАТІЖ ТРЕТЬОЇ СТОРОНИ

(англ. **third party payment** [θɜːd 'pɑːtɪ 'reɪmənt])

- для того, щоб не допустити конфіскації активів Управління по податковим і митним зборам Її Величності у відсутнього трейдера, «буферна» компанія заплатить постачальнику ЄС від їх імені, так званий платіж третьої сторони. Фактично відсутній трейдер не має фінансових активів, щоб покрити витрати ані на закупівлю товару, ні на податкові зобов'язання (джерело: *The FATF Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007), Anex II. Glossary.* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/launderingtheproceedsofvatcarouselfraudreport.html>). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «карусельна схема ухилення від сплати ПДВ», «відсутній трейдер», «конфіскація».

ПЛАТІЖНА ВИМОГА

(англ. **payment requirement** ['reɪmənt rɪ 'kwaɪəmənt])

- розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача або при договірному списанні обтягувача чи отримувача до обслуговуючого платника банку здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «розрахунковий документ», «стягувач», «отримувач», «переказ коштів».

ПЛАТІЖНА ВИМОГА-ДОРУЧЕННЯ

(англ. **payment claim-order** [reɪmənt kleɪm-'ɔːdə])

- розрахунковий документ, що містить вимогу отримувача безпосередньо до платника сплатити суму коштів та доручення платника банку, що його обслуговує, здійснити переказ визначеної платником суми коштів зі свого рахунка на рахунок отримувача (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- розрахунковий документ, який складається з двох частин:

верхньої - вимоги отримувача безпосередньо до платника про сплату визначеної суми коштів; нижньої - доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку визначеної ним суми коштів та перерахування її на рахунок отримувача (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «розрахунковий документ», «отримувач», «платник», «переказ коштів», «банк».

ПЛАТІЖНА КАРТКА

(англ. **paycard** [peɪ kɑ:d])

- електронний платіжний засіб у вигляді емітованої в установленому законодавством порядку пластикової чи іншого виду картки, що використовується для ініціювання переказу коштів з рахунка платника або з відповідного рахунка банку з метою оплати вартості товарів і послуг, перерахування коштів зі своїх рахунків на рахунки інших осіб, отримання коштів у готівковій формі в касах банків через банківські автомати, а також здійснення інших операцій, передбачених відповідним договором (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «електронний платіжний засіб», «переказ коштів», «банк».

ПЛАТІЖНА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **payment transaction** ['peɪmənt træən 'zækʃən])

- дія, ініційована користувачем електронного платіжного засобу, з унесення або зняття готівки з рахунку, здійснення розрахунків у безготівковій формі з використанням цього електронного платіжного засобу та/або його реквізитів за банківськими рахунками (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918*).

ПЛАТІЖНА ОРГАНІЗАЦІЯ

(англ. **payment institution** [peɪmənt ,ɪnstɪ 'tju:ʃən])

- юридична особа, що визначає правила роботи платіжної системи, а також виконує інші функції щодо забезпечення діяльності платіжної системи та несе відповідальність згідно з цим Законом та договором (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «платіжна система», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ПЛАТІЖНА ПОСЛУГА

(англ. **payment service** [peɪmənt 'sɜ:vɪs])

- діяльність щодо забезпечення виконання платіжних операцій з використанням електронного платіжного засобу, яка здійснюється постачальниками платіжних послуг (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918*).

ПЛАТІЖНА СИСТЕМА

(англ. **payment system** [peɪmənt 'sɪstɪm])

- платіжна організація, учасники платіжної системи та сукупність відносин, що виникають

між ними при проведенні переказу коштів. Проведення переказу коштів є обов'язковою функцією, що має виконувати платіжна система (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- сукупність організаційно-економічних, технічних і фінансових процедур, що використовуються для здійснення фінансових трансакцій з фінансовими інструментами між банками та їх клієнтами із застосуванням комп'ютерних систем. За законодавством України, *П. с.* – це сукупність відносин, що виникають між платіжною організацією та її членами, при проведенні переказу коштів. Здійснення переказу коштів є обов'язковою функцією *П. с.* З організаційно-правової точки зору *П. с.* – сукупність законодавчо регульованих механізмів, які забезпечують здійснення платежів між контрагентами в процесі виконання ними своїх зобов'язань. Відповідно до визначення Комітету з платіжних і розрахункових систем Банку міжнародних розрахунків, поняття *П. с.* включає: 1) комплекс платіжних інструментів для ініціювання та переказу грошових коштів; 2) платіжну інфраструктуру для обробки та передачі платіжної інформації від платника до одержувача грошей; 3) фінансові установи, які ведуть грошові рахунки та надають платіжні інструменти і послуги, а також інші організації, які є операторами операційних і клірингових мереж; 4) систему ринкових угод щодо створення платіжних інструментів і послуг та формування цін на них; 5) закони, стандарти, правила та різноманітні процедури, встановлені законодавчими та регулятивними органами з метою забезпечення механізмів розрахунків.

П. с. та системи розрахунків відіграють провідну роль в економіці країни, забезпечуючи здійснення суб'єктами економіки переказу коштів і розрахунки за зобов'язаннями, що виникають у процесі економічної діяльності. Надійні та ефективні *П. с.* є запорукою стабільного функціонування фінансової системи та економіки країни (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*);

- платіжна організація, учасники платіжної системи та сукупність відносин, що виникають між ними при проведенні переказу коштів. Проведення переказу коштів є обов'язковою функцією, що має виконувати платіжна система (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна організація», «учасник/член платіжної системи», «переказ коштів», «банк», «платіжна система».

ПЛАТІЖНА СХЕМА

(англ. **payment scheme** ['peɪmənt ski:m])

- умови, згідно з якими проводяться облік операцій за електронними платіжними засобами користувача та здійснюються розрахунки за цими операціями (джерело: *Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918*).

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ

(англ. **payment order** ['peɪmənt 'ɔ:də])

- розрахунковий документ, який містить доручення платника банку, здійснити переказ визначеної в ньому суми коштів зі свого рахунка на рахунок отримувача (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку зазначеної суми коштів та її перерахування на рахунок отримувача (джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «розрахунковий документ», «платник», «отримувач», «переказ коштів».

ПЛАТІЖНИЙ ДОДАТОК

(англ. **payment application** ['peɪmənt ˌæplɪ'keɪʃ(ə)n])

- програмний засіб, розміщений в апаратно-програмному середовищі електронного платіжного засобу, за допомогою якого здійснюються платіжні та інші операції, передбачені договором (джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918).

ПЛАТІЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ

(англ. **payment instrument** ['peɪmənt 'ɪnstɹəmənt])

- засіб певної форми на паперовому, електронному чи іншому носії інформації, який використовується для ініціювання переказів. До платіжних інструментів належать документи на переказ та електронні платіжні засоби (джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «документ на переказ», «електронний платіжний засіб».

ПЛАТІЖНИЙ ПРИСТРІЙ

(англ. **payment device** ['peɪmənt dɪ'vaɪs])

- технічний пристрій (банківський автомат, платіжний термінал, програмно-технічний комплекс самообслуговування тощо), який дає змогу користувачеві здійснити операції з ініціювання переказу коштів, а також виконати інші операції згідно з функціональними можливостями цього пристрою (джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «програмно-технічний комплекс самообслуговування».

ПЛАТІЖНИЙ ТЕРМІНАЛ

(англ. **payment terminal** ['peɪmənt 'tɜːmɪnəl])

- електронний пристрій, призначений для ініціювання переказу з рахунка, у тому числі видачі готівки, отримання довідкової інформації і друкування документа за операцією із застосуванням електронного платіжного засобу (джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «електронний платіжний засіб».

ПЛАТІЖНІ БАНКНОТИ (МОНЕТИ)

(англ. **payment bills (coins)** ['reɪmənt bɪlz (kɔɪnz)])

- справжні банкноти (монети), що за встановленими Національним банком критеріями можуть використовуватися за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, для переказів та обміну (*джерело: Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України» від 23.10.2013 № 422, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2013 р. за № 1942/24474 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 91. – Ст. 3353*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Національний банк України».

ПЛАТІЖНІ ІНСТРУМЕНТИ

(англ. **payment instruments** ['reɪmənt 'ɪnstɹumənts])

- засіб певної форми на паперовому, електронному чи іншому виді носія інформації, використання якого ініціює переказ коштів з відповідного рахунку платника (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

ПЛАТНИК

(англ. **payer** ['peɪə])

- особа, з рахунка якої ініціюється переказ коштів або яка ініціює переказ шляхом подання/формування документа на переказ готівки разом із відповідною сумою коштів (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- (трасат) юридична або фізична особа (боржник, платник), яка зобов'язана(ий) сплатити за переказним векселем (траттою) (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*);

- особа, з рахунку якої ініціюється переказ коштів або яка ініціює переказ шляхом подання до банку або іншої установи - члена платіжної системи документа на переказ готівки разом з відповідною сумою коштів (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «документ на переказ», «неналежний платник», «юридична особа», «фізична особа», «вексель переказний».

ПЛАТНИК ОСОБЛИВИЙ

(англ. **special payer** ['speʃəl 'peɪə])

- юридична або фізична особа, яка має здійснити платіж за векселем за дорученням, за рахунок і від імені іншої особи - платника за векселем (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «вексель», «платник (трасат)», «платіж за векселем».

ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ

(англ. **solvency** ['sɒlvənsi])

- здатність боржника/контрагента банку здійснювати розрахунки за всіма видами своїх зобов'язань відповідно до умов договорів (джерело: *Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ПОВЕРНЕННЯ АКТИВІВ

(англ. **asset recovery** ['æset rɪ'kʌvəri])

- повернення чи репатріація доходів, одержаних від незаконної діяльності, коли такі доходи були розміщені в іноземних країнах (джерело: *FATF Best Practices Paper: Best Practices on Confiscation (Recommendations 4 and 38) and a Framework for Ongoing Work on Asset Recovery (October 2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Best%20Practices%20on%20%20Confiscation%20and%20a%20Framework%20for%20Ongoing%20Work%20on%20Asset%20Recovery.pdf>*);

- правовий процес, за допомогою якого країна, уряд і/або його громадяни повертають викрадені в результаті корупції ресурси та інші активи з іншої юрисдикції (джерело: *Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf*).

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО КОРУПЦІЮ

(англ. **corruption notice** [kə'ɹʌpʃən 'nəʊtɪs])

- повідомлення про порушення вимог Закону, Закону України «Про політичні партії в Україні» та містить інформацію про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, інше порушення Закону особами, визначеними у статті 3 Закону (джерело: *Порядок обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції» від 27.10.2017 № 1024, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 р. за № 60/31512 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 389*).

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **suspicious transaction report (STR)** [səs'pɪʃəs træ'n zækʃən rɪ'pɔ:t])

- включає звіти про підозрілу діяльність та інші форми звітування від фінансових установ, що пов'язані з підозрілою діяльністю клієнта (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

ПОВІДОМЛЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

(англ. **notice in criminal proceedings** ['nəʊtɪs ɪn 'krɪmɪnəl prə'si:ˌdɪŋz])

- процесуальна дія, за допомогою якої слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд повідомляє певного учасника кримінального провадження про дату, час та місце проведення відповідної процесуальної дії або про прийняте процесуальне рішення чи здійснену процесуальну дію (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «слідчий», «прокурор», «слідчий суддя», «кримінальне провадження».

ПОВНЕ ТОВАРИСТВО

(англ. **no-limited company** [nəʊ-'lɪmɪtɪd 'kɒmpəni])

- товариство, учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за його зобов'язаннями усім майном, що їм належить (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- господарське товариство, всі учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і несуть додаткову солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «господарське товариство».

ПОВНІ ДАНІ РЕЄСТРУ

(англ. **complete registry data** [kəm'pli:t 'redʒ.ɪ.stri 'deɪtə])

- всі дані, внесені до Реєстру відповідно до законодавства його користувачами (*джерело: Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931*).

ПОВНОВАЖЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

(англ. **authority of the responsible officer** [ɔ:'θɒrɪti ɒv ðə rɪs'pɒnsəbl 'ɒfɪsə])

До повноважень відповідального працівника належать:

1) забезпечення повідомлення спеціально уповноваженого органу про фінансові операції, що підлягають обов'язковому та/або внутрішньому фінансовому моніторингу, про фінансові

операції осіб, якщо є достатні підстави вважати, що їх діяльність або активи пов'язані із вчиненням злочину, визначеного Кримінальним кодексом України;

2) забезпечення повідомлення спеціально уповноваженого органу та визначених законодавством правоохоронних органів про фінансові операції (їх учасників), стосовно яких є підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

3) проведення перевірок діяльності будь-якого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його працівників щодо виконання ними внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;

4) право доступу до всіх приміщень, документів, інформації, баз даних, засобів телекомунікації, архівів суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

5) залучення будь-яких працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та перевірок з цих питань;

6) організація розроблення, подання для затвердження, забезпечення постійного оновлення з урахуванням вимог законодавства, а також контроль за виконанням внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;

7) одержання пояснень від працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу;

8) сприяння проведенню уповноваженими представниками суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за відповідними суб'єктами первинного фінансового моніторингу, перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо дотримання законодавства у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

9) прийняття рішення про подання інформації з питань фінансового моніторингу на запити спеціально уповноваженого органу та відповідних правоохоронних органів.

Відповідальний працівник виконує також інші функції відповідно до законодавства та внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ПОВНОВАЖЕННЯ ПРЕДСТАВНИКА

(англ. **representative's powers** [ˌreprɪˈzɛntətɪvz paʊəz])

- коло прав і обов'язків, які покладаються на представника особою, котру він представляє, за законом чи адміністративним актом (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

ПОВНОВАЖЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **authority of the state financial monitoring entities** [ɔːˈθɔrɪti ɒv ðə steɪt faɪˈnænsjəl ˈmɒnɪtərɪŋ ˈɛntɪtɪz])

Суб'єкти державного фінансового моніторингу в межах їх повноважень зобов'язані:

1) здійснювати нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,

одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за діяльністю відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу, зокрема шляхом проведення планових та позапланових перевірок, у тому числі безвізних, у порядку, встановленому відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу, який згідно з цим Законом виконує функції регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

Нагляд за виконанням вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, щодо яких запроваджена процедура тимчасової адміністрації або ліквідації, здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб у встановленому ним порядку;

2) забезпечувати надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (в тому числі надавати роз'яснення з питань застосування законодавства у цій сфері);

3) здійснювати регулювання та нагляд з урахуванням оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, для обмеження (зменшення) ризиків під час їх діяльності;

4) вимагати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу виконання вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а в разі виявлення порушень вимог законодавства вживати заходів, передбачених законом. Порядок застосування до суб'єктів первинного фінансового моніторингу та/або їх посадових осіб передбачених цим Законом санкцій, пред'явлення вимог, а також здійснення контролю за їх виконанням визначається відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу, які згідно з цим Законом виконують функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу;

5) проводити перевірку наявності професійної підготовки відповідальних працівників та організації професійної підготовки інших працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, залучених до проведення фінансового моніторингу, у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

6) інформувати спеціально уповноважений орган з метою виконання покладених на нього завдань про виявлені порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення суб'єктами первинного фінансового моніторингу та заходи, вжиті до суб'єктів первинного фінансового моніторингу та/або їх посадових осіб за вчинені порушення законодавства у цій сфері;

7) щороку, але не пізніше ніж протягом січня наступного року надавати спеціально уповноваженому органу узагальнену інформацію про дотримання суб'єктами первинного фінансового моніторингу, за якими вони здійснюють функції державного регулювання і нагляду, вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї

масового знищення, у тому числі про виявлені порушення та заходи, вжиті до суб'єктів первинного фінансового моніторингу та/або посадових осіб з метою їх усунення та/або недопущення у подальшій діяльності;

8) забезпечувати зберігання інформації, що надійшла від суб'єктів первинного та державного фінансового моніторингу і правоохоронних органів;

9) погоджувати із спеціально уповноваженим органом проекти будь-яких нормативно-правових актів з питань, пов'язаних з виконанням вимог цього Закону;

10) подавати спеціально уповноваженому органу інформацію, зокрема документи, необхідні для виконання покладених на нього завдань (за винятком інформації про особисте життя громадян), у порядку, визначеному законодавством;

11) вживати відповідно до законодавства заходів щодо перевірки бездоганної ділової репутації осіб, які здійснюватимуть чи здійснюють управління, мають намір набути істотну участь (або є кінцевими вигодоодержувачами) у суб'єктів первинного фінансового моніторингу;

12) вживати відповідно до законодавства заходів для недопущення до управління суб'єктами первинного фінансового моніторингу осіб, які мають не погашену або не зняту в установленому законом порядку судимість за корисливі злочини або тероризм;

13) вживати у випадках, встановлених законодавством, заходів для недопущення формування капіталу відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу за рахунок коштів, джерела походження яких неможливо підтвердити на підставі офіційних документів або їх копій, засвідчених в установленому порядку;

14) використовувати інформацію спеціально уповноваженого органу про ознаки можливого порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення для встановлення наявності відповідних порушень;

15) подавати (за наявності) спеціально уповноваженому органу інформацію про припинення діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу, за якими вони здійснюють функції державного регулювання і нагляду.

Положення пунктів 6, 7, 9, 10, 14 і 15 частини другої цієї статті поширюються на суб'єктів державного фінансового моніторингу, за винятком спеціально уповноваженого органу.

Суб'єкти державного фінансового моніторингу для виконання своїх функцій мають право одержувати у встановленому ними порядку від суб'єктів первинного фінансового моніторингу (щодо яких вони відповідно до цього Закону виконують функції регулювання і нагляду) інформацію, документи, копії документів, оформлені та засвідчені суб'єктом первинного фінансового моніторингу згідно з вимогами відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу.

Національний банк України для здійснення нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, щодо яких він відповідно до статті 14 цього Закону виконує функції державного регулювання і нагляду, має право безоплатного доступу (у тому числі автоматизованого) до відповідних інформаційних систем (баз даних) органів державної влади у порядку, узгодженому Національним банком України з відповідним органом державної влади.

Суб'єкти державного фінансового моніторингу з метою виконання покладених на них цим Законом обов'язків мають право звертатися із запитом до органів виконавчої влади, державних реєстраторів, правоохоронних органів, юридичних осіб.

Суб'єкти, яким адресовано зазначений запит, зобов'язані протягом десяти робочих днів надати відповідну інформацію. У разі неможливості надання інформації у зазначений строк з обґрунтованих причин за зверненням відповідних суб'єктів строк надання інформації

може бути продовжений суб'єктом державного фінансового моніторингу, але не більше ніж до 20 робочих днів.

Суб'єкти державного фінансового моніторингу визначають і розробляють процедуру застосування відповідних запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: зокрема щодо посиленої уваги під час погодження створення в таких державах філій, представництв чи дочірніх підприємств суб'єктів первинного фінансового моніторингу; попередження суб'єктів первинного фінансового моніторингу нефінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами у відповідній державі можуть мати ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення; обмеження ділових відносин або фінансових операцій з відповідною державою або особами в такій державі тощо (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ПОВНОВАЖНИЙ ПРЕДСТАВНИК

(англ. **plenipotentiary** [ˌplɛnɪpəʊ'tɛnsjəri])

- особа, якій згідно з розпорядженням керівника юридичної особи надані повноваження щодо здійснення конкретних дій (*джерело: Інструкція про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України» від 27.05.2008 № 148, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 червня 2008 р. за № 520/15211 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 43. – Ст. 1430*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ПОВОРОТНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА

(англ. **turnaround financial aid** [ˈtʃ:nəˌraʊnd faɪˈnænsjəl eɪd])

- сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова допомога», «безповоротна фінансова допомога», «кошти».

ПОВТОРНІСТЬ ЗЛОЧИНІВ

(англ. **recurrence of crimes** [rɪˈklɛəns əv kraɪmz])

- вчинення двох або більше злочинів, передбачених тією самою статтею або частиною статті Особливої частини цього Кодексу (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

ПОВ'ЯЗАНА ОСОБА

(англ. **associate** [ə'səʊʃiət])

- керівник фінансової установи, член наглядової ради фінансової установи, виконавчого органу, керівник підрозділу внутрішнього аудиту; керівник юридичної особи, яка має істотну участь у фінансовій установі; споріднена особа фінансової установи; афілійована особа фінансової установи; керівник, контролер спорідненої особи фінансової установи; керівник, контролер афілійованої особи фінансової установи; члени сім'ї фізичної особи, яка є керівником фінансової установи, членом наглядової ради фінансової установи, виконавчого органу, керівником підрозділу внутрішнього аудиту, керівником, контролером спорідненої особи, керівником, контролером афілійованої особи (членами сім'ї фізичної особи вважаються її чоловік (дружина), діти або батьки як фізичної особи, так і її чоловіка (дружини), а також чоловік (дружина) будь-кого з дітей або батьків фізичної особи); юридична особа, в якій члени сім'ї фізичної особи, яка є керівником фінансової установи, членом наглядової ради фінансової установи, виконавчого органу, керівником підрозділу внутрішнього аудиту, керівником, контролером спорідненої особи, керівником, контролером афілійованої особи, є керівниками або контролерами (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*);

- особа, яка відповідає будь-якій з таких ознак:

юридична особа, яка здійснює контроль над учасником процедури закупівлі або контролюється таким учасником процедури закупівлі, або перебуває під спільним контролем з таким учасником процедури закупівлі;

фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль над учасником процедури закупівлі; службова (посадова) особа учасника процедури закупівлі, уповноважена здійснювати від імені учасника процедури закупівлі юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення цивільно-правових відносин, та члени сім'ї такої службової (посадової) особи; фізичні особи - члени тендерного комітету, керівник замовника та/або члени їхніх сімей, які здійснюють контроль над учасниками процедури закупівлі або уповноважені здійснювати від імені учасника процедури закупівлі юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення цивільно-правових відносин.

Під здійсненням контролю розуміється можливість здійснення вирішального впливу або вирішальний вплив на господарську діяльність учасника процедури закупівлі безпосередньо або через більшу кількість пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, що здійснюється, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною часткою, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування, а також вчинення правочинів, що надають можливість визначати умови господарської діяльності, надавати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління учасника процедури закупівлі, або володіння часткою (паєм, пакетом акцій), що становить не менше ніж 25 відсотків статутного капіталу учасника процедури закупівлі.

Для фізичної особи загальна сума володіння часткою у статутному капіталі учасника процедури закупівлі визначається залежно від обсягу корпоративних прав, що сукупно належать такій фізичній особі, членам її сім'ї та юридичним особам, які контролюються такою фізичною особою або членами її сім'ї.

Для цілей цього Закону членами сім'ї вважаються подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дідусь, бабуся, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, за умови їх постійного проживання разом з пов'язаною особою і ведення з нею спільного господарства (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*);

- особа, яка має спільного з боржником кінцевого (кінцевих) бенефіціарного (бенефіціарних) власника (власників), контролера (контролерів); особа, в якій боржник володіє істотною участю; особа, яка володіє істотною участю у боржникові; особа, яка поряд з боржником має спільного (спільних) власника (власників) істотної участі; або особа, яка належить фізичній особі або контролюється фізичною особою, яка перебуває у родинних стосунках (є чоловіком (дружиною), прямим родичем (батьком, матір'ю, дитиною, рідним братом, сестрою, дідом, бабою, онуком, онукою), прямим родичем чоловіка (дружини), дружиною (чоловіком) прямих родичів) з кінцевим бенефіціарним власником (контролером) боржника або з власником (власниками) істотної участі у боржникові; особа, яка є поручителем (майновим поручителем) за зобов'язаннями такого боржника. Державні банки, банки за участю держави, інші державні підприємства або органи державної влади для цілей цього Закону не вважаються пов'язаними особами стосовно боржників, які є державними підприємствами (джерело: *Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555*);

- фізична особа, яка за своїм службовим статусом, родинними зв'язками або майновим станом пов'язана з діяльністю та управлінням банком і може одержати певні матеріальні переваги в процесі виконання банком своїх функцій.

П. о. можуть бути: 1) керівники банку; 2) власники істотної участі в банку; 3) близькі родичі, чоловік, жінка, діти, батьки керівника або власника істотної участі в банку; 4) афілійовані особи банку, керівники та власники істотної участі в афілійованих особах, а також їх близькі родичі (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «банк», «фінансова установа», «істотна участь», «афілійована особа», «контролер».

ПОВ'ЯЗАНА ОСОБА СУБ'ЄКТА АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(англ. **person related to audit entity** ['pɜːsn rɪˈleɪtɪd tuː 'ɔːdɪt 'entɪtɪ])

- будь-який суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми, пов'язаний із суб'єктом аудиторської діяльності спільною власністю, контролем та управлінням (джерело: *Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «аудиторська діяльність».

ПОВ'ЯЗАНІ З БАНКОМ ОСОБИ

(англ. **person related to the bank** ['pɜːsn rɪˈleɪtɪd tuː ðə bæŋk])

Пов'язаними з банком особами є:

- 1) контролери банку;
- 2) особи, які мають істотну участь у банку, та особи, через яких ці особи здійснюють опосередковане володіння істотною участю у банку;
- 3) керівники банку, керівник служби внутрішнього аудиту, керівники та члени комітетів банку;
- 4) споріднені та афілійовані особи банку, у тому числі учасники банківської групи;
- 5) особи, які мають істотну участь у споріднених та афілійованих особах банку;
- 6) керівники юридичних осіб та керівники банків, які є спорідненими та афілійованими особами банку, керівник служби внутрішнього аудиту, керівники та члени комітетів цих осіб;
- 7) асоційовані особи фізичних осіб, зазначених у пунктах 1-6 цієї частини [ч. 1 ст.52];
- 8) юридичні особи, в яких фізичні особи, зазначені в цій частині, є керівниками або власниками істотної участі;

9) будь-яка особа, через яку проводиться операція в інтересах осіб, зазначених у цій частині, та на яку здійснюють вплив під час проведення такої операції особи, зазначені в цій частині, через трудові, цивільні та інші відносини (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «контролер», «істотна участь», «афілійована особа», «асоційована особа».

ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ ЧИ ВІДМИВАННЯМ КОШТІВ

(англ. **related to terrorist financing or money laundering** [rɪˈleɪtɪd tuː ˈtɛrəɪst faɪˈnænsɪŋ əː ˈmʌni ˈlɔːndərɪŋ])

- використовується для опису валюти чи ОПІ, що є: (i) доходом, чи використовуються, чи призначені або виділені для їх використання з метою фінансування тероризму, терористичних актів або терористичних організацій; або (ii) легалізованими доходами від відмивання коштів або предикатних злочинів, чи інструментарієм, що використовується або призначений для використання для скоєння таких злочинів (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «оборотні інструменти на пред'явника (ОПІ)», «терористична організація», «терористичний акт», «фінансування тероризму».

ПОВ'ЯЗАНІ ОСОБИ

(англ. **related persons** [rɪˈleɪtɪd ˈpɜːsnz])

- юридичні та/або фізичні особи, відносини між якими можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють, з урахуванням таких критеріїв:

а) для юридичних осіб:

одна юридична особа безпосередньо та/або опосередковано (через пов'язаних осіб) володіє корпоративними правами іншої юридичної особи у розмірі 20 і більше відсотків;

одна і та сама юридична або фізична особа безпосередньо та/або опосередковано володіє корпоративними правами у кожній такій юридичній особі у розмірі 20 і більше відсотків;

одна і та сама юридична або фізична особа приймає рішення щодо призначення (обрання) одноособових виконавчих органів кожної такої юридичної особи;

одна і та сама юридична або фізична особа приймає рішення щодо призначення (обрання) 50 і більше відсотків складу колегіального виконавчого органу або наглядової ради кожної такої юридичної особи;

принаймні 50 відсотків складу колегіального виконавчого органу та/або наглядової ради кожної такої юридичної особи складають одні і ті самі фізичні особи;

одноособові виконавчі органи таких юридичних осіб призначені (обрані) за рішенням однієї і тієї самої особи (власника або уповноваженого ним органу);

юридична особа має повноваження на призначення (обрання) одноособового виконавчого органу такої юридичної особи або на призначення (обрання) 50 і більше відсотків складу її колегіального виконавчого органу або наглядової ради;

кінцевим бенефіціарним власником (контролером) таких юридичних осіб є одна і та сама фізична особа;

повноваження одноособового виконавчого органу таких юридичних осіб здійснює одна і

та сама особа;

сума всіх кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від однієї юридичної особи та/або кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від інших юридичних осіб, гарантованих однією юридичною особою, стосовно іншої юридичної особи перевищує суму власного капіталу більше ніж у 3,5 раза (для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність, - більше ніж у 10 разів). При цьому сума таких кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги та власного капіталу визначається як середнє арифметичне значення (на початок та кінець звітнього періоду). Положення цього абзацу не поширюються на суму кредитів (позик), залучених під державні гарантії;

б) для фізичної особи та юридичної особи:

фізична особа безпосередньо та/або опосередковано (через пов'язаних осіб) володіє корпоративними правами юридичної особи у розмірі 20 і більше відсотків;

фізична особа має право призначити (обирати) одноособовий виконавчий орган такої юридичної особи або призначити (обирати) не менш як 50 відсотків складу її колегіального виконавчого органу або наглядової ради;

фізична особа здійснює повноваження одноособового виконавчого органу в такій юридичній особі;

фізична особа має повноваження на призначення (обрання) одноособового виконавчого органу такої юридичної особи або на призначення (обрання) 50 і більше відсотків складу її колегіального виконавчого органу або наглядової ради;

фізична особа є кінцевим бенефіціарним власником (контролером) юридичної особи;

сума всіх кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від фізичної особи, наданих юридичній особі, та/або будь-яких кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги від інших фізичних осіб, наданих юридичній особі, які надаються під гарантії цієї фізичної особи, перевищують суму власного капіталу більше ніж у 3,5 раза (для фінансових установ та компаній, що провадять виключно лізингову діяльність, - більше ніж у 10 разів). При цьому сума таких кредитів (позик), поворотної фінансової допомоги та власного капіталу визначається як середнє арифметичне значення (на початок та кінець звітнього періоду);

в) для фізичних осіб - чоловік (дружина), батьки (у тому числі усиновлювачі), діти (повнолітні/неповнолітні, у тому числі усиновлені), повнорідні та неповнорідні брати і сестри, опікун, піклувальник, дитина, над якою встановлено опіку чи піклування.

Усі корпоративні права, які належать (безпосередньо та/або опосередковано) юридичній особі в іншій юридичній особі, є сумою часток корпоративних прав, які:

безпосередньо належать такій юридичній особі в іншій юридичній особі;

належать будь-якій із пов'язаних сторін такої юридичної особи в іншій юридичній особі.

Для цілей визначення, чи володіє фізична особа безпосередньо та/або опосередковано корпоративними правами у розмірі 20 і більше відсотків у юридичній особі, усі корпоративні права, які належать (безпосередньо та/або опосередковано) фізичній особі, є сумою часток корпоративних прав, які:

безпосередньо належать такій фізичній особі в юридичній особі;

належать будь-яким пов'язаним особам такої фізичної особи у зазначеній юридичній особі.

Якщо фізична особа визнається пов'язаною з іншими особами відповідно до цього підпункту, такі особи визнаються пов'язаними між собою.

Розмір частки володіння корпоративними правами розраховується у разі:

опосередкованого володіння (в одному ланцюгу) - шляхом множення часток володіння корпоративними правами;

володіння через кілька ланцюгів - шляхом підсумовування часток володіння корпоративними

правами в кожному ланцюгу.

У разі коли частка володіння корпоративними правами кожної особи в наступній юридичній особі в ланцюгу становить 20 і більше відсотків, усі особи такого ланцюга є пов'язаними (незалежно від результатів множення) (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, /№ 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*);

- юридичні та/або фізичні особи, відносини між якими можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють і які відповідають будь-якій з таких ознак:

юридична особа, що здійснює контроль за іншою юридичною особою або контролюється іншою юридичною особою чи перебуває під спільним контролем з такою юридичною особою; фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль за іншою юридичною особою. Членами сім'ї фізичної особи вважаються її чоловік або дружина, прямі родичі (діти або батьки) фізичної особи, її чоловіка або дружини, а також чоловік або дружина будь-якого прямого родича фізичної особи;

посадова особа іншої юридичної особи, уповноважена здійснювати від її імені юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або припинення правовідносин, а також члени сім'ї такої особи (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*);

- юридичні особи, на управління та господарську діяльність яких партія здійснює вирішальний вплив безпосередньо або через інших осіб, зокрема шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною часткою, права вирішального впливу на формування складу, результатів голосування, а також вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління, або має можливість здійснювати вплив шляхом прямого або опосередкованого (через іншу фізичну чи юридичну особу) володіння однією особою самостійно або спільно з пов'язаними фізичними та/або юридичними особами часткою в юридичній особі у розмірі 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі. До пов'язаних з партією осіб також належать кандидати на виборах, висунуті партією або її місцевою організацією (*джерело: Визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори» від 11.08.2016 № 11, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 р. за № 1226/29356 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 74. – Ст. 2994*).

ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ

(англ. **related parties** [rɪˈleɪtɪd ˈpɑːtɪz])

- сторони вважаються пов'язаними, якщо одна сторона прямо або опосередковано здійснює контроль над іншою або має суттєвий вплив на прийняття фінансових та операційних рішень іншою стороною. Операція пов'язаних сторін – це передавання активів або зобов'язань однією пов'язаною стороною іншим пов'язаним сторонам (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ПОГАШЕНІ ВИМОГИ КРЕДИТОРІВ

(англ. **redemption of creditors' claims** [rɪ'dempʃən ðv 'kredɪtəz kleɪmz])

- задоволені вимоги кредиторів, вимоги, щодо яких досягнуто згоди про припинення, у тому числі заміну зобов'язання або припинення зобов'язання в інший спосіб, а також інші вимоги, які відповідно до цього Закону вважаються погашеними (*джерело: Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кредитор».

ПОГАШЕННЯ ВЕКСЕЛЯ

(англ. **redemption of a bill** [rɪ'dempʃən ðv ə bɪl])

- здійснення платежу за векселем векселедавцем (платником) (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіж за векселем», «векселедавець», «платник (трасат)».

ПОГАШЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

(англ. **redemption of electronic money** [rɪ'dempʃən ðv ɪlek'trɒnɪk 'mʌni])

- операція з вилучення електронних грошей з використання з одночасним наданням їх пред'явникові готівкових або безготівкових коштів (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571*).

ПОГАШЕННЯ ЕМІСІЙНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **redemption of issue securities** [rɪ'dempʃən ðv 'ɪʃu: sɪ'kjʊəɪtɪz])

- сукупність дій емітента та власників цінних паперів, що здійснюються в установленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку порядку та пов'язані з виконанням емітентом зобов'язань за борговими емісійними цінними паперами та іншими емісійними цінними паперами в установлених законом випадках шляхом виплати власникам таких цінних паперів номінальної вартості цінних паперів та доходу за такими цінними паперами (якщо це передбачено проспектом цінних паперів або рішенням про емісію цінних паперів) або постачання (надання) товарів (послуг), або конвертації цінних паперів у строки, передбачені проспектом цінних паперів або рішенням про емісію цінних паперів, та скасування реєстрації випуску цінних паперів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

ПОГЛИБЛЕНА ПЕРЕВІРКА КЛІЄНТА

(англ. **in depth client verification** [ɪn-depθ 'klaɪənt vɛrɪfɪ'keɪʃən])

- здійснення суб'єктом первинного фінансового моніторингу заходів з отримання (зокрема

від органів державної влади, державних реєстраторів, з офіційних або публічних джерел) інформації про клієнта (представника клієнта) для підтвердження або спростування наданих ним даних, достовірність яких є сумнівною (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*суб'єкти первинного фінансового моніторингу*», «*клієнт*».

ПОДАРУНОК

(англ. **gift** [gift])

- грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

ПОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **tax information** [tæks ˌɪnfəˈmeɪʃən])

- сукупність відомостей і даних, що створені або отримані суб'єктами інформаційних відносин у процесі поточної діяльності і необхідні для реалізації покладених на контролюючі органи завдань і функцій у порядку, встановленому Податковим кодексом України (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650*).

ПОДАТКОВА ОПТИМІЗАЦІЯ

(англ. **tax avoidance** [tæks əˈvɔɪd(ə)ns])

- юридична практика, спрямована на мінімізацію податкового законодавства шляхом використання лазівки або виключення з правил, або прийняття ненавмисної інтерпретації податкового кодексу. Зазвичай це відноситься до прагнення уникнути сплати податків, дотримуючись букв закону, але суперечачи духу закону. Довести намір вчинення злочину важко; тому розділювальна лінія між ухиленням від сплати податків та податковою оптимізацією часто незрозуміла (*джерело: Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf*).

ПОДАТКОВИЙ НОМЕР ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

(англ. **taxpayer tax number** ['tæksˌpeɪə tæksˈnʌmbə])

- 1) код за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) для платників податків, які включаються до такого реєстру (юридичні особи та відокремлені підрозділи юридичних осіб - резидентів та нерезидентів);
- 2) реєстраційний номер облікової картки платника податків - фізичної особи, крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією (за наявності) та номером паспорта;
- 3) реєстраційний (обліковий) номер платника податків, який присвоюється контролюючими органами за структурою, встановленою у пункті 2.3 цього розділу, платникам податків,

визначеним у пункті 2.4 цього розділу (джерело: *Порядок обліку платників податків і зборів: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів» від 09.12.2011 № 1588 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22.04.2014 № 462), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2011 р. за № 1562/20300 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 1. – Ст. 39).*

ПОДАТОК

(англ. **tax** [tæks])

- обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до цього Кодексу (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, /№ 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ПОЗАПЛАНОВА БЕЗВИЇЗНА ПЕРЕВІРКА

(англ. **unscheduled offsite inspection** [ˌʌnˈʃɛdjuːld ɒf saɪt ɪnˈspekʃən])

- перевірка, яка проводиться в приміщенні Органу контролю на підставі отриманих від суб'єкта первинного фінансового моніторингу документів та пояснень без виходу за місцезнаходженням суб'єкта первинного фінансового моніторингу (джерело: *Порядок контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку (ринку цінних паперів) вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджений рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку (ринку цінних паперів) вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 17.07.2015 № 1038, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2015 р. за № 955/27400 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 66. – Ст. 2206).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ПОЗАПЛАНОВА ВИЇЗНА ПЕРЕВІРКА

(англ. **unscheduled onsite inspection** [ˌʌnˈʃɛdjuːld ɒn saɪt ɪnˈspekʃən])

- виїзна перевірка, яка проводиться відповідно до розпорядження Національного банку (джерело: *Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «виїзна перевірка», «Національний банк України».

ПОЗАПЛАНОВА ПЕРЕВІРКА

(англ. **unscheduled inspection** [ˌʌnˈʃɛdjuːld ɪnˈspekʃən])

- незапланована Органом контролю перевірка відповідності діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу вимогам законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення протягом періоду, який підлягає перевірці, за окремими

питаннями (джерело: *Порядок контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку (ринку цінних паперів) вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджений рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку (ринку цінних паперів) вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 17.07.2015 № 1038, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2015 р. за № 955/27400 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 66. – Ст. 2206; Порядок проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 05.08.2003 № 26 (у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 07.04.2011 № 185), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2003 р. за № 716/8037 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 34. – Ст. 1842);*

- перевірка, яка не передбачена в плані перевірок (джерело: *Порядок проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 06.05.2015 № 489, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 травня 2015 р. за № 596/27041 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 45. – Ст. 1443; Порядок проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 14.04.2015 № 436, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 травня 2015 р. за № 492/26937 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 38. – Ст. 1156; Порядок проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 13.05.2015 № 673/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 травня 2015 р. за № 528/26973 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 41. – Ст. 1285; Порядок проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 12.08.2011 № 36, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2011 р. за № 1036/19774 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 71. – Ст. 2702);*

- перевірка, проведення якої не передбачено в плані перевірок (джерело: *Порядок проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 28.09.2017 № 328, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1484/31352 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 2. – Ст. 95).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

(англ. **imprisonment** [im'prɪznmənt])

- ізоляція засудженого та поміщення його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.

Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною цього Кодексу (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ПОЗИВАЧ

(англ. **plaintiff** ['pleɪntɪf])

- особа, на захист прав, свобод та інтересів якої подано позов до адміністративного суду, а також суб'єкт владних повноважень, на виконання повноважень якого подано позов до адміністративного суду (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «адміністративний суд».

ПОЗИКА

(англ. **loan** [ləʊn])

- грошові кошти, що надаються резидентами, які є фінансовими установами, або нерезидентами, крім нерезидентів, які мають офшорний статус, позичальнику на визначений строк із зобов'язанням їх повернення та сплатою процентів за користування сумою позики (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112*).

ПОЗИТИВНА ІСТОРІЯ ПРОФІЛЮ РИЗИКУ

(англ. **positive risk profile history** ['pɒzətɪv rɪsk 'prəʊfaɪl 'hɪstəri])

- показник, який кількісно характеризує наявність у певний період фактів митного оформлення після спрацювання профілю ризику, які підтвердили відсутність порушень законодавства України з питань державної митної справи чи виявлення за результатами митного контролю невідповідностей, і враховується при визначенні ступеня ризику за профілем ризику (у бік зниження ступеня ризику), якщо такий показник передбачений профілем ризику (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «профіль ризику».

ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ

(англ. **limitation** [lɪmɪ'teɪʃən])

- строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу.

Загальна позовна давність встановлюється тривалістю у три роки. Для окремих видів вимог

законом може встановлюватися спеціальна позовна давність: скорочена або більш тривала порівняно із загальною позовною давністю (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*строк*».

ПОКАЗАННЯ

(англ. **testimony** ['tɛstɪməni])

- відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом щодо відомих їм обставин у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*підозрюваний*», «*обвинувачений (підсудний)*», «*свідок*», «*потерпілий*», «*експерт*», «*кримінальне провадження*».

ПОКАЗНИК РИЗИКУ

(англ. **risk indicator** [rɪsk 'ɪndɪkətə])

- аспект діяльності організації, що передбачає його використання або ризик використання в терористичних цілях, але також може мати й інше пояснення (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

ПОКАРАННЯ

(англ. **punishment** ['pʌnɪʃmənt])

- захід примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.

Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженими, так і іншими особами.

Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*злочин*».

ПОКЕР

(англ. **poker** ['pʊkə])

- гра у карти, яка включає процедуру ставок і де переможець кожного раунду визначається у відповідності до комбінацій карт у гравців та їх ставок, це стосується тих гравців чий карти залишились прихованими до кінця раунду (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ

(англ. **political party** [pə'litɪkəl 'pɑ:ti])

- зареєстроване згідно з законом добровільне об'єднання громадян - прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння фор-

муванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах (джерело: *Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 118*).

ПОЛІТИЧНІ ДІЯЧІ (ПД)

(англ. **politically exposed persons (PEPs)** [pə'litiklɪ ɪk'spəʊzd 'pɜːns])

- особи, яких уповноважили чи які уповноважуються на виконання значних державних функцій в іноземних державах, наприклад керівники держав чи урядів, визначні політики високопосадовці в урядах, судових чи військових органах, високопосадовці у державних корпораціях, провідні діячі у політичних партіях. Ділові відносини з членами родин чи близькими особами ПД несуть ризики для репутації, які є аналогічними до тих, що виникають під час відносин з самими ПД. Це визначення не поширюється на керівників середньої ланки, чи осіб, що займають менш значні посади у вищевказаних категоріях (джерело: *The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombattingmoneylaunderingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «члени сім'ї», «пов'язані особи».

ПОЛІТИЧНО ЗНАЧИМІ ОСОБИ

(англ. **politically exposed persons** [pə'litikəlɪ ɪk'spəʊzd 'pɜːs(ə)ns], PEP)

- особи, які виконують або виконували важливу суспільну діяльність. До них відносять главу держави або уряду, високопоставлених політиків, керівників органів державної влади, судові та військові посадові особи, керівників державних корпорацій та важливих політичних партійних посадових осіб. Термін часто включає в себе і їх родичів та близьких партнерів. Банки та інші фінансові установи повинні розглядати цих клієнтів як високо ризикових, застосовуючи посилену належну перевірку як на початку відносин, так і на постійній основі, в тому числі в кінці відносин, щоб переконатись, що гроші на їхньому банківському рахунку не є незаконними або корупційними (джерело: *Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf*).

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ЗАХІД

(англ. **police measure** [pə'liːs 'meɪʒə])

- це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, що обмежує певні права і свободи людини та застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень (джерело: *Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379*).

ПОМИЛКОВЕ СПИСАННЯ/ЗАРАХУВАННЯ КОШТІВ

(англ. **false write-off /crediting funds** [fəːls 'raɪt'ɒf /'kredɪtɪŋ fʌndz])

- списання/зарахування коштів, унаслідок якого з вини банку або клієнта відбувається їх списання з рахунку неналежного платника та/або зарахування на рахунок неналежного отримувача (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004*

№ 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // *Офіційний вісник України*. – 2004. – № 13. – Ст. 908).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «неналежний платник», «неналежний отримувач».

ПОМИЛКОВИЙ ПЕРЕКАЗ

(англ. **false transaction** [fə:ls træ'n'zækʃən])

- рух певної суми коштів, внаслідок якого з вини банку або іншого суб'єкта переказу відбувається її списання з рахунку неналежного платника та/або зарахування на рахунок неналежного отримувача чи видача йому цієї суми у готівковій формі (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «переказ коштів», «отримувач».

ПОМ'ЯКШЕННЯ РИЗИКІВ

(англ. **risks mitigation** [rɪskz 'mɪtɪ'geɪʃən])

- комплекс заходів, спрямованих на зменшення ймовірності виникнення ризику та/або зменшення впливу ризику на результати діяльності банку (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України*. – 2018. – № 55. – Ст. 1936).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «ризик».

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

(англ. **prevention of human beings trafficking** [prɪ'venʃən ðv 'hju:mən 'bi:ɪnz 'træfɪkɪŋ])

- система заходів, спрямованих на виявлення та усунення причин і умов, що призводять до торгівлі людьми (*джерело: Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «торгівля людьми».

ПОПЕРЕДНЄ УВ'ЯЗНЕННЯ

(англ. **pre-trial detention** ['pri:'traɪəl dɪ'tenʃən])

- запобіжний захід, який у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України, застосовується щодо підозрюваного, обвинуваченого (підсудного) та засудженого, вирок щодо якого не набрав законної сили (*джерело: Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 № 3352-XII // Відомості Верховної Ради України*. – 1993. – № 35. – Ст. 360).

ПОПЕРЕДНІЙ ДОГОВІР

(англ. **preliminary contract** [prɪ'limɪnəri 'kɒntrækt])

- договір, сторони якого зобов'язуються протягом певного строку (у певний термін) укласти договір в майбутньому (основний договір) на умовах, встановлених попереднім договором (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 40. – Ст. 356).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ПОПЕРЕДНІЙ ПЛАТІЖ

(англ. **advanced payment** [əd'vɑ:nst 'peɪmənt])

- плата наперед за отримання дорогоцінного каміння. Але у деяких випадках каміння не надсилається, а платіж вимагається назад. Ця операція може бути використана як відправлення назад грошей, отриманих від третьої особи (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013)*, p. 72 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дорогоцінне каміння».

ПОПЕРЕДНІЙ РОЗГЛЯД

(англ. **preliminary consideration** [prɪ'limɪnəri kən'sɪdə'reɪʃən])

- аналіз інформації, яка міститься у повідомленні, з метою визначення структурного підрозділу, відповідального за розгляд такого повідомлення відповідно до його повноважень (джерело: *Порядок обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції» від 27.10.2017 № 1024, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 р. за № 60/31512 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 389*).

ПОПЕРЕДНЬО СТВОРЕНІ КОМПАНІЇ

(англ. **pre-constituted companies** [prə'kɒn(t)stɪtju:t 'kɒmpəni])

- компанії, які створюються постачальниками послуг зі створення юридичних осіб та існують у вигляді активів з метою продажу або передачі клієнтам (джерело: *FATF Report: Money Laundering Using Trust and Company Service Providers (October 2010)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Money%20Laundering%20Using%20Trust%20and%20Company%20Service%20Providers.pdf>).

ПОПЕРЕДНЯ ОПЛАТА (АВАНС)

(англ. **prepayment (advance)** [pri:'peɪmənt (əd'vɑ:ns)])

- оплата товарів (робіт, послуг), які будуть поставлені (виконані, надані) установі після отримання платежу, у разі якщо здійснення попередньої оплати (авансу) передбачено бюджетним законодавством (джерело: *Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949*).

ПОРОШКИ БАНКІВСЬКИХ МЕТАЛІВ

(англ. **powders of bank metals** ['paʊdəz ɒv bæŋk 'metlz])

- золото, срібло, платина і паладій у вигляді порошкоподібної субстанції (гранули, губка), що упаковані в скляні ампули, пластмасові банки або мішки з маркуванням визнаного виробника (джерело: *Положення про здійснення операцій з банківськими металами:*

затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 06.08.2003 № 325, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2003 р. за № 749/8070 // *Офіційний вісник України*. – 2003. – № 36. – Ст. 1953).

ПОРТАЛ ЕЛЕКТРОННИХ СЕРВІСІВ

(англ. **portal of electronic services** ['pɔ:tl ɒv ɪlɛk'trɒnɪk 'sɜ:vɪsɪz])

- веб-сайт, організований як системне багаторівневе об'єднання різних ресурсів та сервісів для забезпечення максимального доступу до інформації та послуг у сфері державної реєстрації, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності (*джерело: Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 31. – Ст. 263).

ПОРТО

(англ. **postage** ['pəʊstɪdʒ])

- сума для відшкодування поштово-телеграфних видатків банку за пересилання векселя, яка стягується з векселедавця за векселем з платежем не за місцем його врахування (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України*. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «вексель», «векселедавець».

ПОРТФЕЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

(англ. **portfolio investment** [pɔ:t'fɔliəʊ ɪn'vestmənt])

- господарські операції, що передбачають купівлю цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на фондовому ринку або біржовому товарному ринку (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інвестиції», «фінансові інвестиції».

ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

(англ. **violation of the law** [vaɪə'leɪʃən ɒv ðə lɔ:])

- порушення законодавства про цінні папери, в тому числі цих Ліцензійних умов (*джерело: Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)» від 23.07.2013 № 1281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2013 р. за № 1576/24108 // Офіційний вісник України*. – 2013. – № 76. – Ст. 2835).

ПОРУШЕННЯ ЦІЛІСНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ

(англ. **violation of the integrity of the information in the system** [vɪəʊ 'leɪʃən ðv ði ɪn 'tegrɪtɪ ðv ði ɪnfə 'meɪʃən ɪn ðə 'sɪstɪm])

- несанкціоновані дії щодо інформації в системі, внаслідок яких змінюється її вміст (джерело: *Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

ПОРЯДОК

(англ. **order** ['ɔrdə])

- чітка послідовність дій певного процесу із зазначенням способів, форм, строків (термінів) ужиття працівниками банку цих дій, визначена у внутрішніх документах банку з питань фінансового моніторингу (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);

- чітка послідовність дій певного процесу із зазначенням способів, форм, строків (термінів) ужиття працівниками небанківської фінансової установи цих дій, визначена у внутрішніх документах (джерело: *Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «внутрішні документи з питань фінансового моніторингу».

ПОСАДА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

(англ. **civil service position** [sɪvl 'sɜ:vɪs pə'zɪʃən])

- визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу з установленими відповідно до законодавства посадовими обов'язками у межах повноважень, визначених частиною першою статті 1 цього Закону (джерело: *Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43*).

ПОСАДОВА ОСОБА ПУБЛІЧНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

(англ. **official of a public international organization** [ə 'fɪʃəl ðv ə 'pʌblɪk ɪntə(:)'næʃənɪ ɔ:ɡənəɪ'zeɪʃən])

- міжнародний громадянський службовець або будь-яка особа, яка була уповноважена такою організацією діяти від її імені (джерело: *United Nations Convention against Corruption (21.11.2003), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf*).

ПОСАДОВІ ОСОБИ ОРГАНІВ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

(англ. **officials of the joint-stock company** [ə 'fɪʃəlz ðv ðə dʒɔɪnt-stɒk 'kʌmpəni])

- фізичні особи - голова та члени наглядової ради, виконавчого органу, ревізійної комісії, ревізор акціонерного товариства, а також голова та члени іншого органу товариства, якщо утворення такого органу передбачено статутом товариства (джерело: *Про акціонерні то-*

вариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, /№ 50-51/. – Ст. 384).

ПОСАДОВІ ОСОБИ ПІДПРИЄМСТВ

(англ. **officials of enterprises** [ə'fɪʃəlz ɒv 'entəpraɪzɪz])

- керівники та інші працівники підприємств (резиденти та нерезиденти), які в силу постійно або тимчасово виконуваних ними трудових (службових) обов'язків відповідають за додержання вимог, встановлених цим Кодексом, законами та іншими нормативно-правовими актами України, а також міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 /.* – Ст. 552).

ПОСАДОВІ ОСОБИ ПРЕДСТАВНИЦТВ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

(англ. **officials of foreign states representative offices and international organizations** [ə'fɪʃəlz ɒv 'fɔrɪn steɪts ,rɛprɪ'zɛntətɪv 'ɒfɪsɪz ænd ,ɪntə(:)'næʃənəl ,ɔ:gənəɪ'zeɪʃənz])

- акредитовані в Україні глави дипломатичних представництв та члени дипломатичного персоналу, посадові особи консульських установ, представники іноземних держав при міжнародних організаціях, посадові особи міжнародних організацій (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 /.* – Ст. 552).

ПОСАДОВІ ОСОБИ ПРОФЕСІЙНОГО УЧАСНИКА ФОНДОВОГО РИНКУ

(англ. **officials of a professional stock market participant** [ə'fɪʃəlz ɒv ə prə'feʃənəl stɒk 'mɑ:kɪt pɑ:'tɪsɪpənt])

- голова та члени наглядової ради, голова та члени колегіального виконавчого органу (голова одноосібного виконавчого органу і його заступники), голова та члени ревізійної комісії (ревізори), корпоративний секретар, головний бухгалтер, голова та члени інших органів професійного учасника фондового ринку, утворення яких передбачено його статутом (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268).*

ПОСЕРЕДНИЦЬКА (БРОКЕРСЬКА) ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **intermediary (brokerage) activity** [ɪntə'mi:diəri ('brɒkəɪdʒ) æk'tɪvɪti])

- будь-які дії суб'єкта господарювання України, що сприяють здійсненню міжнародних передач товарів військового призначення, включаючи дії з фінансування, транспортування чи експедирування вантажів, незалежно від походження таких товарів і території, на якій провадиться зазначена діяльність (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148).*

ПОСЕРЕДНИЦЬКІ ПОСЛУГИ НА РИНКАХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

(англ. **intermediary services in financial services markets** [ɪntə'mi:diəri 'sɜ:vɪsɪz ɪn faɪ'nænʃəl 'sɜ:vɪsɪz 'mɑ:kɪts])

- діяльність юридичних осіб чи фізичних осіб - підприємців, якщо інше не передбачено законом, що включає консультування, експертно-інформаційні послуги, роботу з підготовки, укладення та виконання (супроводження) договорів про надання фінансових послуг, інші послуги, визначені законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансова послуга*», «*ринки фінансових послуг*».

ПОСЛУГИ

(англ. **services** ['sɜ:vɪsɪz])

- будь-який предмет закупівлі, крім товарів і робіт, зокрема транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, лізинг, найм (оренда), а також фінансові та консультативні послуги, поточний ремонт (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

ПОСЛУГИ З ПЕРЕКАЗУ ГРОШОВИХ ЦІННОСТЕЙ (ППГЦ)

(англ. **money or value transfer service (MVTs)** ['mʌni ɔ: 'vælju: 'trænsfə(:) 'sɜ:vɪs])

- фінансові послуги, що включають прийняття готівкових коштів, чеків, інших грошових інструментів чи інших засобів заощадження і виплати відповідної суми у готівці чи іншій формі отримувачу через засоби комунікації, повідомлень, переказів чи через клірингову мережу до якої належить постачальник ППГЦ. Операції, що проводяться при наданні таких послуг можуть залучати одного або більше посередників та кінцевий платіж третій стороні, а також можуть включати нові платіжні методи. Інколи такі послуги прив'язані до конкретного географічного регіону і описуються різними спеціальними термінами, в тому числі *гавала*, *хунді* та *фей-чен* (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*);

- фінансові послуги, що включають приймання готівкових коштів, чеків та інших грошових інструментів чи інших передоплатних засобів, а також виплати отримувачу відповідної суми у формі готівки чи в іншій формі шляхом передачі інформації, повідомлення, переказу чи через клірингову мережу, до якої належить провайдер ППГЦ. Операції, що виконуються провайдерами таких послуг, можуть бути пов'язаними з залученням одного чи декількох посередників, а кінцева виплата може здійснюватись на користь третьої сторони, у тому числі з використанням нових платіжних методів. Іноді такі послуги мають місце у певному географічному регіоні та мають різні назви, у тому числі: *хавала*, *хунді*, *фей-чен*. Провайдери ППГЦ «пропонують послуги, що є аналогічними» послугам установ-кореспондентів, коли вони виступають установими-кореспондентами для інших провайдерів ППГЦ чи коли провайдер ППГЦ отримує банківські чи аналогічні послуги через рахунок іншого користувача-користувача ППГЦ банку (*джерело: The FATF guidance Correspondent banking services (October 2016), page 8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/>*

publications/fatfrecommendations/documents/correspondent-banking-services.html).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «операція».

ПОСЛУГИ (ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА) ПОДВІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ

(англ. **services (technical assistance) of dual use** ['sɜ:vɪsɪz ('tɛknɪkəl ə 'sɪstəns) ɒv 'dju(:)əl ju:z])

- надання іноземним юридичним особам чи іноземцям в Україні або за її межами технічної підтримки, пов'язаної з ремонтом, розробленням, виробництвом, використанням, складанням, випробуванням, модифікацією, модернізацією, підтримкою в робочому стані, включаючи авторський та гарантійний нагляд, або будь-яке інше технічне обслуговування систем, обладнання та їх компонентів, програмного забезпечення та технологій, що підлягають державному експортному контролю. Послуга (технічна допомога) може набувати форми інструктажу, підвищення кваліфікації, навчання, практичного освоєння методів роботи, надання консультацій і може включати передачу технічних даних (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148).*

ПОСЛУГИ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

(англ. **postal services** ['pəʊstəl 'sɜ:vɪsɪz])

- продукт діяльності оператора поштового зв'язку з приймання, обробки, перевезення та доставки (вручення) поштових відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій, спрямований на задоволення потреб користувачів (*джерело: Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1918).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «оператор поштового зв'язку».

ПОСОБНИК

(англ. **abettor** [ə 'bɛtə])

- особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню злочину іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати злочинця, знаряддя чи засоби вчинення злочину, сліди злочину чи предмети, здобуті злочинним шляхом, придбати чи збути такі предмети, або іншим чином сприяти приховуванню злочину (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «співучасть у злочині».

ПОСТАНОВА

(англ. **decree** [di 'krɛ])

- письмове рішення суду апеляційної або касаційної інстанції в адміністративній справі, у якому вирішуються вимоги апеляційної чи касаційної скарги (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «рішення суду», «адміністративна справа».

ПОСТАЧАЛЬНИК (ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ)

(англ. **distributor** [dis'tribjutə])

- суб'єкт господарювання, відмінний від емітента, який може поширювати або викупати електронні гроші від імені емітента (тобто, перепродає електронні гроші, що були випущені емітентом, такі як роздрібні магазини, що продають передплачені картки) (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «емітент», «електронні гроші».

ПОСТАЧАЛЬНИК ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ

(англ. **payment service provider** ['peɪmənt 'sɜ:vɪs prə'vaɪdə])

- емітент або еквайр, який надає платіжну послугу користувачу (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918*).

ПОСТІЙНЕ МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ

(англ. **permanent location** ['pɜ:mənənt læʊ'keɪʃən])

- місцезнаходження офіційно зареєстрованого головного органу управління (контори) суб'єкта господарської (зовнішньоекономічної) діяльності (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

ПОСТІЙНЕ МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ

(англ. **domicile** ['dɒmɪsaɪl])

- місце проживання на території якої-небудь держави не менше одного року фізичної особи, яка не має постійного місця проживання на території інших держав і має намір проживати на території цієї держави протягом необмеженого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цією особою службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом) (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377; Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 /. – Ст. 552*).

ПОСТІЙНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО

(англ. **permanent establishment** [pɜ:mənənt ɪs'tæblɪʃmənt])

- постійне місце діяльності, через яке повністю або частково проводиться господарська діяльність нерезидента в Україні, зокрема: місце управління; філія; офіс; фабрика; майстерня; установка або споруда для розвідки природних ресурсів; шахта, нафтова/газова свердловина, кар'єр чи будь-яке інше місце видобутку природних ресурсів; склад або приміщення, що використовується для доставки товарів, сервер (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112; Порядок обліку платників податків і зборів: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів» від 09.12.2011 № 1588 (у редакції наказу Міністерства*

фінансів України від 22.04.2014 № 462), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2011 р. за № 1562/20300 // *Офіційний вісник України*. – 2012. – № 1. – Ст. 39).

ПОСТІЙНІ ПРЕДСТАВНИЦТВА

(англ. **permanent representative offices** [pɜːmənənt ˌrɛprɪˈzɛntətɪv ˈɒfɪsɪz])

- представництва юридичних осіб-нерезидентів (іноземних компаній, фірм, міжнародних організацій, що представляють інтереси юридичних осіб-нерезидентів в Україні), через які повністю або частково здійснюється підприємницька діяльність нерезидента на території України (*джерело: Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України*. – 2003. – № 51. – Ст. 2707).

ПОТЕНЦІЙНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

(англ. **potential conflict of interest** [pəʊˈtɛnʃəl ˈkɒnflɪkt ɒv ˈɪntrɪst])

- наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України*. – 2014. – № 49. – Ст. 2056).

ПОТЕНЦІЙНИЙ РИЗИК

(англ. **potential risk** [pəʊˈtɛnʃəl rɪsk])

- ризик, який не був виявлений, але умови для його виникнення існують (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України*. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).

ПОТЕРПЛІЙ

(англ. **victim** [ˈvɪktɪm])

- фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).

ПОТОЧНИЙ РАХУНОК

(англ. **current account** [ˈkʌrənt əˈkaʊnt])

- рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання коштів і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів відповідно до умов договору та вимог законодавства України (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137; *Інструкція про порядок відкриття, використання*

і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «платіжний інструмент», «вкладний (депозитний) рахунок», «рахунок умовного зберігання (ескроу)», «кореспондентський рахунок».

ПОТОЧНИЙ РАХУНОК РЕЗИДЕНТА

(англ. **current resident account** [ˈkʌrənt ˈrezɪdənt əˈkaʊnt])

- рахунок в іноземній валюті та/або в гривнях, відкритий уповноваженим банком юридичній або фізичній особі відповідно до вимог Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 року за № 1172/8493 (зі змінами) (*джерело: Положення про порядок іноземного інвестування в Україну: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну» від 10.08.2005 № 280, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 947/11227 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2132).*

ПОХІДНІ ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **derivative securities** [dɪˈrɪvətɪv sɪˈkjʊərɪtɪz])

- цінні папери, механізм випуску та обігу яких пов'язаний з правом на придбання чи продаж протягом строку, встановленого договором, цінних паперів, інших фінансових та/або товарних ресурсів (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356; Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ПОЧАТКОВИЙ СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ КОРПОРАТИВНОГО ФОНДУ

(англ. **initial authorised share capital of the corporate fund** [ɪˈnɪʃəl ˈə:θ(ə)raɪzd ʃeə ˈkæpɪtəl ɒv ðə ˈkɔ:pərətɪv fʌnd])

- статутний капітал, сплачений в повному обсязі засновниками до внесення корпоративного фонду до Реєстру (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337).*

ПОШТОВИЙ ЗВ'ЯЗОК

(англ. **postal service** [ˈpəʊstəl ˈsɜ:vɪs])

- приймання, обробка, перевезення та доставка (вручення) поштових відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій (*джерело: Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1918).*

ПРАВА НА ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **rights on securities** [raɪts ɒn sɪ'kjʊərɪtiz])

- речові права на цінні папери (право власності, інші визначені законом речові права) (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ПРАВА ЗА ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

(англ. **securities rights** [sɪ'kjʊərɪtiz raɪts])

- права, що виникають із зобов'язання емітента за розміщеними ним цінними паперами (право на участь у загальних зборах акціонерів, право на отримання доходу, інші права, визначені законом та/або рішенням емітента) (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ПРАВА СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ

(англ. **rights of a specially authorized body** [raɪts ɒv ə 'spɛʃəli 'ɔ:θə,raɪzd 'bɒdi])

- спеціально уповноважений орган має право:

- 1) залучати до розгляду питань, що належать до його компетенції, спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками);
- 2) одержувати безоплатно в установленому законодавством порядку від державних органів, посадових осіб, правоохоронних органів, судів, Національного банку України, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, підприємств, установ та організацій інформацію (довідки, копії документів), у тому числі інформацію з обмеженим доступом, необхідну для виконання покладених на нього завдань;
- 3) отримувати від суб'єкта первинного фінансового моніторингу в разі потреби за результатами проведеного аналізу відомості щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;
- 4) одержувати від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та Міністерством юстиції України, відомості про смерть фізичних осіб;
- 5) здійснювати в установленому законодавством порядку доступ, у тому числі автоматизований, до баз даних органів державної влади (крім Національного банку України) та інших державних інформаційних ресурсів;
- 6) одержувати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу на запит додаткову інформацію;
- 7) розробляти та вносити на розгляд центрального органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму проекти нормативно-правових актів, необхідних для виконання завдань і функцій, передбачених статтею 18 цього Закону;

- 8) одержувати від правоохоронних та розвідувальних органів України, до яких згідно із цим Законом подано узагальнені матеріали (додаткові узагальнені матеріали), інформацію про хід опрацювання та вжиття відповідних заходів на підставі одержаних матеріалів в установленому законодавством порядку;
- 9) укладати міжнародні договори міжвідомчого характеру з відповідними органами інших держав з питань співробітництва в установленому законом порядку;
- 10) приймати у випадках, передбачених цим Законом, рішення про зупинення (подальше зупинення, продовження зупинення) фінансових (фінансової) операцій (операції) на строк, установлений цим Законом;
- 11) брати участь за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, у підготовці та/або проведенні перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які проводяться Національним банком України) у сфері додержання вимог законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- 12) інформувати суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, про можливі порушення такими суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону;
- 13) надавати суб'єктам державного фінансового моніторингу дані відповідно до законодавства в межах, визначених частиною третьою статті 18 цього Закону (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ПРАВИЛА БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ

(англ. **rules of exchange trade** [ru:lz ðv iks 'tʃeɪndʒ treɪd])

- основний документ, що регламентує порядок здійснення біржових операцій, ведення біржової торгівлі та розв'язання спорів з цих питань (*джерело: Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139*).

ПРАВИЛА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **rules of financial monitoring** [ru:lz ðv faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ])

- окремий єдиний внутрішній документ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, який визначає порядок та умови проведення заходів, спрямованих на недопущення використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу і його відокремлених підрозділів для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, та визначають процедуру реалізації фінансового моніторингу (*джерело: Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів: затверджене рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів» від 17.03.2016 № 309, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2016 р. за № 551/28681 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 34. – Ст. 1350; Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами: затверджене розпорядженням Державної*

комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами» від 05.08.2003 № 25 (у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 24.02.2011 № 102), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2003 р. за № 715/8036 // *Офіційний вісник України*. – 2003. – № 34. – Ст. 1841; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України» від 26.09.2017 № 321, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1482/31350 // *Офіційний вісник України*. – 2018. – № 3. – Ст. 135);

- єдиний внутрішній документ суб'єкта, який визначає порядок вчинення дій працівниками суб'єкта щодо реалізації фінансового моніторингу та спрямований на недопущення використання суб'єкта і його відокремлених підрозділів з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення (джерело: Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України» від 22.12.2015 № 1160, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2016 р. за № 63/28193 // *Офіційний вісник України*. – 2016. – № 8. – Ст. 402; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України» від 23.07.2015 № 662, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 серпня 2015 р. за № 973/27418 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 68. – Ст. 2248; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України» від 18.06.2015 № 999/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 червня 2015 р. за № 735/27180 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 52. – Ст. 1698);

- окремий внутрішній документ суб'єкта, який визначає механізм реалізації фінансового моніторингу та спрямований на недопущення використання суб'єкта і його відокремлених підрозділів з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму (джерело: Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового

моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України» від 15.07.2013 № 787, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 серпня 2013 р. за № 1366/23898 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 66. – Ст. 2420).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «внутрішні документи з питань фінансового моніторингу», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ПРАВО ВЛАСНОСТІ

(англ. **right of ownership** [raɪt ɒv 'əʊnəʃɪp])

- право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб.

Особливим видом права власності є право довірчої власності, яке виникає внаслідок закону або договору управління майном (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «річ».

ПРАВО ГОСПОДАРСЬКОГО ВІДАННЯ

(англ. **right of economic management** [raɪt ɒv ,i:kə'nɒmɪk 'mænɪdʒmənt])

- речове право суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленням за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законами (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

ПРАВО ОПЕРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

(англ. **right of operational management** [raɪt ɒv ,ɒpə'reɪʃənl 'mænɪdʒmənt])

- речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленням за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у межах, встановлених цим Кодексом та іншими законами, а також власником майна (уповноваженим ним органом) (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

ПРАВО РЕГРЕСУ

(англ. **right of recourse** [raɪt ɒv rɪ'kɔ:s])

- право зворотної вимоги. Законний векселедержатель має право в разі неможливості отримати платіж за векселем у строк притягнути кожного, хто поставив свій підпис на векселі, до відповідальності та вимагати сплати вексельної суми від кожного з них (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «векселедержатель», «платіж за векселем».

ПРАВО СПІЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

(англ. **joint ownership** [dʒɔɪnt 'əʊ.nə.ʃɪp])

- право двох або більше осіб (співвласників) на один об'єкт (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32).*

ПРАВОВА ДОПОМОГА

(англ. **legal assistance** ['li:ɡəl ə'sɪstəns])

- надання правових послуг, спрямованих на забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина, захисту цих прав і свобод, їх відновлення у разі порушення (*джерело: Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 51. – Ст. 577).*

ПРАВОВА ОСНОВА БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ

(англ. **the legal basis for combating terrorism** [ðə 'li:ɡəl 'beɪsɪs fɔ: 'kɒmbætɪŋ 'tɛrəɪzɪzəm])

Правову основу боротьби з тероризмом становлять Конституція України, Кримінальний кодекс України, цей Закон, інші закони України, Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом, 1977 р., Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом, 1997 р., Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму, 1999 р., інші міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, укази і розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, а також інші нормативно-правові акти, що приймаються на виконання законів України (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180).*

ПРАВОВЕ УТВОРЕННЯ

(англ. **legal arrangement** ['li:ɡəl ə'reɪndʒmənt])

- трасти на основі домовленості або інші схожі правові утворення. Приклади інших схожих правових утворень (в цілях ПВК/ФТ) включають фідуції, установи з управління майном (treuhand), установи довірчої власності (fideicomiso) (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);*

- термін «правові утворення» стосуються довірчих фондів, що створені за згодою сторін (визначених трастів) та інших подібних правових утворень. Приклади інших подібних правових утворень (для цілей ПВК/ФТ) включають фідуції (довірчі фонди у південноамериканських країнах), фідейкоміси (довірчі фонди в іспаномовних країнах) та тройханди (довірчі фонди в Німеччині) (*джерело: The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombatingmoneylaunderingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див терміни «довірчий фонд, що створений за згодою сторін (виражений (висловлений) значенний траст)», «траст».

ПРАВОВІ ПОСЛУГИ

(англ. **legal services** ['li:ɡəl 'sɜ:vɪsɪz])

- надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; забезпечення захисту особи від обвинувачення; надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації (*джерело: Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 51. – Ст. 577*).

ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ

(англ. **law enforcement agencies** [lɔ: m 'fɔ:smənt 'eɪdʒənsɪz])

- органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції (*джерело: Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 № 3781-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 11. – Ст. 50*).

ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНЕ З КОРУПЦІЄЮ

(англ. **offense related to corruption** [ə'fens rɪ'leɪtɪd tu: kə'ɹʌpʃən])

- діяння, що не містить ознак корупції особою, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

ПРАВОПОРУШНИК

(англ. **violator** ['vaɪələɪt])

- особа, яка здійснила або намагається здійснити незаконну дію, а також особа, яка сприяє цьому (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>*).

ПРАВОЧИН

(англ. **deed** [dēd])

- дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. Правочини можуть бути односторонніми та дво- чи багатосторонніми (договори) (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

ПРЕДИКАТ

(англ. **predicate** ['pred.i.kət])

- логічна функція, яка виражає деякі співвідношення між своїми аргументами: набуває значення «істина», якщо це співвідношення є в дійсності; «обман», якщо воно відсутнє (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

ПРЕДИКАТНИЙ ЗЛОЧИН

(англ. **predicate offense** ['predɪkət ə'fens])

- будь-який кримінальний злочин, в результаті якого виникли доходи, що можуть стати предметом злочину, зазначеного в статті 6 Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом (джерело: *Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029*).

Види предикатних злочинів:

- а) участь в організованій злочинній групі чи банді (англ. participation in an organized criminal group and racketeering);
- б) тероризм, у тому числі фінансування тероризму (англ. terrorism, including financing terrorism);
- в) торгівля людьми та нелегальне ввезення мігрантів (англ. trafficking in human beings and migrant smuggling);
- г) сексуальна експлуатація, у тому числі сексуальна експлуатація дітей (англ. sexual exploitation, including sexual exploitation of children);
- ґ) незаконна торгівля наркотиками та психотропними речовинами (англ. illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances);
- д) незаконна торгівля зброєю (англ. illicit arms trafficking);
- е) незаконна торгівля вкраденими та іншими товарами (англ. illicit trafficking in stolen and other goods);
- є) корупція та хабарництво (англ. corruption and bribery);
- ж) шахрайство (англ. fraud);
- з) підробка грошей (англ. counterfeiting currency);
- и) підробка та піратське розповсюдження товарів (англ. counterfeiting and piracy of products);
- і) злочини проти довкілля (англ. environment crime);
- ї) убивство, завдання серйозних тілесних ушкоджень (англ. murder, greivous bodily injury);
- к) викрадення людей, незаконне утримання та захоплення заручників (англ. kidnapping, illegal restraint and hostage-taking);
- л) грабїж (розбій) або крадіжка (англ. robbery or theft);
- м) контрабанда (англ. smuggling);
- н) податкові злочини (англ. tax crimes);
- о) вимагання (англ. extortion);
- п) підроблення (англ. forgery);
- р) піратство (англ. piracy); та
- с) незаконні дії з інсайдерською інформацією та маніпулювання ринком (англ. insider trading and market manipulation) (джерело: *Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism (Warsaw, 16.05.2005), Apendix [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/198>*);

- суспільно небезпечне протиправне діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (*джерело: Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: затверджено наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів» від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2013 р. за № 2170/24702 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 75).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суспільно небезпечне діяння, що передує легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», «організована злочинна група», «піратство», «викрадення людей».

ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

(англ. **the subject of the insurance contract** [ðə 'sʌbdʒɪkt ɒv ði in 'ʃʊərəns 'kɒntrækt])

- майнові інтереси, що не суперечать закону і пов'язані:

з життям, здоров'ям, працездатністю та пенсійним забезпеченням (особисте страхування);

з володінням, користуванням і розпорядженням майном (майнове страхування);

з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі (страхування відповідальності) (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78).*

ПРЕДСТАВНИК ДЖАНКЕТ-ТУРУ

(англ. **junket representative** [dʒʌŋkɪt' rɛprɪ'zɛntətɪv])

- особа, яка організовує джанкет-тур (*джерело: The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>).*

ПРЕДСТАВНИК КЛІЄНТА

(англ. **client representative** ['klaɪənt rɛprɪ'zɛntətɪv])

- особа, яка на законних підставах має право вчиняти певні дії від імені клієнта (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*

ПРЕДСТАВНИЦТВО

(англ. **representative office** [rɛprɪ'zɛntətɪv 'ɒfɪs])

- відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює представництво і захист інтересів юридичної особи (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356).*

- правовідношення, в якому одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє.

Не є представником особа, яка хоч і діє в чужих інтересах, але від власного імені, а також особа, уповноважена на ведення переговорів щодо можливих у майбутньому правочинів. Представництво виникає на підставі договору, закону, акта органу юридичної особи та з інших підстав, встановлених актами цивільного законодавства (*джерело: Цивільний кодекс*

України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356);

- вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні реалізації прав і обов'язків клієнта в цивільному, господарському, адміністративному та конституційному судочинстві, в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами, прав і обов'язків потерпілого під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні (джерело: Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адвокатська діяльність», «клієнт», «юридична особа», «філія».

ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНОЗЕМНОГО СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(англ. **representative office of the foreign entity** [rɛprɪ'zɛntətɪv 'ɒfɪs ɒv ðə 'fɔrɪn 'ɛntɪtɪ])

- установа або особа, яка представляє інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні і має на це належним чином оформлені відповідні повноваження (джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377).

ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ВЕКСЕЛЯ ДЛЯ ПЛАТЕЖУ

(англ. **presentation of a bill for payment** [prɛzɛn'teɪʃən ɒv ə bɪl fɔ: 'peɪmənt])

- дія, під час якої векселедержатель (особа з вексельними повноваженнями) пред'являє векселедавцю (акцептанту) вексель до платежу (оплати) (джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «векселедержатель», «векселедавець», «вексель».

ПРЕЗУМПЦІЯ

(англ. **presumption** [prɪ'zʌmp.ʃən])

- (1) Припущення, яке ґрунтується на ймовірності. (2) Визнання факту юридично достовірним, доки не буде доведено зворотного (джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).

ПРЕКУРСОРИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ І ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН

(англ. **precursors of narcotic drugs and psychotropic substances** [prɪ(:)'kɜ:səz ɒv nɑ: 'kɒtɪk drʌgz ænd 'saɪkəʊ'trɒpɪk 'sʌbstənsɪz])

- речовини, які використовуються для виробництва, виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин, включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (джерело: Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсорі: Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 60).

ПРИБІЧНИК

(англ. **supporter** [sə'pɔ:tə])

- особа, яка не бере безпосередньої участі у здійсненні терористичних актів, але активно залучена у підтримку терористичних організацій (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*терористична діяльність*», «*терористична організація*».

ПРИБУТОК

(англ. **profit** ['prɒfɪt])

- сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*);

- перевищення доходів від продажу товарів та послуг над витратами на виробництво і продаж цих товарів; один із найважливіших показників фінансових результатів господарської діяльності підприємства, підприємця. Прибуток обчислюється як різниця між виручкою від реалізації продукту господарської діяльності та сумою витрат факторів виробництва на цю діяльність у грошовому вираженні (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

ПРИВАТ БАНКІНГ

(англ. **private banking** ['prɪvət 'bæŋkɪŋ])

- комплекс фінансових і нефінансових послуг, що надаються банками приватним клієнтам, які володіють крупним капіталом. Основними видами послуг, що надаються в рамках *P.B.*, є: управління капіталом на основі індивідуально розробленої інвестиційної стратегії, надання традиційних банківських послуг за спеціальними програмами, надання консалтингових послуг з фінансових і правових питань, що стосуються оптимізації оподаткування, планування сімейного бюджету, розробки пенсійної програми, підбору страхових продуктів, спадкоємства, шлюбних контрактів, перевірки легальності операцій тощо, а також надання послуг нефінансового характеру, так званий *LifeStyle management* – організація життя і навчання за кордоном, допомога в організації відпочинку, придбання або оренда житла, автомобілів, бронювання готелів, придбання квитків на престижні міжнародні заходи, аукціони тощо (*джерело: Private Banking в Україні: через терни к звам. / Александров А.В. – Харків: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2009. – 237 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*банк*», «*клієнт*».

ПРИВАТИЗАЦІЙНІ ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **privatization securities** [praɪvɪtaɪ'zeɪʃ(ə)n sɪ'kjʊərtɪz])

- цінні папери, які посвідчують право власника на безоплатне одержання у процесі приватизації частки майна державних підприємств, державного житлового фонду, земельного фонду (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **private enterprise** ['praɪvɪt 'entəpraɪz])

- підприємство, що діє на основі приватної власності одного або кількох громадян, іноземців, осіб без громадянства та його (їх) праці чи з використанням найманої праці. Приватним є також підприємство, що діє на основі приватної власності суб'єкта господарювання - юридичної особи (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підприємство», «суб'єкт господарювання».

ПРИВАТНИЙ ІНТЕРЕС

(англ. **private interest** ['praɪvɪt 'ɪntrɪst])

- будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

ПРИДБАННЯ ВЕКСЕЛЯ

(англ. **purchase of a bill** ['pɜːtʃəs əv ə bɪl])

- одержання векселя у власність через купівлю, врахування, заставу (заклад), видачу або дарування, спадщину або іншу угоду, результат якої - майнове право на вексель (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «вексель».

ПРИЗ (ВИГРАШ)

(англ. **prize (win)** [praɪz (wɪn)])

- кошти, майно, майнові чи немайнові права, які підлягають виплаті (видачі) гравцю у разі його виграшу в державну лотерею відповідно до оприлюднених умов її проведення (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «майно», «гравець», «державна лотерея».

ПРИЙМАЮЧИЙ БАНК

(англ. **accepting bank** [ək'septɪŋ bæŋk])

- банк, який не належить до категорії проблемного або неплатоспроможного та який у процесі виведення неплатоспроможного банку з ринку приймає від неплатоспроможного банку частину або всі активи та зобов'язання, або всі зобов'язання, що гарантуються Фондом, з виплатою премії Фонду (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012*).

– № 50. – Ст. 564).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «проблемний банк», «неплатоспроможний банк».

ПРИЙНЯТНИЙ РИЗИК

(англ. **acceptable risk** [æk'septəbl rɪsk])

- допустимий рівень ризику, після проведення заходів з його пом'якшення. Враховуючи, що практично неможливо зменшити ризик ПВК/ФТ до нуля, певні ризики завжди будуть лишатися (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ризик».

ПРИЙНЯТНИЙ РІВЕНЬ РИЗИКІВ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ/ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

(англ. **acceptable risk level of criminal incomes legalization/terrorist financing**

[æk'septəbl rɪsk 'lɛvl ɒv 'krɪmɪnl 'ɪnkʌmz 'li:gəlaɪzɪʃən/terərɪst faɪ'nænsɪŋ])

- ризик, який є керованим, підконтрольним банку, не може спричинити підвищення юридичного ризику та ризику репутації, а також погіршення фінансових результатів діяльності банку чи завдати шкоди його кредиторам і клієнтам (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «кредитор», «клієнт», «ризик репутації».

ПРИЙНЯТТЯ РИЗИКІВ

(англ. **taking risks** ['teɪkɪŋ rɪks])

- утримання ризиків на рівні, що перебуває в межах визначеної банком схильності до ризиків (ризик-апетиту) та не створює загрози для інтересів вкладників, інших кредиторів, власників банку та фінансової стійкості банку (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «ризик».

ПРИМІРНИК ВЕКСЕЛЯ

(англ. **copy of the bill** ['kɒpi ɒv ðə bɪl])

- один з векселів, які в сукупності становлять комплект переказного векселя. Усі примірники мають ідентичний зміст і самостійний обіг, разом з тим усі примірники становлять одне вексельне зобов'язання. У тексті примірника векселя зазначається його порядковий номер: перший (прима), другий (секунда), третій (терція) тощо; в іншому разі кожний примірник є самостійним векселем. Примірники виготовляються трасантом (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України*

28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «вексель переказний».

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(англ. **notes to financial statements** [nəʊts tu: faɪ'nænʃəl 'stɛɪtmənts])

- сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності (джерело: *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова звітність».

ПРИМУСОВИЙ РОЗРАХУНОК

(англ. **forced settlement** [fɔːst 'set(ə)lm(ə)nt])

- розрахунок грошовими коштами або цінними паперами, який уповноважений або вимушений діями третьої сторони. Зазвичай, *П. р.* здійснюється відповідно до судових рішень (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошові кошти (гроші)», «цінний папір».

ПРИМУСОВІ ЗАСОБИ

(англ. **enforceable means** [ɪn'fɔːsəbl miːnz])

- регламенти, керівні настанови, інструкції чи інші документи або механізми, що встановлюють обов'язкові до виконання вимоги з ПВК/ФТ із санкціями у випадку невідповідності, і які публікуються чи затверджуються компетентним органом. Санкції за невідповідність мають бути ефективними, пропорційними та переконливими (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «компетентний орган».

ПРИНЦИП МОВЧАЗНОЇ ЗГОДИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

(англ. **principle of tacit consent in the field of state registration** ['prɪnsəpl ɒv 'tæstɪ kən'sent ɪn ðə fi:ld ɒv steɪt ,redʒɪs'treɪʃən])

- принцип, згідно з яким державний реєстратор набуває право на проведення державної реєстрації та інших реєстраційних дій без одержання від державних органів у порядку та випадках, визначених цим Законом, відповідних документів (крім судових рішень та виконавчих документів) або відомостей, за умови, що відповідні державні органи у встановлений цим Законом строк не направили до державного реєстратора такі документи або відомості (джерело: *Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263).*

ПРИНЦИПИ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

(англ. **non-cash settlement principles** [nɒn kæʃ 'set(ə)lm(ə)nt 'prɪnsəpəlz])

- (1) Розрахунки здійснюються лише через банківські рахунки, відкриті клієнтам для зберігання і переказування коштів; (2) Платежі за рахунками мають здійснюватися за розпорядженнями власників коштів у порядку встановленої ними черговості та в межах залишків коштів на рахунку платника; (3) Суб'єкти ринку мають свободу вибору форм безготівкових розрахунків; банк є лише посередником у платежах; (4) Момент платежу має бути максимально зближеним з моментом виникнення боргового зобов'язання; суб'єкти господарювання мають право вибору банку для відкриття свого рахунка. Принципи доповнюються рядом вимог: грошові розрахунки у внутрішньому господарському обороті здійснюються лише в національній валюті; кошти списуються з рахунка за розпорядженнями його власника (крім випадків, передбачених законодавством щодо безспірного стягнення коштів чи безакцептного списання); розрахункові документи приймаються банком до виконання тільки в межах наявних на рахунку клієнта коштів; платежі одного клієнта за рахунок інших не дозволяються за винятком випадків уступки вимоги та переказування боргу; кошти суб'єктів господарювання підлягають обов'язковому зберіганню в банку, за винятком залишків готівки в їхніх касах (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

ПРИНЦИПАЛ

(англ. **principal** ['prɪnsəpəl])

- основна особа (боржник) у борговому зобов'язанні (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).*

ПРИНЦИПАЛ (АПЛІКАНТ, НАКАЗОДАВЕЦЬ)

(англ. **principal (applicant, executor)** ['prɪnsəpəl ('æplɪkənt, ɪg'zekjʊtə)])

- особа, зазначена в гарантії як така, яка має зобов'язання за базовими відносинами, що забезпечуються такою гарантією (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гарантія», «базові відносини.»

ПРИНЦИПИ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ

(англ. **principles of combating terrorism** ['prɪnsəpəlz ɒv 'kɒmbætɪŋ 'tɛrəɪzɪzm])

Боротьба з тероризмом ґрунтується на принципах:

законності та неухильного додержання прав і свобод людини і громадянина; комплексного використання з цією метою правових, політичних, соціально-економічних, інформаційно-пропагандистських та інших можливостей; пріоритетності попереджувальних заходів;

невідворотності покарання за участь у терористичній діяльності;
пріоритетності захисту життя і прав осіб, які наражаються на небезпеку внаслідок терористичної діяльності;
поєднання гласних і негласних методів боротьби з тероризмом;
нерозголошення відомостей про технічні прийоми і тактику проведення антитерористичних операцій, а також про склад їх учасників;
єдиноначальності в керівництві силами і засобами, що залучаються для проведення антитерористичних операцій;
співробітництва у сфері боротьби з тероризмом з іноземними державами, їх правоохоронними органами і спеціальними службами, а також з міжнародними організаціями, які здійснюють боротьбу з тероризмом;
антитерористична операція може здійснюватися одночасно із відсічню збройної агресії в порядку статті 51 Статуту Організації Об'єднаних Націй та/або в умовах запровадження воєнного чи надзвичайного стану відповідно до Конституції України (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

ПРИПИНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **termination of transactions** [tɜːmɪˈneɪʃən ɒv trænzˈzækʃənz])

- безстрокова заборона здійснення банком окремих видів операцій (*джерело: Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» від 17.08.2012 № 346 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 72. – Ст. 2906*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ПРИСЯЖНИЙ

(англ. **juryman** [ˈdʒʊərɪmən])

- особа, яка у випадках, визначених процесуальним законом, та за її згодою вирішує справи у складі суду разом із суддею або залучається до здійснення правосуддя (*джерело: Про суддоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суддя».

ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

(англ. **prosecution** [prəˈsɪːkjʊːʃən])

- стадія кримінального провадження, яка починається з моменту повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кримінальне провадження».

ПРОБА

(англ. **standard** [ˈstændəd])

- державний стандарт, що визначає цінність сплаву, з якого виготовлено вироби з дорогоцінних металів, і засвідчує вміст вагових одиниць основного дорогоцінного металу в одній тисячі вагових одиниць сплаву.

В Україні для ювелірних та побутових виробів із дорогоцінних металів встановлюються такі проби: платина – 900, 950; золото – 375, 500, 585, 750, 958, 999; срібло – 800, 830, 875, 925, 960; паладій – 500, 850.

Залишаються в обігу і реалізуються ювелірні та побутові вироби із золота 333 і 583 проби та срібла 750 проби з відбитком державного пробірного клейма.

Державне пробірне клеймо (Hallmark) – це знак встановленого єдиного зразка, що засвідчує цінність виробів із дорогоцінних металів. Опис державного пробірного клейма та його форма затверджуються Міністерством фінансів України та виготовляються за його замовленням (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ПРОБЛЕМНИЙ БАНК

(англ. **troubled bank** ['trʌblɪd bæŋk])

- банк, щодо якого Національний банк України прийняв рішення про віднесення до категорії проблемних у порядку, передбаченому Законом України «Про банки і банківську діяльність» і нормативно-правовими актами Національного банку України (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

ПРОВАЙДЕР ГАМАНЦЯ

(англ. **wallet provider** ['wɒlɪt prɒvɪdər])

- особа, яка надає гаманець віртуальних валют (тобто засіб (програмний додаток або інший механізм/носії) для депонування, зберігання і переказу біткоїнів або іншої віртуальної валюти). Гаманець містить особисті (закриті) ключі користувача, що дозволяють йому витрачати віртуальну валюту, закріплену за адресою віртуальної валюти у ланцюжку блоків. Провайдер гаманця сприяє участі в системі віртуальної валюти, надаючи користувачам, провайдерам послуг з обміну і торговцям більш просту і зручну можливість для проведення операцій з віртуальною валютою. Провайдер гаманця веде баланс віртуальної валюти клієнта, а також цілому забезпечує безпеку зберігання і операцій з віртуальною валютою. Наприклад, крім надання біткоїн-адреси, послуги гаманця можуть включати кодування, захист підписом з використанням декількох ключів, резервне/«холодне» зберігання і «міксері». Всі біткоїн-гаманці можуть бути пов'язані між собою. Гаманці можуть зберігатися як в режимі онлайн («гаряче зберігання»), так і в режимі оффлайн («холодне зберігання»). Крім того, інші суб'єкти можуть бути учасниками системи віртуальної валюти і можуть приєднатися до провайдерів послуг з обміну, до адміністраторів, або бути незалежними. До цієї категорії відносяться провайдери послуг з адміністрування мереж (також звані веб адміністраторами); сторонні оброблювачі платежів, які забезпечують прийом платіжних засобів в торгових точках; розробники програмного забезпечення; і провайдери програмного забезпечення. Розробка додатків і програмного забезпечення може проводитися в законних цілях, наприклад, для спрощення прийому платіжних засобів і платежів клієнтів або для реагування на обґрунтовану стурбованість щодо захисту приватних даних. Одночасно з цим, програми та програмне забезпечення можуть також розроблятися у незаконних цілях, наприклад, розробник/оператор «міксерів» може працювати в інтересах незаконних користувачів, які використовують продукти, спеціально розроблені для ухилення від перевірки регулюючими і правоохоронними органами.

Необхідно підкреслити, що наведений список учасників не є вичерпним. Більш того, з

урахуванням стрімкого розвитку *технологій* віртуальної валюти і бізнес-моделей, у подібних системах можуть з'являтися додаткові учасники, які генерують потенційні ризики у сфері ПВК/ФТ (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*віртуальна валюта*», «*користувач віртуальної валюти*», «*провайдер послуг з обміну*», «*зберігання холодне*», «*зберігання гаряче*», «*міксер*».

ПРОВАЙДЕР ПОСЛУГ З ОБМІНУ (ТАКОЖ ІНОДІ ЗВАНІЙ БІРЖОЮ ВІРТУАЛЬНИХ ВАЛЮТ)

(англ. **exchanger** [ɪkˈʃeɪndʒər])

- фізична або юридична особа, що займається за комісійну винагороду комерційною діяльністю з обміну віртуальної валюти на реальну валюту, безготівкові грошові кошти або на іншу віртуальну валюту, а також на дорогоцінні метали, і навпаки. В цілому, провайдери послуг з обміну приймають різні види платежів, включаючи платежі готівкою, електронні перекази, кредитні карти та інші віртуальні валюти, і можуть бути афілійовані з адміністраторами, неафілійовані з адміністраторами або бути сторонніми провайдерами. Провайдери послуг з обміну можуть виступати в якості біржі або в якості обмінного пункту. Фізичні особи зазвичай використовують послуги провайдерів для депонування і зняття грошей з рахунків у віртуальній валюті (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*віртуальна валюта*», «*адміністратор*».

ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЛОТЕРЕЙ

(англ. **state lotteries conducting** [steɪt ˈlɒtəri kənˈdʌktɪŋ])

- господарська діяльність оператора державних лотерей, яка включає випуск державної лотереї, прийняття ставок у державну лотерею, проведення розіграшів призового (виграшного) фонду державної лотереї, виплату призів та інші операції, що прямо або опосередковано забезпечують проведення державних лотерей (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*оператор державних лотерей*», «*державна лотерея*», «*ставка*», «*приз (виграш)*».

ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЇ

(англ. **lottery conducting** [ˈlɒtəri kənˈdʌktɪŋ])

- господарська діяльність, яка включає в себе прийняття сплати участі у лотереї (ставок), проведення розіграшів призового (виграшного) фонду лотереї, виплату виграшів (видачу призів), а також інші операції, що забезпечують проведення лотереї (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*лотерея*», «*господарська діяльність*».

ПРОГРАМА ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **implementation plan of financial monitoring** [ˌɪmplɪmən'teɪʃən plæn ɒv faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ])

- окремий внутрішній документ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що розкриває план організаційних заходів для проведення фінансового моніторингу (джерело: *Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів: затверджене рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів» від 17.03.2016 № 309, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2016 р. за № 551/28681 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 34. – Ст. 1350; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України» від 26.09.2017 № 321, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1482/31350 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 3. – Ст. 135);*

- окремий внутрішній документ установи, який містить план організаційних заходів для запровадження фінансового моніторингу (джерело: *Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами» від 05.08.2003 № 25 (у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 24.02.2011 № 102), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2003 р. за № 715/8036 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 34. – Ст. 1841);*

- окремий внутрішній документ суб'єкта, який містить план організаційних заходів для проведення фінансового моніторингу (джерело: *Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України» від 22.12.2015 № 1160, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2016 р. за № 63/28193 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 402; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України» від 23.07.2015 № 662, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 серпня 2015 р. за № 973/27418 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 68. – Ст. 2248; Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство*

юстиції України» від 18.06.2015 № 999/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 червня 2015 р. за № 735/27180 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 52. – Ст. 1698); - внутрішній документ суб'єкта, який містить план організаційних заходів для проведення фінансового моніторингу (джерело: *Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України»* від 15.07.2013 № 787, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 серпня 2013 р. за № 1366/23898 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 66. – Ст. 2420).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «внутрішні документи з питань фінансового моніторингу», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «фінансовий моніторинг».

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКУ З ПИТАНЬ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **software provision of the bank on financial monitoring issues** ['sɒftweə prə'vɪʒən ðv ðə bæŋk ɒn faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ 'ɪʃu:z])

- програмний(і) модуль(і) або взаємопов'язана їх сукупність, що впроваджені в діяльність банку та використовуються банком для виконання функцій суб'єкта первинного фінансового моніторингу (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу»* від 26.06.2015 № 417 // *Офіційний вісник України*. – 2015. – № 62. – Ст. 2035).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «господарська діяльність», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

ПРОГРАМНИЙ СКІМІНГ

(англ. **software skimming** ['sɒftweə(r) 'skɪmɪŋ])

- різновид логічної атаки на банкомат, яка спрямована на отримання даних магнітної смуги платіжних карток та ПІН-кодів (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банкомат», «платіжна картка».

ПРОГРАМНО-ТЕХНІЧНИЙ КОМПЛЕКС САМООБСЛУГОВУВАННЯ

(англ. **software and technical complex of self-service** ['sɒftweəɹ ænd 'teknɪkəl 'kɒmpleks ðv self-'sɜ:vis])

- пристрій, що дає змогу користувачеві здійснювати операції з ініціювання переказу коштів, а також виконувати інші операції відповідно до функціональних можливостей цього пристрою без безпосередньої участі оператора (касира) (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «переказ коштів».

ПРОДАВЕЦЬ (ПОСТАЧАЛЬНИК)(англ. **seller (supplier)** ['selə (sə'plaɪə)])

- фізична або юридична особа, в якій лізингодавець набуває річ, що в наступному буде передана як предмет лізингу лізингоодержувачу (*джерело: Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фізична особа», «юридична особа», «лізингодавець», «лізингоодержувач», «фінансовий лізинг».

ПРОДАВЕЦЬ СЕРЕДНЬОГО РІВНЯ(англ. **middle-sized salesman** ['midl'sarzd 'seɪlzmən])

- особа, яка продає наркотики, отримані від злочинних організацій (напр., партії вагою до 1 кілограму героїну), що, здебільшого, є їх єдиним джерелом прибутку, втім вони можуть займатись і законною діяльністю. Дохід від торгівлі наркотиками йде на власне споживання або може бути частково витрачено на досягнення цілей їх власної законної ділової діяльності, придбання валюти, нерухомості (*джерело: FATF Report: Financial flows linked to the production and trafficking of Afghan opiates [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financial-flows-linked-to-production-and-trafficking-of-afghan-opiates.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «організовані злочинні групи».

ПРОДАЖ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ(англ. **currency sale** ['kʌrənsi seɪl])

- операція з продажу іноземної валюти за гривні (*джерело: Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

ПРОДУКЦІЯ (ПЛОДИ, ДОХОДИ)(англ. **products (fruits, incomes)** ['prɒdʌkts (fru:ts, 'ɪnkʌmz)])

- все те, що виробляється, добувається, одержується з речі або приноситься річчю.

Продукція, плоди та доходи належать власникові речі, якщо інше не встановлено договором або законом (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «річ».

ПРОЗОРИСТЬ(англ. **transparency** [træns'reəʒənsɪ])

- необмежений доступ до своєчасної та достовірної інформації щодо прийнятих рішень та їх результатів (*джерело: UN Study: Public Sector Transparency and Accountability in Selected Arab Countries: Policies and Practices [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://publicadministration.un.org/publications/content/PDFs/E-Library%20Archives/2005%20Public%20Sector%20Trans%20and%20Accountability%20in%20SelArab%20Countries.pdf>*).

ПРОЗОРИСТЬ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ(англ. **integrity of the public procurement** [ɪn'tɛɡrɪtɪ ɒv ðə 'pʌblɪk prə'kju:mənt])

- використання коштів, ресурсів, активів та повноважень згідно з передбаченими офіційними

цілями і у добре проінформований спосіб, що відповідає інтересам держави та більш широким принципам належного урядування (*джерело: OECD Recommendation of the Council on Public Procurement [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/gov/ethics/OECD-Recommendation-on-Public-Procurement.pdf>; OECD Principles for Integrity in Public Procurement [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/corruption/ethics/48994520.pdf>).*

ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

(англ. **Prosecutor's Office of Ukraine** ['prɒsɪkjʊ:təz 'ɒfɪs ɒv ju:'kreɪn])

- єдина система, яка в порядку, передбаченому цим Законом, здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави (*джерело: Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12).*

ПРОКУРОР

(англ. **prosecutor** ['prɒsɪkjʊ:təz])

- особа, яка обіймає посаду, передбачену статтею 15 Закону України «Про прокуратуру», та діє у межах своїх повноважень (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

ПРОКУРОР ОРГАНУ ПРОКУРАТУРИ

(англ. **prosecutor of the prosecutor's office** ['prɒsɪkjʊ:təz ɒv ðə 'prɒsɪkjʊ:təz 'ɒfɪs])

- 1) Генеральний прокурор;
- 2) перший заступник Генерального прокурора;
- 3) заступник Генерального прокурора;
- 4) заступник Генерального прокурора - Головний військовий прокурор;
- 4-1) заступник Генерального прокурора - керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;
- 5) керівник підрозділу Генеральної прокуратури України (у тому числі перший заступник та заступник Головного військового прокурора, керівник підрозділу Головної військової прокуратури на правах структурного підрозділу Генеральної прокуратури України);
- 6) заступник керівника підрозділу Генеральної прокуратури України (у тому числі Головної військової прокуратури та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури на правах самостійних структурних підрозділів Генеральної прокуратури України);
- 7) прокурор Генеральної прокуратури України (у тому числі Головної військової прокуратури та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури на правах самостійних структурних підрозділів Генеральної прокуратури України);
- 8) керівник регіональної прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах регіональної);
- 9) перший заступник керівника регіональної прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах регіональної);
- 10) заступник керівника регіональної прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах регіональної);
- 11) керівник підрозділу регіональної прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах регіональної);
- 12) заступник керівника підрозділу регіональної прокуратури (у тому числі військової про-

куратури на правах регіональної);

13) прокурор регіональної прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах регіональної);

14) керівник місцевої прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах місцевої);

15) перший заступник керівника місцевої прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах місцевої);

16) заступник керівника місцевої прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах місцевої);

17) керівник підрозділу місцевої прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах місцевої);

18) заступник керівника підрозділу місцевої прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах місцевої);

19) прокурор місцевої прокуратури (у тому числі військової прокуратури на правах місцевої) (*джерело: Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12).*

ПРОКУРОРСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

(англ. **prosecutor's self-administration** [prɒsɪkjʊ.təz self-əd,mɪnɪs'treɪʃ(ə)n])

- самостійне колективне вирішення прокурорами питань внутрішньої діяльності прокуратури з метою:

1) забезпечення організаційної єдності функціонування органів прокуратури, підвищення якості роботи прокурорів;

2) зміцнення незалежності прокурорів, захисту від втручання в їх діяльність;

3) участі у визначенні потреб кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення прокурорів, а також контролю за додержанням установлених нормативів такого забезпечення;

4) обрання чи призначення прокурорів до складу інших органів у випадках та в порядку, встановлених законом (*джерело: Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12).*

ПРОСЛУХОВУВАННЯ

(англ. **audio interception** ['ɔːdiəʊ ,ɪntə'sepʃn])

- несанкціоноване радіоперехоплення розмов і повідомлень каналами радіозв'язку (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

ПРОСТИЙ ВЕКСЕЛЬ, АВАЛЬОВАНИЙ БАНКОМ

(англ. **promissory bill avalized by bank** ['prɒmɪsəri bɪl əvəlaɪzd baɪ bæŋk])

- цінний папір, який посвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця або його наказ банку сплатити після настання строку платежу визначену суму векселедержателю (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

ПРОСТРОЧЕНА ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

(англ. **overdue receivables** [ˌəʊvəˈdjuː ɪˈsiːvəblz])

- дебіторська заборгованість, що виникає на 30-й день після закінчення терміну обов'язкового платежу згідно з укладеними договорами або якщо дата платежу не визначена після виписування рахунку на оплату (*джерело: Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дебіторська заборгованість».

ПРОСТРОЧЕНА КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

(англ. **overdue payables** [əʊvəˈdjuː ˈpeɪəblz])

- сума кредиторської заборгованості, що виникає на 30-й день після закінчення терміну обов'язкового платежу згідно з укладеними договорами або якщо дата платежу не визначена після отримання підтвердних документів за отримані товари, виконані роботи, надані послуги (*джерело: Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949*).

ПРОТЕСТ

(англ. **protest** [ˈprəʊtɛst])

- офіційно засвідчена вимога щодо здійснення встановлених законодавством про вексельний обіг дій за векселем і свідчення про їх невиконання. Протест є фактом, що свідчить про ухиляння від законодавчо встановленого порядку обігу векселя і про настання певних правових наслідків (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «вексель».

ПРОТИДІЯ

(англ. **disruption** [dɪsˈrʌpʃən])

- будь-яка дія, до якої вдаються державні або недержавні суб'єкти для того, аби перервати діяльність, що може нести користь терористичним організаціям (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

(англ. **counteracting human trafficking** [kaʊntə'ræktɪŋ 'hju:mən 'træfɪkɪŋ])

- система заходів, спрямованих на подолання торгівлі людьми шляхом її попередження і боротьби з нею та надання допомоги і захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми (джерело: *Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «торгівля людьми», «особа, яка постраждала від торгівлі людьми»

ПРОТОКОЛ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ

(англ. **protocol of the court session** ['prɒtəʊkəl ɒv də kɔ:t 'seʃən])

- документ, що складається в суді у порядку здійснення господарського судочинства, одночасно з фіксуванням судового засідання технічними засобами (джерело: *Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання): затверджено наказом Державної судової адміністрації України «Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання)» від 20.09.2012 № 108 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 77. – Ст. 3144*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «судове засідання», «фіксування судового засідання технічними засобами».

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

(англ. **professional activity in the stock market** [prə'feʃənl æk'tɪvɪtɪ m də stɒk 'mɑ:kɪt])

- діяльність акціонерних товариств і товариств з обмеженою відповідальністю з надання фінансових та інших послуг у сфері розміщення та обігу цінних паперів, обліку прав на цінні папери та прав за цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, що відповідає вимогам, установленим до такої діяльності цим Законом та законодавством. Поєднання професійної діяльності на фондовому ринку з іншими видами діяльності забороняється, крім:

проведення банком діяльності з торгівлі цінними паперами, депозитарної діяльності зберігача цінних паперів та діяльності з ведення реєстру власників іменних цінних паперів; надання професійним учасником фондового ринку консультаційних послуг щодо емісії, обігу та обліку цінних паперів, щодо прав та обов'язків емітента, інвестора та/або особи, яка видала неемісійний цінний папір, щодо обігу та обліку інших фінансових інструментів, а також щодо здійснення фінансових інвестицій у зазначені цінні папери та інші фінансові інструменти;

здійснення компанією з управління активами діяльності з адміністрування пенсійних фондів та/або діяльності з управління іпотечним покриттям;

проведення професійним учасником фондового ринку інформаційних послуг на фондовому ринку, відмінне від надання рекламних послуг.

На фондовому ринку здійснюються такі види професійної діяльності:

діяльність з торгівлі цінними паперами;

діяльність з управління активами інституційних інвесторів;

депозитарна діяльність;

діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку;

клірингова діяльність.

Професійна діяльність на фондовому ринку здійснюється виключно на підставі ліцензії,

що видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (крім професійної діяльності Центрального депозитарію цінних паперів та депозитарної діяльності Національного банку України). Перелік документів, необхідних для отримання ліцензії, порядок її видачі та анулювання встановлюються Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Професійна діяльність Центрального депозитарію цінних паперів провадиться на підставі правил Центрального депозитарію цінних паперів, зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку в установленому законодавством порядку.

Депозитарна діяльність Національного банку України провадиться з урахуванням особливостей депозитарної та клірингової діяльності з цінними паперами відповідно до компетенції, встановленої Законом України «Про депозитарну систему України».

Професійна діяльність учасників фондового ринку, крім фондових бірж та депозитаріїв, здійснюється за умови членства щонайменше в одному об'єднанні професійних учасників ринку цінних паперів та/або саморегульвній організації, що об'єднує професійних учасників ринку цінних паперів за відповідним видом професійної діяльності (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*);

- діяльність акціонерних товариств та товариств з обмеженою відповідальністю з надання фінансових та інших послуг у сфері розміщення та обігу цінних паперів, обліку прав за цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, що відповідає вимогам, установленим до такої діяльності законодавством (*джерело: Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ПРОФЕСІЙНА ТАЄМНИЦЯ АУДИТОРА

(англ. **professional secret of the auditor** [prə'feʃənl 'si:krit əv ði 'ɔ:ditə])

- інформація (матеріали, документи, інше), що стала відома аудитору в процесі надання аудиторських послуг та відповідає таким ознакам:

є невідомою або не є загальнодоступною для широкого кола осіб;

розголошення якої може завдати шкоди інтересам особи, яка звернулася до аудитора, суб'єкта аудиторської діяльності (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудитор», «суб'єкт аудиторської діяльності».

ПРОФЕСІЙНИЙ ЮРИСТ

(англ. **legal professional** ['li:g(ə)l prə'feʃ(ə)n(ə)l])

- адвокати, нотаріуси та інші незалежні професійні юристи. Цей термін відноситься до самозайнятих незалежних практикуючих фахівців або до фахівців, які працюють в спеціалізованих фірмах та не відноситься до «внутрішніх» фахівців, що працюють в компаніях іншого типу, а також не відноситься до фахівців, які працюють в державних відомствах, на яких вже можуть поширюватися заходи ПВК/ФТ (*джерело: FATF Report: Money laundering*

and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professionals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20and%20TF%20vulnerabilities%20legal%20professionals.pdf>.

ПРОФЕСІЙНІ УЧАСНИКИ ДЕПОЗИТАРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

(англ. **professional participants of the depository system of Ukraine** [prə'fɛʃənl pɑ:'tɪsɪpənts ɒv ðə di'pɒzɪtəri 'sɪstɪm ɒv ju:'kreɪn])

- Центральний депозитарій, депозитарні установи (джерело: *Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Центральний депозитарій».

ПРОФЕСІЙНІ УЧАСНИКИ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **professional securities market actors** [prə'fɛʃənl sɪ'kjʊərɪtɪz 'mɑ:kɪt 'æktəz])

- особи, які здійснюють професійну діяльність на ринку цінних паперів (джерело: *Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкт первинного фінансового моніторингу».

ПРОФЕСІЙНІ УЧАСНИКИ ФОНДОВОГО РИНКУ

(англ. **professional stock market actors** [prə'fɛʃənl stɒk 'mɑ:kɪt 'æktəz])

- юридичні особи, утворені в організаційно-правовій формі акціонерних товариств або товариств з обмеженою відповідальністю, які на підставі ліцензії, виданої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, провадять на фондовому ринку професійну діяльність, види якої визначені законами України (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*);

- юридичні особи, які на підставі ліцензії, виданої Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку або Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, провадять на фондовому ринку професійну діяльність (джерело: *Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридичні особи», «суб'єкт первинного фінансового моніторингу», «Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку».

ПРОФІЛЬ РИЗИКУ

(англ. **risk profile** [rɪsk 'prəʊfaɪl])

- оцінка загального рівня вразливості банку до ризиків (до прийняття заходів для мінімізації ризику) або залишкової вразливості до ризику (після застосування заходів для мінімізації ризику) в агрегованому вигляді та в розрізі всіх видів ризиків, проведена на певну дату на підставі поточних або прогнозних припущень (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію*

системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // *Офіційний вісник України*. – 2018. – № 55. – Ст. 1936);

- опис будь-якого набору ризиків, у тому числі визначених комбінацій індикаторів ризику, що є результатом збору, аналізу та систематизації інформації (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України*. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «ризик».

ПРОЦЕНТИ

(англ. **percentages** [pɛrɪ'sentɪdʒ])

- дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 13, /№ 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).

ПРОЦЕС КІМБЕРЛІ

(англ. **kimberley process** ['kɪmbəli 'prəʊses])

- міжнародна сертифікована схема, що регулює торгівлю необробленими алмазами. Її мета – запобігти потоку конфліктних алмазів, що допоможе захистити торгівлю необробленими алмазами, які законно видобувані (з веб-сайту Процесу Кімберлі) (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

ПРОЦЕСИНГ

(англ. **processing** ['prəʊsɛsɪŋ])

- діяльність, яка включає виконання за операціями з платіжними інструментами авторизації, моніторингу, збору, оброблення та зберігання інформації, а також надання обробленої інформації учасникам розрахунків і розрахунковому банку для проведення взаєморозрахунків у платіжній системі (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137);

- обробка платіжних і розрахункових операцій, у результаті якої здійснюється дебетування рахунків держателів банківських платіжних карток банками-емітентами і переведення коштів на рахунки точок (пунктів) прийому карток банками-еквайєрами. Інформація для вчинення таких дій формується процесинговим центром після одержання розрахункової інформації про операції із картокової платіжної системи або безпосередньо від пунктів прийому платежів. Якщо процесинговий центр локальної платіжної системи обслуговує точки прийому карток, емітованих одним банком, то всі операції є локальними. П. полягає в дебетуванні суми кожної операції з рахунка власника картки та переведенні цієї суми за мінусом банківської комісії на рахунок пункту (точки) прийому платежів. У разі, коли процесинговий центр обслуговує один або кілька банків в рамках платіжної системи, П. виконується в кілька етапів: 1) оброблюються локальні операції; 2) розрахункова інформація за прийнятими операціями з

картками сторонніх банків передається до платіжної системи (здійснюється презент мент); 3) відповідно до прийнятої інформації банки-еквайєри повинні одержати відповідні суми відшкодувань за здійсненими операціями; 4) процесинговий центр приймає від платіжної системи інформацію про операції з картками банків-емітентів, які він обслуговує, здійснені в пунктах прийому платежів, які обслуговують сторонні (інші) банкієквайєри; 5) на основі цієї інформації банки емітенти здійснюють відшкодування витрат на користь еквайєрів шляхом перерахунку (переведення) відповідних сум на кореспондентські рахунки банків, відкриті в розрахункових банках (*джерело: Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 800*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «платіжний інструмент», «банк», «платіжна картка».

ПРОЦЕСИНГОВА УСТАНОВА

(англ. **processing institution** [ˈprəʊsɪsɪŋ ˌɪnstɪˈtjuːʃən])

- юридична особа, що здійснює процесинг (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- юридична особа, що здійснює процесинг (авторизацію, моніторинг, збір, оброблення та зберігання інформації за платіжними картками, а також надання обробленої інформації учасникам розрахунків і розрахунковому банку для проведення взаєморозрахунків у платіжній системі) (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «платіжна картка», «платіжна система», «процесинг».

ПРОЦЕСУАЛЬНІ РІШЕННЯ

(англ. **procedural decisions** [prəˈsɪdʒərəl dɪˈsɪʒənz])

- всі рішення органів досудового розслідування, прокурора, слідчого судді, суду (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «досудове розслідування», «прокурор», «слідчий суддя».

ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ

(англ. **procedural deadlines** [prəˈsɪdʒərəl ˈdɛdlaɪnz])

- це встановлені законом або відповідно до нього прокурором, слідчим суддею або судом проміжки часу, у межах яких учасники кримінального провадження зобов'язані (мають право) приймати процесуальні рішення чи вчиняти процесуальні дії (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «прокурор», «слідчий суддя», «кримінальне провадження».

ПРУДЕНЦІЙНІ НОРМАТИВИ

(англ. **prudential standards** [pruː(ː)ˈdenʃəl ˈstændədz])

- кількісні та якісні показники, встановлені Національною комісією з цінних паперів та

фондового ринку з метою здійснення пруденційного нагляду, обов'язкові для дотримання професійними учасниками фондового ринку (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

ПРЯМА ОБРОБКА

(англ. **straight-through processing** [streit-θru: 'prəʊsɛsɪŋ])

- платіжні операції, що проводяться електронним шляхом без необхідності ручного втручання (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

ПРЯМЕ ВОЛОДІННЯ УЧАСТЮ

(англ. **direct ownership of the shareholding** [di'rekt 'əʊnəʃɪp ɒv ði:ʃeə 'həʊldɪŋ])

- володіння самостійно або спільно 10 і більше відсотками статутного (складеного) капіталу юридичної особи на праві власності (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ПРЯМЕ ВОЛОДІННЯ УЧАСТЮ (ПРЯМА ІСТОТНА УЧАСТЬ)

(англ. **direct ownership (direct qualifying shareholding** [di'rekt 'əʊnəʃɪp (di'rekt 'kwɒlɪfaɪɪŋ] seə 'həʊldɪŋ])

- володіння самостійне або спільне (декількох осіб) 10 і більше відсотками статутного капіталу професійного учасника фондового ринку на праві власності (*джерело: Порядок погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013 № 1101), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 365*).

ПРЯМЕ ПІДПОРЯДКУВАННЯ

(англ. **direct subordination** [di'rekt sə'bɔ:di'neɪʃən])

- відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення

з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

ПРЯМИЙ ВЛАСНИК ЗАЯВНИКА (ЛІЦЕНЗІАТА)

(англ. **direct holder of the applicant (licensee)** [dɪ'rekt 'həʊldər ɒv ði 'æplɪkənt (laɪsən'si:)])

- юридична або фізична особа, яка безпосередньо володіє часткою (акціями) у статутному капіталі заявника (ліцензіата) (*джерело: Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа».

ПРЯМИЙ ВЛАСНИК ІСТОТНОЇ УЧАСТІ

(англ. **direct holder of qualifying shareholding** [dɪ'rekt 'həʊldər ɒv 'kwɒlɪfaɪɪŋ ʃeə 'həʊldɪŋ])

- особа, яка набула або має наміри набути пряме володіння участю у фінансовій установі (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217*).

ПРЯМІ ІНВЕСТИЦІЇ

(англ. **direct investment** [dɪ'rekt ɪn'vestmənt])

- господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при їх розміщенні такою особою (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інвестиції», «фінансові інвестиції».

ПСИХОТРОПНІ РЕЧОВИНИ

(англ. **psychotropic substances** ['saɪkəʊ'trɒpɪk 'sʌbstənsɪz])

- речовини природні чи синтетичні, препарати, природні матеріали, включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (*джерело: Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 60*).

ПУБЛІЧНА ЗАКУПІВЛЯ

(англ. **public procurement** ['pʌblɪk prə'kjʊəmənt])

- придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом (джерело: *Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **public information** ['pʌblɪk ɪnfə'meɪʃən])

- відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом (джерело: *Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314*).

ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

(англ. **public information in the form of open data** ['pʌblɪk ɪnfə'meɪʃən ɪn ðə fɔ:m ɒv 'əʊpən 'deɪtə])

- публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання (джерело: *Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314*).

ПУБЛІЧНА КОМПАНІЯ

(англ. **public company** ['pʌblɪk 'kʌmpəni])

- іноземна юридична особа, створена у формі публічного акціонерного товариства, акції якої включені до біржових списків (пройшли процедуру лістингу) фондових бірж, які відповідають критеріям, визначеним Національним банком України (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465*);

- іноземна юридична особа, створена у формі публічного акціонерного товариства, акції якої знаходяться в лістингу іноземної фондової біржі, яка входить до Світової федерації бірж (джерело: *Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736; Порядок погодження набуття особою істотної часті у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням*

Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013 № 1101), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 365);

- іноземна юридична особа, створена у формі публічного акціонерного товариства, акції якої включені до біржових списків (пройшли процедуру лістингу) і допущені до торгів у регульованому сегменті кваліфікованої фондової біржі. Фондова біржа визнається кваліфікованою, якщо вона створена за законодавством держави - члена Європейського Союзу, або сукупна ринкова капіталізація компаній, акції яких уключено (допущено) до торгів на такій біржі, перевищує еквівалент 100 мільярдів доларів США станом на останній місяць року, що передує року, у якому компанія визнається публічною для цілей цього Порядку (джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «Національний банк України».

ПУБЛІЧНА ПРОПОЗИЦІЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **public offering of securities** ['pʌblɪk 'ɔfərɪŋ ɒv si'kjʊəɹɪtɪz])

- пропозиція (оферта), звернена до невизначеного кола осіб, про придбання цінних паперів за ціною та на умовах, визначених такою пропозицією, що здійснюється з урахуванням вимог, встановлених цим Законом (джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ПУБЛІЧНА СЛУЖБА

(англ. **public service** ['pʌblɪk 'sɜ:vɪs])

- діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування (джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446).

ПУБЛІЧНА ЧАСТИНА РЕЄСТРУ

(англ. **public part of the registry** ['pʌblɪk pɑ:t əv ðə 'redʒɪstri])

- частина даних Реєстру, розміщена на веб-сайті Реєстру, яка складається з декларацій та повідомлень про суттєві зміни в майновому стані суб'єктів декларування з вилученою з них конфіденційною інформацією (джерело: Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених

на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «декларація», «конфіденційна інформація».

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

(англ. **public joint-stock company** ['pʌblɪk dʒɔɪnt-stɒk 'kʌmpəni])

- акціонерне товариство, щодо акцій якого здійснено публічну пропозицію та/або акції якого допущені до торгів на фондовій біржі в частині включення до біржового реєстру (джерело: Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, /№ 50-51/. – Ст. 384).

ПУБЛІЧНИЙ ДОГОВІР

(англ. **public contract** ['pʌblɪk 'kɒntrækt])

- договір, в якому одна сторона - підприємець взяла на себе обов'язок здійснювати продаж товарів, виконання робіт або надання послуг кожному, хто до неї звернеться (роздрібна торгівля, перевезення транспортом загального користування, послуги зв'язку, медичне, готельне, банківське обслуговування тощо) (джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ПУБЛІЧНІ ДІЯЧІ

(англ. **politically exposed persons** [pə'litikəli ɪks'pəʊzd 'pɜːsnz])

- *Іноземні публічні діячі* - особи, на яких покладено, чи було покладено, суттєві державні повноваження іноземною країною, наприклад голови держав чи урядів, відомі політики, старші урядові, судові та військові чиновники, керівники державних корпорацій, важливі діячі політичних партій.

Національні публічні діячі - особи, на яких державою покладено, чи було покладено, суттєві державні повноваження, наприклад голови держав чи урядів, відомі політики, старші урядові, судові та військові чиновники, керівники державних корпорацій, важливі діячі політичних партій.

Особи на яких покладено, чи було покладено, виконання важливих функцій міжнародною організацією - члени вищого керівництва, тобто директори, заступники директорів, та члени правління або особи, що займають еквівалентну позицію.

Визначення публічного діяча не охоплює осіб, що займають позиції керівників середньої ланки або нижчі посади у зазначених категоріях (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- національні публічні діячі, іноземні публічні діячі та діячі, які виконують політичні функції в міжнародних організаціях (джерело: *Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 08.07.2016 № 584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2016*

р. за № 1047/29177 // *Офіційний вісник України*. – 2016. – № 63. – Ст. 2136).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*публічні особи*», «*національні публічні діячі*», «*іноземні публічні діячі*», «*діячі, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях*».

ПУБЛІЧНІ ОСОБИ

(англ. **public persons** ['pʌblɪk 'pɜːsnz])

- особи, які відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» є національними, іноземними публічними діячами, діячами, які виконують політичні функції в міжнародних організаціях (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035; Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*національні публічні діячі*», «*іноземні публічні діячі*», «*діячі, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях*».

ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИЙ СПІР

(англ. **public-law dispute** ['pʌblɪk-lɔː dɪs'pjuːt])

- спір, у якому:

хоча б одна сторона здійснює публічно-владні управлінські функції, в тому числі на виконання делегованих повноважень, і спір виник у зв'язку із виконанням або невиконанням такою стороною зазначених функцій; або

хоча б одна сторона надає адміністративні послуги на підставі законодавства, яке уповноважує або зобов'язує надавати такі послуги виключно суб'єкта владних повноважень, і спір виник у зв'язку із наданням або ненаданням такою стороною зазначених послуг; або хоча б одна сторона є суб'єктом виборчого процесу або процесу референдуму і спір виник у зв'язку із порушенням її прав у такому процесі з боку суб'єкта владних повноважень або іншої особи (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

ПУНКТ ОБМІНУ ВАЛЮТИ

(англ. **exchange station** [ɪks'tʃeɪndʒ 'steɪʃ(ə)n])

- структурний підрозділ, який відкриває банк або фінансова установа, в т. ч. на підставі агентських договорів з юридичними особами-резидентами, де здійснюються валютно-обмінні операції. До *П. о. в.* відносять: 1) обмінні пункти уповноважених банків, що здійснюють обмін іноземної валюти та розташовані поза операційними залами банків; 2) обмінні пункти інших кредитнофінансових установ, які одержали ліцензію Національного банку на здійснення операцій з торгівлі іноземною валютою; 3) обмінні пункти суб'єктів підприємницької діяльності, які діють на підставі агентських угод з уповноваженими банками. До валютно-обмінних операцій з іноземною валютою належать: 1) купівля у фізичних осіб

готівкової іноземної валюти за готівкові гривні; 2) продаж фізичним особам-резидентам готівкової іноземної валюти за готівкову гривню; 3) зворотній обмін фізичним особам-нерезидентам невикористаних готівкових гривень на готівкову іноземну валюту; 4) купівля-продаж дорожніх чеків за готівкову іноземну валюту та за готівкові гривні (національний оператор поштового зв'язку такі операції не здійснює); 5) конвертація (обмін) готівкової іноземної валюти однієї держави на готівкову валюту іншої держави; 6) прийняття на інкасо банкнот іноземних держав та іменних чеків (*джерело: Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міценко. – К.: Знання, 2010. – 84 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «фінансова установа», «Національний банк України».

ПУНКТ ОБМІНУ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ

(англ. **currency exchange office** ['kʌrənsɪ ɪks'tʃeɪndʒ 'ɒfɪs])

- структурна одиниця, яка відкривається банком, фінансовою установою з метою здійснення валютно-обмінних операцій (*джерело: Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України та змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 12.12.2002 № 502 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 150*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «фінансова установа».

ПУНКТ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЛОТЕРЕЙ

(англ. **distribution point of state lotteries** [dɪstrɪ'bjuːʃən pɔɪnt ɒv steɪt 'lɒtərɪz])

- спеціально обладнане та оформлене місце для розповсюдження державних лотерей з додержанням вимог до розповсюдження або місце розташування терміналу чи іншого засобу прийняття ставок у державні лотереї (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «державна лотерея».

Р

РАДА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

(англ. **Council on the Prevention and Counteraction to the Legalization (Laundering) of the Proceeds from Crime, Terrorist Financing and the Financing of the Proliferation of Weapons of Mass Destruction** [kaʊns(ə)l ʊn ðə prɪ'ventʃən ænd 'kaʊntə'rækʃən tu ðə lɪgə'lɪzəʃən ('lɔːndəʀɪŋ) ʊv ðə 'prəʊsiːdz frɒm kraɪm, 'tɛrə'ɪst faɪ'nænsɪŋænd ðə faɪ'nænsɪŋ ʊv ðə prəʊ,lɪfə'reɪʃən ʊv 'wɛpənz ʊv mæs dɪs'trʌkʃən])

- тимчасовий консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України. Утворюється для вивчення проблемних питань, пов'язаних з реалізацією державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (*джерело: Положення про Раду з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Кабінету Міністрів України «Про утворення Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 08.09.2016 № 613 // Урядовий кур'єр. – 2016. – № 174).*

РАЗОВА ФІНАНСОВА ОПЕРАЦІЯ НА ЗНАЧНУ СУМУ

(англ. **one-time financial transaction for the substantial amount** [wʌn-taɪm faɪ'nænsɪəl trænz'ækʃən fɔː ðə səb'stænʃəl ə'maʊnt])

- проведення фінансової операції з готівкою (банківськими металами) на значну суму без відкриття рахунку клієнту (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035);*

- проведення фінансової операції з готівкою на значну суму без відкриття рахунку клієнта (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «банківські метали», «клієнт».

РАЗОВИЙ ДОЗВІЛ ЧИ ВИСНОВОК

(англ. **single permission or conclusion** ['sɪŋɡl pə'mɪʃən ə: kən'klu:ʒən])

- дозвіл чи висновок, який надається суб'єкту здійснення міжнародних передач товарів або суб'єктам, зазначеним у частині третій статті 15 цього Закону для проведення відповідних переговорів або здійснення конкретної міжнародної передачі товарів визначеному кінцевому споживачу із зазначенням їх найменування, кількості, вартості, особливих умов поставки, назви іноземного суб'єкта господарської або іншої діяльності, держави призначення або походження товарів та їх кінцевого споживача (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

РАЙОН ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **area of anti-terrorist operation** ['eɪrɪə ɒv 'ænti-'terəɪstɪ 'ɒpə'reɪʃən])

- визначені керівництвом антитерористичної операції ділянки місцевості або акваторії, транспортні засоби, будівлі, споруди, приміщення та території чи акваторії, що прилягають до них і в межах яких проводиться зазначена операція (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

РАМБУРС

(англ. **reimburs** [ˌri:ɪm'bɜ:s])

- (1) Оплата придбаного товару, як правило, через посередництво банку. (2) Отримання банком, який виконав платіж на користь бенефіціара за акредитивом, відшкодування від банку-емітента або від третього банку. *Р.* походить від франц. *rembourser* – повернути борг, відшкодувати витрати (*джерело: Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. – 2-е вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2007. – С. 278–290*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товар», «клієнт», «акредитив», «банк».

РАМБУРСУЮЧИЙ БАНК

(англ. **reimbursing bank** [ri:ɪm'bɜ:sɪŋ bæŋk])

- банк, якому банк-емітент надав повноваження забезпечити відшкодування за акредитивом підтверджуючому (виконуючому) банку або іншому банку відповідно до наданих платіжних інструкцій (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банк-емітент», «акредитив».

РАХУНКИ

(англ. **accounts** [ə'kaʊnts])

- під посиланням на «рахунки» слід розуміти також і інші аналогічні ділові відносини між фінансовими установами та їхніми клієнтами (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

РАХУНОК ЛОРО

(англ. **loro account** [loro ə'kaunt])

- рахунок, відкритий банком своєму банку-кореспонденту, на якому відображаються всі операції, що здійснюються за його дорученням. При встановленні кореспондентських відносин передбачається валюта рахунка, умови платежів у межах наявних на рахунку сум чи можливий овердрафт тощо. Зазвичай, за рахунками лоро нараховуються проценти та комісійна винагорода за виконання доручень.

Інкولی *Р. л.* розглядають як вид кореспондентського рахунка за міжнародними розрахунками, який відкривається у вітчизняному банку на ім'я іноземного банку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банк-кореспондент».

РАХУНОК НОСТРО

(англ. **nostro account** [nostro ə'kaunt])

- кореспондентський рахунок банку, відкритий у банку-кореспонденті, на якому відображаються всі взаємні платежі. Походить від. Умови ведення *Р. н.* обговорюються при встановленні кореспондентських відносин між двома банками: визначається валюта рахунка, умови платежів у межах наявних на рахунку сум чи в порядку овердрафту, комісійні тощо. Зазвичай, при веденні *Р. н.* нараховуються проценти та комісійна винагорода за виконання доручень. (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кореспондентський рахунок», «банк-кореспондент».

РАХУНОК УМОВНОГО ЗБЕРІГАННЯ (ЕСКРОУ)

(англ. **escrow account** [əskraʊ ə'kaunt])

- рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зарахування на рахунок коштів та перерахування їх особі (особам), вказаній (вказаним) клієнтом (бенефіціару або бенефіціарам), або повернення таких коштів клієнту за настання підстав, передбачених договором (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137);*

- рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зарахування на рахунок коштів та перерахування їх/видачі коштів готівкою у випадках, передбачених законодавством України, особі (особам), зазначеній (зазначеним) клієнтом (бенефіціару або бенефіціарам), або повернення таких коштів клієнту за настання підстав, передбачених договором (*джерело: Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «вкладний (депозитний) рахунок», «поточний рахунок», «кореспондентський рахунок».

РАХУНОК-ФАКТУРА

(англ. **invoice** [ˈɪnvɔɪs])

- комерційний документ у вигляді рахунка, який виписується продавцем на ім'я покупця після замовлення товару покупцем. *Р.-ф.* містить відомості про товар і ціну його продажу. *Р.-ф.* є підставою для здійснення оплати товару покупцем. *Р.-ф.* долучається до розрахункових документів і є підтвердженням суми та правильності платежу при здійсненні бухгалтерського обліку, документальних перевірок тощо (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «документ», «товар», «ціна», «бухгалтерський облік».

РЕАЛІЗОВАНІ ДОХОДИ/ВИТРАТИ

(англ. **realized income/expenses** [rɪəlaɪzd ˈɪnkɪm/ɪksˈpɛnsɪz])

- доходи/витрати від переоцінки під час вибуття переоцінених фінансових активів і зобов'язань, монетарного золота та банківських металів (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

РЕАЛЬНИЙ КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

(англ. **real conflict of interests** [rɪəl ˈkɒnflikt ɒv ˈɪntrɪsts])

- суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

РЕВЕРС

(англ. **reverse** [rɪˈvɜːs])

- письмове зобов'язання пред'явника викупити векселі до настання їх строку та/або в разі настання (ненастання) певних обставин. За допомогою реверсу векселі відчужуються і тимчасово передаються банку (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель», «банк».

РЕГІОНАЛЬНИЙ ПРОФІЛЬ РИЗИКУ

(англ. **regional risk profile** [rɪːdʒənəl rɪsk ˈprəʊfaɪl])

- профіль ризику, який наповнюється митниціями і застосовується в кожній митниці у межах визначених нею значень індикаторів ризику. При цьому під наповненням профілю ризику розуміється визначення конкретних значень окремих індикаторів ризику та інших параметрів профілю ризику (перелік відповідних індикаторів ризику та інших параметрів профілю ризику визначається у профілі ризику) (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про*

затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «профіль ризику», «індикатори ризику».

РЕГІСТРИ СИНТЕТИЧНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **registers of synthetic and analytical accounting of operations** [ˈrɛdʒɪstəz ɒv sɪnˈθetɪk ænd ˌænəˈlɪtɪkəl əˈkaʊntɪŋ ɒv ˈɒpəˈreɪʃənz])

- носії спеціального формату (паперові, електронні) у вигляді відомостей, книг, журналів, призначені для хронологічного, систематичного або комбінованого накопичення, групування та узагальнення інформації з первинних документів, що прийняті до обліку (*джерело: Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208*).

РЕГРЕСАНТ

(англ. **regressant** [riːɡresənt])

- юридична або фізична особа, яка пред'являє зворотну вимогу до іншої особи щодо відшкодування збитків, яких перша особа зазнала на користь другої (наприклад, здійснила оплату векселя) (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фізична особа», «вексель».

РЕГУЛЬОВАНА ІНФОРМАЦІЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

(англ. **regulated information on the stock market** [ˈrɛɡjələɪtɪd ˌɪnfəˈmeɪʃən ɒn ðə stɒk ˈmɑːkɪt])

- регулярна та особлива інформація про емітента, інсайдерська інформація, інформація про власників голосуючих акцій понад порогові значення пакетів акцій, інша інформація, яка підлягає розміщенню в загальнодоступній інформаційній базі даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів або через особу, яка провадить діяльність з оприлюднення регульованої інформації від імені учасників фондового ринку (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

РЕГУЛЬОВАНИЙ (ОРГАНІЗАЦІЙНО ОФОРМЛЕНИЙ) ФОНДОВИЙ РИНОК

(англ. **regulated (institutionalized) stock market** [ˈrɛɡjələɪtɪd (ɪnstɪtʃənəlaɪzɪd) stɒk ˈmɑːkɪt])

- фондова біржа, що функціонує постійно на підставі відповідної ліцензії, виданої Наці-

ональною комісією з цінних паперів та фондового ринку в установленому нею порядку, і забезпечує проведення регулярних торгів цінними паперами та іншими фінансовими інструментами за встановленими правилами, а також організовує централізоване укладання і виконання договорів щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

РЕГУЛЯРНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЕМІТЕНТА

(англ. **regular information on the issuer** [ˈrɛɡjʊləɹ ˌɪnfəˈmeɪʃən ɒn ði ˈɪʃuːə])

- річна та проміжна звітна інформація про результати фінансово-господарської діяльності емітента, яка розкривається на фондовому ринку, в тому числі шляхом подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «емітент».

РЕГУЛЯРНІСТЬ

(англ. **regularity** [ˈrɛɡjʊˈlærɪti])

- кількісний показник, що характеризується здійсненням трьох і більше разів на місяць певних дій (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);

- кількісний показник, що характеризується здійсненням (проведенням) одним ініціатором (платником)/отримувачем п'яти і більше разів на добу переказу коштів, крім переказу коштів для сплати житлово-комунальних та телекомунікаційних послуг, послуг мобільного зв'язку, послуг навчальних закладів, штрафів за порушення правил дорожнього руху, штрафів за адміністративні порушення, податків, зборів та обов'язкових платежів, консульських зборів, державного мита, судових зборів) (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ініціатор», «платник», «переказ коштів».

РЕЕКСПОРТ

(англ. **re-export** [riːˈɛkspɔːt])

- продаж або передача на інших законних підставах іноземним суб'єктам господарської та іншої діяльності з вивезенням або без вивезення за межі України товарів, раніше імпортованих в Україну (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*);

- митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від*

13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

РЕЄСТР

(англ. **register** [ˈrɛdʒɪstər])

- послідовна сукупність записів про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншу інформацію, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та про їх учасників, який формується суб'єктом за визначеними у пункті 13 цього Порядку реквізитами (*джерело: Порядок подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, виявлення та реєстрації, а також подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу» від 05.08.2015 № 552 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 155*);

- форма реєстрації суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та їх учасників (*джерело: Інструкція щодо заповнення форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та інструкції щодо їх заповнення» від 29.01.2016 № 24, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2016 р. за № 241/28371 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 22. – Ст. 865*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

РЕЄСТР АУДИТОРІВ ТА СУБ'ЄКТІВ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(англ. **register of auditors and subjects of audit activity** [ˈrɛdʒɪstər ɒv 'ɔːdɪtəz ænd 'sʌbdʒɪkts ɒv 'ɔːdɪt æk'tɪvɪtɪ])

- автоматизована система збирання, накопичення, захисту, обліку та надання інформації про аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право на провадження аудиторської діяльності в Україні (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудитор», «суб'єкт аудиторської діяльності» «аудиторська діяльність».

РЕЄСТР ВИДАНИХ ВЕКСЕЛІВ

(англ. **register of issued bills** [ˈrɛdʒɪstər ɒv 'ɪʃuːd bɪlz])

- сукупність даних на паперових носіях та/або в електронному вигляді про видані век-

селедавцем (трасантом) переказні векселі та прості векселі (*джерело: Порядок ведення реєстру виданих векселів: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку ведення реєстру виданих векселів» від 18.10.2017 № 774, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 листопада 2017 р. за № 1395/31263 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 95. – Ст. 2916).*

РЕЄСТР ВЛАСНИКІВ ІМЕННИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **register of registered securities holders** [ˈrɛdʒɪstər ɒv ˈrɛdʒɪstəd sɪˈkjʊərɪtɪz ˈhəʊldəz])

- перелік власників іменних цінних паперів, складений відповідно до вимог законодавства Центральним депозитарієм або, у випадках, встановлених цим Законом, - Національним банком України на певну дату із зазначенням кількості іменних цінних паперів, належних зазначеним власникам на праві власності, номінальної вартості і виду таких цінних паперів та іншої інформації, визначеної Комісією (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*);

- перелік власників іменних цінних паперів, складений відповідно до вимог законодавства Центральним депозитарієм на певну дату із зазначенням кількості іменних цінних паперів, належних зазначеним власникам на праві власності, номінальної вартості і виду таких цінних паперів та іншої інформації, визначеної цим Положенням (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*Центральний депозитарій*» «*Національний банк України*».

РЕЄСТР МИТНИХ ДЕКЛАРАЦІЙ

(англ. **register of customs declarations** [ˈrɛdʒɪstər ɒv ˈklɑːstəmz ˌdɛkləˈreɪʃənz])

- електронний реєстр увізних або вивізних митних декларацій, на підставі яких продукція, що експортується (імпортується), переміщується через митний кордон України. Реєстр МД, що подається Державною митною службою України до Національного банку України, надсилається банку Національним банком України (*джерело: Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпортними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпортними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*митна декларація*», «*Національний банк України*».

РЕЄСТР ФІЛІЙ СТРАХОВИКІВ-НЕРЕЗИДЕНТІВ

(англ. **register of non-resident insurers branches** [ˈrɛdʒɪstər ɒv ˈnɒn ˈrɛzɪdənt ɪn ˈʃʊərəz ˈbrɑːnʃɪz])

- система накопичення, зберігання, захисту, використання та поширення адміністративної інформації (даних) про філію (*джерело: Порядок реєстрації філій страховиків-нерезидентів: затверджено рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України*

«Про затвердження Порядку реєстрації філій страховиків-нерезидентів» від 19.07.2006 № 6021, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 вересня 2006 р. за № 1050/12924 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 38. – Ст. 2600).

РЕЄСТР ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **financial transactions register** [faɪˈnænsjəl trænzˈzækʃənz ˈrɛdʒɪstə])

- документ в електронному вигляді, структура якого визначена відповідальним працівником банку - юридичної особи/філії іноземного банку та який формується і ведеться банком відповідно до вимог цього Положення та в порядку, установленому Правилами фінансового моніторингу банку (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відповідальний працівник», «банк».

РЕЄСТРАЦІЙНІ ДІЇ ЗА ДОГОВОРОМ

(англ. **registration actions under the contract** [rɛdʒɪsˈtreɪʃən ˈæksj(ə)nz ˈlndə ðə ˈkɒntrækt])

- реєстрація в Національному банку договорів/унесення змін до реєстрації договорів, що передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами за залученнями від нерезидентів кредитами, позиками в іноземній валюті (з урахуванням додаткових договорів/угод, документів, що стосуються реалізації кредитного договору/договору позики та здійснення валютних операцій за таким договором), згідно з Положенням про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 червня 2004 року № 270, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 липня 2004 року за № 885/9484 (зі змінами) (*джерело: Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників» від 15.08.2016 № 369 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 70. – Ст. 2360).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України», «договір».

РЕЄСТРАЦІЯ (ОБЛІК) УЗАГАЛЬНЕНИХ МАТЕРІАЛІВ

(англ. **registration (accounting) of the case referrals** [rɛdʒɪsˈtreɪʃən (əˈkaʊntɪŋ) ðv ðə keɪs rɪˈfɜrəlz])

- присвоєння Держфінмоніторингом України кожному узагальненому матеріалу реєстраційного номера, а також реєстрація, взяття на облік та фіксація в облікових журналах, книгах та Єдиному реєстрі досудових розслідувань правоохоронними органами та їх територіальними підрозділами (*джерело: Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: затверджено наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів» від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2013 р. за № 2170/24702 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 75).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Державна служба фінансового моніторингу України», «узагальнені матеріали».

РЕЄСТРУЮЧА СИСТЕМА ЛОМБАРДУ

(англ. **registering pawnshop system** [ˈrɛdʒɪstərɪŋ ˈpɔːnʃɒp ˈsɪstɪm])

- автоматизований реєстр даних про операції споживачів послуг ломбарду (*джерело: Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2005 р. за № 565/10845 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 21. – Ст. 1146).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ломбард».

РЕЖИМ У ВИПРАВНИХ І ВИХОВНИХ КОЛОНІЯХ

(англ. **regime in penitentiary** [reɪˈziːm ɪn ˌpenɪˈtɛnʃəri])

- це встановлений законом та іншими нормативно-правовими актами порядок виконання і відбування покарання, який забезпечує ізоляцію засуджених; постійний нагляд за ними; виконання покладених на них обов'язків; реалізацію їхніх прав і законних інтересів; безпеку засуджених і персоналу; роздільне тримання різних категорій засуджених; різні умови тримання засуджених залежно від виду колонії; зміну умов тримання засуджених (*джерело: Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21).*

РЕЖИМ У РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **regime in the area of anti-terrorist operation** [reɪˈziːm ɪn ði ˈeəriə ɒv ˈænti-ˈtɛrəɪst ˌɒpəˈreɪʃən])

- особливий порядок, який може вводитися в районі проведення антитерористичної операції на час її проведення і передбачати надання суб'єктам боротьби з тероризмом визначених цим Законом спеціальних повноважень, необхідних для звільнення заручників, забезпечення безпеки і здоров'я громадян, які опинилися в районі проведення антитерористичної операції, нормального функціонування державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180).*

РЕЗЕРВНИЙ АКРЕДИТИВ

(англ. **guarantee letter of credit** [gæərənˈtiː ˈletər ɒv ˈkrɛdɪt])

- безвідкличне незалежне зобов'язання банку-емітента, надане бенефіціару на прохання наказодавця акредитива або за дорученням іншого банку, або від власного імені сплатити кошти за наказодавця акредитива (принципала) або за себе, або акцептувати і сплатити виставлені бенефіціаром переказні векселі (тратти), або уповноважити інший банк провести такий платіж, або акцептувати і сплатити переказні векселі (тратти), або надати повноваження іншому банку здійснити угоду в разі отримання вимоги платежу разом з іншими документами (якщо надання таких документів було передбачено умовами резервного акредитива). Резервний акредитив є формою забезпечення виконання зобов'язань та за своєю суттю є гарантією (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня*

2003 р. за № 1213/8534 // *Офіційний вісник України*. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк-емітент», «бенефіціар», «банк», «акредитив», «бенефіціар», «гарантія».

РЕЗИДЕНТ

(англ. **resident** [ˈrɛzɪdənt])

- фізична особа, яка є громадянином України, юридична особа, що утворена та провадить свою діяльність за законодавством України (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник України*. – 2013. – № 52. – Ст. 1910);

- (1) Фізичні особи – вітчизняні, іноземні та без громадянства, що мають постійне місце проживання в певній країні, зокрема й ті, що тимчасово перебувають за кордоном. (2) Юридичні особи, що знаходяться та зареєстровані в певній країні, зокрема й підприємства за участю іноземних інвесторів, дипломатичні, торгові та інші офіційні представництва за кордоном, що користуються дипломатичними привілеями, а також інші представництва підприємств та організацій певної країни, що не здійснюють господарськ кої чи іншої комерційної діяльності (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич*. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа».

РЕЗИДЕНТИ

(англ. **residents** [ˈrɛzɪdənts])

- це:

а) юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізична особа - резидент - фізична особа, яка має місце проживання в Україні (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112);

- а) юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території, а також їх відокремлені підрозділи за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном;

г) відокремлені підрозділи іноземних юридичних осіб з місцезнаходженням на території України, які здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України;

г) інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, у тому числі постійне представництво інвестора-нерезидента (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48 / . – Ст. 552);

а) фізичні особи (громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства), які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, які тимчасово

перебувають за межами України;

б) фізичні особи - підприємці, зареєстровані згідно із законодавством України;

в) юридичні особи та інші суб'єкти господарювання з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України;

г) дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва України за кордоном, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також філії та представництва підприємств і організацій України за кордоном, що не здійснюють підприємницької діяльності відповідно до законодавства України;

ґ) відокремлені підрозділи юридичних осіб, зазначених в підпункті «б» пункту 8 частини першої цієї статті, а саме філії, представництва, відділення або інші відокремлені підрозділи, що не мають статусу юридичної особи та здійснюють підприємницьку діяльність від імені юридичної особи на території України (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*);

- фізичні особи (громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства), які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, що тимчасово перебувають за кордоном;

юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність на підставі законів України;

дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також філії та представництва підприємств і організацій України за кордоном, що не здійснюють підприємницької діяльності (*джерело: Про систему валютного регулювання і валютного контролю: декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184*).

РЕЗОЛЮЦІЯ

(англ. **resolution** [ˌrez.əˈluː.ʃən])

- (1) Рішення, постанова, що прийнята з'їздом, зборами тощо внаслідок обговорення будь-яких питань. (2) Напис службової особи на діловому папері з коротким викладом прийнятого нею рішення в питаннях, порушених у цьому документі (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «документ».

РЕІМПОРТ

(англ. **reimport** [ˌrɛ-ɪmˈpɔrt])

- митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорту цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

РЕІНВЕСТИЦІЇ

(англ. **reinvestment** [riːɪnˈvestmənt])

- господарські операції, що передбачають здійснення капітальних або фінансових інвестицій

за рахунок прибутку, отриманого від інвестиційних операцій (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інвестиції».

РЕІНВЕСТИЦІЯ

(англ. **reinvestment** [riɪn'vestmənt])

- повторне допоміжне вкладення коштів, одержане у формі прибутків від інвестиційних операцій. Розрізняють: фінансову *P.*, сферою вкладення якої, як правило, є цінні папери, та реальну *P.* – вкладення в основний та обіговий капітал підприємств, науку тощо (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «цінний папір», «підприємство».

РЕЙТИНГ БАНКУ

(англ. **bank rating** [bæŋk 'reɪtɪŋ])

- позиція банку на ринку залежно від певних параметрів і показників діяльності, фінансового стану, виконання економічних нормативів, вимог законодавства тощо. Визначення *P.* є одним із методів аналізу, який дозволяє одержати комплексну оцінку фінансового стану банків і порівняти їх між собою (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Мищенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «фінансовий стан».

РЕКАПІТАЛІЗАЦІЯ

(англ. **recapitalization** [rekæp.ɪ.təl.aɪ'zeɪ.ʃən])

- термін використовується переважно для характеристики процесу зміни або відновлення статутних капіталів банків або інших фінансових установ (від лат. *re* – повторна дія) та може означати: 1) зміну структури капіталу банку чи фінансової установи шляхом конвертації цінних паперів, наприклад, заміни облігацій акціями; 2) передачу на основі відповідних процедур всіх або частини акцій банку чи фінансової установи іншим власникам; 3) викуп державою банків шляхом обміну їх активів на облігації внутрішньої державної позики з подальшою їх монетизацією центральним банком (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

РЕКВІЗИТИ

(англ. **details** ['di:teɪlz])

- будь-які відомості про суб'єкта, вказані у формі обліку (*джерело: Порядок формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор та форми такої довідки» від 08.06.2015 № 542, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2015 р. за № 749/27194 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – Ст. 1677).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «форма обліку», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу».

РЕКВІЗИТИ БАНКІВСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

(англ. **bank document properties** [bæŋk 'dɒkjumənt 'prɒpətɪz])

- обов'язкові відомості, передбачені чинними правилами або законом для документів, без чого ці документи не можуть служити підставою для здійснення банківських операцій. Основними *Р. б. д. є:* характер і зміст операцій, дата, сума та найменування валюти (цифрами, а в окремих документах і прописом); найменування, коди та номери рахунків учасників розрахунку; найменування і коди установ банків, де відкриті ці рахунки; підписи осіб, уповноважених підписувати розрахунково-грошові документи; відбиток печатки; для деяких видів документів (акцій, облігацій, векселів, сертифікатів тощо) передбачені й інші реквізити (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*банківські операції*».

РЕКВІЗИТИ ВЕКСЕЛЯ

(англ. **bill details** [bɪl 'di:teɪlz])

- обов'язкові відомості, що має містити вексель відповідно до Уніфікованого закону про переказні векселі та прості векселі (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*вексель*».

РЕКВІЗИТИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ДОГОВОРУ

(англ. **details of contract identification** [di:teɪlz ɒv 'kɒntrækt aɪ ,dentɪfɪ'keɪʃən])

- дата та місце укладання договору, вид та номер договору за нумерацією, яка здійснюється у встановленому торговцем порядку відповідно до вимог цих Правил (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*договір*».

РЕКВІЗИТИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЦІННОГО ПАПЕРА АБО ІНШОГО ФІНАНСОВОГО ІНСТРУМЕНТУ

(англ. **securities identification information or other financial instrument**

[sɪ'kjʊərɪtɪz aɪ ,dentɪfɪ'keɪʃən ,ɪnfə'meɪʃən ə:r 'lɒð faɪ'nænʃəl 'ɪnstrʊmənt])

- вид/тип/різновид/найменування цінних паперів; серія цінних паперів - за наявності; вид опціонних сертифікатів - для випуску опціонних сертифікатів, вид іншого фінансового інструменту; найменування (позначення) деривативу, прийняте на фондовій біржі, в тому числі на іноземній; найменування емітента цінного папера або іншого фінансового інструменту (або особи, яка видала цінний папір), прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності)

особи, яка видала цінний папір; код за ЄДРПОУ - для емітента (або особи, яка видала цінний папір) - резидента, номер реєстрації - для емітента (або особи, яка видала цінний папір) - нерезидента, для фізичної особи, яка видала цінний папір, - реєстраційний номер облікової картки платника податків (у разі відсутності відповідно до законодавства - не зазначається); міжнародний ідентифікаційний номер цінних паперів (для емісійних цінних паперів, а також інших фінансових інструментів, якщо присвоєння цього коду для них передбачено законами України або законодавством країни їх розміщення); інші реквізити ідентифікації відповідно до виду фінансового інструменту (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

РЕКВІЗИТИ ПЛАТІЖНОЇ КАРТКИ

(англ. **payment card details** ['peɪmənt kɑ:d 'di:teɪl])

номер картки (Card Number, XXXXXXXXXXXXXXXX – 16 цифр);

дата закінчення терміну дії (EXP, XX/XX або XXXX – 4 цифри);

код безпеки для здійснення CNP-операцій (CVV2/CVC2, XXX – 3 цифри);

ім'я та прізвище держателя (Cardholder Name, літерне позначення) – не є обов'язковим реквізитом;

ПІН-код картки (Персональний Ідентифікаційний Код) – секретний код, відомий лише Держателю картки, що використовується для ідентифікації Держателя при здійсненні платіжних операцій в банкоматах та платіжних терміналах (4 цифри).

З цих реквізитів – номеру, дати та коду безпеки достатньо для ініціювання переказу коштів в CNP-середовищі (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*платіжна картка*», «*переказ коштів*».

РЕКОНСІЛЯЦІЯ

(англ. **reconciliation** [ˌrɛkənsɪlɪ'eɪʃən])

- процедура контролю, яка полягає в ідентифікації та перевірці виконання кожного переказу за допомогою щонайменше трьох показників, визначених платіжною системою (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*платіжна система*».

РЕМІТЕНТ

(англ. **payee** [pə'ɪ])

- перший векселедержатель переказного векселя, особа, на користь якої виданий переказний вексель (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками*

операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*векселедержатель*», «*вексель переказний*».

РЕОРГАНІЗАЦІЯ БАНКУ

(англ. **reorganization of the bank** [riːˌɔːgənaiˈzeɪʃən ɒv ðə bæŋk])

- злиття, приєднання, виділення, поділ банку, зміна його організаційно-правової форми (перетворення), наслідком яких є передача, прийняття його майна, коштів, прав та обов'язків правонаступникам (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

РЕПО

(англ. **repurchase agreement** [riːˈpətʃɪs əˈɡriːm(ə)nt])

- угода про продаж фінансового активу (інструмента) з подальшим викупом. На практиці це вид банківської операції, за якою об'єкт (як правило, цінні папери) передається контрагенту в обмін на інший об'єкт (як правило, грошові кошти), а через визначений проміжок часу проводиться обов'язковий зворотний обмін. Таким чином сторона, яка передає об'єкт, отримує від нього вторинну ліквідність і не втрачає права власності над об'єктом. З іншого боку, сторона, яка отримує об'єкт у тимчасове користування, набуває права отримувати доходи за об'єктом плюс заробляє на різниці між ціною первісного та зворотного обміну. Операції РЕПО широко використовуються центральними банками при рефінансуванні банків. (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансовий інструмент*», «*банк*».

РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ

(англ. **resocialization** [riːˌsəʊʃəlaɪˈzeɪʃən])

- свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві (джерело: *Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21*).

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ КАПІТАЛУ БАНКУ

(англ. **bank capital restructure** [bæŋk ˈkæpɪt(ə)l riːˈstrʌktʃə])

- система заходів, що забезпечують збільшення регулятивного капіталу до розміру нормативних значень капіталу Н1, Н2, Н3.

Реструктуризація капіталу банку може здійснюватися таким шляхом: 1) збільшення статутного капіталу банку; 2) викупу інвесторами акцій (часток, паїв), що належать банку або його учасникам; 3) збільшення регулятивного капіталу шляхом переоформлення кредиторської заборгованості за вкладом у субординований борг; 4) збільшення регулятивного капіталу за рахунок внутрішніх джерел (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*банк*».

РЕСУРСИ

(англ. **resources** [rɪˈsɔːsɪz])

- фінансові та нефінансові активи організації в тому числі пожертви, майно, подарунки, персонал та документація (джерело: *FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «майно».

РЕФІНАНСУВАННЯ

(англ. **refinancing** [ˌrɪːˈfaɪnənsɪŋ])

- операції з надання банкам кредитів у встановленому Національним банком порядку. Основною метою Р. є регулювання ліквідності банків на виконання Національним банком функції кредитора останньої інстанції. Для цього Національний банк використовує такі кредити Р.: 1) постійно діюча лінія рефінансування для надання банкам кредитів овернайт; 2) кредити рефінансування строком до 90 днів; 3) стабілізаційні кредити (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України».

РЕЦИДИВ ЗЛОЧИНІВ

(англ. **repetition of offences** [rɪˈpɪtɪʃən ɒv əˈfɛnsɪz])

- вчинення нового умисного злочину особою, яка має судимість за умисний злочин (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

РЕЧОВІ ДОКАЗИ

(англ. **evidence** [ˈeɪvɪdəns])

- матеріальні об'єкти, які були знаряддям вчинення кримінального правопорушення, зберегли на собі його сліди або містять інші відомості, які можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження, в тому числі предмети, що були об'єктом кримінально протиправних дій, гроші, цінності та інші речі, набуті кримінально протиправним шляхом або отримані юридичною особою внаслідок вчинення кримінального правопорушення (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «докази в кримінальному провадженні».

РИЗИК

(англ. **risk** [rɪsk])

- поєднання трьох факторів: загрози, вразливості та наслідків (джерело: *The FATF Guidance: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf);

- імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання доходів, або невиконання стороною договірних зобов'язань унаслідок впливу негативних внутрішніх та зовнішніх факторів (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національ-*

ного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // *Офіційний вісник України*. – 2018. – № 55. – Ст. 1936);

- ймовірність того, що події, очікувані або неочікувані, матимуть негативний вплив на капітал та/або надходження банку. Основні види ризиків визначені нормативно-правовими актами Національного банку України (*джерело: Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 // Офіційний вісник України*. – 2015. – № 39. – Ст. 201).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «Національний банк України», «вразливість», «загроза», «наслідки».

РИЗИК-АПЕТИТ (СХИЛЬНІСТЬ ДО РИЗИКУ)

(англ. **risk appetite** [rɪsk 'æpɪtaɪt])

- сукупна величина за всіма видами ризиків та окремо за кожним із ризиків, визначених наперед та в межах допустимого рівня ризику, щодо яких банк прийняв рішення про доцільність/необхідність їх утримання з метою досягнення його стратегічних цілей та виконання бізнес-плану (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України*. – 2018. – № 55. – Ст. 1936).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик», «банк».

РИЗИК ДОСТРОКОВОГО ПОГАШЕННЯ

(англ. **prepayment risk** [ˌpriː 'peɪmənt rɪsk])

- ризик зниження прибутковості інвестицій чи недоотримання доходу від кредиту внаслідок того, що частина або вся інвестована сума чи виданий кредит будуть сплачені до встановленого терміну (*джерело: Банківський нагляд: підручник / В.І. Міценко, С.В. Науменкова*. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інвестиції», «дохід».

РИЗИК ЗА ГЕОГРАФІЧНИМ РОЗТАШУВАННЯМ ДЕРЖАВИ РЕЄСТРАЦІЇ КЛІЄНТА АБО УСТАНОВИ (ГЕОГРАФІЧНИЙ РИЗИК)

(англ. **risk by the geographical location of the state of client registration or institution (geographic risk)** [rɪsk baɪ ðə dʒɪə'græfɪkəl ləʊ'keɪʃən ɒv ðə steɪt ɒv 'klaɪənt ˌɪn'stɪtjuːʃən (dʒɪə'græfɪk rɪsk)])

- ризик, пов'язаний із фінансовими операціями, якщо клієнт або установа, через яку він здійснює передавання (отримання) активів, має місце перебування, місце проживання, місце цезнаходження, місце реєстрації в державі, що віднесена до офшорних зон, або не виконує, або неналежним чином виконує рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією кримінальних доходів/фінансуванням тероризму, та/або до яких застосовані міжнародні санкції (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України*. – 2015. – № 62. – Ст. 2035).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «фінансова операція», «активи», «міжнародні санкції».

РИЗИК ЗА ТИПОМ КЛІЄНТА

(англ. **risk by client type** [ˈrɪsk baɪ ˈklaɪənt taɪp])

- наявна або потенційна небезпека (загроза, уразливі місця) здійснення клієнтом фінансових операцій, що пов'язані з легалізацією кримінальних доходів/фінансуванням тероризму (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035; Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «фінансова операція».

РИЗИК КЛІЄНТА

(англ. **customer risk** [ˈkʌstəmə rɪsk])

- наявна або потенційна небезпека (загроза, уразливі місця) у результаті виникнення ризику за типом клієнта, ризику за видом товарів, послуг, які клієнт отримує від банку, та географічного ризику окремо або в сукупності (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035);*

- наявна або потенційна небезпека (загроза, уразливі місця) у результаті виникнення ризику за типом клієнта, ризику за видом товарів, послуг, які клієнт отримує від небанківської фінансової установи, та географічного ризику окремо або в сукупності (джерело: *Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик за типом клієнта», «ризик за географічним розташуванням держави реєстрації клієнта або установи (географічний ризик)», «банк».

РИЗИК КРАЇНИ

(англ. **country risk** [ˈkʌntri rɪsk])

- усі види ризиків, що виникають в економічному, політичному і соціальному середовищі країни реєстрації та ведення бізнесу боржника-нерезидента та можуть мати потенційний вплив на його спроможність обслуговувати борги (джерело: *Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936);*

- ризик втрат, який виникає в зв'язку з інвестиціями в ту чи іншу країну, обумовлений нестабільною політичною ситуацією, економічною кризою, обмежувальною політикою уряду або центрального банку щодо іноземних інвестицій тощо (джерело: *Банківська енциклопедія*

/ колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик», «інвестиції», «іноземні інвестиції».

РИЗИК ЛІКВІДНОСТІ

(англ. **liquidity risk** [lɪ'kwɪdɪtɪ rɪsk])

- наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через неспроможність банку виконати свої зобов'язання в належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат. Ризик ліквідності виникає через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування або виконувати позабалансові зобов'язання (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «неплатоспроможність».

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ

(англ. **risk management** [rɪsk 'mænɪdʒm(ə)nt])

- система управління ризиками, яка включає в себе стратегію та тактику управління, направлені на досягнення основних бізнес-цілей банку. Ефективний Р.-м. включає: систему управління; систему ідентифікації та вимірювання; систему супроводження (моніторингу та контролю) (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «ідентифікація».

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД

(англ. **risk-based approach** [rɪsk-beɪst ə'prəʊtʃ])

- визначена банком система з управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму та вжиття ним відповідних заходів у спосіб та обсяги, які забезпечують ефективну мінімізацію таких ризиків залежно від їх рівня (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик клієнта», «банк».

РИЗИК ПЕРЕКРЕДИТУВАННЯ

(англ. **overloading risk** [ˌəʊvə'ləʊdɪŋ rɪsk])

- (1). Ситуація, коли в економіці країни стрімко зростають обсяги наданих кредитів, унаслідок чого в банках виникає загроза недотримання економічних нормативів кредитного ризику, а у позичальників у структурі капіталу стрімко зростає частка позичкового капіталу, збільшується боргове навантаження та підвищуються ризики неповернення кредиту. (2). Стійке перевищення темпів зростання кредитування над темпами зростання банківських депозитів. У світовій практиці Р. п. відображає співвідношення суми виданих кредитів і суми залучених депозитів (Loan-to-Deposit Ratio). Якщо цей коефіцієнт перевищує одиницю, то це означає, що залежність банків від зовнішнього фінансування зростає (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

РИЗИК ПОСЛУГИ

(англ. **service risk** ['sɜːvɪs rɪsk])

- ризик, який виникає в разі зміни економічної суті фінансової операції (послуги) через її можливе використання для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму, зокрема, якщо в результаті певних дій змінюються напрями та/або характер використання грошових потоків (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова операція».

РИЗИК ПОСЛУГИ (ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ)

(англ. **service risk (financial transaction)** ['rɪski fɑː'nænʃəl trænzækʃən])

- ризик, який виникає в разі зміни економічної суті фінансової операції (послуги) через її можливе використання для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму, зокрема, якщо в результаті певних дій змінюються напрями та/або характер використання грошових потоків (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова операція».

РИЗИК РЕПУТАЦІЇ

(англ. **reputation risk** [rɛpju(:)'teɪʃən rɪsk])

- наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливе сприйняття іміджу банку клієнтами, контрагентами, потенційними інвесторами або органами нагляду, який впливає на спроможність банку встановлювати нові відносини з контрагентами, надавати нові послуги або підтримувати наявні відносини, та може призвести банк (або його керівників) до фінансових втрат або зменшення клієнтської бази, притягнення до адміністративної, цивільної або кримінальної відповідальності (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);

- імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого сприйняття іміджу банку клієнтами, контрагентами, акціонерами, наглядовими та контролюючими органами (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*);

- наявний або потенційний ризик для надходжень та капіталу, який виникає через несприятливе сприйняття іміджу фінансової установи клієнтами, контрагентами, акціонерами (учасниками) або органами нагляду. Це впливає на спроможність банку встановлювати нові відносини з контрагентами, надавати нові послуги або підтримувати існуючі відносини

(джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «контрагент».

РИЗИК ЮРИДИЧНИЙ

(англ. **legal risk** [ˈliːgəl rɪsk])

- наявний чи потенційний ризик для надходжень чи капіталу банку, який виникає через порушення або недотримання банком вимог законів, нормативно-правових актів та може призвести банк до фінансових втрат, зловживань, притягнення банку та/або його керівників до адміністративної, цивільної або кримінальної відповідальності (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

РИЗИКИ

(англ. **risks** [rɪzks])

– небезпека (загроза, уразливі місця) для суб'єктів первинного фінансового моніторингу бути використаними з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення під час надання ними послуг відповідно до характеру їх діяльності (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*

РИЗИКИ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ДОХОДІВ/ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

(англ. **legalization risks of the criminal incomes / terrorist financing** [ˌlɛgəlaɪzəʃən rɪzks ɒv ðə ˈkrɪmɪnəl ˈɪnkwɪzɪtɪz / ˈtɛrəʃɪst faɪ ˈnænsɪŋ])

- сукупність ризиків клієнтів банку та ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик клієнта», «банк».

РИЗИКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **risk activities** [rɪsk ækˈtɪvɪtɪz])

- діяльність, яка загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку (щодо використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів або фінансування тероризму) (джерело: *Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансу-*

ванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // *Офіційний вісник України*. – 2011. – № 55. – Ст. 2218).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

РИЗИКОВА ФІНАНСОВА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **risk financial transaction** [ˈrɪski fɑɪˈnænsjəl trænˈzækʃən])

- фінансова операція, що містить/може містити ознаки здійснення банком ризикової діяльності, яка загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, у тому числі для приховування реальних вигодоодержувачів, здійснення будь-яких дій, пов'язаних з коштами, що можуть бути одержані внаслідок вчинення злочину, спрямованих на приховування джерел походження зазначених коштів чи сприяння особі, яка є співучасником у вчиненні злочину, що є джерелом походження зазначених коштів, тощо (*джерело: Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників» від 15.08.2016 № 369 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 70. – Ст. 2360*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова операція», «банк», «ризикова діяльність».

РИЗИКОВАНІ ДЕРЖАВИ

(англ. **risky states** [ˈrɪski steɪts])

- держави, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (*джерело: Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення» від 16.10.2015 № 2011/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 жовтня 2015 р. за № 1263/27708 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 88. – Ст. 2963; Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення» від 27.10.2015 № 950, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 листопада 2015 р. за № 1434/27879 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 94. – Ст. 3241;*

Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджено розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та визнання такими, що втратили чинність, розпорядження Держфінпослуг від 11 листопада 2010 року № 857 і розпорядження Нацкомфінпослуг від 25 квітня 2013 року № 1394» від 02.06.2016 № 1154, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2016 р. за № 891/29021 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 54. – Ст. 1902; Положення про застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Положення про застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення» від 30.07.2015 № 295, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 серпня 2015 р. за № 996/27441 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 70. – Ст. 2328).

РИЗИКОВАНІ КРАЇНИ

(англ. **risky countries** ['rɪski 'kʌntrɪz])

- країни (території), які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму (джерело: *Порядок застосування запобіжних заходів щодо країн (територій), які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку застосування запобіжних заходів щодо країн (територій), які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму» від 12.08.2011 № 34, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2011 р. за № 1038/19776 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 70. – Ст. 2663).*

РИНКИ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

(англ. **financial services markets** [faɪ'nænʃəl 'sɜ:vɪsɪz 'mɑ:kɪts])

- сфера діяльності учасників ринків фінансових послуг з метою надання та споживання певних фінансових послуг. До ринків фінансових послуг належать професійні послуги на ринках банківських послуг, страхових послуг, інвестиційних послуг, операцій з цінними паперами та інших видах ринків, що забезпечують обіг фінансових активів (джерело: *Про*

фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансова послуга», «учасники ринку фінансових послуг».

РИНКОВА ЦІНА

(англ. **market price** ['mɑ:kɪt praɪs])

- ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати на добровільній основі, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності - однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівнянних економічних (комерційних) умовах (джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ціна».

РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **level of ownership of corporate rights** ['levl ðv 'əʊnəʃɪp ðv 'kɔ:pəɪt raɪts])

- відносини щодо володіння корпоративними правами юридичної особи між такою юридичною особою та її учасниками. Якщо всі учасники юридичної особи є фізичними особами, така юридична особа має лише один рівень володіння корпоративними правами (джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «учасник юридичної особи».

РІВЕНЬ МАРЖІ

(англ. **margin level** ['mɑ:dʒɪn 'levl])

- відношення суми активів клієнта за вирахуванням зобов'язань, що виникли в результаті маржинальних операцій в інтересах клієнта, до суми активів клієнта, виражене у відсотках (джерело: Порядок та умови провадження торговцем цінними паперами брокерської діяльності за договорами на брокерське обслуговування з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов провадження торговцем цінними паперами брокерської діяльності за договорами на брокерське обслуговування з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта» від 06.11.2012 № 1584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2000/22312 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 97. – Ст. 3938).

РІВЕНЬ РИЗИКУ

(англ. **risk level** [rɪsk 'levl])

- ступінь міри ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом,

фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, що встановлюється суб'єктом стосовно клієнта та може мати значення «низький», «середній», «високий» (*джерело: Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 08.07.2016 № 584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2016 р. за № 1047/29177 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – Ст. 2136).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «клієнт».

РІЧ

(англ. **property** ['prɒpəti])

- предмет матеріального світу, щодо якого можуть виникати цивільні права та обов'язки (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356).*

РІШЕННЯ СУДУ

(англ. **judgment** ['dʒʌdʒmənt])

- рішення суду першої інстанції, в якому вирішуються позовні вимоги (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446).*

РОБОТИ

(англ. **work** [wɜ:k])

- проектування, будівництво нових, розширення, реконструкція, капітальний ремонт та реставрація існуючих об'єктів і споруд виробничого і невиробничого призначення, роботи з нормування в будівництві, геологорозвідувальні роботи, технічне переоснащення діючих підприємств та супровідні роботам послуги, у тому числі геодезичні роботи, буріння, сейсмічні дослідження, аеро- і супутникова фотозйомка та інші послуги, що включаються до кошторисної вартості робіт, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих робіт (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89).*

РОБОЧІ ДОКУМЕНТИ АУДИТОРА

(англ. **working papers of the auditor** ['wɜ:kɪŋ 'peɪpəz ɒv ði 'ɔ:ɪtə])

- документи в електронній або паперовій формі та записи в електронній або паперовій формі, зроблені аудитором під час планування, підготовки і надання аудиторських послуг, в яких міститься вся інформація, яку аудитор вважає важливою для правильного виконання перевірки, а також розкриваються використані процедури, тести, отримана інформація і висновки, до яких дійшов аудитор у результаті проведення аудиту (*джерело: Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудитор», «аудиторські послуги», «аудит».

РОЗБІЙ

(англ. **brigandage** ['brɪgəndɪdʒ])

- напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

РОЗВІДУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **intelligence activities** [ɪn'telɪdʒəns æk'tɪvɪtɪz])

- діяльність, яка здійснюється спеціальними засобами і методами з метою забезпечення визначених законом органів державної влади розвідувальною інформацією, сприяння реалізації та захисту національних інтересів, протидії за межами України, у тому числі у кіберпросторі, зовнішнім загрозам національній безпеці України (джерело: *Про розвідувальні органи України: Закон України від 22.03.2001 № 2331-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 19. – Ст. 94*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «розвідувальна інформація».

РОЗВІДУВАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **intelligence information** [ɪn'telɪdʒəns ɪnfə'meɪʃən])

- усні та зафіксовані на матеріальних носіях (у тому числі у зразках виробів і речовин) відомості, які неможливо отримати офіційним шляхом, про реальні та потенційні можливості, плани, наміри і дії іноземних держав, організацій та окремих осіб, що загрожують національним інтересам України, а також про події і обставини, що стосуються національної безпеки і оборони (джерело: *Про розвідувальні органи України: Закон України від 22.03.2001 № 2331-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 19. – Ст. 94*).

РОЗВІДУВАЛЬНІ ОРГАНИ УКРАЇНИ

(англ. **intelligence agencies of Ukraine** [ɪn'telɪdʒəns 'eɪdʒənsɪz ɒv ju:'kreɪn])

- спеціально уповноважені законом органи на здійснення розвідувальної діяльності. Розвідувальний орган України може функціонувати як самостійний державний орган, так і у складі центрального органу виконавчої влади (джерело: *Про розвідувальні органи України: Закон України від 22.03.2001 № 2331-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 19. – Ст. 94*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «розвідувальна діяльність».

РОЗГЛЯД УЗАГАЛЬНЕНИХ МАТЕРІАЛІВ

(англ. **consideration of the case referrals** [kən'sɪdə'reɪʃən ɒv ðə keɪs rɪ'fɜrəlz])

- перевірка шляхом здійснення оперативно-розшукової діяльності та/або розслідування правоохоронними органами, їх територіальними підрозділами відомостей, викладених в узагальнених матеріалах, та прийняття рішення згідно з кримінальним процесуальним законодавством або іншими законодавчими актами (джерело: *Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: затверджено наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів» від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2013 р. за № 2170/24702 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 75*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «узагальнені матеріали».

РОЗГОЛОШЕННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ АБО БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

(англ. **disclosure of commercial or banking secrecy** [dɪsˈklɔʊzər ɒv kəˈmɜːʃəl ɔːˈbæŋkɪŋ ˈsiːkrəsi])

- умисне розголошення комерційної або банківської таємниці без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих чи інших особистих мотивів і завдало істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банківська таємниця».

РОЗІГРАШ ПРИЗОВОГО (ВИГРАШНОГО) ФОНДУ ЛОТЕРЕЇ

(англ. **drawing of a prize (winning) lottery fund** ['drɔːɪŋ ɒv ə praɪz ('wɪnɪŋ) 'lɒtəri fʌnd])

- процес, який проводиться оператором лотереї після розповсюдження лотерейних білетів (інших засобів, які дозволяють засвідчити участь у лотереї, якщо вони передбачені умовами лотереї), прийняття плати за гру та який спрямований на визначення переможця (переможців) розіграшу лотереї (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «лотерея».

РОЗМІР МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

(англ. **minimum wage rate** ['mɪnɪmət weɪdʒ reɪt])

- грошова сума, що дорівнює місячному розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, в якому приймається процесуальне рішення або здійснюється процесуальна дія (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

РОЗМІЩЕНА ВАРТІСТЬ

(англ. **stored value** [stɔːd 'væljuː])

- кошти або грошова вартість, представлені в цифровій електронній формі (незалежно від того, чи вони спеціально зашифровані), що розміщені чи доступні для розміщення на електронних носіях таким чином, щоб їх можна було отримати та передати електронним способом (*джерело: FATF Report: Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/ML%20through%20Remittance%20and%20Currency%20Exchange%20Providers.pdf>*).

РОЗМІЩЕННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **placement of securities** ['pleɪsmənt ɒv sɪˈkjʊəɪtɪz])

- відчуження цінних паперів у процесі їх емісії у порядку, встановленому законодавством, та з урахуванням положень проспекту (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стор. 1126. – Ст. 268*).

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ

(англ. **distribution of electronic money** [dɪstrɪ'bjuːʃən ɒv ɪlɛk'trɒnɪk 'mʌni])

- операція з надання електронних грошей користувачам, яка не пов'язана із зобов'язанням щодо їх погашення (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «користувач», «погашення електронних грошей».

РОЗПОВСЮДЖУВАЧ ДЕРЖАВНОЇ ЛОТЕРЕЇ

(англ. **distributor of state lottery** [dɪs'trɪbjʊtər ɒv steɪt 'lɒtəri])

- юридична або фізична особа, яка за дорученням оператора державних лотерей здійснює у сукупності або окремо прийняття ставок безпосередньо у гравців, виплату призів, а також інші операції, пов'язані з розповсюдженням державних лотерей (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «оператор державних лотерей», «гравець», «державна лотерея», «приз (виграш)».

РОЗПОРОШЕННЯ (СТРУКТУРУВАННЯ)

(англ. **smurfing, structuring** ['smɜːfɪŋ, 'strʌktʃʊərɪŋ])

- технологія відмивання грошей, яка полягає у розділенні великого банківського вкладу (депозиту) на дрібні вклади з метою уникнення подання повідомлення про підозрілу діяльність, що є обов'язковим для банків та інших фінансових установ (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «депозит (вклад)», «фінансові установи», «повідомлення про підозрілу діяльність».

РОЗПОРЯДНИК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

(англ. **manager of budget funds** ['mænɪdʒər ɒv 'bʌdʒɪt fʌndz])

- бюджетна установа в особі її керівника, уповноважена на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань, довгострокових зобов'язань за енергосервісом та здійснення витрат бюджету (*джерело: Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «бюджет».

РОЗПОРЯДНИК РАХУНКУ В ЦІННИХ ПАПЕРАХ

(англ. **account manager in securities** [ə'kaʊnt 'mænɪdʒər ɪn sɪ'kjʊərɪtiz])

- статус, якого в Центральному депозитарії, в депозитарній установі набуває фізична особа, яка має повноваження підписувати розпорядження або надавати іншим чином, передбаченим цим Положенням, внутрішніми документами Центрального депозитарію, депозитарної установи або відповідними договорами, укладеними з Центральним депозитарієм, депозитарною установою, оформлені вимоги щодо виконання операцій в системі депозитарного обліку (*джерело: Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено*

рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 52. – Ст. 1910).

РОЗРАХУНКИ ЗА ПРАВОЧИНАМИ ЩОДО ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **settlement of securities transactions** ['setlmənt ðv sɪ'kjʊərtɪz træ'n'zækʃənz])

- урегулювання взаємних зобов'язань за правочинами щодо цінних паперів шляхом переказу коштів та/або переказу цінних паперів та/або переказ/списання/зарахування прав на цінні папери та прав за цінними паперами та/або припинення зобов'язань за результатами неттінгу (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 39. – Ст. 517).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*переказ цінних паперів (прав на цінні папери та/або прав за цінними паперами)*», «*неттінг*».

РОЗРАХУНКИ ЗА ПРИНЦИПОМ «ПОСТАВКА ЦІННИХ ПАПЕРІВ ПРОТИ ОПЛАТИ»

(англ. **settlements by the principle of «delivery of securities against payment»**

['setlmənts baɪ ðə 'prɪnsəpl ðv «dɪ'lvɪərɪ ðv sɪ'kjʊərtɪz ə'ɡenst 'reɪmənt»])

- механізм розрахунків за правочинам и щодо цінних паперів, під час якого переказ цінних паперів та/або переказ прав на цінні папери та прав за цінними паперами відбувається відразу після відповідного переказу коштів (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 39. – Ст. 517).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*переказ цінних паперів (прав на цінні папери та/або прав за цінними паперами)*».

РОЗРАХУНКИ У ЦІННИХ ПАПЕРАХ

(англ. **settlements in securities** ['setlmənts ɪn sɪ'kjʊərtɪz])

- переказ цінних паперів та/або переказ/списання/зарахування прав на цінні папери та прав за цінними паперами, що здійснюється в порядку, встановленому законом (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 39. – Ст. 517).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*переказ цінних паперів (прав на цінні папери та/або прав за цінними паперами)*», «*списання цінних паперів (прав на цінні папери та/або прав за цінними паперами)*», «*зарахування цінних паперів*».

РОЗРАХУНКОВА ВАРТІСТЬ ЦІННОГО ПАПЕРА ІНСТИТУТУ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **estimated value of the security of the joint investment institution**

['estɪmeɪtɪd 'vælju: ðv ðə sɪ'kjʊərɪtɪ ðv ðə dʒɔɪnt ɪn'vestmənt ,ɪnstɪ'tju:ʃən])

- результат ділення загальної вартості чистих активів інституту спільного інвестування на кількість цінних паперів інституту спільного інвестування, що перебувають в обігу на дату проведення розрахунку (*джерело: Положення про порядок розміщення, обігу та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про порядок розміщення, обігу та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування» від 30.07.2013*

№ 1338, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 серпня 2013 р. за № 1475/24007 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 74. – Ст. 2745).

РОЗРАХУНКОВИЙ БАНК

(англ. **settlement bank** ['setlmənt bæŋk])

- уповноважений платіжною організацією відповідної платіжної системи банк, що відкриває рахунки учасникам платіжної системи та бере участь у проведенні взаєморозрахунків між ними (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карнова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна організація», «платіжна система», «банк».

РОЗРАХУНКОВИЙ ДОКУМЕНТ

(англ. **settlement document** ['setlmənt 'dɒkjʊmənt])

- документ на переказ коштів, що використовується для ініціювання переказу з рахунка платника на рахунок отримувача (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- документ на паперовому носії, що містить доручення та/або вимогу про перерахування коштів з рахунку платника на рахунок отримувача (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «документ на переказ», «переказ коштів», «платник», «отримувач».

РОЗРАХУНКОВИЙ ЧЕК

(англ. **settlement check** ['setlmənt tʃɛk])

- паперовий розрахунковий документ, що містить нічим не обумовлене розпорядження платника банку, що його обслуговує, провести переказ суми коштів на користь визначеного в ньому отримувача (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- розрахунковий документ, що містить нічим не обумовлене письмове розпорядження власника рахунку (чекодавця) банку-емітенту, у якому відкрито його рахунок, про сплату чекодержателю зазначеної в чеку суми коштів (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «розрахунковий документ», «переказ коштів», «платник», «отримувач».

РОЗРАХУНКОВІ БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **settlement banking operations** ['setlmənt 'bæŋkɪŋ ɒpə'reɪʃənz])

- рух грошей на банківських рахунках, здійснюваний згідно з розпорядженнями клієнтів або в результаті дій, які в рамках закону призвели до зміни права власності на активи (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

РОЗРАХУНКОВО-КАСОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

(англ. **settlement and cash services** ['setlmənt ænd kæʃ 'sɜ:vɪsɪz])

- послуги, що надаються банком клієнту на підставі відповідного договору, укладеного між ними, які пов'язані із переказом коштів з рахунка (на рахунок) цього клієнта, видачею йому коштів у готівковій формі, а також здійсненням інших операцій, передбачених договорами (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);

- надання банком клієнту на підставі укладеного між ними договору послуг, які пов'язані з переказом коштів з/на рахунок(ок) цього клієнта, видачею йому коштів у готівковій формі, а також здійсненням інших операцій, передбачених договором, форму та зміст якого банк розробляє самостійно (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «переказ коштів».

РОЗСЕКРЕЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ НОСІЇВ СЕКРЕТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **compromise of physical storage media with confidential information**

['kɒmpɹəmɪz ɒv 'fɪzɪk(ə)l 'stɔ:ɹɪdʒ 'mi:diə wɪð kɒnfi'denʃ(ə)l ɪnfə'meɪʃ(ə)n])

- зняття в установленому законодавством порядку обмежень на поширення та доступ до конкретної секретної інформації шляхом скасування раніше наданого грифу секретності документам, виробам або іншим матеріальним носіям цієї інформації (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Глумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086-2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інформація».*

РОЗСИП АЛМАЗІВ

(англ. **loose diamonds** [lu:s 'daɪəmənd])

- обрізані та оброблені алмази, які ще не були використані для ювелірних виробів (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «оброблені алмази».

РОЗУМНИЙ СТРОК

(англ. **reasonable time** ['ri:znəbl taɪm])

- найкоротший строк розгляду і вирішення адміністративної справи, достатній для надання своєчасного (без невиправданих зволікань) судового захисту порушених прав, свобод та інтересів у публічно-правових відносинах (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «адміністративна справа».

РОЗШИРЕНА КОМПЛЕКСНА КЛІЄНТСЬКА ПЕРЕВІРКА

(англ. **enhanced due diligence** [ɪn'ha:nst dju: 'dɪlɪdʒ(ə)ns])

- перелік заходів по боротьбі з відмиванням грошей «Знай Свого Клієнта» (*англ. Know Your Client*), які включають перевірку і документацію третіх сторін і застосовуються до ситуацій, в яких зацікавлені клієнти з більш високим ризиком і політично вразливі особи, такі як високопоставлені політики (*джерело: Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).*

РОЗШУК АКТИВІВ

(англ. **asset search** ['æset sɜ:ʃ])

- діяльність із визначення місцезнаходження активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні (*джерело: Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 1. – Ст. 2).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «кримінальне провадження».

РОЯЛТІ

(англ. **royalty** ['rɔɪəlti])

- будь-який платіж, отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а саме на будь-які літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, передачі (програми) організації мовлення, інші аудіовізуальні твори, будь-які права, які охороняються патентом, будь-які зареєстровані торговельні марки (знаки на товари і послуги), права інтелектуальної власності на дизайн, секретне креслення, модель, формулу, процес, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау) (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112).*

РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ГРОШЕЙ)

(англ. **cash flow (money)** [kæʃ fləʊ ('mʌni)])

- надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»»*

від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 19. – Ст. 665).

РУХОМЕ МАЙНО

(англ. **movables** ['mu:vəblz])

- окрема рухома річ, сукупність рухомих речей, гроші, валютні цінності, цінні папери, а також майнові права та обов'язки, у тому числі майнові права на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку (*джерело: Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень: Закон України від 18.11.2003 № 1255-IV // Офіційний вісник України*. – 2003. – № 52. – Ст. 2734).

РУХОМІ РЕЧІ

(англ. **movable things** ['mu:vəbl θɪŋz])

- речі, які можна вільно переміщувати у просторі (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 40. – Ст. 356).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «річ», «нерухомі речі (нерухоме майно, нерухомість)».

С

САМОРЕГУЛІВНА ОРГАНІЗАЦІЯ (СРО)

(англ. **self-regulatory organization (SRO)** [self 'reg.jʊ'leɪ.tər.i ,ɔ:ɡənəɪ'zeɪʃn])

- організація, яка представляє якусь професію (для прикладу, юристів, нотаріусів, інших незалежних спеціалістів у галузі права чи бухгалтерів), що складається з членів-професіоналів та має повноваження щодо регулювання діяльності осіб, які кваліфікувались для вступу та працюють у професії. Така організація також здійснює певні функції з нагляду та моніторингу. Для прикладу, для такої організації є типовими функції щодо забезпечення виконання правил з гарантування того, що особи, які працюють у цій професії, дотримуються високих моральних та етичних стандартів (*джерело: The FATF RBA guidance for trust and companies service providers (TCSPs) (June 17, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/rba-tcsp.html>; The FATF RBA guidance for accountants (June 17, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatguidanceontherisk-basedapproachforaccountants.html>; The FATF RBA guidance for real estate agents (June 17, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatguidanceontherisk-basedapproachforrealestateagents.html>; The FATF RBA guidance for dealers in precious metal and stones (June 17, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatguidanceontherisk-basedapproachfordealersinpreciousmetalsandstones.html>; The FATF RBA guidance for legal professionals (October 23, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/riskbasedapproachguidanceforlegalprofessionals.html>);*

- неприбуткове об'єднання фінансових установ, створене з метою захисту інтересів своїх членів та інших учасників ринків фінансових послуг та якому делегуються відповідними державними органами, що здійснюють регулювання ринків фінансових послуг, повноваження щодо розроблення і впровадження правил поведінки на ринках фінансових послуг та/або сертифікації фахівців ринку фінансових послуг. Законами України з питань регулювання ринків фінансових послуг можуть бути передбачені додаткові повноваження, які можуть делегуватися саморегульним організаціям (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

САМОРЕГУЛІВНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ УЧАСНИКІВ ФОНДОВОГО РИНКУ

(англ. **self-regulating organization of professional stock market participant**

[self-'regjʊleɪtɪŋ ,ɔ:ɡənəɪ'zeɪʃən ɒv prə'feʃənl stɒk 'mɑ:kɪt pɑ:'tɪsɪpənt])

- неприбуткове об'єднання учасників фондового ринку, що провадять професійну діяльність

на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, депозитарну діяльність, крім депозитаріїв, утворене відповідно до критеріїв та вимог, установлених Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку» від 27.12.2012 № 1925, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2013 р. за № 182/22714 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 9. – Ст. 355*).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «учасники фондового ринку», «фондовий ринок (ринок цінних паперів)».

САМОРЕГУЛІВНА ОРГАНІЗАЦІЯ СТРАХОВИКІВ

(англ. **self-regulatory organization of insurers** [self-'rɛɡjələt(ə)rɪ ,ɔ:'gənə'zeɪʃən ɒv ɪn'sʊərəz])

- об'єднання, якому за рішенням Нацкомфінпослуг делеговано окремі повноваження та інформація про яке внесена до реєстру саморегулівних організацій фінансових установ (*джерело: Положення про делегування Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, окремих повноважень об'єднанню страховиків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 85. – Ст. 2856*).

СВІДОК

(англ. **witness** ['wɪtnɪs])

- фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для давання показань (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

СВІДОЦТВО ПРО РЕЄСТРАЦІЮ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ

(англ. **certificate on financial institution registration** [sə'tɪfɪkət ɒn faɪ'nænʃəl ,ɪnstɪ'tju:ʃən ,rɛdʒɪs'treɪʃən])

- документ установленою зразка, який засвідчує факт набуття юридичною особою статусу фінансової установи та внесення фінансової установи до Реєстру (*джерело: Положення про Державний реєстр фінансових установ: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» від 28.08.2003 № 41 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 28.11.2013 № 4368), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2003 р. за № 797/8118 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 38. – Ст. 2048*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «фінансова установа», «Державний реєстр фінансових установ».

СВОП

(англ. **swap** [swɒp])

- цивільно-правова угода про здійснення обміну потоками платежів (готівкових або безготівкових) чи іншими активами, розрахованими на підставі ціни (котирування) базового активу в межах суми, визначеної договором на конкретну дату платежів (дату проведення розрахунків) протягом дії контракту (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, /№ 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*диреватив*».

СЕКРЕТНА ЮРИСДИКЦІЯ

(англ. **secrecy jurisdiction** ['si:krisi ,dʒoʊrɪs 'dɪkʃ(ə)n])

- території, включаючи міста, держави/провінції та країни, які заохочують переміщення іноземних економічних та фінансових операцій за допомогою сильних правил захисту конфіденційності. Ці юрисдикції гарантують, що особу тих, хто переміщує свої гроші через них, не може бути викрито. Це часто порушує законодавство і регулювання іншої юрисдикції. Багато секретних юрисдикцій також є офшорними зонами (*джерело: Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*офшорна зона*».

СЕКТОР

(англ. **sector** ['sektə])

- група професій та категорій підприємств (фінансових або не фінансових), які можуть бути використані в цілях відмивання коштів та фінансування тероризму. Це визначення охоплює, щонайменше, наступні організації:

- (1) кредитні установи;
- (2) фінансові установи;
- (3) наступні фізичні або юридичні особи, що здійснюють свою професійну діяльність:
 - (а) аудитори, зовнішні бухгалтери та податкові консультанти;
 - (б) нотаріуси та інші незалежні правники, коли вони беруть участь, або діють від імені свого клієнта, у будь-якій фінансовій операції або операції щодо нерухомого майна, чи допомагають у плануванні проведення операції своєму клієнту, враховуючи наступні:
 - Купівля/продаж нерухомого майна або підприємства;
 - Управління клієнтськими грошима, цінними паперами або іншими активами;
 - Відкриття або управління банківськими, ощадними рахунками або рахунками депо.
 - Організація внесків, необхідних для створення, діяльності або управління компаніями;
 - Створення або управління трастами, компаніями, фондами або подібними юридичними установами;
 - (с) постачальники послуг зі створення юридичних осіб, окрім тих, що зазначені у пунктах (а) та (б);
 - (d) агенти з нерухомості;
 - (е) інші фізичні або юридичні особи, що здійснюють торгівлю товарами, в мірі достатній для отримання або виконання платежів готівкою на суму 10 000 євро чи більше, в незалежності від того чи транзакція проводиться в одну операцію чи в декілька, які здаються пов'язаними;
 - (f) постачальники послуг азартних ігор.

Інші професії та категорії підприємств, які охоплюються на національному рівні або які залучені

у діяльність, яка з великою ймовірністю буде використовуватись в цілях відмивання коштів або фінансування тероризму, також підпадають під це визначення (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d4d7d30e-5a5a-11e7-954d-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «кредитна установа», «фінансова установа».

СЕКТОР БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

(англ. **security and defense sector** [sɪ'kjʊərəti ænd dɪ'fens 'sɛktə])

- система органів державної влади, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем і відповідно до Конституції та законів України за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз, а також громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України (*джерело: Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «національні інтереси України», «національна безпека України».

СЕК'ЮРИТИЗАЦІЯ АКТИВІВ

(англ. **asset securitization** ['aset sɪ'kjʊərəti'zeɪʃən])

- спосіб трансформування боргових зобов'язань банку у ліквідні інструменти ринку капіталів шляхом випуску боргових цінних паперів, забезпечених пулом однорідних активів. С. а. є позабалансовим джерелом формування фінансових ресурсів банку. Інколи С. а. називають забезпеченням активів або формою фінансування шляхом випуску цінних паперів, забезпечених активами, які генерують грошові потоки (*джерело: Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «цінний папір», «активи».

СЕЛЕКТИВНІСТЬ ПРОФІЛЮ РИЗИКУ

(англ. **risk profile selectivity** [rɪsk 'prəʊfaɪl sɪ'lektɪvɪti])

- показник профілю ризику, який кількісно характеризує його вибірккову здатність (числове значення від 0 до 100, що показує відсоток митних оформлень, який профіль ризику дає можливість відбирати із загальної кількості митних оформлень) (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «профіль ризику».

СЕРВІСНІ НПО

(англ. **service NPO** ['sɜ:vɪs ɛn-pi:-əʊ])

- НПО, що залучені до різноманітних заходів, таких як програми, що зосереджені на надан-

ні житла, соціальних послуг, освіти або охороні здоров'я (джерело: *EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=81272).

СЕРЕДНІ ПІДПРИЄМСТВА

(англ. **medium enterprises** ['mi:diəm 'entəpraɪzɪz])

- підприємства, які не відповідають критеріям для малих підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

балансова вартість активів - до 20 мільйонів євро;

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 40 мільйонів євро;

середня кількість працівників - до 250 осіб (джерело: *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України*. – 1999. – № 40. – Ст. 365).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «малі підприємства», «активи», «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)».

СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ РИЗИКУ КЛІЄНТА

(англ. **average customer risk** ['ævərɪdʒ 'klastəmə rɪsk])

- рівень ризику, отриманий за результатами оцінки ризику клієнта, який визначається банком за результатами аналізу сукупності визначених банком критеріїв ризику проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму та свідчить про підвищену ймовірність використання клієнтом послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму (джерело: *Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України*. – 2015. – № 62. – Ст. 2035).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ризик клієнта», «банк», «фінансова операція».

СЕРЕДНЬОЗВАЖЕНА ЧАСТОТА ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕНЬ

(англ. **weighted-average loss severity (WALS)** ['weɪtɪd 'av(ə)rɪdʒ lɒs sɪ'verɪti])

- виражена у процентах питома вага активів, за якими може статися дефолт в умовах реалізації ймовірного сценарію стрес-тесту. Відображає рівень очікуваних втрат за пулом активів. Цей показник використовують для оцінки достатності грошових потоків і наявних механізмів підвищення кредитної якості для виплати за всіма цінними паперами, яким присвоєно певний рейтинг (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів*. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «цінний папір».

СЕРЬОЗНИЙ ЗЛОЧИН

(англ. **serious crime** ['sɪəriəs kraɪm])

- злочин, який карається позбавленням волі на максимальний строк не менше чотирьох років або більш суворою мірою покарання (джерело: *United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000)*, а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин».

СЕРТИФІКАТ КІНЦЕВОГО СПОЖИВАЧА

(англ. **end-user certificate** [ɛnd-ˈjuːzə səˈtʃɪfɪkət])

- документ, яким кінцевий споживач визначає місце та мету кінцевого використання (встановлення) товарів і гарантує, що ці товари не будуть використані в інших цілях, ніж зазначені в сертифікаті, не будуть передані іншому споживачу на території держави призначення або реекспортовані без дозволу відповідного державного органу, а також бере на себе інші гарантії (зобов'язання) щодо імпортованих товарів, передбачені умовами зовнішньоекономічного договору (контракту) чи вимогами держави - експортера товару (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

СЕРТИФІКАТ ПЕРЕВІРКИ

(англ. **certificate of inspection** [səˈtʃɪfɪkət ɒv ɪnˈspekʃən])

- довідка, що вказує на дотримання умов щодо якості та кількості. Цей документ повинен бути датованим перед датою накладної (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 165 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «накладна».

СЕРТИФІКАТ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ДОСТАВКИ

(англ. **certificate of delivery confirmation** [səˈtʃɪfɪkət ɒv dɪˈlɪvəri ˌkɒnfɪˈmeɪʃən])

- документ, виданий уповноваженим на це державним органом держави-імпортера, який підтверджує, що зазначені в ньому товари доставлено до цієї держави (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

СЕРТИФІКАТ ПОХОДЖЕННЯ

(англ. **certificate of origin** [səˈtʃɪfɪkət ɒv ˈɒrɪdʒɪn])

- довідка, що вказує на країну-походження товару. Цей документ повинен бути датованим перед датою накладної (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 165 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «накладна».

СЕРТИФІКАТ ПРО РЕГІОНАЛЬНЕ НАЙМЕНУВАННЯ ТОВАРУ

(англ. **certificate of the regional name of the goods** [səˈtʃɪfɪkət ɒv ðə ˈriːdʒənəl neɪm ɒv ðə ɡudz])

- документ, який підтверджує, що товари відповідають визначенню, характерному для відповідного регіону країни, та виданий компетентним органом відповідно до законодавства країни вивезення товару (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товари», «декларація про походження товару».

СЕРТИФІКОВАНА СХЕМА ПРОЦЕСУ КІМБЕРЛІ (ССПК)

(англ. **kimberley process certification scheme (KPCS)** [ˈkɪmbəli ˈprəʊsɪs ˌsɜːtɪfɪˈkeɪʃən skiːm])

- міжнародна ініціатива з метою запобігання потрапляння алмазів з зон конфлікту до законної торгівлі. Це є намаганням гарантувати, що покупка алмазу не буде фінансуванням насильницьких дій повстанських рухів, які намагаються здійснювати повалення легітимних урядів. ССПК намагається нав'язати обширні вимоги на членів сертифікувати вантажі як «вільні від конфлікту». ССПК також забороняє торгівлю необробленими алмазами учасниками цієї схеми, щоб зменшити незаконну торгівлю алмазами з зон конфлікту (*джерело: The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «конфліктні алмази», «Процес Кімберлі».

СЕРТИФІКОВАНИЙ ФАХІВЕЦЬ

(англ. **certified specialist** [ˈsɜːtɪfaɪd ˈspeʃjəlɪst])

- працівник юридичної особи, що здійснює діяльність з управління активами інституційних інвесторів, який отримав сертифікат з управління активами в порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку та/або Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)» від 23.07.2013 № 1281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2013 р. за № 1576/24108 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 76. – Ст. 2835*).

СИЛИ БЕЗПЕКИ

(англ. **security forces** [sɪˈkjʊənti ˈfɔːsɪz])

- правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, сили цивільного захисту та інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України (*джерело: Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «національна безпека України».

СИНДИКОВАНИЙ КРЕДИТ

(англ. **syndicated loan** [ˈsɪndɪkətɪd ləʊn])

- кредит, що надається одному позичальнику кількома кредиторами (синдикатом кредиторів), зазвичай, у межах однієї кредитної угоди з розподілом часток кредиту між учасниками синдикату, внаслідок чого сума кредиту та ризики розподіляються між банками-учасниками. С. к. застосовується в разі, якщо позичальник потребує великої суми кредиту, а один банк не може забезпечити його потреби необхідним обсягом ресурсів або для одного банку небажана така концентрація ризику кредитного портфеля (*джерело: Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 886-887*).

СИНТЕТИЧНИЙ АЛМАЗ

(англ. **synthetic diamond** [sin 'θetik 'daɪəmənd])

- алмаз, що виготовлений штучним способом (джерело: *The FATF and EGMONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Annex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>).*

СИНТЕТИЧНІ ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **synthetic securities** [sin 'θetik sɪ 'kjʊə.rɪ.ti])

- цінні папери, що дозволяють змінити структуру грошових потоків від певного пулу цінних паперів. У основі рейтингу *С. ц. п.* лежить оцінка кредитної якості сек'юритизованого пулу цінних паперів і договорів валютного і кредитного свопів або інших аналогічних договорів (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*цінний папір*».

СИСТЕМА BANKID

(англ. **BankID system** [bæŋk aɪ-di: 'sɪstɪm])

- система програмно-технічних засобів та організаційно-технологічних заходів для забезпечення інформаційної взаємодії між абонентами в електронній формі. Система BankID призначена для надійного і захищеного передавання, обміну та управління інформаційними потоками між абонентами для проведення дистанційної ідентифікації користувачів системи BankID (джерело: *Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*абоненти системи BankID*», «*користувач системи BankID*».

СИСТЕМА АВТОМАТИЗАЦІЇ БАНКУ (САБ)

(англ. **bank automation system (SAB)** [bæŋk ,ɔ:tə'meɪʃ(ə)n 'sɪstɪm (ɛs-eɪ-bi:)])

- програмне забезпечення, що обслуговує поточну внутрішньобанківську діяльність (бухгалтерський облік, обслуговування рахунків клієнтів тощо) (джерело: *Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).*

СИСТЕМА АНАЛІЗУ ДАНИХ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО ПРОЗОРОСТІ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ (САДДПСТ)

(англ. **data analysis and research for trade transparency systems (DARTTS)**

['deɪtə ə 'næləsɪs ænd rɪ 'sɜ:ʃ fə: treɪd træn's peərənsɪ 'sɪstɪmz])

- система, яку використовує підрозділ у забезпеченні прозорості у сфері торгівлі США, що дозволяє розслідувачам оглядати все, що стосується імпорту товарів, відсортовувати

за будь-якою кількістю змінних таких як юрисдикція походження, назва імпортера, назва виробника, загальна вартість. САДДПСТ використовується як американськими органами влади (для прикладу FinCEN – ПФР США) так й іноземними. САДДПСТ використовує три типи аналізу:

аналіз невідповідності у міжнародній торгівлі (дані США та іноземні щодо імпорту/експорту порівнюють для виявлення відхилень та невідповідностей, що гарантуватиме подальше розслідування щодо потенціального шахрайства чи іншої незаконної діяльності);

аналіз цінкових одиниць (дані торговельних цін, які аналізуються з метою виявлення завищення чи заниження вартості товару, що може бути індикатором щодо злочину відмивання коштів у сфері торгівлі чи іншого експортно-імпортного злочину);

аналіз фінансових даних (дані фінансових звітів: імпорт/експорт валюти, валютні депозити у фінансових установах, звіти щодо підозрілої діяльності та виявлення сторін цих операцій аналізуються для виявлення зразків діяльності, що можуть вказувати на незаконні схеми відмивання коштів) (джерело: *The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 198 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*підрозділ у забезпеченні прозорості у сфері торгівлі*», «*відмивання коштів*», «*злочин відмивання коштів*».

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

(англ. **internal control system** [ɪnˈtɜːnl kənˈtrəʊl ˈsɪstɪm])

- сукупність процедур, форм, способів і напрямів контролю, що забезпечує порядок здійснення і досягнення цілей внутрішнього контролю в банку (джерело: *Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 39. – Ст. 201).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*банк*», «*внутрішній контроль*».

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БАНКУ

(англ. **bank internal control system** [bæŋk ɪnˈtɜːnl kənˈtrəʊl ˈsɪstɪm])

Система внутрішнього контролю банку для забезпечення ефективності її функціонування повинна включати:

- 1) контроль керівництва за дотриманням законодавства України та внутрішніх процедур банку;
- 2) розподіл обов'язків під час здійснення діяльності банку;
- 3) контроль за функціонуванням системи управління ризиками;
- 4) контроль за інформаційною безпекою та обміном інформацією;
- 5) процедури внутрішнього контролю;
- 6) моніторинг системи внутрішнього контролю;
- 7) процедури внутрішнього аудиту (джерело: *Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30).*

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОФІРМОВОГО ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ

(англ. **system of the internal export control** [ˈsɪstɪm ɒv ðɪ ɪnˈtɜːnl ˈɛkspɔːt kənˈtrəʊl])

- комплекс заходів організаційного, правового, інформаційного та іншого характеру, що виконується суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів з метою дотримання ним

та підпорядкованими йому структурними підрозділами вимог законодавства в галузі експортного контролю (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

СИСТЕМА ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

(англ. **deposit guarantee system of the individuals** [di'pɒzɪt ,gærən'ti: 'sɪstɪm ɒv ði 'ɪndɪ'vɪdʒʊəlz])

- сукупність відносин, що регулюються цим Законом, суб'єктами яких є Фонд, Кабінет Міністрів України, Національний банк України, банки та вкладники (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*банки*».

СИСТЕМА ГАРМОНІЗАЦІЇ ОПИСІВ ТА КОДУВАННЯ ТОВАРІВ (ГС)

(англ. **harmonized commodity description and coding system (HS)** ['hɑ:mənəɪzɪd kə'mɒdɪtɪ dɪs'krɪpʃən ænd 'kəʊdɪŋ 'sɪstɪm])

- міжнародна стандартизована система найменувань та цифрових кодів для класифікації товарів. Система була розроблена та підтримана Світовою митною організацією (*джерело: The FATF and EG MONT report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), Anex I. Glossary of terms [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/ml-tf-through-trade-in-diamonds.html>*).

СИСТЕМА ГІДНОЇ ОПЛАТИ ПРАЦІ

(англ. **fair remuneration system** [feə ri,mju:nə'reɪʃən 'sɪstɪm])

- система, що побудована на таких принципах:

кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю. Кожний працюючий має право на справедливу і задовільну винагороду (*джерело: Universal Declaration of Human Rights (1948), а. 23 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>*);

- гарантування справедливої зарплати і рівної винагороди за працю рівної цінності без будь-якої різниці (*джерело: International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966), а. 7 [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/2200%20\(XXI\)](http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/2200%20(XXI))*).

СИСТЕМА ДЕПОЗИТАРНОГО ОБЛІКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **system of depository accounting of securities** ['sɪstɪm ɒv dɪ'pɒzɪtəri ə'kaʊntɪŋ ɒv sɪ'kjʊərɪtɪz])

- сукупність інформації, записів про емісійні цінні папери (вид із зазначенням типу, номінальна вартість і кількість, обмеження обігу тощо) на рахунках у цінних паперах власників таких рахунків, про емітентів, власників цінних паперів, що мають права за цінними паперами та права на цінні папери, обмежень прав на цінні папери, уповноважених ними осіб, управителів, заставодержателів, інших осіб, наділених відповідними правами щодо цінних паперів, яка містить дані, що дають змогу ідентифікувати емісійні цінні папери і зазначених осіб, реєстр кодів цінних паперів (міжнародних ідентифікаційних номерів цінних паперів), а також інша передбачена законодавством інформація (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон*

України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

СИСТЕМА ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ БОРОТЬБУ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

(англ. **system of state bodies, combating organized crime** ['sɪstɪm ɒv steɪt 'bɒdɪz, 'kɒmbæɪtɪŋ 'ɔːgənaɪzd kraɪm])

Систему державних органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, становлять:

- а) спеціально створені для боротьби з організованою злочинністю державні органи;
- б) державні органи, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю в межах виконання покладених на них інших основних функцій (*джерело: Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «організована злочинність», «спеціально створені для боротьби з організованою злочинністю державні органи», «державні органи, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю».

СИСТЕМА ДЕПОЗИТАРНОГО ОБЛІКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **system of depository accounting of securities** ['sɪstɪm ɒv dɪ'pɒzɪtəri ə'kaʊntɪŋ ɒv sɪ'kjʊərɪtɪz])

- сукупність записів про цінні папери (вид, номінальна вартість і кількість, характер реєстрованих обмежень в обігу або реалізації прав за цінними паперами), їх емітентів, власників іменних цінних паперів, уповноважених ними осіб, управителів, заставодержателів, інших осіб, наділених відповідними правами щодо цінних паперів, що містять інформацію, яка дає можливість ідентифікувати названих осіб, а також іншу передбачену законодавством інформацію (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292*).

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ (СЕП)

(англ. **National Bank Electronic Payments System (EPS)** ['næʃənl bæŋk ɪlɛk'trɒnɪk 'reɪmənts 'sɪstɪm (iː-'piː-ɛs)])

- державна банківська платіжна система, що забезпечує проведення міжбанківського переказу через кореспондентські рахунки банків - резидентів у Національному банку із застосуванням електронних засобів приймання, оброблення, передавання та захисту інформації у файловому режимі або режимі реального часу. Функціонування СЕП забезпечується такими програмно-технічними комплексами:

ЦОСЕП - розміщений у Центральній розрахунковій палаті ЦОСЕП;

АРМ-СЕП - автоматизоване робоче місце учасника СЕП (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна система», «міжбанківський переказ коштів», «кореспондентський рахунок», «Національний банк України».

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОЇ ПОШТИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

(англ. **e-mail system of the National Bank of Ukraine** [i:-meil 'sɪstɪm ɒv ðə 'næʃənl bæŋk ɒv ju:'kreɪn])

- система програмно-технічних засобів та організаційно-технологічних заходів забезпечення інформаційної взаємодії між абонентами та користувачами в електронному вигляді. Система електронної пошти Національного банку України призначена для приймання, передавання, обміну та управління інформаційними потоками, джерелом яких можуть бути різні програмні комплекси прикладних систем та користувачі системи електронної пошти Національного банку України (*джерело: Положення про систему електронної пошти Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про систему електронної пошти Національного банку України» від 17.04.2018 № 42 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 41. – Ст. 1466*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*абонент системи електронної пошти Національного банку України*», «*користувач системи електронної пошти Національного банку України*».

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ (КОМЕРЦІЇ)

(англ. **electronic business** [ɪlek'trɒnɪk 'bɪznəs], **e-business** [i: 'bɪznəs])

- сфера фінансових відносин, у рамках якої реалізується спосіб підприємницької діяльності з продажу товарів за допомогою системи договорів та операцій, спрямованих на організацію електронного комерційного обігу та його забезпечення. До організаційних функцій *С. е. т.* відносять операції: з надання послуг з доступу до інформаційно-комунікаційної мережі; з організації різних форм товарного ринку електронної торгівлі; з надання послуг з формування засобів електронної торгівлі (електронного цифрового підпису, інших аналогів власноручного підпису); здійснення електронних розрахунків; розроблення та використання програмного забезпечення; застосування різних видів зв'язку при здійсненні операцій (*джерело: Електронний бізнес на ринку фінансових послуг / В.І. Міщенко, А.В. Шаповалов, Г.В. Юрчук. – К.: Знання, 2003. – 278 с.*).

СИСТЕМА ЗАХИСТУ ЕЛЕКТРОННИХ БАНКІВСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

(англ. **system of protection of electronic banking documents** ['sɪstɪm ɒv prə'tekʃən ɒv ɪlek'trɒnɪk 'bæŋkɪŋ 'dɒkjʊmənts])

- сукупність методів та засобів, що включає апаратно-програмні, програмні засоби захисту, ключову інформацію та систему розподілу ключової інформації, технологічні засоби контролю та організаційні заходи щодо захисту інформації (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507*).

СИСТЕМА «КЛІЄНТ – БАНК»

(англ. **client – bank interface** ['klɪɪəntbæŋk 'ɪntəfeɪs])

- програмно-технічний комплекс, створений з метою оперативного ведення клієнтом своїх рахунків у банку та обміну технологічною інформацією.

Система «клієнт – банк» є складовою програм автоматизації банківської діяльності та джере-

лом надходження розрахункових документів до системи електронних платежів Національного банку чи внутрішньої платіжної системи. Система складається з двох програмних комплексів: клієнтського, що розміщений у клієнта, та банківського, який розміщений у банку, є складовою системи автоматизації банку та повинен забезпечувати безперервний захист електронних розрахункових документів клієнта під час їх обробки в цій системі. Юридичною підставою для роботи клієнта за допомогою системи «клієнт – банк» і оброблення його електронних документів банком є договір між ним і банком, у якому визначені права, обов'язки та відповідальність сторін (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт».

СИСТЕМА МІСЦЕВОГО ОБМІНУ ТА ТОРГІВЛІ

(англ. **local exchange trading system** ['ləʊkəl ɪks 'tʃeɪndʒ 'treɪdɪŋ 'sɪstɪm])

- місцева економічна організація, що дозволяє своїм членам обмінювати товари та послуги з іншими членами. У ній використовується власно створена валюта для виразу одиниць вартості, яка може використовуватись в якості сплати чи обміну товарів та послуг (джерело: *FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>*).

СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ОПЕРАЦІЙ У МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ

(англ. **foreign exchange transaction monitoring system** ['fɔrɪn ɪks 'tʃeɪndʒ træŋ 'zækʃən 'mɒnɪtərɪŋ 'sɪstɪm])

- система, розроблена Корейською Республікою з метою ефективного моніторингу даних міжнародної торгівлі, обрання підозрілих компаній на основі логічних критеріїв, здійснення швидких аналітичних розслідувань (джерело: *The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), p. 27 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-based-money-laundering-typologies.html>*).

СИСТЕМА ОЦІНКИ РИЗИКУ

(англ. **risk assessment system** [rɪsk ə 'sɛsmənt 'sɪstəm])

- система положень, процедур і правил, на яких ґрунтується визначення кількості ризику, якості управління ним, рівня занепокоєння наглядю (вимірюється як сукупний ризик) і напрямку зміни ризику (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

СИСТЕМА ПЕРЕКАЗУ ГРОШЕЙ ТА ЦІННОСТЕЙ

(англ. **money or value transfer system** ['mʌni ɔ: 'vælju: 'trænsfə(:) 'sɪstəm])

- фінансова послуга, яка приймає готівкові гроші, чеки, інші грошові інструменти та інші засоби заощаджень в одному місці та виплачує відповідну суму готівкою чи в іншій формі бенефіціару в іншому місці за допомогою передавання інформації, повідомлень, переказу чи через безготівкову мережу, до якої належить система переказу грошей/цінностей (джерело: *The FATF report on new payment methods (October 13, 2006), page 3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/reportonnewpaymentmethods.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «послуга фінансова», «бенефіціар».

СИСТЕМА ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

(англ. **system of prosecutor's office of Ukraine** ['sɪstɪm ɒv 'prɒsɪkjʊ:təz 'ɒfɪs ɒv ju:'kreɪn])

- 1) Генеральна прокуратура України;
- 2) регіональні прокуратури;
- 3) місцеві прокуратури;
- 4) військові прокуратури;
- 5) Спеціалізована антикорупційна прокуратура (*джерело: Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12).*

СИСТЕМА РЕЄСТРУ ВЛАСНИКІВ ІМЕННИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

(англ. **registry system of registered securities holders** ['rɛdʒɪstri 'sɪstɪm ɒv 'rɛdʒɪstəd sɪ'kjʊəntɪz 'həʊldəz])

- сукупність даних, що забезпечує ідентифікацію зареєстрованих у цій системі власників, номінальних утримувачів та емітента, а також іменних цінних паперів, зареєстрованих на їх ім'я, облік усіх змін інформації щодо вищевказаних осіб та цінних паперів, одержання та надання інформації цим особам і складання реєстру власників іменних цінних паперів (*джерело: Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292).*

СИСТЕМА РОЗДРІБНОГО ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ

(англ. **retail funds transfer system** ['ri:teɪl fʌndz træns'fɜ:(r) 'sɪstəm])

- система переказу грошових коштів, за допомогою якої здійснюється значний обсяг відносно невеликих за сумами платежів у формі чеків, кредитових переказів, прямих дебетів, операцій через банкомати та операцій електронного переказу грошових коштів у пункті продажу (ЕГТРОС) (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «кошти».

СИСТЕМА РОЗРАХУНКІВ

(англ. **settlement system** ['setlmənt 'sɪstɪm])

- платіжна організація, учасники системи розрахунків та взаємовідносини, що виникають між ними щодо здійснення розрахунків за валютні цінності та фінансові інструменти (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна організація», «валютні цінності», «фінансові інструменти».

СИСТЕМА СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

(англ. **System of the Security Service of Ukraine** ['sɪstɪm ɒv ðə sɪ'kjʊəntɪ 'sɜ:vɪs ɒv ju:'kreɪn])

- Центральне управління Служби безпеки України, підпорядковані йому регіональні органи, органи військової контррозвідки, військові формування, а також навчальні, науково-дослідні та інші заклади Служби безпеки України (*джерело: Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Служба безпеки України».

СИСТЕМА СУДОУСТРОЮ

(англ. **system of judgment** [ˈsɪstɪm ɒv ˈdʒʌdʒmənt])

- 1) місцеві суди;

2) апеляційні суди;

3) Верховний Суд (*джерело: Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545*).

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

(англ. **risk management system** [rɪsk ˈmænɪdʒmənt ˈsɪstɪm])

- сукупність належним чином задокументованих і затверджених політики, методик і процедур управління ризиками, які визначають порядок дій, спрямованих на здійснення систематичного процесу виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*).

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА ГАРАНТІЙ ОСОБИ, ЯКА ПРОВАДИТЬ КЛІРИНГОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **system of risk management and guarantees of the person who carries out clearing activity** [ˈsɪstɪm ɒv rɪsk ˈmænɪdʒmənt ænd ˌgærənˈtiːz ɒv ðə ˈpɜːsn huː ˈkæərɪz aʊt ˈklɪərɪŋ ækˈtɪvɪti])

- комплекс заходів, спрямованих на зниження ризиків невиконання або несвоєчасного виконання зобов'язань, що виникають за правочинами з фінансовими інструментами (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

СИСТЕМНИЙ РИЗИК

(англ. **systemic risk** [sɪˈstɛmɪk rɪsk])

- (1). Ризик порушення діяльності всієї фінансової системи з потенційними серйозними негативними наслідками для внутрішнього ринку та реального сектору економіки. (2). Вірогідність того, що окремі фінансові установи внаслідок того, що в системі платіжів вони взаємозв'язані між собою, не зможуть виконати свої зобов'язання за кредитними або іншими угодами в результаті неплатежів за операціями з іншими установами. (3). Ризик, пов'язаний з неспроможністю однієї фінансової установи (підприємства) виконати свої зобов'язання, що призводить до розбалансування діяльності інших установ або функціонування фінансової системи в цілому. (4). Ризик, пов'язаний з тим, що неспроможність одного учасника виконати свої зобов'язання належним чином стане причиною того, що й інші учасники не зможуть виконати свої зобов'язання належним чином. Потенційно системно важливими можуть бути всі типи і види фінансових інститутів, продуктів, ринків та інфраструктури. С. р. є одним із видів негативних зовнішніх ефектів у платіжній або фінансовій системах (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

СИСТЕМНО ВАЖЛИВИЙ БАНК

(англ. **systemically important bank** [sɪ'stɛmɪk(ə)li ɪm'pɔ:tənt bæŋk])

- банк, що відповідає критеріям, встановленим Національним банком України, діяльність якого впливає на стабільність банківської системи (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

СІМ'Я

(англ. **family** ['fæmɪli])

- первинний та основний осередок суспільства.

Сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки.

Подружжя вважається сім'єю і тоді, коли дружина та чоловік у зв'язку з навчанням, роботою, лікуванням, необхідністю догляду за батьками, дітьми та з інших поважних причин не проживають спільно.

Дитина належить до сім'ї своїх батьків і тоді, коли спільно з ними не проживає (*джерело: Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135*).

СІТ-КОМПАНІЯ

(англ. **SIT** [sɪt])

- юридична особа, яка відповідно до ліцензії Національного банку зберігає запаси готівки та надає послуги банкам, суб'єктам господарювання, органам державної влади щодо зберігання, оброблення, сортування, перевезення та інкасації готівки (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «Національний банк України», «готівка», «банк».

СКІМІНГ

(англ. **skimming** ['skɪmɪŋ])

- технологія копіювання даних магнітної смуги платіжної картки з використанням пристрою для зчитування інформації з магнітної смуги (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платіжна картка».

СКЛАДНИЙ ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ

(англ. **compound financial instrument** ['kɒmpaʊnd flɪ'nænʃ(ə)l 'ɪnstrʊm(ə)nt])

- фінансовий інструмент, що містить компонент фінансового зобов'язання і компонент інструмента власного капіталу. *С. ф. і.* поділяють на похідні та непохідні. Прикладом *С. ф. і.* може бути облігація або подібний інструмент, який його утримувач може конвертувати у фіксовану кількість звичайних акцій. З погляду суб'єкта господарювання, такий інструмент містить два компоненти: фінансове зобов'язання (контрактна угода надати грошові кошти або інший фінансовий актив) та інструмент власного капіталу (опціон «кол», який надає утримувачеві право протягом визначеного періоду конвертувати його у фіксовану кількість звичайних акцій). Економічний ефект від випуску такого інструмента такий самий, як від одночасного випуску боргового інструмента із забезпеченням дострокового погашення та

варантами на придбання звичайних акцій або від випуску боргового інструмента з відповідними варантами на придбання акцій. При конвертації інструмента, коли настає строк погашення, суб'єкт господарювання припиняє визнання компонента зобов'язання і визнає його як власний капітал (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансовий інструмент*», «*грошові кошти (гроші)*».

СКРЕТЧ-КАРТКА

(англ. **scratch card** [skræʃ kɑ:d])

- засіб поповнення, який містить захищений від візуального сприйняття набір знаків і дає змогу поповнити електронний пристрій електронними грошима на певну суму (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*електронний пристрій*».

СЛІДЧИЙ

(англ. **investigator** [in'vesti,gātəɹ])

- службова особа органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу державного бюро розслідувань, органу Державної кримінально-виконавчої служби України, підрозділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважена в межах компетенції, передбаченої цим Кодексом, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*досудове розслідування*».

СЛІДЧИЙ СУДДЯ

(англ. **investigating judge** [in'vestigeɪtɪŋ 'dʒʌdʒ])

- суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення у порядку, передбаченому цим Кодексом, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, та у випадку, передбаченому статтею 247 цього Кодексу, - голова чи за його визначенням інший суддя Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційного суду області, міст Києва та Севастополя. Слідчий суддя (слідчі судді) у суді першої інстанції обирається зборами суддів зі складу суддів цього суду (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

СЛІП

(англ. **slip** [slɪp])

- паперовий документ, який підтверджує здійснення операції з використанням платіжної картки і містить набір даних щодо цієї операції та реквізити платіжної картки (*джерело: Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про*

здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // *Офіційний вісник України*. – 2014. – № 99. – Ст. 2918; *Банківська енциклопедія / колектив авторів*. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

(англ. **Security Service of Ukraine** [sɪ'kjʊəriti 'sɜ:vɪs ɒv ju:'kreɪn])

- державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України (*джерело: Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-ХІІ // Відомості Верховної Ради України*. – 1992. – № 27. – Ст. 382).

СЛУЖБОВА НЕДБАЛІСТЬ

(англ. **service negligence** ['sɜ:vɪs 'nɛɡlɪdʒəns])

- невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваному законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-ІІІ // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

СЛУЖБОВЕ ПІДРОБЛЕННЯ

(англ. **official forgery** [ə'fɪʃəl 'fɔ:dʒəri])

- складання, видача службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів, внесення до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей, інше підроблення офіційних документів (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-ІІІ // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

СЛУЖБОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ СЕП

(англ. **EPS service message** [i:-pi:-ɛs 'sɜ:vɪs 'mɛsɪdʒ])

- електронний банківський документ, що вміщує технологічну інформацію, пов'язану з проведенням переказу коштів (підтвердження про отримання міжбанківського електронного розрахункового документа, повідомлення про помилки в міжбанківському електронному розрахунковому документі, довідкова інформація тощо), і має технологію оброблення згідно з вимогами СЕП (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України*. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «міжбанківський електронний документ», «електронний банківський документ».

СЛУЖБОВІ ОСОБИ

(англ. **public official** ['pʌblɪk ə'fɪʃəl])

- 1) будь-яка особа, яка обіймає посаду в законодавчому, виконавчому, адміністративному або судовому органі держави, яку призначено чи обрано, праця якої оплачувана чи не оплачувана, незалежно від старшинства;

2) будь-яка інша особа, яка виконує будь-яку державну функцію, зокрема для державного органу або державного підприємства, або надає будь-яку державну послугу, як це визнача-

ється у внутрішньому праві держави і як це застосовується у відповідній галузі правового регулювання цієї держави;

3) будь-яка інша особа, що визначається як «державна посадова особа» у внутрішньому праві Держави-учасниці. Однак з метою вжиття деяких конкретних заходів, передбачених главою II Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції «державна посадова особа» може означати будь-яку особу, яка виконує будь-яку державну функцію або надає будь-яку державну послугу, як це визначається у внутрішньому праві держави і як це застосовується у відповідній галузі правового регулювання цієї держави (*джерело: United Nations Convention against Corruption (21.11.2003), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/58/4>*);

- особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

СМІШИНГ

(англ. **smishing** [smiʃɪŋ])

- проведення масових SMS-розсилок, коли повідомлення шахраїв містить номер телефону банку чи компанії, за яким клієнту пропонується зателефонувати, з подальшою реалізацією певного сценарію вішингу, або запит карткових реквізитів та іншої конфіденційної інформації (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «інформація».

СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНА РОБОТА

(англ. **social and educational work** ['səʊʃəl ænd ,ɛdju(:)'keɪʃənl wɜ:k])

- цілеспрямована діяльність персоналу органів і установ виконання покарань та інших соціальних інституцій для досягнення мети виправлення і ресоціалізації засуджених (*джерело: Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ресоціалізація», «органи виконання покарань», «установи виконання покарань».

СПЕЦИФІКАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ

(англ. **specification of the interaction** [spesɪfɪ 'keɪʃən ɒv ði 'ɪntər'ækʃən])

- документ, який визначає технічні параметри електронної взаємодії між абонентами системи BankID. У цьому документі визначаються методи та протоколи електронної взаємодії, рівні довіри (гарантії) та інші технічні параметри (*джерело: Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «абоненти системи BankID», «система BankID».

СПЕЦІАЛІСТ

(англ. **specialist** ['speʃəlɪst])

у кримінальному провадженні є особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів і може надавати консультації під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88).*

СПЕЦІАЛЬНА (ВІЛЬНА) ЕКОНОМІЧНА ЗОНА

(англ. **special (free) economic zone** ['speʃəl (fri:) ,i:kə'nɒmɪk zəʊn])

- частина території України, на якій встановлено спеціальний правовий режим господарської діяльності, особливий порядок застосування та дії законодавства України. На території спеціальної (вільної) економічної зони можуть запроваджуватися пільгові митні, податкові, валютно-фінансові та інші умови підприємництва вітчизняних та іноземних інвесторів (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

СПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ

(англ. **asset forfeiture** ['æset 'fɔ:ftʃə])

- примусове безоплатне вилучення за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного злочину або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого частиною першою статті 150, статтею 154, частинами другою і третьою статті 159-1, частиною першою статті 190, статтею 192, частиною першою статей 204, 209-1, 210, частинами першою і другою статей 212, 212-1, частиною першою статей 222, 229, 239-1, 239-2, частиною другою статті 244, частиною першою статей 248, 249, частинами першою і другою статті 300, частиною першою статей 301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, статтею 363, частиною першою статей 363-1, 364-1, 365-2 цього Кодексу (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

СПЕЦІАЛЬНА РОЗВІДКА

(англ. **special intelligence** ['spɛʃəl ɪn 'telɪdʒəns])

- комплекс заходів і дій для добування, опрацювання і доведення розвідувальної інформації в інтересах підготовки та ведення (підтримки) операцій, бойових і спеціальних дій з використанням визначених способів добування відомостей, у тому числі встановлення конфіденційного співробітництва з особами за добровільною згодою (*джерело: Про розвідувальні органи України: Закон України від 22.03.2001 № 2331-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 19. – Ст. 94*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «розвідувальна інформація».

СПЕЦІАЛЬНИЙ СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ

(англ. **special subject of crime** ['spɛʃəl 'sɪbdʒɪkt ɒv kraɪm])

- фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, злочин, суб'єктом якого може бути лише певна особа (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «суб'єкт злочину».

СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНИЙ ОРГАН

(англ. **specially authorized body** ['spɛʃəli 'ɔ:θə,raɪzd 'bɒdi])

- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг)», «суб'єкти, які залучаються у разі необхідності до участі у здійсненні заходів, пов'язаних з попередженням, виявленням і припиненням терористичної діяльності».

СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНІ СУБ'ЄКТИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

(англ. **specially authorized counter-corruption entities** ['spɛʃəli 'ɔ:θə,raɪzd 'kaʊntə-kə'gɹɪʃən 'entɪtɪz])

- органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

СПИСАННЯ ДОГОВІРНЕ

(англ. **contractual write-offs** [kən'træktʃuəl 'raɪt 'ɒfs])

- списання банком з рахунка клієнта коштів без подання клієнтом платіжного доручення, що здійснюється банком у порядку, передбаченому в договорі, укладеному між ним і клієнтом, або згідно з умовами обтяження, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів*

в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137);

- списання банком з рахунку клієнта коштів без подання клієнтом платіжного доручення, що здійснюється банком у порядку, передбаченому в договорі, укладеному між ним і клієнтом (джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт», «платіжне доручення».

СПИСАННЯ ПРИМУСОВЕ

(англ. **compulsory write-offs** [kəm'pʌlsəri 'raɪt'ɒfs])

- списання коштів, що здійснюється стягувачем без згоди платника на підставі встановлених законом виконавчих документів у випадках, передбачених законом (джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137; Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «стягувач», «платник».

СПВУЧАСНИКИ ЗЛОЧИНУ

(англ. **accomplices of a crime** [ə'kɒmplɪsɪz ɒv ə kraɪm])

- виконавець, організатор, підбурювач та пособник (джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «співучасть у злочині», «виконавець (співвиконавець)», «організатор», «підбурювач», «пособник».

СПВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ

(англ. **complicity in a crime** [kəm'plɪsɪti ɪn ə kraɪm])

- умисна спільна участь декількох суб'єктів злочину у вчиненні умисного злочину (джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

СПІЛЬНА СУМІСНА ВЛАСНІСТЬ

(англ. **common ownership** ['kɒmən 'əʊnəʃɪp])

- спільна власність двох або більше осіб без визначення часток кожного з них у праві власності (джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356);

- майно, набуте подружжям за час шлюбу (джерело: Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «шлюб».

СПІЛЬНА ЧАСТКОВА ВЛАСНІСЬ

(англ. **join shared property** [dʒɔɪn ʃeəd 'grɒpəti])

- власність двох чи більше осіб із визначенням часток кожного з них у праві власності (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

СПІЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ

(англ. **joint investment** [dʒɔɪnt ɪn'vestmənt])

- діяльність, яка здійснюється в інтересах і за рахунок засновників та учасників інвестиційного фонду шляхом випуску інвестиційних сертифікатів та проведення комерційної діяльності з цінними паперами (джерело: *Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>*).

СПІЛЬНЕ МАЙНО

(англ. **joint property** [dʒɔɪnt 'grɒpəti])

- майно, що є у власності двох або більше осіб (співвласників), належить їм на праві спільної власності. Майно може належати особам на праві спільної часткової або на праві спільної сумісної власності (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «майно».

СПІЛЬНЕ З ІНШИМИ ОСОБАМИ ВОЛОДІННЯ УЧАСТЮ

(англ. **reciprocal shareholding** [rɪ'sɪrəkəl shareholding])

- володіння групою осіб, пов'язаних відносинами контролю, та/або асоційованих осіб істотною участю у професійному учаснику фондового ринку (джерело: *Порядок погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013 № 1101), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 365*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «істотна участь».

СПІЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

(англ. **joint control** [dʒɔɪnt kən'trɒl])

- розподіл контролю за господарською діяльністю відповідно до договору про спільну діяльність (джерело: *Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

СПІЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА

(англ. **joint ventures** [dʒɔɪnt 'ventʃəz])

- підприємства, які базуються на спільному капіталі суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, на спільному управлінні та на спільному розподілі результатів та ризиків (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

СПОНСОРСТВО

(англ. **sponsorship** ['spɒnsəʃɪp])

- надання фізичною або юридичною особою матеріальної, фінансової, організаційної та іншої підтримки у проведенні заходів чи здійсненні іншої діяльності на підтримку політичної партії (*джерело: Визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори» від 11.08.2016 № 11, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 р. за № 1226/29356 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 74. – Ст. 2994*).

СПОРІДНЕНА ОСОБА

(англ. **affined person** [ə 'faɪnd 'pɜːsn])

- юридична особа, яка має спільних з фінансовою установою власників істотної участі (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*);
- юридична особа, яка має спільних з банком власників істотної участі (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «істотна участь», «юридична особа».

СПРАВА КЛІЄНТА

(англ. **case of the client** [keɪs ɒv ðə 'klaɪənt])

- справа з юридичного оформлення рахунку клієнта/справа клієнта, ідентифікація якого здійснюється також в інших передбачених Законом, Законом про банки та цим Положенням випадках, що містять надані клієнтом/представником клієнта/особою, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, належним чином засвідчені копії документів, копії представлених ним/нею оригіналів офіційних документів та інші документи, що є підставою для ідентифікації, уточнення/додаткового уточнення інформації про клієнта, вивчення клієнта, у тому числі оцінки фінансового стану, з'ясування та підтвердження джерел походження коштів та активів, виконання інших вимог законодавства у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму (далі - документи щодо вивчення клієнта) (*джерело: Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035*);

- справа, сформована небанківською фінансовою установою на підставі інформації та/або

копій документів клієнта, отриманих під час здійснення його ідентифікації та верифікації відповідно до Закону та цього Положення та в процесі його обслуговування, зокрема містить надані клієнтом/представником клієнта/особою, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, належним чином засвідчені копії документів, копії представлених ним/нею оригіналів офіційних документів та інші документи, що є підставою для ідентифікації, уточнення/додаткового уточнення інформації про клієнта, вивчення клієнта, у тому числі оцінки фінансового стану тощо (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «клієнт», «представник клієнта», «ідентифікація», «офіційний документ», «оцінка фінансового стану», «активи».

СПРАВЖНІ БАНКОТИ

(англ. **real banknotes** [rɪəl 'bæŋknəʊts])

- введені в обіг Національним банком як законний засіб платежу паперові грошові знаки, що мають прямокутну форму встановленого розміру і виготовлені на спеціальному папері з елементами захисту, на яких зазначені реквізити (номінал, рік виготовлення, серія та номер), інші елементи дизайну і захисту (*джерело: Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України» від 23.10.2013 № 422, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2013 р. за № 1942/24474 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 91. – Ст. 3353*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України».

СПРАВЖНІ МОНЕТИ

(англ. **real coins** [rɪəl kɔɪnz])

- введені в обіг Національним банком як законний засіб платежу металеві грошові знаки, що мають установлену форму, технічні характеристики, геометричні розміри, у яких розрізняють лицьовий бік (аверс), зворотний бік (реверс) й обріз (гурт), на яких зображені малий Державний Герб України, написи з елементами захисту, номінал, найменування держави, рік виготовлення (*джерело: Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України» від 23.10.2013 № 422, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2013 р. за № 1942/24474 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 91. – Ст. 3353*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «Національний банк України».

СПРЕД

(англ. **spread** [sprɛd])

- різниця між середньозваженою ставкою дохідності процентних активів банку та середньозваженою ставкою витратності його процентних зобов'язань. С. свідчить про реальну

здатність банку до управління процентними ставками за своїми інструментами (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «банк».

СПРОБА ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **attempt to conduct financial transaction** [ə'tempt tu: 'kɒndʌkt faɪ'nænsjəl træn'zækʃən])

- здійснення клієнтом чи особою, яка діє від його імені або в його інтересах, дій, спрямованих на проведення фінансової операції, якщо така фінансова операція не була проведена з ініціативи клієнта (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057.*)

СТАВКА

(англ. **rate** [rɑ:t])

- плата гравця за одноразову участь у розіграші державної лотереї чи її окремого тиражу (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «гравець», «державна лотерея».

СТАВКИ РЕФІНАНСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

(англ. **refinancing rates of the National Bank of Ukraine** [ˌri:fai'nænsɪŋ reɪts ɒv ðə 'næʃənəl bæŋk ɒv ju:'kreɪn])

- виражена у відсотковій платі за кредити, що надаються банкам, яка встановлюється Національним банком України з метою впливу на грошовий оборот та кредитування (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238.*)

СТАЖ РОБОТИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

(англ. **work experience in the stock market** [wɜ:k ɪks'pɪəriəns ɪn ðə stɒk 'mɑ:kɪt])

- загальний стаж роботи сертифікованого фахівця за будь-яким видом професійної діяльності у професійному учаснику фондового ринку або саморегульованої організації на ринку цінних паперів (до введення в дію сертифікатів враховується стаж роботи фахівця, що отримав відповідне кваліфікаційне посвідчення встановленого зразка, у тому числі фахівця з питань бухгалтерського обліку) та/або стаж роботи на керівній посаді в Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку та/або Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку та/або на посаді керівника або заступника керівника в саморегульованій організації (*джерело: Порядок погодження кандидатур керівників фондових бірж і вимоги до таких керівників під час їх перебування на посаді: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження кандидатур керівників фондових бірж і вимоги до таких керівників під час їх перебування на посаді» від 22.01.2013 № 64, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2013 р. за № 269/22801 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 661; Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку*

цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 48. – Ст. 1736);

- загальний стаж роботи особи:

у професійному учаснику за будь-яким видом професійної діяльності на фондовому ринку; як посадової особи в саморегульвній організації на фондовому ринку, яка набула відповідного статусу в установленому законодавством порядку;

як державного службовця у Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку та/або Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)» від 23.07.2013 № 1281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2013 р. за № 1576/24108 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 76. – Ст. 2835).*

СТАНДАРТИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

(англ. **standards of internal audit** ['stændədʒ ðv m'ɪtʃ:nl 'ɔ:dɪt])

- міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту, що прийняті Радою з Міжнародних Стандартів внутрішнього аудиту, схвалені Наглядовою Радою Професійної Практики та визначають загальні принципи (процедури), яких у своїй діяльності має дотримуватись підрозділ внутрішнього аудиту під час виконання своїх функцій (*джерело: Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 10.05.2016 № 311 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 41. – Ст. 1552).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «внутрішній аудит».

СТАНДАРТНІ ЗЛИВКИ

(англ. **standard ingots** ['stændəd 'ɪŋgəts])

- зливки банківських металів, які відповідають стандартам якості, прийнятим LBMA та LPPM, або технічним умовам ГОСТ 28058-89, ГОСТ 28595-90, прийнятим Міждержавною радою зі стандартизації, метрології і сертифікації, та національним стандартам України ДСТУ ГОСТ 31290:2007, ДСТУ ГОСТ 31291:2007 (*джерело: Положення про здійснення операцій з банківськими металами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 06.08.2003 № 325, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2003 р. за № 749/8070 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 36. – Ст. 1953).*

СТАТИСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **statistical information** [stə'tɪstɪkəl mɪfə'meɪʃən])

- документована інформація, що дає кількісну характеристику масових явищ та процесів,

які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650; Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – Ст. 608*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «інформація».

СТАТИСТИЧНА МЕТОДОЛОГІЯ

(англ. **statistical methodology** [stə'tɪstɪkəl ,mɛθə'dɒlədʒi])

- сукупність науково обґрунтованих способів, правил і методів статистичного вивчення масових соціально-економічних явищ та процесів, які встановлюють порядок збирання, опрацювання і аналізу статистичної інформації (*джерело: Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – Ст. 608*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «статистична інформація».

СТАТИСТИЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ

(англ. **statistical observation** [stə'tɪstɪkəl ,ɒbzə(:)'veɪʃən])

- планомірний, науково організований процес збирання даних щодо масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній та інших сферах життя України та її регіонів, шляхом їх реєстрації за спеціальною програмою, розробленою на основі статистичної методології (*джерело: Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – Ст. 608*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «статистична методологія».

СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ

(англ. **share capital** [ʃeə 'kæpɪtl])

- капітал товариства, що утворюється з суми номінальної вартості всіх розміщених акцій товариства (*джерело: Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, /№ 50-51/. – Ст. 384*).

СТЕЙКХОЛДЕР

(англ. **stakeholder** ['steɪkhəʊldə])

- (1) Фізична або юридична особа, прямо чи опосередковано зацікавлена в фінансових або інших результатах діяльності компанії. (2) Групи впливу, що існують в компанії чи поза нею, інтереси яких необхідно враховувати в процесі діяльності. Зазвичай, під терміном С. розуміють широке коло осіб: акціонерів компанії, її кредиторів, позичальників, клієнтів, членів органів управління, співробітників компанії, представників органів влади, громадськості тощо. Теорія С., як одна із концепцій етики бізнесу, була розроблена Р. Фріманом у 1984 р. В українській мові для позначення терміну С. прийнято вживати вираз «причетна сторона» (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа».

СТОП-ЛИСТ

(англ. **hot list** [hɒt lɪst])

- список підозрілих номерів або серій платіжних карток, який розміщено в торговому терміналі або іншому пристрої. С.-л. використовують для виявлення та блокування будь-якої

операції з підозрілими платіжними картками (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів*. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платіжна картка».

СТОП-СПИСОК

(англ. **stop list** [stɒp list])

- перелік електронних платіжних засобів, складений за певними їх реквізитами, за якими зупинено проведення операцій. Залежно від правил платіжної системи стоп-список може бути електронним та/або паперовим (джерело: *Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України*. – 2014. – № 99. – Ст. 2918).

СТОРОНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **parties of the criminal proceedings** [ˈpɑːtɪz ɒv ðə ˈkrɪmɪnəl prəˈsiːdɪŋz])

- з боку обвинувачення: слідчий, керівник органу досудового розслідування, прокурор, а також потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених цим Кодексом; з боку захисту: підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кримінальне провадження», «слідчий», «керівник органу досудового розслідування», «прокурор».

СТОРОННЯ ОСОБА

(англ. **unauthorised person** [ʌnˈɔːθəˌraɪzd ˈpɜːs(ə)n])

- будь-яка особа, включаючи особу із персоналу (організації, компанії, установи тощо), яка не має документально оформленого допуску (джерело: *Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukranian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java:-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>*).

СТРАТЕГІЧНИЙ ШОК

(англ. **strategic shock** [strəˈtiːdʒɪk ʃɒk])

- подія, що спричиняє сплеск попиту на кошти чи послуги НПО. Великі природні катаклізми, такі як цунами в Індійському Океані 2004 року, є прикладом стратегічного шоку (джерело: *FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>).

СТРАТЕГІЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

(англ. **cybersecurity strategy of Ukraine** [ˌsaɪbərsekjʊəriˈtɪ ɒv juːˈkreɪn])

- документ довгострокового планування, що визначає загрози кібербезпеці України, пріори-

тети та напрями забезпечення кібербезпеки України з метою створення умов для безпечного функціонування кіберпростору, його використання в інтересах особи, суспільства і держави (*джерело: Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903*).

СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

(англ. **national security strategy of Ukraine** ['næʃənl sɪ'kjuərti 'strætɪdʒi ɒv ju:'kreɪn])

- документ, що визначає актуальні загрози національній безпеці України та відповідні цілі, завдання, механізми захисту національних інтересів України та є основою для планування і реалізації державної політики у сфері національної безпеки (*джерело: Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*національна безпека України*», «*національні інтереси України*».

СТРАХОВА ВИПЛАТА

(англ. **insurance payment** [ɪn'ʃʊərəns 'peɪmənt])

- грошова сума, яка виплачується страховиком відповідно до умов договору страхування при настанні страхового випадку (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*страхування*», «*страховики*».

СТРАХОВА СУМА

(англ. **insured amount** [ɪn'ʃʊəd ə'maʊnt])

- грошова сума, в межах якої страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*страхування*», «*страховики*».

СТРАХОВЕ ВІДШКОДУВАННЯ

(англ. **insurance indemnity** [ɪn'ʃʊərəns ɪn'dɛmniːti])

- страхова виплата, яка здійснюється страховиком у межах страхової суми за договорами майнового страхування і страхування відповідальності при настанні страхового випадку (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*страхова виплата*», «*страхова сума*», «*страхування*», «*страховики*».

СТРАХОВИЙ ВИПАДОК

(англ. **insurance case** [ɪn'ʃʊərəns keɪs])

- подія, передбачена договором страхування або законодавством, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхової суми (страхового відшкодування) страхувальнику, застрахованій або іншій третій особі (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*страхування*», «*страховики*», «*страхувальники*».

СТРАХОВИЙ ДОКУМЕНТ

(англ. **insurance document** [in 'ʃʊərəns 'dɒkjʊmənt])

- гарантія часткова чи в цілому (залежно від умов) страхової компанії, що спеціалізується на вантажних перевезеннях на певних судах, де вказано рівень покриття та кому виплачується відшкодування (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 164 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «страхова компанія».

СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ (СТРАХОВИЙ ВНЕСОК, СТРАХОВА ПРЕМІЯ)

(англ. **insurance payment (insurance fee, insurance premium)** [in 'ʃʊərəns 'reɪmənt (in 'ʃʊərəns fi:, in 'ʃʊərəns 'pri:miəm)])

- плата за страхування, яку страховальник зобов'язаний внести страховику згідно з договором страхування (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «страхування», «страховики», «страховальники».

СТРАХОВИЙ РИЗИК

(англ. **insurance risk** [in 'ʃʊərəns rɪsk])

- певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «страхування».

СТРАХОВИЙ ТАРИФ

(англ. **insurance tariff** [in 'ʃʊərəns 'tærɪf])

- ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «страхування».

СТРАХОВИКИ

(англ. **insurant** [in 'ʃʊərənt])

- це:

фінансові установи, які створені у формі акціонерних, повних, командитних товариств або товариств з додатковою відповідальністю згідно із Законом України «Про господарські товариства», з урахуванням того, що учасників кожної з таких фінансових установ повинно бути не менше трьох, та інших особливостей, передбачених цим Законом, а також одержали у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності (страховики-резиденти); зареєстровані Уповноваженим органом відповідно до цього Закону та законодавства України постійні представництва у формі філій іноземних страхових компаній, які також одержали у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності (філії страховиків-нерезидентів) (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

СТРАХОВИКИ-НЕРЕЗИДЕНТИ

(англ. **non-resident insurers** [ˈnɒn ˈrezɪdənt ɪnˈʃʊərəz])

- фінансові установи, що створені та мають ліцензію на провадження страхової діяльності відповідно до законодавства тих іноземних держав, у яких вони зареєстровані (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78; Порядок реєстрації філії страховиків-нерезидентів: затверджено рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку реєстрації філії страховиків-нерезидентів» від 19.07.2006 № 6021, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 вересня 2006 р. за № 1050/12924 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 38. – Ст. 2600; Порядок ліквідації філії страховиків-нерезидентів: затверджено рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку ліквідації філії страховиків-нерезидентів» від 07.12.2006 № 6504, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 січня 2007 р. за № 1/13268 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 35. – Ст. 108).*

СТРАХОВІ АГЕНТИ

(англ. **insurance agents** [ɪnˈʃʊərəns ˈeɪdʒənts])

- фізичні особи або юридичні особи, які діють від імені та за дорученням страховика і виконують частину його страхової діяльності, а саме: укладають договори страхування, одержують страхові платежі, виконують роботи, пов'язані із здійсненням страхових виплат та страхових відшкодувань. Страхові агенти є представниками страховика і діють в його інтересах за винагороду на підставі договору доручення із страховиком (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «страховики», «страхова виплата».

СТРАХОВІ БРОКЕРИ

(англ. **insurance brokers** [ɪnˈʃʊərəns ˈbrɔʊkəz])

- юридичні особи або фізичні особи, які зареєстровані у встановленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності та здійснюють за винагороду посередницьку діяльність у страхуванні від свого імені на підставі брокерської угоди з особою, яка має потребу у страхуванні як страхувальник. Страхові брокери - фізичні особи, які зареєстровані у встановленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності, не мають права отримувати та перераховувати страхові платежі, страхові виплати та виплати страхового відшкодування (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «страхування», «страхувальники».

СТРАХУВАЛЬНИКИ

(англ. **insurers** [ɪnˈʃʊərəz])

- юридичні особи та дієздатні фізичні особи, які уклали із страховиками договори страхування або є страхувальниками відповідно до законодавства України (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78).*

СТРАХУВАННЯ

(англ. **insurance** [ɪnˈʃʊərəns])

- діяльність спеціально уповноважених державних організацій та суб'єктів господарювання (страховиків), пов'язана з наданням страхових послуг юридичним особам або громадянам (страхувальникам) щодо захисту їх майнових інтересів у разі настання визначених законом чи договором страхування подій (страхових випадків), за рахунок грошових фондів, які формуються шляхом сплати страхувальниками страхових платежів (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*);

- (1) Система заходів, пов'язаних із створенням грошового (страхового) фонду, з коштів якого відшкодовуються збитки, заподіяні стихійним лихом, нещасним випадком, невдалим господарським рішенням та ін. (2) Угода, при якій страховик бере на себе зобов'язання відшкодувати страхувальнику в межах страхової суми збитки, що виникли внаслідок настання події, передбаченої договором страхування (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «страховик», «страхувальник».

СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

(англ. **life insurance** [laɪf ɪnˈʃʊərəns])

- вид особистого страхування, який передбачає обов'язок страховика здійснити страхову виплату згідно з договором страхування у разі смерті застрахованої особи, а також, якщо це передбачено договором страхування, у разі дожиття застрахованої особи до закінчення строку дії договору страхування та (або) досягнення застрахованою особою визначеного договором віку. Умови договору страхування життя можуть також передбачати обов'язок страховика здійснити страхову виплату у разі нещасного випадку, що стався із застрахованою особою, та (або) хвороби застрахованої особи. У разі, якщо при настанні страхового випадку передбачено регулярні послідовні довічні страхові виплати (страхування довічної пенсії), обов'язковим є передбачення у договорі страхування ризику смерті застрахованої особи протягом періоду між початком дії договору страхування та першою страховою виплатою з числа довічних страхових виплат. В інших випадках передбачення ризику смерті застрахованої особи є обов'язковим протягом всього строку дії договору страхування життя (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «страхування», «страховики».

СТРАХУВАННЯ ПРЕДМЕТА ЗАСТАВИ

(англ. **insurance of the subject of collateral** [ɪnˈʃʊərəns ɒv ðə 'slɒbdʒɪkt ɒv kɒ'lætərəl])

- укладення договору між ломбардом та страховою компанією або між позичальником та страховою компанією про страхування предмета застави, наданого як забезпечення фінан-

сового кредиту ломбарду, за рахунок та в інтересах власника предмета застави на строк дії договору фінансового кредиту (джерело: *Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2005 р. за № 565/10845 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 21. – Ст. 1146*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ломбард», «фінансовий кредит ломбарду».

СТРОК

(англ. **period** ['piəriəd])

- певний період у часі, зі спливом якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення. Перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «термін».

СТРОКОВІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **term transactions** [tɜ:m træn'zækʃənz])

- правочини з набуття, зміни або припинення прав та зобов'язань за ф'ючерсними контрактами, форвардними контрактами, опціонами та свопами, що здійснюються торгівцями відповідно до вимог законодавства (джерело: *Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

СТРУКТУРА ВЛАСНОСТІ

(англ. **ownership structure** ['əʊnəʃɪp 'strʌktʃə])

- документально підтверджена система взаємовідносин юридичних та фізичних осіб, що дає змогу встановити всіх наявних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), у тому числі відносини контролю між ними щодо цієї юридичної особи, або відсутність кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*);

- система взаємовідносин юридичних та фізичних осіб, що дає змогу визначити всіх осіб, які мають істотну участь в юридичній особі, у тому числі відносини контролю між ними щодо такої юридичної особи (джерело: *Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1; Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює дер-*

жвayne регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кінцевий бенефіціарний власник (контролер)», «істотна участь».

СТРУКТУРА ВЛАСНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ

(англ. **ownership structure of the banking group** ['əʊnəʃɪp 'strʌŋkɪʃər ɒv ðə 'bæŋkɪŋ gru:p])

- система взаємовідносин юридичних та фізичних осіб, що дає змогу визначити всіх учасників банківської групи, які мають спільного контролера (джерело: Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп» від 09.04.2012 № 134, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 1344).

СТРУКТУРА ВЛАСНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **ownership structure of the legal entity** ['əʊnəʃɪp 'strʌŋkɪʃər ɒv ə 'li:ɡəl 'entɪtɪ])

- система взаємовідносин юридичних та фізичних осіб, що дає змогу визначити:

- 1) всіх ключових учасників (включаючи публічні компанії) і контролерів такої юридичної особи;
- 2) всіх ключових учасників кожної юридичної особи, яка існує у ланцюгу володіння корпоративними правами такої юридичної особи;
- 3) всіх осіб, які мають пряму та/або опосередковану істотну участь у такій юридичній особі;
- 4) відносини контролю щодо цієї юридичної особи між усіма особами, зазначеними у пунктах 1-3 цього визначення (джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30).

СТРУКТУРА РЕЄСТРАЦІЙНОГО (ОБЛІКОВОГО) НОМЕРА ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

(англ. **structure of the registration (account) number of the taxpayer** ['strʌŋkɪʃər ɒv ðə 'rɛdʒɪs'treɪʃən (ə 'kaʊnt) 'nʌmbər ɒv ðə 'tæks,peɪə])

- 00000000К, де:

0...0 - значення податкового номера платника податків (8 розрядів) з діапазону номерів, який визначає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику (далі - Центральний контролюючий орган);

К - контрольний розряд, який формується за алгоритмом, визначеним Центральним контролюючим органом (джерело: Порядок обліку платників податків і зборів: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів» від 09.12.2011 № 1588 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22.04.2014 № 462), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2011 р. за № 1562/20300 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 1. – Ст. 39).

СТРУКТУРНО ОФОРМЛЕНА ГРУПА

(англ. **structured group** ['strʌk.tʃəd gru:p])

- група, яка не була випадково утворена для негайного вчинення злочину і в якій не обов'язково формально визначені ролі її членів, обговорений безперервний характер членства або

створена розвинута структура (джерело: *United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000)*, а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>).

СТУПІНЬ РИЗИКУ

(англ. **risk degree** [ˈrɪsk dɪˈɡriː])

- результат кількісної оцінки ризику (джерело: *Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «оцінка ризику».

СТУПІНЬ СЕКРЕТНОСТІ

(англ. **security level** [sɪˈkjʊənti ˈlev(ə)l])

- («особливої важливості», «цілком таємно», «таємно») – категорія, яка характеризує важливість секретної інформації, ступінь обмеження доступу до неї та рівень її охорони державою (джерело: *Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російській, русско-українсько-англійській, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086-2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp.java:-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>*).

СТЯГУВАЧ

(англ. **collector** [kəˈlektər])

- особа, яка може бути ініціатором переказу коштів з рахунка платника на підставі виконавчих документів, визначених законом (джерело: *Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ініціатор», «платник», «переказ коштів».

СУБ'ЄКТ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(англ. **subject of audit activity** [ˈsʌbdʒɪkt ɒv ˈɔːdɪt ækˈtrɪvɪti])

- аудиторська фірма або аудитор, що відповідає таким критеріям: провадить аудиторську діяльність як фізична особа - підприємець або провадить незалежну професійну діяльність; набув права на провадження аудиторської діяльності на підставах та в порядку, передбачених цим Законом; включений до Реєстру як суб'єкт аудиторської діяльності (джерело: *Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «аудиторська фірма», «аудитор», «аудиторська діяльність».

СУБ'ЄКТ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

(англ. **subject of authority** ['sʌbdʒɪkt ɒv ə: 'θɔ:ɡɪti])

- орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, або наданні адміністративних послуг (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*);

- орган державної влади, орган місцевого самоврядування, інший суб'єкт, що здійснює владні управлінські функції відповідно до законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень (*джерело: Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650*).

СУБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

(англ. **subject of the state registration** ['sʌbdʒɪkt ɒv ðə steɪt ˌrɛdʒɪs'treɪʃən])

- Міністерство юстиції України - у разі державної реєстрації політичних партій, всеукраїнських професійних спілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців; відокремлених підрозділів іноземних неурядових організацій, представництв, філій іноземних благодійних організацій, постійно діючих третейських судів, засновниками яких є всеукраїнські громадські організації, всеукраїнських творчих спілок, символики громадських формувань;

територіальні органи Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі - у разі державної реєстрації первинних, місцевих, обласних, регіональних та республіканських професійних спілок, їх організацій та об'єднань, структурних утворень політичних партій, регіональних (місцевих) творчих спілок, територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок, місцевих, обласних, республіканських Автономної Республіки Крим, Київської та Севастопольської міських організацій роботодавців та їх об'єднань, постійно діючих третейських судів, громадських об'єднань, їх відокремлених підрозділів, громадських об'єднань, що не мають статусу юридичної особи, підтвердження всеукраїнського статусу громадського об'єднання;

виконавчі органи сільських, селищних та міських рад, Київська та Севастопольська міські, районні, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації, нотаріуси, акредитовані суб'єкти - у разі державної реєстрації інших юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців (*джерело: Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263*).

СУБ'ЄКТ ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕДАЧ ТОВАРІВ

(англ. **entity of goods export** ['entɪti ɒv ɡʊdz 'eksɔ:rt])

- зареєстрований центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, суб'єкт господарювання України, який має намір здійснювати або здійснює міжнародні передачі товарів, включаючи посередницьку (брокерську) діяльність (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ

(англ. **subject of a crime** [ˈsʌbdʒɪkt ɒv ə kraɪm])

- фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «спеціальний суб'єкт злочину».

СУБ'ЄКТИ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

(англ. **subjects of currency transactions** [ˈsʌbdʒɪkts ɒv ˈkʌrənəsi trænzækʃənz])

- резиденти та (або) нерезиденти, які здійснюють валютні операції (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*).

СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРИВАННЯ

(англ. **business entities, entities** [ˈɛntɪtɪz])

- учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Суб'єктами господарювання є:

1) господарські організації - юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;

2) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- юридичні особи-резиденти і фізичні особи-підприємці (*джерело: Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «господарська діяльність», «юридична особа».

СУБ'ЄКТИ ДЕКЛАРУВАННЯ

(англ. **subjects of declaration** [ˈsʌbdʒɪkts ɒv ˌdekləˈreɪʃən])

- особи, зазначені у пункті 1, підпунктах «а» і «в» пункту 2, пунктах 4 і 5 частини першої статті 3 цього Закону, інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до цього Закону (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).

СУБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО МОНИТОРИНГУ

(англ. **state financial monitoring entities** [steɪt faɪˈnænʃəl ˈmɒnɪtərɪŋ ˈɛntɪtɪz])

- Національний банк України, центральний орган виконавчої влади з формування та забезпе-

чення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Міністерство юстиції України, центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері надання послуг поштового зв'язку, у сфері економічного розвитку, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, спеціально уповноважений орган (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

СУБ'ЄКТИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБИГУ

(англ. **entities of electronic document circulation** [ˈentɪtɪz ɒv ɪlekˈtrɒnɪk ˈdɒkjʊmənt ˌsɜːkjuˈleɪʃən])

- автор, підписувач, адресат та посередник, які набувають передбачених законом або договором прав і обов'язків у процесі електронного документообігу (*джерело: Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275*).

СУБ'ЄКТИ ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **reporting entities** [rɪˈpɔːtɪŋ ˈentɪtɪz])

- 1) банки, страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери, кредитні спілки, ломбарди та інші фінансові установи;
- 2) платіжні організації, учасники чи члени платіжних систем;
- 3) товарні та інші біржі, що проводять фінансові операції з товарами;
- 4) професійні учасники фондового ринку (ринку цінних паперів);
- 5) оператори поштового зв'язку, інші установи, які проводять фінансові операції з переказу коштів;
- 6) філії або представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України;
- 7) спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу:
 - а) суб'єкти підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна;
 - б) суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них;
 - в) суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та азартні ігри, у тому числі казино, електронне (віртуальне) казино;
 - г) нотаріуси, адвокати, адвокатські бюро та об'єднання, аудитори, аудиторські фірми, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги (крім осіб, що надають послуги в рамках трудових правовідносин);
- 8) інші юридичні особи, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «фінансова установа».

СУБ'ЄКТИ, ЯКІ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ЗДІЙСНЮЮТЬ БОРОТЬБУ З ТЕРОРИЗМОМ

(англ. **entities directly engaged in combating terrorism** ['entɪtɪz dɪ'rektli ɪn'geɪdʒd ɪn 'kɒmbætɪŋ 'terəɹɪzəm])

Суб'єктами, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом у межах своєї компетенції, є:

Служба безпеки України, яка є головним органом у загальнодержавній системі боротьби з терористичною діяльністю;

Міністерство внутрішніх справ України;

Національна поліція;

Міністерство оборони України;

центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері цивільного захисту;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань;

Управління державної охорони України;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

СУБ'ЄКТИ, ЯКІ ЗАЛУЧАЮТЬСЯ У РАЗІ НЕОБХІДНОСТІ ДО УЧАСТІ У ЗДІЙСНЕННІ ЗАХОДІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПОПЕРЕДЖЕННЯМ, ВИЯВЛЕННЯМ І ПРИПИНЕННЯМ ТЕРОРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(англ. **entities involved in case of need in the activities related to the prevention, detection and suppression of terrorist activities** [entɪtɪz ɪn'vɒlvd ɪn keɪs ɒv ni:d ɪn ði æk'tɪvɪtɪz ɪn 'leɪtɪd tu: ðə ɹɪ'veɪʃən, dɪ'tɛkʃən ænd sə'preʃən ɒv 'terəɹɪst æk'tɪvɪtɪz])

До участі у здійсненні заходів, пов'язаних з попередженням, виявленням і припиненням терористичної діяльності, залучаються у разі необхідності також:

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

Служба зовнішньої розвідки України;

Міністерство закордонних справ України;

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України;

центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я;

центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику в електроенергетичному, вугільно-промисловому та нафтогазовому комплексах;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності;

центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах транспорту;

центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну

фінансову політику;
 центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища;
 центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну аграрну політику (джерело: *Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

СУБЛІЗИНГ

(англ. **subleasing** [sʌb'li:ʃɪŋ])

- вид піднайму предмета лізингу, у відповідності з яким лізингоодержувач за договором лізингу передає третім особам (лізингоодержувачам за договором сублізингу) у користування за плату на погоджений строк відповідно до умов договору сублізингу предмет лізингу, отриманий раніше від лізингодавця за договором лізингу (джерело: *Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фінансовий лізинг», «лізингоодержувач», «лізингодавець», «договір фінансового лізингу».

СУБРОГАЦІЯ

(англ. **subrogation** [ˌsʌbrə'geɪʃ(ə)n])

- одержання однією стороною (зазвичай, гарантом або страховиком) права іншої сторони стягнути борг або подати позов до третьої особи (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

СУД

(англ. **court** [kɔ:rt])

- суддя адміністративного суду, який розглядає і вирішує адміністративну справу одноособово, колегія суддів, інший визначений цим Кодексом склад адміністративного суду (джерело: *Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адміністративна справа», «адміністративний суд».

СУД АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

(англ. **court of appeal** [kɔ:t ɒv ə'pi:l])

- Апеляційний суд Автономної Республіки Крим, апеляційний суд області, міст Києва та Севастополя, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться суд першої інстанції, що ухвалив оскаржуване судове рішення (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

СУД КАСАЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

(англ. **court of cassation** [kɔ:t ɒv kæs'eiʃən])

- Верховний Суд (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

СУД ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

(англ. **court of first instance** [kɔ:t ɒv fɜ:st 'instəns])

- районний, районний у місті, міський та міськрайонний суд, який має право ухвалити вирок або постановити ухвалу про закриття кримінального провадження (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кримінальне провадження».

СУДЯ

(англ. **judge** ['dʒʌdʒ])

- голова, заступник голови, суддя Верховного Суду, Апеляційного суду Автономної Республіки Крим, апеляційних судів областей, міст Києва та Севастополя, районних, районних у містах, міських та міськрайонних судів, які відповідно до Конституції України на професійній основі уповноважені здійснювати правосуддя, а також присяжний (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*);

- громадянин України, який відповідно до Конституції України та цього Закону призначений суддею, займає штатну суддівську посаду в одному з судів України і здійснює правосуддя на професійній основі (*джерело: Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545*).

СУДЖЕННЯ БАНКУ

(англ. **bank's judgment** [bæŋks 'dʒʌdʒmənt])

- задокументоване обґрунтоване рішення управлінського персоналу/колегіального органу банку щодо оцінки кредитного ризику за активною банківською операцією, яке ґрунтується на: відповідності фактичних дій щодо визначення кожного з компонентів оцінки кредитного ризику вимогам цього Положення та внутрішньобанківських положень; комплексному та об'єктивному аналізі всієї інформації, що впливає на визначення розміру компонентів і факторів (подій, ознак) оцінки кредитного ризику; власному досвіді банку, що ґрунтується на надійних, безперервних, повних та цілісних статистичних даних, період накопичення яких становить щонайменше три або, у визначених цим Положенням випадках, п'ять останніх років поспіль (для новостворених банків - період від початку діяльності), що передують даті розрахунку кредитного ризику (за наявності) (далі - власний досвід банку);

забезпеченні повної, своєчасної та об'єктивної оцінки кредитного ризику з дотриманням принципів, визначених цим Положенням (*джерело: Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

СУДОВЕ ЗАСІДАННЯ

(англ. **trial** ['traɪəl])

- процесуальна форма розгляду справи судом у порядку цивільного, адміністративного, кримінального, господарського судочинства (*джерело: Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання): затверджено*

наказом Державної судової адміністрації України «Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання)» від 20.09.2012 № 108 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 77. – Ст. 3144).

СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **judicial proceedings** [dʒu(:)'dʃəl prə'si:diŋz])

- кримінальне провадження у суді першої інстанції, яке включає підготовче судове провадження, судовий розгляд і ухвалення та проголошення судового рішення, провадження з перегляду судових рішень в апеляційному, касаційному порядку, а також за нововиявленими або виключними обставинам (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «кримінальне провадження».

СУДОВЕ РІШЕННЯ

(англ. **judicial decision** [dʒu(:)'dʃəl dɪ'si:ʒən])

- рішення, постанова, ухвала суду будь-якої інстанції (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суд», «рішення суду», «постанова», «ухвала».

СУДОВИЙ ІМУНІТЕТ

(англ. **judicial immunity** [dʒu(:)'dʃəl ɪ'mju:nɪtɪ])

- повний захист суддів від персональної відповідальності за здійснення судових функцій (*джерело: The Law Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://thelawdictionary.org/judicial-immunity/>*);

- як правило, застосовується для зняття персональної відповідальності за помилки, зроблені суддею у своїх рішеннях (наприклад, при перевищенні своїх повноважень), а також для захисту їх від політичного тиску. Також імунітет дається від кримінального переслідування, якщо цей імунітет не скасовується (*джерело: OSCE Best Practices in combating corruption; Chapter 5: Political and judicial immunity [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.osce.org/eea/13771?download=true>*).

СУДОВИЙ ПРОЦЕС

(англ. **litigation** [lɪtɪ'geɪʃən])

- правовідносини, що складаються під час здійснення адміністративного судочинства (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «адміністративне судочинство».

СУКУПНИЙ ДОХІД

(англ. **comprehensive income** [kəmprɪ'hensɪv 'ɪŋkɪm])

- зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками) (*джерело: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фі-*

нансової звітності» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // *Офіційний вісник України*. – 2013. – № 19. – Ст. 665).

СУКУПНІСТЬ ЗЛОЧИНІВ

(англ. **set of crimes** [set ɒv kraɪmz])

- вчинення особою двох або більше злочинів, передбачених різними статтями або різними частинами однієї статті Особливої частини цього Кодексу, за жоден з яких її не було засуджено. При цьому не враховуються злочини, за які особу було звільнено від кримінальної відповідальності за підставами, встановленими законом (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 25. – Ст. 131).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

СУМА ВЕКСЕЛЯ ПОВНА

(англ. **complete amount of the bill** [kəm'pli:t ə'maʊnt ɒv ðə bɪl])

- сума, яка підлягає сплаті за векселем, з врахуванням обумовлених у тексті векселя відсотків (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України*. – 2003. – № 10. – Ст. 444).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «вексель».

СУМА ПЕРЕКАЗУ

(англ. **transfer amount** [trænsfə(:)r ə'maʊnt])

- кошти, відповідна сума яких внаслідок переказу має бути зарахована на рахунок отримувача або видана йому у готівковій формі (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України*. – 2001. – № 29. – Ст. 137; *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України*. – 2004. – № 13. – Ст. 908).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «отримувач».

СУМНІВНІ БАНКНОТИ (МОНЕТИ)

(англ. **doubtful banknotes (coins)** ['daʊtful 'bæŋknəʊts (kɔɪnz)])

- банкноти (монети), справжність або платіжність яких викликає сумнів, а також ті, що мають ознаки підроблення, до проведення їх дослідження та складання експертом Національного банку відповідного акта (*джерело: Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України» від 23.10.2013 № 422, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2013 р. за № 1942/24474 // Офіційний вісник України*. – 2013. – № 91. – Ст. 3353).

СУПЕРВІЗОР

(англ. **supervisor** ['sju:pəvaɪzə])

- особа, яка відповідальна за аспекти фінансового та ділового розвитку наркоторгівлі та контролюю обсяги продукту, поставок та прибутків (*джерело: FATF Report: Financial flows linked to the production and trafficking of Afghan opiates [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financial-flows-linked-to-production-and-trafficking-of-afghan-opiates.pdf>*).

СУПРОВІДНІ ДОКУМЕНТИ

(англ. **accompanying documents** [ə'kɒmpəniŋ 'dɒkjʊmənts])

- документи, подання яких разом із розрахунковим документом передбачене цією Інструкцією або договором, укладеним між банком та клієнтом (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «клієнт».

СУПУТНІ ПОСЛУГИ ЛОМБАРДУ

(англ. **related pawnshop services** [rɪ'leɪtɪd 'pɔːnʃɒp 'sɜːvɪsɪz])

- послуги, які є передумовою надання фінансового кредиту або випливають з його надання (*джерело: Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2005 р. за № 565/10845 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 21. – Ст. 1146*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ломбард», «фінансовий кредит ломбарду».

СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНЕ ДІЯННЯ, ЩО ПЕРЕДУЄ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

(англ. **socially dangerous act preceding the legalization (laundering) of the proceeds of crime (or predicate offence)** [səʊʃəli 'deɪndʒrəs ækt pri(:)'siːdɪŋ ðə 'lɔːndərɪŋ] ðv ðə 'prəʊsiːdz ɒv kraɪm (ə: 'prɛdɪkɪt ə 'fɛns])

- діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або діяння, вчинене за межами України, якщо воно визнається суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, за кримінальним законом держави, де воно було вчинене, і є злочином за Кримінальним кодексом України, внаслідок вчинення якого незаконно одержані доходи (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057; Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

СХЕМА ВІДМИВАННЯ КОШТІВ ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

(англ. **money laundering and terrorist financing scheme** [ˈmʌni ˈlɔːndərɪŋ ænd ˈter(ə)rɪst ˈfaɪnəns(t)ɪŋ skiːm])

- конкретна операція або випадок відмивання коштів або фінансування тероризму, в якому різні методи (технології, механізми та інструменти) об'єднані в єдине ціле (джерело: *FATF Report: Money laundering and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professionals* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20and%20TF%20vulnerabilities%20legal%20professionals.pdf>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «метод ВК/ФТ», «інструмент ВК/ФТ», «механізм ВК/ФТ», «технологія ВК/ФТ».

Т

ТАЄМНА ІНФОРМАЦІЯ

(англ. **secret information** ['si:krit infə'meɪʃən])

- інформація, доступ до якої обмежується відповідно до частини другої статті 6 цього Закону, розголошення якої може завдати шкоди особі, суспільству і державі. Таємною визнається інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу передбачену законом таємницю (*джерело: Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314*).

ТАЄМНИЦЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **financial monitoring secret** [fai'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ 'si:krit])

- інформація, отримана під час здійснення державного фінансового моніторингу спеціально уповноваженим органом, а саме інформація про фінансові операції та їх учасників, додаткова інформація, інша інформація, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ТАРГЕТЕР

(англ. **targeter** ['tɑ:ɡɪtə])

- посадова особа, уповноважена на здійснення таргетингу (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «таргетинг».

ТАРГЕТИНГ

(англ. **targeting** ['tɑ:ɡɪtɪŋ])

- спосіб аналізу та оцінки ризиків, відповідно до якого попередньо проаналізовані, в тому числі із застосуванням АСАУР, зовнішньоекономічні операції підлягають додатковій оцінці на предмет наявності ризиків із використанням доступних органам ДФС (їх структурним підрозділам) джерел інформації (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків,*

розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «оцінка ризику».

ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНА СИСТЕМА

(англ. **telecommunication system** [tɛlɪkəˌmjʊ(:)niˈkeɪʃənˈsɪstɪm])

- сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обміну інформацією шляхом передавання, випромінювання або приймання її у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб (джерело: *Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286*).

ТЕМНИЙ ГАМАНЕЦЬ

(англ. **dark wallet** [dɑːkˈwɒlɪt])

- гаманець на основі браузера, призначений для забезпечення анонімності біткоїн-операцій шляхом включення у себе наступних можливостей: авто-анонімайзер (міксер); децентралізована торгівля, неконтрольовані краудфандингові платформи; чорний ринок фондових майданчиків та децентралізовані ринки, такі як Silk Road (джерело: *FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «міксер», «краудфандингова платформа».

ТЕНДЕР (ТОРГИ)

(англ. **tender (auction)** [ˈtɛndə (ˈɔːkʃ(ə)n)])

- здійснення конкурентного відбору учасників з метою визначення переможця торгів згідно з процедурами, установленими цим Законом (крім переговорної процедури закупівлі) (джерело: *Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

ТЕНДЕРНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

(англ. **tender documentation** [ˈtɛndəˌdɒkjʊmənˈteɪʃən])

- документація щодо умов проведення публічних закупівель, що розробляється та затверджується замовником і оприлюднюється для вільного доступу на веб-порталі Уповноваженого органу та авторизованих електронних майданчиках. Тендерна документація не є об'єктом авторського права та/або суміжних прав (джерело: *Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*);

- документація, що готується замовником тендера і використовується особами - учасниками тендера для підготовки та їх участі в тендері (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України*

від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «веб-портал Уповноваженого органу».

ТЕНДЕРНИЙ КОМІТЕТ

(англ. **tender committee** ['tɛndə kə'mɪti])

- службові (посадові) та інші особи замовника, призначені відповідальними за організацію та проведення процедур закупівлі згідно із цим Законом (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*).

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ПІДРОЗДІЛИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

(англ. **territorial divisions of the law enforcement agencies** [tɛrɪ'tɔ:riəl di'vɪzənz ɒv di:lɔ: m'fɔ:smənt 'eɪdʒənsɪz])

- слідчі та оперативні підрозділи головних управлінь, управлінь МВС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на транспорті, регіональних органів Служби безпеки України, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства в Автономній Республіці Крим, областях, округах, містах Києві та Севастополі (*джерело: Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: затверджено наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів» від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2013 р. за № 2170/24702 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 75*).

ТЕРМІН

(англ. **term** [tɜrm])

- певний момент у часі, з настанням якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення. Термін визначається календарною датою або вказівкою на подію, яка має неминуче настати (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «строк».

ТЕРОРИЗМ

(англ. **terrorism** ['tɛrəɪzɪz])

- суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

ТЕРОРИСТ

(англ. **terrorist** ['tɛrəɪst])

- будь-яка фізична особа, яка: (i) здійснює, або намагається здійснити, терористичний акт у будь-який спосіб, прямо чи опосередковано, незаконно та за власним бажанням; (ii) бере участь у терористичних актах як співучасник; (iii) організовує або спрямовує інших на

здійснення терористичного акту; або (iv) сприяє вчиненню терористичних актів групою осіб, що діють зі спільною метою, коли таке сприяння здійснюється навмисне і з метою здійснення подальшого терористичного акту або із розумінням наміру групи здійснити терористичний акт (*джерела: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>]; The FATF guidance criminalising terrorist financing (October 2016), footnote 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/criminalising-terrorist-financing.html>];*

- особа, яка бере участь у терористичній діяльності (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180; Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukranian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp.java:-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «терористичний акт», «фізична особа», «терористична діяльність».

ТЕРОРИСТИЧНА ГРУПА

(англ. **terrorist group** ['tɛrəɪst gru:p])

- група з двох і більше осіб, які об'єдналися з метою здійснення терористичних актів (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180; Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukranian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp.java:-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

ТЕРОРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **terrorist activity** ['tɛrəɪst æk'trɪvɪti])

- діяльність, яка охоплює:

планування, організацію, підготовку та реалізацію терористичних актів;

підбурювання до вчинення терористичних актів, насильства над фізичними особами або організаціями, знищення матеріальних об'єктів у терористичних цілях;

організацію незаконних збройних формувань, злочинних угруповань (злочинних організацій), організованих злочинних груп для вчинення терористичних актів, так само як і участь у таких актах;

вербування, озброєння, підготовку та використання терористів;

пропаганду і поширення ідеології тероризму;

фінансування та інше сприяння тероризму (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180).*

ТЕРОРИСТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ

(англ. **terrorist organization** ['tɛrərist ˌɔːgənəɪ'zeɪʃən])

- будь-яка група терористів, яка: (i) здійснює, чи намагається здійснити, терористичний акт у будь-який спосіб, прямо чи опосередковано, незаконно та навмисно; (ii) бере участь у терористичних актах як співучасник; (iii) організовує або спрямовує інших на здійснення терористичного акту; або (iv) сприяє вчиненню терористичних актів групою осіб, що діють зі спільною метою, коли таке сприяння здійснюється навмисне і з метою здійснення подальшого терористичного акту або із розумінням наміру групи здійснити терористичний акт (*джерела: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>]; The FATF guidance criminalising terrorist financing (October 2016), footnote 5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/criminalising-terrorist-financing.html>];*

- стійке об'єднання трьох і більше осіб, яке створене з метою здійснення терористичної діяльності, у межах якого здійснено розподіл функцій, встановлено певні правила поведінки, обов'язкові для цих осіб під час підготовки і вчинення терористичних актів. Організація визнається терористичною, якщо хоч один з її структурних підрозділів здійснює терористичну діяльність з відома хоча б одного з керівників (керівних органів) усієї організації (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180; Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukranian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-.max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*терористичний акт*», «*терористична діяльність*».

ТЕРОРИСТИЧНИЙ АКТ

(англ. **terrorist act** ['tɛrərist ækt])

- *терористичний акт* включає:

діяння, що визначено як злочин наступними договорами: (i) Конвенцією по боротьбі з незаконним захопленням повітряних суден (1970); (ii) Конвенцією по боротьбі з незаконними актами, що направлені проти безпеки цивільної авіації (1971); (iii) Конвенцією про запобігання та покарання злочинів проти осіб, що мають міжнародний захист, у тому числі дипломатичних агентів (1973); (iv) Міжнародною Конвенцією про боротьбу із захопленням заручників (1979); (v) Конвенцією про фізичний захист ядерного матеріалу (1980); (vi) Протоколом про боротьбу з незаконними актами насилля в аеропортах, що обслуговують міжнародну цивільну авіацію, що доповнює Конвенцію по боротьбі з незаконними актами, що направлені проти безпеки цивільної авіації (1988); (vii) Конвенцією про боротьбу з незаконними актами, що направлені проти безпеки морського судноплавства (2005); (viii) Протоколом про боротьбу з незаконними актами, що направлені проти безпеки стаціонарних платформ, що розташовані на континентальному шельфі (2005); (ix) Міжнародною конвенцією про боротьбу з бомбовим тероризмом (1997); (x) Міжнародною конвенцією про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999);

будь-який інший акт, який має на меті спричинити смерть чи тяжкі тілесні ушкодження цивільним або будь-яким іншим особам, які не беруть активної участі у військових діях за ситуації збройного конфлікту, коли ціль такого акту за своєю природою або контекстом

є залякування населення або примушення уряду або міжнародної організації зробити або утриматись від виконання будь-яких дій (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);*

- застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста), а також погроза вчинення зазначених дій з тією самою метою (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*);

- злочинне діяння у формі застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, відповідальність за які передбачена статтею 258 Кримінального кодексу України. У разі, коли терористична діяльність супроводжується вчиненням злочинів, передбачених статтями 112, 147, 258-260, 443, 444, а також іншими статтями Кримінального кодексу України, відповідальність за їх вчинення настає відповідно до Кримінального кодексу України (*джерело: Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

ТЕСТОВИЙ ФАЙЛ

(англ. **test file** [tɛst faɪl])

- електронний файл, що має набір даних та структуру відповідних типів файлів інформаційного обміну. Тестовий файл не є електронним документом, а інформація, що надається таким файлом, не є офіційною та не береться на облік Держфінмоніторингом (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Державна служба фінансового моніторингу України».

ТЕХНІКА ВІДМИВАННЯ КОШТІВ ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

(англ. **money laundering and terrorist financing technique** [ˈmlni ˈlɔːndərɪŋ ænd ˈter(ə)rɪst ˈfaɪnənt(s)ɪŋ tekˈniːk])

- конкретна дія або прийом, що використовується для здійснення діяльності з відмивання коштів і / або фінансування тероризму. Прикладами техніки ВК/ФТ є розпорошення (структурування) фінансових операцій, змішування законних і незаконних грошових коштів, завищення або заниження вартості товарів, банківські перекази грошових коштів і т.д. (*джерело: FATF Report: Money laundering and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professionals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/>*

documents/reports/ML%20and%20TF%20vulnerabilities%20legal%20professionals.pdf).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «змішування», «переказ коштів».

ТЕХНІЧНИЙ ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ

(англ. **technical protection of information** [ˈtɛknɪkəl prəˈtɛkʃən ɒv ˌɪnfəˈmeɪʃən])

- вид захисту інформації, спрямований на забезпечення за допомогою інженерно-технічних заходів та/або програмних і технічних засобів унеможливлення витоку, знищення та блокування інформації, порушення цілісності та режиму доступу до інформації (*джерело: Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286).*

ТЕХНІЧНИЙ РАХУНОК У ЦОСЕП

(англ. **technical account at electronic payment processing center** [ˈtɛknɪkəl əˈkaʊnt æt ɪlɛkˈtrɒnɪk ˈreɪmənt ˈprəʊsɛsɪŋ ˈsɛntə])

- інформація в електронній формі, що зберігається в ЦОСЕП, поновлюється під час оброблення міжбанківських електронних розрахункових документів і відображає стан кореспондентського рахунку учасника СЕП безпосереднього на певний час або обороти учасника СЕП безпосереднього, що не має кореспондентського рахунку, на певний час (*джерело: Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «система електронних платежів Національного банку (СЕП)», «кореспондентський рахунок», «електронний розрахунковий документ».

ТЕХНОЛОГІЇ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

(англ. **military technologies** [ˈmɪltəri tɛkˈnɒlədʒɪz])

- спеціальна інформація в будь-якій формі (за винятком загальнодоступної інформації), необхідна для розроблення, виробництва або використання виробів військового призначення та надання послуг військового призначення. Ця інформація може надаватися у формі технічних даних або технічної допомоги:

технічні дані - проекти, плани, креслення, схеми, діаграми, моделі, формули, специфікації, програмне забезпечення, посібники та інструкції, розміщені на папері або інших, у тому числі й електронних, носіях інформації;

технічна допомога - проведення інструктажів, надання консультацій, здійснення заходів з метою підвищення кваліфікації, навчання, практичного освоєння методів роботи;

базові технології - технології, які визначають принцип роботи і використання техніки, та елементи технологій, без яких військова техніка не може бути створена і використана (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148).*

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ТЕРОРИЗМ

(англ. **technological terrorism** [tɛknəˈlɒdʒɪk(ə)l ˈtɛrəɪzɪz])

- злочини, що вчиняються з терористичною метою із застосуванням ядерної, хімічної,

бактеріологічної (біологічної) та іншої зброї масового ураження або її компонентів, інших шкідливих для здоров'я людей речовин, засобів електромагнітної дії, комп'ютерних систем та комунікаційних мереж, включаючи захоплення, виведення з ладу і руйнування потенційно небезпечних об'єктів, які прямо чи опосередковано створили або загрожують виникненню загрози надзвичайної ситуації внаслідок цих дій та становлять небезпеку для персоналу, населення та довкілля; створюють умови для аварій і катастроф техногенного характеру (джерело: *Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАЙЛ

(англ. **technological file** [tek'nə'lədʒɪk(ə)l faɪl])

- електронний файл, що формується «АРМ-НБУ-Інформаційний» на підставі файла інформаційного обміну, який бракується (джерело: *Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318*).

ТИМЧАСОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

(англ. **temporary administration** ['tempərəri əd,mɪnɪ'streɪʃ(ə)n])

- процедура виведення банку з ринку, що запроваджується Фондом стосовно неплатоспроможного банку в порядку, встановленому цим Законом (джерело: *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «неплатоспроможний банк».

ТИМЧАСОВА ВИДАЧА

(англ. **temporary issuance** ['tempərəri 'ɪʃu:(ə)ns])

- видача на певний строк особи, яка відбуває покарання на території однієї держави, іншій державі для проведення процесуальних дій з її участю та притягнення до кримінальної відповідальності з метою запобігання закінченню строків давності або втраті доказів у кримінальній справі (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ТИМЧАСОВЕ ВВЕЗЕННЯ

(англ. **temporary import** ['tempərəri 'ɪmpɔ:t])

- митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ТИМЧАСОВЕ ВВЕЗЕННЯ ТОВАРІВ

(англ. **temporary import of goods** ['tɛmpərəɹi 'ɪmpɔ:t ɒv gudz])

- ввезення товарів в Україну з іноземної держави з наступним їх вивезенням за межі України (джерело: *Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ТИМЧАСОВЕ ВИВЕЗЕННЯ

(англ. **temporary export** ['tɛmpərəɹi i:xpɔ:t])

- митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ТИМЧАСОВЕ ВИВЕЗЕННЯ ТОВАРІВ

(англ. **temporary export of goods** ['tɛmpərəɹi i:xpɔ:t ɒv gudz])

- вивезення товарів з України до іноземної держави з наступним їх поверненням в Україну (джерело: *Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ТИМЧАСОВЕ ВИЛУЧЕННЯ МАЙНА

(англ. **temporary seizure of property** ['tɛmpərəɹi 'si:zəɹ ɒv 'prɒpərti])

- фактичне позбавлення підозрюваного або осіб, у володінні яких перебуває зазначене у частині другій цієї статті майно, можливості володіти, користуватися та розпоряджатися певним майном до вирішення питання про арешт майна або його повернення (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ТИМЧАСОВЕ ПОСВІДЧЕННЯ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

(англ. **temporary certificate of a citizen of Ukraine** [tɛmpərəɹi sə'tɪfɪkət ɒv ə 'sɪtɪzn ɒv ju:'kreɪn])

- документ, який посвідчує особу і підтверджує її належність до громадянства України (джерело: *Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «громадянин України».

ТИМЧАСОВИЙ АРЕШТ

(англ. **temporary arrest** ['tɛmpərəɹi ə'rest])

- взяття під варту особи, розшукуваної за вчинення злочину за межами України, на строк, визначений цим Кодексом або міжнародним договором України, до отримання запиту про видачу (екстрадицію) (джерело: *Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «видача особи (екстрадиція)».

ТИМЧАСОВИЙ ГЛОБАЛЬНИЙ СЕРТИФІКАТ

(англ. **temporary global certificate** ['tɛmpərəri 'gləʊbəl sə'tɪfɪkət])

- документ, що містить інформацію про випуск цінних паперів, що пропонується до розміщення, оформляється емітентом на період емісії цінних паперів, зберігається Центральним депозитарієм, а у випадках, встановлених законом, - Національним банком України, та є підставою для взяття на облік цінних паперів та обліку зобов'язань емітента за цінними паперами відповідного випуску (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «глобальний сертифікат», «цінний папір», «Центральний депозитарій», «Національний банк України».

ТИПОЛОГІЯ ВК/ФТ

(англ. **ML/FT typology** [taɪ'pələdʒi])

- зразок чи декілька типів схем чи методів з відмивання коштів та фінансування тероризму (*джерело: FATF Report: Money laundering and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professionals [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20and%20TF%20vulnerabilities%20legal%20professionals.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відмивання коштів», «фінансування тероризму», «схема ВК/ФТ», «метод ВК/ФТ».

ТИРАЖ

(англ. **circulation** [sɜ:kjʊ'leɪʃən])

- проміжок часу, що розпочинається датою прийняття ставок на черговий розіграш призового (виграшного) фонду тиражу тиражної лотереї та закінчується в останній день виплати призів, встановлений відповідно до умов проведення державної лотереї. Тираж включає здійснення операцій, спрямованих на прийняття ставок, формування призового фонду тиражу, розіграш призового (виграшного) фонду, виплату призів за результатами такого розіграшу, а також інші операції, пов'язані з проведенням тиражу тиражної лотереї (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «приз (виграш)», «лотерея», «державна лотерея».

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА

(англ. **shadow economy** ['ʃædəʊ ɪ'kɒnəmi])

- прихована економічна діяльність всупереч чинним законодавчим актам і державним нормативам. Сукупність не контрольованих державою, нерегламентованих і протиправних видів економічної діяльності (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

ТОВАР

(англ. **goods** [ɡɒdz])

- матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17/. – Ст. 112*);

- (у складі майна суб'єктів господарювання) вироблена продукція (товарні запаси), виконані

роботи та послуги (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі) (джерело: *Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377; Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020*);

- будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери) (джерело: *Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64*);

- продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатного передавання) (джерело: *Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571*).

ТОВАРИ

(англ. **goods** [godz])

- будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*);

- продукція, об'єкти будь-якого виду та призначення, у тому числі сировина, вироби, устаткування, технології, предмети у твердому, рідкому і газоподібному стані, а також послуги, пов'язані з постачанням таких товарів, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих товарів (джерело: *Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*);

- товари військового призначення та подвійного використання (джерело: *Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ТОВАРИ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В СУКУПНОСТІ ЧИ ОКРЕМО

(англ. **military goods collectively or separately** ['militəri godz kɒ'lektivli ɔ: 'sepɪtli])

- це:

вироби військового призначення - озброєння, боєприпаси, військова та спеціальна техніка, спеціальні комплектуючі вироби для їх виробництва, вибухові речовини, а також матеріали та обладнання, спеціально призначені для розроблення, виробництва або використання

зазначених виробів;
 послуги військового призначення - надання іноземним юридичним чи фізичним особам в Україні або за її межами послуг, у тому числі посередницьких (брокерських), у сфері розроблення, виробництва, будівництва, складання, випробування, ремонту, технічного обслуговування, модифікації, модернізації, експлуатації, управління, демілітаризації, знищення, збуту, зберігання, виявлення, ідентифікації, придбання або використання виробів чи технологій військового призначення, а також надання зазначеним юридичним особам іноземної держави чи її представникам або іноземцям послуг з фінансування таких робіт (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ТОВАРИ ПОДВІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ

(англ. **dual use goods** [ˈdju(:)əl ju:z gudz])

- окремі види виробів, обладнання, матеріалів, програмного забезпечення і технологій, спеціально не призначені для військового використання, а також послуги (технічна допомога), пов'язані з ними, які, крім цивільного призначення, можуть бути використані у військових або терористичних цілях чи для розроблення, виробництва, використання товарів військового призначення, зброї масового знищення, засобів доставки зазначеної зброї чи ядерних вибухових пристроїв, у тому числі окремі види ядерних матеріалів, хімічних речовин, бактеріологічних, біологічних та токсичних препаратів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України (*джерело: Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148*).

ТОВАРИСТВО

(англ. **company** [ˈkæmpənē])

- є організація, створена шляхом об'єднання осіб (учасників), які мають право участі у цьому товаристві. Товариство може бути створено однією особою, якщо інше не встановлено законом.

Товариства поділяються на підприємницькі та непідприємницькі (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*).

ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

(англ. **additional liability company** [əˈdɪʃənl ˌlaɪəˈbɪlɪti ˈkɑmpəni])

- господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «товариство».

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

(англ. **limited liability companies (LLC)** [ˈlɪmɪtɪd ˌlaɪəˈbɪlɪti ˈkɑmpənɪz])

- комбіновані комерційні структури, що створюються для забезпечення функції обмеженої

відповідальності корпорацій та податкової й операційної гнучкості та ефективності партнерств. Перевагами такої структури є:

Обмежена відповідальність учасників;

Прибутки та збитки є прозорими для цілей оподаткування;

Майже у всіх штатах США не обов'язково бути фізичною чи юридичною особою з США, щоб бути власником товариства з обмеженою відповідальністю, управляти чи контролювати його.

ТОВ зазвичай мають менше вимог щодо розкриття інформації при створенні та у подальшій діяльності. На відміну від корпорацій, ТОВ управляються учасниками товариства та не мають офіційно затвердженої структури (тобто директорів чи корпоративних співробітників). Як правило, ТОВ не зобов'язані подавати річну звітність та до них застосовуються менш жорсткі адміністративні вимоги, ніж до корпорацій. Взагалі, створення та управління ТОВ потребує менше витрат та зусиль (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex VI. Corporate Vehicles. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>);*

- господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном. Учасники товариства, які повністю сплатили свої вклади, несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах своїх вкладів (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «товариство», «корпорація», «партнерства».

ТОВАРНА БІРЖА

(англ. **commodity exchange** [kə'mɒdɪtɪ ɪks'tʃeɪndʒ])

- організація, що об'єднує юридичних і фізичних осіб, які здійснюють виробничу і комерційну діяльність, і має за мету надання послуг в укладенні біржових угод, виявлення товарних цін, попиту і пропозицій на товари, вивчення, упорядкування і полегшення товарообігу і пов'язаних з ним торговельних операцій (джерело: *Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139*).

ТОВАРНИЙ КРЕДИТ

(англ. **commodity loan** [kə'mɒdɪtɪ ləʊn])

- товари (роботи, послуги), що передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичних чи фізичних осіб на умовах договору, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент. Товарний кредит передбачає передачу права власності на товари (роботи, послуги) покупцеві (замовникові) у момент підписання договору або в момент фізичного отримання товарів (робіт, послуг) таким покупцем (замовником), незалежно від часу погашення заборгованості (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*).

ТОВАРОРОЗПОРЯДЧІ ЦІННІ ПАПЕРИ

(англ. **commodity securities** [kə'mɒdɪtɪ sɪ'kjʊəritiz])

- цінні папери, які надають їхньому держателю право розпоряджатися майном, вказаним у цих документах (джерело: *Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006*

№ 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

ТОР

(англ. **tor** [tɔː])

- підпільна розподілена мережа комп'ютерів в Інтернеті, що приховує справжню IP-адресу, а відтак й особистість користувачів мережі, шляхом маршрутизації повідомлень/операцій через декілька комп'ютерів по всьому світу та загортання їх у численні шари шифрування (джерело: *FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>).

ТОРГІВЕЛЬНА НАКЛАДНА

(англ. **commercial invoice** [kə'mɜːʃəl 'ɪnvɔɪs])

- розрахунковий документ, за допомогою якого експортер обмінюється з імпортером товарами чи послугами, що куплені. У цьому документі зазначаються вага товару, кількість, ціна, грошова одиниця розрахунку, найменування та адреса експортера та імпортера тощо (джерело: *The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012)*, par. 162 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>).

ТОРГІВЛЯ БАНКІВСЬКИМИ МЕТАЛАМИ

(англ. **trade in banking metals** [treɪd ɪn 'bæŋkɪŋ 'metlz])

- купівля, продаж банківського металу, конвертація одного банківського металу в інший, здійснення операцій з деривативами, базовим активом яких є банківські метали (джерело: *Положення про здійснення операцій з банківськими металами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 06.08.2003 № 325, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2003 р. за № 749/8070 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 36. – Ст. 1953*).

ТОРГІВЛЯ ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ

(англ. **trade in currency values** [treɪd ɪn 'kʌrənsɪ 'væljuːz])

- операції, пов'язані з переходом права власності на національну валюту України, іноземну валюту, платіжні документи та інші цінні папери, виражені у національній валюті України, в іноземній валюті або банківських металах, банківські метали (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*);

- операції з купівлі, продажу або обміну валютних цінностей, що здійснюються як у готівковій формі (для банківських металів - із фізичною поставкою), так і безготівковою формі (для банківських металів - без фізичної поставки) (джерело: *Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «валютні цінності».

ТОРГІВЛЯ ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ

(англ. **currency trade** [ˈkʌrənsi treɪd])

- валютні операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами за умови, що такими валютними цінностями є національна валюта України, цінні папери та чеки, виражені у національній валюті України (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112*);
- купівля, продаж, обмін іноземної валюти, здійснення операцій з валютними деривативами (*джерело: Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ

(англ. **human trafficking** [ˈhju:mən ˈtræfɪkɪŋ])

- здійснення незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації, у тому числі сексуальної, з використанням обману, шахрайства, шантажу, уразливого стану людини або із застосуванням чи погрозою застосування насильства, з використанням службового становища або матеріальної чи іншої залежності від іншої особи, що відповідно до Кримінального кодексу України визнаються злочином (*джерело: Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173*).

ТОРГОВА СИСТЕМА МІСЦЕВОГО ОБМІНУ

(англ. **local exchange trading system** [ˈləʊkəl ɪks ˈtʃeɪndʒ ˈtreɪdɪŋ ˈsɪstəm])

- місцева економічна організація (співтовариство), яка дозволяє своїм членам обмінюватися між собою товарами і послугами. В рамках торгової системи місцевого обміну використовується власна створена валюта для вираження одиниць вартості, які можуть використовуватися в якості оплати або обмінюватися на товари або послуги. Теоретично, біткоїни можуть бути прийняті в якості такої місцевої валюти, використовуваної в рамках торгової системи місцевого обміну. (Приклади: Ithica Dollars і Mazacoin) (*джерело: The FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/guidance-rba-virtual-currencies.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «біткоїн».

ТОРГОВЕЦЬ

(англ. **trader** [ˈtrædəʃ])

- суб'єкт підприємницької діяльності, який, відповідно до договору з еквайром або платіжною організацією, приймає до обслуговування платіжні інструменти з метою проведення оплати вартості товарів чи послуг (включаючи послуги з видачі коштів у готівковій формі) (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*);
- суб'єкт господарювання, зареєстрований відповідно до законодавства України, який на підставі договору, укладеного з емітентом або агентом з розрахунків, приймає електронні гроші як засіб платежу за товари (*джерело: Положення про електронні гроші в Україні:*

затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «еквайр», «платіжна організація», «платіжний інструмент», «договір», «емітент», «товар».

ТОЧНИЙ

(англ. **accurate** [ˈækjʊrɪt])

- використовується для опису інформації, яка була перевірена на точність (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

ТРАНЗИТ

(англ. **transit** [ˈtranzɪt])

- митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів і зборів України або в межах зони діяльності одного органу доходів і зборів без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (джерело: *Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України*. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552);

- перевезення товарів з однієї до іншої іноземної держави територією України між двома пунктами або в межах одного пункту пропуску через державний кордон України, за винятком випадків, коли право власності чи право володіння та користування товаром у разі такого перевезення на території України в установленому порядку переходить від однієї до іншої особи (джерело: *Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 23. – Ст. 148).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «митні режими», «товари».

ТРАНЗИТНИЙ РАХУНОК

(англ. **payable-through account** [ˈpeɪəbl-θruː əˈkaʊnt])

- кореспондентський рахунок, що прямо використовується третіми сторонами для ведення ділових справ від власного імені (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

ТРАНЗИТНІ РАХУНКИ

(англ. **transit accounts** [ˈtrænsɪt əˈkaʊnts])

- рахунки, що використовують для обліку платежів на час до перерахування їх за призначенням згідно з нормативно-правовими актами Національного банку України з питань бухгалтерського обліку або договорами (джерело: *Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку» від 11.09.2017 № 89 // Офіційний вісник України*. – 2017. – № 80. – Ст. 2471).

ТРАНСАКЦІЯ

(англ. **transaction** [tran'zakʃ(ə)n])

- (1) Операція щодо переказу коштів з одного рахунка на інший. (2) Ініційована власником картки послідовність повідомлень, які передають один одному учасники системи для обслуговування власника картки (здійснення доступу до рахунка з метою його дебетування, кредитування чи з'ясування його стану). (3) Угода з цінними паперами. (4) Бухгалтерська проводка. (5) Угода, яка супроводжується взаємними поступками. Основними характеристиками *T. e.*: неподільність, узгодженість, надійність, ізольованість від інших *T.* Термін *T.* також часто використовують для характеристики будь-якої результативної фінансової чи комерційної операції (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*);

- інформація в електронній формі про окрему операцію із застосуванням платіжної картки, яка сформована за результатами її виконання, що передається друг другу учасниками платіжної системи для обслуговування держателів платіжних карток (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «переказ коштів», «цінний папір», «платіжна картка».

ТРАНСКОРДОННА ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ

(англ. **trans-national organized crime** [trænz-'næʃənl 'ɔ:gənaɪzd kraɪm])

- міжнародна група осіб, яка проводить злочинну діяльність з метою отримання прибутку (*джерело: FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочинна діяльність».

ТРАНСКОРДОННЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ ВАЛЮТНИХ ЦІННОСТЕЙ

(англ. **cross-border movement of currency values** [krɒs-'bɔ:də 'mu:vmənt ɒv 'klɜːnsi 'vælju:z])

- ввезення, пересилання на митну територію України, вивезення, пересилання з митної території України або транзит через митну територію України банківських металів, готівкової валюти (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*).

ТРАНСКОРДОННИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ПЕРЕКАЗ

(англ. **cross-border wire transfer** [krɒs-'bɔ:də 'waɪə 'trænsfə(:)])

- відноситься до будь-якого електронного переказу, коли видаткова фінансова установа та фінансова установа отримувач знаходяться у різних країнах. Цей термін також відноситься до будь-якого ланцюжка електронних переказів, де хоча б одна з залучених фінансових установ знаходиться в іншій країні (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «видаткова фінансова установа», «країна», «фінансова установа», «фінансова установа отримувач».

ТРАНСКОРДОННИЙ ПЕРЕКАЗ ВАЛЮТНИХ ЦІННОСТЕЙ

(англ. **cross-border transfer of currency values** [krɒs-'bɔːdə 'trænsfə(:)r ɒv 'klɪŋsi 'væljuːz])

- рух певної суми коштів в Україну або за її межі з метою зарахування цих коштів на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі (*джерело: Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54*).

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ БАНКИ

(англ. **multinational / transnational banks** [mʌlti'naʃ(ə)n(ə)l / trɑnz'naʃ(ə)n(ə)l bæŋkz])

- великі фінансово-кредитні установи універсального типу, які мають широку мережу закордонних філій, відділень, представництв, агентств і контролюють валютні та кредитні операції на світовому ринку. *Т. б.* є основними посередниками в процесах міжнародного руху позичкового капіталу. *Т. б.* – це міжнародні банківські монополії, які завдяки високому рівню концентрації та централізації капіталу, а також зрощуванню з промисловими корпораціями є провідними фінансовими установами на світовому ринку позичкових капіталів та фінансових послуг (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ

(англ. **transparency** [trɑn'spɑr(ə)nsi])

- розкриття банком для всіх зацікавлених осіб (кредиторам, інвесторам, громадськості) цілей діяльності, правових, інституційних і економічних основ, принципів рішень і їх обґрунтування, даних та інформації, прямо або опосередковано пов'язаних з діяльністю банку, а також умов підзвітності в повному обсязі, в доступній формі та на своєчасній основі. Виділяють чотири характеристики *Т.*: 1) *доступність* (відкритість) інформації – банк повинен у відкритому доступі або на перший запит надавати інформацію про свою діяльність; 2) *повнота* обхвату інформації – необхідно надавати достатній обсяг інформації, щоб пояснити як минулу, так і майбутню політику банку; 3) *своєчасність* інформації – інформація повинна надаватися з мінімальним запізнюванням в часі; 4) *цілісність* інформації – інструменти та канали інформаційної політики повинні бути сумісні та скоординовані один з одним (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банк».

ТРАНСФЕР АКРЕДИТИВА

(англ. **transfer of the letter of credit** ['trænsfə(:)r ɒv ðə 'letə ɒv 'kredɪt])

- передавання права використання акредитива іншому бенефіціару (другий бенефіціар) на прохання першого бенефіціара (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акредитив», «бенефіціар».

ТРАНСФЕРАБЕЛЬНИЙ АКРЕДИТИВ

(англ. **transferable letter of credit** [ˈtrænsˈfɜːrəbl ˈlɛtər ɒv ˈkrɛdɪt])

- акредитив, право використання якого може бути повністю або частково передано другому бенефіціару або декільком другим бенефіціарам на прохання першого бенефіціара. Трансферабельний акредитив - акредитив, який прямо зазначає, що він є трансферабельним (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акредитив», «бенефіціар».

ТРАНСФЕРОВАНИЙ АКРЕДИТИВ

(англ. **transferred letter of credit** [ˈtrænsˈfɜːd ˈlɛtər ɒv ˈkrɛdɪt])

- акредитив, що виконується трансферуючим банком для другого бенефіціара (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акредитив», «трансферуючий банк», «бенефіціар».

ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

(англ. **transfer pricing** [ˈtrænsfɜː(ː) ˈpraɪsɪŋ])

- встановлення ціни на основі взаємних домовленостей, а не на умовах вільного ринку, практично часто асоціюється з операціями у середині компанії (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundering.html>);*

- процес, за допомогою якого материнські компанії та / або дочірні компанії однієї і тієї ж материнської компанії в різних країнах встановлюють собівартість товарів або послуг (*джерело: Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «материнська компанія», «товари».

ТРАНСФЕРУЮЧИЙ БАНК

(англ. **transfer bank** [ˈtrænsfɜː(ː) bæŋk])

- виконуючий банк, що здійснює трансфер акредитива, або, якщо акредитив виконується в будь-якому банку, банк, який безпосередньо уповноважений банком-емітентом здійснити трансфер та який здійснює трансфер акредитива. Трансферуючим банком може бути банк-емітент (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акредитив», «трансфер акредитива», «банк».

ТРАСАНТ(англ. **drawer** ['drô(ə)r])

- векселедавець переказного векселя (джерело: *Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «векселедавець», «вексель».

ТРАСТ (ДОВІРЧИЙ ФОНД)(англ. **trust** [trʌst])

- відповідно до статті II Гаазької конвенції «Про право, що застосовується до трастів та їх визнання» (1985) (англ. The Hague Convention on the Law Applicable to Trusts and their Recognition) термін «траст» означає правові відносини створені ... якоюсь особою чи довірительом, коли майно передали під контроль довірчого власника в інтересах бенефіціара або для іншої особливої мети (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>);*

- корпоративна структура, яка відокремлює юридичне право власності (контролю) від бенефіціарної власності. Трасти є дуже важливими для передавання прав власності на майно та управління майном. Тривалість існування трасту зазвичай є обмеженою. У багатьох юрисдикціях трасти не потрібно реєструвати, тому це може ускладнювати ідентифікацію бенефіціарного власника трасту. Трасти є звичайними юридичними інструментами, але цивільне право передбачає існування деяких структур, що дозволяють відокремлювати право власності від власності бенефіціара (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex VI. Corporate Vehicles. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>);*

- юридична особа-нерезидент, яка провадить свою діяльність на основі довірчої власності, де повірений діє за рахунок і в інтересах довірителя, а також зобов'язується за винагороду виконувати певні юридичні дії (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «бенефіціар», «довірчий фонд, що створений за згодою сторін (траст за згодою сторін)».

ТРАСТ (ДОВІРЧИЙ ФОНД) ЗА ЗГОДОЮ СТОРІН(англ. **express trust** [ɪks'pres trʌst])

- відноситься до трасту, що створений засновником, зазвичай у формі документу, наприклад, письмового документу про заснування довірчої власності. Вони відрізняються від трастів, які передбачені законодавством і які не пов'язані із явним наміром чи рішенням засновника створити траст чи аналогічне правове утворення (наприклад, конструктивний траст) (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);*

- довірчий фонд, що створений за згодою сторін, є фондом, який безпосередньо створений засновником, що зазвичай зафіксовано у вигляді якогось документа, для прикладу, письмового трастового договору. Такі фонди відрізняються від фондів, які створені у силу дій законів та не є результатом чіткого наміру чи рішення засновника щодо створення трасту чи іншого аналогічного правового утворення (так званий конструктивний траст) (*джерело: The FATF RBA guidance for trust and companies service providers (TCSPs) (June 17, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/rba-tcsp.html>*).

Види трастів (довірчих фондів), що створені за згодою сторін:

1. Пасивний чи простий траст (англ. bare/simple trust [beə 'simpl tɹʌst])

Простий траст надає кожному бенефіціару безпосереднє та абсолютне право на отримання капіталу та доходу.

2. Дискреційний траст (англ. discretionary trust [dis 'krɛʃnəri tɹʌst])

При створенні такого виду трасту, інтереси бенефіціарів не визначаються безпосередньо, а залежать від реалізації довірчим власником дискреційних прав на їхню користь. Цей вид трасту є найбільш гнучким.

3. Траст з правом на дохід від власності (англ. interest in possession trust ['intrɪst ɪn pə 'zɛʃən tɹʌst])

Цей тип трасту надає право певному бенефіціару («пожиттєвому власнику нерухомого майна») отримувати всі доходи від трастового фонду протягом життя. Довірчий власник, як правило, має також право передавати капітал пожиттєвому власнику нерухомого майна. Часто передбачається успадкований пожиттєвий процентний дохід на користь такої фізичної особи чи його дружини (її чоловіка). Після смерті пожиттєвого власника нерухомого майна залишок коштів трастового фонду, передається до дискреційних трастів іншим бенефіціарам.

4. Фіксований траст (англ. fixed trust [fɪkst tɹʌst])

У цьому трасті інтереси бенефіціарів жорстко фіксовані. Довірчий власник має право контролювати управління майном, але інтереси бенефіціарів визначаються відповідно до установчих договорів трасту. Такий вид трасту може передбачати дохід, який виплачується, наприклад, дружині довірителя, а капітал – дітям після її смерті.

5. Траст нагромадження та підтримки (англ. accumulation and maintenance trust [ə ,kju:mjʊ 'leɪʃ(ə) n ænd 'meɪntənəns tɹʌst])

Цей тип трасту зазвичай створюється для дітей чи онуків довірителя, а довірчі власники протягом неповноліття кожного бенефіціара мають право виплачувати дохід у формі, яка є найбільш зручною для його виховання та навчання, акумулюючи нерозподілений залишок. Після досягнення певного віку кожен з бенефіціарів одержує право на частку у такому трасті.

6. Захисний траст (англ. protective trust [prə 'tektɪv tɹʌst])

Цей тип трасту передбачає обмеження чи припинення прав бенефіціара, наприклад, у разі настання певної події (зазвичай, якщо бенефіціар робить спробу оформити відчуження майна чи розпоряджатись іншими способами своєю часткою доходу чи капіталу).

7. Акціонерний чи опціонний траст (англ. employee share/options trust [,emplɔɪ 'i: ʃeə 'ɒpʃənz tɹʌst])

Цей вид трасту створюється установами на користь своїх співробітників.

8. Пенсійний трастовий фонд (англ. pension fund trust [pə:n 'ʃʌʊn flʌnd tɹʌst])

Цей вид трасту створюється для пенсійного забезпечення співробітників та їх утриманців.

9. Благодійний траст (англ. charitable trust ['ʃærɪtəbl tɹʌst])

Цей вид трасту створюється виключно для благодійних цілей. У цьому випадку обов'язково призначають попечителя.

10. Цільовий траст (англ. purpose trust ['pɜ:pəs trʌst])

Цей вид трасту створюється для однієї чи декількох цілей. Прізвища бенефіціарів не вказуються та бенефіціари не встановлюються. Зазвичай, є попечитель трасту, який забезпечує виконання умов цільового фонду.

11. Комерційні трасти (англ. commercial trusts [kə'mɜ:ʃəl trʌst])

Такі трасти створюються як:

пайові трасти (англ. unit trusts ['ju:nɪt trʌst]);

облігаційні трасти для держателів облігацій (англ. debenture trusts for bond holders [dɪ'benʃə trʌsts fɔ: bɒnd 'həʊldəz]);

«сек'юрагізаційні» трасти, які використовуються для реструктуризації балансу (англ. securitisation trusts for balance sheet reconstructions [sɪ'kjʊəreɪʃn trʌsts fɔ: 'bæləns ʃi:t ,ri:kəns'trʌkʃənz]);

трасти клієнтських рахунків (англ. client account trusts ['klaɪənt ə'kaʊnt trʌsts]), які створюються для юристів та надавачів професійних послуг та обслуговуються окремо від власних рахунків цих надавачів;

трастовий фонд утримання (англ. retention fund trust [rɪ'tenʃən fʌnd trʌst]), який створюється на період виконання певних робіт за контрактом.

12. Непрямий траст (англ. implied trusts [ɪm'plaɪd trʌst])

Такий траст може виникати на основі усного декларування чи через попередні дії сторін та може бути визнаний при певних обставинах судом, як такий, що був створений. Через особливості такого трасту відсутні офіційні вимоги до нього. Але його законність визнається, зазвичай, після розгляду судової справи.

13. Наслідковий траст (англ. resulting trust [rɪ'zʌltɪŋ trʌst])

Наслідковий траст виникає у тому випадку, коли не було наміру його створити, але право власності на майно було передано від однієї особи іншій.

14. Конструктивний траст (англ. constructive trust [kən'strʌktɪv trʌst])

а) фонди, які створені у силу дій законів та не є результатом чіткого наміру чи рішення засновника щодо створення трасту чи іншого аналогічного правового утворення;

б) конструктивні трасти можуть виникати у тих випадках, коли володіння власністю для особистих інтересів може розглядатися як несправедливість. Конструктивні трасти можуть створюватись при різних обставинах та в наслідок різних дій (*джерела: The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex II. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>; The FATF RBA guidance for trust and companies service providers (TCSPs) (June 17, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/rba-tcps.html>; The FATF RBA guidance for legal professionals (October 23, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/riskbasedapproachguidanceforlegalprofessionals.html>).*

ТРАСТИ

(англ. trustee [tri:st'i:])

- третя особа, уповноважена представляти інтереси інвесторів, якій передається право на управління довірчою власністю від імені власника цієї власності. Зазвичай, у ролі Т. виступає спеціальна трастова компанія або підрозділ банку. У випадку сек'юритизації Т. має право приймати ключові рішення в ході реалізації угоди щодо сек'юритизації. Т. також може на-

лежати право управління грошовими потоками та право на заставу, надану під забезпечення активів. У разі необхідності проведення лістингу цінних паперів, забезпечених активами, існує вимога щодо призначення незалежного Т. Для виконання своїх функцій Т. одержує регулярні звіти про стан забезпечуючих активів, що дозволяє йому контролювати належний розподіл грошових потоків. Із врахуванням визначених гарантій відшкодування збитків Т. відповідає за виконання в інтересах інвесторів юридичних дій та реалізацію активів з метою погашення заборгованості перед інвесторами. За виконання своїх функцій Т., одержує винагороду, виплата якої є *пріоритетною* по відношенню до інших виплат, і пріоритетне право на відшкодування непередбачуваних витрат (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

ТРАСТОВИЙ РАХУНОК (УМОВНО-ДЕПОЗИТНИЙ РАХУНОК)

(англ. **trust account, escrow account** [trʌst ə'kaʊnt, 'es.krəʊ ə'kaʊnt])

- окремий банківський рахунок, яким розпоряджається третя сторона від імені двох сторін, що беруть участь у транзакції. Довірчий управляючий розпоряджається рахунком до отримання певних вказівок чи до повного виконання певних зобов'язань. Трастовий рахунок може використовуватись, наприклад, для продажу будинку. Якщо існують які-небудь умови для продажу будинку, для прикладу, проведення експертизи, продавець та покупець можуть домовитись про використання трастового рахунку. У цьому випадку покупець повинен покласти суму коштів, що належить сплатити, на трастовий рахунок, який перебуває під управлінням чи під опікою третьої сторони. Це гарантує продавця від того, що покупець може не виконати свої платіжні зобов'язання. При виконанні всіх умов продажу довірчий управляючий переказує гроші продавцю, а право власності переходить покупцю (*джерело: The FATF report «Money laundering and terrorist financing through the real estate sector» (June 29, 2007), page 11, par 22. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingandterroristfinancingthroughtherealestatesector.html>).*

ТРАСУВАННЯ

(англ. **trace** [trās])

- видача переказного векселя на трасата (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «вексель переказний», «трасат».

ТРЕЙДЕР БУФЕРНИЙ

(англ. **buffer trader** ['bʌfə 'treɪdə])

- карусельна схема ухилення від сплати ПДВ могла б працювати, якби «зникаючий трейдер» продавав товар безпосередньо експортеру (який виконує роль брокера). Однак, виникло б питання щодо існування експортера, якби всі угоди здійснювались без товарів чи з компаніями без імені. Таким чином, ще одна компанія бере участь у ланцюжку в якості буфера для створення відстані між експортером та зникаючим трейдером (*джерело: The FATF Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007), Anex II. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/>*

launderingtheproceedsofvatcarouseelfraudreport.html).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «зникаючий трейдер», «карусельна схема ухилення від сплати ПДВ», «брокер».

ТРЕЙДЕР-ПОСЕРЕДНИК

(англ. **conduit trader** ['kɒndɪt 'treɪdə])

- трейдер, який купує товар в одній країні та відразу його продає в іншій країні (джерело: *The FATF project «Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report» (February 23, 2007), Anex II. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/launderingtheproceedsofvatcarouseelfraudreport.html>).*

ТРЕТІ ОСОБИ

(англ. **third parties** [θɜːd 'paː.ti])

- будь-які фізичні або юридичні особи, які від власного імені, за рахунок власних коштів, а також незалежно від наявності або відсутності згоди політичної партії надають добровільну матеріальну, фінансову, організаційну чи іншу підтримку політичній партії, її місцевій організації (джерело: *Визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори» від 11.08.2016 № 11, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 р. за № 1226/29356 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 74. – Ст. 2994).*

ТРЕТІ СТОРОНИ

(англ. **third parties** [θɜːd 'paː.tɪz])

- включає, але не обмежується, фінансовими установами та ВНУП, за якими здійснюється нагляд та моніторинг і які відповідають вимогам згідно з Рекомендацією 17 (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);*

- зобов'язані особи, які перелічені в Статті 2 Директиви ЄС 2015/849, організації-члени чи федерації цих зобов'язаних осіб, або інших установ або осіб, які розташовані в державі-члені або третій країні, що:

(а) застосовують вимоги з належної перевірки клієнтів і вимоги збереження документів, які узгоджуються з тими, щор викладені в Директиві ЄС 2015/849; і

(б) відповідають вимогам Директиви ЄС 2015/849, знаходяться під контролем у відповідності з розділом 2 глави VI цієї Директиви (джерело: *Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «визначені нефінансові установи та професії», «фінансова установа».

ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ

(англ. **detention** [dɪ'tenʃən])

- винятковий запобіжний захід, який застосовується виключно у разі, якщо прокурор доведе, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, передбаченим

статтею 177 цього Кодексу, крім випадків, передбачених частиною п'ятою статті 176 цього Кодексу (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «прокурор».

ТРУДОВИЙ ДОГОВІР

(англ. **employment contract** [ɪm'plɔɪmənt 'kɒntrækt])

- угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін (*джерело: Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – Додаток до № 50*).

ТЯЖКИЙ ЗЛОЧИН

(англ. **serious crime** ['siəriəs kraɪm])

- злочин, за який передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочин».

У

УЗАГАЛЬНЕНІ МАТЕРІАЛИ

(англ. **case referrals** [keɪs ɪˈfɜːrəlz])

- відомості про фінансові операції, які були об'єктом фінансового моніторингу і за результатами аналізу яких у спеціально уповноваженого органу виникли підозри щодо відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, або суспільно небезпечного діяння, що передує легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Узагальнені матеріали є повідомленням про вчинене кримінальне правопорушення. Узагальнені матеріали також можуть бути підставою для здійснення правоохоронними та розвідувальними органами України оперативно-розшукової і контрольно-розвідувальної діяльності. Форма та структура узагальнених матеріалів встановлюються центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, за погодженням з правоохоронними органами (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЛОТЕРЕЇ

(англ. **conditions of public lottery** [kənˈdɪʃənz ɒv ˈpʌblɪk ˈlɒtəri])

- локальний акт оператора державних лотерей, що визначає правила гри і порядок проведення державної лотереї, затверджується оператором державних лотерей відповідно до законодавства (*джерело: Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «оператор державних лотерей», «державна лотерея».

УНИКНЕННЯ РИЗИКУ

(англ. **avoid risk** [əˈvɔɪd rɪsk])

- припинення здійснення операцій, що з високою ймовірністю настання призводять до значних збитків (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*).

УНІКАЛЬНИЙ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ НОМЕР ОПЕРАЦІЇ

(англ. **unique transaction reference number** [ju: 'ni:k træn 'zækʃən 'refrəns 'nʌmbə]) - комбінація літер, цифр та символів, що визначається постачальником платіжної послуги, відповідно до протоколів оплати та системи розрахунків чи системи обміну повідомлень, що використовується для здійснення грошового переказу (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*переказ коштів*».

УНІТАРНЕ ПІДПРИЄМСТВО

(англ. **unitary enterprise** ['ju:nɪt(ə)rɪ 'entəpraɪz])

- створюється одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний капітал, не поділений на частки (паї), затверджує статут, розподіляє доходи, безпосередньо або через керівника, який призначається (обирається) засновником (наглядовою радою такого підприємства у разі її утворення), керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах трудового найму, вирішує питання реорганізації та ліквідації підприємства. Унітарними є підприємства державні, комунальні, підприємства, засновані на власності об'єднання громадян, релігійної організації або на приватній власності засновника (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*підприємство*».

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА БАНКУ

(англ. **authorized person of the bank** ['ɔ:θə,raɪzd 'pɜ:sn ɒv ðə bæŋk])

- особа, яка на підставі статуту чи угоди має повноваження представляти банк та вчиняти від його імені певні дії, що мають юридичне значення (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*банк*».

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

(англ. **authorized person of the Deposit Guarantee Fund** ['ɔ:θə,raɪzd 'pɜ:sn ɒv ðə dɪ'pɒzɪt ,gærən'ti: fʌnd])

- працівник Фонду, який від імені Фонду та в межах повноважень, передбачених цим Законом та/або делегованих Фондом, виконує дії із забезпечення виведення банку з ринку під час здійснення тимчасової адміністрації неплатоспроможного банку та/або ліквідації банку (*джерело: Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Фонд гарантування вкладів фізичних осіб*», «*банк*», «*тимчасова адміністрація*», «*неплатоспроможний банк*».

УПОВНОВАЖЕНА ПОСАДОВА ОСОБА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

(англ. **authorized official of the National Bank** ['ɔ:θəˌraɪzd ə'fɪʃəl ɒv ðə 'næʃənəl bæŋk])

- посадова особа Національного банку, яка має право підпису документів від імені Національного банку відповідно до законодавства України або нормативно-правових актів Національного банку, або розпорядчих документів Національного банку чи довіреності (*джерело: Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» від 17.08.2012 № 346 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 72. – Ст. 2906*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «Національний банк України».

УПОВНОВАЖЕНИЙ (ЦЕНТРАЛЬНИЙ) ОРГАН

(англ. **authorized (central) authority** ['ɔ:θəˌraɪzd ('sentrəl) ɔ: 'θɔ:ɡrɪti])

- орган, уповноважений від імені держави розглянути запит компетентного органу іншої держави або міжнародної судової установи і вжити заходів з метою його виконання чи направити до іншої держави запит компетентного органу про надання міжнародної правової допомоги (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «міжнародна правова допомога».

УПОВНОВАЖЕНІ ОСОБИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **authorized persons of a legal entity** ['ɔ:θəˌraɪzd 'pɜ:snz ɒv ə 'li:gəl 'entɪti])

- службові особи юридичної особи, а також інших осіб, які відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору мають право діяти від імені юридичної особи (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

УПРАВИТЕЛЬ

(англ. **stockbroker** ['stɒkˌbrəʊkə])

- торговець, який в установленому законодавством порядку отримав ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з торгівлі цінними паперами, а саме діяльності з управління цінними паперами, та яким укладено договір про управління з установником управління (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «цінний папір».

УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

(англ. **asset management** ['æset 'mænɪdʒmənt])

- діяльність із володіння, користування та/або розпорядження активами, тобто забезпечення

збереження активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, та їх економічної вартості або реалізація таких активів чи передача їх в управління відповідно до цього Закону, а також реалізація активів, конфіскованих у кримінальному провадженні (джерело: *Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 1. – Ст. 2*);

- інвестиційна стратегія, яка передбачає випуск нових цінних паперів, визначення вартості закладу, можливості позичальника сплатити борг, а також виплату процентів за позичку (джерело: *Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «кримінальне провадження», «цінний папір».

УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМИ КОШТАМИ

(англ. **management of budget funds** [ˈmænidʒmənt ðv ˈbʌdʒɪt fʌndz])

- сукупність дій учасника бюджетного процесу відповідно до його повноважень, пов'язаних з формуванням та використанням бюджетних коштів, здійсненням контролю за дотриманням бюджетного законодавства, які спрямовані на досягнення цілей, завдань і конкретних результатів своєї діяльності та забезпечення ефективного, результативного і цільового використання бюджетних коштів (джерело: *Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 / . – Ст. 572*).

УПРАВЛІННЯ ПОТЕЧНИМИ АКТИВАМИ

(англ. **mortgage assets management** [ˈmɔːɡɪdʒ ˈæsets ˈmænɪdʒm(ə)nt])

- цивільно-правові відносини при здійсненні юридичних і фактичних дій щодо розпорядження платежами за іпотечними активами від свого імені, за рахунок та в інтересах установників управління майном (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «договір управління майном».

УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

(англ. **management of public property objects** [ˈmænidʒmənt ðv ˈpʌblɪk ˈprɒpəti ˈɒbdʒɪkts])

- здійснення Кабінетом Міністрів України та уповноваженими ним органами, іншими суб'єктами, визначеними цим Законом, повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення державних та суспільних потреб (джерело: *Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456*).

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

(англ. **risk management**[rɪsk ˈmænidʒmənt])

- заходи, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, із створення та забезпечення функціонування системи управління ризиками, яка передбачає, зокрема, визначення (виявлення), оцінку (вимірювання), моніторинг, контроль ризиків, з метою їх зменшення (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної*

Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057);

- робота органів доходів і зборів з аналізу ризиків, виявлення та оцінки ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінки ефективності та контролю застосування цих заходів. Під ризиком розуміється ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*);

- систематичний процес виявлення, ідентифікації, оцінки, моніторингу та контролю ризиків (*джерело: Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 39. – Ст. 201*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ризик».

УПУЩЕНА ВИГОДА

(англ. **lost of profit** [lɒst ɒv 'prɒfɪt])

- доход або прибуток, який міг би одержати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності в разі здійснення зовнішньоекономічної операції і який він не одержав внаслідок дії обставин, що не залежать від нього, якщо розмір його передбачуваного доходу або прибутку можна обґрунтувати (*джерело: Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377*).

УСТАНОВА

(англ. **institution** [ˌɪnstɪ'tjuːʃən])

- організація, створена однією або кількома особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за рахунок цього майна.

Особливості правового статусу окремих видів установ встановлюються законом (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- організаційно-правова форма юридичної особи, що є організацією, створеною однією або кількома особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за рахунок цього майна (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «майно».

УСТАНОВА БАНКУ-НЕРЕЗИДЕНТА

(англ. **institution of a non-resident bank** [ˌɪnstɪ'tjuːʃn əv eɪ nɒn'rezɪdənt bæŋk])

- юридична особа – нерезидент будь-якої організаційно-правової форми, яка є банком, її відокремлені підрозділи (філії, відділення), що створені і діють відповідно до законодавства іноземної держави та з місцезнаходженням за межами України (*джерело: Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного*

реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 06.09.2016 № 20, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2016 р. за № 1366/29496 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 88. – Ст. 2904).

УСТАНОВА-КОРЕСПОНДЕНТ

(англ. **correspondent institution** [ˌkɒrɪsˈpɒndənt ˌɪnstɪˈtjuːʃən])

- банк чи провайдер послуг переказу грошей та цінностей, який обробляє та/або виконує операції для клієнтів установи-респондента чи провайдера переказу коштів та цінностей, рахунок якого використовується для обробки та/або виконання операції його клієнта. Зазвичай в установи-кореспондента відсутні прямі ділові відносини з клієнтами установи-респондента, за винятком випадків, коли вона здійснює обслуговування наскрізних рахунків. Клієнтами респондента можуть бути фізичні особи, корпорації чи фірми, які надають фінансові послуги. Крім обробки платежів третіх осіб, установа-кореспондент може також надавати установі-респонденту інші послуги, такі як послуги, що пов'язані з торговельно-фінансовими операціями, управління ліквідністю, короткостроковим кредитуванням, обміном валют чи інвестиціями у певній валюті (джерело: *The FATF guidance Correspondent banking services* (October 2016), page 8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/correspondent-banking-services.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «установа-респондент», «ділові відносини», «наскрізні рахунки», «послуги переказу грошей та цінностей», «банк».

УСТАНОВА-РЕСПОНДЕНТ

(англ. **respondent institution** [rɪsˈpɒndənt ˌɪnstɪˈtjuːʃən])

- фінансова установа, що є безпосереднім клієнтом установи-кореспондента (джерело: *The FATF guidance Correspondent banking services* (October 2016), page 8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/correspondent-banking-services.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «установа-кореспондент», «фінансова установа», «клієнт».

УСТАНОВА, ЩО ВИКОНУЄ ФУНКЦІЇ ДОВІРЧОГО ВЛАСНИКА

(англ. **corporate trustee** [ˈkɔːp.ət trʌsˈtiː])

- трастова компанія, призначена довірчим власником. Трастова компанія наділяється всіма правами і обов'язками як фізична особа-довірчий власник (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers»* (October 13, 2006), Annex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «траст», «довірчий власник».

УСТАНОВИ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

(англ. **penitentiary institutions** [ˌpenɪˈtɛnʃəri ˌɪnstɪˈtjuːʃənz])

арештні дома, кримінально-виконавчі установи, спеціальні виховні установи (виховні колонії), слідчі ізолятори у випадках, передбачених цим Кодексом (джерело: *Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «органи виконання покарань».

УСТАНОВНИК УПРАВЛІННЯ

(англ. **management founder** ['mænidʒmənt 'faundə])

- власник (клієнт), який передає управителю в управління об'єкт (об'єкти) управління (джерело: *Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «управитель».

УСТАНОВЧИЙ ДОКУМЕНТ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **constituent document of a legal entity** [kən'stitjʊənt 'dɒkjʊmənt ɒv ə 'li:ɡəl 'entiti])

- установчий акт, статут, програма політичної партії, модельний статут, засновницький договір, одноособова заява (меморандум), положення тощо (джерело: *Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263).*

УСТАНОВЧІ ДОКУМЕНТИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

(англ. **constituent documents of the entity** [kən'stitjʊənt 'dɒkjʊmənts ɒv ði 'entiti])

- рішення про утворення суб'єкта господарювання або засновницький договір, а у випадках, передбачених законом, статут (положення) суб'єкта господарювання (джерело: *Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «суб'єкт господарювання».

УСТАНОВЧІ ДОКУМЕНТИ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **constituent documents of a legal entity** [kən'stit.ju.ənt 'dɒk.ju.mənt əv ə 'li:ɡl 'en.ti.ti])

- для створення юридичної особи її учасники (засновники) розробляють установчі документи: статут або засновницький договір, які викладаються письмово і підписуються всіма учасниками (засновниками), якщо законом не встановлено інший порядок їх затвердження (джерело: *Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

УСТАТКУВАННЯ ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

(англ. **dual-use equipment** ['dju(:)əl-ju:z ɪ 'kwɪpmənt])

- устаткування, що має як мирне, так і військове застосування, в залежності від намірів (джерело: *FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>).*

УТОЧНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО КЛІЄНТА

(англ. **clarification of customer information** [ˌklærɪfɪˈkeɪʃən ɒv ˈkʌstəmər ˌɪnfəˈmeɪʃən])

- актуалізація даних щодо клієнта, в тому числі ідентифікаційних даних, шляхом отримання документального підтвердження наявності (відсутності) змін у них (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

УХВАЛА

(англ. **decision** [dɪˈsɪʒən])

- письмове або усне рішення суду будь-якої інстанції в адміністративній справі, яким вирішуються питання, пов'язані з процедурою розгляду адміністративної справи, та інші процесуальні питання (*джерело: Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*рішення суду*», «*адміністративна справа*».

УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ

(англ. **tax evasion** [tæks ɪˈveɪʒ(ə)n])

- дії, направлені на незаконну несплату або недоплату податків, як правило, шляхом навмисного внесення неправдивої декларації або неподання декларації до податкових органів, наприклад, шляхом зазначення меншого доходу, прибутку, ніж фактично було отримано, або шляхом завищення показників по відрахуванню. *У. в. н. п.* тягне за собою кримінальну або цивільно-правові відповідальність (*джерело: Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf*).

УЧАСНИК КЛІРИНГУ

(англ. **clearing member** [ˈkliəriŋ ˈmembə])

- член клірингової палати. Розрахунки за всіма угодами повинні здійснюватися лише через *У. к.* Розрізняють прямого та генерального *У. к.* Прямий *У. к.* може здійснювати розрахунок тільки за своїми власними зобов'язаннями. Генеральний *У. к.* може здійснювати розрахунок як за власними зобов'язаннями, так і за зобов'язаннями клієнтів (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

УЧАСНИК НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(англ. **participant of the non-state pension provision** [pɑːˈtɪsɪpənt ɒv ðə nɒn-steɪt ˈpenʃən prəˈvɪʒən])

- фізична особа, на користь якої сплачуються (сплачувалися) пенсійні внески до пенсійного фонду або на пенсійний депозитний рахунок у банку і яка має право на недержавне пенсійне забезпечення на умовах і в порядку, визначених пенсійним контрактом, договором про відкриття пенсійного депозитного рахунка або договором страхування довічної пенсії та цим Законом, або яка отримує пенсійні виплати із пенсійного фонду (*джерело: Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*фізична особа*».

УЧАСНИК ПРОЦЕДУРИ ЗАКУПІВЛІ

(англ. **participant of the procurement procedure** [pa: 'tɪsɪpənt ɒv ðə prə 'kʃəʊmənt prə 'si:dʒə])

- фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, юридична особа (резидент або нерезидент), яка подала тендерну пропозицію або взяла участь у переговорах у разі застосування переговорної процедури закупівлі (*джерело: Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «юридична особа», «резидент», «нерезидент».

УЧАСНИК ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

(англ. **legal entity member** ['li:gəl 'entɪti 'mɛmbə])

- особа, яка володіє корпоративними правами цієї юридичної особи (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30; Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

УЧАСНИК/ЧЛЕН ПЛАТІЖНОЇ СИСТЕМИ

(англ. **payment system member** ['peɪmənt 'sɪstəm 'mɛmbə])

- юридична особа, що на підставі договору з платіжною організацією платіжної системи надає послуги користувачам платіжної системи щодо проведення переказу коштів за допомогою цієї системи та відповідно до законодавства України має право надавати такі послуги (*джерело: Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «платіжна організація», «платіжна система», «переказ коштів».

УЧАСНИКИ АЗАРТНИХ ІГОР

(англ. **gambling participants** [gambling participants])

- фізичні особи з повною цивільною дієздатністю, що беруть участь в азартних іграх (*джерело: Про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 15.05.2009 № 1334-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 38. – Ст. 536*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «азартна гра».

УЧАСНИКИ БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ

(англ. **banking group members** ['bæŋkɪŋ gru:p 'mɛmbəz])

- банки, інші фінансові установи, банківські холдингові компанії, компанії з надання допоміжних послуг, які мають спільного контролера (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

УЧАСНИКИ БАНКУ

(англ. **bank members** [bæŋk 'mɛmbəz])

- засновники банку, акціонери банку і пайовики кооперативного банку (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної*

Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30).

УЧАСНИКИ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

(англ. **participants in cashless settlements** [pa: 'tɪsɪpənts in 'kæʃləs 'setlmənts])

- банки та їх філії, підприємства, фізичні особи та інші клієнти банку, з рахунків яких списуються або на рахунки яких зараховуються кошти (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*банки*», «*підприємства*», «*фізична особа*», «*клієнт*».

УЧАСНИКИ ДЕПОЗИТАРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

(англ. **participants of the depository system of Ukraine** [pa: 'tɪsɪpənts ɒv ðə dɪ 'pɒzɪtəri 'sɪstɪm ɒv ju: 'kreɪn])

- Національний банк України, професійні учасники депозитарної системи України, депозитарії-кореспонденти, фондові біржі, клірингові установи, Розрахунковий центр, емітенти, торговці цінними паперами, компанії з управління активами, депоненти (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*Національний банк України*», «*професійні учасники депозитарної системи України*».

УЧАСНИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **participants in criminal proceedings** [pa: 'tɪsɪpənts in 'krɪmɪnl prə 'si:dɪŋz])

- сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію), заявник, свідок та його адвокат, понятий, заставодавець, перекладач, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробації, секретар судового засідання, судовий розпорядник (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*кримінальне провадження*».

УЧАСНИКИ НЕБАНКІВСЬКОЇ ФІНАНСОВОЇ ГРУПИ

(англ. **participants of the non-bank financial group** [pa: 'tɪsɪpənts ɒv ðə nɒn-bæŋk faɪ 'nænʃəl gru:p])

- банки та інші фінансові установи, небанківська фінансова холдингова компанія, компанії з надання допоміжних послуг, які мають спільного контролера (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансова установа*», «*небанківська фінансова холдингова компанія*», «*контролер*».

УЧАСНИКИ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

(англ. **participants of the financial services market** [pa: 'tɪsɪpənts ɒv ðə faɪ 'nænsjəl 'sɜ:vɪsɪz 'mɑ:kɪt])

- особи, які відповідно до закону мають право надавати фінансові послуги на території України; особи, які провадять діяльність з надання посередницьких послуг на ринках фінансових послуг; об'єднання фінансових установ, включені до реєстру саморегульованих організацій, що ведеться органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг; споживачі фінансових послуг. Законами з питань регулювання окремих ринків фінансових послуг можуть визначатися інші учасники ринків фінансових послуг (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*фінансова послуга*», «*ринки фінансових послуг*».

УЧАСНИКИ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

(англ. **participants of the legal proceedings** [pa: 'tɪsɪpənts ɒv ðə 'li:gəl prə'si:dɪŋz])

- сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, представник персоналу органу пробації, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, а також інші особи, за клопотанням або скаргою яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*судове провадження*».

УЧАСНИКИ ФІНАНСОВОЇ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **participants of the financial transaction** [pa: 'tɪsɪpənts ɒv ðə faɪ 'nænsjəl træn'zækʃən])

- клієнт, контрагент, а також особи, які діють від їх імені або в їх інтересах, або особи, від імені або в інтересах яких діють клієнт, контрагент (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

УЧАСНИКИ ФОНДОВОГО РИНКУ

(англ. **stock market participants** [stɒk 'mɑ:kɪt pa: 'tɪsɪpənts])

- емітенти (у тому числі іноземні) або особи, що видали неемісійні цінні папери, інвестори в цінні папери, інституційні інвестори, професійні учасники фондового ринку, об'єднання професійних учасників фондового ринку, у тому числі саморегульовані організації професійних учасників фондового ринку (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фондовий ринок (ринок цінних паперів)*», «*емітент*», «*іноземний емітент*».

ФАЙЛ-ВІДПОВІДЬ

(англ. **file-response** [faɪl-rɪs'pɒns])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується СПФМ та надсилається Держфінмоніторингу і містить відповідь на запит Держфінмоніторингу. Файл-відповідь може містити декілька відповідей на запити (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України», «запит».

ФАЙЛ-ДОДАТОК

(англ. **file-annex** [faɪl-'æneks])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується СПФМ та надсилається Держфінмоніторингу як додаток до повідомлення про фінансові операції або до відповіді на запит і містить додаткові дані та/або копії документів (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України», «запит», «фінансова операція».

ФАЙЛ-ЗАПИТ

(англ. **file-request** [faɪl-rɪ'kwɛst])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується Держфінмоніторингом та надсилається СПФМ і містить запит щодо отримання інформації (копій документів), необхідної (необхідних) для виконання покладених на Держфінмоніторинг завдань. Один файл-запит може містити декілька запитів (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано*

в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України», «запит».

ФАЙЛ-КВИТАНЦІЯ

(англ. **file-receipt** [faɪl-rɪ'si:t])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), який містить інформацію про результати оброблення відповідного файлу та/або інформації в ньому (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318).*

ФАЙЛ-ЛИСТ

(англ. **file-list** [faɪl-lɪst])

- електронний документ (набір даних), що використовується при інформаційному обміні Держфінмоніторингом та СПФМ з інших питань (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України».

ФАЙЛ-ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ВЗЯТТЯ (ВІДМОВУ У ВЗЯТТІ) ІНФОРМАЦІЇ ПРО ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ НА ОБЛІК

(англ. **file-report on registration (refuse to register) information about financial transactions** [faɪl rɪ'pɔ:t ɒn 'redʒɪs'treɪʃən (,rɪ:'fju:z tu: 'regɪstrət) ,ɪnfə'meɪʃən ə'baʊt faɪ'nænsɪəl træn'zækʃənz])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується Держфінмоніторингом та надсилається СПФМ і містить інформацію про обробку інформації про фінансові операції та про взяття (відмову у взятті) її на облік (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України», «фінансова операція».

ФАЙЛ-ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СУБ'ЄКТА

(англ. **file-report on the results of processing of information about the entity** [faɪl-ri'pɔ:t ɒn ðə ri'zʌltz ɒv 'prəʊsesɪŋ ɒv ,ɪnfə'meɪʃən ə'baʊt ði 'entɪti])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується Держфінмоніторингом та надсилається СПФМ і містить інформацію про обробку відомостей про СПФМ, їх відокремлені підрозділи та відповідальних осіб (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України», «відповідальний працівник».

ФАЙЛ-ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СУБ'ЄКТА ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

(англ. **file-report on reporting entities** [faɪl-ri'pɔ:t ɒn ri'pɔ:tɪŋ 'entɪtɪz])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується СПФМ та надсилається Держфінмоніторингу і містить відомості про СПФМ (відокремлені підрозділи), відповідальних осіб СПФМ, необхідні для взяття СПФМ на облік, зняття СПФМ з обліку, а також внесення змін до інформації про СПФМ в Єдиний інформаційній системі (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України», «відповідальний працівник», «Єдина інформаційна система».

ФАЙЛ-ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ

(англ. **file-report on financial transactions** [faɪl-ri'pɔ:t ɒn faɪ'nænʃəl trænz'zækʃənz])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується СПФМ та надсилається Держфінмоніторингу і містить інформацію про фінансові операції (ФО). Один файл-повідомлення може містити інформацію про декілька фінансових операцій (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України», «фінансова операція».

ФАЙЛ-РІШЕННЯ

(англ. **file-solution** [faɪl-sə'lu:ʃən])

- електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується Держфінмоніторингом та надсилається СПФМ і містить інформацію про рішення (доручення) Держфінмоніторингу або запит на відстеження (моніторинг) фінансових операцій (*джерело: Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «Державна служба фінансового моніторингу України», «фінансова операція», «відстеження фінансової операції».

ФАКТОРИ РИЗИКУ

(англ. **risk factors** [rɪsk 'fæktəz])

- обставини, які можуть призвести до часткової або повної втрати грошових коштів клієнта, у тому числі за рахунок зниження вартості цінних паперів або інших фінансових інструментів (*джерело: Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «клієнт».

ФАКТОРИНГ

(англ. **factoring** ['fæktərɪŋ])

- взяття на себе зобов'язань однієї компанії іншою (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 175 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundrytypologies.html>*);

- процес перепоступки факторинговій компанії неоплачених боргових вимог (рахунків-фактур) у поєднанні з елементами фінансового, бухгалтерського, інформаційного, страхового, юридичного та іншого обслуговування постачальника (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ФАЛЬШИВИЙ БАНКОМАТ

(англ. **fake ATM** [feɪk 'eɪ.ti:'em])

- об'єкт, ззовні схожий на справжній банкомат, який не під'єднаний до комунікацій банків чи процесингових центрів і функціонує з єдиною метою - отримання даних магнітної смуги платіжних карток та ПІН-кодів

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «банкомат», «платіжна картка»,

ФАХІВЕЦЬ У ГАЛУЗІ ПРАВА

(англ. **legal professional** ['li:g(ə)l prə'fɛʃ(ə)n(ə)l])

- юристи, адвокати, нотаріуси у галузях цивільного та загального права та інші незалежні фахівці у галузі права (джерело: *The FATF RBA guidance for legal professionals (October 23, 2008). Glossary of terminology [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/riskbasedapproachguidanceforlegalprofessionals.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «адвокат», «нотаріус».

ФІАТНІ ВАЛЮТИ

(англ. **fiat currencies** ['faɪət 'klɛnsɪz])

- більшість сучасних паперових грошей, які не мають власної внутрішньої цінності та використовуються виключно як засіб платежу (джерело: *FATF Report: Money Laundering / terrorist financing risks and vulnerabilities associated with gold [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML-TF-risks-vulnerabilities-associated-with-gold.pdf>).

ФІАТНІ ГРОШІ

(англ. **fiat money** ['faɪət 'mʌni])

- гроші, законні платіжні засоби, номінальна вартість яких встановлюється, забезпечується та гарантується державою на основі свого авторитету та влади. *Ф.* з. не мають самостійної внутрішньої вартості, співставної зі встановленим державою і зазначеним на банкноті чи монеті номіналом. *Ф.* з. не мають гарантій обміну у фіксованій пропорції на золото або інші дорогоцінні метали. Їх обіг здійснюється на основі розпорядження, яке спирається на задекларований авторитет державної влади (джерело *Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 1008*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «гроші».

ФІЗИЧНА ОСОБА

(англ. **individual** [ɪndɪ'vɪdʒʊəl])

- людина як учасник цивільних (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- громадянин України, іноземець, особа без громадянства, яка не здійснює підприємницької діяльності (джерело: *Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369*).

ФІЗИЧНА ПРИСУТНІСТЬ

(англ. **physical presence** ['fɪzɪkəl 'prezns])

- наявність повноцінного управління та менеджменту, що знаходиться у країні. Наявність місцевого агента чи співробітників нижчої ланки не є фізичною присутністю (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- знаходження у середині країни істотного інтелектуального чи адміністративного керівництва. Звичайна наявність місцевого агента чи співробітників низького рівня не є фізичною присутністю (джерело: *The FATF guidance Correspondent banking services (October 2016)*,

footnote 17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/correspondent-banking-services.htm>).

ФІЗИЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ

(англ. **physical surveillance** [fɪzɪkəl sɜː'veɪləns])

- метод отримання інформації загального та розвідувального характеру, а також інформації про приватну особу чи організацію, звички та взаємовідносин між підозрюваними (джерело: *FATF Report: Operational Issues Financial Investigations Guidance* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Operational%20Issues_Financial%20investigations%20Guidance.pdf).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «підозрюваний».

ФІЗИЧНЕ ТРАНСКОРДОННЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ

(англ. **physical cross-border transportation** [ˈfɪzɪkəl krɒs-ˈbɔːdə ˌtrænsˌpɔːˈteɪʃən])

- будь-яке фізичне ввезення чи вивезення готівки або ОІП з однієї країни до іншої. У цей термін включаються наступні способи переміщення: (1) фізичне переміщення фізичною особою, у багажі або у транспортному засобі такої особи; (2) транспортування валюти або ОІП через контейнерні вантажі; (3) поштова розсилка валюти або ОІП фізичною чи юридичною особою (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «валюта», «оборотні інструменти на пред'явника», «фізична особа», «юридична особа».

ФІЗИЧНІ ОСОБИ

(англ. **individuals** [ɪndɪˈvɪdʒʊəlz])

- фізичні особи, які не є суб'єктами господарювання (джерело: *Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908*).

ФІЗИЧНІ ОСОБИ-НЕРЕЗИДЕНТИ

(англ. **non-residents-individuals** [nɒn-ˈreɪzɪdənts-ɪndɪˈvɪdʒʊəlz])

- іноземці, особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України (джерело: *Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707*).

ФІЗИЧНІ ОСОБИ-РЕЗИДЕНТИ

(англ. **resident individuals** [ˈreɪzɪdənt ɪndɪˈvɪdʒʊəlz])

- громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі ті, що тимчасово перебувають за кордоном (джерело:

Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707).

ФІКСУВАННЯ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ ТЕХНІЧНИМИ ЗАСОБАМИ

(англ. **fixing the court session by technical means** [ˈfɪksɪŋ ðə kɔ:t ˈseʃən baɪ ˈteknɪkəl mi:nz])

- технічний запис розгляду справи судом за допомогою звукозаписувального технічного засобу, що включає в себе створення фонограми судового засідання (*джерело: Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання): затверджено наказом Державної судової адміністрації України «Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання)» від 20.09.2012 № 108 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 77. – Ст. 3144).*

ФІКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

(англ. **fictitious activity of a business entity** [fɪkˈtɪʃəs ækˈtɪvɪtɪ ðv ə ˈbɪznɪs ˈentɪtɪ])

- ознаки фіктивності, що дають підстави для звернення до суду про припинення юридичної особи або припинення діяльності фізичною особою - підприємцем, в тому числі визнання реєстраційних документів недійсними:

зареєстровано (перереєстровано) на недійсні (втрачені, загублені) та підроблені документи; незареєстровано в державних органах, якщо обов'язок реєстрації передбачено законодавством; зареєстровано (перереєстровано) у органах державної реєстрації фізичними особами з подальшою передачею (оформленням) у володіння чи управління підставним (неіснуючим), помаршом, безвісти зниклим особам або таким особам, що не мали наміру провадити фінансово-господарську діяльність або реалізовувати повноваження;

зареєстровано (перереєстровано) та проваджено фінансово-господарську діяльність без відома та згоди його засновників та призначених у законному порядку керівників (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти господарювання», «юридична особа», «фізична особа», «господарська діяльність».

ФІКТИВНА КОМПАНІЯ (КОМПАНІЯ-ОБОЛОНКА)

(англ. **shell company** [ʃɛl ˈkʌmpəni])

- компанія, яка є зареєстрованою, але не має значних активів та не здійснює жодної діяльності (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundrying.html>);*

- компанія, що не має значних активів та операцій, або юридична особа, що не здійснює жодної діяльності і не проводить операцій в юрисдикції, де вона зареєстрована. Фіктивні компанії можуть створюватись у багатьох юрисдикціях, включаючи офшорні фінансові центри чи території з пільговим режимом оподаткування (податкові гавані). До того ж вони можуть мати різну структуру власності. Акціями (номінальними чи на пред'явника)

можуть володіти фізичні чи юридичні особи. Деякі компанії можуть створюватись для однієї єдиної мети чи мати тільки один актив. Інші створюються для багатьох цілей чи управляють багатьма активами, що сприяє змішуванню законних та незаконних активів. Можливість анонімності є важливим фактором у використанні фіктивних компаній. Вони можуть використовуватись для приховування особистості фізичних осіб, які є справжніми власниками чи осіб, які контролюють компанію (бенефіціарні власники) (*джерело: The FATF report «Money laundering and terrorist financing through the real estate sector» (June 29, 2007), page 14, par 30, 31. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/moneylaunderingandterroristfinancingthroughtherealestatesector.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «юридичні особи», «фізичні особи», «бенефіціарний власник».

ФІКТИВНЕ БАНКРУТСТВО

(англ. **fictitious bankruptcy** [fɪk 'tɪʃəs 'bæŋkrəptsi])

- завідомо неправдива офіційна заява громадянина - засновника (учасника) або службової особи суб'єкта господарської діяльності, а так само громадянина - суб'єкта підприємницької діяльності про фінансову неспроможність виконання вимог з боку кредиторів і зобов'язань перед бюджетом, якщо такі дії завдали великої матеріальної шкоди кредиторам або державі (*джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122*).

ФІКТИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

(англ. **fake entrepreneurship** [feɪk 'ɒntɹəprə 'nɜ:ʃɪp])

- створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ФІКТИВНИЙ ШЛЮБ

(англ. **fake marriage** [feɪk 'mæɪdʒ])

- шлюб, що укладено жінкою та чоловіком або одним із них без наміру створення сім'ї та набуття прав та обов'язків подружжя (*джерело: Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135*);
- зареєстрований без наміру створити сім'ю правовий акт, за яким в осіб, що його уклали, не виникають подружні права і обов'язки (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «шлюб».

ФІКТИВНІ КОМПАНІЇ

(англ. **shell companies** [ʃel 'kʌmpəniːz])

- компанія або корпорація є об'єктом з обмеженою відповідальністю, яка не має фізичної присутності у своїй юрисдикції, не має працівників та не здійснює комерційної діяльності. Вона зазвичай формується в юрисдикції податкового притулку або секретності, і його основною або єдиною метою є ізолювати реального фактичного власника від податків, розкриття інформації або того й іншого. Фіктивні компанії також називаються міжнародними комер-

ційними компаніями, особистими інвестиційними компаніями, підставними компаніями або компаніями «поштової скриньки» (джерело: *Financial Transparency Glossary*. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf).

ФІЛІЯ

(англ. **branch** [bra:nʃ])

- відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій (джерело: *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «представництво».

ФІЛІЯ БАНКУ

(англ. **bank's branch** [bæŋkz bra:n(t)ʃ])

- відокремлений структурний підрозділ банку, що не має статусу юридичної особи та здійснює банківську діяльність від імені банку. *Ф. б.* діє на підставі окремого положення, виступає від імені головного банку, має свій субкореспондентський рахунок і МФО та здійснює банківські операції, передбачені положенням про філію. *Ф. б.* може бути відкрита як на території України, так і на території інших держав. *Ф. б.* на території України відкривають за умов: наявності приміщення, придатного для її розміщення; професійної придатності та відповідної репутації керівника і головного бухгалтера та інших вимог, встановлених Національним банком. *Ф. б.* відкривають за погодженням із територіальним управлінням Національного банку за місцем розташування на підставі клопотання банку про відкриття філії, рішення зборів акціонерів чи учасників, затвердженого положення про філію, копії статуту банку, документів, що підтверджують право власності на приміщення, в якому буде розташована *Ф. б.*, чи договору оренди на це приміщення. *Ф. б.* на території іншої держави створюється на підставі відповідної ліцензії Національного банку за тими ж вимогами, що встановлені для відкриття іноземних *Ф. б.* на території України, і наявності ліцензії на здійснення інвестицій за кордон у зв'язку із створенням філії. *Ф. б.*, що створюється на території іншої країни, реєструють відповідно до вимог законодавства цієї країни (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «юридична особа».

ФІЛІЯ ІНОЗЕМНОГО БАНКУ

(англ. **branch of a foreign bank** [bra:nʃ əv ə 'fɔrɪn bæŋk])

- відокремлений структурний підрозділ іноземного банку, що не має статусу юридичної особи і провадить свою діяльність на території України відповідно до вимог, встановлених законами України для банків (джерело: *Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ФІЛІЯ СТРАХОВИКА-НЕРЕЗИДЕНТА

(англ. **branch of the non-resident insurer** [bra:nʃ əv ðə 'nɒn 'rezɪdənt ɪn'sʊərə])

- постійне представництво страховика-нерезидента у формі філії (джерело: *Порядок реєстрації філій страховиків-нерезидентів: затверджено рішенням Державної комісії з*

регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку реєстрації філії страховиків-нерезидентів» від 19.07.2006 № 6021, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 вересня 2006 р. за № 1050/12924 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 38. – Ст. 2600);

- зареєстроване в Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, постійне представництво страховика-нерезидента у формі філії, яке одержало в установленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності на території України (джерело: *Порядок ліквідації філії страховиків-нерезидентів: затверджено рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку ліквідації філії страховиків-нерезидентів» від 07.12.2006 № 6504, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 січня 2007 р. за № 1/13268 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 35. – Ст. 108).*

ФІНАНСИ

(англ. **finances** [ˈfɪnænsɪz])

- економічна категорія, яка відображає сукупність економічних відносин, пов'язаних із розподілом та перерозподілом ВВП, а в окремих випадках і національного багатства країни, з метою формування фінансових ресурсів, створення фондів грошових коштів та їхнього використання для забезпечення соціально-економічного розвитку країни.

На практиці категорія *Ф.* знаходить свій прояв у неперервному русі розподіленої вартості за допомогою конкретних видів доходів, надходжень, нагромаджень, відрахувань, видатків, витрат, а також у русі фінансових ресурсів. За своїм змістом *Ф.* відображають кінцеву мету розподільних і перерозподільних процесів – формування та використання фондів грошових коштів, які поділяють на централізовані та децентралізовані (джерело: *Фінанси: підручник. / [С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко та ін.] за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.*)

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

(англ. **financial security of the state** [faɪˈnænsɪəl sɪˈkjʊərəti əv ðə steɪt])

- захищеність інтересів держави у фінансовій сфері, або такий стан бюджетної, податкової та грошово-кредитної систем, що гарантує спроможність держави ефективно формувати, зберегти від надмірного знецінення та раціонально використовувати фінансові ресурси країни для забезпечення її соціально-економічного розвитку і обслуговування фінансових зобов'язань (джерело: *Фінансова безпека держави. Сухоруков А.І., Ладюк О.Д. : [навч. посібник]. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.*)

ФІНАНСОВА ГРУПА

(англ. **financial group** [faɪˈnænsjəl gru:p])

- група, що складається з материнської компанії або іншої юридичної особи будь-якого типу, що здійснює функції контролю та координації відносно усіх членів групи з питань здійснення групового нагляду, згідно з Основними Принципами. Філії та/або дочірні компанії є об'єктом політики та процедур з ПВК/ФТ на рівні групи (джерела: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>; The FATF Guidance for a risk-based approach Effective supervision and enforcement by aml/cft supervisors of the financial sector and law enforcement (October 2015). Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/documents/riskbasedapproach/documents/rba-effective-supervision-and-enforcement.html>);*

- банківська група, небанківська фінансова група (джерело: *Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банківська група», «небанківська фінансова група», «основні принципи».

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

(англ. **financial activity** [faɪ'nænsjəl æk'tɪvɪti])

- діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства (джерело: *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

ФІНАНСОВА ДОПОМОГА

(англ. **financial aid** [faɪ'nænsjəl eɪd])

- фінансова допомога, надана на безповоротній або поворотній основі (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «безповоротна фінансова допомога», «поворотна фінансова допомога».

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

(англ. **financial statements** [faɪ'nænsjəl 'steɪtmənts])

- звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства (джерело: *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*);

- звітність підприємства в обсягах та за формою, передбаченими чинним законодавством (джерело: *Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затверджено наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації»» від 26.01.2001 № 49/121, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 8 лютого 2001 р. за № 121/5312 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 7. – Ст. 290*);

- звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності банку (джерело: *Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України»» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65*).

– Ст. 2208).

ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ

(англ. **financial company** [faɪ'nænʃəl 'kɒmpəni])

- фінансова установа, яка надає фінансові послуги, державне регулювання яких відповідно до законодавства віднесено до компетенції Нацкомфінпослуг, та яка не є страховиком, фінансовою установою, яка надає послуги з накопичувального пенсійного забезпечення, фінансовою установою - юридичною особою публічного права, а також кредитною установою, у тому числі кредитною спілкою та ломбардом (*джерело: Положення про Державний реєстр фінансових установ: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» від 28.08.2003 № 41 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 28.11.2013 № 4368), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2003 р. за № 797/8118 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 38. – Ст. 2048).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «страховик», «кредитна спілка».

ФІНАНСОВА ОПЕРАЦІЯ

(англ. **financial operation** [faɪ'nænʃəl ,ɒpə'reɪʃən])

- будь-які дії щодо активів клієнта, вчинені за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу, або про які стало відомо суб'єкту державного фінансового моніторингу в рамках виконання цього Закону (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057).*

ФІНАНСОВА ПОСЛУГА

(англ. **financial service** [faɪ'nænʃəl 'sɜːvɪs])

- операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, - і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів. Фінансовими вважаються такі послуги:

- 1) випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та/або їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків;
- 2) довічне управління фінансовими активами;
- 3) діяльність з обміну валют;
- 4) залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;
- 5) фінансовий лізинг;
- 6) надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту;
- 7) надання гарантій та поручительств;
- 8) переказ коштів;
- 9) послуги у сфері страхування та у системі накопичувального пенсійного забезпечення;
- 10) професійна діяльність на ринку цінних паперів, що підлягає ліцензуванню;
- 11) факторинг;
- 11-1) адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах;
- 12) управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з

нерухомістю відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю»;

13) операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів;

14) банківські та інші фінансові послуги, що надаються відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «ринки фінансових послуг», «учасники ринків фінансових послуг», «фінансови актив».

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ

(англ. **financial stability** [faɪˈnænsjəl stəˈbɪlɪti])

- стан фінансової системи, в якому вона здатна належним чином забезпечити можливість ефективно виконувати свої ключові функції, такі як фінансове посередництво та забезпечення здійснення платежів, і таким чином сприяти стійкому економічному зростанню, а також протистояти негативному впливу кризових явищ на економіку (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238).*

ФІНАНСОВА УСТАНОВА

(англ. **financial institution** [faɪˈnænsjəl ˌɪnstɪˈtjuːʃən])

- будь-яка фізична або юридична особа, яка, в якості своєї ділової діяльності, проводить одну або більше з наступних операцій на користь або від імені клієнта:

1. Прийняття депозитів та інших грошових коштів на основі повернення від населення.
2. Кредитування.
3. Фінансовий лізинг.
4. Послуги з переказу грошей чи цінностей
5. Випуск та управління платіжними засобами (напр., кредитні та дебетові картки, чеки, дорожні чеки, платіжні доручення та банківські переказні векселя, електронні гроші).
6. Фінансові гарантії та зобов'язання.
7. Здійснення торгівельних операцій з:
 - (а) інструментами грошового ринку (чеки, векселі, депозитні сертифікати, деривативи тощо);
 - (б) іноземною валютою;
 - (в) валютними інструментами, інструментами процентних ставок та індексними інструментами;
 - (г) переказними цінними паперами;
 - (г) товарними ф'ючерсами
8. Участь в емісії цінних паперів та надання фінансових послуг, пов'язаних з цими цінними паперами.
9. Управління індивідуальними та колективними портфелями.
10. Зберігання та розпорядження готівкою або ліквідними цінними паперами від імені інших осіб.
11. Здійснення іншого інвестування, розпорядження чи управління активами чи коштами від імені інших осіб.
12. Андеррайтинг та розміщення полісів страхування життя та інших полісів страхування, пов'язаних із інвестуванням.
13. Обмін грошових коштів та валюти (*джерело: The FATF Recommendations General*

Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>);

- юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку. До фінансових установ належать банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії та інші юридичні особи, виключним видом діяльності яких є надання фінансових послуг, а у випадках, прямо визначених законом, - інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг. Не є фінансовими установами (не мають статусу фінансової установи) незалежні фінансові посередники, що надають послуги з видачі фінансових гарантій в порядку та на умовах, визначених Митним кодексом України (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*);

- установа, яка є фінансовою відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», міжнародна фінансова організація, іноземна юридична особа, яка є іноземною фінансовою установою відповідно до законодавства держави її реєстрації та надала кредит, позику в іноземній валюті резиденту України на підставі договору, зареєстрованого Національним банком України (*джерело: Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555*);

- ліцензіат - фінансова установа, яка отримала відповідну ліцензію Нацкомфінпослуг на надання фінансової послуги (*джерело: Положення про Державний реєстр фінансових установ: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» від 28.08.2003 № 41 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 28.11.2013 № 4368), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2003 р. за № 797/8118 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 38. – Ст. 2048*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «емісія цінних паперів» «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «фінансовий лізинг», «юридичні особи», «дериватив», «вексель», «страхування», «страхування життя», «банк».

ФІНАНSOVA УСТАНОВА ВІДПРАВНИК

(англ. **ordering financial institution** [ˈɔːdəɪŋ faɪˈnæŋʃəl ,mɪstɪˈtjuːʃən])

- фінансова установа, яка ініціює електронний платіж та переказує кошти після отримання запиту на переказ від імені відправника (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «відправник» «електронний платіж», «фінансова установа».

ФІНАНSOVA УСТАНОВА ОТРИМУВАЧ

(англ. **beneficiary financial institution** [ˌbɛnɪˈfɪʃəri faɪˈnæŋʃəl ,mɪstɪˈtjuːʃən])

- фінансова установа, яка отримує грошовий переказ від фінансової установи, що направила платіж, прямо або через фінансову устанovu посередника і надає кошти бенефіціару цього платежу (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс].*

– Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

ФІНАНСОВА УСТАНОВА ПОСЕРЕДНИК

(англ. **intermediary financial institution** [ˌɪntə'mi:diəri faɪ'nænʃəl ˌɪnstɪ'tju:ʃən])

- фінансова установа у ланцюжку серійних платежів або платежів з маршрутною інструкцією, яка отримує та відправляє грошовий переказ від імені фінансової установи відправника та фінансової установи отримувача або іншої фінансової установи посередника (*джерело: The FATF Recommendations Glossary of specific terms used in Interpretive Note 16 [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіж з маршрутною інструкцією», «фінансова установа відправник», «фінансова установа отримувач».

ФІНАНСОВА УСТАНОВА - ЮРИДИЧНА ОСОБА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

(англ. **financial institution a legal entity of public law** [faɪ'nænʃəl ˌɪnstɪ'tju:ʃən - ə 'li:gəl 'entɪtɪ ɒv 'pʌblɪk lɔ:])

- фінансова установа, яка створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування й уповноважена надавати фінансові послуги (крім фінансових установ, які мають статус міжурядових міжнародних організацій; Державної казначейської служби України; державних цільових фондів) (*джерело: Положення про Державний реєстр фінансових установ: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» від 28.08.2003 № 41 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 28.11.2013 № 4368), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2003 р. за № 797/8118 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 38. – Ст. 2048)*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «фінансова послуга».

ФІНАНСОВА ХОЛДИНГОВА ГРУПА

(англ. **financial holding group** [fɪ'nænʃ(ə)l 'həʊldɪŋ gru:p])

- об'єднання, яке складається переважно або виключно із установ, що надають фінансові послуги, причому серед них має бути щонайменше один банк, а материнська компанія має бути фінансовою установою (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова послуга», «банк», «материнська компанія», «фінансова установа».

ФІНАНСОВА ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ

(англ. **financial holding company** [faɪ'nænʃəl 'həʊldɪŋ ˈkɒmpəni])

- юридична особа, основним видом діяльності якої є участь у статутному капіталі юридичних осіб, та діяльність фінансових установ, які є її дочірніми та/або асоційованими компаніями, є основною.

Діяльність фінансових установ є основною, якщо сукупне середньоарифметичне значення їх активів за останні чотири звітних періоди (квартали) становить 80 і більше відсотків

сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх дочірніх та асоційованих компаній за цей період (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «асоційована компанія», «дочірня компанія».

ФІНАНСОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

(англ. **financial liability** [faɪ'nænʃəl ,laɪə'bɪlɪti])

- зобов'язання банку, що обліковується за активними рахунками позабалансового обліку. До таких зобов'язань належать зобов'язання з кредитування, гарантії, поручительства, акредитиви, акцепти та авалі, що надані банкам і клієнтам, активи до отримання (*джерело: Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*);

- будь-яке зобов'язання, що є: 1) контрактним зобов'язанням передати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому суб'єкту або обмінятися фінансовим активом чи фінансовим зобов'язанням з іншим суб'єктом за умов, які є потенційно несприятливими для банку; 2) контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться (можуть здійснюватися) власними інструментами капіталу суб'єкта та який є непохідним інструментом, за яким банк зобов'язаний надавати змінну кількість власних інструментів капіталу або ж похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться іншим чином, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів на фіксовану кількість власних інструментів капіталу банку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «грошові кошти (гроші)», «фінансовий актив».

ФІНАНСОВЕ ОЗДОРОВЛЕННЯ БАНКУ

(англ. **financial rehabilitation of the bank** [faɪ'nænʃəl ,ri:ə'bɪlɪ'teɪʃən ɒv ðə bæŋk])¹

- відновлення платоспроможності банку та приведення фінансових показників його діяльності у відповідність із вимогами Національного банку України (*джерело: Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30*).

ФІНАНСОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО

(англ. **financial intermediation** [faɪ'nænʃəl ,ɪntə(:),mi:di'eɪʃən])

- діяльність, пов'язана з отриманням та перерозподілом фінансових коштів, крім випадків, передбачених законодавством. Фінансове посередництво здійснюється установами банків та іншими фінансово-кредитними організаціями (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*);

- законодавчо врегульована діяльність фінансових установ на ринку фінансових послуг, спрямована на трансформацію власних, залучених і запозичених грошових коштів у різні фінансові активи, та надання інших фінансових послуг, з метою одержання прибутку

(джерело: *Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міценко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*)

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансова установа», «фінансова послуга», «грошові кошти (гроші)», «прибуток».

ФІНАНСОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

(англ. **financial investigation** [faɪ'nænʃəl ɪn'vestɪ'geɪʃən])

- дослідження фінансових аспектів злочинної діяльності. Головна ціль фінансових розслідувань – виявити та задокументувати переміщення грошей під час здійснення злочинної діяльності (джерело: *FATF Report: Operational Issues Financial Investigations Guidance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Operational%20Issues_Financial%20investigations%20Guidance.pdf*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «злочинна діяльність».

ФІНАНСОВИЙ АКТИВ

(англ. **financial asset** [faɪ'nænʃəl 'æset])

- будь-який актив, погашення якого здійснюватиметься з використанням грошей або іншого фінансового інструменту (джерело: *Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*);

- (1) Грошові кошти та їх еквіваленти. (2) Контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства. (3) Контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно вигідних умовах. (4) Інструмент власного капіталу іншого підприємства. (5) Контракт, розрахунки за яким здійснюватимуться власними інструментами капіталу банку та який є непохідним інструментом, за яким банк зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу або ж похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться іншим чином, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів (іншого фінансового активу) на фіксовану кількість власних інструментів капіталу банку (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «грошові кошти (гроші)», «активи».

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

(англ. **financial analysis of the enterprise activity** [faɪ'nænʃəl ə'næləsis ɒv ði 'entəpraɪz æk'tɪvɪti])

- комплексне вивчення фінансового стану підприємства з метою оцінки досягнутих фінансових результатів, що проводиться за допомогою методів фінансового аналізу за даними фінансової звітності підприємства (джерело: *Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затверджено наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» від 26.01.2001 № 49/121, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 8 лютого 2001 р. за № 121/5312 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 7. – Ст. 290*).

ФІНАНСОВИЙ БАНКІВСЬКИЙ ВЕКСЕЛЬ

(англ. **financial bills of exchange** [faɪ'neɪʃəl bɪlz ɒv ɪks'tʃeɪndʒ])

- цінний папір, що посвідчує безумовне зобов'язання банківської установи сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя.

Особливості видачі, обігу, обліку, сплати та стягнення за фінансовими банківськими векселями визначаються Національним банком України за погодженням з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (*джерело: Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2374-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 24. – Ст. 128*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*цінний папір*», «*вексель*».

ФІНАНСОВИЙ ІНЖИНІРИНГ

(англ. **financial engineering** [fɪ'nænʃ(ə)l ɪndʒɪ'nɪərɪŋ])

- (1) Розробка нових фінансових інструментів, схем або технологій здійснення фінансових операцій з метою вдосконалення управління фінансами та мінімізації ризиків. (2) Комбінування фінансових інструментів з різними параметрами ризику та прибутковості з метою реалізації інвестиційної стратегії бізнесу при формуванні інвестиційних портфелів банків та інвестиційних компаній. *Ф. і.* широко використовують в процесі структурованого фінансування і сек'юритизації (*джерело: Фінансовые инструменты / под ред. Ф. Фабоцци ; [пер. с англ. Е. Востриковой, Д. Ковалевского, М. Орлова]. – М.: Эксмо, 2010. – 864 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*фінансовий інструмент*», «*фінансова операція*».

ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ

(англ. **financial instrument** [fɪ'nænʃ(ə)l ɪnstr(ə)m(ə)nt])

- будь-який контракт, результатом якого є створення фінансового активу одного суб'єкта господарювання і фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу іншого суб'єкта господарювання. *Ф. і.* – це контракт, за яким одночасно в одного суб'єкта господарювання виникає фінансовий актив, а в іншого – фінансове зобов'язання або інструмент власного капіталу. *Ф. і.* – фінансові активи чи пасиви, які можна купувати та продавати на ринку та за допомогою яких здійснюється розподіл та перерозподіл створеного капіталу. *Ф. і.* – юридичний документ, що відображує певні договірні взаємовідносини, або який надає певні права. Обіговий *Ф. і.* з правом перепоступки (*negotiable instrument*) призначений для продажу або передачі іншій особі (чек, вексель тощо). *Ф. і.* поділяють на: валютні (обмін однієї грошової одиниці на іншу); відсоткові (активи, які приносять прибуток за твердими, плаваючими чи змінними ставками); ціннові (акції, дорогоцінні метали, сировина, товари) інструменти (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*фінансовий актив*».

ФІНАНСОВИЙ КАЗНАЧЕЙСЬКИЙ ВЕКСЕЛЬ

(англ. **financial treasury bill** [faɪ'neɪʃəl ˈtrez(ə)ri bɪl])

- цінний папір, що посвідчує безумовне грошове зобов'язання центрального органу виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, яким оформлено заборгованість державного бюджету, сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя (векселедержателю).

Порядок видачі, обігу, обліку та сплати за фінансовими казначейськими векселями, що видаються центральним органом виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, затверджується Кабінетом Міністрів України відповідно до закону

про Державний бюджет України (*джерело: Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2374-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 24. – Ст. 128*).
Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «цінний папір», «вексель».

ФІНАНСОВИЙ КРЕДИТ

(англ. **financial loan** [faɪˈnæŋʃəl ləʊn])

- кошти, що надаються банком-резидентом або нерезидентом, що кваліфікується як банківська установа згідно із законодавством країни перебування нерезидента, або резидентами і нерезидентами, які мають згідно з відповідним законодавством статус небанківських фінансових установ, а також іноземною державою або його офіційними агентствами, міжнародними фінансовими організаціями та іншими кредиторами - нерезидентами юридичній чи фізичній особі на визначений строк для цільового використання та під процент (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112; Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міценко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «банк».

ФІНАНСОВИЙ КРЕДИТ ЛОМБАРДУ

(англ. **pawnshop financial loan** [ˈpɔːnʃɒp faɪˈnæŋʃəl ləʊn])

- надання ломбардом коштів у позику, забезпечених заставою, на визначений строк та під процент (*джерело: Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2005 р. за № 565/10845 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 21. – Ст. 1146*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «ломбард».

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ

(англ. **financial leasing** [faɪˈnæŋʃəl ˈliːsɪŋ])

- вид цивільно-правових відносин, що виникають із договору фінансового лізингу (*джерело: Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір фінансового лізингу».

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ

(англ. **financial mechanism** [fɪˈnænʃ(ə)l ˈmɛk(ə)nɪz(ə)m])

- (1) Сукупність форм організації фінансових відносин, методів (способів) формування та використання фінансових ресурсів, які застосовує суспільство з метою створення сприятливих умов для розвитку національної економіки, економічного та соціального розвитку країни. (2) Елемент господарського механізму, сукупність фінансових інструментів, важелів, методів і способів регулювання економічних відносин і процесів. *Ф. м.* включає ціни, податки, тарифи, мита, пільги, штрафи, санкції, дотації, субсидії, облікову ставку центрального банку, банківський відсоток, види та форми платежів, методи розподілу доходу та інші фінансові інструменти і методи. (3) Система поєднання методів та інструментів, яка направлена на вдосконалення організації, планування і стимулювання використання фінансових ресурсів (*джерело Фінансово-кредитний енциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 1042*).

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ

(англ. **financial monitoring** [faɪ'nænʃəl 'mɒnɪtərɪŋ])

- сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).

ФІНАНСОВИЙ ПОСЕРЕДНИК

(англ. **financial facilitator** [faɪ'nænʃəl fə'sɪlɪteɪtə])

- особа, яка наймається злочинними організаціями для проведення фінансових операцій, що пов'язані з доходами від продажу опіатів. Ці особи можуть бути фахівцями, які працюють у фінансових установах чи ВНУП, несертифікованих постачальників послуг з переказу коштів чи непрофесійних фінансових посередників (*джерело: FATF Report: Financial flows linked to the production and trafficking of Afghan opiates [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financial-flows-linked-to-production-and-trafficking-of-afghan-opiates.pdf>*).

ФІНАНСОВИЙ СТАН

(англ. **financial condition** [faɪ'nænʃəl kən'dɪʃən])

- сукупність показників, що відображають фактичну наявність, розміщення та/або використання активів клієнта небанківської фінансової установи, а також його реальні фінансові можливості, розпорядження якими згідно із законодавством України дає змогу проводити або ініціювати проведення фінансової(их) операції(й) на відповідні суми (*джерело: Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «активи», «клієнт», «фінансова операція».

ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА

(англ. **financial condition of the enterprise** [faɪ'nænʃəl kən'dɪʃən ɒv ði 'entəpraɪz])

- сукупність показників, що відображають наявність, розміщення і використання ресурсів підприємства, реальні й потенційні фінансові можливості підприємства (*джерело: Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затверджено наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» від 26.01.2001 № 49/121, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 8 лютого 2001 р. за № 121/5312 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 7. – Ст. 290*).

ФІНАНСОВІ АКТИВИ

(англ. **financial assets** [faɪ'nænʃəl 'æsets])

- кошти, цінні папери, боргові зобов'язання та право вимоги боргу, що не віднесені до цінних паперів (*джерело: Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1*).

ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

(англ. **financial investments** [faɪ'nænʃəl m'vestmənts])

- господарські операції, що передбачають придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та/або інших фінансових інструментів (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «інвестиції», «цінний папір», «дериватив».

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

(англ. **financial instruments** [faɪ'nænʃəl 'instrumənts])

- цінні папери, строкові контракти (ф'ючерси), відсоткові строкові контракти (форварди), строкові контракти на обмін (на певну дату в майбутньому) у разі залежності ціни від відсоткової ставки, валютного курсу або фондового індексу (відсоткові, курсові чи індексні свопи), опціони, що дають право на купівлю або продаж будь-якого із зазначених фінансових інструментів, у тому числі тих, що передбачають грошову форму оплати (курсів та відсоткові опціони) (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Стр. 1126. – Ст. 268*).

ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ, ЯКІ БУДУТЬ ЗДІЙСНЕНІ (КРІМ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИПЛАТОЮ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ, СПЛАТОЮ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИХ ТА МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ)

(англ. **financial transactions (except financial transactions related to payment of wages, payment of national and local taxes and fees)** [faɪ'nænʃəl trænz'ækʃənz (ɪk'sept faɪ'nænʃəl trænz'ækʃənz rɪ'leɪtɪd tu: 'peɪmənt ɒv 'weɪdʒɪz, 'peɪmənt ɒv 'næʃənlænd 'ləʊkəl 'tæksɪz ænd fi:z)])

- фінансові операції (спроба проведення фінансових операцій), проведені за період, зазначений у Запиті, що не може перевищувати тридцять календарних днів після дати отримання суб'єктом Запиту (*джерело: Порядок надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» від 23.12.2015 № 1168, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 р. за № 80/28210 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 404*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фінансові операції», «суб'єкти первинного фінансового моніторингу», «запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (крім фінансових операцій, пов'язаних із виплатою заробітної плати, сплатою загальнодержавних та місцевих податків і зборів)».

ФІНАНСУВАННЯ

(англ. **provision of finance** [prə'vɪzən əv faɪ'næns])

- надання кредитів для проведення торговельних операцій (*джерело: The FATF study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006). Annex I. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaundrying.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. Терміни «кредит».

ФІНАНСУВАННЯ ВЕРБУВАННЯ [ТЕРОРИСТІВ]

(англ. **recruitment financing** [rɪ'krʊ:tmənt faɪ'nænsɪŋ])

- будь-які кошти, що використовуються, в активний чи пасивний спосіб, для вербування членів до терористичної організації або для сприяння її цілям (*джерело: The FATF Report: Financing of recruitment for Terrorist Purposes [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-Recruitment-for-Terrorism.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «терористична організація».

ФІНАНСУВАННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

(англ. **financing of proliferation of weapons of mass destruction** [faɪ'nænsɪŋ ðv prəʊ,lɪfə'reɪʃən ðv 'wɛpənz ðv mæs dɪs'trʌkʃən])

- дії, які передбачають надання коштів та фінансових послуг з метою їх використання (повністю або частково) для виробництва, купівлі, володіння, розробки, експорту, транскордонного переміщення, посередницької діяльності, транспортування, передачі, накопичення або застосування ядерної, хімічної або біологічної зброї і засобів її доставки, включаючи матеріали, які до них відносяться (технологія та продукція подвійного призначення, яка використовується у протизаконних цілях), в порушення національного законодавства або міжнародних зобов'язань (*джерело: FATF Report: Combatting Proliferation Financing: A Status Report on Policy Development and Consultation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Status-report-proliferation-financing.pdf>*);

- дії з надання, збору чи використання будь-яких активів для розповсюдження зброї масового знищення, за вчинення яких передбачені міжнародні санкції (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «фізичне транскордонне переміщення».

ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

(англ. **terrorist financing** ['terəɪst faɪ'nænsɪŋ])

- фінансування проведення терористичних актів, терористів та терористичних організацій (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*);

- надання або збирання коштів будь-яким способом, прямо чи опосередковано, з наміром їх використання або знанням того, що вони будуть використовуватись для проведення терористичної діяльності (*джерело: EU Supranational Risk Assessment Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=81272*);

- дії, вчинені з метою фінансового або матеріального забезпечення окремого терориста чи

терористичної групи (організації), організації, підготовки або вчинення терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту, публічних закликів до вчинення терористичного акту, сприяння вчиненню терористичного акту, створення терористичної групи (організації) (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*);

- надання чи збір будь-яких активів з усвідомленням того, що їх буде використано повністю або частково:

для будь-яких цілей окремим терористом, терористичною групою або терористичною організацією;

для організації, підготовки і вчинення окремим терористом, терористичною групою або терористичною організацією визначеного Кримінальним кодексом України терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту, публічних закликів до вчинення терористичного акту, створення терористичної групи чи терористичної організації, сприяння вчиненню терористичного акту, провадження будь-якої іншої терористичної діяльності, а також спроби вчинення таких дій (*джерело: Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057; Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*терористична діяльність*», «*терористичний акт*».

ФІСКАЛЬНІ РИЗИКИ

(англ. **fiscal risks** [ˈfɪskəl rɪzks])

- ризики, виявлення яких спрямоване на недопущення мінімізації сплати податків і зборів, митних та інших платежів під час здійснення зовнішньоекономічних операцій (*джерело: Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323*).

ФІШИНГ

(англ. **phishing** [ˈfɪʃɪŋ])

- один з методів шахрайства з використанням соціальної інженерії, який полягає в тому, що зловмисники, імітуючи діяльність реально існуючих компаній та банків-емітентів та використовуючи не голосові засоби комунікації, під різними приводами намагаються отримати (вимагають) у держателів платіжних карток карткові реквізити та іншу конфіденційну інформацію (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*платіжна картка*», «*банк*», «*конфіденційна інформація*».

ФІШИНГОВИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ЛИСТ

(англ. **phishing email** [ˈfiʃ.ɪŋ ˈiːmeɪl])

- лист-звернення шахраїв, яке містить посилання на точну копію офіційної web-сторінки банку, платіжної системи чи компанії (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «платіжна система».

ФІШИНГОВИЙ САЙТ

(англ. **phishing site** [ˈfiʃ.ɪŋ saɪt])

- шахрайський сайт, який під виглядом надання неіснуючих послуг або маскуючись під веб-сторінки відомих організацій вимагає у Інтернет-користувачів паролі, реквізити платіжних карток та іншу конфіденційну інформацію (джерело: *Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «конфіденційна інформація».

ФІШКИ

(англ. **chips** [tʃɪps])

- касові інструменти. Видані казино і використовуються замість готівкових грошей в іграх між казино і гравцем. Фішки круглі із позначками їх вартості та найменуванням казино і обертаються в казино (джерело: *The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

ФЛОАТ

(англ. **float** [fləʊt])

- сума вартості (фішки + готівка), що знаходиться на гральному столі у казино (джерело: *The FATF Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) Електронний ресурс – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/vulnerabilitiesofcasinosandgamingsector.html>*).

ФОНД ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

(англ. **Deposit Guarantee Fund** [dɪˈpɒzɪt ˌgærənˈtiː fʌnd])

- установа, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків у випадках, встановлених цим Законом (джерело: *Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «фізична особа», «неплатоспроможний банк», «ліквідація банку».

ФОНД ФІНАНСУВАННЯ БУДІВНИЦТВА

(англ. **construction financing fund** [kənˈstrʌkʃ(ə)n ˈfɑːnənsɪŋ fʌnd])

- кошти, передані управителю фонду в управління, та використані чи будуть використані управителем у майбутньому на умовах Правил фонду та договору про участь у Ф. ф. б. Ф. ф. б. створюють фінансові установи. Ф. ф. б. є не юридичною особою, а системою обліку, тобто системою рахунків, відкритих управителем у своєму балансі, на яких акумулюються,

зберігаються, обліковуються та використовуються отримані ним у довірчу власність кошти установників управління майном (*джерело: Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «кошти», «юридична особа», «договір управління майном».

ФОНДОВИЙ РИНОК (РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ)

(англ. **stock market (securities market)** [stɒk 'mɑ:kɪt (sɪ 'kjʊəɪtɪz 'mɑ:kɪt)])

- сукупність учасників фондового ринку та правовідносин між ними щодо розміщення, обігу та обліку цінних паперів і похідних (деривативів) (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «учасники фондового ринку».

ФОРВАРД

(англ. **forward** ['fɔ:wəd])

- угода щодо купівлі-продажу фінансового активу, коли розрив між датою укладання угоди (датою контракту) та датою проведення обміну активами (датою валютування) перевищує два робочі дні. Ціна (курс), за якою (яким) буде здійснюватися операція в майбутньому, фіксується під час укладання форвардного контракту. Форвардний контракт є обов'язковим для виконання кожною стороною. Розрізняють валютний та товарний форвард. Форвардний контракт не є стандартизованим, тобто може бути укладений на будь-який строк та будь-яку суму за бажанням сторін (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ФОРВАРДНА УГОДА

(англ. **forward operation (FWD)** ['fɔ:wəd vɹə'reɪʃ(ə)n])

- термінова угода з обміну валют за раніше узгодженим курсом, яка укладається сьогодні, проте дата валютування (виконання контракту) відкладена на визначений термін у майбутньому (*джерело: Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. 84 с.*).

ФОРВАРДНИЙ ДОГОВІР

(англ. **forward contract** ['fɔ:wəd 'kɒntrækt])

- стандартний документ, який засвідчує зобов'язання особи придбати (продати) іноземну валюту у визначений час та на визначених умовах у майбутньому з фіксацією цін такого продажу під час укладення такого договору (*джерело: Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «договір».

ФОРВАРДНИЙ КОНТРАКТ

(англ. **forward contract** ['fɔ:wəd 'kɒntrækt])

- стандартизований цивільно-правовий договір, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установлений строк передати базовий актив у власність покупця на визначених умовах, а покупець зобов'язується прийняти в установлений строк базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену таким договором (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /.* – Ст. 112).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*дериватив*».

ФОРМА ОБЛІКУ

(англ. **accounting form** [ə'kauntɪŋ fɔ:m])

- документ установленого зразка (в паперовій або електронній формі), поданий суб'єктом для постановки на облік у Держфінмоніторингу або внесення змін до реквізитів (*джерело: Порядок формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор та форми такої довідки» від 08.06.2015 № 542, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2015 р. за № 749/27194 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – Ст. 1677).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*суб'єкти первинного фінансового моніторингу*», «*реквізити*».

ФОРМАЛЬНЕ ВОЛОДІННЯ

(англ. **formal possession** ['fɔ:məl pə'zɛʃən])

- розмір істотної участі заявника у фінансовій установі (*джерело: Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*істотна участь*», «*фінансова установа*».

ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ

(англ. **forms of payments** ['fɔ:mz ðv 'peɪmənts])

- способи здійснення розрахунків між суб'єктами господарювання та фізичними особами. Банківські розрахунки проводяться у готівковій та безготівковій формах згідно з правилами, встановленими нормативно-правовими актами Національного банку (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*банківські розрахунки*», «*Національний банк України*», «*суб'єкти господарювання*», «*фізична особа*».

ФОРФЕЙТИНГ(англ. **forfeiting** [ˈfɔːfɪtɪŋ])

- купівля дебіторської заборгованості без права регресу (обороту) документів на попереднього власника. *Ф.* інколи ще називають форфетуванням (*джерело* *Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 1059*).

ФОРТФЕЙТИНГ(англ. **forfaiting** [ˈfɔːfɪtɪŋ])

- викуп прав вимог експортера (всю кількість боргів імпортерів, які заборгували даному експортеру) за дисконтною ціною, що сплачується готівкою. Покупець прав вимог чи фортфейтер повинен відразу оплатити борги імпортера. Права вимог гарантується банком імпортера, фортфейтер звільняє експортера від ризику несплати імпортером. Право вимоги згодом стає формою боргового інструменту, що може бути проданим на вторинному ринку як вексель чи письмового зобов'язання. Форфейтинг є методом фінансування торгівлі, що дозволяє експортеру продавати його права вимоги на середньострокові терміни (півроку-7 років) фортфейтеру за дисконтною ціною та отримати гроші готівкою. За цим методом фортфейтер бере на себе усі ризики, надаючи змогу експортеру розширювати умови відкритого рахунку та додавати дисконт у ціну продажу. Фортфейтинг використовується зазвичай у капітальних товарах чи великих проєктах (*джерело: The APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012), par. 182 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>*).

ФРАНШИЗА(англ. **franchise** [ˈfræntʃaɪz])

- частина збитків, що не відшкодовується страховиком згідно з договором страхування (*джерело: Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «страхування».

ФРОНТ-ОФІС(англ. **front-office** [frʌntˈɒfɪs])

- операційний підрозділ банку та інші його структурні одиниці, які відповідають за розвиток і управління взаємовідносинами з контрагентами. У *Ф.-о.* відбувається безпосереднє спілкування з клієнтами, первинна верифікація наданих позичальниками даних, збір і аналіз поданого пакету документів, підготовка угод з клієнтами тощо (*джерело* *Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 10*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «контрагент», «клієнт».

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА(англ. **fundamental principles of domestic law** [ˌfʌndəˈmentl ˈprɪnsəplz ɒv dɒmɪˈmɛstɪk lɔː])

- цей термін відноситься до основних правових принципів, на яких базуються національні правові системи і які надають структуру, в середині якої створюються закони та здійснюються повноваження. Ці фундаментальні принципи зазвичай містяться або виражені

у національній Конституції чи подібному документі, або ж через рішення суду найвищого рівня, який має повноваження робити тлумачення або визначення національного законодавства, які носять обов'язковий характер. Хоча це буде відрізнятися від країни до країни, деякі приклади таких фундаментальних принципів включають права на належний процес, презумпцію невинуватості та право людини на ефективний захист у судах (джерело: *The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>).

ФУНДАЦІЇ

(англ. **foundations** [faʊn'deɪʃənz])

- фундації (концепція яких базується на римському праві *universitas rerum*) у цивільному праві мають визначення, яке є аналогічним для трастів у загальному праві, та, відповідно, можуть використовуватись для схожої мети. Фундація, як правило, повинна розпоряджуватись майном, яке призначене для якоїсь певної мети. Зазвичай, доходи, що надходять від основних активів (на відміну від самих активів), використовуються для досягнення цілей, що зазначені у статутних документах. Фундація є юридичною особою і як така може здійснювати та бути залученою до ділової діяльності. Фундацію контролює рада директорів та не має власників. У більшості юрисдикцій фундації повинні мати суспільну мету. Однак, існують юрисдикції, в яких фундації можна створювати для особистих цілей. Зазвичай, фундації перебувають під жорстким контролем та повинні бути прозорими структурами (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex II. Explanatory Note: Trust. [Електронний ресурс]* – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «траст».

Ф'ЮЧЕРСНИЙ КОНТРАКТ (Ф'ЮЧЕРС)

(англ. **futures contract (futures)** ['fju:ʃəz 'kɒntrækt ('fju:ʃəz)])

- стандартизований строковий контракт, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установленний строк (дата виконання зобов'язань за ф'ючерсним контрактом) передати базовий актив у власність покупця на визначених специфікацією умовах, а покупець зобов'язується прийняти базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену сторонами контракту на дату його укладення (джерело: *Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /.* – Ст. 112).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «дериватив».

X

ХАВАЛА ТА ІНШІ ПОСТАЧАЛЬНИКИ АНАЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ (ХІПАП)

(англ. **hawala and other similar service providers** [havalɑ ænd 'ʌðə 'similə 'sɜ:vɪs prə'vaɪdə])

- служби грошових переказів, які пов'язані з конкретними географічними регіонами або етнічними спільнотами, що забезпечують переказ та отримання грошових засобів або еквівалентних цінностей та здійснюють розрахунки шляхом торгівлі, готівкових платежів та взаємозаліків протягом тривалого часу. Деякі ХІПАП мають особисті назви – «хавала», «хунді» та «тіньовий банкінг» (*джерело: The role of Hawala and other similar service providers in money laundering and terrorist financing (October 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Role-of-hawala-and-similar-in-ml-tf.pdf>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*переказ коштів*».

ХЕДЖУВАННЯ

(англ. **hedging** ['hɛdʒɪŋ])

- метод пом'якшення ризику, який полягає у визначенні об'єкта хеджування та підборі до нього адекватного інструменту хеджування. Суть хеджування полягає в компенсації збитків від об'єкта хеджування за рахунок прибутку від інструменту хеджування, які виникають за одних і тих самих умов чи подій. За наявності хеджування банк позбавляється як ризику, так і можливості отримання додаткового прибутку (за винятком хеджування за допомогою опціонів): якщо умови чи події будуть сприятливими з точки зору об'єкта хеджування, то будь-який прибуток автоматично перекриватиметься збитками від інструменту хеджування (*джерело: Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936*);

- метод зменшення ризику шляхом визначення об'єкта *X*. та підбору до нього адекватного інструменту *X*. *X*. полягає в компенсації збитків від об'єкта *X*. за рахунок прибутку від інструменту *X*., які виникають за одних і тих самих умов чи подій. За наявності схеми *X*. банк повністю ліквідує як ризик, так і можливість отримання додаткового прибутку: якщо умови чи події будуть сприятливими з точки зору об'єкта *X*., то будь-який прибуток автоматично перекриватиметься збитками від інструменту *X*. Цей метод використовують з метою диверсифікації або пом'якшення ризику (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*ризик*», «*банк*».

ХОЛДИНГОВА КОМПАНІЯ

(англ. **holding company** ['həʊldɪŋ 'kɒmpəni])

- публічне акціонерне товариство, яке володіє, користується, а також розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств (крім пакетів акцій, що перебувають у державній власності) (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «акціонерне товариство», «підприємство», «акція».

ХОСТ

(англ. **host** [həʊst])

- сервер процесингового центру, до якого підключене термінальне обладнання – банкомати, POS-термінали, тощо (*джерело: Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «банкомат».

Ц

ЦЕНТРАЛІЗОВАНА ВІРТУАЛЬНА ВАЛЮТА

(англ. **centralised virtual currency** ['sentrəlaɪzd 'vɜ:tʃʊəl 'klɹənsi])

- віртуальна валюта, що має єдиний адміністративний орган (адміністратора) – тобто, третю сторону, що контролює систему. Адміністратор емітує валюту; встановлює правила її використання; веде централізований реєстр платежів та має право вилучати валюту з обігу (*джерело: FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>*).

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕПОЗИТАРІЙ

(англ. **Central Depository** ['sentrəl di'pɒzɪtəri])

- юридична особа, що функціонує у формі акціонерного товариства відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства» з урахуванням особливостей, установлених цим Законом. Акціонерне товариство набуває статусу Центрального депозитарію з дня реєстрації Комісією в установленому порядку Правил Центрального депозитарію.

Центральний депозитарій забезпечує формування та функціонування системи депозитарного обліку цінних паперів.

Центральний депозитарій веде депозитарний облік всіх емісійних цінних паперів, крім тих, облік яких веде Національний банк України відповідно до компетенції, визначеної цим Законом.

В Україні може існувати лише один Центральний депозитарій (*джерело: Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517*).

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОНТРАГЕНТ

(англ. **central counterparty** ['sentrəl kauntərpɑ:ti])

- юридична особа, яка провадить клірингову діяльність, набуває взаємні права та обов'язки сторін правочинів щодо цінних паперів, зобов'язання за якими допущені до клірингу, та стає покупцем для кожного продавця і продавцем для кожного покупця (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

ЦЕСІЯ

(англ. **cession** ['seshən])

- поступка вимоги або передавання вимоги в зобов'язанні іншій особі (*джерело: Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в*

національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // *Офіційний вісник України*. – 2003. – № 10. – Ст. 444);

- уступка кредитором (цедент) на платній основі свого права вимагати грошові кошти чи інші цінності, на користь третьої особи (цесіонарій), до якої за договором про відступлення права вимоги (договір цесії) переходить визначений таким договором обсяг прав вимагати від дебітора виконання ним свого боргового зобов'язання перед цесіонарієм, яке виникло в нього перед первісним кредитором (цедентом) (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «*грошові кошти (гроші)*».

ЦИВІЛЬНИЙ ВІДПОВІДАЧ

(англ. **civilian defendant** [sə'vɪljən dɪ'fendənt])

- у кримінальному провадженні може бути фізична або юридична особа, яка в силу закону несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану злочинними діями (бездіяльністю) підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, та до якої пред'явлено цивільний позов у порядку, встановленому цим Кодексом (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ЦИВІЛЬНИЙ ПОЗИВАЧ

(англ. **civil plaintiff** ['sɪvl 'pleɪntɪf])

- у кримінальному провадженні є фізична особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової та/або моральної шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням або іншим суспільно небезпечним діянням завдано майнової шкоди, та яка в порядку, встановленому цим Кодексом, пред'явила цивільний позов (*джерело: Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88*).

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

(англ. **civil liability** ['sɪvl 'laɪ.ə'bil.i.ti])

- невикідні майнові наслідки, встановлені законом або договором на випадок невиконання абсолютного зобов'язку або невиконання чи неналежного виконання боржником свого зобов'язання (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

ЦИФРОВА ВАЛЮТА

(англ. **digital currency** ['dɪdʒɪtl 'kʌrənsɪ])

- може означати цифрове вираження або віртуальної валюти (нефіатної) або е-грошей (фіатної валюти) і тому часто використовується в якості синоніма до «віртуальна валюта» (*джерело: FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>*).

ЦІЛІСНИЙ МАЙНОВИЙ КОМПЛЕКС

(англ. **integral property complex** ['ɪntɪgrəl 'prɒpərti 'kɒmpleks])

- об'єкт, сукупність активів якого забезпечує проведення окремої господарської діяльності на постійній і регулярній основі. Цілісними майновими комплексами є підприємства, а також їх структурні підрозділи (цехи, виробництва, дільниці тощо), які можуть бути виділені в установленому порядку в самостійні об'єкти з подальшим складанням відповідного балансу і можуть бути зареєстровані як самостійні суб'єкти господарської діяльності (*джерело: Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101*).

ЦІЛЬОВІ ОБЛІГАЦІЇ

(англ. **target bonds** ['tɑ:ɡɪt bɒndz])

- облігації, виконання зобов'язань за якими здійснюється шляхом передачі товарів та/або надання послуг відповідно до вимог, встановлених проспектом або рішенням про емісію цінних паперів (для державних облігацій України - умовами їх розміщення), а також шляхом сплати коштів власнику таких облігацій у випадках та порядку, передбачених проспектом або рішенням про емісію цінних паперів, облігацій (для державних облігацій України - умовами їх розміщення) (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «облігація».

ЦІЛЬОВІ ОБЛІГАЦІЇ ВНУТРІШНІХ ДЕРЖАВНИХ ПОЗИК УКРАЇНИ

(англ. **target home government bonds** ['tɑ:ɡɪt həʊm 'ɡʌvnmənt bɒndz])

- облігації внутрішніх державних позик, емісія яких є джерелом фінансування дефіциту державного бюджету в обсягах, передбачених на цю мету законом про Державний бюджет України на відповідний рік, та в межах граничного розміру державного боргу.

Основним реквізитом цільових облігацій внутрішніх державних позик України є зазначення передбаченого законом про Державний бюджет України на відповідний рік напряму використання залучених від розміщення таких облігацій коштів.

Кошти, залучені до Державного бюджету України від розміщення цільових облігацій внутрішніх державних позик України, використовуються виключно для фінансування державних або регіональних програм і проектів на умовах їх повернення в обсягах, передбачених на цю мету законом про Державний бюджет України на відповідний рік. Фінансування здійснюється відповідно до кредитних договорів, що укладаються між державою в особі Міністерства фінансів України та отримувачем коштів. Умови кредитних договорів повинні відповідати умовам розміщення цільових облігацій внутрішніх державних позик України з обов'язковим установленням дати обслуговування та погашення кредиту за п'ять днів до дати обслуговування та погашення цільових облігацій внутрішніх державних позик України (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «облігація».

ЦІЛЬОВІ ФІНАНСОВІ САНКЦІЇ

(англ. **targeted financial sanctions** ['tɑ:ɡɪtɪd faɪ'nænʃəl 'sæŋkʃənz])

- цей термін означає як заморожування активів, так й заборону для запобігання використання коштів чи інших активів, в прямий чи опосередкований спосіб, на користь санкціонованих осіб та підприємств (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-recommendations.html>*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «*визначені особи чи підприємства*», «*заморожування*».

ЦІНА

(англ. **price** [praɪs])

- виражений у грошовій формі еквівалент одиниці товару (продукції, робіт, послуг, матеріально-технічних ресурсів, майнових та немайнових прав), що підлягає продажу (реалізації), який повинен застосовуватися як тариф, розмір плати, ставки або збору, крім ставок і зборів, що використовуються в системі оподаткування (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144*).

ЦІННИЙ ПАПІР

(англ. **security paper** [sɪ'kjʊəɪtɪ 'peɪpə])

- документ установленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчує грошове або інше майнове право, визначає взаємовідносини емітента цінного папера (особи, яка видала цінний папір) і особи, що має права на цінний папір, та передбачає виконання зобов'язань за таким цінним папером, а також можливість передачі прав на цінний папір та прав за цінним папером іншим особам (*джерело: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268; Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356; Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144; Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ЦІННІ ПАПЕРИ ІНСТИТУТУ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ

(англ. **securities of the joint investment institution** [sɪ'kjʊəɪtɪz ɒv dʒəɪnt ɪn'vestmənt ,ɪnstɪ'tju:ʃən])

- акції корпоративного фонду та інвестиційні сертифікати пайового фонду (*джерело: Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337*).

ЦІНОВА СТАБІЛЬНІСТЬ

(англ. **price stability** [praɪs stə'bɪlɪtɪ])

- збереження купівельної спроможності національної валюти шляхом підтримання у середньостроковій перспективі (від 3 до 5 років) низьких, стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін (*джерело: Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238*).

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗУЄ ДЕРЖАВНУ ПОДАТКОВУ І МИТНУ ПОЛІТИКУ

(англ. **central executive body, which ensures the formation and implementation of state tax and customs policy** ['sentrəl ɪg'zɛkjətɪv 'bɒdi, wɪtʃ ɪn'ʃʊəz ðə fɔ:'meɪʃən ænd ɪmplɪmən'teɪʃən ɒv steɪt tæks ænd 'klɪstəmz 'pɒlɪsi])

- центральний орган виконавчої влади, що є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань забезпечення формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізації єдиної державної податкової, державної митної політики, забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Ч

ЧАСТКОВЕ РЕЗЕРВУВАННЯ

(англ. **fractional-reserve banking** [ˈfrækʃ(ə)n(ə)l rɪˈzə:v ˈbæŋkɪŋ])

- сучасна система ведення банківської справи, відповідно до якої частина коштів, залучених банком у вигляді вкладів, не використовується банком для здійснення активних операцій, а резервується на спеціальному резервному рахунку в центральному банку. Такі резерви називаються обов'язковими і є інструментом реалізації монетарної політики центрального банку. Політику щодо встановлення нормативів обов'язкового резервування визначає центральний банк. Для різних видів вкладів (депозитів) він може встановлювати різні значення нормативів обов'язкового резервування. Реалізація механізму *Ч. р.* дозволяє регулювати попит і пропозицію грошей в економіці країни (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «банк», «кошти», «гроші».

ЧЕКОДАВЕЦЬ

(англ. **check provider** [tʃɛk prəˈvaɪdə])

- підприємство або фізична особа, яка здійснює платіж за допомогою чека та підписує його (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підприємства», «фізична особа».

ЧЕКОДЕРЖАТЕЛЬ

(англ. **check holder** [tʃɛk ˈhəʊldə])

- підприємство або фізична особа, яка є отримувачем коштів за чеком (*джерело: Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908).*

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «підприємства», «фізична особа».

ЧИННИКИ КОРУПЦІЙНОГО РИЗИКУ

(англ. **corruption risk factors** [kəˈrʌpʃən rɪsk ˈfæktəz])

- умови та причини, що заохочують (стимулюють), викликають або дозволяють скоєння посадовою особою при виконанні нею функцій держави або місцевого самоврядування діянь, які можуть призвести до вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення,

пов'язаного з корупцією (джерело: *Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» від 02.12.2016 № 126, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1718/29848 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 168*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «корупційне правопорушення», «правопорушення, пов'язане з корупцією».

ЧИСТИЙ ДОХІД ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ)

(англ. **net income from sales of products (goods, works, services)** [net 'ɪnkʌm frɒm seɪlz ɒv 'prɒdʌkts (gʊdz, wɜːks, 'sɜːvɪsɪz)])

- дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів (джерело: *Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665*).

ЧИСТІ АКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ФОНДУ

(англ. **net assets of the investment fund** [net 'æsets ɒv ði ɪn'vestmənt fʌnd])

- величина, яка визначається як різниця між сумою активів і розміром пасивів інвестиційного фонду з урахуванням їх ринкової вартості (джерело: *Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>*).

ЧЛЕН ПЛАТІЖНОЇ СИСТЕМИ

(англ. **payment system member** ['peɪm(ə)nt 'sɪstəm 'membə])

- юридична особа, яка на підставі належним чином оформленого права (отриманої ліцензії платіжної системи, укладеного з платіжною організацією платіжної системи договору тощо) надає послуги учасникам платіжної системи щодо проведення переказу за допомогою цієї платіжної системи та відповідно до законодавства України має право надавати такі послуги в межах України. (джерело: *Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «юридична особа», «платіжна система».

ЧЛЕНИ СІМ'Ї

(англ. **family members** ['fæmɪli 'membəz])

- фізичні особи, які безпосередньо пов'язані з публічною особою (кровна спорідненість) або шлюбом, або подібною (цивільною) формою партнерства (джерело: *FATF guidance: Politically exposed persons (Recommendations 12 and 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:*

<http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-PEP-Rec12-22.pdf>);
- особи, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, у тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі (*джерело: Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056*).
Зв'язок з іншими термінами: див. термін «публічні діячі».

ЧЛЕНИ ТОВАРНОЇ БІРЖІ

(англ. **commodity exchange members** [kə'mɒdɪtɪ ɪks'tʃeɪndʒ 'membəz])

- засновники, а також прийняті до її складу згідно із статутом біржі вітчизняні та іноземні юридичні і фізичні особи. Порядок прийняття у члени біржі та вибуття із складу її членів визначається статутом товарної біржі (*джерело: Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139*).

Ш

ШАХРАЙСТВО

(англ. **fraud** [frɔːd])

- заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ШАХРАЙСТВО З ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

(англ. **fraud with financial resources** [frɔːd wɪð faɪ'nænʃəl rɪ'sɔːsɪz])

- надання завідомо неправдивої інформації органам державної влади, органам влади Автономної Республіки Крим чи органам місцевого самоврядування, банкам або іншим кредиторам з метою одержання субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів чи пільг щодо податків у разі відсутності ознак злочину проти власності (джерело: *Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

ШЕЛЬФОВА КОМПАНІЯ (КОМПАНІЯ НА ПОЛИЦІ)

(англ. **shelf company** [ʃɛlf 'kɒmpəni])

- юридична особа, що не здійснює жодної діяльності. Її створюють та «кладуть на полицю». Надалі таку юридичну особу продають комусь, хто зацікавлений у вже існуючій компанії, а не у створенні нової (джерело: *The FATF study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006), Anex I. Glossary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/themisuseofcorporatevehiclesincludingtrustandcompanyserviceproviders.html>*). Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридичні особи».

ШИМІНГ

(англ. **shimming** [ˈʃɪmɪŋ])

- технологія отримання даних з чипу картки клієнта (джерело: *Основи платіжного картотознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.*). Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «платіжна картка», «клієнт».

ШЛЮБ

(англ. **marriage** [ˈmæɪdʒ])

- сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у органі державної реєстрації актів цивільного стану (джерело: *Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135*);
- юридичне оформлення добровільного, вільного і рівноправного союзу чоловіка і жінки,

заснованого на взаємній згоді, почуттях взаємної любові, дружби і поваги, укладеного в державних органах реєстрації цивільного стану з метою створення сім'ї, виховання дітей. Шлюб породжує взаємні права і обов'язки подружжя. За загальним правилом шлюбний вік для чоловіків – 18 років, для жінок – 18 років. У виключних випадках ці строки можуть бути скорочені за рішенням суду на підставі заяви особи, яка досягла 16 років (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

ШЛЮБНИЙ ДОГОВІР (КОНТРАКТ)

(англ. **marriage contract** ['mæridʒ 'kɒntrækt])

- укладена в установленому законом порядку письмова і нотаріально завірена домовленість подружжя або осіб, які звернулись із заявою про реєстрацію шлюбу, про регулювання сімейних відносин. Шлюбний договір регулює майнові відносини між подружжям, визначає їхні майнові права та обов'язки. Шлюбний договір не може регулювати особисті відносини подружжя, а також особисті відносини між ними та дітьми. Сторони можуть включити до шлюбного договору будь-які умови щодо правового режиму майна, якщо вини не суперечать діючому законодавству, моральним засадам суспільства. У шлюбному договорі може бути визначено майно, яке дружина, чоловік передає для використання для спільних потреб сім'ї, а також правовий режим майна, подарованого подружжю у зв'язку з реєстрацією шлюбу. Шлюбний договір не може зменшувати обсягу прав дитини, встановлених Сімейним кодексом України, а також ставити одного із подружжя в надзвичайно невігідне матеріальне становище. У шлюбному договорі сторони можуть передбачити використання належного їм обом або одному з них майна для забезпечення потреб їх дітей, а також інших осіб. Сторони можуть домовитися про можливий порядок поділу майна, в тому числі в разі розірвання шлюбу. За шлюбним договором не може передаватися у власність одного із подружжя нерухоме майно та інше майно, право на яке підлягає державній реєстрації. Якщо шлюбний договір укладено до реєстрації шлюбу, він набирає чинності в день реєстрації шлюбу, а якщо його укладено подружжям, він набирає чинності в день його нотаріального посвідчення. У шлюбному договорі може бути встановлено загальний строк його дії, строки тривалості окремим прав і обов'язків, а також його чинність (або чинність окремих його умов) після припинення шлюбу. Якщо у зв'язку з укладенням шлюбу один із подружжя вселяється в житлове приміщення, яке належить другому з подружжя, чи є їхньою спільною власністю, чи власністю їхніх родичів, сторони в шлюбному договорі можуть домовитися про порядок проживання в ньому і користування ним. Подружжя може домовитися про звільнення житлового приміщення тим із подружжя, хто вселився в нього, в разі розірвання шлюбу, з виплатою грошової компенсації або без неї. Сторони шлюбного договору можуть домовитися про надання утримання одному з подружжя незалежно від непрацездатності та потреби в матеріальній допомозі. Якщо в шлюбному договорі визначені умови, розмір та строки виплати аліментів, то в разі невиконання одним із подружжя свого обов'язку за договором аліменти можуть стягуватися на підставі виконавчого напису нотаріуса. Шлюбний договір не може бути змінений в односторонньому порядку, а тільки обома з подружжя. Угода про зміну шлюбного договору посвідчується нотаріально. Шлюбний договір може бути змінений за рішенням суду на вимогу одного із подружжя, якщо цього вимагають його інтереси, інтереси дітей, а також непрацездатних повнолітніх дочки, сина, що мають істотне значення. Подружжя має право відмовитися від шлюбного договору. Права та обов'язки, встановлені шлюбним договором, припиняються в день подання до нотаріуса заяви про відмову від нього. На вимогу одного із подружжя шлюбний договір може бути розірваний

за рішенням суду з підстав, що мають істотне значення, зокрема в разі неможливості його виконання. Шлюбний договір на вимогу одного із подружжя або іншої особи, права та обов'язки якої цим договором порушені, може бути визнаний недійсним за рішенням суду з підстав, встановлених Цивільним кодексом України (*джерело: Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «шлюб».

ШТРАФ

(англ. **fine** [fam])

- грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті.

Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення злочину, за який передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої злочинцем, або отриманого внаслідок вчинення злочину доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що такий злочин вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої злочинцем, або отриманого внаслідок вчинення злочину доходу.

Штраф як додатковий покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*).

- грошова сума, що сплачується юридичною особою на підставі судового рішення (*джерело: Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131*);

- грошове стягнення, що накладається на громадян, посадових та юридичних осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі, встановлених цим Кодексом та іншими законами України (*джерело: Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122*);

- як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у покладенні на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається цим Кодексом залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення (*джерело: Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552*).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «злочин», «додаткові покарання», «адміністративне стягнення».

ШТРАФНА САНКЦІЯ (ФІНАНСОВА САНКЦІЯ, ШТРАФ)

(англ. **penalty (financial sanction, fine)** ['penlti (faɪ'næŋʃəl 'sæŋkʃən, faɪ)])

- плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності (*джерело: Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 / . – Ст. 112).*

ШТРАФНІ САНКЦІЇ

(англ. **penalties** ['penltiz])

- господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання (*джерело: Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144).*

Ю

ЮРИДИЧНА ОСОБА

(англ. **legal entity** ['li:gəl 'entɪti])

- організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку. Юридичні особи, залежно від порядку їх створення, поділяються на юридичних осіб приватного права та юридичних осіб публічного права. Юридичні особи можуть створюватися у формі товариств, установ та в інших формах, встановлених законом (*джерело: Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356*);

- організація, підприємство, установа, що відповідають певним ознакам, визначеним законодавством відповідної країни. До числа таких ознак відносять незалежність існування; наявність у юридичній особі свого майна, відокремленого від майна його учасників; право, придбання, користування та розпорядження власністю, а також здійснення від свого імені дозволених законом дій; право від свого імені бути позивачем і відповідальним у суді та різного роду арбітражах (третейських судах); самостійна майнова відповідальність (*джерело: Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.*).

ЮРИДИЧНИЙ РИЗИК

(англ. **legal risk** ['li:g(ə)l rɪsk])

- наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через порушення або недотримання банком вимог законів, нормативно-правових актів, угод, прийнятої практики або етичних норм, а також через можливість двозначного їх тлумачення. Банківські установи наражаються на *Ю. р.* через те, що мають відносини з великою кількістю зацікавлених сторін, наприклад, клієнтами, контрагентами, посередниками тощо, органами нагляду, податковими та іншими уповноваженими органами. *Ю. р.* може призвести до сплати штрафних санкцій та адміністративних стягнень, необхідності грошового відшкодування збитків, погіршення репутації, погіршення позицій банку на ринку, звуження можливостей для розвитку і зменшення можливостей правового забезпечення виконання угод (*джерело: Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503*).

ЮРИДИЧНІ ОСОБИ

(англ. **legal persons** ['li:gl 'pɜ:snz])

- будь-яка, окрім фізичної, особа, що може започаткувати постійні клієнтські відносини з фінансовою установою або в інший спосіб здійснювати володіння майном. Може включати компанії, корпорації, фонди, установи, товариства, асоціації або інші відповідні подібні організації (*джерело: The FATF Recommendations General Glossary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [729](http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatf-</i></p></div><div data-bbox=)*

recommendations.html);

- корпорації, фундації, анштальти, товариства, асоціації, а також інші особи, які мають право встановлювати постійні клієнтські відносини з фінансовими установами чи володіти власністю іншими способами (джерело: *The FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007). Glossary of terminology [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/fatfguidanceontherisk-basedapproachtocombatingmoneylaunderingandterroristfinancing-highlevelprinciplesandprocedures.html>).

Зв'язок з іншими термінами: див. терміни «асоціація», «корпорація», «фінансова установа».

ЮРИДИЧНІ ОСОБИ-НЕРЕЗИДЕНТИ

(англ. **legal entities - non-resident** ['li:gəl 'entitiz - 'nɒn 'rezɪdənt])

- юридичні особи з місцезнаходженням за межами України, які створені й діють відповідно до законодавства іноземної держави (джерело: *Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ЮРИДИЧНІ ОСОБИ-РЕЗИДЕНТИ

(англ. **legal entities – resident** ['li:gəl 'entitiz - rezɪdənt])

- юридичні особи з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність на підставі законів України (джерело: *Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707*).

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «юридична особа».

ЮРИДИЧНІ ФАКТИ

(англ. **legal facts** ['li:gl fækt])

- конкретні життєві обставини (дії, бездіяльність, події), з якими норми цивільного законодавства пов'язують правові наслідки, передусім виникнення, зміну або припинення правовідносин (джерело: *Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32*).

Я

ЯДЕРНА ЗБРОЯ

(англ. **nuclear weapon** ['nju:klɪə 'wɛp(ə)n])

- ядерні заряди, ядерні боєприпаси, а також оснащені ними носії ядерних боєприпасів, комплекси ядерної зброї і носії ядерної зброї (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

ЯДЕРНИЙ ТЕРРОРИЗМ

(англ. **nuclear terrorism** ['nju:klɪə 'tɛrəɹɪzəm])

- тероризм, спрямований проти ядерної установки, ядерного матеріалу або з використанням ядерного вибухового пристрою (*джерело: Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-англійський, english-russian-ukrainian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-:max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>).*

Зв'язок з іншими термінами: див. термін «тероризм».

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

аболіція	34	abolition	34
абонент системи електронної пошти Національного банку	34	subscriber of the National bank e-mail system	34
абонентський вузол системи Bankid	34	subscriber unit of BankID system	34
абонент-ідентифікатор	34	subscriber ID	34
абонент-надавач послуг	35	subscriber-services provider	35
абоненти системи bankid	35	subscribers of BankID system	35
аброгація	35	abrogation	35
абсентеїзм	35	absenteeism	35
абсолютна перевага	35	absolute benefit	35
абсолюція	36	absolution	36
аваліст	36	abolist	36
аваль	36	aval	36
авальний кредит	37	aval loan	37
авалювання	38	avalizing	38
аванс	38	advance	38
авізо	39	advise	39
авізування	39	advising	39
авізуючий банк	39	advising bank	39
авіста	40	promissory note	40
автентифікація	40	authentication	40
автомат для розміну	41	bill changer	41
автоматизована система аналізу та управління ризиками (АСАУР)	41	automated analysis and risk management system (AARMS)	41
автоматизована система банку	41	automated bank system	41
автоматизована система оброблення банкнот	41	automated banknotes processing system	41
автоматичний обмін інформацією (AOI)	41	automatic exchange of information	41
автоматичні індикатори ризиків	42	automatic risk indicators	42
автор електронного документа	42	author of the electronic document	42
авторизація	42	authorization	42
авуари	42	holdings	42
агент	43	agent, dealer, commissioner	43
агент з митного оформлення	43	customs clearance agent	43
агент з розрахунків	44	paying agent	44
агенти валютного ринку	44	FX market agents	44
агентська діяльність	44	agency activity	44
агентський договір	45	agency agreement	45
агентські операції	45	agency operations	45
агрегування даних щодо ризиків	45	aggregation of risk data	45

адвокат	45	advocate	45
адвокатська діяльність	45	advocacy	45
адвокатська таємниця	46	advocate's secret	46
адвокатське бюро	46	advocate bureau	46
адвокатське об'єднання	46	advocate union	46
адвокатський запит	46	advocate's request	46
адвокатура України	46	advocacy of Ukraine	46
адміністративна справа	47	administrative case	47
адміністративне правопорушення (проступок)	47	administrative offense (misdemeanor)	47
адміністративне стягнення	47	administrative penalty	47
адміністративне судочинство	47	administrative justice	47
адміністративний суд	48	administrative court	48
адміністративні дані	48	administrative data	48
адміністратор (віртуальної валюти)	48	administrator	48
адміністратор вузла системи bankid	48	administrator of the BankID system unit	48
адміністратор недержавного пенсійного фонду	48	administrator of non-governmental pension fund	48
ажіо	49	agio	49
азартна гра	49	gamble	49
а-кредит (альтернативний кредит)	49	alternative loan, a-loan	49
акредитив	50	letter of credit	50
акт про результати безвізного нагляду з питань фінансового моніторингу	50	act on the results of off-site supervision on financial monitoring issues	50
акт ядерного тероризму	51	act of nuclear terrorism	51
акти громадянського стану	51	acts of civil status	51
активи	51	assets	51
активи банківські	52	banking assets	52
активи інституту спільного інвестування	53	assets of the joint investment institute	53
активи клієнта	53	client assets	53
активи, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій ради безпеки ООН	53	assets connected to terrorist financing and related to financial transactions terminated under the decision adopted by United Nations Security Resolutions	53
активний ринок	54	active market	54
активні аналітичні рахунки депозитарного обліку	54	active analytical accounts of depository records	54
активні операції	54	active transactions	54
акцепт	55	acceptance	55
акцептант векселя	55	acceptor of bill	55
акцепт векселя	55	acceptance of a bill of exchange	55

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

акцептне фінансування	56	acceptance credit	56
акціонерне товариство	56	joint-stock company	56
акція	56	share, stock, equity	56
акція корпоративного інвестиційного фонду	57	corporate investment fund share	57
акція на пред'явника	58	bearer shares	58
алмазна біржа	58	diamond bourse	58
алмазна магістраль	59	diamond pipeline	59
алмазний дилер (торгівець алмазами)	59	diamond dealer	59
алонж	59	allonge	59
альпарі	59	al pari	59
альтернативні системи грошових перказів	60	alternative remittance systems (ARS)	60
альткоїн	60	altcoin	60
алювіальна копальня	60	alluvial mine	60
аналіз [оцінки ризиків]	60	evaluation	60
аналіз ризику	60	risk analysis	60
аналіз фінансових операцій	61	financial transactions analysis	61
аналогі наркотичних засобів і психотропних речовин	61	drugs and psychotropic substances analogs	61
аналогія закону	61	analogy of the law	61
андеррайтер	62	underwriter	62
андеррайтинг	62	underwriting	62
анкета	63	questionnaire	63
анкетний скоринг	63	application scoring	63
анонімайзер	64	anonymiser	64
анонімне повідомлення	64	anonymous message	64
анонімні дані	64	anonymous data	64
антикорупційна експертиза	64	anti-corruption expertise	64
антитерористична операція	65	anti-terrorist operation	65
антикорупційна політика	65	anti-corruption policy	65
ануїтетний платіж	65	annuity payment	65
анулювання ліцензії	65	license cancellation	65
арбітражний керуючий	66	arbitrage manager	66
арешт	66	seize, detention	66
арешт або виїмка	66	freezing or seizure	66
арешт майна	67	arrest of property	67
арештоване майно	67	arrested property	67
асоціація	67	association	67
асоційована компанія	68	associate company	68
асоційована особа	68	associate	68
асоційовані НПО (неприбуткові організації)	68	associate NPOs	68
асоційовані підприємства (господарські організації)	68	associate enterprises (economic organizations)	68

аудит	69	audit	69
аудит фінансової звітності	69	financial reporting audit	69
аудитор	69	auditor	69
аудиторська діяльність	69	audit activity	69
аудиторська мережа (мережа)	70	audit network (network)	70
аудиторська організація	70	audit organization	70
аудиторська палата України	70	Audit Chamber of Ukraine	70
аудиторська перевірка (аудит)	70	audit	70
аудиторська фірма	70	audit firm	70
аудиторський комітет	71	audit committee	71
аудиторський звіт	71	audit report	71
аудиторські послуги	71	audit services	71
аукціон (публічні торги)	71	auction (public bidding)	71
аутентифікація	71	authentication	71
аутсорсер	72	outsourcer	72
аутсорсинг	72	outsourcing	72
афілійована особа	73	affiliated person	73
афілійована особа банку	73	affiliated bank person	73
афілійована особа інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії	73	affiliated person of an investment fund or an investment company	73
афілійовані особи	73	affiliated persons	73
афілійовані підприємства	73	affiliated enterprises	73
багатомінальне оброблення банкнот	74	multi-nominal banknotes processing	74
багатосторонній нетінг	74	multilateral netting	74
багатосторонній рахунок	74	omnibus account	74
Базель II	74	Basel II	74
Базель III	77	Basel III	77
Базельський комітет з питань банківського нагляду	79	Basel Committee on Banking Supervision	79
базова (базисна) ставка	80	prime rate	80
базові відносини	80	basic relationships	80
баланс (звіт про фінансовий стан)	80	balance sheet (financial position report)	80
баланс банку	81	bank balance sheet	81
бандитизм	81	gangsterism	81
банк	81	bank	81
банк-агент	82	bank-agent	82
банк бенефіціара	82	beneficiary bank	82
банк-гарант	83	bank-guarantor	83
банк-емітент	83	bank emitter	83
банк з іноземним капіталом	83	bank with foreign capital	83
банк за участю держави	84	bank with the participation of the state	84
банк інкасувальний	84	encashment bank provider	84
банк-контргарант	84	counterparty bank	84

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

банк-кореспондент	84	correspondent bank	84
банк міжнародних розрахунків (БМР)	85	bank for international settlements, BIS	85
банк-оболонка	85	shell bank	85
банк-пред'явник	86	bearer bank	86
банк-ремітент	86	remittee bank	86
банки	86	banks	86
банківська група	86	banking group	86
банківська діяльність	87	banking activity	87
банківська ліцензія	88	banking license	88
банківська система	89	banking system	89
банківська система України	90	banking system of Ukraine	90
банківська таємниця	90	bank secrecy	90
банківська тратта	92	bank draft	92
банківська холдингова компанія	92	bank holding company	92
банківське регулювання	92	banking regulation	92
банківський автомат самообслуговування (банківський автомат)	92	self-service automatic teller machine (ATM)	92
банківський вклад	93	deposit	93
банківський день	93	banking day	93
банківський день у системі електронних платежів Національного банку	93	bank day in the electronic payment system of the National Bank	93
банківський кредит	94	bank loan	94
банківський нагляд	94	banking supervision	94
банківський нагляд на консолідованій основі	96	banking supervision on a consolidated basis	96
банківський переказ	96	bank transfer, bank remittance	96
банківський платіжний інструмент	97	banking payment instrument	97
банківський портфель	97	bank portfolio	97
банківський рахунок	97	bank account	97
банківські асоціації	98	banking associations	98
банківські метали	98	banking metals	98
банківські операції	99	banking operations	99
банківські пасиви	100	bank liabilities and equity	100
банківські рахунки	100	bank accounts	100
банківські ресурси	100	bank resources	100
банкнота	101	banknote	101
банкотно-монетний двір	101	mint	101
банкомат	101	automated teller machine (ATM)	101
банкрутство	102	bankruptcy	102
барометр світової корупції	102	Global Corruption Barometer	102
бартер	102	barter	102
бартерна (товарообмінна) операція	102	barter (commodity exchange) operation	102
безакцептні платежі	103	nonacceptance settlements	103

безвізна перевірка	103	off-site inspection	103
безвізний нагляд з питань фінансового моніторингу	104	off-site supervision on financial monitoring issues	104
безвідкличний акредитив	104	irrevocable letter of credit	104
безготівкові розрахунки	105	cashless settlements	105
бездоганна ділова репутація	105	impeccable business reputation	105
бездокументарний цінний папір	105	uncertificated securities	105
безконтактний електронний носій	105	contactless electronic media	105
безліцензійна діяльність	106	unlicensed activity	106
безмитна торгівля	106	free trade	106
безнадійна дебіторська заборгованість	106	uncollectable receivables	106
безперервність бізнесу	106	business continuity	106
безперервність ряду індосаментів	107	the continuity of endorsements number	107
безпідставне збагачення	107	unjustified enrichment	107
безповоротна фінансова допомога	107	irrecoverable financial assistance	107
безпосередній керівник	107	direct supervisor	107
безумовна операція з управління рахунком у цінних паперах	108	unconditional securities account management operation	108
безумовна операція щодо обмеження здійснення операцій у системі депозитарного обліку з цінними паперами окремого випуску окремого емітента	108	unconditional operation on operations limitation in the depository accounting system with securities of a separate issue of a separate issuer	108
безхазяйна річ	108	derelict	108
бек-офіс	108	back-office	108
бенефіціар	109	beneficiary	109
бенефіціарний власник	110	beneficial owner	110
бізнес до бізнесу	112	business to business	112
білий пластик	112	white plastic	112
білінг	112	billing	112
бінго	112	bingo	112
біометричні дані	113	biometric data	113
біометричні параметри	113	biometric parameters	113
біржа	113	exchange	113
біржа валютна	113	foreign exchange currency market	113
біржа товарна	113	commodity exchange	113
біржова операція	114	exchange transaction	114
біржові брокери	114	exchange brokers	114
біткоїн	114	bitcoin	114
благодійна діяльність	115	charitable activity	115
благодійна організація	115	charitable organization	115
благодійна пожертва	115	charity donation	115
благодійна програма	115	charity program	115
благодійник	115	benefactor	115

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

бланковий кредит	115	blank / unsecured credit	115
близькі та пов'язані особи	116	close associates	116
близькі особи	116	close persons	116
близькі родичі та члени сім'ї	116	close relatives and family members	116
блокований рахунок	116	blocked account	116
блокування активів	117	asset blocking	117
блокування інформації в системі	117	blocking information in the system	117
боргове зобов'язання	117	debt obligation	117
боргові цінні папери	117	debt securities	117
боржник	117	debtor	117
боротьба з тероризмом	118	fight against terrorism	118
боротьба з торгівлею людьми	118	fight against human trafficking	118
бот (або інтернет-бот)	118	bot (or internet bot)	118
бот-мережа (або ботнет)	118	botnet	118
брокер	119	broker	119
брокерська діяльність	119	broker activity	119
брудні фішки	120	mud chips	120
бункерування	120	bunkering	120
бухгалтерська звітність	120	accounting reporting	120
бухгалтерський облік	120	accounting	120
бюджет	120	budget	120
бюджет держави	121	state budget	121
бюджети місцевого самоврядування	121	budgets of local self-government	121
бюджети об'єднаних територіальних громад	121	budgets of the united territorial communities	121
бюджетна установа	121	budgetary institution	121
бюджетне асигнування	122	budgetary appropriation	122
бюджетне відшкодування	122	budget reimbursement	122
бюджетне зобов'язання	122	budgetary commitment	122
бюджетне зобов'язання за державними деривативами	122	budgetary commitment on public derivatives	122
бюджетне призначення	122	budget appointment	122
бюджетний процес	123	budget process	123
бюджетні кошти (кошти бюджету)	123	budget funds	123
бюджетні кредити	123	budget loans	123
бюджетні установи	123	budget institutions	123
бюро кредитних історій	123	credit history bureau	123
ваговий сертифікат	125	weight certificate	125
валюта	125	currency	125
валюта відшкодування	125	currency of reimbursement	125
валюта віртуальна	125	virtual currency	125
валюта віртуальна конвертована (або відкрита)	126	convertible (or open) virtual currency	126
валюта віртуальна неконвертована (або закрита)	126	non-convertible (or closed) virtual currency	126

валюта платежу	127	payment currency	127
валюта України	127	currency of Ukraine	127
валюта цифрова	127	digital currency	127
валюта ціни	127	currency of price	127
валюти віртуальні децентралізовані (криптовалюти)	127	digital currency	127
валютна операція	128	currency operation	128
валютне котирування	128	currency quotation	128
валютне регулювання	129	currency regulation	129
валютний дериватив	130	currency derivative	130
валютний курс	130	exchange rate	130
валютний нагляд	130	currency supervision	130
валютний опціон	130	currency option	130
валютний рахунок	131	currency account	131
валютні кошти	131	currency resources	131
валютні операції	132	currency transactions	132
валютні ф'ючерси	133	currency futures	133
валютні цінності	134	currency values	134
вартість	135	value	135
вартість чистих активів	135	net assets value	135
веб-портал уповноваженого органу з питань закупівель	135	web portal of the Authorized Purchasing Authority	135
веб-сайт реєстру	135	website of the Registry	135
векселедавець	136	promiser	136
векселедержатель	136	promisee	136
векселедержатель перший	136	first promisee	136
вексель	136	bill of exchange / promissory note	136
вексель доміцильований	137	domiciled bill	137
вексель іногородній	137	non-resident bill	137
вексель місцевий	138	local bill	138
вексель опротестований	138	protested bill	138
вексель переказний	138	bill of exchange	138
вексель простий	138	ordinary bill	138
великі підприємства	139	large enterprises	139
венчурний фонд	139	venture fund	139
вербування	139	recruitment	139
вербування активне	139	active recruitment	139
вербування пасивне	140	passive recruitment	140
верифікація	140	verification	140
верифікація клієнта	140	customer verification	140
Верховна Рада України	140	Verkhovna Rada of Ukraine	140
Верховний Суд	140	Supreme Court	140
взаємна правова допомога	141	mutual legal assistance	141

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

взаємний фонд інвестиційної компанії	141	mutual fund of the investment company	141
виборні особи	141	elected individuals	141
виведення неплатоспроможного банку з ринку	141	excluding an insolvent bank from the market	141
вивчення клієнта	141	client examination	141
вивчення фінансової діяльності клієнта	142	examination of clients financial activity	142
вигодоодержувач	142	beneficiary	142
видатки бюджету	142	budget expenditures	142
видаткова фінансова операція	143	withdrawal financial transaction	143
видача ліцензії	143	issuance of a license	143
видача особи (екстрадиція)	143	issuance of a person (extradition)	143
види адміністративних стягнень	143	types of administrative penalties	143
види покарань	144	punishment types	144
визнані виробники	144	recognized manufacturers	144
визнання	144	recognition	144
визначена особа чи підприємство	145	designated person or entity	145
визначене порогове значення	145	designated threshold	145
визначені категорії злочинів	145	designated categories of offences	145
визначені нефінансові установи та професії	146	designated non-financial businesses and professions	146
визначення	147	designation	147
виїзна перевірка	148	on-site inspection	148
виконуючий банк	149	paying, accepting, negotiating bank	149
викрадення людей	149	kidnapping people	149
викривач	149	whistle-blower	149
викривлене трансфертне ціноутворення	149	transfer mispricing	149
виробники	150	manufacturers	150
викладацька діяльність	150	teaching activity	150
виконавець (співвиконавець)	150	executor (co-executor)	150
виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження і примусове виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб)	150	executive proceeding as a court proceeding final stage and compulsory execution of court decisions and decisions of other authorities (officials)	150
виконуючий банк	151	executing bank	151
використання електронних грошей	151	use of electronic funds	151
викуп цінних паперів інституту спільного інвестування	151	repurchase of joint investment institute securities	151
вимагання	151	extortion	151
вимога	152	requirement	152
вина	152	fault	152
випадковий відбір	152	random selection	152

виписка з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	152	abstract from the Unified State Register of Legal Entities, Individuals - Entrepreneurs and Public Associations	152
виписка за картковим рахунком	153	card account statement	153
виплати інструментами власного капіталу	153	in-kind equity payments	153
виправданий	153	justified person	153
виправлення засудженого	153	convict reformation	153
випуск електронних грошей	153	electronic funds issue	153
вирішальний вплив на управління або діяльність юридичної особи	154	decisive influence on management or legal entity activity	154
виробничий кооператив	154	production cooperative	154
висновок	154	conclusion	154
висновок експерта	155	expert conclusion	155
високий ризик	155	high risk	155
високий рівень ризику клієнта	155	high level customer risk	155
виток інформації	155	information leakage	155
витрати	155	expenditures	155
витрати бюджету	156	budget expenditures	156
витрати на операції	156	operational expenses	156
витяг з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	156	extract from the Unified State Register of Legal Entities, Individuals - Entrepreneurs and Public Associations	156
витяг з реєстру виданих векселів	156	extract from the issued bills register	156
Вища кваліфікаційна комісія суддів України	157	High Qualifications Commission of Judges of Ukraine	157
вище керівництво	157	senior management	157
виявлений ризик	157	identified risk	157
виявлення	157	detection	157
виявлення активів	158	assets detection	158
виявлення особи, яка постраждала від торгівлі людьми (жертви торгівлі людьми)	158	person's identification who has suffered from human trafficking (victims of human trafficking)	158
відкличний акредитив	158	revocable letter of credit	158
відкритий дозвіл чи висновок	158	open permission or conclusion	158
відкритий інвестиційний фонд	158	open investment fund	158
відкритий ринок	159	open market	159
відмивання грошей у сфері торгівлі	159	trade-based money laundering	159
відмивання коштів (грошей)	159	money laundering	159
відмова на користь держави	160	refusal in favor of the state	160
відокремлений підрозділ	160	separate unit	160
відокремлений підрозділ банку, фінансової установи	161	separate unit of the bank, financial institution	161

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

відокремлений підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу	161	reporting entity separate unit	161
відокремлені підрозділи ломбарду	161	pawnshop separate units	161
відповідач	161	defendant	161
відповідальний працівник	162	compliance officer	162
відповідні органи влади	163	appropriate authorities	163
відправник	163	originator	163
відсоткові облигації	163	interest-bearing bonds	163
відступлення права вимоги	164	assignment of right of demand	164
відсутній трейдер	164	missing trader	164
відтік капіталу	164	capital flight	164
відчуження майна	164	alienation of property	164
відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину	164	compensation for property damage to an individual who has suffered from a crime	164
відшкодування моральної шкоди	165	compensation for non-pecuniary damage	165
відшкодування шкоди	165	compensation for damage	165
візування	165	sightsighting	165
військове кінцеве використання	165	military ultimate use	165
вільна митна зона	166	free customs zone	166
вільний порт	166	freeports	166
віп-гравці	166	VIP	166
віртуальна валюта	166	virtual currency	166
вішинг	166	vishing	166
вклад (депозит)	167	deposit	167
вкладенні кореспондентські банківські відносини	167	nested correspondent banking refers	167
вкладний (депозитний) рахунок	167	deposit account	167
вкладник недержавного пенсійного фонду	168	non-governmental pension fund contributor	168
власний капітал	168	equity	168
власник істотної участі	168	qualifying shareholding owner	168
власник рахунка у цінних паперах	169	owner of a securities account	169
власник рахунку в банку	169	bank account owner	169
власник системи	169	system owner	169
власні надходження бюджетних установ	169	own receipts of budget institutions	169
власність	170	property	170
внутрішнє середовище	170	internal environment	170
внутрішні документи банку	170	internal bank documents	170
внутрішні документи з питань фінансового моніторингу	170	internal documents on financial monitoring	170
внутрішні правила надання фінансових послуг	171	internal rules for financial services provision	171

внутрішній аудит	171	internal audit	171
внутрішній аудитор	172	internal auditor	172
внутрішній банківський контроль	172	bank internal control	172
внутрішній електронний переказ	173	domestic wire transfer	173
внутрішній контроль	173	internal control	173
внутрішній ринок	173	internal market	173
внутрішній фінансовий моніторинг	173	internal financial monitoring	173
внутрішньобанківська міжфілійна платіжна система	174	intrabank inter-branch payment system	174
внутрішньобанківські операції	174	intrabank operations	174
внутрішньобанківські рахунки	174	intrabank accounts	174
внутрішньогрупові операції	175	intra-group transactions	175
внутрішньодержавна платіжна система	175	intrastate payment system	175
волатильність	175	volatility	175
володілець інформації	175	information owner	175
вразливість	175	vulnerability	175
врахування векселя	176	bill discounting	176
врахування векселя безоборотне	176	non-recourse bill discounting	176
врахування векселя з реверсом	176	bill discounting with reverse	176
встановлений алмаз	177	mounted diamond	177
гаманець віртуальної валюти	178	virtual currency wallet	178
гаманець електронний	178	electronic purse	178
гаманець темний	178	dark wallet	178
гарантійна фінансова послуга	178	financial service guarantee	178
гарантійне зобов'язання	179	warranty obligations	179
гарантійний випадок	179	warranty case	179
гарантія	179	guarantee	179
гейткіпери	180	gatekeepers	180
Генеральна прокуратура України	180	Prosecutor General's Office of Ukraine	180
генеральний дозвіл чи висновок	180	general permission or conclusion	180
гібридний капітал	180	hybrid capital	180
глобальний сертифікат	181	global certificate	181
головний бухгалтер фінансової установи	181	financial institution chief accountant	181
головні розпорядники бюджетних коштів	182	key spending units	182
головуючий	182	presiding	182
господарська діяльність	182	economic activity	182
господарська операція	182	economic operation	182
господарське зобов'язання	182	economic obligation	182
господарське об'єднання	183	economic association	183
господарське товариство	183	economic company	183
готівка	183	cash	183
готівкова виручка (готівка)	184	cash receipts (cash)	184

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

готівкові розрахунки	184	cash settlements	184
готування до злочину	184	crime preparing	184
грабіж	184	robbery	184
гравець	185	player	185
гральний бізнес	185	gambling business	185
гранична ставка	185	betting limit	185
гривня	185	hryvnia (UAH)	185
громадська безпека і порядок	185	public safety and order	185
громадська організація	186	non-governmental organization	186
громадська спілка	186	public union	186
громадське об'єднання	186	public associations	186
громадські формування	186	public formations	186
громадянин України	186	citizen of Ukraine	186
громадяни	186	citizens	186
гроші	187	money	187
грошова система	188	monetary system	188
грошова одиниця	188	monetary unit	188
грошове забезпечення	188	cash collateral	188
грошове зобов'язання	188	monetary obligation	188
грошовий мультиплікатор	189	money multiplier	189
грошовий обіг	190	money circulation	190
грошовий переказ	190	money transfer	190
грошовий сурогат	190	quasi-cash	190
грошові знаки	190	banknotes	190
грошові кошти (гроші)	191	funds	191
грошові перекази	191	money remittance	191
грошові розрахунки	191	cash settlements	191
грошові системи	192	monetary systems	192
грошово-кредитні компанії	192	money service business	192
група	192	group	192
група компаній, до якої входить банк	192	group of companies, which includes a bank	192
група юридичних осіб під спільним контролем	192	group of legal entities under common control	192
дані	193	data	193
дані, що дають змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника (контролера)	193	data which enable to determine the ultimate beneficial owner (controller)	193
дата валютування	193	settlement date	193
дата виїзної перевірки	194	on-site inspection date	194
дата виконання договору	194	date of contract execution	194
дата укладання договору	194	date of contract conclude	194
дата закінчення проведення безвізного нагляду з питань фінансового моніторингу	194	date of the end of the off-site supervision on financial monitoring issues	194

дата набуття контролю	195	date of control entry into force	195
дата початку проведення безвізного нагляду з питань фінансового моніторингу	195	date of off-site supervision commencement on financial monitoring issues	195
дебет	195	debit	195
дебітори	196	debtors	196
дебіторська заборгованість	196	receivables	196
дебіторська заборгованість, строк позовної давності якої минув	196	receivable, the expiry date of which has expired	196
декларація	197	declaration	197
декларація про походження товару	197	declaration of goods origin	197
делегування повноважень	197	authority delegating	197
демпінг	197	dumping	197
депозит (вклад)	197	deposit	197
депозитарій інвестиційного (взаємного) фонду	198	depository of an investment (mutual) fund	198
депозитарій інвестиційного фонду	198	investment fund depository	198
депозитарій-кореспондент	198	correspondent depository	198
депозитарна діяльність	198	depository activity	198
депозитарна діяльність депозитарної установи	199	depository activity of the depository institution	199
депозитарна операція	199	depository operation	199
депозитарна система України	199	depository system of Ukraine	199
депозитарна установа	199	depository institution	199
депозитарний облік цінних паперів	200	depository securities accounting	200
депозитний сертифікат	200	certificate of deposit	200
депозитні гроші	200	deposit money	200
депозитні рахунки	200	deposit accounts	200
депонент	201	bailor	201
депонована заробітна плата	201	deposited wages	201
держава транзиту	201	transit state	201
державна лотерея	201	state lottery	201
державна реєстрація юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців	202	state registration of legal entities, public formations, that do not have the status of a legal entity, and individuals – entrepreneurs	202
державна служба	202	state service	202
Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг)	202	State Financial Monitoring Service of Ukraine (SCFM)	202
державна статистика	203	state statistics	203
державна статистична діяльність	203	state statistical activity	203
Державна судова адміністрація України	203	State Judicial Administration of Ukraine	203
Державна фіскальна служба України (ДФС)	203	State Fiscal Service of Ukraine (SFS)	203

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

Державне бюро розслідувань	203	State Bureau of Investigations	203
державне запозичення	204	public borrowing	204
державне комерційне підприємство	204	state commercial enterprise	204
державне (комунальне) господарське об'єднання	204	state (communal) economic association	204
державне обвинувачення	204	state prosecution	204
державне підприємство	204	state enterprise	204
державне регулювання банківської діяльності	204	banking activity state regulation	204
державне регулювання ринку фінансових послуг	205	state regulation of the, financial services market	205
державне регулювання ринку цінних паперів	205	securities market state regulation	205
державне унітарне підприємство	205	state unitary enterprise	205
державне регулювання ринків фінансових послуг	206	financial services markets state regulation	206
державний або урядовий об'єкт	206	state or government facility	206
державний банк	206	state bank	206
державний борг	207	state debt	207
державний дериватив	207	state derivative	207
державний експортний контроль	207	state export control	207
державний орган	207	state authority	207
державний реєстр банків	208	state register of banks	208
державний реєстр фінансових установ	208	state register of financial institutions	208
державний реєстратор юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	208	state registrar of legal entities, individuals - entrepreneurs and public formations	208
державний службовець	208	civil servant	208
державний фінансовий аудит	209	public financial audit	209
державний фінансовий моніторинг	209	state financial monitoring	209
державні облігації	209	government bonds	209
державні органи, спеціально створені для боротьби з організованою злочинністю	210	state authorities specially created to fight organized crime	210
державні органи, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю	210	state authorities involved in the fight against organized crime	210
державні цінні папери	211	government securities	211
державні цільові фонди	211	government special earmarked funds	211
держатель електронного платіжного засобу	211	electronic payment instrument holder	211
дериватив	212	derivative	212
дефіцит бюджету	212	budget deficit	212
децентралізована віртуальна валюта	212	decentralised virtual currency	212
джанкет агент	212	junket agent	212

джанкет-тур	212	junket	212
джек-пот	212	jackpot	212
джерела походження коштів (активів)	213	origin of funds (assets)	213
джерело коштів	213	source of funds	213
джерело статків	213	source of wealth	213
диверсифікація	213	diversification	213
дивіденд	214	dividend	214
дилерська діяльність	214	dealer activity	214
дилерський договір	214	dealership contract	214
динаміка витрачання	215	burn rate	215
дисконт	215	discount	215
дисконтні облигації	215	discount bonds	215
дискреційні повноваження	215	discretionary powers	215
диспенсер	215	dispenser	215
дистанційна ідентифікація	216	remote identification	216
дистанційне банківське обслуговування	216	remote banking	216
дистанційне обслуговування	216	remote service	216
дистанційне розпорядження	217	remote arrangements	217
дистанційні послуги	217	remote services	217
дистриб'ютор (включаючи роздрібних торговців)	217	distributor (including retailer)	217
дисциплінарне провадження	217	disciplinary proceedings	217
дитина	217	child	217
дізнання	218	preliminary investigation	218
дії, які належать до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	218	actions related to legalization (laundering) of the proceeds from crime	218
ділова репутація	218	business reputation	218
ділові відносини	219	business relationship	219
діяльність банків на ринку цінних паперів	219	bank performance at capital markets	219
діяльність з недержавного пенсійного забезпечення	220	non-government pension provision activities	220
діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку	220	activity of trade organization in the stock market	220
діяльність з управління активами	220	asset management activities	220
діяльність з управління іпотечним покриттям	220	mortgage collateral management activities	220
діяльність з управління цінними паперами	221	securities management activities	221
діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування	221	joint investment institutions assets storage activities	221
діяльність із зберігання активів пенсійних фондів	222	pension funds assets storage activities	222

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

діяльність із спільного інвестування	222	joint investment activities	222
діячі, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях	222	politically exposed persons, who perform political functions in international organizations	222
добровільна відмова	222	voluntary refusal	222
добровільне страхування	222	voluntary insurance	222
добросовісний набувач майна	223	bona fide acquirer of property	223
добросовісність судової системи	223	integrity of judiciary	223
доведення до банкрутства	223	bringing to bankruptcy	223
довідка про виїзну перевірку	223	on-site inspection certificate	223
довідка про обліковий ідентифікатор	223	account id certificate	223
довідник учасників сеп	224	directory of EPS participants	224
довіритель	224	settlor	224
довірче управління	224	trust managing	224
довірчий власник	226	trustee	226
довірчий фонд, що створений за згодою сторін (виражений (висловлений) траст)	227	express trust	227
договір	227	contract	227
договір андеррайтингу	227	underwriting contract	227
договір банківського вкладу (депозиту)	228	bank deposit contract	228
договір банківського рахунка	228	bank account contract	228
договір довгострокового страхування життя	228	long-term life insurance contract	228
договір доручення	228	contract of agency	228
договір комісії	229	commission contract	229
договір купівлі-продажу	229	contract of sale	229
договір лізингу	229	lease contract	229
договір на брокерське обслуговування	230	brokerage service contract	230
договір на виконання	230	contract for execution	230
договір про зберігання запасів готівки Національного банку України	230	cash reserves storage contract of the National Bank of Ukraine	230
договір на користь третьої особи	231	contract in favor of a third party	231
договір на придбання цінних паперів при андеррайтингу	231	securities purchase contract at underwriting	231
договір позики	231	loan contract	231
договір приєднання	231	adhesion contract	231
договір про закупівлю	232	purchase contract	232
договір про надання послуг	232	services supply agreement	232
договір про надання правової допомоги	232	contract on the provision of legal assistance	232
договір про надання страхових агентських послуг (агентська угода)	232	contract on the provision of insurance agent services (agency agreement)	232

договір про надання страхових брокерських послуг (брокерська угода)	232	contract on the provision of insurance brokerage services (brokerage agreement)	232
договір про спільну діяльність	233	joint activity contract	233
договір про управління цінними паперами, іншими фінансовими інструментами та грошовими коштами, призначеними для інвестування в цінні папери та інші фінансові інструменти	233	contract on securities, other financial instruments, and cash management intended for securities and other financial instruments investment	233
договір страхування	234	insurance contract	234
договір управління майном	234	estate administration contract	234
договір факторингу (фінансування під відступлення права грошової вимоги)	234	factoring contract (financing at assignment of money claim)	234
договір фінансового лізингу	234	financial lease contract	234
додатки до узагальнених матеріалів	235	case referrals annexes	235
додаткова інформація	235	additional information	235
додаткові блага	235	additional benefits	235
додаткові покарання	235	additional punishments	235
додаткові узагальнені матеріали	236	additional case referrals	236
дозвіл	236	permission	236
докази в кримінальному провадженні	236	evidence in criminal proceedings	236
докази в справі про адміністративне правопорушення	236	evidence in an administrative offense case	236
документ	237	document	237
документ за операцією із застосуванням електронних платіжних засобів	237	document on operation with the use of electronic payment facilities	237
документ на переказ	237	transfer document	237
документ на переказ готівки	237	cash transfer document	237
документ про гарантію	237	warranty document	237
документарний цінний папір	238	documentary security	238
документи, що засвідчують особу	238	documents of identification	238
документи, що підтверджують країну походження товару	238	documents confirming the country of goods origin	238
домашній арешт	238	house arrest	238
доміциліант	238	domiciliation agent	238
доміциліат	239	domiciliate	239
доміциляційна формула	239	domiciliation formula	239
доміциляція векселя	239	domiciled bill	239
дорогоцінне каміння	240	precious stones	240
дорогоцінні метали	240	precious metals	240
доступ до інформації в системі	240	access to information in the system	240
досудове розслідування	240	pre-trial investigation	240
досудове слідство	240	pre-trial examination	240

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

досьє	241	profile	241
дотримання вимог законодавства та внутрішніх процедур (комплаєнс)	241	compliance with legislation requirements and internal procedures (compliance)	241
дохід	241	income	241
дохід з джерелом їх походження з України	241	income from the source of their origin from Ukraine	241
дохід, отриманий з джерел за межами України	242	received income from sources outside Ukraine	242
доходи	242	proceeds	242
доходи бюджету	243	budget incomes	243
доходи від злочину	243	proceeds of crime	243
доходи, одержані злочинним шляхом	243	proceeds of crime	243
дочірна компанія	243	subsidiary	243
дрібний наркодилер	243	small drug dealer	243
дроблення сум	244	sum split	244
дроп	244	drop	244
еквайр	245	acquirer	245
еквайринг	245	acquiring	245
еквайрингова установа (еквайр)	245	acquiring institution (acquirer)	245
еквівалент грошових коштів	245	cash equivalents	245
еквіваленти грошових коштів (грошей)	246	cash equivalents	246
економічна вигода	246	economic benefit	246
економічна доцільність (сенс) фінансової операції	246	financial transaction economic feasibility (sense)	246
економічні нормативи	246	economic standards	246
експерт	246	expert	246
експертиза	247	examination	247
експертиза грошових знаків	247	examination of banknotes	247
експертна комісія	247	expert commission	247
експорт	247	export	247
експорт (експорт товарів)	248	export (export of goods)	248
експорт (імпорт) капіталу	248	export (import) of capital	248
експорт (остаточне вивезення)	248	export (final export)	248
експресивні НПО	248	expressive NPO	248
екстрадиційна перевірка	249	extradition inspection	249
екстрадиційний арешт	249	extradition arrest	249
екстреміст	249	extremist	249
електронна адреса	249	e-mail address	249
електронна ідентифікація	249	electronic identification	249
електронна печатка	250	electronic stamp	250
електронна система закупівель	250	electronic procurement system	250
електронна система прийняття ставок	250	electronic accept bets system	250

електронне підтвердження ідентифікації	250	electronic confirmation of identification	250
електронне повідомлення	251	electronic message	251
електронне розрахункове повідомлення	251	electronic settlement message	251
електронний банківський документ	251	electronic banking document	251
електронний гаманець	252	electronic purse	252
електронний запит на ідентифікацію	252	e-request for identification	252
електронний підпис	252	electronic signature	252
електронний платіж	252	wire transfer	252
електронний платіжний засіб	252	electronic payment instrument	252
електронний пристрій	253	electronic device	253
електронний розрахунковий документ	253	electronic settlement document	253
електронний технологічний довідник банків України та інших установ	253	electronic technological guidebook of banks of Ukraine and other institutions	253
електронний цифровий підпис	253	electronic digital signature	253
електронний чек	254	electronic check	254
електронні гроші	254	electronic money, e-money, digital cash	254
ембарго (повне або часткове)	256	embargo (full or partial)	256
емісійні банкноти	256	issuing banknotes	256
емісія електронних платіжних засобів	256	electronic payment instruments emission	256
емісія цінних паперів	256	securities emission	256
емітент	256	issuer	256
емітент електронних платіжних засобів	257	electronic payment instruments issuer	257
емітент-нерезидент	257	non-resident issuer	257
ескроу рахунок	257	escrow account	257
євровалюта	259	eurocurrency	259
євродолари	259	eurodollars	259
Європейська валютна (монетарна) система	259	European Monetary System (EMS)	259
Європейський центральний банк (ЄЦБ)	259	European Central Bank (ECB)	259
Єдиний державний демографічний реєстр	260	Unified state demographic register	260
Єдиний державний реєстр інститутів спільного інвестування	260	Unified state register of joint investment institutes	260
Єдиний державний реєстр підприємств і організацій України (ЄДРПОУ)	260	Unified State Register of Enterprises and Organizations of Ukraine	260
Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	260	Unify state register of legal entities, individuals - entrepreneurs and public formations	260

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

єдиний казначейський рахунок	261	single treasury account	261
єдиний реєстр боржників	261	unified debtor register	261
єдиний реєстр досудових розслідувань	261	unified pre-trial investigations register	261
єдиний реєстр об'єктів державної власності	261	unified register of state property objects	261
жетон	262	plaques	262
журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів	262	spending and receiving cash documents registration journal	262
журнал судового засідання	262	court session journal	262
забезпечення зобов'язань	263	collateral	263
заблоковані кошти	263	blocked funds	263
заборонена особа	263	barred/banned person	263
заборонені терористичні формування	263	proscribed terrorist entities	263
заборонні судові накази	264	restraining	264
завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності	264	task on financial statement compulsory audit	264
завдання спеціально уповноваженого органу	264	tasks of specially authorized body	264
загроза	265	threat	265
загрози національній безпеці України	265	threats to the national security of Ukraine	265
задовільний фінансовий стан	265	satisfactory financial status	265
задоволений	266	satisfied	266
заінтересовані особи стосовно боржника	266	interested persons in relation to the debtor	266
закінчений злочин	266	finished crime	266
заклад освіти	266	educational institution	266
закон	266	law	266
закон про Державний бюджет України	267	law on the State Budget of Ukraine	267
закон України про кримінальну відповідальність	267	law of Ukraine on criminal liability	267
законні джерела існування	267	legitimate source of subsistence	267
законні представники	267	legal representatives	267
законодавство з питань фінансового моніторингу	267	legislation on financial monitoring issues	267
закритий інвестиційний фонд	268	closed investment fund	268
залишковий ризик	268	residual risk	268
залишок бюджетних коштів	268	remaining budget balance	268
залучені кошти	268	attracted funds	268
залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення	268	attraction of financial assets with an obligation for their subsequent return	268
замах на злочин	269	criminal attempt	269
замовники	269	customers	269

заморожування	269	freeze	269
заниження бази оподаткування і виведення прибутку з-під оподаткування	270	base erosion and profit shifting (BEPS)	270
запит	270	request	270
запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (крім фінансових операцій, пов'язаних із виплатою заробітної плати, сплатою загальнодержавних та місцевих податків і зборів)	271	information request on the financial monitoring transactions (except financial transactions related to salary payment, payment of national and local taxes and fees)	271
запитувана сторона	271	requested party	271
зарахування	271	in payment	271
зарахування цінних паперів	271	deposit of securities	271
зарубіжні партнери	271	foreign partners	271
заручник	272	hostage	272
засекречування матеріальних носіїв інформації	272	restriction of physical storage media	272
засіб електронного цифрового підпису	272	electronic digital signature tool	272
засновник	272	settlor	272
засоби	272	instrumentalities	272
засоби захисту інформації	273	information security products	273
засоби поштового зв'язку	273	mail communications means	273
застава	273	pledge	273
застережні заходи	273	precautionary measures	273
застосування іноземними державами або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями санкцій до банків чи власників істотної участі в банках, що становлять загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку та/або стабільності банківської системи	274	application by foreign states or intergovernmental associations or international organizations of sanctions to banks or owners of substantial qualifying shareholdings in banks that pose threat to the depositor's interests or other bank creditors and/or banking system stability	274
засуджений	274	convict	274
захисник	274	defender	274
захист	274	advocacy	274
захист інформації	275	data security	275
захист інформації в системі	275	information protection in the system	275
заходи забезпечення кримінального провадження	275	measures to ensure criminal proceedings	275
заява	275	application	275
заявка	276	bidding	276
заявник	276	applicant	276
збагачення	276	beneficiation	276

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

зберігання векселів	276	bills storage	276
зберігання векселів відкрите	277	open bills storage	277
зберігання векселів закрите	277	closed bills storage	277
зберігання гаряче	277	hot storage	277
зберігання холодне	277	cold storage	277
зберігач пенсійного фонду	277	pension fund custodian	277
збиток	278	wastage	278
збільшення істотної участі	278	qualifying shareholding increase	278
збір (плата, внесок)	278	levy (fee, contribution)	278
зведений реєстр фінансових операцій	278	consolidated financial transactions register	278
звичайна діяльність	278	ordinary business	278
звичайна ціна	279	usual price	279
звіт про платежі на користь держави	279	payment report in favor of the state	279
звіт про рух грошових коштів	279	cash flow report	279
звіт про управління	279	management report	279
звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)	280	financial results report (comprehensive income report)	280
звітність по країнах	280	country by country reporting	280
зворотній викуп	280	buy-back	280
згода суб'єкта персональних даних	280	personal data subject consent	280
здійшені фінансові операції (крім фінансових операцій, пов'язаних із виплатою заробітної плати, сплатою загальнодержавних та місцевих податків і зборів)	281	conducted financial transactions (except financial transactions related to salary payment, payment of national and local taxes and fees)	281
здійснення поставки	281	carried out delivery	281
здійснювані банком операції	281	carried out bank transactions	281
злиток золота	281	gold ingot	281
зловживання владою або службовим становищем	282	abuse of power or official position	282
зловживання для фінансування тероризму	282	terrorist financing abuse	282
зловживання повноваженнями	282	abuse of authority	282
злочин	282	crime	282
злочин відмивання коштів	282	money laundering offence	282
злочин невеликої тяжкості	283	crime of little gravity	283
злочин середньої тяжкості	283	crime of medium gravity	283
злочин фінансування тероризму	283	terrorist financing offence	283
злочинна діяльність	284	criminal activity	284
злочинна технологія збагачення	285	criminal enrichment technology	285
злочинні доходи	285	proceeds of crime	285
знай свого клієнта	285	know your customer (KYC)	285
значна сума	286	substantial sum	286
значний вплив	286	significant influence	286

значний вплив на керівництво або діяльність юридичної особи	286	significant influence on the directorship or activity of a legal entity	286
значний вплив на управління або діяльність юридичної особи	287	significant influence on the management or activity of a legal entity	287
знеособлення персональних даних	287	depersonalization of personal data	287
знищення або руйнування	287	abolition or destruction	287
знищення інформації в системі	287	information destruction in the system	287
змішування	288	commingling	288
зобов'язання	288	obligation	288
зобов'язання емітента за цінними паперами власного випуску	288	issuer obligation for own securities issue	288
зовнішнє середовище	288	environment	288
зовнішній аудитор	289	external auditor	289
зовнішньоекономічна діяльність	289	foreign economic activity	289
зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання	289	entities foreign economic activity	289
зовнішньоекономічний договір (контракт)	289	foreign economic agreement (contract)	289
золото	289	gold	289
золото у злитках	290	gold bullion	290
золотовалютний резерв	290	gold reserve	290
зона вільної торгівлі	290	free trade zones	290
зона експортної обробки	290	export processing zone	290
зона експортної обробки з єдиним підприємством	290	single factory export processing zones	290
зона підприємництва	291	enterprise zones	291
зупинення операцій	291	transactions termination	291
зустрічна покупка	291	counter purchase	291
зустрічні операції	291	back-to-back trades	291
івсдропінг	292	eavesdropping	292
ігрові автомати	292	slot machines	292
ігровий автомат з системою тіто	292	ticket-in-ticket-out	292
ідентичні товари (роботи, послуги)	292	identical goods (work, services)	292
ідентифікаційні дані	293	identification data	293
ідентифікаційні дані для фізичної особи нерезидента	293	identification data for non-resident individual	293
ідентифікаційні дані для фізичної особи резидента	293	identification data for resident individual	293
ідентифікаційні дані для фізичної особи-підприємця резидента	294	identification data for a resident individual entrepreneur	294
ідентифікаційні дані для юридичної особи нерезидента	294	identification data for a non-resident legal entity	294
ідентифікаційні дані для юридичної особи резидента	295	identification data for a resident legal entity	295
ідентифікація	295	identification	295

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

ідентифікація корупційних ризиків	295	corruption risks identification	295
ідентифікація повідомлення	295	message identification	295
іммігрант	296	immigrant	296
імпорт	296	import	296
імпорт (випуск для вільного обігу)	296	import (release for free circulation)	296
імпорт (імпорт товарів)	296	import (import of goods)	296
ім'я особи	297	person's name	297
інвестиційне золото	297	investment gold	297
інвестиції	297	investments	297
інвестиційна декларація	297	investment declaration	297
інвестиційна діяльність	298	investment activity	298
інвестиційна політика інституційного інвестора	298	investment policy of the institutional investor	298
інвестиційний вклад	298	investment deposit	298
інвестиційний керуючий	299	investment manager	299
інвестиційний портфель інституційного інвестора	299	investment portfolio of the institutional investor	299
інвестиційний рахунок	299	investment account	299
інвестиційний сертифікат	299	investment certificate	299
інвестиційний фонд	300	investment fund	300
інвестиційні (взаємні) фонди	300	investment (mutual) funds	300
інвестиційні операції з цінними паперами	301	operations with securities	301
інвестори в цінні папери	301	investors in securities	301
індекс банкнот і монет	301	banknotes and coins index	301
індекс сприйняття корупції	302	Corruption Perceptions Index, CPI	302
індексний кошик	302	index basket	302
індивідуальний акт	302	individual act	302
індивідуальний пенсійний рахунок	302	individual retirement account	302
індикативна ставка	302	indicative rate	302
індикатор корупціогенності	302	corruptogenic indicator	302
індикатор(и) ризикової фінансової операції	303	risky financial transaction indicator(s)	303
індикатори ризику	303	risk indicators	303
індикатори фінансової стійкості	303	financial soundness indicators (FSIs)	303
індикатори «червоні прапорці» (попереджувальні показники)	304	red flag indicators	304
індосамент, передатний напис, жиро	304	endorsement, direct endorsement, giro	304
індосамент векселя безоборотний	305	endorsement bill without recourse	305
індосамент векселя бланковий	305	blank bill endorsement	305
індосамент векселя, виконаний на ім'я визначеної особи (іменний індосамент)	305	bill endorsement executed on behalf of a certain person (special endorsement)	305
індосамент векселя заставний	306	pledge bill endorsement	306
індосант	306	endorser	306

ініціатор	306	initiator	306
ініціатор депозитарної операції	306	depository operation initiator	306
інкасо документарне	307	documentary encashment	307
інкасо чисте	307	clean encashment	307
інкасове доручення (розпорядження)	307	collection order	307
інкасування (інкасо)	307	encashment	307
інкасування (інкасо) векселя	307	bill encashment	307
іноземець	308	foreigner	308
іноземна банківська група	308	foreign banking group	308
іноземна валюта	308	foreign currency	308
іноземна інвестиційна фірма	309	foreign investment firm	309
іноземна інвестиція	309	foreign investment	309
іноземне підприємство	309	foreign enterprise	309
іноземний	309	foreign	309
іноземний емітент	310	foreign issuer	310
іноземні бойовики	310	foreign fighters	310
іноземні інвестиції	310	foreign investments	310
іноземні інвестори	310	foreign investors	310
іноземні партнери	311	foreign counterparts	311
іноземні представництва	311	foreign representative offices	311
іноземні публічні діячі	311	foreign politically exposed persons	311
іноземні суб'єкти господарської діяльності	312	foreign business entities	312
інсайдер	312	insider	312
інсайдерська інформація	313	insider information	313
інспекційна перевірка банку	313	inspection of the bank	313
інститут спільного інвестування	313	joint investment institute	313
інститути спільного інвестування, ICI	313	mutual funds	313
інструмент ВК/ФТ	314	ML/TF instrument	314
інтернет-банкінг	314	e-banking	314
інтернет-термінал (НСМЕП)	314	web-based terminal for (NSMEP)	314
інформаційна (автоматизована) система	314	informational (automated) system	314
інформаційна безпека	315	informational security	315
інформаційна мережа Національного банку	315	informational network of the National Bank	315
інформаційна система щодо управління ризиками	315	informational risk management system	315
інформаційне повідомлення	315	informational message	315
інформаційний ризик	316	information risk	316
інформаційно-пошукова система СЕП (ІПС)	316	information retrieval system of the EPS (IPS)	316
інформаційно-телекомунікаційна система	316	information and telecommunication system	316
інформація	316	information	316

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

інформація з відкритих джерел	317	information from open sources	317
інформація з обмеженим доступом	317	restricted information	317
інформація про товар (роботу, послугу)	317	goods information (job, service)	317
інформація про фізичну особу (персональні дані)	317	information about an individual (personal data)	317
інформація, що стосується національної безпеки	317	national security information	317
інформація щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій (крім фінансових операцій, пов'язаних із виплатою заробітної плати, сплатою загальнодержавних та місцевих податків і зборів)	318	information on tracking (monitoring) financial transactions (except financial transactions related to salary payment, payment of national and local taxes and fees)	318
інша лотерея	318	another lottery	318
інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування	318	another person whose rights or legitimate interests are limited during a pre-trial investigation	318
інша юридична особа, що надає фінансові послуги	318	other legal entity providing financial services	318
інше дорогоцінне каміння	319	other precious stones	319
інші види правової допомоги	319	other types of legal assistance	319
іпотечні цінні папери	319	mortgage securities	319
істотна участь	319	substantial participation	319
істотна участь у центральному депозитарії	320	substantial participation in the Central Depository	320
Кабінет міністрів України	321	Cabinet of Ministers of Ukraine	321
казначейське зобов'язання України	321	treasury bond of Ukraine	321
казначейські зобов'язання	321	treasury bond	321
канали розповсюдження	321	distribution channels	321
капітал банку	322	bank capital	322
капітал під ризиком	322	value at risk	322
капіталізація	322	capitalization	322
капітальні інвестиції	323	capital investment	323
картка з відкладеним дебетом	323	delayed debit card	323
картка передоплатна	323	prepaid card	323
карткова платіжна система	323	card payment system	323
картковий рахунок	324	card account	324
картрідер	324	card reader	324
карусельна схема ухилення від сплати пдв	324	VAT carousel fraud	324
каса	324	cash/pay desk, per desk	324
касир	325	cashier	325
касова готівка	325	cash	325
касова книга	325	cash book	325
касовий ордер	325	cash order	325

касові видатки та надання кредитів	326	cash expenses and allowing credit	326
касові документи	326	cash documents	326
касові операції	326	cash operations	326
кастодіан	326	custodian	326
категорія «А» (вищий корпус державної служби)	327	category «A» (the highest civil service corps)	327
квазігроші	327	quasi money	327
Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія прокурорів	327	Prosecutors' Qualification-Disciplinary Commission	327
кваліфіковане бюро кредитних історій	328	qualified credit reporting agency	328
кваліфіковані грошові перекази	328	qualifying wire transfers	328
квитанція	328	receipt	328
керівна посадова особа	328	directing official	328
керівник банку	328	bank manager	328
керівник банку/установи	329	bank/institution manager	329
керівник Національного банку	329	National Bank manager	329
керівник органу досудового розслідування	329	head of pre-trial investigation body	329
керівник органу прокуратури	329	head of prosecutor's office	329
керівник фінансової установи	330	head of financial institution	330
керівник фондової біржі	330	head of the stock market	330
керівники банку	330	bank leadership	330
керівники небанківської фінансової установи	330	leadership of a non-bank financial institution	330
керівники юридичної особи (крім банку)	331	legal entity leadership (except bank)	331
керуючий рахунком у цінних паперах	331	securities account manager	331
кеш-кур'єри	331	cash-couriers	331
кит	331	whale	331
кібератака	331	cyberattack	331
кіберзлочин (комп'ютерний злочин)	332	cybercrime (computer crime)	332
кіберзлочинність	332	cybercrime	332
кіберпростір	332	cyber space	332
кіберрозвідка	332	cyber intelligence	332
кібертероризм	332	cyberterrorism	332
кімберлітичний видобуток	333	kimberlitic mine	333
кінцевий бенефіціарний власник (контролер)	333	ultimate beneficial owner (controller)	333
кінцевий власник	333	ultimate owner	333
кінцевий власник істотної участі	334	ultimate owner of qualifying shareholding	334
кінцевий власник істотної участі в банку	335	ultimate owner of bank qualifying shareholding	335

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

кінцевий власник істотної участі в небанківській фінансовій установі	335	ultimate owner of qualifying shareholding in non-banking financial institution	335
кінцеві споживачі	335	ultimate customers	335
клієнт	335	client	335
клієнт банку	336	bank customer	336
клієнтські операції	337	client deals, transactions	337
клієнтські рахунки	337	client accounts	337
кліринг	337	clearing	337
клірингова вимога	338	clearing requirements	338
клірингова діяльність	338	clearing activities	338
клірингова установа	338	clearing institution	338
ключовий учасник юридичної особи	338	key participant of legal entity	338
ключові реквізити	339	key bank details	339
книга обліку	339	record book	339
книга обліку доходів і витрат/книга обліку доходів	339	ledger of income and expenditure / ledger of income	339
книга обліку виданої та прийнятої старшим касиром готівки	340	accounting book of issued and received cash by senior cashier	340
ковенант	340	covenant	340
код авторизації	340	authorization code	340
код банку	340	bank code	340
код платника/отримувача	341	payer/recipient code	341
коефіцієнт обслуговування (покриття) боргу	341	debt service coverage ratio, DSCR	341
колектор	341	collector	341
командитне товариство	341	limited partnership	341
комерційна таємниця	342	trade secret	342
комерційне посередництво (агентська діяльність)	342	commercial mediation (agency activity)	342
комерційний представник	342	commercial representative	342
комітент	342	consignor	342
компанія з надання допоміжних послуг	343	ancillary services company	343
компанія з управління активами	343	asset management company	343
компанія з управління активами, яка надає послуги пенсійному фонду - суб'єкту другого рівня	343	asset management company, which provides services to a pension fund - a second-tier entity	343
компетентний орган	343	competent authority	343
комплаєнс	344	compliance	344
комплаєнс-ризик	344	risk compliance	344
комплаєнс-ризик фінансового моніторингу	345	risk compliance of financial monitoring	345
комплексна система захисту інформації	345	comprehensive information security system	345

компрометація комп'ютера	345	compromise your computer	345
компрометація особистого ключа	346	discredit of personal key	346
компрометація платіжних карток	346	compromising payment cards	346
комунальне підприємство	346	communal enterprise	346
комунальне унітарне підприємство	346	communal unitary enterprise	346
конвертація цінних паперів	346	securities conversion	346
конвертація цінних паперів інституту спільного інвестування	347	joint investment institute securities conversion	347
конвертована (або відкрита) віртуальна валюта	347	convertible virtual currency	347
конвертована валюта	347	convertible currency	347
конвертовані облігації підприємств	348	convertible enterprises bonds	348
конвертованість гривні	348	convertibility of hryvnia	348
кондуїт	348	conduit	348
конкурс на посаду державної служби, що ґрунтується на здібностях	348	merit-based competitions	348
консолідація активів	349	assets consolidation	349
консолідована фінансова звітність	349	consolidated financial reporting	349
консолідований кореспондентський рахунок	349	consolidated correspondent account	349
консолідований нагляд	349	consolidated supervision	349
консолідований продаж	350	consolidated sale	350
консорціум	350	consortium	350
контрабанда	350	smuggling	350
контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів	350	smuggling of drugs, psychotropic substances, their analogues or precursors or counterfeit drugs	350
контрагент	351	counterparty	351
контрагент банку	351	bank counterparty	351
контрагент торговця	351	trader counterparty	351
контракт	352	contract	352
контрафакт	352	counterfeit	352
контргарантія	352	counter-guarantee	352
контролер	352	controller	352
контроль	353	control	353
контроль доступу	354	access control	354
контроль ядерного матеріалу	355	regulation of nuclear material	355
контрольована поставка	355	controlled delivery	355
контррозвідувальна діяльність	355	counter-intelligence activities	355
конфіденційна інформація	355	confidential information	355
конфіскація	356	confiscation, seizure	356
конфіскація майна	357	property confiscation	357

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення	357	object confiscation that became an instrument of carrying out or a direct object of an administrative offense	357
конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил	358	confiscation as an administrative penalty for customs rules violation	358
конфіскація, яка не базується на засудженні	358	non-conviction based confiscation	358
конфлікт інтересів	358	conflict of interest	358
конфліктні діаманти («криваві» діаманти)	359	conflict diamonds («blood» diamonds)	359
концентраційний рахунок	359	concentration accounts	359
концентрація капіталу	359	aggregation of capital	359
концерн	360	concern	360
кооперативний банк	360	cooperative bank	360
координатор	360	coordinator	360
копія векселя	361	bill copy	361
кореспондентська банківська діяльність	361	correspondent banking	361
кореспондентський рахунок	361	correspondent account	361
корисливий злочин	362	acquisitive crime	362
користувач	363	user	363
користувач (віртуальних валют)	363	user	363
користувач інформації в системі	363	information user in the system	363
користувач платіжної системи	363	payment system user	363
користувач системи bankid	364	BankID system user	364
користувач системи електронної пошти Національного банку України	364	National Bank of Ukraine e-mail system user	364
користувачі послуг поштового зв'язку	364	postal communication services users	364
користувачі фінансової звітності	364	financial reporting users	364
корпоративна відповідальність	365	corporate liability	365
корпоративне підприємство	365	corporate enterprise	365
корпоративне управління	365	corporate management	365
корпоративний акціонер	365	corporate shareholder	365
корпоративний директор	365	corporate director	365
корпоративний пенсійний фонд	366	corporate pension fund	366
корпоративні операції емітента	366	issuer corporate operations	366
корпоративні права	366	corporate rights	366
корпоративні структури	366	corporate vehicles	366
корпорація	367	corporation	367
корупційне правопорушення	367	corruption offense	367
корупційний ризик	367	corruption risk	367
корупціогенний фактор	368	corruptogenic factor	368

корупція	368	corruption	368
корупція високого рівня	369	grand corruption	369
котирування	369	quotation	369
кошти	369	funds	369
кошти або інші активи	370	funds or other assets	370
кошти в дорозі	370	cash in transit	370
кошти грошові	370	cash	370
кошти клієнта	370	customer funds	370
кошти спільного інвестування	371	joint investment funds	371
кошторис	371	estimate	371
крадіжка	371	theft	371
країна	371	country	371
країна походження	371	country of origin	371
краудфандингова платформа	372	crowdfunding platform	372
кредит	372	credit, loan	372
кредитна картка	372	credit card	372
кредитна лінія	372	credit line, bank line	372
кредитна спілка	373	credit union	373
кредитна операція	373	credit operation	373
кредитна установа	374	credit institution	374
кредитний портфель	374	credit portfolio	374
кредитний ризик	374	credit risk	374
кредитні деривативи	375	credit derivatives	375
кредитні операції	375	credit operations	375
кредитор	375	creditor	375
кредиторська заборгованість	376	account payable	376
кредиторська заборгованість, строк позовної давності якої минув	376	account payable, action limitation period of which has expired	376
кредитоспроможність	376	credit worthiness	376
кредитування фінансовою установою під своє ім'я для здійснення транзакції	377	lending the financial institution's name to the transaction	377
криміналізація	377	criminalization	377
кримінальне провадження	377	criminal proceedings	377
криптовалюта	377	cryptocurrency	377
криптографічний захист інформації	378	cryptographic information protection	378
криптографічний захист секретної інформації	378	cryptographic protection of classified information	378
критерії професійної належності та відповідності	378	professional backgrounds and compliance criteria	378
критерій ризику	378	risk criteria	378
критичний фінансовий стан	379	critical financial condition	379
крупні гравці	379	high rollers	379
«Кульковий» кредит	379	balloon loan	379
культура управління ризиками	379	risk management culture	379

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

купівля іноземної валюти	379	foreign currency purchase	379
куратор банку	380	bank's assigned controller	380
кур'єри з перевезення готівки (кеш-кур'єри, мули)	380	cash couriers, money mules	380
ланцюг володіння істотною участю	381	qualifying shareholding ownership chain	381
ланцюг володіння корпоративними правами юридичної особи	381	ownership chain of legal entity corporate rights	381
ланцюг поставок	381	supply chain	381
легалізація	382	legalization	382
легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	382	legalization (laundering) of proceeds from crime	382
лід-менеджер	382	lead manager	382
лізинг	382	leasing	382
лізингова (орендна) операція	383	leasing operation	383
лізингодавець	383	lessor	383
лізингоодержувач	383	lessee	383
ліквідаційний неттінг	383	closeout netting	383
ліквідація банку	383	bank liquidation	383
ліміт запасів готівки на зберіганні	384	cash reserves limit on storage	384
лістинг	384	listing	384
ліміт залишку готівки в касі (ліміт каси)	384	rest limit of money in the cash desk (cash desk limit)	384
ліцензіат	384	licensee	384
ліцензійний реєстр	385	license register	385
ліцензійні умови	385	license terms	385
ліцензія	385	license	385
ліцензування	386	licensing	386
ліцензування банківських операцій	386	bank licensing	386
логічний контроль	386	logical control	386
лодінг	386	loading	386
локальне терористичне формування	387	localised terrorist actor	387
ломбард	387	pawnshop	387
ломбардна операція	388	pawnshop operation	388
лотерейна сфера	388	lottery sphere	388
лотерейний білет	388	lottery ticket	388
лотерея	388	lottery	388
майнер	389	miner	389
майно	389	property	389
майно підприємства	390	enterprise property	390
майно товарної біржі	390	commodity exchange property	390
майно, що не підлягає конфіскації	390	property that not subject to confiscation	390
майно, що підлягає конфіскації	390	property that subject to confiscation	390
майновий стан суб'єкта господарювання	390	business entity property status	390

майнові права	390	property rights	390
майнові права на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку	391	property rights for cash held on a bank account	391
малий продавець	391	small salesman	391
малі підприємства	391	small enterprises	391
малолітня дитина	391	minor child	391
малолітня особа	392	young person	392
маніпулювання на фондовому ринку	392	stock market manipulation	392
маніпулювання цінами на фондовому ринку	392	prices manipulation on the stock market	392
маржа	393	margin	393
маржинальна операція	393	margin operation	393
маршрутизація	394	routing	394
материнська компанія	394	parent company	394
материнський банк	394	parent bank	394
меморіальний ордер	394	memorial slip	394
менеджер програми	395	programme manager	395
мережа tor (спочатку називалася «the onion router»)	395	tor	395
металеві рахунки	395	metal accounts	395
метали дорогоцінні цифрові (знеособлені)	396	digital precious metals	396
метод ВК/ФТ	396	ML/FT method	396
методи фінансового аналізу	396	financial analysis methods	396
механізм ВК/ФТ	396	ML/FT mechanism	396
митна вартість товарів, які переміщуються через митний кордон України	397	customs goods value that transferred through the customs border of Ukraine	397
митна декларація	397	customs declaration	397
митне оформлення	397	customs clearance	397
митне регулювання	397	customs regulation	397
митний контроль	398	customs control	398
митний склад	398	customs warehouse	398
митні платежі	398	customs payments	398
митні режими	398	customs regimes	398
миттєва лотерея	399	instant lottery	399
міжбанківський валютний ринок України	399	interbank currency market of Ukraine	399
міжбанківський електронний розрахунковий документ	399	interbank electronic payment document	399
міжбанківський кредит	399	interbank credit	399
міжбанківський переказ коштів	400	interbank money transfer	400
міжбанківський переказ у СЕП у режимі реального часу	400	real-time interbank transfer to the EPS	400

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

міжбанківський переказ у сеп у файловому режимі	400	file mode interbank transfer to EPS	400
міжбанківський розрахунковий документ	401	interbank clearing document	401
міжбанківські розрахунки	401	interbank payment transfer	401
міжнародна банківська група	401	international banking group	401
міжнародна кооперація	401	international co-operation	401
міжнародна платіжна система	402	international payment system	402
міжнародна правова допомога	402	international legal assistance	402
міжнародна фінансова організація	402	international financial organization	402
міжнародна фінансова установа	402	international financial institution	402
міжнародний валютний ринок	403	international exchange market	403
міжнародний ідентифікаційний номер цінних паперів	403	international identification securities number	403
міжнародний імпорتنний сертифікат	403	international import certificate	403
міжнародний тероризм	403	international terrorism	403
міжнародні передачі товарів	403	international transfer of goods	403
міжнародні розрахунки	404	international settlements	404
міжнародні санкції	404	international sanctions	404
міжнародні стандарти аудиту	404	international auditing standards	404
міжнародні стандарти нагляду (оверсайту) платіжних систем	405	international standards of payment system supervision (oversight)	405
міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту	405	international standards of internal audit professional practice	405
міжнародні стандарти фінансової звітності	405	international financial reporting standards	405
міжнародні фінанси	406	international finances	406
мікропідприємства	406	microenterprises	406
міксер (сервіс по відмиванню, «змішувач»)	406	mixer	406
мінімальна заробітна плата	407	minimum wage	407
міністерство	407	ministry	407
Міністерство внутрішніх справ України (МВС)	407	Ministry of Internal Affairs of Ukraine (MIA)	407
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТ)	407	Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (MEDT)	407
Міністерство інфраструктури України (Мінінфраструктури)	408	Ministry of Infrastructure of Ukraine (Mininfrastructure)	408
Міністерство фінансів України (Мінфін)	408	Ministry of Finance of Ukraine (MoF)	408
Міністерство юстиції України (Мін'юст)	409	Ministry of Justice of Ukraine (MoJ)	409
місце проживання фізичної особи	409	individuals place of residence	409
місцевий фінансовий орган	410	local financial body	410
місцезнаходження	410	location	410
місцезнаходження юридичної особи	410	legal entity location	410

мобільний платіжний інструмент	411	mobile payment tool	411
мобільні платежі	411	mobile payments	411
модель обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку в сеп	411	service model of the consolidated correspondent account in EPS	411
модуль автоматизованої системи аналізу та управління ризиками	412	module of automated analysis and risk management system	412
можливість	412	capability	412
момент здійснення експортного (імпортного) контракту	412	execution moment of export (import) contract	412
моніторинг	412	monitoring	412
моніторинг закупівлі	413	purchases monitoring	413
моніторинг ризиків клієнтів	413	customer risk monitoring	413
моніторинг фінансової операції	413	financial transaction monitoring	413
моторизований картридер	414	motorized card reader	414
мультивалютні кредити	414	multi-currency loans	414
набуття істотної участі	415	qualifying shareholding acquiring	415
набуття участі в юридичній особі	415	acquiring participation in a legal entity	415
нагляд на консолідованій основі	415	consolidated basis supervision	415
нагляд на основі оцінки ризиків	416	risk-based supervision	416
нагляд (оверсайт) платіжних систем	416	payment systems supervision (oversight)	416
наглядові органи	416	supervisors	416
надавачі послуг трастів чи компаній (НПТК)	417	trust and company service providers (TCSP)	417
надання узагальнених матеріалів	417	case referrals provision	417
надійні джерела	418	credible sources, reliable sources	418
наднаціональний ризик	418	supranational risk	418
надходження бюджету	419	budget revenues	419
найманство	419	mercenary activities	419
наказодавець акредитива	419	applicant	419
накладна (коносамент)	419	bill of lading	419
накопичувальний пенсійний фонд	419	pension savings fund	419
належним чином оформлене повідомлення	420	properly draw up report	420
належна перевірка клієнта	420	customer due diligence	420
належні докази	420	proper evidence	420
намір	421	intent	421
наперед оплачена картка багатоцільового використання	421	prepaid multipurpose use card	421
наркотичні засоби	421	drugs	421
насильницький екстремізм	421	violent extremism	421
наслідок	421	consequence	421
наскрізні рахунки (транзитні рахунки)	422	payable-through-accounts (pass-by accounts)	422

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

Національна академія прокуратури України	422	National Prosecution Academy of Ukraine	422
національна банківська група	422	national banking group	422
національна безпека України	422	national security of Ukraine	422
національна валюта (гривня)	423	national currency (hryvnia)	423
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР)	423	National Securities and Stock Market Commission	423
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг)	423	National Commission for State Regulation of Financial Services Markets	423
Національна оцінка ризиків	423	National risk assessment	423
Національна поліція України	424	National Police of Ukraine	424
Національна школа суддів України	424	National School of Judges of Ukraine	424
Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів	425	National Agency of Ukraine for finding, tracing and management of assets derived from corruption and other crimes	425
Національне антикорупційне бюро України	425	National Anti-Corruption Bureau of Ukraine	425
національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку	425	national standard (accounting standard) – accounting records national regulations (standards)	425
Національний банк України	426	National Bank of Ukraine	426
національний оператор поштового зв'язку	426	national mail communication operator	426
національні інтереси України	426	national interests of Ukraine	426
національні публічні діячі	426	domestic politically exposed persons	426
небанківська фінансова група	427	non-banking financial group	427
небанківська фінансова установа	428	non-banking financial institution	428
небанківська фінансова холдингова компанія	428	non-banking financial holding company	428
невідкладно	428	without delay	428
негайно	429	immediately	429
негативна історія профілю ризику	429	negative risk profile history	429
негласні слідчі (розшукові) дії	430	covert investigative (search) activities	430
негрошові операції	430	non-cash operations	430
недержавний пенсійний фонд	430	non-state pension fund	430
недобросовісна емісія цінних паперів	430	unscrupulous issuance of securities	430
недобросовісний набувач	430	unscrupulous purchaser	430
недопустимі докази	431	inadmissible evidence	431
незадовільний фінансовий стан	431	unsatisfactory financial condition	431
незакінчений злочин	431	unfinished crime	431
незаконне збагачення	431	illegal enrichment	431
незаконні фінансові потоки	431	illicit financial flows	431
незалежна оцінка	432	independent evaluation	432

неконвертована (або закрита) віртуальна валюта	432	non-convertible virtual currency	432
немоторизований картрідер	432	non-motorized card reader	432
неналежний отримувач	432	improper recipient	432
неналежний переказ	432	improper transfer	432
неналежний платник	433	improper payer	433
неналежний стягувач	433	improper recoverer	433
необоротні активи	433	non-current assets	433
необоротні фішки	433	non-negotiable chips	433
необроблений алмаз	434	rough diamond	434
неофіційна система грошових переказів	434	informal value transfer system	434
непідприємницькі товариства	434	social businesses	434
неплатоспроможний банк	434	insolvent bank	434
неплатоспроможність	434	insolvency	434
неповнолітня дитина	435	infant child	435
неповнолітня особа	435	juvenile	435
неподання інформації спеціально уповноваженому органу	435	failure to submit information to a specially authorized body	435
неправдиве декларування	436	false declaration	436
неправдиве розкриття інформації	436	false disclosure	436
неправомірна вигода	436	improper advantage	436
неприбуткова організація	436	non-profit organisation	436
неприбуткові організації	436	non-profit organizations	436
неприбуткові підприємства, установи та організації	437	non-profit enterprises, institutions and organizations	437
неприйнятно високий ризик	437	unacceptably high risk	437
нереалізовані доходи/витрати	437	unrealized incomes/expenses	437
нерезидент	437	non-resident	437
нерезиденти	437	non-residents	437
нерезиденти-інвестори	439	non-resident investors	439
нерезиденти, що мають офшорний статус	439	non-residents with offshore status	439
нерухомі речі (нерухоме майно, нерухомість)	439	immovable things (real property, real estate)	439
несанкціоновані дії щодо інформації в системі	439	unauthorized actions regarding information in the system	439
несвочасне подання інформації спеціально уповноваженому органу	440	late information submission to a specially authorized body	440
неттінг	440	netting	440
низький рівень ризику клієнта	440	low level customer risk	440
новація	441	novation	441
номінанти (фіктивний директор, власник, акціонер та ін.)	441	nominee, director, owner, shareholder)	441
нормативи інвестування	441	investment ceiling limits, norms	441

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

нормативи кредитного ризику	442	credit exposure limits, norms	442
нормативи ліквідності	442	liquidity limits, norms	442
нормативно-правовий акт	443	regulatory legal act	443
нормативно-правові акти Національного банку України	443	regulatory legal acts of the National Bank of Ukraine	443
нотаріальна таємниця	443	notarial secrecy	443
нотаріат в Україні	444	notary in Ukraine	444
нотаріус	444	notary	444
обвинувальний акт	445	indictment	445
обвинувачений (підсудний)	445	accused (criminal defendant)	445
обвинувачення	445	prosecution	445
обґрунтовані заходи	445	reasonable measures	445
об'єднання підприємств	445	association of enterprises	445
об'єднання професійних учасників фондового ринку	446	association of professional stock market participants	446
об'єднана кредитна спілка	446	united credit union	446
об'єкт інвестування	446	investment object	446
об'єкт оцінки корупційних ризиків	446	assessment corruption risk object	446
об'єкт фінансового моніторингу	447	financial monitoring object	447
об'єкти інвестування	447	investment objects	447
об'єкти управління	447	management objects	447
об'єкти цивільних прав	447	civil rights objects	447
об'єктивні причини	448	objective reasons	448
обіг цінних паперів	448	securities circulation	448
обігові кошти	448	working capital	448
область ризику	448	risk area	448
облігації внутрішніх державних позик України	449	bonds of domestic state loans of Ukraine	449
облігації зовнішніх державних позик України	449	bonds of external state loans of Ukraine	449
облігація	449	bond	449
облік за розрахунковою датою договору	449	contractual settlement date accounting	449
облікова політика банку	450	accounting policy of a bank	450
облікова система ломбарду	450	accounting pawnshop system	450
облікова ставка Національного банку України	450	reference rate of the National Bank of Ukraine	450
обліковий ідентифікатор	450	account identifier	450
обліковий реєстр власників іменних цінних паперів	451	accounting register of registered securities owners	451
облікові системи	451	accounting systems	451
обмеження волі	451	restriction of freedom	451
обмеження операцій	451	transactions restriction	451
обмежено осудна особа	451	restricted sane person	451
обмін валют	452	currency exchange	452

обмін (конвертація) іноземної валюти	452	foreign currency exchange (conversion)	452
обмінні операції з електронними грошима	452	exchange transactions with e-cash	452
обов'язкова звітність НПО	452	mandatory NPO reporting	452
обов'язковий	452	required	452
обов'язковий реквізит електронного документа	453	obligatory e-document requisite	453
обов'язковий аудит фінансової звітності	453	obligatory financial reporting audit	453
обов'язковий фінансовий моніторинг	453	obligatory financial monitoring	453
обов'язкові резерви	453	required reserves	453
оборотні активи	454	current assets	454
оборотні засоби	454	working capital	454
оборотні інструменти на пред'явника	454	bearer negotiable instruments	454
обробка інформації в системі	454	information processing in the system	454
обробка персональних даних	455	personal data processing	455
оброблений алмаз	455	polished diamond	455
обслуговуючий банк (банк, що обслуговує)	455	servicing bank (bank that serves)	455
обтяження цінних паперів зобов'язаннями	455	securities encumbrance by liabilities	455
овердрафт	455	overdraft	455
овернайт	456	overnight	456
оверсайт платіжних систем	456	oversight of payment systems	456
одержувач бюджетних коштів	456	budget funds recipient	456
односторонній	457	ex parte	457
ознаки, за якими здійснюється відстеження (моніторинг) фінансових операцій	457	signs on which the financial transactions detection (monitoring) is carried out	457
ознаки підроблення банкноти (монети)	457	signs of banknote (coin) counterfeiting	457
он-лайн операція	457	on-line operation	457
оперативно-розшукова діяльність	457	operational-investigative activity	457
оператор	458	operator	458
оператор державних лотерей	458	state lotteries operator	458
оператор платіжних систем	458	payments network operator	458
оператор послуг платіжної інфраструктури	458	payment infrastructure service operator	458
оператор поштового зв'язку	458	mail communication operator	458
операції без авторизації	459	operations without authorization	459
операції з банківськими металами	459	bank metals operations	459

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

операції з дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням, дорогоцінним камінням органогенного утворення та напівдорогоцінним камінням	459	operations with precious metals and precious stones, precious stones of organogenic formation and semi-precious stones	459
операції з записом	460	memo transactions	460
операції з розгалуженням	460	fork transactions	460
операції на відкритому ринку	460	open market operations	460
операції репо	461	repurchase agreements	461
операційна діяльність	461	operational activity	461
операційна діяльність банку	461	operational bank activity	461
операційний день	461	transaction day	461
операційний день депозитарної установи	462	depository institution transaction day	462
операційний день центрального депозитарію	462	Central Depository transaction day	462
операційний ризик	462	operational risk	462
операційний час	463	transaction time	463
операційні правила	463	operational rules	463
операція банку	464	bank operation	464
операція репо	464	repurchase agreement	464
операція сторно	464	cancellation operation	464
операція щодо цінних паперів	464	securities transaction	464
оплата послуг через інтернет	465	internet payment services	465
оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення	465	charge object seizure which became an instrument of carrying out or a direct object of an administrative offense	465
опосередковане володіння участю	465	indirect ownership participation	465
опосередковане набуття права власності	466	indirect ownership acquisition	466
опосередкований контроль	467	indirect control	467
оприбуткування готівки	467	collection of cash	467
опціон	467	option	467
орган саморегулювання (ОСР)	467	self-regulatory body	467
органи виконання покарань	468	penal execution body	468
органи державної виконавчої служби	468	state executive service bodies	468
органи доходів і зборів	468	revenue and fee bodies	468
органи управління ризиками в банку	468	bank risk management bodies	468
органи управління та контролю банку	468	bank governance and control bodies	468
органи, що контролюють справляння надходжень бюджету	468	bodies that control budget levy revenues collection	468
організатор	469	organizer	469
організатори азартних ігор	469	gambling organizers	469
організація і проведення азартних ігор	469	organization and gambling conduct	469

організована злочинна група	469	organised criminal group	469
організована злочинність	470	organized crime	470
орієнтування	470	orientation	470
освітня програма	470	educational program	470
основна діяльність	470	main activity	470
основне правопорушення	470	predicate offence	470
основний вид економічної діяльності	471	main type of economic activity	471
основні покарання	471	basic punishments	471
основні принципи	471	core principles	471
основні принципи національного законодавства	471	fundamental principles of domestic law	471
основні фонди виробничого і невиробничого призначення	472	basic funds of industrial and non-industrial use	472
особа без громадянства	472	stateless person	472
особа номінальна	472	nominee	472
особа, яка здійснює управлінські функції	472	person who carries out management functions	472
особа, яка постраждала від торгівлі людьми	472	person who has suffered from human trafficking	472
особи, що діють спільно	473	cooperate persons	473
особи, що провадять діяльність з управління активами інституційних інвесторів	473	persons conducting institutional investors assets management activity	473
особиста порука	473	personal guarantee	473
особиста приватна власність дружини, чоловіка	473	personal private property of wife, husband	473
особисте зобов'язання	474	personal commitments	474
особистий ключ	474	personal key	474
особисті зв'язки	474	personal relationships	474
особлива економічна зона	475	special economic zones	475
особливо тяжкий злочин	475	especially grave crime	475
особовий рахунок	475	personal account	475
остаточний переказ	475	final transfer	475
остаточний розрахунок	475	final settlement	475
остаточні ключові учасники	476	final key participants	476
осудна особа	476	sane person	476
отримувач	476	recipient	476
оферент цінних паперів	476	securities offerer	476
офіційне видання Національного банку України	477	official publication of the National Bank of Ukraine	477
офіційний валютний курс	477	official exchange rate	477
офіційний документ	477	official document	477
офіційні представництва	477	official representative offices	477
оф-лайн операція	477	off-line transaction	477
офшор	478	offshore	478

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

офшорна зона	478	offshore zone	478
офшорна компанія	478	offshore company	478
оцінка вразливості	478	evaluation of variability	478
оцінка корупційних ризиків	478	corruption risk assessment	478
оцінка ризику	478	risk assessment	478
оцінка ризику ВК/ФТ	479	ML/TF risk assessment	479
оцінка фінансового стану	479	financial status assessment	479
оціночні судження (за винятком наклепу)	480	value judgment (except defamation)	480
очевидний конфлікт інтересів	480	apparent conflict of interest	480
очищення влади (люстрація)	480	power elimination (lustration)	480
ощадний (депозитний) сертифікат	480	saving (deposit) certificate	480
пайові цінні папери	481	equity securities	481
пакетний переказ	481	batch transfer	481
пакувальний список	481	packing list	481
паралельне фінансове розслідування	481	parallel financial investigation	481
паритет купівельної спроможності	482	purchasing power parity (PPP)	482
партнерства	482	partnerships	482
пасивні аналітичні рахунки депозитарного обліку	483	passive analytical accounts of depositary records	483
пасивні операції	483	liability and equity transactions	483
педагогічна діяльність	483	pedagogical activity	483
пенсійна виплата	483	retirement benefit	483
пенсійні активи	484	pension assets	484
пенсійні депозитні рахунки	484	pension deposit accounts	484
переведення титулу	484	title transfer	484
переказ коштів	484	money transfer	484
переміщення іноземної валюти	485	import / export of foreign currency	485
«перехідний банк»	485	«bridge-bank»	485
перехідний розрахунок	485	rolling settlement	485
перехресне забезпечення	485	cross-collateralizing	485
первинний документ	485	primary document	485
первинний фінансовий моніторинг	486	primary financial monitoring	486
перевищення влади або службових повноважень	486	excess of authority or official authority	486
перевірка з питань дотримання вимог законодавства з питань фінансового моніторингу	487	check of compliance with the requirements of financial monitoring legislation	487
перейняття кримінального провадження	487	criminal proceedings	487
переказ валютних коштів за межі України	487	transfer of currency funds outside Ukraine - transfer of currency outside Ukraine	487
переказ грошей	487	money remittance	487
переказ грошових коштів	487	transfer of funds	487

переказ коштів	488	money transfer	488
переказ цінних паперів (прав на цінні папери та/або прав за цінними паперами)	488	transfer of securities (rights on securities and /or securities rights)	488
переказ, що здійснюється без відкриття рахунку	488	transaction that is carried out without opening an account	488
переможець процедури закупівлі	488	the winner of the procurement procedure	488
переробка за межами митної території	489	processing outside the customs territory	489
переробка на митній території	489	processing on the customs territory	489
перестрахові брокери	489	reinsurance brokers	489
перестраховання	489	reinsurance	489
перехідний банк	489	transition bank	489
період актуальності транзакції	490	transaction validity period	490
період, що підлягає виїзній перевірці	490	period subject to the onsite inspection	490
персоналізація	490	personalization	490
персональний електронний кабінет	490	personal electronic cabinet	490
персональний ідентифікаційний номер (ПІН)	490	Personal Identification Number (PIN)	490
персональні дані	491	personal data	491
перший власник	491	first owner	491
письмове провадження	491	written proceedings	491
підвищення кваліфікації	491	professional development	491
підвищення обізнаності щодо боротьби з корупцією	491	anti-corruption awareness-raising	491
підбурювач	492	instigator	492
підзвітна організація	492	reporting entity	492
підзвітність	493	accountability	493
підлімітні операції	493	sublimit operations	493
підозра	493	suspicion	493
«підозрілий» договір	493	«suspicious» contract	493
підозрюваний	494	suspected	494
підписувач	494	signer	494
підприємництво	494	entrepreneurship	494
підприємства	494	enterprises	494
підприємство	495	enterprise	495
підприємство колективної власності	495	collective-owned enterprise	495
підприємство з іноземними інвестиціями	495	enterprise with foreign investments	495
підприємницькі товариства	495	business company's	495
підприємства, що становлять суспільний інтерес	495	enterprises of public interest	495
підприємство	495	enterprise	495

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

підприємство з іноземними інвестиціями	496	enterprise with foreign investments	496
підроблені банкноти (монети)	496	fake banknotes (coins)	496
підроблення грошових знаків	496	currency counterfeiting	496
підрозділ банку	496	bank office	496
підрозділ внутрішнього аудиту	497	internal audit unit	497
підрозділ із забезпечення прозорості у сфері торгівлі (ПЗПСТ)	497	trade transparency unit (TTU)	497
підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс)	497	compliance control unit (compliance)	497
підрозділ фінансової розвідки (ПФР)	497	financial intelligence unit (FIU)	497
підрозділи з визначення прозорості торговельних операцій	498	trade transparency units	498
підставна компанія	498	front company	498
підтверджуючий банк	498	confirming bank	498
піратство	498	piracy	498
піт	499	pit	499
піт бос	499	pit boss	499
план на випадок кризових обставин	499	crisis circumstance plan	499
план врегулювання	499	settlement plan	499
планова виїзна перевірка	499	scheduled onsite inspection	499
планова перевірка	500	scheduled inspection	500
платежі мобільні	501	mobile payments	501
платежі нетрадиційні роздрібні	501	non-traditional retail payments	501
платежі традиційні роздрібні	501	traditional retail payments	501
платіж	502	payment	502
платіж з маршрутною інструкцією	502	cover payment	502
платіж за векселем	502	payment by the bill	502
платіж серійний	502	serial payment	502
платіж третьої сторони	503	third party payment	503
платіжна вимога	503	payment requirement	503
платіжна вимога-доручення	503	payment claim-order	503
платіжна картка	504	paycard	504
платіжна операція	504	payment transaction	504
платіжна організація	504	payment institution	504
платіжна послуга	504	payment service	504
платіжна система	504	payment system	504
платіжна схема	505	payment scheme	505
платіжне доручення	505	payment order	505
платіжний додаток	506	payment application	506
платіжний інструмент	506	payment instrument	506
платіжний пристрій	506	payment device	506
платіжний термінал	506	payment terminal	506
платіжні банкноти (монети)	507	payment bills (coins)	507
платіжні інструменти	507	payment instruments	507

платник	507	payer	507
платник особливий	508	special payer	508
платоспроможність	508	solvency	508
повернення активів	508	asset recovery	508
повідомлення про корупцію	508	corruption notice	508
повідомлення про підозрілі операції	509	suspicious transaction report (STR)	509
повідомлення у кримінальному провадженні	509	notice in criminal proceedings	509
повне товариство	509	no-limited company	509
повні дані реєстру	509	complete registry data	509
повноваження відповідального працівника	509	authority of the responsible officer	509
повноваження представника	510	representative's powers	510
повноваження суб'єктів державного фінансового моніторингу	510	authority of the state financial monitoring entities	510
повноважний представник	513	plenipotentiary	513
поворотна фінансова допомога	513	turnaround financial aid	513
повторність злочинів	513	recurrence of crimes	513
пов'язана особа	514	associate	514
пов'язана особа суб'єкта аудиторської діяльності	515	person related to audit entity	515
пов'язані з банком особи	515	person related to the bank	515
пов'язані із фінансуванням тероризму чи відмиванням коштів	516	related to terrorist financing or money laundering	516
пов'язані особи	516	related persons	516
пов'язані сторони	518	related parties	518
погашені вимоги кредиторів	519	redemption of creditors' claims	519
погашення векселя	519	redemption of a bill	519
погашення електронних грошей	519	redemption of electronic money	519
погашення емісійних цінних паперів	519	redemption of issue securities	519
поглиблена перевірка клієнта	519	in depth client verification	519
подарунок	520	gift	520
податкова інформація	520	tax information	520
податкова оптимізація	520	tax avoidance	520
податковий номер платника податків	520	taxpayer tax number	520
податок	521	tax	521
позапланова безвізна перевірка	521	unscheduled offsite inspection	521
позапланова візна перевірка	521	unscheduled onsite inspection	521
позапланова перевірка	521	unscheduled inspection	521
позбавлення волі	523	imprisonment	523
позивач	523	plaintiff	523
позика	523	loan	523
позитивна історія профілю ризику	523	positive risk profile history	523
позовна давність	523	limitation	523
показання	524	testimony	524

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

показник ризику	524	risk indicator	524
покарання	524	punishment	524
покер	524	poker	524
політична партія	524	political party	524
політичні діячі (ПД)	525	politically exposed persons (PEPs)	525
політично значимі особи	525	politically exposed persons	525
поліцейський захід	525	police measure	525
помилкове списання/зарахування коштів	525	false write-off /crediting funds	525
помилковий переказ	526	false transaction	526
пом'якшення ризиків	526	risks mitigation	526
попередження торгівлі людьми	526	prevention of human beings trafficking	526
попереднє ув'язнення	526	pre-trial detention	526
попередній договір	526	preliminary contract	526
попередній платіж	527	advanced payment	527
попередній розгляд	527	preliminary consideration	527
попередньо створені компанії	527	pre-constituted companies	527
попередня оплата (аванс)	527	prepayment (advance)	527
порошки банківських металів	527	powders of bank metals	527
портал електронних сервісів	528	portal of electronic services	528
порто	528	postage	528
портфельні інвестиції	528	portfolio investment	528
порушення законодавства	528	violation of the law	528
порушення цілісності інформації в системі	529	violation of the integrity of the information in the system	529
порядок	529	order	529
посада державної служби	529	civil service position	529
посадова особа публічної міжнародної організації	529	official of a public international organization	529
посадові особи органів акціонерного товариства	529	officials of the joint-stock company	529
посадові особи підприємств	530	officials of enterprises	530
посадові особи представництв іноземних держав та міжнародних організацій	530	officials of foreign states representative offices and international organizations	530
посадові особи професійного учасника фондового ринку	530	officials of a professional stock market participant	530
посередницька (брокерська) діяльність	530	intermediary (brokerage) activity	530
посередницькі послуги на ринках фінансових послуг	531	intermediary services in financial services markets	531
послуги	531	services	531
послуги з переказу грошових цінностей (ППГЦ)	531	money or value transfer service (MVTС)	531

послуги (технічна допомога) подвійного використання	532	services (technical assistance) of dual use	532
послуги поштового зв'язку	532	postal services	532
пособник	532	abettor	532
постанова	532	decree	532
постачальник (електронних грошей)	533	distributor	533
постачальник платіжних послуг	533	payment service provider	533
постійне місцезнаходження	533	permanent location	533
постійне місце проживання	533	domicile	533
постійне представництво	533	permanent establishment	533
постійні представництва	534	permanent representative offices	534
потенційний конфлікт інтересів	534	potential conflict of interest	534
потенційний ризик	534	potential risk	534
потерпілий	534	victim	534
поточний рахунок	534	current account	534
поточний рахунок резидента	535	current resident account	535
похідні цінні папери	535	derivative securities	535
початковий статутний капітал корпоративного фонду	535	initial authorised share capital of the corporate fund	535
поштовий зв'язок	535	postal service	535
права на цінні папери	536	rights on securities	536
права за цінними паперами	536	securities rights	536
права спеціально уповноваженого органу	536	rights of a specially authorized body	536
правила біржової торгівлі	537	rules of exchange trade	537
правила фінансового моніторингу	537	rules of financial monitoring	537
право власності	539	right of ownership	539
право господарського відання	539	right of economic management	539
право оперативного управління	539	right of operational management	539
право регресу	539	right of recourse	539
право спільної власності	540	joint ownership	540
правова допомога	540	legal assistance	540
правова основа боротьби з тероризмом	540	the legal basis for combating terrorism	540
правове утворення	540	legal arrangement	540
правові послуги	541	legal services	541
правоохоронні органи	541	law enforcement agencies	541
правопорушення, пов'язане з корупцією	541	offense related to corruption	541
правопорушник	541	violator	541
правочин	541	deed	541
предикат	542	predicate	542
предикатний злочин	542	predicate offense	542
предмет договору страхування	543	the subject of the insurance contract	543
представник джанкет-туру	543	junket representative	543

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

представник клієнта	543	client representative	543
представництво	543	representative office	543
представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності	544	representative office of the foreign entity	544
пред'явлення векселя для платежу	544	presentation of a bill for payment	544
презумпція	544	presumption	544
прекурсори наркотичних засобів і психотропних речовин	544	precursors of narcotic drugs and psychotropic substances	544
прибічник	545	supporter	545
прибуток	545	profit	545
приват банкінг	545	private banking	545
приватизаційні цінні папери	545	privatization securities	545
приватне підприємство	546	private enterprise	546
приватний інтерес	546	private interest	546
придбання векселя	546	purchase of a bill	546
приз (виграш)	546	prize (win)	546
приймаючий банк	546	accepting bank	546
прийнятний ризик	547	acceptable risk	547
прийнятний рівень ризиків легалізації кримінальних доходів/ фінансування тероризму	547	acceptable risk level of criminal incomes legalization/terrorist financing	547
прийняття ризиків	547	taking risks	547
примірник векселя	547	copy of the bill	547
примітки до фінансової звітності	548	notes to financial statements	548
примусовий розрахунок	548	forced settlement	548
примусові засоби	548	enforceable means	548
принцип мовчазної згоди у сфері державної реєстрації	548	principle of tacit consent in the field of state registration	548
принципи безготівкових розрахунків	549	non-cash settlement principles	549
принципал	549	principal	549
принципал (аплікант, наказодавець)	549	principal (applicant, executor)	549
принципи боротьби з тероризмом	549	principles of combating terrorism	549
припинення операцій	550	termination of transactions	550
присяжний	550	juryman	550
притягнення до кримінальної відповідальності	550	prosecution	550
проба	550	standard	550
проблемний банк	551	troubled bank	551
провайдер гаманця	551	wallet provider	551
провайдер послуг з обміну (також іноді званий біржою віртуальних валют)	552	exchanger	552
проведення державних лотерей	552	state lotteries conducting	552
проведення лотереї	552	lottery conducting	552

програма здійснення фінансового моніторингу	553	implementation plan of financial monitoring	553
програмне забезпечення банку з питань фінансового моніторингу	554	software provision of the bank on financial monitoring issues	554
програмний скімінг	554	software skimming	554
програмно-технічний комплекс самообслуговування	554	software and technical complex of self-service	554
продавець (постачальник)	555	seller (supplier)	555
продавець середнього рівня	555	middle-sized salesman	555
продаж іноземної валюти	555	currency sale	555
продукція (плоди, доходи)	555	products (fruits, incomes)	555
прозорість	555	transparency	555
прозорість державних закупівель	555	integrity of the public procurement	555
прокуратура України	556	Prosecutor's Office of Ukraine	556
прокурор	556	prosecutor	556
прокурор органу прокуратури	556	prosecutor of the prosecutor's office	556
прокурорське самоврядування	557	prosecutor's self-administration	557
прослуховування	557	audio interception	557
простий вексель, авальований банком	557	promissory bill avalized by bank	557
прострочена дебіторська заборгованість	558	overdue receivables	558
прострочена кредиторська заборгованість	558	overdue payables	558
протест	558	protest	558
протидія	558	disruption	558
протидія торгівлі людьми	559	counteracting human trafficking	559
протокол судового засідання	559	protocol of the court session	559
професійна діяльність на фондовому ринку	559	professional activity in the stock market	559
професійна таємниця аудитора	560	professional secret of the auditor	560
професійний юрист	560	legal professional	560
професійні учасники депозитарної системи України	561	professional participants of the depository system of Ukraine	561
професійні учасники ринку цінних паперів	561	professional securities market actors	561
професійні учасники фондового ринку	561	professional stock market actors	561
профіль ризику	561	risk profile	561
проценти	562	percentages	562
процес Кімберлі	562	kimberley process	562
процесинг	562	processing	562
процесингова установа	563	processing institution	563
процесуальні рішення	563	procedural decisions	563
процесуальні строки	563	procedural deadlines	563
пруденційні нормативи	563	prudential standards	563

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

пряма обробка	564	straight-through processing	564
пряме володіння участю	564	direct ownership of the shareholding	564
пряме володіння участю (пряма істотна участь)	564	direct ownership (direct qualifying shareholding)	564
пряме підпорядкування	564	direct subordination	564
прямий власник заявника (ліцензіата)	565	direct holder of the applicant (licensee)	565
прямий власник істотної участі	565	direct holder of qualifying shareholding	565
прямі інвестиції	565	direct investment	565
психотропні речовини	565	psychotropic substances	565
публічна закупівля	566	public procurement	566
публічна інформація	566	public information	566
публічна інформація у формі відкритих даних	566	public information in the form of open data	566
публічна компанія	566	public company	566
публічна пропозиція цінних паперів	567	public offering of securities	567
публічна служба	567	public service	567
публічна частина реєстру	567	public part of the registry	567
публічне акціонерне товариство	568	public joint-stock company	568
публічний договір	568	public contract	568
публічні діячі	568	politically exposed persons	568
публічні особи	569	public persons	569
публічно-правовий спір	569	public-law dispute	569
пункт обміну валюти	569	exchange station	569
пункт обміну іноземної валюти	570	currency exchange office	570
пункт розповсюдження державних лотерей	570	distribution point of state lotteries	570
Рада з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення	571	Council on the Prevention and Counteraction to the Legalization (Laundering) of the Proceeds from Crime, Terrorist Financing and the Financing of the Proliferation of Weapons of Mass Destruction	571
разова фінансова операція на значну суму	571	one-time financial transaction for the substantial amount	571
разовий дозвіл чи висновок	572	single permission or conclusion	572
район проведення антитерористичної операції	572	area of anti-terrorist operation	572
рамбурс	572	reimburs	572
рамбурсуючий банк	572	reimbursing bank	572
рахунки	572	accounts	572
рахунок лоро	573	loro account	573
рахунок ностро	573	nostro account	573
рахунок умовного зберігання (ескроу)	573	escrow account	573
рахунок-фактура	574	invoice	574

реалізовані доходи/витрати	574	realized income/expenses	574
реальний конфлікт інтересів	574	real conflict of interests	574
реверс	574	reverse	574
регіональний профіль ризику	574	regional risk profile	574
реєстри синтетичного та аналітичного обліку операцій	575	registers of synthetic and analytical accounting of operations	575
регресант	575	regressant	575
регульована інформація на фондовому ринку	575	regulated information on the stock market	575
регульований (організаційно оформлений) фондовий ринок	575	regulated (institutionalized) stock market	575
регулярна інформація про емітента	576	regular information on the issuer	576
регулярність	576	regularity	576
реекспорт	576	re-export	576
реєстр	577	register	577
реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності	577	register of auditors and subjects of audit activity	577
реєстр виданих векселів	577	register of issued bills	577
реєстр власників іменних цінних паперів	578	register of registered securities holders	578
реєстр митних декларацій	578	register of customs declarations	578
реєстр філій страховиків-нерезидентів	578	register of non-resident insurers branches	578
реєстр фінансових операцій	579	financial transactions register	579
реєстраційні дії за договором	579	registration actions under the contract	579
реєстрація (облік) узагальнених матеріалів	579	registration (accounting) of the case referrals	579
реєструюча система ломбарду	580	registering pawnshop system	580
режим у виправних і виховних колоніях	580	regime in penitentiary	580
режим у районі проведення антитерористичної операції	580	regime in the area of anti-terrorist operation	580
резервний акредитив	580	guarantee letter of credit	580
резидент	581	resident	581
резиденти	581	residents	581
резолуція	582	resolution	582
реімпорт	582	reimport	582
реінвестиції	582	reinvestment	582
реінвестиція	583	reinvestment	583
рейтинг банку	583	bank rating	583
рекапіталізація	583	recapitalization	583
реквізити	583	details	583
реквізити банківських документів	584	bank document properties	584
реквізити векселя	584	bill details	584
реквізити ідентифікації договору	584	details of contract identification	584

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

реквізити ідентифікації цінного папера або іншого фінансового інструменту	584	securities identification information or other financial instrument	584
реквізити платіжної картки	585	payment card details	585
реконсиляція	585	reconciliation	585
ремітент	585	payee	585
реорганізація банку	586	reorganization of the bank	586
репо	586	repurchase agreement	586
ресоціалізація	586	resocialization	586
реструктуризація капіталу банку	586	bank capital restructure	586
ресурси	587	resources	587
рефінансування	587	refinancing	587
рецидив злочинів	587	repetition of offences	587
речові докази	587	evidence	587
ризик	587	risk	587
ризик-апетит (схильність до ризику)	588	risk appetite	588
ризик дострокового погашення	588	prepayment risk	588
ризик за географічним розташуванням держави реєстрації клієнта або установи (географічний ризик)	588	risk by the geographical location of the state of client registration or institution, geographic risk	588
ризик за типом клієнта	589	risk by client type	589
ризик клієнта	589	customer risk	589
ризик країни	589	country risk	589
ризик ліквідності	590	liquidity risk	590
ризик-менеджмент	590	risk management	590
ризик-орієнтований підхід	590	risk-based approach	590
ризик перекредитування	590	overloading risk	590
ризик послуги	591	service risk	591
ризик послуги (фінансової операції)	591	service risk (financial transaction)	591
ризик репутації	591	reputation risk	591
ризик юридичний	592	legal risk	592
ризики	592	risks	592
ризики легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму	592	legalization risks of the criminal incomes / terrorist financing	592
ризикова діяльність	592	risk activities	592
ризикова фінансова операція	593	risk financial transaction	593
ризиковані держави	593	risky states	593
ризиковані країни	594	risky countries	594
ринки фінансових послуг	594	financial services markets	594
ринкова ціна	595	market price	595
рівень володіння корпоративними правами юридичної особи	595	level of ownership of corporate rights	595
рівень маржі	595	margin level	595
рівень ризику	595	risk level	595

річ	596	property	596
рішення суду	596	judgment	596
роботи	596	work	596
робочі документи аудитора	596	working papers of the auditor	596
розбій	597	brigandag	597
розвідувальна діяльність	597	intelligence activities	597
розвідувальна інформація	597	intelligence information	597
розвідувальні органи України	597	intelligence agencies of Ukraine	597
розгляд узагальнених матеріалів	597	consideration of the case referrals	597
розголошення комерційної або банківської таємниці	598	disclosure of commercial or banking secrecy	598
розіграш призового (виграшного) фонду лотереї	598	drawing of a prize (winning) lottery fund	598
розмір мінімальної заробітної плати	598	minimum wage rate	598
розміщена вартість	598	stored value	598
розміщення цінних паперів	598	placement of securities	598
розповсюдження електронних грошей	599	distribution of electronic money	599
розповсюджувач державної лотереї	599	distributor of state lottery	599
розпорощення (структурування)	599	smurfing, structuring	599
розпорядник бюджетних коштів	599	manager of budget funds	599
розпорядник рахунку в цінних паперах	599	account manager in securities	599
розрахунки за правочинами щодо цінних паперів	600	settlement of securities transactions	600
розрахунки за принципом «поставка цінних паперів проти оплати»	600	settlements by the principle of «delivery of securities against payment»	600
розрахунки у цінних паперах	600	settlements in securities	600
розрахункова вартість цінного папера інституту спільного інвестування	600	estimated value of the security of the joint investment institution	600
розрахунковий банк	601	settlement bank	601
розрахунковий документ	601	settlement document	601
розрахунковий чек	601	settlement check	601
розрахункові банківські операції	602	settlement banking operations	602
розрахунково-касове обслуговування	602	settlement and cash services	602
розсекречення матеріальних носіїв секретної інформації	602	compromise of physical storage media with confidential information	602
розсип алмазів	602	loose diamonds	602
розумний строк	603	reasonable time	603
розширена комплексна клієнтська перевірка	603	enhanced due diligence	603
розшук активів	603	asset search	603
роялті	603	royalty	603
рух грошових коштів (грошей)	603	cash flow (money)	603

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

рухоме майно	604	movables	604
рухомі речі	604	movable things	604
саморегулівна організація (СРО)	605	self-regulatory organization (SRO)	605
саморегулівна організація професійних учасників фондового ринку	605	self-regulating organization of professional stock market participant	605
саморегулівна організація страховиків	606	self-regulatory organization of insurers	606
свідок	606	witness	606
свідоцтво про реєстрацію фінансової установи	606	certificate on financial institution registration	606
своп	607	swap	607
секретна юрисдикція	607	secrecy jurisdiction	607
сектор	607	sector	607
сектор безпеки і оборони	608	security and defense sector	608
сек'юритизація активів	608	asset securitization	608
селективність профілю ризику	608	risk profile selectivity	608
сервісні НПО	608	service NPO	608
середні підприємства	609	medium enterprises	609
середній рівень ризику клієнта	609	average customer risk	609
середньозважена частота звернення стягнень	609	weighted-average loss severity (WALS)	609
серйозний злочин	609	serious crime	609
сертифікат кінцевого споживача	610	end-user certificate	610
сертифікат перевірки	610	certificate of inspection	610
сертифікат підтвердження доставки	610	certificate of delivery confirmation	610
сертифікат походження	610	certificate of origin	610
сертифікат про регіональне найменування товару	610	certificate of the regional name of the goods	610
сертифікована схема процесу кімберлі (ССПК)	611	kimberley process certification scheme (KPCS)	611
сертифікований фахівець	611	certified specialist	611
сили безпеки	611	security forces	611
синдікований кредит	611	syndicated loan	611
синтетичний алмаз	612	synthetic diamond	612
синтетичні цінні папери	612	synthetic securities	612
система BankID	612	BankID system	612
система автоматизації банку (САБ)	612	bank automation system (SAB)	612
система аналізу даних та досліджень щодо прозорості у сфері торгівлі (САДДПСТ)	612	data analysis and research for trade transparency systems (DARTTS)	612
система внутрішнього контролю	613	internal control system	613
система внутрішнього контролю банку	613	bank internal control system	613

система внутрішньофірмового експортного контролю	613	system of the internal export control	613
система гарантування вкладів фізичних осіб	614	deposit guarantee system of the individuals	614
система гармонізації описів та кодування товарів (ГС)	614	harmonized commodity description and coding system (HS)	614
система гідної оплати праці	614	fair remuneration system	614
система депозитарного обліку цінних паперів	614	system of depository accounting of securities	614
система державних органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю	615	system of state bodies, combating organized crime	615
система депозитарного обліку цінних паперів	615	system of depository accounting of securities	615
система електронних платежів Національного банку (СЕП)	615	National Bank Electronic Payments System (EPS)	615
система електронної пошти Національного банку України	616	e-mail system of the National Bank of Ukraine	616
система електронної торгівлі (комерції)	616	electronic business, e-business	616
система захисту електронних банківських документів	616	system of protection of electronic banking documents	616
система «клієнт – банк»	616	client – bank interface	616
система місцевого обміну та торгівлі	617	local exchange trading system	617
система моніторингу операцій у міжнародній торгівлі	617	foreign exchange transaction monitoring system	617
система оцінки ризику	617	risk assessment system	617
система переказу грошей та цінностей	617	money or value transfer system	617
система прокуратури України	618	system of prosecutor's office of Ukraine	618
система реєстру власників іменних цінних паперів	618	registry system of registered securities holders	618
система роздрібного переказу коштів	618	retail funds transfer system	618
система розрахунків	618	settlement system	618
система служби безпеки України	618	System of the Security Service of Ukraine	618
система судоустрою	619	system of judgment	619
система управління ризиками	619	risk management system	619
система управління ризиками та гарантій особи, яка провадить клірингову діяльність	619	system of risk management and guarantees of the person who carries out clearing activity	619
системний ризик	619	systemic risk	619
системно важливий банк	620	systemically important bank	620
сім'я	620	family	620
СІТ-компанія	620	CIT	620

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

скімінг	620	skimming	620
складний фінансовий інструмент	620	compound financial instrument	620
скретч-картка	621	scratch card	621
слідчий	621	investigator	621
слідчий суддя	621	investigating judge	621
сліп	621	slip	621
Служба безпеки України	622	Security Service of Ukraine	622
службова недбалість	622	service negligence	622
службове підроблення	622	official forgery	622
службове повідомлення СЕП	622	EPS service message	622
службові особи	622	public official	622
смішинг	623	smishing	623
соціально-виховна робота	623	social and educational work	623
специфікація взаємодії	624	specification of the interaction	624
спеціаліст	624	specialist	624
спеціальна (вільна) економічна зона	624	special (free) economic zone	624
спеціальна конфіскація	624	asset forfeiture	624
спеціальна розвідка	625	special intelligence	625
спеціальний суб'єкт злочину	625	special subject of crime	625
спеціально уповноважений орган	625	specially authorized body	625
спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції	625	specially authorized counter-corruption entities	625
списання договірне	625	contractual write-offs	625
списання примусове	626	compulsory write-offs	626
співучасники злочину	626	accomplices of a crime	626
співучасть у злочині	626	complicity in a crime	626
спільна сумісна власність	626	common ownership	626
спільна часткова власність	627	join shared property	627
спільне інвестування	627	joint investment	627
спільне майно	627	joint property	627
спільне з іншими особами володіння участю	627	reciprocal shareholding	627
спільний контроль	627	joint control	627
спільні підприємства	628	joint ventures	628
спонсорство	628	sponsorship	628
споріднена особа	628	affined person	628
справа клієнта	628	case of the client	628
справжні банкноти	629	real banknotes	629
справжні монети	629	real coins	629
спред	629	spread	629
спроба проведення фінансової операції	630	attempt to conduct financial transaction	630
ставка	630	rate	630
ставки рефінансування Національного банку України	630	refinancing rates of the National Bank of Ukraine	630

стаж роботи на фондовому ринку	630	work experience in the stock market	630
стандарти внутрішнього аудиту	631	standards of internal audit	631
стандартні зливки	631	standard ingots	631
статистична інформація	631	statistical information	631
статистична методологія	632	statistical methodology	632
статистичне спостереження	632	statistical observation	632
статутний капітал	632	share capital	632
стейкхолдер	632	stakeholder	632
стоп-лист	632	hot list	632
стоп-список	633	stop list	633
сторони кримінального провадження	633	parties of the criminal proceedings	633
стороння особа	633	unauthorised person	633
стратегічний шок	633	strategic shock	633
стратегія кібербезпеки України	633	cybersecurity strategy of Ukraine	633
стратегія Національної безпеки України	634	national security strategy of Ukraine	634
страхова виплата	634	insurance payment	634
страхова сума	634	insured amount	634
страхове відшкодування	634	insurance indemnity	634
страховий випадок	634	insurance case	634
страховий документ	635	insurance document	635
страховий платіж (страховий внесок, страхова премія)	635	insurance payment (insurance fee, insurance premium)	635
страховий ризик	635	insurance risk	635
страховий тариф	635	insurance tariff	635
страховики	635	insurant	635
страховики-нерезиденти	636	non-resident insurers	636
страхові агенти	636	insurance agents	636
страхові брокери	636	insurance brokers	636
страхувальники	636	insurers	636
страхування	637	insurance	637
страхування життя	637	life insurance	637
страхування предмета застави	637	insurance of the subject of collateral	637
строк	638	period	638
строкові операції	638	term transactions	638
структура власності	638	ownership structure	638
структура власності банківської групи	639	ownership structure of the banking group	639
структура власності юридичної особи	639	ownership structure of the legal entity	639
структура реєстраційного (облікового) номера платника податків	639	structure of the registration (account) number of the taxpayer	639
структурно оформлена група	639	structured group	639
ступінь ризику	640	risk degree	640
ступінь секретності	640	security level	640

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

стягувач	640	collector	640
суб'єкт аудиторської діяльності	640	subject of audit activity	640
суб'єкт владних повноважень	641	subject of authority	641
суб'єкт державної реєстрації	641	subject of the state registration	641
суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів	641	entity of goods export	641
суб'єкт злочину	642	subject of a crime	642
суб'єкти валютних операцій	642	subjects of currency transactions	642
суб'єкти господарювання	642	business entities, entities	642
суб'єкти декларування	642	subjects of declaration	642
суб'єкти державного фінансового моніторингу	642	state financial monitoring entities	642
суб'єкти електронного документообігу	643	entities of electronic document circulation	643
суб'єкти первинного фінансового моніторингу	643	reporting entities	643
суб'єкти, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом	644	entities directly engaged in combating terrorism	644
суб'єкти, які залучаються у разі необхідності до участі у здійсненні заходів, пов'язаних з попередженням, виявленням і припиненням терористичної діяльності	644	entities involved in case of need in the activities related to the prevention, detection and suppression of terrorist activities	644
сублізинг	645	subleasing	645
суброгація	645	subrogation	645
суд	645	court	645
суд апеляційної інстанції	645	court of appeal	645
суд касаційної інстанції	645	court of cassation	645
суд першої інстанції	646	court of first instance	646
суддя	646	judge	646
судження банку	646	bank's judgment	646
судове засідання	646	trial	646
судове провадження	647	judicial proceedings	647
судове рішення	647	judicial decision	647
судовий імунітет	647	judicial immunity	647
судовий процес	647	litigation	647
сукупний дохід	647	comprehensive income	647
сукупність злочинів	648	set of crimes	648
сума векселя повна	648	complete amount of the bill	648
сума переказу	648	transfer amount	648
сумнівні банкноти (монети)	648	doubtful banknotes (coins)	648
супервізор	649	supervisor	649
супровідні документи	649	accompanying documents	649
супутні послуги ломбарду	649	related pawnshop services	649

суспільно небезпечне діяння, що передусє легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом	649	socially dangerous act preceding the legalization (laundering) of the proceeds of crime (or predicate offence)	649
схема відмивання коштів та фінансування тероризму	650	money laundering and terrorist financing scheme	650
таємна інформація	651	secret information	651
таємниця фінансового моніторингу	651	financial monitoring secret	651
таргетер	651	targeter	651
таргетинг	651	targeting	651
телекомунікаційна система	652	telecommunication system	652
темний гаманець	652	dark wallet	652
тендер (торги)	652	tender (auction)	652
тендерна документація	652	tender documentation	652
тендерний комітет	653	tender committee	653
територіальні підрозділи правоохоронних органів	653	territorial divisions of the law enforcement agencies	653
термін	653	term	653
тероризм	653	terrorism	653
терорист	653	terrorist	653
терористична група	654	terrorist group	654
терористична діяльність	654	terrorist activity	654
терористична організація	655	terrorist organization	655
терористичний акт	655	terrorist act	655
тестовий файл	656	test file	656
техніка відмивання коштів та фінансування тероризму	656	money laundering and terrorist financing technique	656
технічний захист інформації	657	technical protection of information	657
технічний рахунок у ЦОСЕП	657	technical account at electronic payment processing center	657
технології військового призначення	657	military technologies	657
технологічний тероризм	657	technological terrorism	657
технологічний файл	658	technological file	658
тимчасова адміністрація	658	temporary administration	658
тимчасова видача	658	temporary issuance	658
тимчасове ввезення	658	temporary import	658
тимчасове ввезення товарів	659	temporary import of goods	659
тимчасове вивезення	659	temporary export	659
тимчасове вивезення товарів	659	temporary export of goods	659
тимчасове вилучення майна	659	temporary seizure of property	659
тимчасове посвідчення громадянина України	659	temporary certificate of a citizen of Ukraine	659
тимчасовий арешт	659	temporary arrest	659
тимчасовий глобальний сертифікат	660	temporary global certificate	660
типологія ВК/ФТ	660	ML/FT typology	660

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

тираж	660	circulation	660
тіньова економіка	660	shadow economy	660
товар	660	goods	660
товари	661	goods	661
товари військового призначення в сукупності чи окремо	661	military goods collectively or separately	661
товари подвійного використання	662	dual use goods	662
товариство	662	company	662
товариство з додатковою відповідальністю	662	additional liability company	662
товариство з обмеженою відповідальністю	662	limited liability companies (LLC)	662
товарна біржа	663	commodity exchange	663
товарний кредит	663	commodity loan	663
товаророзпорядчі цінні папери	663	commodity securities	663
тор	664	tor	664
торгівельна накладна	664	commercial invoice	664
торгівля банківськими металами	664	trade in banking metals	664
торгівля валютними цінностями	664	trade in currency values	664
торгівля іноземною валютою	665	currency trade	665
торгівля людьми	665	human trafficking	665
торгова система місцевого обміну	665	local exchange trading system	665
торговець	665	trader	665
точний	666	accurate	666
транзит	666	transit	666
транзитний рахунок	666	payable-through account	666
транзитні рахунки	666	transit accounts	666
трансакція	667	transaction	667
транскордонна організована злочинність	667	trans-national organized crime	667
транскордонне переміщення валютних цінностей	667	cross-border movement of currency values	667
транскордонний електронний переказ	667	cross-border wire transfer	667
транскордонний переказ валютних цінностей	668	cross-border transfer of currency values	668
транснаціональні банки	668	multinational / transnational banks	668
транспарентність	668	transparency	668
трансфер акредитива	668	transfer of the letter of credit	668
трансферабельний акредитив	669	transferable letter of credit	669
трансферований акредитив	669	transferred letter of credit	669
трансфертне ціноутворення	669	transfer pricing	669
трансферуючий банк	669	transfer bank	669
трасант	670	drawer	670
траст (довірчий фонд)	670	trust	670

траст (довірчий фонд) за згодою сторін	670	express trust	670
трасті	672	trustee	672
трастовий рахунок (умовно-депозитний рахунок)	673	trust account, escrow account	673
трасування	673	trace	673
трейдер буферний	673	buffer trader	673
трейдер-посередник	674	conduit trader	674
треті особи	674	third parties	674
треті сторони	674	third parties	674
тримання під вартою	674	detention	674
трудоий договір	675	employment contract	675
тяжкий злочин	675	serious crime	675
узагальнені матеріали	676	case referrals	676
умови проведення державної лотереї	676	conditions of public lottery	676
уникнення ризику	676	avoid risk	676
унікальний ідентифікаційний номер операції	677	unique transaction reference number	677
унітарне підприємство	677	unitary enterprise	677
уповноважена особа банку	677	authorized person of the bank	677
уповноважена особа фонду гарантування вкладів фізичних осіб	677	authorized person of the Deposit Guarantee Fund	677
уповноважена посадова особа Національного банку	678	authorized official of the National Bank	678
уповноважений (центральний) орган	678	authorized (central) authority	678
уповноважені особи юридичної особи	678	authorized persons of a legal entity	678
управитель	678	stockbroker	678
управління активами	678	asset management	678
управління бюджетними коштами	679	management of budget funds	679
управління іпотечними активами	679	mortgage assets management	679
управління об'єктами державної власності	679	management of public property objects	679
управління ризиками	679	risk management	679
упущена вигода	680	lost of profit	680
установа	680	institution	680
установа банку-нерезидента	680	institution of a non-resident bank	680
установа-кореспондент	681	correspondent institution	681
установа-респондент	681	respondent institution	681
установа, що виконує функції довірчого власника	681	corporate trustee	681
установи виконання покарань	681	penitentiary institutions	681
установник управління	682	management founder	682
установчий документ юридичної особи	682	constituent document of a legal entity	682

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

установчі документи суб'єкта господарювання	682	constituent documents of the entity	682
установчі документи юридичної особи	682	constituent documents of a legal entity	682
устаткування подвійного призначення	682	dual-use equipment	682
уточнення інформації про клієнта	683	clarification of customer information	683
ухвала	683	decision	683
ухилення від сплати податків	683	tax evasion	683
учасник клірингу	683	clearing member	683
учасник недержавного пенсійного забезпечення	683	participant of the non-state pension provision	683
учасник процедури закупівлі	684	participant of the procurement procedure	684
учасник юридичної особи	684	legal entity member	684
учасник/член платіжної системи	684	payment system member	684
учасники азартних ігор	684	gambling participants	684
учасники банківської групи	684	banking group members	684
учасники банку	684	bank members	684
учасники безготівкових розрахунків	685	participants in cashless settlements	685
учасники депозитарної системи України	685	participants of the depository system of Ukraine	685
учасники кримінального провадження	685	participants in criminal proceedings	685
учасники небанківської фінансової групи	685	participants of the non-bank financial group	685
учасники ринку фінансових послуг	686	participants of the financial services market	686
учасники судового провадження	686	participants of the legal proceedings	686
учасники фінансової операції	686	participants of the financial transaction	686
учасники фондового ринку	686	stock market participants	686
файл-відповідь	687	file-response	687
файл-додаток	687	file-annex	687
файл-запит	687	file-request	687
файл-квитанція	688	file-receipt	688
файл-лист	688	file-list	688
файл-повідомлення про взяття (відмову у взятті) інформації про фінансові операції на облік	688	file-report on registration (refuse to register) information about financial transactions	688
файл-повідомлення про результати обробки інформації про суб'єкта	689	file-report on the results of processing of information about the entity	689
файл-повідомлення про суб'єкта первинного фінансового моніторингу	689	file-report on reporting entities	689
файл-повідомлення про фінансові операції	689	file-report on financial transactions	689
файл-рішення	690	file-solution	690

фактори ризику	690	risk factors	690
факторинг	690	factoring	690
фальшивий банкомат	690	fake ATM	690
фахівець у галузі права	691	legal professional	691
фіатні валюти	691	fiat currencies	691
фіатні гроші	691	fiat money	691
фізична особа	691	individual	691
фізична присутність	691	physical presence	691
фізичне спостереження	692	physical surveillance	692
фізичне транскордонне переміщення	692	physical cross-border transportation	692
фізичні особи	692	individuals	692
фізичні особи-нерезиденти	692	non-residents-individuals	692
фізичні особи-резиденти	692	resident individuals	692
фіксування судового засідання технічними засобами	693	fixing the court session by technical means	693
фіктивна діяльність суб'єкта господарювання	693	fictitious activity of a business entity	693
фіктивна компанія (компанія-оболонка)	693	shell company	693
фіктивне банкрутство	694	fictitious bankruptcy	694
фіктивне підприємництво	694	fake entrepreneurship	694
фіктивний шлюб	694	fake marriage	694
фіктивні компанії	694	shell companies	694
філія	695	branch	695
філія банку	695	bank's branch	695
філія іноземного банку	695	branch of a foreign bank	695
філія страховика-нерезидента	695	branch of the non-resident insurer	695
фінанси	696	finances	696
фінансова безпека держави	696	financial security of the state	696
фінансова група	696	financial group	696
фінансова діяльність	697	financial activity	697
фінансова допомога	697	financial aid	697
фінансова звітність	697	financial statements	697
фінансова компанія	698	financial company	698
фінансова операція	698	financial operation	698
фінансова послуга	698	financial service	698
фінансова стабільність	699	financial stability	699
фінансова установа	699	financial institution	699
фінансова установа відправник	700	ordering financial institution	700
фінансова установа отримувач	700	beneficiary financial institution	700
фінансова установа посередник	701	intermediary financial institution	701
фінансова установа - юридична особа публічного права	701	financial institution a legal entity of public law	701
фінансова холдингова група	701	financial holding group	701
фінансова холдингова компанія	701	financial holding company	701

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

фінансове зобов'язання	702	financial liability	702
фінансове оздоровлення банку	702	financial rehabilitation of the bank	702
фінансове посередництво	702	financial intermediation	702
фінансове розслідування	703	financial investigation	703
фінансовий актив	703	financial asset	703
фінансовий аналіз діяльності підприємства	703	financial analysis of the enterprise activity	703
фінансовий банківський вексель	704	financial bills of exchange	704
фінансовий інжиніринг	704	financial engineering	704
фінансовий інструмент	704	financial instrument	704
фінансовий казначейський вексель	704	financial treasury bill	704
фінансовий кредит	705	financial loan	705
фінансовий кредит ломбарду	705	pawnshop financial loan	705
фінансовий лізинг	705	financial leasing	705
фінансовий механізм	705	financial mechanism	705
фінансовий моніторинг	706	financial monitoring	706
фінансовий посередник	706	financial facilitator	706
фінансовий стан	706	financial condition	706
фінансовий стан підприємства	706	financial condition of the enterprise	706
фінансові активи	707	financial assets	707
фінансові інвестиції	707	financial investments	707
фінансові інструменти	707	financial instruments	707
фінансові операції, які будуть здійснені (крім фінансових операцій, пов'язаних із виплатою заробітної плати, сплатою загальнодержавних та місцевих податків та зборів)	707	financial transactions (except financial transactions related to payment of wages, payment of national and local taxes and fees)	707
фінансування	708	provision of finance	708
фінансування вербування [терористів]	708	recruitment financing	708
фінансування розповсюдження зброї масового знищення	708	financing of proliferation of weapons of mass destruction	708
фінансування тероризму	708	terrorist financing	708
фіскальні ризики	709	fiscal risks	709
фішинг	709	phishing	709
фішинговий електронний лист	710	phishing email	710
фішинговий сайт	710	phishing site	710
фішки	710	chips	710
флоат	710	float	710
фонд гарантування вкладів фізичних осіб	710	Deposit Guarantee Fund	710
фонд фінансування будівництва	710	construction financing fund	710
фондовий ринок (ринок цінних паперів)	711	stock market (securities market)	711
форвард	711	forward	711

форвардна угода	711	forward operation (FWD)	711
форвардний договір	711	forward contract	711
форвардний контракт	712	forward contract	712
форма обліку	712	accounting form	712
формальне володіння	712	formal possession	712
форми розрахунків	712	forms of payments	712
форфейтинг	713	forfeiting	713
фортфейтинг	713	forfeiting	713
франшиза	713	franchise	713
фронт-офіс	713	front-office	713
фундаментальні принципи внутрішнього законодавства	713	fundamental principles of domestic law	713
фундації	714	foundations	714
ф'ючерсний контракт (ф'ючерс)	714	futures contract (futures)	714
хавала та інші постачальники аналогічних послуг (ХІПАП)	715	hawala and other similar service providers	715
хеджування	715	hedging	715
холдингова компанія	716	holding company	716
хост	716	host	716
централізована віртуальна валюта	717	centralised virtual currency	717
Центральний депозитарій	717	Central Depository	717
центральний контрагент	717	central counterparty	717
цесія	717	cession	717
цивільний відповідач	718	civilian defendant	718
цивільний позивач	718	civil plaintiff	718
цивільно-правова відповідальність	718	civil liability	718
цифрова валюта	718	digital currency	718
цілісний майновий комплекс	719	integral property complex	719
цільові облігації	719	target bonds	719
цільові облігації внутрішніх державних позик України	719	target home government bonds	719
цільові фінансові санкції	720	targeted financial sanctions	720
ціна	720	price	720
цінний папір	720	security paper	720
цінні папери інституту спільного інвестування	720	securities of the joint investment institution	720
цінова стабільність	720	price stability	720
центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику	721	central executive body, which ensures the formation and implementation of state tax and customs policy	721
часткове резервування	722	fractional-reserve banking	722
чекодавець	722	check provider	722
чекодержатель	722	check holder	722
чинники корупційного ризику	722	corruption risk factors	722

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ

чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	723	net income from sales of products (goods, works, services)	723
чисті активи інвестиційного фонду	723	net assets of the investment fund	723
член платіжної системи	723	payment system member	723
члени сім'ї	723	family members	723
члени товарної біржі	724	commodity exchange members	724
шахрайство	725	fraud	725
шахрайство з фінансовими ресурсами	725	fraud with financial resources	725
шельфова компанія (компанія на полиці)	725	shelf company	725
шимінг	725	shimming	725
шлюб	725	marriage	725
шлюбний договір (контракт)	726	marriage contract	726
штраф	727	fine	727
штрафна санкція (фінансова санкція, штраф)	728	penalty (financial sanction, fine)	728
штрафні санкції	728	penalties	728
юридична особа	729	legal entity	729
юридичний ризик	729	legal risk	729
юридичні особи	729	legal persons	729
юридичні особи-нерезиденти	730	legal entities - non-resident	730
юридичні особи-резиденти	730	legal entities – resident	730
юридичні факти	730	legal facts	730
ядерна зброя	731	nuclear weapon	731
ядерний тероризм	731	nuclear terrorism	731

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ

1. Anti-corruption reforms in Ukraine. 4th round of monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oecd.org/corruption/acn/istanbulactionplancountryreports.htm>
2. APG Typology Report on Trade Based Money Laundering (July 20, 2012) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Trade_Based_ML_APGReport.pdf
3. BCBS Guidelines on Sound management of risk related to money laundering and financing terrorism (February 2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d353.pdf>
4. Business Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessdictionary.com/definition/corporate-liability.html>
5. Council of Europe Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime and on the Financing of Terrorism (Warsaw, 16.05.2005), а. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008371f>
6. EU Supranational Risk Assessment Report (June 2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=81272
7. FATF and EGMONT Report «Money laundering and terrorist financing through trade in diamonds» (October 2013), [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML-TF-through-trade-in-diamonds.pdf>
8. FATF Best Practices Paper: Best Practices on Confiscation (Recommendations 4 and 38) and a Framework for Ongoing Work on Asset Recovery (October 2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Best%20Practices%20on%20%20Confiscation%20and%20a%20Framework%20for%20Ongoing%20Work%20on%20Asset%20Recovery.pdf>
9. FATF Guidance: Correspondent banking services (October 2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-Correspondent-Banking-Services.pdf>
10. FATF Guidance criminalising terrorist financing (October 2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-Criminalising-Terrorist-Financing.pdf>
11. FATF Guidance for a risk-based approach: Effective supervision and enforcement by AML/CFT supervisors of the financial sector and law enforcement (October 2015) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA-Effective-supervision-and-enforcement.pdf>
12. FATF Guidance for a Risk-Based Approach to Prepaid Cards, Mobile Payments and Internet-Based Payment Services (June 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-RBA-NPPS.pdf>
13. FATF Guidance for a risk-based approach virtual currencies (June 2015) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Guidance-RBA-Virtual-Currencies.pdf>
14. FATF Guidance: National Money Laundering and Terrorist Financing Risk Assessment (February 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf

15. FATF Guidance on the risk-based approach to combating money laundering and terrorist financing (June 2007) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/High%20Level%20Principles%20and%20Procedures.pdf>
16. FATF Guidance on the risk-based approach for accountants (June 17, 2008) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20for%20accountants.pdf>
17. FATF Guidance on the risk-based approach for dealers in precious metal and stones (June 17, 2008) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20for%20Dealers%20in%20Precious%20Metal%20and%20Stones.pdf>
18. FATF Guidance on the risk-based approach for real estate agents (June 17, 2008) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20Guidance%20for%20Real%20Estate%20Agents.pdf>
19. FATF Guidance on the risk-based approach for trust and companies service providers (TCSPs) (June 17, 2008) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20for%20TCSPs.pdf>
20. FATF Guidance: Politically exposed persons (Recommendations 12 and 22) (June 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Guidance-PEP-Rec12-22.pdf>
21. FATF: Laundering the proceeds of VAT Carousel Fraud Report (February 23, 2007) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Laundering%20the%20Proceeds%20of%20VAT%20Carousel%20Fraud.pdf>
22. FATF Recommendations General Glossary (Updated February 2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf>
23. FATF Report: Combatting Proliferation Financing: A Status Report on Policy Development and Consultation (February 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Status-report-proliferation-financing.pdf>
24. FATF Report: Emerging Terrorist Financing Risks (October 2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Emerging-Terrorist-Financing-Risks.pdf>
25. FATF Report: Financial flows linked to the production and trafficking of Afghan opiates (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financial-flows-linked-to-production-and-trafficking-of-afghan-opiates.pdf>
26. FATF Report: Financing of recruitment for Terrorist Purposes (January 2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-Recruitment-for-Terrorism.pdf>
27. FATF Report: Financing of the Terrorist Organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL) (February 2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>
28. FATF Report: Illicit Tobacco Trade (June 2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Illicit%20Tobacco%20Trade.pdf>
29. FATF Report: Laundering the Proceeds of Corruption (July 2011) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Laundering%20the%20Proceeds%20of%20Corruption.pdf>
30. FATF Report: Money laundering and terrorist financing through the real estate sector (June 29, 2007) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20and%20TF%20through%20the%20Real%20Estate%20Sector.pdf>

31. FATF Report: Money laundering and Terrorist Financing Vulnerabilities of Legal Professionals (June 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20and%20TF%20vulnerabilities%20legal%20professionals.pdf>
32. FATF Report: Money Laundering Risks Arising from Trafficking in Human Beings and Smuggling of Migrants (July 2011) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Trafficking%20in%20Human%20Beings%20and%20Smuggling%20of%20Migrants.pdf>
33. FATF Report: Money Laundering / terrorist financing risks and vulnerabilities associated with gold (July 2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML-TF-risks-vulnerabilities-associated-with-gold.pdf>
34. FATF Report: Money Laundering through Money Remittance and Currency Exchange Providers (June 2010) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/ML%20through%20Remittance%20and%20Currency%20Exchange%20Providers.pdf>
35. FATF Report: Money Laundering Using New Payment Methods (October 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20using%20New%20Payment%20Methods.pdf>
36. FATF Report: Money Laundering Using Trust and Company Service Providers (October 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Money%20Laundering%20Using%20Trust%20and%20Company%20Service%20Providers.pdf>
37. FATF Report: Money Laundering vulnerabilities of Free Trade Zones (March 2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/ML%20vulnerabilities%20of%20Free%20Trade%20Zones.pdf>
38. FATF Report on new payment methods (October 13, 2006) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Report%20on%20New%20Payment%20Methods.pdf>
39. FATF Report: Operational Issues Financial Investigations Guidance (June 2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Operational%20Issues_Financial%20investigations%20Guidance.pdf
40. FATF Report: Organised Maritime Piracy and Related Kidnapping for Ransom (July 2011) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/organised%20maritime%20piracy%20and%20related%20kidnapping%20for%20ransom.pdf>
41. FATF Report: Risk-Based Approach – Guidance for the Insurance Sector (October 2009) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20Guidance%20for%20Life%20Insurance%20Sector.pdf>
42. FATF Report: Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organisations (June 2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Risk-of-terrorist-abuse-in-non-profit-organisations.pdf>
43. FATF Report: Specific Risk Factors in Laundering the Proceeds of Corruption – Assistance to reporting institutions (June 2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Specific%20Risk%20Factors%20in%20the%20Laundering%20of%20Proceeds%20of%20Corruption.pdf>
44. FATF Report: The role of Hawala and other similar service providers in money laundering and terrorist financing (October 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Role-of-hawala-and-similar-in-ml-tf.pdf>
45. FATF Report: Virtual Currencies Key Definitions and Potential AML/CFT Risks (June 2014)

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>
46. FATF Report: Vulnerabilities of Casinos and Gaming Sector (March 2009) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Vulnerabilities%20of%20Casinos%20and%20Gaming%20Sector.pdf>
 47. FATF risk-based approach guidance for legal professionals (October 23, 2008) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA%20Legal%20professions.pdf>
 48. FATF Study «The misuse of corporate vehicles, including trust and company service providers» (October 13, 2006) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Misuse%20of%20Corporate%20Vehicles%20including%20Trusts%20and%20Company%20Services%20Providers.pdf>
 49. FATF Study «Trade-based money laundering» (June 23, 2006) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Trade%20Based%20Money%20Laundering.pdf>
 50. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966), а. 7 [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/2200%20\(XXI\)](http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/2200%20(XXI))
 51. International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism (09.12.1999), а. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/54/109>
 52. Joint action of 21 December 1998 adopted by the Council on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on making it a criminal offence to participate in a criminal organisation in the Member States of the European Union, а. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31998F0733&from=EN>
 53. OECD Principles for Integrity in Public Procurement [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/corruption/ethics/48994520.pdf>
 54. OECD Recommendation of the Council on Public Procurement [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/gov/ethics/OECD-Recommendation-on-Public-Procurement.pdf>
 55. OSCE Best Practices in combating corruption; Chapter 5: Political and judicial immunity [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.osce.org/eea/13771?download=true>
 56. Oxford Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/criminalization>
 57. Recommendation CM/Rec(2014)7 of the Committee of Ministers to member States on the protection of whistleblowers, Definition [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805c5ea5
 58. Recommendation No. R (2000) 10 of the Committee of Ministers to Member states on codes of conduct for public officials, а. 13 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805e2e52
 59. The Law Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://thelawdictionary.org/judicial-immunity/>
 60. Transparency International [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.transparency.org/news/feature/what_is_grand_corruption_and_how_can_we_stop_it
 61. United Nations Convention against Corruption (21.11.2003), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/58/4>
 62. United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances

- (20.12.1988), а. 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>
63. United Nations Convention against Transnational Organized Crime (15.11.2000), а. 2 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/Docs/asp/ws.asp?m=A/RES/55/25>
 64. Universal Declaration of Human Rights (1948), а. 23 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>
 65. UN Study: Public Sector Transparency and Accountability in Selected Arab Countries: Policies and Practices [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://publicadministration.un.org/publications/content/PDFs/E-Library%20Archives/2005%20Public%20Sector%20Transp%20and%20Accountability%20in%20SelArab%20Countries.pdf>
 66. Директива (ЄС) 2015/849 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=EN>
 67. Кодекс поведінки посадової особи щодо підтримання правопорядку, прийнятий Резолюцією 34/169 Генеральної асамблеї ООН 17.12.1979 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282
 68. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом (листопад 1990) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029
 69. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований Закон про переказні векселі та прості векселі (Женева, 7 червня 1930 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_009
 70. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: прийнята Комітетом міністрів Ради Європи 4 листопада 1999 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_102

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Конституція України та кодекси України

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 18.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50, / № 50-51 /. – Ст. 572
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144
4. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35 /35-36, 37/. – Ст. 446
5. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – Додаток до № 50
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131
8. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – Ст. 88
9. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV //

- Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3. – Ст. 21
10. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45; № 46-47; № 48. – Ст. 552
 11. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13, / № 13-14, № 15-16, № 17 /. – Ст. 112
 12. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135
 13. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356

Закони України

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 27. – Ст. 282
2. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50, /№ 50-51/. – Ст. 384
3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 9. – Ст. 5
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30
5. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 51. – Ст. 577
6. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 25. – Ст. 252
7. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 25. – Ст. 180
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 40. – Ст. 365
9. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.1918 № 2473-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 54
10. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 31. – Ст. 440
11. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 30. – Ст. 542
12. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1
13. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65
14. Про депозитарну систему України: Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 39. – Ст. 517
15. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 6. – Ст. 55
16. Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними: Закон України від 18.11.1997 № 637/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 9. – Ст. 34
17. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292
18. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від

- 23.12.1993 № 3781-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 11. – Ст. 50
19. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 23. – Ст. 148
 20. Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5204-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31. – Ст. 369
 21. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31. – Ст. 263
 22. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43
 23. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 43. – Ст. 608
 24. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314
 25. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276
 26. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275
 27. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 51. – Ст. 716
 28. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію об'яжень: Закон України від 18.11.2003 № 1255-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2734
 29. Про заборону грального бізнесу в Україні: Закон України від 15.05.2009 № 1334-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2009. – № 38. – Ст. 536
 30. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
 31. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст. 2057
 32. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64
 33. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286
 34. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481
 35. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – Ст. 377
 36. Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 № 2491-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 41. – Ст. 197
 37. Про інститути спільного інвестування: Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337
 38. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650
 39. Про контророзвідувальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 № 374-IV // Відомості

- Верховної Ради України. – 2003. – № 12. – Ст. 89
40. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 № 2908-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 101
 41. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158
 42. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори: Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 60
 43. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 № 772-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 1. – Ст. 2
 44. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 47. – Ст. 2051
 45. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – Ст. 238
 46. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903
 47. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40-41. – Ст. 379
 48. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 47. – Ст. 372
 49. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383
 50. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2374-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 24. – Ст. 128
 51. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303
 52. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358
 53. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38-39. – Ст. 380
 54. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 45. – Ст. 403
 55. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110
 56. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 44. – Ст. 2041
 57. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137
 58. Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1918
 59. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 118
 60. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 № 3352-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 360
 61. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12

62. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст. 173
63. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 9. – Ст. 89
64. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80
65. Про розвідувальні органи України: Закон України від 22.03.2001 № 2331-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 19. – Ст. 94
66. Про санкції: Закон України від 14.08.2014 № 1644-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 40. – Ст. 2018
67. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 50. – Ст. 564
68. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382
69. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 86/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78
70. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545
71. Про товарну біржу: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – Ст. 139
72. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456
73. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 16. – Ст. 68
74. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1
75. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 32. – Ст. 555
76. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
77. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268

Укази Президента України

1. Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії: затверджено Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19.02.1994 № 55/94 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>
2. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку: затверджене Указом Президента України «Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку» від 23.11.2011 № 1063/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 94. – Ст. 3415
3. Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: затверджено Указом Президента України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг» від 23.11.2011 № 1070/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 94. – Ст. 3419

Постанови Кабінету Міністрів України

1. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів: затверджено постановою Кабінету

- Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)» від 07.12.2016 № 913 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 98. – Ст. 3192
2. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України» від 29.07.2015 № 537 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 150
 3. Положення про Державну фіскальну службу України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про Державну фіскальну службу України» від 21.05.2014 № 236 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 55. – Ст. 1507
 4. Положення про Міністерство внутрішніх справ України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України» від 28.10.2015 № 878 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 89. – Ст. 2972
 5. Положення про Міністерство інфраструктури України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство інфраструктури України» від 30.06.2015 № 460 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 54. – Ст. 1755
 6. Положення про Міністерство фінансів України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України» від 20.08.2014 № 375 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 69. – Ст. 1936
 7. Положення про Міністерство юстиції України: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» від 02.07.2014 № 228 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 54. – Ст. 1455
 8. Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками: затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок провадження діяльності страховими посередниками» від 18.12.1996 № 1523 // Урядовий кур'єр. – 21.01.1997
 9. Положення про Раду з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Кабінету Міністрів України «Про утворення Ради з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 08.09.2016 № 613 // Урядовий кур'єр. – 2016. – № 174
 10. Порядок ведення Державною службою фінансового моніторингу обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу» від 05.08.2015 № 552 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 155
 11. Порядок подання інформації для взяття на облік (зняття з обліку) суб'єктів первинного фінансового моніторингу, виявлення та реєстрації, а також подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу Державній службі фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу» від 05.08.2015 № 552 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 155
 12. Про систему валютного регулювання і валютного контролю: декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 17. – Ст. 184

Постанови Правління Національного банку України

1. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» від 21.01.2004 № 22, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 березня 2004 р. за № 377/8976 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 908
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України з бухгалтерського обліку» від 11.09.2017 № 89 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2471
3. Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті» від 16.08.2006 № 320, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 6 вересня 2006 р. за № 1035/12909 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 36. – Ст. 2507
4. Інструкція про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України» від 27.05.2008 № 148, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 червня 2008 р. за № 520/15211 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 43. – Ст. 1430
5. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах» від 12.11.2003 № 492, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 грудня 2003 р. за № 1172/8493 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 51. – Ст. 2707
6. Інструкція про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями» від 24.03.1999 № 136, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 1999 р. за № 338/3631 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 22. – Ст. 1020
7. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України та змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 12.12.2002 № 502 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 150
8. Методичні рекомендації щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо вдосконалення корпоративного управління в банках України» від 28.03.2007 № 98 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0098500-07/card6#Public>
9. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 № 148 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 369
10. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: затверджено постановою Правління Національного банку

- України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 61. – Ст. 2101
11. Положення про електронні гроші в Україні: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей» від 04.11.2010 № 481, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 р. за № 1336/18631 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 100. – Ст. 3571
 12. Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про Єдину національну систему електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID Національного банку України» від 30.08.2016 № 378 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 78. – Ст. 2545
 13. Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу» від 17.08.2012 № 346 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 72. – Ст. 2906
 14. Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу» від 26.06.2015 № 417 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 62. – Ст. 2035
 15. Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів» від 15.09.2016 № 338 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 80. – Ст. 2671
 16. Положення про здійснення операцій з банківськими металами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про здійснення операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 06.08.2003 № 325, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2003 р. за № 749/8070 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 36. – Ст. 1953
 17. Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України» від 04.07.2018 № 75 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 65. – Ст. 2208
 18. Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 10.05.2016 № 311 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 41. – Ст. 1552
 19. Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію внутрішнього контролю в банках України» від 29.12.2014 № 867 //

- Офіційний вісник України. – 2015. – № 39. – Ст. 201
20. Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» від 11.06.2018 № 64 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1936
 21. Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про передавання запасів готівки на зберігання до уповноважених банків» від 07.12.2016 № 408 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 5. – Ст. 172
 22. Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 80. – Ст. 2465
 23. Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів» від 05.11.2014 № 705 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 99. – Ст. 2918
 24. Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками аналізу та перевірки документів (інформації) про фінансові операції та їх учасників» від 15.08.2016 № 369 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 70. – Ст. 2360
 25. Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України» від 16.12.2002 № 508, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2003 р. за № 174/7495 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 10. – Ст. 444
 26. Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за акредитивами» від 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 11.04.2018 № 38), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2003 р. за № 1213/8534 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 52. – Ст. 2831
 27. Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах» від 15.12.2004 № 639 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 25.01.2018 № 5), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за № 41/10321 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 78. – Ст. 156
 28. Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп» від 09.04.2012 № 134, зареє-

- стровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 1344
29. Положення про порядок іноземного інвестування в Україну: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну» від 10.08.2005 № 280, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 947/11227 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2132
 30. Положення про порядок накладення адміністративних штрафів: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок накладення адміністративних штрафів» від 29.12.2001 № 563 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 5. – Ст. 199
 31. Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджене постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 20.06.2011 № 197 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2218
 32. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 08.09.2011 № 306, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2011 р. за № 1203/1994 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 84. – Ст. 3092
 33. Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження нормативно-правових актів Національного банку України» від 10.08.2005 № 281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 р. за № 950/11230 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 2133
 34. Положення про систему електронної пошти Національного банку України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про систему електронної пошти Національного банку України» від 17.04.2018 № 42 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 41. – Ст. 1466
 35. Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України» від 23.10.2013 № 422, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2013 р. за № 1942/24474 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 91. – Ст. 3353

Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку)

1. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку: затверджена рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку» від 26.03.2013 № 432, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 травня 2013 р. за № 819/23351 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 42. – Ст. 1513

2. Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)» від 23.07.2013 № 1281, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2013 р. за № 1576/24108 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 76. – Ст. 2835
3. Порядок погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління» від 13.03.2012 № 394 (у редакції рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.06.2013 № 1101), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2012 р. за № 635/20948 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 36. – Ст. 365
4. Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів: затверджене рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів» від 17.03.2016 № 309, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2016 р. за № 551/28681 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 34. – Ст. 1350
5. Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку» від 27.12.2012 № 1925, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2013 р. за № 182/22714 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 9. – Ст. 355
6. Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів» від 06.08.2013 № 1414, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2013 р. за № 1486/24018 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 64. – Ст. 2648
7. Положення про порядок розміщення, обігу та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про порядок розміщення, обігу та викупу цінних паперів інституту спільного інвестування» від 30.07.2013 № 1338, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 серпня 2013 р. за № 1475/24007 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 74. – Ст. 2745
8. Положення про провадження депозитарної діяльності: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності» від 23.04.2013 № 735, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 червня 2013 р. за № 1084/23616 // Офіційний вісник

- України. – 2013. – № 52. – Ст. 1910
9. Порядок ведення реєстру виданих векселів: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку ведення реєстру виданих векселів» від 18.10.2017 № 774, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 листопада 2017 р. за № 1395/31263 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 95. – Ст. 2916
 10. Порядок контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку (ринку цінних паперів) вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: затверджений рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку контролю за дотриманням професійними учасниками фондового ринку (ринку цінних паперів) вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 17.07.2015 № 1038, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2015 р. за № 955/27400 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 66. – Ст. 2206
 11. Порядок погодження кандидатур керівників фондових бірж і вимоги до таких керівників під час їх перебування на посаді: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку погодження кандидатур керівників фондових бірж і вимоги до таких керівників під час їх перебування на посаді» від 22.01.2013 № 64, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2013 р. за № 269/22801 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 661
 12. Порядок та умови видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів): затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів)» від 14.05.2013 № 817, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 червня 2013 р. за № 854/23386 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 48. – Ст. 1736
 13. Порядок та умови провадження торговцем цінними паперами брокерської діяльності за договорами на брокерське обслуговування з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта: затверджено рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку та умов провадження торговцем цінними паперами брокерської діяльності за договорами на брокерське обслуговування з подальшим врегулюванням зобов'язань клієнта» від 06.11.2012 № 1584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2000/22312 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 97. – Ст. 3938
 14. Правила (умови) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами: затверджено рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Правил (умов) здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами» від 12.12.2006 № 1449 (у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.11.2011 № 1638), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2007 р. за № 52/13319 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 6. – Ст. 235

Акти Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України)

1. Положення про делегування Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, окремих повноважень об'єднанню страховиків: затверджено постановою Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків» від 17.08.2017 № 80, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 квітня 2012 р. за № 708/21021 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 85. – Ст. 2856
2. Положення про Державний реєстр фінансових установ: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ» від 28.08.2003 № 41 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 28.11.2013 № 4368), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2003 р. за № 797/8118 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 38. – Ст. 2048
3. Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу фінансовими установами» від 05.08.2003 № 25 (у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 24.02.2011 № 102), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2003 р. за № 715/8036 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 34. – Ст. 1841
4. Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами» від 26.04.2005 № 3981, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 травня 2005 р. за № 565/10845 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 21. – Ст. 1146
5. Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджено Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та визнання такими, що втратили чинність, розпорядження Держфінпослуг від 11 листопада 2010 року № 857 і розпорядження Нацкомфінпослуг від 25 квітня 2013 року № 1394» від 02.06.2016 № 1154, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2016 р. за № 891/29021 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 54. – Ст. 1902
6. Порядок ліквідації філій страховиків-нерезидентів: затверджено рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку ліквідації філій страховиків-нерезидентів» від 07.12.2006 № 6504, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 січня 2007 р. за № 1/13268 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 35. – Ст. 108

7. Порядок погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі: затверджено рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг «Про затвердження Порядку погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі» від 04.12.2012 № 2531 (у редакції розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг 20.09.2016 № 2290), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2012 р. за № 2190/22502 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 6. – Ст. 217
8. Порядок проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму: затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 05.08.2003 № 26 (у редакції розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 07.04.2011 № 185), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2003 р. за № 716/8037 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 34. – Ст. 1842
9. Порядок реєстрації філій страховиків-нерезидентів: затверджено рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України «Про затвердження Порядку реєстрації філій страховиків-нерезидентів» від 19.07.2006 № 6021, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 вересня 2006 р. за № 1050/12924 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 38. – Ст. 2600

Накази Міністерства фінансів України

1. Інструкція щодо заповнення форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та інструкції щодо їх заповнення» від 29.01.2016 № 24, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 лютого 2016 р. за № 241/28371 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 22. – Ст. 865
2. Критерії ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» від 08.07.2016 № 584, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2016 р. за № 1047/29177 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 63. – Ст. 2136
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»» від 07.02.2013 № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – Ст. 665
4. Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Державна служба фінансового моніторингу України» від 23.07.2015 № 662, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 серпня 2015 р. за № 973/27418 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 68. – Ст. 2248

5. Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України» від 22.12.2015 № 1160, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2016 р. за № 63/28193 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 402
6. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: затверджено наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» від 26.01.2001 № 49/121, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 8 лютого 2001 р. за № 121/5312 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 7. – Ст. 290
7. Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення» від 27.10.2015 № 950, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 листопада 2015 р. за № 1434/27879 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 94. – Ст. 3241
8. Порядок бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку бухгалтерського обліку окремих активів та зобов'язань бюджетних установ та внесення змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку бюджетних установ» від 02.04.2014 № 372, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2014 р. за № 426/25203 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 35. – Ст. 949
9. Порядок електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державної служби фінансового моніторингу України» від 24.11.2015 № 1085, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2015 р. за № 1593/28038 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 6. – Ст. 318
10. Порядок надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій» від 23.12.2015 № 1168, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 р. за № 80/28210 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 8. – Ст. 404
11. Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для

- визначення форм та обсягів митного контролю» від 31.07.2015 № 684, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2015 р. за № 1021/27466 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 60. – Ст. 2323
12. Порядок обліку платників податків і зборів: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів» від 09.12.2011 № 1588 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 22.04.2014 № 462), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2011 р. за № 1562/20300 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 1. – Ст. 39
 13. Порядок погодження із Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу строків подання запитуваної інформації: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку погодження із Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктами первинного фінансового моніторингу строків подання запитуваної інформації» від 08.07.2015 № 628, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 липня 2015 р. за № 900/27345 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – Ст. 2150
 14. Порядок прийняття Державною службою фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку прийняття Державною службою фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій» від 28.12.2015 № 1200, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 січня 2016 р. за № 123/28253 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 10. – Ст. 454
 15. Порядок проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Державною службою фінансового моніторингу України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 14.04.2015 № 436, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 травня 2015 р. за № 492/26937 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 38. – Ст. 1156
 16. Порядок проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством фінансів України суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 06.05.2015 № 489, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 травня 2015 р. за № 596/27041 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 45. – Ст. 1443
 17. Порядок формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор: затверджено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування облікового ідентифікатора та надання довідки про обліковий ідентифікатор та форми такої довідки» від 08.06.2015 № 542, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 червня 2015 р. за № 749/27194 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – Ст. 1677

Накази Міністерства юстиції України

1. Методологія проведення антикорупційної експертизи: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи» від 24.04.2017 № 1395/5 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17/card6#Public>
2. Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України: затверджено наказом Міністерства юстиції України

- «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство юстиції України» від 18.06.2015 № 999/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 червня 2015 р. за № 735/27180 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – Ст. 1698
3. Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Положення про процедуру застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення» від 16.10.2015 № 2011/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 жовтня 2015 р. за № 1263/27708 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 88. – Ст. 2963
 4. Порядок проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку проведення перевірок Міністерством юстиції України та його територіальними органами суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 13.05.2015 № 673/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 травня 2015 р. за № 528/26973 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 41. – Ст. 1285
 5. Порядок реалізації арештованого майна: затверджено наказом Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку реалізації арештованого майна» від 29.09.2016 № 2831/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 вересня 2016 р. за № 1301/29431 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 76. – Ст. 2558
 6. Накази Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
 7. Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України» від 15.07.2013 № 787, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 9 серпня 2013 р. за № 1366/23898 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 66. – Ст. 2420
 8. Порядок застосування запобіжних заходів щодо країн (територій), які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку застосування запобіжних заходів щодо країн (територій), які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму» від 12.08.2011 № 34, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2011 р. за № 1038/19776 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 70. – Ст. 2663
 9. Порядок проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок

суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством економічного розвитку і торгівлі України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 12.08.2011 № 36, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 вересня 2011 р. за № 1036/19774 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 71. – Ст. 2702

Накази Міністерства інфраструктури України

1. Положення про застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Положення про застосування запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення» від 30.07.2015 № 295, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 серпня 2015 р. за № 996/27441 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 70. – Ст. 2328
2. Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство інфраструктури України» від 26.09.2017 № 321, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1482/31350 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 3. – Ст. 135
3. Порядок проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу: затверджено наказом Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку проведення Міністерством інфраструктури України перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу» від 28.09.2017 № 328, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2017 р. за № 1484/31352 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 2. – Ст. 95

Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції

1. Визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про визначення термінів, що вживаються у Законі України «Про політичні партії в Україні» та законодавстві України про вибори» від 11.08.2016 № 11, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 р. за № 1226/29356 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 74. – Ст. 2994
2. Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» від 02.12.2016 № 126, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2016 р. за № 1718/29848 // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 168
3. Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента: затверджено рішенням

- Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 06.09.2016 № 20, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2016 р. за № 1366/29496 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 88. – Ст. 2904
4. Порядок обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про затвердження Порядку обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції» від 27.10.2017 № 1024, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 січня 2018 р. за № 60/31512 // Офіційний вісник України. – 2018. – № 10. – Ст. 389
 5. Порядок формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: затверджено рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції «Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 10.06.2016 № 3, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 за № 959/29089 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 55. – Ст. 1931

Інші підзаконні нормативно-правові акти

1. Інструкція про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання): затверджено наказом Державної судової адміністрації України «Про затвердження Інструкції про порядок роботи з технічними засобами фіксування судового процесу (судового засідання)» від 20.09.2012 № 108 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 77. – Ст. 3144
2. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань: затверджено наказом Генеральної прокуратури України «Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань» від 06.04.2016 № 139, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 травня 2016 р. за № 680/28810 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 46. – Ст. 1674
3. Порядок надання та розгляду узагальнених матеріалів: затверджено наказом Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Служби безпеки України «Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів» від 02.12.2013 № 1026/1184/739/484, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2013 р. за № 2170/24702 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 3. – Ст. 75

НАУКОВА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ЛІТЕРАТУРА

1. Financial Transparency Glossary. ISBN: 978-3-943497-51-9 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.transparency.ee/cm/files/2014_financialtransparencyglossary_en.pdf.
2. Private Banking в Україні: через терни к звездам. / Александров А.В. – Харьков: Харьковский национальный университет им. В.Н. Каразина, 2009. – 237 с.
3. Банківська енциклопедія / колектив авторів. – ISBN 978-966-346-923-2. – К.: ЦНД НБУ «Знання», 2011. – С. 503
4. Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: ЦНД НБУ, УБС, 2011. – 498 с.
5. Банківські операції: Підручник / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренєва. – 2-е вид., переробл. і доп. – К.: Знання, 2007. – С. 104 – 154
6. Валюта і валютна політика / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. –К.: Знання, 2010. – 84 с.
7. Валютна політика та валютне регулювання / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 64 с.
8. Вплив корупції на економічне зростання / Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України – Аналітична доповідь, 2016 [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2016/10/FEAO_Corruption_Economy_A5_short_final.pdf
9. Гібридний капітал банку: світовий досвід, перспективи впровадження в Україні: Інформаційно-аналітичні матеріали. Вип. 13 / В.І. Міщенко, В.В. Крилова, В.В. Салтинський, О.Г. Приходько – К.: ЦНД НБУ, 2009. – 180 с.
10. Гроші та кредит: Підручник. – 4-е вид., переробл. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І. Савлука. – К.:КНЕУ, 2006. –744 с.
11. Економічна енциклопедія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/38/39/1/0/>
12. Електронний бізнес на ринку фінансових послуг / В.І. Міщенко, А.В. Шаповалов, Г.В. Юрчук. – К.: Знання, 2003. – 278 с.
13. Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К.: КОНДОР, 2006. – 356 с.
14. Електронні гроші: світовий досвід і перспективи розвитку в Україні / В.І. Міщенко, О.О. Махаєва, В.В. Крилова. – К.: ЦНД НБУ, 2007. – 108 с.
15. Облік та контроль ядерного матеріалу, фізичний захист ядерного матеріалу і ядерних установок. Тлумачний словник українських термінів. Словники термінів: українсько-англо-російський, русско-українсько-английский, english-russian-ukranian / НП 306.7.086- 2004. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0101578-04/ed20040608/find/sp:java-max100?text=%CE%E1%EB%B3%EA%EE%E2%E8%E9+%E7%E2%B3%F2>
16. Основи платіжного картознавства: посібник-довідник для прокурорів та суддів / Під заг. редакцією Карпова О.О. – К.: Українська міжбанківська Асоціація членів платіжних систем «ЕМА», 2018. – 86 с.
17. Особливості суміщення та сумісництва професій (посад) в органах СБ України / М.В. Панченко // Європейські перспективи. – 2012. – № 3(3). – С. 133
18. Посібник з європейського права у сфері захисту персональних даних. – К.: К.І.С., 2015. – 216 с.
19. Протидія відмиванню коштів: міжнародні стандарти, зарубіжний досвід, адміністративно-правові, кримінологічні, кримінально-правові, криміналістичні засади та система фінансового моніторингу в Україні : підруч. / Користін О.С., Аркуша Л.І., Беніцький

- А.С. та ін.; за ред. Користіна О.Є. – Одеса : Фенікс, 2015. – 984 с.
20. Протидія економічній злочинності / П.І. Орлов, А.Ф., Волобуєв, І.М. Осика, Р.Л. Степанюк, І.М. Зарецька, Едвард Картер, Річард Ворнер. – Харків: Нац. ун-т внутр. Справ, 2004. – 568 с.
 21. Ринок фінансових послуг: навч. посібн. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.
 22. Словник фінансово-правових термінів / [за заг. ред. д.ю.н., проф. Л.К. Воронової]. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – 558 с.
 23. Современные проблемы теории денег и денежного обращения / С.В. Мищенко. – К.: ЦНИ НБУ, УБД, 2011. – 230 с.
 24. Термінологічний словник з цивільного права та сімейного права Укладач: викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Даниленко С.К.. – Одеса: ОДУВС, 2016. с.32
 25. Фінанси: підручник. / [С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко та ін.] за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
 26. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х т./ Ін-т світ. екон. і міжнар. Відносин НАНУ, ДННУ «Акад. фін. управління»; за ред. Т.І. Єфименко. – Т. 2. – К., 2010. – С.238
 27. Фінансова безпека держави. Сухоруков А.І., Ладюк О.Д. : [навч. посібник]. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
 28. Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под общ. ред. А.Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2002. – С. 10

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

№	Назва організації /установи	Інтернет-ресурс
1.	Організація з безпеки та співробітництва в Європі	https://www.osce.org
2.	Координатор проектів ОБСЄ в Україні	https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine
3.	Група з розробки фінансових заходів протидії відмиванню коштів	http://www.fatf-gafi.org
4.	Комітет експертів Ради Європи з питань оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму	https://www.coe.int/en/web/moneyval/home
5.	Група держав проти корупції	https://www.coe.int/en/web/greco
6.	Офіційний портал Верховної Ради України	http://rada.gov.ua/
7.	Офіційне представництво Президента України	http://www.president.gov.ua/
8.	Урядовий портал	http://www.kmu.gov.ua/control/
9.	Міністерство фінансів України	http://www.minfin.gov.ua/
10.	Державна служба фінансового моніторингу України	http://www.sdfm.gov.ua/ *
11.	Національне агентство з питань запобігання корупції	https://nazk.gov.ua
12.	Національний банк України	http://www.bank.gov.ua/control/uk/index
13.	Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	http://www.nssmc.gov.ua/
14.	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	http://nfp.gov.ua/
15.	Міністерство юстиції України	http://www.minjust.gov.ua/
16.	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA
17.	Міністерство інфраструктури України	http://www.mtu.gov.ua/
18.	Національне антикорупційне бюро України	http://www.nabu.gov.ua/
19.	Державне бюро розслідувань	https://dbr.gov.ua
20.	Генеральна прокуратура України	http://www.gp.gov.ua/
21.	Міністерство внутрішніх справ	http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index
22.	Державна фіскальна служба	http://sfs.gov.ua/
23.	Служба безпеки України	http://www.sbu.gov.ua/sbu/control/uk/index
24.	Національне агентство України з питань державної служби	https://nads.gov.ua
25.	Державний заклад післядипломної освіти «Академія фінансового моніторингу»	http://finmonitoring.in.ua/

* Станом на дату видання термінологічного словника офіційний веб-сайт Державної служби фінансового моніторингу перебуває в процесі оновлення, можлива зміна доменного імені.

USEFUL REFERENCES

№	Organization / Institution Name	Internet Resource
1.	Organization for Security and Co-operation in Europe	https://www.osce.org
2.	OSCE Project Co-ordinator in Ukraine	https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine
3.	Financial Action Task Force	http://www.fatf-gafi.org
4.	Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism	https://www.coe.int/en/web/moneyval/home
5.	Council of Europe's anti-corruption group	https://www.coe.int/en/web/greco
6.	Verkhovna Rada of Ukraine – official web-portal	http://rada.gov.ua/
7.	President of Ukraine – official website	http://www.president.gov.ua/
8.	Government web-portal	http://www.kmu.gov.ua/control/
9.	Ministry of Finance of Ukraine	http://www.minfin.gov.ua/
10.	State Financial Monitoring Service of Ukraine	http://www.sdfm.gov.ua/ *
11.	National Agency on Corruption Prevention	https://nazk.gov.ua
12.	National Bank of Ukraine	http://www.bank.gov.ua/control/uk/index
13.	National Commission on Securities and Stock Market	http://www.nssmc.gov.ua/
14.	The National Commission for State Regulation of Financial Services Markets	http://nfp.gov.ua/
15.	Ministry of Justice of Ukraine	http://www.minjust.gov.ua/
16.	Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine	http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA
17.	Ministry of Infrastructure of Ukraine	http://www.mtu.gov.ua/
18.	National Anti-Corruption Bureau of Ukraine	http://www.nabu.gov.ua/
19.	State Bureau of Investigations	https://dbr.gov.ua
20.	General Prosecutor of Ukraine	http://www.gp.gov.ua/
21.	Ministry of Internal Affairs	http://www.mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index
22.	State Fiscal Service	http://sfs.gov.ua/
23.	Security Service of Ukraine	http://www.sbu.gov.ua/sbu/control/uk/index
24.	National Agency of Ukraine for Civil Service	https://nads.gov.ua
25.	State Institution of Postgraduate Education «Academy of Financial Monitoring»	http://finmonitoring.in.ua/

* As of the date of glossary publication, the official website of the State Financial Monitoring Service of Ukraine is in the process of updating, changing the domain name is possible.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ, ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ ТА КОРУПЦІЇ

Рекомендовано
для системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів,
одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню
розповсюдження зброї масового знищення та корупції

ОБСЕ Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів в Україні

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ
(ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ
ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ, ФІНАНСУВАННЮ
РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ ТА КОРУПЦІЇ

Підписано до друку 23.11.2018. Формат 70x100 1/16
Папір офсетний. Друк офсетний.
Обл.-вид. арк. 51,75. Тираж 300 прим. Зам. 567.

Видавництво ТОВ «Компанія ВАІТЕ»
01042, м. Київ, вул. Саперне поле, 26, к. 27.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
серія ДК №2570 від 27.07.2006 р.

